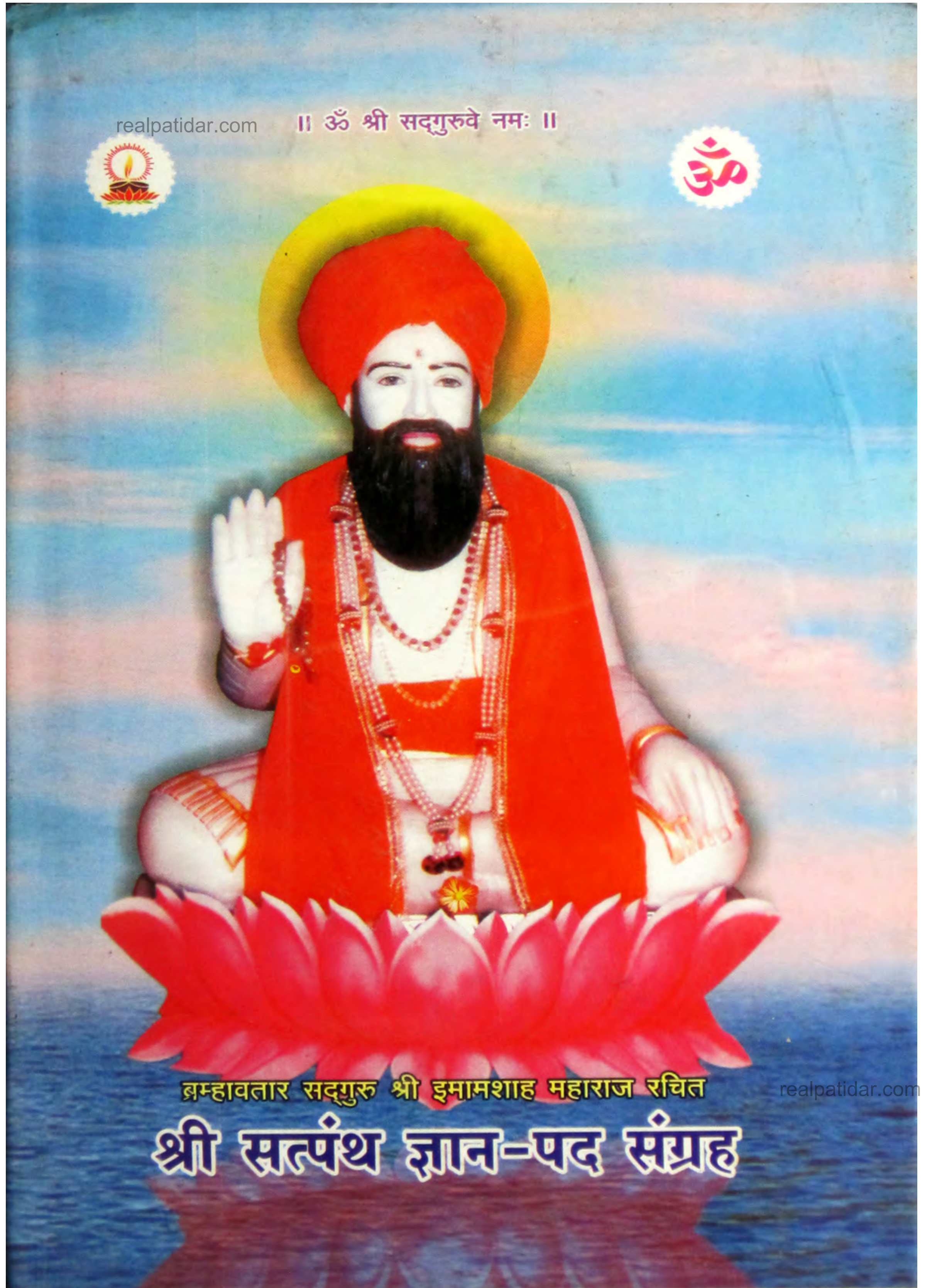
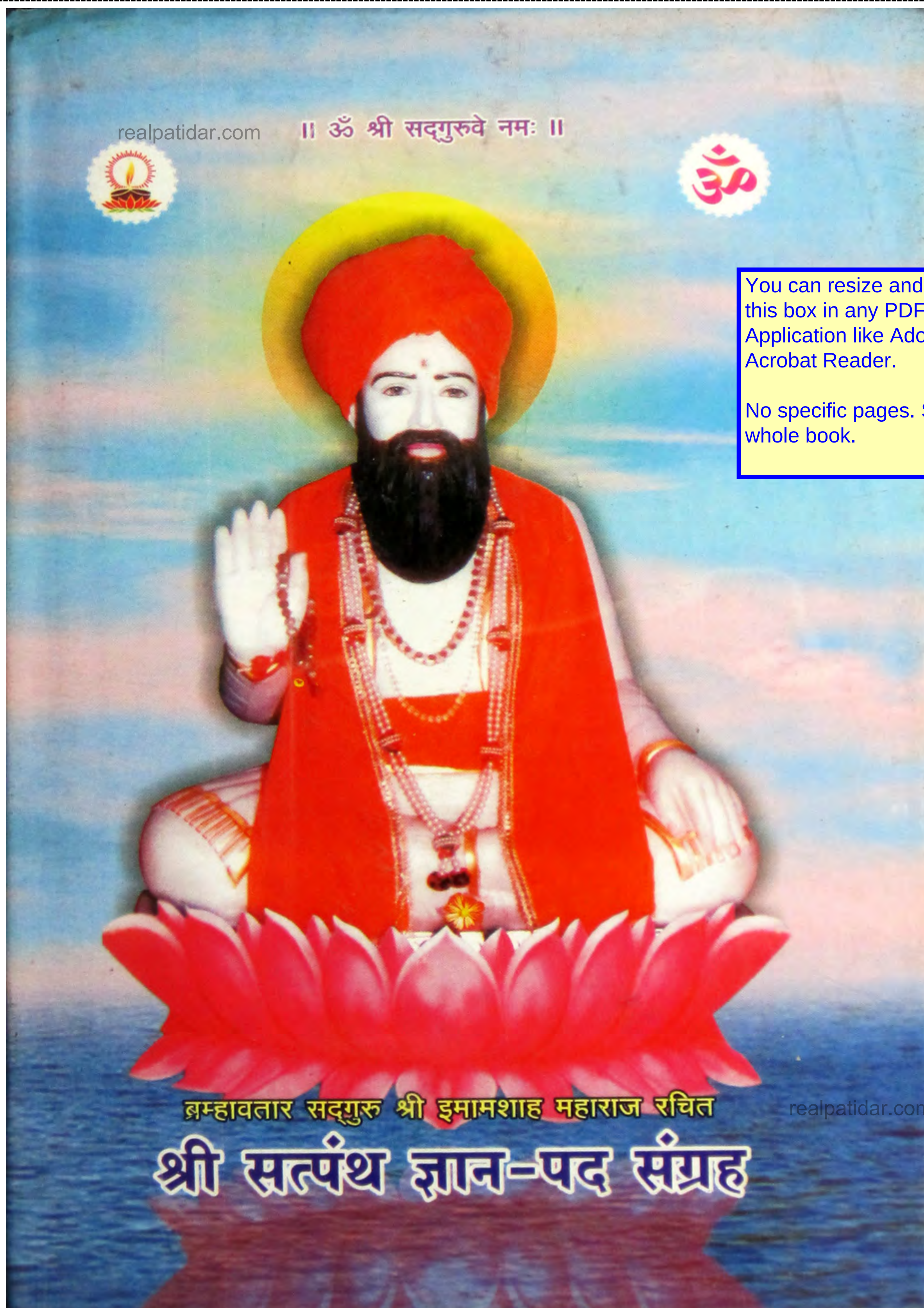

realpatidar.com
॥ ॐ श्री सद्गुरुवे नमः ॥
ब्रम्हावतार सद्गुरु श्री इमामशाह महाराज रचित
श्री सतपंथ ज्ञान-पद संग्रह
realpatidar.com

Real Patidar Library

About Real Patidar books

You can resize and move this box in any PDF Application like Adobe Acrobat Reader.

No specific pages. See whole book.

सद्‌गुरु इमामशाह रचित

श्री सत्पंथ ज्ञान – पद संग्रह

तृतीय आवृत्ती

प्रकाशन तारीख
गुरुवार १४-१२-२००६

: प्रकाशक :
आचार्य श्री जनार्दन महाराज
आचार्य श्री पूर्णानंद महाराज
श्री सतपंथ साहित्य प्रकाशन, फैजपूर
ता. यावल, जि. जळगांव
(फोन नं. ०२५८५-२४५४१७)

देणगी मुल्य : ७५ रुपये

मुद्रक : कांचन ऑफसेट, फैजपूर ता. यावल, जि. जळगांव (फोन २४५६४९)

ॐ तत्सद्ब्रह्मणेनमः ॥

ॐ श्री सद्गुरु परमात्मने नमः ॥

अथ ॐ श्री गुरुदेव स्तवनस्तोत्र प्रारम्भः ॥

विदेह देह रुपाय एवस्वात्म स्वरुपिणे ॥
वेदशास्त्र परिज्ञाय गुरुदेव नमोऽस्तुते ॥ १ ॥
जन्ममृत्यु विनाशाय अहं बुद्धिविवर्जीतम् ॥
मोहमाया हरं देवं गुरुदेव नमोऽस्तुते ॥ २ ॥
ब्रह्मज्ञानमयीमुद्रा ब्रह्मरुप धराय च ॥
भवपाशविमुक्ताय गुरुदेव नमोऽस्तुते ॥ ३ ॥
सदानन्दः सत्यवक्ता ज्ञानविज्ञानदायकः ॥
जितेन्द्रिय जितप्रज्ञा गुरुदेव नमोऽस्तुते ॥ ४ ॥
सदोदित परब्रह्म परात्परतराय च ॥
गुण निर्गुण रूपाय गुरुदेव नमोऽस्तुते ॥ ५ ॥
सत्यरूप दयामूर्ते सत्यधर्म परायणः ॥
सत्यमेव विदेहाय गुरुदेव नमोऽस्तुते ॥ ६ ॥
ब्रह्मरूपाय दिव्याय परब्रह्म स्वरूपिणे ॥
अज्ञानघन बोधाय गुरुदेव नमोऽस्तुते ॥ ७ ॥
इदं स्तोत्रं पठेन्नित्यं गुरुभक्ति परायणः ॥
साक्षात्कारो भवेद्यस्य जीवन्मुक्तो न संशयः ॥ ८ ॥

ॐ तत्सद्ब्रह्मार्पणमस्तु

ॐ शांतिः शांतिः शांतिः ॥

realpatidar.com
ॐ
॥ श्री निष्कलंकी नारायण भगवान ॥
realpatidar.com

भूतपूर्व आचार्य श्री पुरुषोत्तम महाराज

प्रेरणापिठाधीश्वर सत्पंथाचार्य जगद्गुरु
श्री नानकदासजी महाराज

॥ ॐ ॥

॥ श्री सद्गुरु प्रसन्न ॥

प्रकाशकाचे दोन शब्द

ब्रम्हावतार सद्गुरु श्री इमामशाह महाराज यांच्या असीम कृपेने व गुरुवर्य श्री जगन्नाथ महाराज यांचे प्रेरणेने प्रस्तुत ग्रंथाची तृतीय आवृत्ती प्रकाशित करुन जनता जनार्दनाचे हाती सुपूर्द करताना आम्हाला अपरिमीत आनंद होत आहे. हा ग्रंथ सत्पंथ प्रवर्तक व उपदेशक सद्गुरु श्री इमामशाह महाराजांनी सद्भक्त मुमुक्षुंना मार्गदर्शनपर केलेल्या अमौलिक ग्रंथ साहित्यातील मुल्यवान हिरा आहे.

सद्गुरुंनी लिहिलेल्या या पदांमधील एकेका ओवीत खूप खूप अर्थ भरलेला आहे. मनुष्य जन्माचे सार्थक कसे होईल; मनुष्य जन्म भगवंताने कशासाठी दिला; जीवन जगत असताना ते कसे जगले पाहिजे; जीवनात सुख, शांती, समाधान कसे प्राप्त होईल; भगवंताची प्राप्ती कशी होईल, गुरुकृपा कशी होईल; संसार सुखाचा कसा होईल, अशा अनेकानेक प्रश्नांची उत्तरे सद्गुरुंनी यातील पदांच्या रुपाने दिली आहेत.

पवित्र तो प्रभुना नामे छे । अने जपीये दिवसने रात ।
दूर ना देखोरे भाई दिलमा वसे । जेवी चंपा फूलोमां वास ॥
जीव तू सूं आयो संसारमां । ओळख्या नही रे मूरार ॥
केना छोरु केना वाछरु । केला माय ने बाप ।
अंतःकाले जावे प्राणि अेकलो । साथे पुण्य ने पाप ॥
धंदो करी धन जोड्यू । लाख उपर करोड ।
मरणनी वेला आवी पोती । लीयो कदोरो छोड ॥
कर्मे काला ते सदाये काला । अने गिनान विचारी जोय ।
दुधे धोये कोयला । ते कधी ना उजला होय ॥
भक्ती किजे भावसू । अने प्रेमसू प्रीत लगाये ।
जे साचे इमाने ध्याइये । तो अनंत दर्शन पाये ॥

याप्रमाणे सद्गुरुंनी खुप खुप ज्ञान भांडार आपणास दिले आहे. त्यांची लहान लहान ओवी खूप काही सांगून जाते. हा अनमोल ठेवाच सद्गुरुंनी आपणास दिला आहे. सद्गुरुंचा हा ठेवा आपणापर्यंत पोहोचला यासाठी निश्चितच प. पू. जगन्नाथ महाराजांचे खूप उपकार आपणांवर आहेत. सद्गुरुंची विखुरलेली ही पदे प. पू. महाराजांनीच संग्रहीत करुन द्वितियावृत्तीचे प्रकाशन केले होते. त्यात कोणत्याही प्रकारची कमतरता नसल्याने ती आवृत्ती आम्ही जशीच्या तशी छापत आहोत.

सद्यस्थिती पाहता हेही काम महागाई वाढल्यामुळे तसे सोपे नव्हते. परंतू अनेकजण एकत्रित आले की कोणतेही काम सोपे होते. याप्रमाणे या ग्रंथाच्या प्रकाशनासाठीही अनेक भाविकांनी सहकार्य केले. ज्यांनी आर्थिक सहकार्य केले त्यांची छायचित्रे ग्रंथाच्या मागील बाजूस दिली आहेत. या ग्रंथाची अक्षर जुळणी अमळनेर येथील श्री. मनिष भावसार यांनी मोफत करुन दिली व ग्रंथाची छपाई फैजपूर येथील कांचन ऑफसेटचे मालक श्री. दिनकर नारखेडे व चेतन नारखेडे यांनी माफक दरात करून दिली या सर्वांचे प्रकाशनामार्फत मी आभार मानतो.

स्वामी तो मारो अेवो छे । जे कोई इमानथी राखे भाव ।
जे कोई आपे अेक वार । तेणे आपसे सहस्त्र वार ॥

याप्रमाणे या सर्वांना भगवंताचा आशीर्वाद आहेच. गुरुंचे कार्य करीत राहाण्यासाठी आपणांसारख्या भगवद्भक्तांचे सहाकार्य आम्हाला मिळत राहो, हीच सद्गुरुंचे चरणी प्रार्थना ! योगायोगाने ह्या ग्रंथाचे प्रकाशन गुरुवर्य जगन्नाथ महाराजांच्या पंचम पुण्यतिथीच्या दिवशी होत आहे. महाराजांचे चरणी हे पुष्प अर्पण करुन त्यांना विनम्र श्रध्दांजली अर्पण करताना मनस्वी खुप आनंद होत आहे.

– जनार्दन महाराज

|| ॐ ||

|| श्री सद्गुरवे नमः ||

आशीर्वाद

हा ग्रंथ सत्पंथ प्रवर्तक व उपदेशक सद्गुरु श्री इमामशहा महाराजांनी सद्भक्त मुमुक्षुंना मार्गदर्शनपर केलेल्या अमौलिक ग्रंथ साहित्यातील मुल्यवान असा हिरा आहे. कित्येक सद्भक्त भाविकांची इच्छा होती की संपूर्ण भजनें भावार्था सहित छापावी. पण तसे करणे सर्व दृष्टीकोनातून अडचणीचे झाले असते. कारण, एकतर भजनांचा संच मोठा व त्यातल्या त्यांत बहुतेक भजनें अध्यात्मज्ञानाने भरलेली असल्याने ससंदर्भ सखोलतेने त्यांचे विवरण करणे भाग पडले असते व तसे विस्तारलेले साहित्य छापणे साप्रंतच्या अत्यंत महागाईच्या काळांत खर्चाच्या, किमंतीच्या व पर्यायाने खपाच्या अशा एकंदर सर्व बाबतीत आवाक्याच्या बाहेर गेले असते. या सर्व गोष्टींचा विचार करुन सर्व बाबतीत सुलभता यावी या दृष्टीकोनातून ही कार्यनिष्पत्ति झालेली आहे.

सत्पंथ वाङ्ःमयात उपलब्ध असलेली भजने पूर्वीच्या काळात पूजाविधीच्या वेळेस म्हटली जात. त्यांना 'गीनान' असे म्हणत. अध्यात्म ज्ञानाने ओतप्रोत भरलेल्या या गीनान म्हणजे ज्ञान पदांच्या संग्रहात गुरुवाणी, चेतावणी, आगमवाणी, उपदेशवाणी व योगवाणी अशा प्रकारची अलग अलग विभागणी केलेली आहे. यात असलेली सर्व भजने प.पू. सद्गुरु श्री इमामशहा महाराजांनीच केलेली आहेत. 'संकीर्ण पदे' म्हणून जो अलग विभाग आहे त्यात सत्पंथ ज्ञान साहित्याच्या प्राचिन संग्रहात उपलब्ध अशी काही पदे घेतलेली आहेत.

श्री सतुगुरु महाराजांवर अढळ श्रद्धा व त्यांच्या सत्पंथ मार्गावर नितांत निष्ठा असलेले एक सन्मार्गगामी दानवीर कै. यमाजी शिवराज झोपे यांनी आपले स्वतःचे अमौलिक जीवन धार्मिक प्रवृत्तिप्रमाणे घडवून वेळोवेळी आम्हाला या ग्रंथाच्या बाबतीत मार्गदर्शन करुन उपकृत केले. पण, दुर्दैवाची

गोष्ट अशी की सदरहू ग्रंथ प्रसिद्ध होऊन त्यांच्या हाती पडण्याच्या आधीच त्यांनी इहलोकाची यात्रा संपविली. त्यांच्या आत्म्याला चिरशांति लाभावी अशी सद्गुरुचरणी प्रार्थना.

शेवटी समस्त 'सत्' मार्गगामी सज्जन बंधू-भगिनींना एक प्रेमळ व आग्रहाची सुचना कराविशी वाटते की, सद्गुरु महाराजांच्या दिव्य अमोघ वाणीचे अनेक रत्न भांडार रूप असा हा सद्ग्रंथ प्रत्येकाच्या संग्रही असावा. प्रत्येकाने त्यातील पदांचा वाचन गायन रुपाने आस्वाद घ्यावा व त्यात विषद केलेली तत्वे यथामति समजावून घेऊन आत्मसात करुन आपल्या मौल्यवान मानव जन्माचे सार्थक करावे अशी सदीच्छा व्यक्त करुन मी तूर्त आपली रजा घेतो.

श्री जगन्नाथ गुरु पुरुषोत्तम महाराज
श्री सत्पंथी मंदीर, फैजपूर

(द्विितिय आवृत्तीत महाराजांनी लिहिलेले दोन शब्द जसेच्या तसे छापले आहे; प्रकाशक)

॥ ॐ ॥

॥ श्री सद्गुरु प्रसन्न ॥

मनोगत

(द्विितय आवृत्तीतून)

श्री सद्गुरु इमामशहा महाराज यांचे उपदेशपर वाङ्‌मय विशाल आहे गुरुवाणी, मुनिवर चेतावणी, योगवाणी वगैरे उपदेशपर असे भजन संग्रहाचे ग्रंथ आहेत. हे सर्व साहित्य निरनिराळ्या भाषेमध्ये व हस्तलिखीत होते. त्यावरुन उतारे करतांना शिष्य वर्गांनी बरेच फेरफार करुन ठेवले आहेत. त्यामुळे मूळ उपदेशिका कोणती याचा अभ्यासूंना मोठा प्रश्न पडतो. त्याचप्रमाणे भाषा काही हिंदी, गुजराथी व इतर प्रांतीय भाषा यांची सरभेसळ केली गेली आहे. अशा ग्रंथ संग्रहातून निवडक आणि सुबोध अशी ग्रंथ रचना करण्याचा उपकम्र श्री सतुपंथी मंदीर फैजपूरचे आचार्य गुरुवर्य पुरुषोत्तम महाराज यांचे सल्लेने तरुण व उत्साही आचार्य गुरुवर्य जगन्नाथ महाराज यांनी अत्यंत परिश्रम व मेहनत घेऊन सुरु केलेला आहे. अशाच उपक्रमातून 'श्री सतुपंथ ज्ञान पद संग्रह' हा प्रस्तुत ग्रंथ तयार झाला आहे. त्यात काही शब्दांचे स्पष्टीकरण मराठी भाषेत अर्थ वगैरे देऊन केले आहे उभय गुरुवर्यांची चिकाटी, ज्ञानलालसा आणि कलात्मक दृष्टी या सर्वच गुणामुळे सदरचा ग्रंथ उपयुक्त व बोधप्रद असा झाला आहे त्यामुळे सत्पंथीयांना भासणारी उणीव भरून निघाली आहे.

सदर ग्रंथामध्ये श्री इमामशहा महाराजांनी उपदेशिलेल्या निरनिराळ्या भजनांची निवड करून त्यांची सुरेख मांडणी केली आहे. काही इतर भजनांचे संकलन केले आहे. त्यामुळे सदरचा ग्रंथ सर्वांना उपयुक्त असा एक अमौलिक ठेवा लाभला. सर्वांनी त्याचा सहर्ष स्विकार करावा ही सद्भावना.

नाटू देवराम महाजन, फैजपूर

मनोगत

(द्वितिय आवृत्तीतून)

मानवी जीवनाच्या कल्याणासाठी प. पू. सद्‌गुरु श्री इमामशहा महाराज यांनी वैदिक सनातन सत्‌पंथ धर्म मार्गाचे दिग्दर्शन करुन सुयोग्य तत्वांचे सुगम रीतीने साध्या सरळ सोप्या भाषेत विश्लेषण करुन मानव समाजाला ईश्वर प्राप्तीच्या साधनांचा मार्ग सुलभ करुन देण्याचा अत्यंत महत्वाचा प्रयत्न केलेला आहे. हे महान जगदुद्धाराचे पवित्र सेवाकार्य करून त्यांनी सुमारे ५०० वर्षापूर्वी आपला परम पावन देह अहमदाबाद जवळ पीराणा या महान पवित्र स्थानी समाधीस्त राखला आहे. त्यांनी कथन केलेल्या व सद्‌भक्तांनी लिहून ठेवलेल्या कल्याणमयी सुत्ररुपात्मक सत् ज्ञानाने ओतप्रोत भरलेल्या ग्रंथांचा सत्पंथानुयायी मुमुक्षु जनांना संपूर्णपणे आजपर्यंत उपयोग होत आलेला असून पुढेही पिढ्यानुपिढ्या दीपस्तंभाप्रमाणे त्यांचा उपयोग होईल यात शंकाच नाही.

आज जगातील काही देशात सत्‌पंथ मार्गाची वाटचाल चालू आहे व आपल्या भारतात गुजराथ, पंजाब, मध्यप्रदेश, महाराष्ट्र आदि भागा विभागातून कमी अधिक प्रमाणात सत्‌पंथ समाज विखुरलेला आहे. त्यातल्या त्यात गुजराथ, कच्छ, काठेवाड या भागात अनेक मोठमोठी सत्पंथी मंदिरे प्रचलित आहेत. व कित्येक ठिकाणी नविन मंदिरे उभारण्याची कार्ये चालू आहेत. त्या विभागात सत्‌पंथ अनुयायांची धार्मिक श्रद्धा व दान धर्माची भावना उत्कर्षाप्रत गेलेली प्रत्ययास येते. त्यायोगे त्यांची भराभर आर्थिक व धार्मिक भावनात्मक उन्नति होत असलेली आढळून येते.

माझ्या माहितीप्रमाणे आपल्या विभागात फैजपूर येथे जे सत्‌पंथी मंदिर आहे ते इतर ठिकाणच्या मंदीराप्रमाणे बांधकामाच्या बाबतीत जरी भव्य नसले तरी इतर बाबतीत म्हणजे ज्ञानाच्या, कलेच्या व सद्‌ग्रंथाच्या जोपासनेच्या आणि तद्वारे सत् मार्गानुयायांना सुयोग्य मार्गदर्शनाच्या बाबतीत मात्र अग्रेसर आहे. ही अभिमानाची गोष्ट आहे. मंदीरात पूर्वकालीन जे हस्तलिखीत ग्रंथ होते ते सर्व जीर्णावस्थेत आले असल्याने त्या ग्रंथांचा पुढील भावी पिढीला आपल्या जीवनाला सुयोग्य दिशा देण्यासाठी उपयोग

व्हावा म्हणून मंदिरातील विद्यमान आर्चक प. पू. गुरुवर्य श्री पुरुषोत्तम गुरु धर्मा महाराज व प. पू. श्री जगन्नाथ गुरु पुरुषोत्तम महाराज हे हळू हळू एक एक ग्रंथ छापून समाजापुढे ठेवण्याची मेहनत घेत आहेत. त्यामुळे सर्व सत्पंथ समाजात सत्पंथाच्या मुल तत्वांची माहिती होऊन अधिकाधिक गोडी निर्माण झालेली आहे. तसेच सत्पंथ समाजाविरहीत इतर समाजातील रसिक जिज्ञासुंनी सुद्धा सदर ग्रंथाचा सखोल अभ्यास केला आणि यापेक्षाही सविस्तर व संपूर्ण असरकारक सत्पंथाची भजने आगमवाणी आरत्या वगैरेंचा एकत्र असा मोठा ग्रंथ असावा अशा अपेक्षा समाजाकडून केल्या गेल्या म्हणून प. पू. गुरुवर्य श्री पुरुषोत्तम महाराज यांनी संग्रहीत केलेला श्री सत्पंथ ज्ञान पदाचा ग्रंथ गुरुवर्य श्री जगन्नाथ महाराज यांनी खूप परिश्रम घेऊन आपल्या समाजासमोर तयार ठेवला आहे. सत्पंथ समाजाच्या प्रत्येक बंधू-भगिनींनी हा ग्रंथ संग्रही ठेऊन दररोज त्याचा वाचन रुपाने वापर करून आपल्या जीवन साफल्याचा मार्ग सुकर करावा अशी अपेक्षा आहे.

फैजपूर येथील या सत्पंथ मंदीरात आजपावेतो सर्व धार्मिक विधी मार्ग करण्याचे कार्य येथील मंदिरातील आचार्यच करीत असतात. विधी करण्याचे पावित्र्य, मांगल्य व शुचिर्भूतता राखण्यासाठी आचार्य बालब्रम्हचारीच असावा लागतो आणि याच नियम पालनाच्या कारणाने आजपावेतो सत्पंथाची भरभराट व उर्जितावस्था होऊन समाजाची श्रद्धा दृढमूल होत आलेली आहे. आजपावेतो अनेक अडचणीच्या मार्गातून समाजाला व आचार्यांना कठिण दिवस कंठावे लागले आहेत. अभिमानाची गोष्ट नमूद कराविशी वाटते की, सत्पंथी समाजाच्या अनुयायांना कितीही कष्ट सोसावे लागले, आर्थिक हानी पत्करावी लागली, अपमान सहन करावे लागले तरी एक पाऊलही आजपावेतो अनुयायी लोक मागे राहिले नाही. प्राप्त परिस्थितीला धैर्याने खंबीरतेने तोंड देऊन वेळेवर आपल्या ऐहिक सुखांना तिलांजली देऊन सत्पंथी अनुयायाने आपले नैतिक बळ जोपासले आहे.

आपला,

इच्छाराम यमाजी झोपे

फुलाचे विरोदे, तह. बुरहाणपूर

अनुक्रमणिका

चेतावणी

आगमवाणी

उपदेशवाणी

योगवाणी

संकीर्ण पदे

आरती संग्रह

श्रीमत्परमात्मने नम:

मंगलाचरण

निष्कलंकी गायत्री मंत्र

ॐ नमो निष्कलंकी नारायणजनार्दनाय भस्मायुधाय विद्महे
दिव्यनेत्राय धिमही । तन्नो ज्वरहरः प्रचोदयात ॥

श्री गुरुस्तुति

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुः गुरुर्देवो महेश्वरः ।
गुरुर्साक्षात्परब्रह्म तस्मै श्री गुरवे नमः ॥

श्री ईशस्तुति

मूकं करोति वाचालं पंगुं लंघयते गिरीम् ।
यत्कृपा तमहं वन्दे परमानन्द माधवम् ॥

श्री परब्रह्म परमात्म ध्यान

यं ब्रह्मा वरुणेन्द्र रुद्रमरुत: स्तुन्वन्ति दिव्यैस्तवै
वेंदैस्साड;गपदक्रमोपनिषदैर्गायन्ति यं सामगाः ।
ध्यानावस्थिततद्गतेनमनसा पश्यन्ति यं योगिनोयस्यान्तं
न विदुः सुरासुरगणा देवाय तस्मै नमः ॥

श्री सद्गुरु ब्रह्मदेव ध्यान

ब्रह्मानन्दं परमसुखदं केवलं ज्ञानमूर्तिं
द्वन्द्वातीत गगनसदृशं तत्वमस्यादिलक्षम् ।
एकं नित्यं विमलमचलं सर्वधी साक्षिभूतं
भावातीतं त्रिगुणरहितं सदगुरुं तं नमामि ॥

श्री विष्णुनारायण ध्यान

शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं विश्वाधारं
गगनसदृशं मेघवर्णं शुभांगम् ।
लक्ष्मीकांतं कमलनयनं योगिभिर्ध्यानगम्यं
वन्दे विष्णूं भवभयहरं सर्वलाकैकनाथम्

श्री महेश्वर ध्यान

वन्दे देव उमापति सुरगुरु वन्दे जगत्कारणं वन्दे
पन्नगभूषणं मृगधरं वन्दे पशुनां पतिम् ।
वन्दे सूर्य शशांक वन्हिनयनं वन्दे मुकुन्दप्रियं वन्दे
भक्तजनाश्रयं च वरदं वन्दे शिवं शंकरम् ॥

श्री शक्ति ध्यान

माया कुंडलिनी क्रिया मधुमति कालिकलामालिन ।
मातंगी विजया जया भगवति देवी शिवाशाम्भवी ॥
शक्ति शंकरवल्लभा त्रिनयना वांग्वाहिनी भैरवी ।
ॐ कारी त्रिपुरासुरासुरमयी माता कुमारीश्वरी ॥
नमो देव्यै महादेव्यै शिवायै सततं नमः ।
नमः प्रकृत्यै भद्रायै नियताः प्रणताः स्म ताम् ॥

श्री गुरु महात्म्य

ध्यानमूलं गुरोर्मूर्तिः पूजामूलं गुरोः पदम् ।
मंत्रमूलं गुरोर्वाक्यं मोक्षमूलं गुरोः कृपा ॥

प्रार्थना

ॐ असतो मा सद्गमय, तमसो मा ज्योतिर्गमय, मृत्योर्मा अमृतं गमय
ॐ सर्वे भवन्तु सुखिनः सर्वे सन्तु निरामयाः

सर्वे भद्राणि पश्यन्तु मा कश्चित दुःखमाप्नुयात

गुरुवाणी

पद १ ले

चाल : आनंदाचा कंद हरी हा **राग : भिमपलास भैरवी**

आद उनादना नाथरे । स्वामी तमे छो करतार ॥ धृ ॥
भरतखंड जंबुद्विपमाहे । दसमो छे निकलंकी रुप ॥ १ ॥
सतगुरु केरा हाटमा । जडी गिनान सबद केरी जड ॥ २ ॥
गिनान दीपक समारीये । सतगुरु देखाडसे अमर भेद ॥ ३ ॥
अमरपद गुरुगम जडी । ता तो पाप ते परळा जायरे ॥ ४ ॥
पाच तत्वनी रचना बनी । तारे त्रण जग कऱ्या प्रकाश ॥ ५ ॥
पाचहि रसने वारीये । तेना रुप छे सहस्त्र पचास ॥ ६ ॥
नाभी कमलथी उपजे । ताहा गैबी ते गर्जना थाय ॥ ७ ॥
सुन शिखरमा सुरता धरी । ताहा थाये छे अजंपा जाप ॥ ८ ॥
इंगळा पिंगळा संगममाहे । ताहा सुषुम्ना वहे अति सार ॥ ९ ॥
अनहद बाजा ताहा गडगडे । ताहा वर्तीये जय जयकाररे ॥ १० ॥
बंक नालना घाटमाहे । ताहा अनहद थाये प्रकाश ॥ ११ ॥
आ घेरथी अमी उतरे । ताहा पीये हरीजन विरला कोय ॥ १२ ॥
सुरत नुरतनी जुगत भणी । परिब्रह्मा छे पोताने पासरे ॥ १३ ॥
अखंड ज्योत ताहा झगमगे । ये तो अलख पुरुष केरा मेल ॥ १४ ॥
अलख निरंजनने सेविये । सारे जनम मरणनो भय जायेरे ॥ १५ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भांई । ते तमे गावो सीखो सांभलो भाई॥ १६ ॥

पद २ रे

चाल : विटेवरीरे उभा विठ्ठला

अजंपा तणो हरदम धरीये ध्यान।
ध्यान धरीने मन वश राखो । भाई सद्गुरुनी लईये सान ॥धृ॥

हाटमा-दुकानात, **गिनान**-ज्ञान, **समारीये**-सांभाळकरा, **गुरुगम**-गुरुशी समरस झाल्याने, **परळा**-नाहीसे होईल, **वारीये**-संयमन करा, **अनहद**-अगम्य गुढ, **अमी**-नुर तेज अमृत, **विरला**-कचित एखादा, **जुगत**-युक्त उचित, **पोताने**-स्वत:च्या जवळ, **सान**-इशारा,संकेत.

सान गुरुकी लई घटमाहे रहिये । निश्चल थईने धरीये ध्यान ॥

गुप्त घटमाहे सुमरण करजो । कोई ना सुने कानो कान ॥ १ ॥
इंगळा पिंगळा सुषुम्ना नाडी । त्रिवेणी उपर मकान ॥
भ्रमरगुंफा उपर परगट बैठो । ताहा जई खोलो निशान ॥ २ ॥
निशाण खोलो तो दर्शन लोडो । मीट जावे चौऱ्यायशीनु चिन्ह ॥
जनम मरणका सर्वे भय भागे । बैठा पीवो अमृत मान ॥ ३ ॥
अमृत पीवे तो जुगो जुग जीवे । वैकुंठमा पावे ते मान ॥
स्वामी हुं छुं दास मने दर्शनकी आस । विनंती मारी करजो मान ॥ ४ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । तेज स्वरुपनु धरऊ ध्यान ॥
कर जोडीने तमे प्रभुने विनवो । गुरु प्रसादे उतारो पार ॥ ५ ॥

पद ३ रे

चाल : खावंद खोजी काहाडो **राग : कॉपी**

नुरनाथ घरनी खबर ना जाणी । संसारमा जीव भुल्या ॥ धृ ॥
पंचतत्वका महेल बनाया । त्रिगुण कीया परकासा ॥
संसार सागर मायाजल भरीया । प्राणी तेना माहे बुडारे ॥ १ ॥
नाभी कमलथी दम उठत है । स्मरण स्वास उस्वासा ॥
शिव शक्तीका मेला करना । बंक नाल रस पीनारे ॥ २ ॥
बंकनालनो मारग बाको । चढो जो बीरला कोये ॥
जीनको सतगुरु पुरा मलीया । सोही घेरमा जावेरे ॥ ३ ॥
गंगा जमुना दो दस बहेती । बीचमो भाग सरस्वतीका
त्रीवेणी उपर स्नान करना । सुनमे धून लगानी रे ॥ ४ ॥
गगनमंडलमा गैबी गुपत है । अनहद बाजा बाजे ॥
भ्रमरगुंफाना घाटमाहे । अविंचल वस्तु जडीरे ॥ ५ ॥
कहेत इमामशहा प्रभुके प्रतापे । रहेनी दिवस जागे ॥
स्वर्गभवनमा ते जीव जासे । आवागमन मटी जासेरे ॥ ६ ॥

भ्रमरगुंफा-सहस्त्रदल चक्र, ब्रह्मरंध्र, आत्म्याचे वास्तव्य स्थान, निशान-चिन्ह,लक्ष्य मेला करना-मिलन करणे, बंकनाल-नाभीपासून मुलाधार चक्रापर्यंत जाणारी श्वासाची नाडी, बाको-अतिशय कठीण दो दस-दोन्ही बाजूस, धून-लय, गैबी-गहन, गूढ, अनहद-समाधी अवस्थेत ऐकू येणारा गुढ आवाज, अविचल-न ढळणाऱ्या वस्तुची प्राप्ती होणे (आत्म साक्षात्कार घडणे) मटी जासेरे-मिटून जाईल.

पद ४ थे

चाल : मुरलीकी धुन सुन सखेरी **राग : मालगुंजरी**

महापद केरी वाट कोई एक जाणेरे ।
जेणे मळ्या सतगुरु सार तपस्या मेळीरे ॥ धृ ॥
नाभी कमल घटमाहे सोहं उठेरे ॥
ताहा जाप जपे एक हंस तार न तुटेरे ॥ १ ॥
पाच पचिस घटमाहे जीव ताहा मळऊरे ॥
ताहा सहेज सुरतनु ध्यान गडपर चढऊरे ॥ २ ॥
चार मळी एक ठाम ताहा लय लागीरे ॥
प्रेमतणी लय जब काने जागीरे ॥ ३ ॥
बंकनाल मुक्काम समसो कहीये रे ॥
ताहा सुरत नुरत बेऊ मळीने परछो लइयेरे ॥ ४ ॥
इंगळा पिंगळा सार सुषुम्ना नाडीरे ॥
ताहा चांदसुरज बेऊ मळीने मनछा मारीरे ॥ ५ ॥
त्रिवेणी घाटमाहे अखंड ज्योती रे ॥
ताहा झगमग झगमग वरसे मोतीरे ॥ ६ ॥
सकी पींड तणी खबर सर्वे जाणी रे ॥
ताहा सुरत चढी असमान फुटी निसरीरे ॥ ७ ॥
सगला रोम रोम लागा जपवारे ॥
सगला घटना चोर लागा छुपवारे ॥ ८ ॥
पाव कोसपर गाम निशाण धारीरे ॥
ताहा धरु सुरतनु ध्यान सासो मारीरे ॥ ९ ॥
अेटला सर्व निशाण मेल्या निचारे ॥
ताहा स्वर्ग मंडलना कोट सगला परखीरे ॥ १० ॥
सात द्विप नवखंड जोया नर नीरखीरे ॥
केवा सरीखा नही नाम मारो स्वामीरे ॥ ११ ॥

महापद केरी-महान आशा, ब्रह्मपदाची, अढळ पदाची, मेळीरे-मिळाला, तार न तुटेरे-लय तुटणार नाही असा, अखंड, समसो-संकेत, परछो-अनुभव, मनछा-इच्छा, घटना चोर-इंद्रिय जन्य माया विकार, सासो मारीरे-संशय फिटून, परखीरे-शोधून, निरखीरे ध्यानाने जाणून.

जपवा सरीखो सार अलेख नामीरे ॥

अलख निरंजन नाथ लागा मीठारे ॥ १२ ॥
स्वामीका अेम दर्शन नजरे दिठारे ॥
जेणे मळ्या सतगुरु सार तपस्या मेळीरे ॥ १३ ॥

पद ५ वे

चाल : खेळ खेळू हरी कुंजनी

मळीया प्रेम स्नेही गुरुदेव । मळीया प्रेम सुहागण देवरे ॥ धृ ॥
पांच तत्वनी खोजमे । वस्तु अगम अगोचर जडीरे ॥ १ ॥
शिव नगरीमा खोजता । वस्तु सुन शिखर गड चढीरे ॥ २ ॥
भ्रमरगुंफाना घाटमा । वस्तु अविगत माहे जडीरे ॥ ३ ॥
नुर तो निरंजन तहा झरे । तो अविगत घरमा खडीरे ॥ ४ ॥
जीरे निरंजनना चढता । गुरु कृपा सुरता चढीरे ॥ ५ ॥
अनहद बाजानी गर्जना । ता तो अनंत तारानी गढीरे ॥ ६ ॥
पंख हजारनी कमलनी । ता तो निरंजन टंकसाळ पडीरे ॥ ७ ॥
सतगुरु पद जानता । ये तो गुरु हाटे वस्तु जडीरे ॥ ८ ॥
धन धन सतगुरु तमने । वस्तु सत घेरथी जडीरे ॥ ९ ॥
जीरे इमामशहानी विनंती । वस्तु पहुचाडी खरा खरीरे ॥ १० ॥
गुरु इमामशहा बोलीया । अे वस्तु सतगुरुथी जडीरे ॥ ११ ॥

पद ६ वे

चाल : कधी येशील मन मोहना **राग : ब्रह्मानंदी**

सतगुरु ब्रह्माने ओळख्या । मै तो सुरतीसु कर्या प्रणाम ॥ धृ ॥
ब्रह्मरस लागो मीठडो । मारे अंग उलट न जायरे ॥ १ ॥
ज्योत प्रकाशिने तेज कर्या । ते तो तेजमा तेज समायरे ॥ २ ॥

अखंड ज्योत तइया झलझले । नाभी कमलथी किधो विस्ताररे ॥ ३ ॥

खोजमे-शरीरात, जडीरे-दडलेली आहे, खोजता-शोधता, तारानी गढीरे-तारकापुंज, ताऱ्यांचा समुदाय, टंकसाळ-खजीना, हाटे-दुकानात, मीठडो-मधुर, झलझले-झगमगणे तळपणे.

बारा कळा ब्रह्मरस कहिये । मै तो प्रत्येक दिठा छे तेजरे ॥ ४ ॥
सोळा कळा विष्णुनर कहिये । ते तो ज्योतमा ज्योत समायरे ॥ ५ ॥
पांच तत्वनी काया करी । नव खंडमा किधो विस्तारेरे ॥ ६ ॥
जुगमा ते गुरुनर आवीया । सेवक लोकने देवा दर्शनरे ॥ ७ ॥
सतपंथ सोळा कळासु जाणो । ते तो उगमिया सुरज केवायरे ॥ ८ ॥
इंगळा पिंगळा सुक्षमना । ते तो चढीया त्रिवेणी घाटरे ॥ ९ ॥
त्रिखुटी संगममा न्हाइये । ते तो दसमे पाम्या छे दर्शनरे ॥ १० ॥
सतरमी कळाना तो तेज झन्या । ते तो वींड स्वरुपी केवायरे ॥ ११ ॥
दसमे दर्शन ते जाई मळ्या । ते तो पाम्या छे अमर पदरे ॥ १२ ॥
कहेत इमामशहा सांभलो । अेम बोल्या छे अमृतवाणीरे ॥ १३ ॥

पद ७ वे

चाल : जीव हा झाला केविलवाणा **राग : तिलकामोद**

सतपंथ धरम सो कहिये । जेणे ओळख्या सतगुरु नुररे ॥
परिब्रह्म विष्णु ने ओळख्या । ते तो अमर हुवा ततखेवरे ॥ धृ ॥
ज्योते स्वरुपे जाणीये । आदबुंद विंड केवायरे ॥
निराकार रुपे तो पोते छे । ते तो अकल कहाव्या नव जायरे ॥ १ ॥
जव्हेरी होवे तो पारखे । अने हिरा चऊटे बाजार ॥
मुनिवर होवे तो पारखे । गिनाननी सुरती लगायरे ॥ २ ॥
काची कायाने काचा पिंड । नव खंडमा किधो प्रकाश ॥
पंच तत्वनु पुतलु । तो पोलमाहे पवन समायरे ॥ ३ ॥
नाभी कमलथी दम उठे । स्वास उस्वास होयरे ॥
दमे दमे हरीने जपीये । तो अमर होवे सोयरे ॥ ४ ॥
त्रिवेणी त्रिखुटीमा न्हाइये । अने पुरा संगम होयरे ॥
चांदो सुरज बे दीप कहिये । तो ज्योतमा ज्योत समायरे ॥ ५ ॥

विंड स्वरुपी-विराट स्वरुपी. ततखेवरे-तत्क्षणी,ताबडतोब. आदबुंद अदभुत-विंड-विराट. पोते-स्वयंसिध्द. जव्हेरी-रत्नपारखी. चऊटे-बाजारात,चव्हाट्यावर. गिनाननी सुरती लगायरे-ज्ञानरूपी कसोटीने लय लावून. काची-कच्चे. पुतलु-पुतळा, शरीर. पोलमाहे-पोकळीत.

सुरत लगाडीने चहडिये । अने पुरा गुरुने साथरे ॥
अजंपा जापने जपीयेरे । तो प्राछत सगला जायरे ॥ ६ ॥
पात्र होवे तो दर्शन लेवे । अने अमर वस्तु सोय ॥
अमरपद तो मळे । भाई पुरण सुहागण होयरे ॥ ७ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मुनिवररे । तमे साचु जाणो निर्धार ॥
अथरण वेदमा एम भाकीया । आगळ नथी अग्यारमो अवताररे ॥ ८ ॥

पद ८ वे

चाल : अर्पूनिया तुला सकळ **राग : असावरी भैरवी**

हरदम जपो अजंपा जाप । जपता रहिये जाप ॥ धृ ॥
मुंड कमंडल काही थरकरी राखो । नाभी कमलथी जगावो ॥ १ ॥
सतगुरु शद्बका माहे बाजा बजाइये । सुरती सुहाग चढाइये ॥ २ ॥
मुखबीना गाइये श्रवणविना सुणीये । बीनकर ताल बजाइये ॥ ३ ॥
ताल पखवाज मृदंग बाजे । बीन रसना गुण गाइये ॥ ४ ॥
इंगळा पिंगळा सुषुम्ना नाडी । त्रिवेणी तीरथ परटे रहिये ॥ ५ ॥
भ्रमर गुंफा उपर तखत बिराजे । बाजा निशाण बजाइये ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोराभाई । एम करी दर्शन पाइये ॥ ७ ॥

पद ९ वे

चाल : निजरुपी जगदा **राग : असावरी**

आज स्वामी हमे तीरथ न्हायाजी । घेर अभ्यागत आवीयाजी
पाऊळ लइने भ्रान्त चुकावी । नुरे नुर समायाजी ॥ धृ ॥
मनवारी पंच निश्चल राखो । गुरुनर केवाय कमावोजी ॥
जीवडाने कारण एने पंथे आव्या । गर्भनी वाच्या संभालोजी ॥ १ ॥
रंग कुसुंबा जे नर राता । तेना मनमां भ्रांत घणेरीजी ॥
रंग सुरंगा जे नर राता । पंथ चढीया निरवाणीजी ॥ २ ॥

प्राछत जायरे-पाप क्षालन. सुहागण-सद्भाग्यवान. पाऊळ-गुरु चरणामृत. भ्रांत-भ्रम. मनवारी-मनस्थिर करुन. पंच निश्चल राखो-पंच ज्ञानेंद्रिये दमन करुन. केवाय-वचनानुसार संभालोजी-पालन करा. कुसुंबा-कुसंग, मादक, कैकी. सुरंगा-सत्संग

जुग जुगान्तर अगम अगोचर । गुरुजी मारग देखाडीयाजी ॥
नव अवतार नव दानव छेद्या । दसमो छेदन आवीयाजी ॥ ३ ॥
गुरुनर स्वामी अेणे जुगे आव्या । लेजो गीनान विचारीजी ॥
कहेत इमामशहा सुनो मोरा भाई । स्वामीसु हेत हरवेळाजी ॥ ४ ॥

पद १० वे

चाल : सारी आयुस बितीजाय **राग : माड**

आ दल प्यार मे राचारे भाई । गुरुके शब्दसे राचारे भाई ॥
अब मै समझा रे भाई । गुरुके शब्दसे राचारे भाई ॥ धृ ॥
तिरथ ना जाऊने डुबकी ना खाऊ । ना डालू उपर पाणी ॥
देवल भीतर लागी छे टाली । जहा मेरी सुरत समाई ॥ १ ॥
घंटा बजाऊ ना पाती चढाऊ । ना फेरु हातमे माला ॥
आसन मांडीने जुगतसे बेसु । चवुदिस करु अजवाला ॥ २ ॥
दवडत दवडत दवडत थाका । जब मार्ग लीया वीसरामा ॥
उलट भेदकी सुझ जो लागी । कोटी कलप अहीरामा ॥ ३ ॥
नेमही थाके प्रेमही थाके । थाके लोक बढाई ॥
कहेत इमामशहा सुनो मोरा भाई । अटल पदमो पाई ॥ ४ ॥

पद ११ वे

चाल : तव सखी चरित्र हे पाहुनी **राग : जयजयवंती**

आत्माराम तमे अविगत सेवो । सर्वही भूत निवासी हो ॥
सहेजतणा परमारथ जाणो । तो काहे हिंडो वनवासी हो ॥ धृ ॥
जप तप तीरथ व्रत उपवासी । मुळ न जाणे सो अंधा हो ॥
मद मत्सर अहंकार न मुके । तो प्रिथमी पाखंड धंदा हो ॥ १ ॥

हेत हरवेळाजी-अतिशय प्रेमाने व सतत. आदल-हृदय. राचारे-गढले गेले,तल्लीन झाले, टाली-तद्री. सुरत-ध्यान,लय. पाती-पानफुल. अजवाला-उज्वल प्रकाश. दवडत-धुंडवून. उलट भेदकी सुझ जो लागी-प्राणायामाच्या मार्गाने मन स्थिर व शांत करुन ब्रह्मपदास पोहचणे. लोक बढाई-लोकेषणा आढ्यता. पाखंड-असत्य.

पीड पखाली दाही दिशा निहाळी । मिथ्या वाद न मुके हो ॥
वेद मत गुरु भेद न जाणे । तो एकहि अर्थ न सुझे हो ॥ २ ॥
जोगी जुगत ना जाणे जोग वखाणे । बैठाही लोचन ताने हो ॥
गगननाथ गुरु भेद न जाणे । तो सींगी सुर ताने हो ॥ ३ ॥
आप न सुझे ने काई सीर लोचे । सच्चिद ज्ञान ना जाणे हो ॥
हिरदे दया नही कर्म वखाणे । मनशा कर्मे लाग्या हो ॥ ४ ॥
त्रिगुण टाळीने पंच निवारो । तो सुन मंडलमाहे वासा हो ॥
कहेत इमामशहा निर्मल सेवो । तो ज्योतबींब प्रकाशा हो ॥ ५ ॥

पद १२ वे

चाल : कशी घाल गळा मिठी बाळा **राग : कापी**

अबुज न बुजे तेणे केम कहिये । तो गुरु बीन नर केम ध्याइये ॥ धृ ॥
गुरुनर सेवा कारन थाडा । तो गड अमरापुर जाइये ॥ १ ॥
थूलने केम कहे रखेशरी । तो गुरुनर बीन केम रहिये ॥ २ ॥
मुगत मार्गनो पंथ आगळो । तो परम तत्व अेम पामीये ॥ ३ ॥
आत्मा हेडीने दिजे स्वामीने बेसनो । तो वीराभाई गुरु थाडा होइये ॥ ४ ॥
सुख दु:ख बेहु बनी आवसे । पन हिरदेथी धर्म न छोडीये ॥ ५ ॥
मानक मोतीनो गाठ जो वालो । तो बीच बीच हिरडा जडावीये ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मोरा भाई । तो गरभनी वाचा संभालीये ॥ ७ ॥

पद १३ वे

अजंपा जाप जपो रे मारा मुनिवरो । अने तमे का जावोरे भूल ॥
कहेना गुरुका साचा है । ते सदाये छे रे कबुल ॥ १ ॥
भाई हेते प्रीते मन भावशु । अने जपो अजंपा जाप ॥
प्रभुका नाम कहो दिल साचसु । तो कोट विघ्न होवे दूर ॥ २ ॥

पखाली-धुवून शुध्द व पवित्र करुन. निहाळी-शोधून. त्रिगुण टाळोने-रज,सत्व, तमाच्या पार जाऊन. पंच निवारो-शब्द,स्पर्श,रुप,रस,गंधादि पंच विषय. थाडा-प्रसन्न, थूलने निसत्व. आगळी-उत्कृष्ट. हेडीने-नि:सिम प्रेमाने. गाठ जो वालो-गांठी बांधणे. बीच बीच-मधुन मधुन,मधोमध.

सतगुरु तो दातार जीवना । अने पीहु नाम कहो फुकार ॥
जीने माना ते अमरापुर गया । अने नही माना मुरख गेमार ॥ ३ ॥
भाई जाप विना करे भगती । अने सुने वेदनी साख ॥
पण नीत उठीने चालऊ । जेम नयेना वनी आख ॥ ४ ॥
भाई गुरुनर पीहुसू ध्याइये । अने तमे सुणो मुनिवर वात ॥
जाप जपो दिल चांदरणा । भाई नही तो काली रात ॥ ५ ॥
जीन मुखे जाप नही कहा । अने गुरु ना कहे फुकार ॥
ते नर नरके जासेरे भाई । जासे जुग कल्प अनंत अपार ॥ ६ ॥
जीने वचन नही सुना गुरुना । अने गुरुमंत्र न किया कबुल ॥
तेणे मुख परश ते नाखसे । भाई नरक केरी धूल ॥ ७ ॥
जीन मुख गुरु मंत्र नही कहा । अने गुरुना न जाणा नाम ॥
ते मुख जेसा भुंडका । तीसे नरकमा दे ठाम ॥ ८ ॥
भाई नाम पीहुका मीठडा । अने जैसा शक्कर दुध ॥
जाप ओचरो दिल साचसु । तो तेम तेम वाधे बुध ॥ ९ ॥
भाई पाचे विषय वश करी । मुनिवर दिल राखो ठाम ॥
जाप ओचरो दिल साचसु । तो तीसे नरक आच हराम ॥ १० ॥
भाई ते दिल मुनिवर चांदरणा । सतगुरु ब्रह्माये कहा प्रगट ॥
पण एक जापनी संगते । जम रदे उघाडे कमाड ॥ ११ ॥
जाप जपो तमे भाई मुनिवरो । अने मुरख तमे भुलो काहे ॥
तमने आस छे अमरापुरनी । जो सतगुरु वसे दिलमाहे ॥ १२ ॥
भाई मुनिवरने जाप मीठडा । अने लोभीने मीठा दाम ॥
मन चित्त निर्मल करीने सेवीये । अने हिरदामा लीजो नाम ॥ १३ ॥
जाप जपीये भाई किमत शु । अने हुं हुं बाजी छोड ॥
अे माया मनशु तज करीने । अने प्रीत पीहुशुं जोड ॥ १४ ॥

दातार-उद्धार करणारा,अनन्य कृपासागर. फुकार-आंर्ततेने प्रभुची आराधना. गेमार-अज्ञान. नयेना वनी आख-डोळे असुन आंधळा. चांदरणा-मन अल्हादित करुन. कबुल-मान्य. परश ते नाखसे-पाश टाकून. भुंडका-डुकराचे. ओचरो-आचरण करा. वाधे-वृद्धिंगत होईल. रदे उघाडे कमाड-हृदयाचे दार उघडा. आस-इच्छा. किमत शु-अमुल्य. हुं हुं बाजी-मी मी पणा,अहंभाव

भाई कहेनी रहेनी साचशु । अने हकमी रोटी खायरे ॥
जप तप व्रत उपवास भगती । ते मुनिवर स्वर्गे जायरे ॥ १५ ॥
भाई जेणे पाचे वश नही करा । अने ऊंधी नजरे जोय ॥
ते जापनी किंमत नही बुझे । ते केम करी अमर होय ॥ १६ ॥
भाई सतगुरु ब्रह्माने ध्याइये । अने तमे सुणो मुनिवर वात ॥
मन मारीने मृत होई रहिये । भाई ते जीव स्वर्गमा जाय ॥ १७ ॥
भाई धन देश अने धन गुरुकु । भाई धन लोकने धन नार ॥
जेणे सतगुरु ब्रह्मा आखे देखीया । ते लोकोकी हुं बलीहार ॥ १८ ॥
जे गतमा सतगुरु ब्रह्मा भेटीया । अने जाप कहा सुनाया ॥
ते लोककी हुं बलहारींया । जीने दर्शन पीहुका पाया ॥ १९ ॥
जीनें दिलकी खीडकी खोली है । अने खोले अमरापुरका ठाम ॥
जाप जपीया जीने मुखसु । पाचे तत्व राखे ठाम ॥ २० ॥
जो भेदी थे सो समझ गये । अने ना समजे मुरख गेमार ॥
नही ते काले मुख लई जाये । सो नरके पडसे नरवाण ॥ २१ ॥
सतगुरु ब्रह्माये गिनान भाकीया । सुनो आखर वेला आई ॥
हवे वलंभ ना किजीये । तमे चेतो मुनिवर भाई ॥ २२ ॥

पद १४ वे

चाल : दावा हो कोणी माझा हरीको **राग : बागेसरी**

खेडो हो हरी नामनी खेती । जामे थासे लाभजी ॥ धृ ॥
मन पवन बेहु बळदिया । सुरता रास लगावजी ॥ १ ॥
पुण्यनो पुरानो हाते धरो । अक्कल आर लगावजी ॥ २ ॥
पापनी पालव काटजोजी । काटीने बाहेर नाखजी ॥ ३ ॥
ओहंग ओखर जोतजोजी । सोहं सुरत लगावजी ॥ ४ ॥

कमी-स्वकष्टार्जित,सचोटीची. ऊंधी नजरे-पापी नजरेने, बुझे-जाणणे. मन मारीने-मन मारुन, जीवन मुक्त होऊन. धन्य-धन्य. हुं बलीहार-आत्मसमर्पण. भेदी-जाणकार. मुरख गेमार-अज्ञान,असमंजस. वलंभ-उशिर. खेडो-मशागत करा. पवन-प्राण. बळदिया-बैलजोडी. पालव-तण. नाखजी-काढून फेकून द्या.

कर्मनी कासल चुनावजोजी । खेती चोखी जो थायजी ॥ ५ ॥

मुळमंत्र बीज बोइये । खेतीं लुडझुंबळ जोयजी ॥ ६ ॥
सातनो मालवो बनावजोजी । धर्मनी पैडी लगावजी ॥ ७ ॥
ज्ञाननो गोळो चलावजोजी । सुवा उडी उडी जायजी ॥ ८ ॥
दयानी दावळ राळजोजी । भवरी फेरवो जासजी ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो । आवागमन मटी जायजी ॥ १० ॥

पद १५ वे

चाल : सबसे राम भजन कर लेना **राग : पिलू**

खावंद खोजी कहाडो नही तो । फोकट फेरो खासो ॥ धृ ॥
वात विचारीने विरा मारा । तमने कहे करतारो ॥
जंबुद्विपमा जाहेर बैठा । जाणो मुनिवर वीरा ॥ १ ॥
लखचौयर्यायशीनो फेरो मोटो । जाणो मुनिवर वीरारे ॥
फरता फरता पार न पाइये । छेल्ले आवो आरे ॥ २ ॥
जंबुद्विपमा तखत रंचाव्या । ब्राह्मण भणता भुल्यारे ॥
वेद पुराणमा जुवो विचारी । अमर खोलो बारीरे ॥ ३ ॥
जुगा जुग तमे जुवो विचारी । चंद्र उग्या चवकारीरे ॥
आखरी वेळामा वळखीने काढो । अमर खोलो बारीरे ॥ ४ ॥
धरत्री माताने कौल कर्यो छे । ते दाढो हवे आव्यो ॥
कलजुगमा स्वामी पोते पधार्यो । क्रिया करणी लाव्यारे ॥ ५ ॥
हिरदामाहे प्रभुजी बैठा । पितल फत्तरने ना पुंजो ॥
मारु तारु मेलीने छांडो । वाद न करसो वीरारे ॥ ६ ॥
दसही मास उदरमा राख्या । कवल कर्यो बहु भारीरे ॥
संसारमा आवीने भुलीयो । कवल कोन संभालसेरे ॥ ७ ॥

कासल-कुंधा वेचुन काढा. चोखी-शुध्द, उपयुक्त. मुळमंत्र-गुरुमंत्र. लुडझुंबळ-भरभराटीस येईल. मालवो-राखणी करण्यासाठी माचवा. पैडी-पायरी. गोळो-गोफणने दगड मारणे. सुवा-पाखरे. दावळ-मळणी करणे. मटी-मिटेल. खावंद-प्रभू. वात-हकीकत. छेल्ले-शेवटी. बारीरे-खीडकीद्वार. जुवो-शोधा. चवकारीरे-चौफेर. कौल-वचन. दाढो-दिवस. पोते-स्वयंसिध्द. मेलीने-द्वैताचा त्याग करुन.

क्रियाहीणाने मार घणेरी । पुकार करे बहु तेरी रे ॥
धक्का दइने दूर करावसे । खरो करीने लेसेरे ॥ ८ ॥

पीहुजी पोते पंथे बैठा । महादु:ख मार चुकावेरे ॥
गुन्हा होय तो गतमा कहेजो । हात जोडीने रहेजोरे ॥ ९ ॥
समसेर साथे सनमुख वातो । जाणो मुनिवर वीरारे ॥
जो तमे यहा करणी कमावों । तो वैकुंठ करसो लीलारे ॥ १० ॥
अे गीनान कहेत इमामशहा । सांभालों मुनिवर वीरारे ॥
इहा तमे साचु चालसों तों । अमर थासे लीलारे ॥ ११ ॥

पद १६ वे

चाल : अब मे अपने रामकोरी जाऊ **राग : सोहनी**

गोरनु कह्यु जे नही माने । ते तो जासे घोर अंधारा ॥ धृ ॥
पारकी निंदा जे नर करसे । तेना कीया हवाल रे ॥
तेना हवाल गोर कथ्या छे । तसे रखेशर थासो अनजान ॥ १ ॥
निंदा करीने जे नर भुल्या । तेणे रखेशर आभडशो रे ॥
कलजुगमा मीठी छे निंदा । रखे तमे अंगीकार करतारे ॥ २ ॥
अंगीकार कऱ्याना फल छे खोटा । ते तो पडसे नरक मोठा ॥
नरकमा नाखी दु:ख ताहा देसे । त्राहे त्राहे जीवडो ता करशे ॥ ३ ॥
जेने जीभने साप जो डससे । हिरदु बालीने खाक जो करसे ॥
अेवु दु:ख निंदा करवानो थासे । त्यारे नरक करसे फोकार ॥ ४ ॥
नरक बीजी देही जो धरसे । ते तो आवसे गुरुजीने पास ॥
सतगुरु ब्रह्मा नरकने पुससे । नरक तु केम आव्यारे ॥ ५ ॥
पोताना दु:ख ज्यारे नरक कहसे । आवो पापी मुजमा नाखो ॥
पोताना दु:खथी हुं छुं दाझु । हवे किया करु उपायरे ॥ ६ ॥
सतगुरु ब्रह्मा खलक आल्यो । नरक तू तो अेणे पेहेररे ॥
खलक पहेरीने नरक त्या आव्यो । पाठ फीरावीने बैठोरे ॥ ७ ॥

गोरनु कह्यु-गुरुचे वचन. पारकी-दुसऱ्यांची. हवाल-वृत्तांत, परिणाम. कथ्या छे-कथन केलेले. अनजान-अनभिज्ञ, अज्ञानी. भुल्या-विसरले. आभडशो-अपवित्र होणे. अंगीकार-स्वीकार. नाखी-टाकून. बालीने-जाळून. दाझु-दग्ध झालेला. खलक-जगत.

सतगुरु ब्रह्मा थासे बावरा । मुरख काही न चेत्योरे ॥

आगम चेताव्या तोहे ना चेत्यो । मुरख थयो अनजानरे ॥ ८ ॥
काकण बांधीने प्रभुजी मलीया । ना मेली निंदानी चाल ॥
निंदा करशे ते घणु पस्तावशे । तेना खोटा हवालरे ॥ ९ ॥
निंदा करे तेणे दुनिया जाणे । ते निश्चे नरक जासे हो ॥
निंदा करीने जे नर चलीया । करोडी चोवीसमा मलीया ॥ १० ॥
गिनान सुनीने जे नर गलीया । ते अनंत करोडीमा मलीया ॥
अनंतमा मलवाना मोठा विचार । जाणो मुनिवर संचियारा ॥ ११ ॥
काकण बांधीने निंदा जे करसे । आवागमन तेणे चढसे ॥
चेतनहारा तमे चेतीने रहेजो । स्वामी राजा लेखा जो लेसे ॥ १२ ॥
मुनिवर थइने लेखा जो लेसे । स्वामीना छत्र तलेथी टलसे ॥
तेणे यमदूत मारी काहाडसे । केदी खानामा मेळो जो देसे ॥ १३ ॥
मुनिवर थइने निंदा जे करसे । तेना गुरु नही बेलीरे ॥
गुरुना केवाय जे नही करसे । ते जासे घोर अंधारा रे ॥ १४ ॥
पाछम दिसाथी स्वामी मारो चढसे । ते लेसे सतियारा साथे ॥
कुडा कपटीने छाटी नाखसे । छाटसे झुटा गेमाररे ॥ १५ ॥
अे गीनान कहेत इमामशहा । कळमा चढसे आखर पडसे ॥
स्वामीसु अरज जो करसे । तो स्वामी तमे उद्धारसे ॥ १६ ॥

पद १७ वे

चाल : लोभ सवारथा जीव बुडीयो **राग : सारंग**

गुरु ब्रह्माजी जुगे जुग जाणीये । अने अवतारो अवतार ।
जेणे स्वामी सेवा अेकमना । ते तो पामा मोक्ष दर्शन ॥ धृ ॥
स्वामी घेर आवा ने ओलखा । अने हेमपुरमा वास ॥
दुर्योधनथी विदुर भला । जेणे सते पोते मननी आस ॥ १ ॥

काकण-गुरुमंत्र,दीक्षा घेणे. ना मेली-सोडली नाही. गलीया-वृत्ति लय पावणे. संचियारा-सत्कृत्यवान. लेखा-पाप पुण्याचा हिशोब. टलसे-दुर होईल. घोर अंधार-सूर्य दर्शन सुध्दा होऊ शकत नाही अशी व्यवस्था, गर्भपात होण्याचे दुःख. चढसे-स्वार होईल. सतियारा-सत्यवादि. छाटी नाखसे-नाश करील. सते पोते-सत्याच्या योगाने पूर्णत्वास पोहोचेल.

जे भाई पाचे पांडवो । अने दुर्योधन छे महा राये ॥
पांडवे प्रभुजी सेवा अेकमना । भाई कौरव मन न लाये ॥ २ ॥
पांडवे स्वामीजीने ओळख्या । सतगुरुने वचने गया वनवास ॥
तेहुने राज पाट सर्वे मेलीया । भाई हिमे गळाव्या हाड ॥ ३ ॥
ज्यारे जेम मांगा त्यारे तेम त्रुट्या । अने नवखंड स्वामीजीनी आस ॥
जे सतगुरुने वचने ओराधसे । ते तो पामसे वैकुंठवास ॥ ४ ॥
सतगुरु वचन अविंचल छे । जे कोई राखे अविंचल इमान ॥
तेणे अंतकाले स्वामी उगारसे । तेना वैकुंठमा छे ठाम ॥ ५ ॥
दुर्योधनने स्वामीना वचन लोपीया । अने जे आ संसारने का ॥
अहंकारे गयो राजपाट । अेवुं जाणीने तमे चालो आज ॥ ६ ॥
जे सतगुरुने वचने जीव ओधरा । अने आ सतपंथने प्रमाण ॥
अथरण वेदमा अेम भाकीया । ते आप जंबुद्विप छे निर्वाण ॥ ७ ॥
भाई करनी वीना केम पार्मीये । जेणी करणी सीधा भला काज ॥
कसणी सही हरीश्चंद्र ताराराणीने । ते गुरुवचने छोडा राज ॥ ८ ॥
भाई कसणी अमुलख ताजणो । अने कसणी खमी ते भली जात ॥
कसणी ते चंदा सुरजने । जेणे फरवु दिवसने रात ॥ ९ ॥
आज कसणी क्रिया धरमनी । तेणे कलजुग न लोपे कोय ॥
आगम सतगुरु भाकीया । तेणे दर्शन गुरुना थाय ॥ १० ॥
आज अष्टशत तीरथ उठी गया । तेनो ब्रह्मानी कलामा वास ॥
ते गुरुना थानक छे जंबुद्विपमा । ते तो रहा स्वामीने पास ॥ ११ ॥
जे अष्टशत तीरथना घर ठाला थया । तेमा जाई वसे भूतने प्रेत ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो । आज अथरण वेदमा अेशी रीत ॥ १२ ॥

पद १८ वे

गुरु ब्रह्माजीये वेद वचन कहिया । अने मुनिवर करोने विचार ॥
सतगुरु कहे तमे सांभलो । काहे भुलो ते वारो वार ॥ १ ॥

मेलीया-त्याग केला. हिमे-हिमालयात. त्रुट्या-प्रसन्न झाला. लोपीया-अमान्य केले. सीधा भला काज-सत्कृत्य सिध्दीस जाईल. खमीते भली जात-सहन केली. क्रिया धरमनी-नीति नियमांची. न लोपे-लोप करु शकणार नाही. ठाला-रिकामा निरुपयोगी

गिनान भणे सुणे ने पाले नही । अने मुरख न बुजे अबुज ॥

जेणे पाप पेला फरिवला । तेणे न पडे धरमनी सुध ॥ २ ॥
तेणे कान छे पण बहेरीया । अने श्रुत वना जेहे ॥
आवा गीनान भणे सुणे पाले नही । पछे वैकुंठ पामे केम तेहे ॥ ३ ॥
तेणे आख सही पण आंधळा । अने गतमा मळे छे नीत ॥
आज जगमा माया मिठडी । तेथी फरी आवे चित्त ॥ ४ ॥
जे गुरुये दिठा सारा सांभला । अने सतगुरु कहो विचार ॥
जे गीनान भणे सुने पाले नही । ते जासे नरकने दरबार ॥ ५ ॥
गीनान भणे सहु सांभले । अने कपटी ना मुके कुड ॥
जे जाणी जोइने नरके गया । ते धीक धीक मुरख मूढ ॥ ६ ॥
मनखा जनम तो पामीयो । अने सामल न लीयो साथ ॥
प्राणी आवता आवो हरखमा । पछे जाता दोहेली वाट ॥ ७ ॥
ते वाट वखडी पंथ दूर है । अने फरता न पाइये पार ॥
जेणे साच न राखु मनमा । तेना मीथ्या जीवु संसार ॥ ८ ॥
मनखा देही धरी तो शुं थया । अने भुलो ते वारोवार ॥
जे गीनान भणे सुणे पाले नही । तेनो धीक पडो अवतार ॥ ९ ॥
गीनान भणे सुणे सुध पाइये । अने भुलडा न पडसे कोये ॥
सतगुरु कहे तमे सांभलो । तारे हृदे विचारी जोये ॥ १० ॥
गीनान विचारो भाई मुनिवरो । अने हिरदे विचारी जोय ॥
सती जीव पार उतरी गया । पछे कपटी न तरीया कोय ॥ ११ ॥
सती जीव पार उतरी गया । अने जेणे दिल राखा पाक ॥
जे कपटी प्राणी नरके गया । तेनी वेदमा नही साख ॥ १२ ॥
साचु चालो तो छुटसो । अेम बोला सतगुरु वीर ॥
आगल जुग नथी पाचमो । तमे सुणो मुनिवर वीर ॥ १३ ॥

न बुजे अबुज-अज्ञानी मनुष्य जाणू शकणार नाही असा. फरीवला-उपद्रव होणे. दिठा सारा सांभला-जाणीवेस आल्याप्रमाणे कथन केले. ना मुके कुड-कपटी मनुष्य कुटीलपणा सोडत नाही. सामल-लाभदायक सौदा. हरखमा-आनंदाने, हर्षाने. वखडी-कठीण, विक्षम. मिथ्या जीवु संसार-त्याचे जीवन व्यर्थ होय, भूमिभाररुप होय. भुलो-विसरला. धीक् पडो-व्यर्थ होणे. पाक-पवित्र.

मुनिवर मुनिवर सब कोई कहे । अने सब कोई सांभले गीनान ॥
गुरुये अेवी सबदे समजावीया । तमने तोये न आवी सान ॥ १४ ॥
भाई हककी रोटी खाइये । तो कछु पाइये पार ॥
जो गैरहकना कण ग्रासीये । तो आहार तेवो डकार ॥ १५ ॥
जोईने आहार लीजीये । अने सतीया साचु बोल ॥
गीनान कुंची लइये हाथमा । तारा दलना ताला खोल ॥ १६ ॥
गुरुये दलमा दीपक लाइया । अने चांदरणा कीया नूर ॥
जो पाचे वश होये मुनिवरो । तो हरदम स्वामी हजुरे ॥ १७ ॥
सतगुरुये स्वामी देखाडिया । अने तोये ना सुजे धरम ॥
अेसा जुगमा प्रभुजी छे । ते तो पुरण परिब्रह्म ॥ १८ ॥
जैसा दुधमा घृत छे । अने तैसा तुजमा प्राण ॥
जैसा जगमा प्रभुजी छे । ते घट घट व्यापक जाण ॥ १९ ॥
जैसा तीलमा तेल छे । अने काष्टमा अगनी जोय ॥
अैसा तुजमा प्रभुजी छे । तमुथी परगट होय ॥ २० ॥
दधी मंथे तो घृत पाइये । अने गुरु इमामशहानी साख ॥
अेम देही जो मंथीये अपनी । तो स्वामी देखो अेनी आख ॥ २१ ॥
काया खेतीमा क्रिया हल खेडीये । अने दसवंत बीज बोइये ॥
तेमा जकर पाणी सींचीये । तो सब कछु निपज होयरे ॥ २२ ॥
गुरुने पुछी पंथ कमाइये । अने खरी दसवंत दिजे सार ॥
जेणे जगमा गुरु परमाणीया । तेणे उपर स्वामीना प्यार ॥ २३ ॥
जे धरम आचार पाले नाही । अने नरकमा तेनो वास ॥
पण जे सतियारा मुनिवर । ते बेठसे स्वामीने पास ॥ २४ ॥
भाई जे सतियारा मुनिवर । अने ते जीव माणीक तोल ॥
जेणे सतगुरु स्वामीने न ओळखा । ते जीव का से हा मोल ॥ २५ ॥

सान-शुध्द जाणीव. हककी-स्वकष्टार्जित, आहार तेवो डकार-जसा आहार तसा ढेकर. जोइने-शोधू. गीनान कुची-ज्ञानरुपी किल्लीने. दलना ताला-ह्रदयाचे कुलूप उघडा. पाचे-पंच ज्ञानेंद्रिये वश करा. काष्टमा-लाकडामध्ये. मंथीये-चित्तवृत्तीचे मंथन करुन, घुसळुन क्रिया हल खेडीये-क्रियाचरणरुपी नांगरणी करा. जकर-जिकीर, तळमळ. पुछी-मार्गदर्शन घेऊन. परमाणीया-मान्य केला, स्विकार केला. जीव का से हा मोल-त्याला काय किंमत आहे?

धरम लीया तो शुं थया । अने गुरुसु न लागा रंग ॥

जेम पाणीमाहे फथ्थर वसे । तेनु नीरे ना भीजे अंग ॥ २६ ॥
वनभेदा ते फथ्थर सरीखा । अने जेणे ना पछाना गुरुनर ॥
गीनानमाहे ऐसा भेद छे । पण जेम मटीमा नीर ॥ २७ ॥
मटीमा नीर जो दिजीये । अने पडता वेलु थाये ॥
पण जे सतियारा मुनिवरा । ते गीनान सुणे गली जाये ॥ २८ ॥
गीनान विचारो मुनिवरा । अने न करो दुनियानी कान ॥
भादवे पाणी परबते । पछे जेटे नीर निरवाण ॥ २९ ॥
बडा तप सो साच छे । अने बडा पाप सो झुट ॥
जे सती शिखामण चित न धरे । ते मुरख केम जाये छुट ॥ ३० ॥
गीनान विचारो भाई मुनिवरो । अने कलजुग केरा अेंधाण ॥
सतगुरु इमामशहा अेम बोलीया । ते आगम निखाण ॥ ३१ ॥

पद १९ वे

गुरु वना पार न पाइये । अने भणता ते चारे वेद ॥
जे दावे लाग्या ते नरके गया । तेणे न जाण्या सतपंथना भेद ॥ १ ॥
पाचमो वेद उनाद भणीये । अने नाम छे रज्जुवेद ॥
चार जुगमा चार वेद वरतीया । हवे सुणो कलजुगनो भेद ॥ २ ॥
जे कोई बेइमान अंधा भया । अने सतपंथनी न जाणे वाट ॥
जे घेर घेर हिंडे ढनकता । ते तो मुगत ना पावे घाट ॥ ३ ॥
जे कपटी मनमा न कंपियो । अने बोले मन बहु बेजार ॥
जे निंदा करे गुरु ब्रह्मानी । तेणे कमाई खोई जुग चार ॥ ४ ॥

वनभेदा-ज्याला भेदू शकले नाही असा. मटीमा नीर-मातीत पाणी टाकण्याप्रमाणे. वेलु थाये-विलीन होते, भेदते मुनिवरा-मुमुक्षु. गली जासे-गढून जातो, वृत्ति लय पावतात. दुनियानी कान-दुनियेची आशा धरु नका. भादवे पाणी-भाद्रपदात पडणाऱ्या पाण्याशिवाय विहीरींना पाणी कायम राहु शकत नाही. शिखामण-शिकवण. अेंधाण-हकीकत,लक्षण. दावे लाग्या-वादविवादात पडले. पाचमो वेद उनाद-पाचवा वेद मोक्ष गतीचा असून त्यात आर्त प्रेम भक्तीचा समावेश होतो. रज्जुवेद-सूक्ष्मवेद. ढनकता-संशय ग्रस्त होऊन भटकने.

ते मुरख मनमा न लरजीयो । अने पर मंदर बेठा जाये ॥

परतीवता ते बेजार गया । ते तो पालव केनो न साये ॥ ५ ॥
अे धनी वना धोल सुना । अने सोभे नही लंगार ॥
सुहागण हती ते दुहागण भई । तेनी धनी नही करे संभाल ॥ ६ ॥
कुडो मुरख मनमा डगमगे । अने जोवो जुग कल्पनो विचार ॥
आज साचा मंदर अेक स्वामीना । अेम सतगुरु कहे फुकार ॥ ७ ॥
जाणी जोइने भुलिया । अने भणता ते वेद पुराण ॥
अकलहीणाने इमानऊणा । ते जीव भुलशे निरवाण ॥ ८ ॥
आद अंतना स्वामी अेक छे । अने अवर दुजा नही कोय ॥
जे कोई गुरु मसलो पैछानसे । आज साचा मुनिवर सोय ॥ ९ ॥
घेर घेर गुरु ना कीजिये । अने घेर घेर गुरु ना होय ॥
पण घेर घेर दिवा जले कारमा । भाई दिवा सो अमर सोय ॥ १० ॥
साचा गुरु होये तेणे सेविये । अने घटमा राखीये विश्वास ॥
पातक जासे अेकोत्तरसोयेना । भाई ते पामीये वैकुंठवास ॥ ११ ॥
भाई पीहुसु प्रीत कीजिये । अने अंतर धरो ब्रह्म गीनान ॥
मन मारी मसली कीजिए । भाइयो रहिये अेकज ध्यान ॥ १२ ॥
सिध्दि साधक गुरु जगमा बहु छे । अने ते पुरे मननी आस ॥
त्याथी जीव ना छुटे पोता तणा । ते तो पडसे जमराजके फास ॥ १३ ॥
गुरुसु आप पछानीये । अने इमान राखीये घटमाहे ॥
जेणे अनंत करोडी जीव तारीया । ते पकडसे अपनी बाहे ॥ १४ ॥
आज कलजुग पुरण व्यापीयो । अने करसे गतमा भंग ॥
ते भला भलेराने भुलावसे । अेवो कलजुग केरो फंद ॥ १५ ॥
कलजुग आवीने बोलीयो । अने मारा छेला छे अेंधाण ॥
काला वस्त्र ते कलजुगने पेरणे । पेने गरधवना पलाण ॥ १६ ॥
अे कलजुग कालो कुतरो । अने हाके तेणे खाये ॥
मंदरमा हिंडे मालतो । ते बाहेर ना काढे पाय ॥ १७ ॥

न लरजीयो-निर्लज्य बनुन. पालव-पदर. धोल सुना-घर मंदीर. सुहागण-सदभाग्यवान सति. दुहागण-वाईट चालीची स्त्री कुडी कपटी, असत्यवादी. इमान ऊणा-बेइमान, अश्रद्धावान. गुरु मसलो-गुरु ज्ञानाचा परामर्श जाणणे. कारमा-नाशवान, निरुपयोगी जमराजके फास-यमराजाचा फासा पडेल. पेरणे-धारण करणे. गरधवना पलाण-गाढवावर स्वार होण्याप्रमाणे. कालो-पिसाडलेल्या कुत्र्याप्रमाणे. हाके तेणे खाये-हाकणाऱ्याच्या पाठीस लागते. मालतो-मालकी हक्काप्रमाणे.

मन मारी तन बालीये । अने बांधानी कीजे सोये ॥

जो जकरे फिकरे ओराधीये । तो कुता काल ना लोपे कोये ॥ १८ ॥
अथर वेला जो आवसे । अने अथर मुनिवरना चिंत ॥
साच राखीने झुट ना बोलीये । गुरु नरसु राखीये मींत ॥ १९ ॥
सतगुरु मले तो सतपंथ वोरीये । अने बांधीये सतनी मोट ॥
सतगुरु विना सवदा कीजिये । तो बमणी आवे खोट ॥ २० ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवरो । अने जोवे गीनान विचार ॥
हवे वखडी वेला आवी पोती । तेणे वलंभ नही लंगार ॥ २१ ॥

पद २० वे

चाल : शंकर तेरी जटामे **राग - भिमपलास भैरवी**

त्रिवेणी संगमा झुलना । तूं कींव पाके शरीर ॥
नेम लइने व्रत आचर्‍या । तारा जीवने राखो थीर ॥ धृ ॥
धर्मसु धुंदल काहे करो । तमे केम उतरसो पार ॥
जोवी विचारीने चालजो । भाई जीभा अे साचु बोल ॥ १ ॥
कायाना सुख तमे जाणसो । तो सहसो नरकना मार ॥
सतगुरु लेखा मागसे । कलजुगमा दसमो अवतार ॥ २ ॥
कासो रे तांबो भेळसो । तो तेनी मोहर ना थाय ॥
चवक चव्हाटळे वा पडसे । तारे साची करणी कमाव ॥ ३ ॥
मारा प्रभुजीनी टकसाळ निपजे । ते खोटी कही न केवाय ॥
सतगुरु परखने आवसे । तारे वेद पुरावसे साख ॥ ४ ॥

बालीये-वश करुन, दमन करुन. अथर वेला-अस्थिर मनोवृत्ति. मीत-प्रीति. वोरीये-आचरण, सेवा करणे. बमणी आवे खोट-अतिशय नुकसानकारक हवे-आता. वखडी-कठीण असा समय. वलंभ नही लगार-किंचीतही उशीर नसणे. त्रिवेणी संगमा-भुकुटीमध्ये इडा पिंगळा सुषुम्ना नाड्यांचा संगम. झुलना-तन्मयतेने लीन होणे. पाके-पवित्र, पूर्णावस्थेस पोहचणे. नेम-नियम. धुंदल-नास्तीक पणाची बडबड, धिंगाणा, जोवी-शोधून. भेळसो-मिश्रण केल्यास. मोहर-शुद्ध सोने. चवक चव्हाटळे-खुल्या बाजारात. टकसाळ-खजिना.

ताई तोलीने तपावसे । तारे सोनु दिसे सुलाव ॥
खरा खरी प्रभु जोवसे । ते आलसे अमरापुरी वास ॥ ५ ॥
त्रण जुगना निंद्रा वळ्या । कलजुग आखर निधान ॥
लोभ स्वारथे विनाससे । विनसे ते नरने नार ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा आगम भाकीया । अने साचु अे ब्रह्मगीनान ॥
जोवी विचारीने चालजो । भाई अे साचु बोल ॥ ७ ॥

पद २१ वे

चाल : हरदम करो करो अभीयास **राग : ठुमरी**

दिल तु क्या देखत है दूर । हिरदामाहे धनी छे तोरा हाल हजुर ॥ धृ ॥
लिखा लेख सो नही मिटनेका । क्या मरता झुर झुर ॥
खबर बीना नर केते खप गये । माया के हो मजुर ॥ १ ॥
गुरु बीन ग्यान कथे बहुतेरा । भेद न समझे अबुज ॥
तुही तुही तो स्वामी बोले । भीतर है भरपूर ॥ २ ॥
नाभी कमलसे नेह लगावो । सुरत नुरत मजबूत ॥
स्वास उस्वासे सबदकु पकडो । मिटे जनमकी भूल ॥ ३ ॥
प्रेम पियासे पीवो प्याला । कैफ चढे चकचूर ॥
उलटा सुलटा जाई असमाना । सुनमे उगा सूर ॥ ४ ॥
अनहदबाजा भीतर बाजे । निरमल वरसे नूर ॥
चन्द्रसे ज्योत करे चमकारा । अनहद वरसे नूर ॥ ५ ॥
आरे जगतमा खुली कलीया । कइक हजार भरपूर ॥
मायाके माये न्यारोके न्यारी । जले कमलका फूल ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा प्रभुने भज लेवो । वचन करो ये कबुल ॥
जब लालनकी लाली पावे । अे वस्तु छे अमूल ॥ ७ ॥

ताई तोलीने-तावून सुलावून, मापून. सुलाव-उत्कृष्ट. आलसे-प्राप्त होईल. निद्रावळ्या-झोपेत सर्वस्व घालवून बसला. आगम-अगम्य. हाल हजुर-प्रत्यक्ष, स्वयंसिध्द. खप गये-मरण पावले. स्वास उस्वासे सबदकु पकडो-श्वासोच्छ्वासाच्या वेळी होणाऱ्या लयबध्द शब्दात. प्रेम पियासे-अति प्रेमाने, तृषार्ततेने. कैफ-धुंद, बेहोष. सुनमे - शुन्यावस्थेत चमकारा प्रकाशमान होणे. अनहद वरसे नूर-अतिशय तेजस्वी. खुली कलीया-कळ्या उमलत आहेत. लालनकी लाली-परमेश्वराशी तंद्री लागणे.

पद २२ वे

धरम मुरत अेक ब्रह्मा पछानो, भाई ब्रह्मा पछानो ॥
तो सतगुरुवीना जीव ना छुटेजी ॥ १ ॥
सर्वे जीव रे आपणा स्वामीजीना सरजा दयालजीना सरजा ॥
तो माया देखीने जीव भुल्याजी ॥ २ ॥
जेणे सरजा तेना नामना जाणाजी भाई, ठाम ना जाणाजी ॥
तेणे हुं तुं करीने दिन गमायाजी ॥ ३॥
लालच लोभ माया अतिरस मिठी । भाई बहुरस मिठी ॥
ते जीवडे आपनी सुध न जाणीजी ॥ ४ ॥
जीव कारणे गुरु नर जुगा जुग आवा । भाई वारोवार आवा ॥
तो आवा सतपंथ धरम देखाडाजी ॥ ५ ॥
कहो भाई जीव तमे काहा थकी आवा । भाई कहाथकी आवा ॥
अने तमे कहो ने कीये घर जासेजी ॥ ६ ॥
आ सर्वे वातना मुळ ना जाणाजी । भाई भेद ना जाणाजी ॥
तारे हुं तुं करीने जीवडा भुलाजी ॥ ७ ॥
कौल स्वामीजीना जुगो जुगे लावा । भाई वारोवार लावा ॥
पण तमे एक कौल ना पालाजी ॥ ८ ॥
पूरण भाग जेणो संच जो पेलो । भाई संच जो पेलो ॥
भाई तेणे कौल संभालाजी ॥ ९ ॥
पात्रीसा पंचवीसा सोलाने आठा । भाई सोलाने आठा ॥
तो वार चौऱ्यायशी जीव तु भुलाजी ॥ १० ॥
कौल कायम साचा सतगुरु मेरा । भाई गुरुनर मेरा ॥
जेणे दृढ करीने परमाणाजी ॥ ११ ॥
कौल स्वामीजीना साचेरा जाणो । भाई सतकरी जाणो ॥
जीवडा गरभनी दिधी वाचा संभालोजी ॥ १२ ॥

नाछुटेजी-पार उतरु शकणार नाही. सरजा-उत्पन्न केलेले आहे. वारोवार-वारंवार, हरघडी. हुं तुं-मी तू, द्वैत भेद. कौल-वचन. संच-सचित, सुकृत. पात्रीसा पंचवीसा सोलाने-३५+२५+१६+८=८४. वार-८४ वेळेस. परमाणाजी-प्रमाण मानून.

चेतो मारा मुनिवरो छेली हो संधो । भाई आखरी संधो ॥

ते तो आगल छुटना नही जी ॥ १३ ॥
आज वखडी छे वेलाने पंथ छे दोहेला । भाई मार्ग छे दोहेला ॥
तो अेणी गफलते जीवडा ना छुटे जी ॥ १४ ॥
अष्ट प्रहर जेणे जीवडानी चिंता । भाई जीवडानी चिंता ॥
तो तेणे कलजुग केम करी लोपेजी ॥ १५ ॥
जेनारे दिलमाहे स्वामी आपेरे बेठा । भाई भरीपुरी बेठा ॥
तो तेणे राह हकिगत आप सुझे जी ॥ १६ ॥
राहाने हकिगते गीनान विचारो । भाई गीनान विचारो ॥
अेणी जीकरे जीवडा रे छुटेजी ॥ १७ ॥
करोने जीकर मारा मुनिवर भाई । रे रखेशर भाई ॥
तो जाहालगी घटमाहे छे स्वासजी ॥ १८ ॥
जिकर सुक्रीत साथे सामल तमारा । भाई साथी जो तारा ॥
ताहा बीजु कोई साथे नही आवेजी ॥ १९ ॥
सतनी बेलीरे सतगुरु साथे रहसे । भाई गुरु साथे रहेसे ॥
तो धरमने मारगे बेली चालेजी ॥ २० ॥
सतना सेवक सतगुरु साथे रहसे । भाई गुरु साथे रहसे ॥
तेणे आनेंदिन गुरु नरने ओराधाजी ॥ २१ ॥
अेम इमामशहा अमीरस बोलीया । भाई महारस बोलीया ॥
तमे रखेशरो जोवो गीनान विचारीजी ॥ २२ ॥

पद २३ वे

धुंधुकारनी भाई कोण अेंधाणी । गुरु इमामशहा सही वखाणी ॥
ज्योत निरंजन स्वामीने कहिये । ते अनंतना पार ना जाणी ॥ १ ॥

छेली हो संधी-शेवटच्या वेळेस. वखडी-विक्षम, कठीण. दोहेला-खडतर. गफलते-बेपर्वाईने. लोपेजी-भुलवू शकणार नाही. राह-सन्मार्ग. आप सुझे-आपोआप सुचेल. जीकरे-तळमळीने. सामल-उपयुक्त. बेलीरे-सहाय्यक. आनेदिन-दिवसेंदिवस. अमीरस-अमृतोपम. धुंध कारनी-सृष्ट्युत्पत्तीच्या आधी असलेल्या वातावरणाची. अेंधाणी-हकीकत. वखाणी-वर्णन केलेली आहे. निरंजन-निर्गुण, निराकार, अलक्ष्य.

छत्रीस जुग चौऱ्यायशी चौकडी । अने ध्यान धरीने रह्या हेत ॥

त्यारे हेतथी नुरना बुंद उपायु । तेना ईंड निपायु अेक ॥ २ ॥
फोडी ईंड स्वामीने त्रिभुवन किया । अने आगम ज्योत निशाण ॥
ज्योत थकी नुर निपायु । ब्रह्मा विष्णु देव महेश्वर जाण ॥ ३ ॥
त्रण मुरत एक ज्योतसु खेले । अने सोही निरंजन आप ॥
गुरु नर ते नाम भणायु । अने कलजुग छेलु छे अेंधाण ॥ ४ ॥
कलजुग छेली संध छे । तमे साचु लेजो जोइ ॥
साचु इमाने चालसो । तो फळसे तमारी कमाई ॥ ५ ॥
मन अभिमान ना होवे । अभिमाने होवे विनास ॥
अभिमाने रावण मारीया । दस मस्तक छेद्या त्याहे ॥ ६ ॥
काम क्रोध अहंकार वारीये । अने धरतीनो गुण राखो आप ॥
जीवता मरतग थइने चालसो । तो सरसो तमारो काज ॥ ७ ॥
जीकर फिकर मागजो । अने जिकरे जागो दिन रात ॥
हेते सुक्रीत दसोंद दिजीये । तो हेते राखो इमानरे ॥ ८ ॥
पूर्ण भाग्य पहिला तमारा । अने गुरु ब्रह्माजीये पायेला ॥
गुरु ब्रह्माजीने ओळख्या । तो थर राखो अपना इमान ॥ ९ ॥
प्रीत करी परिब्रह्म रीझावीया । अने गुरु नरसु करना भोग ॥
स्वामीनी सेजडी जे चढे । तो पामे अमरापुर संजोग ॥ १० ॥
हेते करीने बोलावीये । अने घटपाट थापीने पीजे नुर ॥
गुरु रे गतने ओराध करता । मली मली पीजीये नूर ॥ ११ ॥
हेत करीने प्रींत कीजिये । अने हेते वरसे नूर ॥
हेते करीने ओराधिये । तो हेते दिजे दान रे ॥ १२ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । अने साचु जाणो निरधार ॥
अगमवाणी कथी संभळावीया । तमे मुनिवर थावो हुशियार ॥ १३ ॥

नुरना-अमृतबिंदू. ईंड निपायु-अंडाकृति ब्रह्मांड निर्माण केले. त्रण मुरत-रज,सत्व, तमात्मक,ब्रह्मा विष्णू महेश. वारीये-निवारण करा. धरतीनो गुण-क्षांति,सहन करणे.जीवता मरतग-जीवंत असून वृत्ति लय पावलेला. थर राखो-स्थिर ठेवा. रीझावीया-प्रसन्न केले. सेजडी-शय्येवर. संजोग-अमर पदाचे सौख्य. ओराध-आराधना करुन, सेवा करुन. हेत-नम्र भावना धारण करुन आर्त प्रेमाने.

पद २४ वे

चाल : रुमक झुमक मोरे पायल बाजे **राग : मालकंस**

ब्रह्मा बालक तमे ब्रह्म पछानो । तो वेद वीना अर्थ ना सुझे ॥ धृ ॥
हेत धरी धरी अेक ईंड उपाया । चौदा भुवनका महेल जो किया ॥ १ ॥
जीवके कारण अेक रतन पाया । अने काचथी अरथ ना सुझे ॥ २ ॥
तीस पहिले अेक ज्योत जो होती । तीस आगळ चंद्र सूर्य नही होता ॥ ३ ॥
तीस पहिले सतपंथ निपाया । आप शरीर सतगुरु कीया ॥ ४ ॥
सत देखो सत माहे समावे । छत्रीस लाख करण अविंचल होता ॥ ५ ॥
सोही गुरु तमे हृदये पछानो । तीसथी आगम निगम सुझे ॥ ६ ॥
सोही नुर तमे कलीमाहे जाणो । वणज कारण नाम भणाया ॥ ७ ॥
सोही नुर स्वामीने नजरे जो राखा । एक तील मींटी ना टाली ॥ ८ ॥
कडवी वेली माहे अमृत सींच्या । सो कींव होवेगी मीठीरे ॥ ९ ॥
गई गुजरी जे नर करे । वीना प्रचिते फाफा मारे ॥ १० ॥
दसरेका सोना चोरने जाये । खाक लेकर घरको आवे ॥ ११ ॥
सती भींगी किट पतंगज होवे । जाके अगनमा झपलावे ॥ १२ ॥
सिद्ध समाधी जे नर लेवे । आत्म घातकी तीसे कहिये ॥ १३ ॥
फुकट कारण अपना जीवडा जो खोवे । कहाथी सती सुहागण होवे ॥ १४ ॥
अेवा आशत करता जनम जो खोवे । परिब्रह्मकी खबर- ना पावे ॥ १५ ॥
गंगामा जावे त्रिवेणी न्हावे । सोभी कीसीकु ना पावे ॥ १६ ॥
पानीमा धोता मोक्ष जो होवें । तो मछली काहे ना पावें ॥ १७ ॥
गंगाके माहे मछली जो सरजी । सोभी गंध गंधावेरे ॥ १८ ॥
जीभने स्वादे गल जो लागे । भरी सातमो बेचावेरे ॥ १९ ॥
कोसले टोपी लेकर जन्म जो खोवे । तो मोक्ष मुगत ना पावे ॥ २० ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो । ब्रह्माजीके लागो बेली ॥ २१ ॥

ब्रह्मा बालक-ब्रह्म निरागस बालक स्वरुपाप्रमाणे जाणून. अर्थ ना सुझे-अर्थ कळू शकणार नाही. इंड-अंडाकृती ब्रम्हांड निपाया-निर्माण केला. वणज कारण-लोक व्यवहाराकरीता. मीटी ना टाली-मातीचा एक कणही त्या चैतन्याशिवाय खाली नाही. (अणुरेणु मध्ये व्यापलेला). कडवी वेली-कडू वेलींना. अमृत सींच्या-अमृत टाकले तरी. गई गुजरी-भुतकाळातल्या गोष्टी. वीना प्रचिते फाफा मारे-आत्मानुभव नसतांना गप्पा मारणे. दसरेका-विजया दशमीच्या दिवशी. खाक-माती. भींगो किट-भिंगोटी व अळी. पतंगज-दिव्यावर झेप घेणारा. किटक झपलावे-झडप घालतो. आशत-आशा. गल-जीभेच्या स्वादाकरिता गळाला अटकून मरते. सातमो-बाजारात विकली जाते. कोसलेकी टोपी-स्वत:च निर्माण केलेल्या जाळ्यात बद्ध होऊन मरुन पडतो.

पद २५ वे

भक्ती अेवीरे भाइयो अेवी । तरशाने छे पाणी जेवी ॥ धृ ॥
एक मछली जलमा रहे छे । तेणे सगलु जल गमे छे ॥
अेक पापीने बाहेर काढी । तडफडीने प्राण पछाडी ॥
तेणे मरऊ ने जल स्मरऊ । अेवी हरी चरणी चित्त धरऊं ॥ १ ॥

मोहमूढमती छे जनी । परनारीसु परम स्नेही ॥
ते तो पापना डगला धरतो । परनारीने संगे फिरतो ॥
तेणे सुळी थकी ना ओसरऊ । अेवी हरी चरणी चित्तधरऊ ॥ २ ॥

एक गणिका ते गान करे छे । सोळ सीनगार अंग धरे छे ॥
ते तो दर्पण मुख छे निहाळे । नख शिर थकी अंग सवारे ॥
तेणे पारकु मन जेम हरऊ । अेवी हरी चरणी चित्त धरऊ ॥ ३ ॥

अेक चोर ते चोरी करे छे । आवी आंगणे फेरो फरे छे ॥
वेरन रात्र मळीरे अंधारी । जेथी न जाणे नरके नारी ॥
तेणे पारकु धन जेम हरऊ । अेवी हरीचरणी चित्त धरऊ ॥ ४ ॥

अेक धेनु ते चरवाने जाये । वासरु व्याकुळ थाये ॥
नीचे मुख ने ऊँचा कान । तेना चरवाने नही लगे ध्यान ॥
तेतो चरऊने वासरु स्मरऊ । अेवी हरी चरणी चित्त धरऊ ॥ ५ ॥

अेक भमर ते कमलमा रहे छे । तेणे सगलु कमल गमे छे ॥
दिन आथम्याने कमल भीडायो । थयु व्याकुल कही ना जवाये ॥
तेणे कमल वही रे मरऊ । अेवी हरी चरणी चित्त धरऊ ॥ ६ ॥

तरशाने-तृषार्तास. गमे छे-गमन करतो. पछाडी-प्राणत्याग करतो. मूढमती-मोहाने बुद्धि भ्रष्ट झालेला मुढ. डगला-पापाचा भार घेतो. सुळी थकी ना ओसरऊ-सुळावर जाण्याची पाळी जरी आली तरी पापापासून परावृत्त होत नाही. गणिका-वेश्या. सीनगार-शृंगार निहाळे-लक्षपूर्वक पाहणे. फेरो फरेछे-फिरुन देखरेख करणे. वेरन-अतिशय गहन. नीचे मुख ने ऊँचा कान-चरण्याकरिता खाली तोंड पण कान वासराच्या आवाजाकडे लागलेले दिन आथम्या-सूर्य अस्तमान होण्याचे वेळी. भीडायो-मिटले जाते.

अेक मृग आनंदमा आयो । तेणे जंत्र सबद सुनायो ॥
ते तो मनमा बहु डोले । रामकृष्ण मुखसे बोले ॥
तेणे भुक तरशाना गमऊ । अेवी हरी चरणी चित्त धरऊ ॥ ७ ॥

अेक पपिहा मेघ-से बोले । अेवी प्रेमनी भगती चाले ॥
पेटमाहेथी मुटी आलो । मोठा मार्गने पंथ वालो ॥
इंद्र इमामशहा तेथी तरऊ । अेवी हरी चरणी चित्त धरऊ ॥ ८ ॥

पद २६ वे

भाई सतगुरुसु सतपंथ जाणीये । अने साचा मुनिवर सोये ॥
जेणे दुनियासु रंग मांडीया । ते तो पुरण पापी होय ॥ १ ॥
अही पेट धंदो सहु कोई करे । जीवनी खबर न बुझे कोये ॥
पण जीवनी चिंता जे करे । आज पुरी सुहागण होये ॥ २ ॥
भाई पुरी सुहागण सो कहिये । अने जेणे हरी ओळखा आज ॥
पण सतपंथ अजवाले जे जागीया । तेना पुरण सिधारे काज ॥ ३ ॥
भाई जेना सतनो सर्वे गया । अने वत न देखुं रे कोये ॥
पण जो पाबइया बालक प्रसवे । तो बेइमानी अमर होये ॥ ४ ॥
आ सतपंथ ओरीने जेणे ढील करी । अने ते चाली ते चाररे देस ॥
जेणे सतगुरु नही ओळखा । तेणे हइडे लागीरे मेस ॥ ५ ॥
जेणे प्रभुना मर्म ना जाणिया । अने जे दावे लागारे गेमार ॥
तेणे कमाई खोई जुग चारनी । तेनो भट पडोरे अवतार ॥ ६ ॥
भाई स्वामीजी पुनमना चंद्र छे । ते तो खेणु खेणु परगट होये ॥
जे आपे धरम जगावसे । तेनी कला ना बुझेरे कोये ॥ ७ ॥

जंत्र सबद-वाद्यांचा नाद. बहु डोले-गुंग होऊन जाते. ना गमऊ-स्मरण राहात नाही. पपिहा-चातक पक्षी. बोले-ढगांची आराधना करतो. मुठी आलो-मुठभर तरी दान करा. रंग मांडीया-दुनियाच्या रंगात आसक्त झालेला. खबर-काळजी, जागृति. अजवाले-उजेडाने (सत्पंथाच्या निति नियमाप्रमाणे) पुरण सिधारे-पूर्णपणे सिद्धीस गेलेले. वत-पत, आदरभाव. पाबइया-नपुसक,हिजडा, ढील करी-कसूर केली. मेस-काळा डाग, काजळी. दावे लागा-वादविवादात पडले. भट पडोरे-व्यर्थ गेला. खेणु खेणु-क्षणाक्षणाने. जगावसे-जागृत करणे. बुझे-जाणणे.

प्रभुजी श्वेत घोडा पलाणसे । अने होसे ते हल हलंकार ॥
ज्यारे दैत्य कालिंगाने मारसे । तारे त्रीभुवनमाहे होसे रे जाण ॥ ८ ॥
भाई स्वामीराजा ज्यारे आवसे । अने ते दैत्योने कतल कराये ॥
ते तो जाहेर वेद भणावसे । अने ताहा बेइमानी नाठारे जाये ॥ ९ ॥
ताहा धोरी हसे ते धर झालसे । अने ते पुरण पावेरे नुर ॥
जेणे गुरु नाम मन शिर उपर लीया । ते तो सरग पामारे भरपूर ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा सुनो मुनिवरो । तमने निंद्रा ते केम करी आवे ॥
आज वखडी वेला आवी पोती । ते माहे जकरे दर्शन थाये ॥ ११ ॥

पद २७ वे

भाई रयेणीये दिपक समारीया । अने जैसा पुरण पुनम चंद्र ॥
भाई भाग जेवोना पूरण होवे । जेणे बांधा पाच रे बंध ॥ १ ॥
वीरा भगती करो रे साचु भावसु । अने तमे मन भुलोरे अजाण ॥
ते प्रभुजी कलमाहे आवीया । अने आलवा ते वैकुंठमाहे ठाम ॥ २ ॥
अे पुरुष पाछमथकी आवसे । अने आखर येही अेंधाण ॥
स्वामीजी दैत्य कालिंगाने मारसे । तारे नवखंड माहे होसेरे जाण ॥ ३ ॥
तमे गीनान दिपक अंतर धरो । अने सतना करोरे सणगार ॥
ताहा स्वामीजीने सैन्य जई मले । तेमना हिरदामाहे नवसाहार ॥ ४ ॥
आ संसार तो अेक पल छे । अने ते पलमाहे होयेरे विनास ॥
आपणा प्रभुजी लेखा मांगसे । तारे केम करी देसो जबाब ॥ ५ ॥
आ सतपंथ तो तमे सीर लीया । भाई तमारा सरीया काज ॥
ते तो फोकट फेरोरे आवीया । जो मुरख पडियो बाज ॥ ६ ॥
स्वामीजी तमारी वाडी माहे । अने पोते रुप अपार ॥
ते माहे केतायेक सरग तारीया । अने केतायेक भुलारे गेमार ॥ ७ ॥

हल हलंकार-हाहा:कार. नाठा रे जाये-पळून जातील. धोरी-धुरीण, धुरंधर. धर झालसे-धुरा सावरुन धरेल. पोती-पोहोचली. रयेणीये-रात्रीच्या वेळी. पाच रे बंध-पंचेंद्रिये दमन केले. अंतर धरो-हृदयात धारण करा. सणगार-अलंकार. नवसाहार-नवचैतन्य. अेक पल-क्षणिक. सीर लीया-शीरोधार्थ मानला. सरीया काज-कार्यभाग पार पडला. बाज-जीतबाजी. वाडी माहे-जगतरुपी वाडी मध्ये, केतायेक-कित्येक.

सरग भुवनमाहे सो गया । अने जे चाला ते साचीरे सेव ॥
ताहा सतना प्याला जेणे पीया । सो अमर हुवा नर ततखेव ॥ ८ ॥
आ सतपंथ तो ये साच छे । अने जैसी है खांडा धार ॥
जो शिश काटीने आगल धरे । ते तो पावो स्वामीना दरशन ॥ ९ ॥
भाई मुनिवरा अैसा लोडीये । अने जैसी चलतीरे नाव ॥
तल अेक जो ते माहे ना डगे । ते तो पावे पेलो रे पार ॥ १० ॥
श्वेत द्विपमाहे स्वामी अवतरा । अने परतक देव मुरार ॥
सो नर जंबुद्विपे आवीया । ते तो खेले खेल अपार ॥ ११ ॥
भाई स्वामीजी जगमाहे आवीया । अने सोही जाणोरे किरतार ॥
जेणे सतगुरु ब्रह्मा ओळखा । ते तो पामा मुगत दरशन ॥ १२ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवरो । अने वेद विचारो रे आज ॥
जे आद परिब्रम्ह तमने मळीया । तो भाई सरे तमारारे काज ॥ १३ ॥

पद २८ वे

भाई प्रीते ध्यावोने सत ना छोडो । अने करणी कमावो नीत सार ॥
तमे करतव आछारे जो करो । तो तमे सते उतारो पेलो पार ॥ १ ॥
भाई दुनिया सागर जाणजो । अने ते उंडो छे रे अपार ॥
ते माहे साची नाव छे सतनी । तेना सतगुरु छे खेवणहार ॥ २ ॥
सतगुरु मले तो भवसागर उतरे । जो इमान होवे तमारु रे थीर ॥
पण बेइमानी बेडी जे चढे । ते केम करीने उतरे पेलोरे पार ॥ ३ ॥
जे गाफल थइने वगडी गया । ते तो भठ आव्योरे संसार ॥
तेणे पूर्वे जनमनो संचो नही । अेम सतगुरु कहे रे पूकार ॥ ४ ॥
जेणे पूर्वे जनमनो संचो पेलो छे । तेणे सतगुरुनी शिखामण परमाण ॥
अगन सहीरे जेणे पीहुतणी । ते तो उतरी गया रे निरवाण ॥ ५ ॥

ततखेव-ताबडतोब, खांडा धार-तलवारीच्या पात्याप्रमाणे. शिश-शिर काढून मानापमान दूर करुन. लोडीये-मुमुक्षने अशा रीतीने वागावे. ना डगे-डगमगत नाही. परतक-प्रत्यक्ष किरतार-उत्पन्न कर्ता. करणी कमावो-सन्मार्गाचे आचरण करा. नीत सार-नीति निमया प्रमाणे. करतव आछा-उत्कृष्ट कृत्य. उंडो-अतिगहन. खेवणहार-नावाडी. बेईमानी बेडी-बेइमानी नाव चालवू लागला तर. गाफल-गफलत. वगडी गया-वगळला गेला. भठ आव्योरे रे संसार-विनाकारण संसारात आला. संचो-संचित, शिखामण परमाण-शिकवण मान्य करा. अगन सहीरे जेणे पीहुतणी-परमेश्वराची कसोटी निरवाण-निर्वाण पद, मोक्षपद

आ संसार सागर मोह जाल है । अने सर्वे वसे छे तेनेरे घाट ॥

जो थर थइने तमे चालसो । ताहा तो चालऊ सतनीरे वाट ॥ ६ ॥
अे वाट तो खांडा केरी धार छे । अने तमे संभालीने चालो परकास ॥
जो मनमाहे लरजीने चालसो । तो तमे लेसो अमरापुर वास ॥ ७ ॥
अमरापुरथी अदको दरशन छे । जो तमे जपो स्वामीजीनु नाम ॥
प्रीत कीजिए परिब्रम्हसु । अने गुरु गतमाहे करीये स्नान ॥ ८ ॥
त्रण देवने पुजो ने तमे पाप खोजो । अने घटोघट स्वामीजीना छे नूर ॥
अेम जाणीने आपे परखीये । जे घटमाहे छे हरी भरपूर ॥ ९ ॥
भाई जे पुरा हसे तेणे पास छे । अने गफलतसु रहे रे दूर ॥
अे स्वामीना चरणामृत लीजिये । ताहा घट थापीने पीजियेरे नूर ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवरो । तमे नीत नीत पीवो गतमाहे नूर ॥
जो अमी पीयेने सते चालीये । तो करोड विघ्न होवे दूर ॥ ११ ॥

पद २९ वे

भाई जीवनी चिंतारे कीजिए । अने करणी करो रे तमे सार ॥
आ सतपंथ साची वाट छे । ते माहे साचु चालोरे निरधार ॥ १ ॥
अे दिल बांधोरे साचा स्वामीसु । जेणे सरजो आ रे संसार ॥
अे मन मारीने दुरीजन दूर करो । तो ताहा सरे जीवोनारे काज ॥ २ ॥
भाई दुरीजन भुंडो तीस उपर सुं रेहे । तेणे नीत राखोरे दिलथी दूर ॥
जो पाच वारीने जकरे जागो । तो ताहा वरसे स्वामीजीना नुर ॥ ३ ॥
भाई नूर वरसे तो दिल पवित्र रहे । अने जो होये पुरा थर इमान ॥
तमे इमाने चालो ने आप गालो । अने तमे राखो स्वामीसु ध्यान ॥ ४ ॥

मोह जाल-मोहरुपी जाळे. सर्वे वसे छे तेनेरे घाट-सर्व त्यात वास्तव्य करुन आहेत. लरजीने-नम्रतेने, शालिनतेने. गतमाहे करिये स्नान-सत्संगाच्या योगाने शुचिर्भूत व पवित्र होणे. पाप खोजो-पाप निवारण करा. घटोघट-प्रत्येक प्राणीमात्राच्या शरीरात. परखीये-शोधून पहा. गफलतसु-बेइमानपणापासून. अमी-अमृत, गुरु चरणामृत. जीवनी चिंतारे-जीवाच्या उद्धाराविषयीची कळकळ. दिल बांधोरे-ह्रदय परमेश्वराशी दृढतेने जोडा. मन मारीने-मनाचे निरनिराळे विकार दाबून. दुरिजन भुंडो-पापी अशा दुर्जना पासून. आप गालो-अहंभाव नाहीसा करा.

जो तमे ध्यान लगावो स्वामीसु । अने तमे राखो ते आपणु रे आप ॥
प्रेमनी पीडा जो तमे हिरदे धरो । तमे जपो अजंपारे जाप ॥ ५ ॥
भाई जाप जपोने तमे धीर राखो । अने अभिमान ना आणोरे मन ॥
जो कुड कपट तमे परहरो । तो तमे पामो स्वामीजीना दरशन ॥ ६ ॥
जो तमे चाहो दरशन स्वामीजीना । तो तमे शिर धरोरे उतार ॥
पीहु पीहु हिरदामाहे कीजिये । अने दुनियासु ना राखीये प्यार ॥ ७ ॥
आ दुनिया आ संसार अेक पल छे । अने जेऊ सपनांतर जाण ॥
भाई अेऊकर दिलशुं देखीये । अेक दिन मरना सहीरे निर्वाण ॥ ८ ॥
भाई मरणा पेला जे मरी चाले । अने धरतीनो गुण राखो आप ॥
जो सतगुरुना वचने चालीये । तो जाये लख चौयर्यायशीनु पाप ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवरो । तमे राखो स्वामीसु हेत ॥
जो पीहु पठंतरो रती ना रहे । जेम भादरवे हरीयारे खेत ॥ १० ॥

पद ३० वे

भाई पीहु पीहु कीजिये । अने हिरदे उपजे ब्रम्हगीनान ॥
आ देही निरमल तो थाये । जो तमे राखु स्वामीसु ध्यान ॥ १ ॥
भाई ध्यान एकचित्ते राखीये । अने दिलमाहे सतसु उपजे नेहे ॥
अेम स्वास उस्वासे ओराधीये । तोये कदी ना देवेरे छेहे ॥ २ ॥
भाई छेहे ना दिजे साचा स्वामीजीने । जो आ देहीना टुकडारे थाये ॥
दमे दमे पीहुने समारीये । एक दम खाली ना जायेरे ॥ ३ ॥
भाई जे दम जाये प्रभुना नामवीना । अने सो दम जाणोरे मुरदार ॥
अेवा साचा स्वामीने केम छोडीये । अेक पल कीजियेरे वार ॥ ४ ॥

प्रेमनी पीडा-प्रेमाची तळमळ, आर्त प्रेमाने. परहरो-दूर करा. पीहु पीहु-हृदयापासून आर्ततेने ईश्वर स्मरण. अेक पल-अस्थिर, नाशिवंत, सपनांतर-स्वप्नामधे भासमानहोणारे. मरणा पेला-मरणाच्या आधीच मनाच्या सर्व वृत्तींचा लय करणे. धरतीनो गुण-सहन करणे, क्षांति. पठंतरो रती ना-रतिभरही भेद राहात नाही. भादरवे हरीयारे-भाद्रपदात दिसणाऱ्या हिरव्यागार शेताप्रमाणे. नेहे-प्रेमाने. छेहे-त्याग अंतर. टुकडारे थाये-देहाचे तुकडे झाले तरी हरकत नाही अशा निर्धाराने. एक दम-एकहि श्वास उच्छ्वास. मुरदार-व्यर्थ, निरुपयोगी. वार-भूल.

भाई गफलत दिलथकी वारीये । अने कुड कपट करो सर्वे दूर ॥

जो दूर्मति निंद्राने परहरो । तो तमे रहसो स्वामीजीने हजूर ॥ ५ ॥
ते परिब्रम्हने केम जाणीये । जे अवाक्षर ना काढीयेरे बार ॥
अेवी रहेणी जो रहिये साचसु । अने जपीये सुरीजन हार ॥ ६ ॥
सुरीजनहार जुगमा दातार छे । अने पुरे ते सर्वेनीरे आस ॥
तमे दूर ना देखो दिलमाहे वसे । जैसा चंपा फुलमाहे वास ॥ ७ ॥
भाई दुधमाहे जैसा घृत छे । अने तैसा तुजमाहे रे प्राण ॥
अेम सरवे जगमाहे स्वामी वसे । ते घटो घट व्यापक जाण ॥ ८ ॥
भाई जबलगी घटमाहे प्राण छे । अने तब लगी चेतो मारा वीर ॥
आ नीत नीत जिकरे जागीये । अेम कहे छे सतगुरु हजुर ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवरो । तमे हिरदामाहे राखोने धीर ॥
हरदम नेहे स्वामीजीसु कीजिये । तो आ निरमल थाये शरीर ॥ १० ॥

पद ३१ वे

चाल : इश्वरकु जान बंदे **राग : भावगीत**

मुनिवर अैसा लोडिये । करजो उत्तम काम ॥
साचा प्रभुजी तब पाइये । जीवता ते लीजो नाम ॥ धृ ॥
स्वास उस्वासे ओराधीये । अवाक्षर ना काढो बार ॥
पाचे चोरने वारीये । मांगीये पदारथ चार ॥ १ ॥
जीकर फीकर मांगीये । क्षमा समो नही कोइ सार ॥
पहेला इमान अविंचल मांगीये । मांगीये स्वामीना दर्शन ॥ २ ॥
दर्शन मुनिवर मांगिये । अने इमान होवे साचरे ॥
जीभे झुटा ना बोलीये । इमान होवे दिल पाकरे ॥ ३ ॥

गफलत दिलथरकी वारीये-बेइमानीपणा दूर करा. दूर्मति-भ्रष्ट बुध्दीचा. अवाक्षर-अद्वातद्वा बोलणे, भांडखोरपणा. सुरीजन हार-उत्पन्न कर्ता, परब्रह्म. दातार-उद्धार करणारा. चंपा फुलमाहे वास-चाप्याच्या फुलामध्ये असलेल्या सुगंधाप्रमाणे. नीत जीकरे जागीये-नेहमी जिकरीने ईश चिंतन करणे. लोडीये-मुमुक्षुने अशा तऱ्हेचे आचरण करावे. जीवता ते लीजो नाम-हे जीवा तू त्याच परब्रह्माचे ध्यान कर. अवाक्षर-व्यर्थ बडबड पाचे चोरने-काम, क्रोध, लोभ, मद, मत्सर. पदारथ चार-१ ईश्वराचा ध्यास, २ क्षमा, ३ इमान दृढश्रध्दा, ४ ईश्वराचे साक्षात दर्शन. झुटा-असत्य. दिल पाकरे-विशुद्ध अंत:करणाने.

इमान स्वामीसु राखीये । अने फरी फरी मागो मेहेर ॥

इमान वना उखडी गया । ते फेरावन आवे घेर ॥ ४ ॥
भाई धर्म एवा लोडीये । अने इमान आवे साररे ॥
प्रेमे प्रीते ओराधीये । कोइने मुखथी ना कहिये मार ॥ ५ ॥
पहेला क्रता जुगमा आवीया । मुनिवर कसनी सही आच ॥
ऋग्वेदने वायके चालीया । तारे पाका करोडी पाच ॥ ६ ॥
बीजा त्रेता जुगमा आवीया । मुनिवरना करवा काज ॥
यजुर्वेदने वायके चालीया । पाका करोडी सात ॥ ७ ॥
त्रीजा द्वापार जुगमा आवीया । अरे पांडव चालवा वन
सामवेदने वायके चालीया । कायम राखा इमान ॥ ८ ॥
आज चौथा कलजुगमा आवीया । पण मुरख ना चेते अंध ॥
अथरण वेदने वायके चालीया । ते घेर आवसे अनंत करोड ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो । साचो परमाणो अथरण वेद ॥
जे वेला उपर भाकीया । ते तो कौल मुगतना भेद ॥ १० ॥

पद ३२ वे

चाल : फगवा ब्रीज देखनको चलरी **राग : वसंत**

अेजी मनखा जनम ते देही धरी । तेमा न समजे तो सत गीनान ॥ धृ ॥
सतगुरु बीना पार न पाइये । तेमा न जडे सतगुरु शाम ॥ १ ॥
अेजी माया ममता छोडीये । अने लीजिये विवेक विचार ॥ २ ॥
गुरु मळे तो फेरा टले । पछे आनंदनो नही पार ॥ ३ ॥
अेजी जाणीने जीकरज लीजिये । तेनी रहेणी रहेरे समतोल ॥ ४ ॥
तीमीर होय तो ढली पडे । शणगार जडसे सोळ ॥ ५ ॥

मेहेर-कृपा, उखडी गया-दुर्दशा होणे, फेरावन-पूर्व पदावर येऊ शकणार नाही, लोडीये-आचरण करा, अंगीकृत करा, मुखथी ना कहिये मार-कोणाला 'मार' असे म्हणून सुध्दा मन दुखवू नका, सही आच-कसोटीरुपी अग्निची आच, पाका-उद्धरले गेले, वायके-वचनानुसार,निति,नियमानुसार, वेला उपर-वेळोवेळी, कौल-भक्तांना दिलेले वचन, मनखा-मानव जन्म, जडे-मिळणे, प्राप्त होणे. छोडीये-त्याग करा, निवारण करा. लीजिये-धारण करा, विवेक-चिरकाल टिकणारी अथवा नाशिवंत सदसद् वस्तुंचा विचार, तीमीर होय. तो ढली पडे-अज्ञान अंधार नाहीसा होईल. जडसे-प्राप्त होईल.

अेजी सोळ शणगार सजिये । तेनो बीसमो छे घाट ॥ ६ ॥
प्रेमे अर्पण कीजिये । तो मळे सतगुरुनी वाट ॥ ७ ॥
अेजी धरम फंदे राचिया । तेमा दाम लीधानो जबाब ॥ ८ ॥
दासी केरो दिकरो । ते केने कहेसे बाप ॥ ९ ॥
अेजी गरथे ते अरथ न सीधेया । अने गरथमा संचो कोये ॥ १० ॥
सही गीरथ दिल लीजिये । जे गुरुनी रहेणीये होये ॥ ११ ॥
रहेणीये रहिये मारा मुनिवरो । जेमा दाग न लागे कोई ॥ १२ ॥
संसार सघलो दूरमति । भाई फंदज जाणो सोही ॥ १३ ॥
अेजी कोइकज वीरला जाणीये । जे समझे सतनी शान ॥ १४ ॥
सर्वमा स्वामीजी वसी रह्या । पण कपटे न उपजे गीनान ॥ १५ ॥
अेजी कपट अंगे परवरीया । तमे लीयो सतगुरु मर्म ॥ १६ ॥
जो सतगुरु दिवो जुगमा मले । ते परगट छे परिब्रह्म ॥ १७ ॥
अेवे हेते सतपंथ सरेवीये । पण जीकरे जडसे ठाम ॥ १८ ॥
सतगुरु इमामशहा अेम भणे । तमे तजोने क्रोध काम ॥ १९ ॥

पद ३३ वे

चाल : गुरुदेव हमारा प्यारा **राग : सारंग**

लोभ सवारथा जीव बुडीयो । अने गफलत बुडो गेमार ॥
मारु मारु करता मरी गयो । तेणी नही बुंब ने वार ॥ धृ ॥
अे पींड ब्रह्मांड जेणे सरजीया । तेणे केम विसरो गेमार ॥
गर्भवासनी दिधी वाचा पालजो । तो छुटे लख चौर्यायशीनो मार ॥ १ ॥
मन निर्मल करीने सेवीये । पाचे मारीने कीजिये प्रकाश ॥
जेम सुरज उगाने दर्शन पाइये । अेम जाणो हृदे हरी पास ॥ २ ॥

वीसमो-विक्षिप्त, विचित्र गोष्ट. फंदे राचिया-धर्माचे अमिष दाखवून. दासी केरो दिकरो-दासीचा मुलगा. गरथमा-धन, संपत्ती. संचो-संग्रह करणे. गुरुनी रहेणीये-गुरु वचनानुसार वागून. दाग न लागे-डाग लागणार नाही असा, अबाधित. दूरमति-दुर्जन बुद्धि भ्रष्ट झालेला. फंदज-जाळे. कोइकज वीरला-क्वचित एखादाच. शान-मतितार्थ, गुह्य. सरेवीये-सेवन, आचरण करा. तजोने-त्याग करा. सवारथा-लोभ स्वार्थांध. गफलत-गाफील राहून अज्ञानात बुडाला. मारु मारु-माझे माझे करीत,ममत्वतेने. बुंब ने वार-नाव, निशाणी, वार्ता. पाचे मारीने-पंचेन्द्रिये दमन करुन.

हरीने श्वास उश्वासे ओराधीये । आवो प्रेम फिकरनी झालरे ॥
जेम सोना कसोटी कसाइये । तो पाइये मोल अपाररे ॥ ३ ॥

अथरण वेदमा एम भाखीया । तो तोलसे मुनिवरना इमान ॥
ताहा ओछा खोटा ने काटी नाखसे । जेम तंबोली कातरे पान ॥ ४ ॥
कलजुग माहे वखडी वेला छे । अने थर नही कोइना इमान ॥
त्यारे आखरीत नजीक जाणजो । मन मनेऊ करसे पोताना ध्यान ॥ ५ ॥
सतपंथमा आवीने ओतली गया । गुरु ब्रह्माने देवडावसे गाल ॥
तेना दर्शन करता ब्रह्महत्या उपजे । ते तो पडसे नरकनी झाल ॥ ६ ॥
माहो माहे विरोध ना कीजिये । काहे खोवे जनमनी कमाई ॥
वलंभ नही वैकुंठ ढुंकडो । तमे हेते मळोरे मुनिवर भाई ॥ ७ ॥
जे मंदरमा धुंधुकार थाये छें । तेना इमानमा दिपकनो प्रकाश ॥
नही ते मंदिर उजड सुना पडा । ताहा साचा ना वसे कोई ॥ ८ ॥
तमे जाणी जोइने हारीया । तमे गफलतने करो सर्वे दूर ॥
जे नीत नीत दर्शन कीजे देवना । ते पाइये प्रभुजीने हजूर ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मुनिवर रे । ए छे छेला ही जाणजो ध्यान ॥
ज्यारे कोई कोइने माने नही । तारे वखडी वेला आवीया जाण ॥ १० ॥

पद ३४ वे

वीराभाई तमे गीनान खोजो । अने सांभळो मुनिवर भाई ॥
जो परगट ठाने आवी मलो । तो साची तमारी कमाई ॥ १ ॥
भाई परगट ठाम तेणे कहिये । अने घट पाटनी वेला थाये ॥
तेत्रीस करोडीं देव आवी मले । अने स्वामी पुरे वास त्याये ॥ २ ॥

फिकरनी झालरे-जीकीरीचा ध्यास लागणे. ओछा खोटा-असत्यवादी,नासलेला. काटी नाखसे-काढून टाकतील. तंबोली-बारी ज्या प्रमाणे सडलेले पान काढून फेकून देतो त्या प्रमाणे. वखडी-अतिशय कठीण. थर-स्थिर. आखरीत-शेवट. मन मनेऊ-मनास आवडेल असे. ओतली गया-भुलला,बेइमान झाला. देवडावसे गाल-अश्रध्दा बाळगून निंदा करतील. माहो माहे-आपापसात. ढुंकडो-नजिक,निकट. धुंधुकार-प्रार्थना पूजा सेवा. जाणी जोइ ने-जाणून बुजून भुलला. गफलतने-बेइमानपणा. छेंला-शेवटचे. वखडी वेला-कठीण समय. खोजो-शोधा. परगट ठाने-प्रगट जागृतस्थानी. घटपाटनी वेला-घटपाटाची स्थापना करुन.

जखा मेघा किन्नर आवसे । आवे ते करण कल्पना अनंत करोड ॥
तेणे ठिकाणे जे आवी मलसे । तो वीरा थासे तेहुनी जोड ॥ ३ ॥
इहा साची इमाने जे कोई आवसे । अने साचा मूनिवर सोये ॥
तेना अेकोत्तरसो पीढी उद्धारसे । तेणे राहामा न रोखे कीये ॥ ४ ॥
भाई लोक लज्जा न राखीये । अने लाजे विनसे काज ॥
जे सगा कटुम बेंनी बंधवा । ते तो नही आवें जीवना संगात ॥ ५ ॥
जे कोई बावन घाटी उतरी गया । अने पोहोता स्वर्ग दुवार ॥
ताहा तो हरखे अमरापुर मलसे । ते तो छेह नही पामे लंगार ॥ ६ ॥
जो सिरना साटा कीजिये । तो सुख घणेरा थाये ॥
राजा हरिश्चंद्रना जेवा फल पामसो । वीरा तेथी अदकेरा लेखाये ॥ ७ ॥
आ दुनिया दौलत एक पल छे । अने लोभे लागा भुली जायेरे ॥
जे हाथ माहेथी हिरा तमे हारीया । पछे आगल कहाथी पावे रे ॥ ८ ॥
जे चार जुग गया तमने ढुंडता । अने हजु न लाधो छेहे ॥
जो अथर्व वेदने केवाये चालसो । तो निवेडा थासे अेनी देहे ॥ ९ ॥
गिनान शोधो तमे सतनो । अने खरी दसोंद देवाने आज ॥
जे दसमो गुरुनर आवीया । ते मुनिवरना करवा काज ॥ १० ॥
तमे चेती सको तो चेतजो । अने वेला वई वही जाये ॥
हाथे आवा फल राखजो । फरी फरी फल नही पाये ॥ ११ ॥
आ सतपंथ सेवो सत भावसु । अने मलीया ते सतगुरु ब्रह्मा ॥
जेणे दर्शन किधा गत तिर्थना । तेना वैकुंठ पोता जीव ॥ १२ ॥
तेणे आप समाना गुरु करसे । अने बांधसे कंटा तोल ॥
जो खरी कसोटी कसावीये । तो वीरा पामसो मोल अमोल ॥ १३ ॥

आवी मलसे-येऊन मिळतील. लाजे विनसे काज-लोकलज्जा धरल्यास कार्य नाश होईल. सगा कटम-सगे सोयरे, कुटूंब. सिरना साटा-जीवापाड, अमुल्य, किंमती. अदकेरा-अधिक,अतिशय. हारीया-गमावला. ढुंडता-शोधता. हजु-आता. लाधो-सापडणे. निवेडा-आत्मोद्धार. वई वही जाये-निघून जात आहे. हाथे आवा-प्राप्त झालेले. गत तीर्थना-पूजेच्या वेळेस जमलेला गुरु गतगंगेचा जन समुदाय,सत्संग. आप समाना-आपल्या समान. कसावीये-कसोटी सहन कराल तर. मोल अमोल-अमुल्य किंमतीचा.

अमीरसनी वेला मोटी छे । अने बेइमान ना थावो मुनिवर भाई ॥
आज आखरी वेलानी संपत छे । तमने मुगत वेला पाई ॥ १४ ॥
नव अवतार संपूर्ण जो थया । आगळ अवतार दसमो लखाये ॥
अे असुरा दानवने संघारसे । भाई रखेशरने करावसे राज ॥ ॥ १५ ॥
तारे नव खंडमा जयजयकार होसे । अने रखेशरने करावसे राज ॥
स्वामी पुजाना फल पामसो । भाई तमे जाणजो निरधार ॥ १६ ॥
अथरण वेदमा अेम कीजिये । अने मुनिवर कीजे उत्तम काम ॥
जो मन मुंडन कीजिये । तो वैकुंठमा पामीये ठाम ॥ १७ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवरो । अने वेद विचारीने चालो ॥
जो भ्रम भंडारा न कीजिए । तो सही अमरापुर मलो ॥ १८ ॥

पद ३५ वे

वीरा अंत:काल वेला ज्यारे आवसे । अने स्वामीजी लेसे हिसोब ॥
किधा करतब सोधसे । अने केम करी देसो जबाब ॥ १ ॥
वीरा अपराधी जीवने बांधसे । अने देवडावसे घणनो मार ॥
माय बाप त्याहा कोई नही । आपणी करणी उतारसे पार ॥ २ ॥
वीरा जेणे कसोटी सोना कसीया । अने तेवा कायाना हंस कसाय ॥
जेणे कसोटी ने नर चढिया । ते तो लाखोने मोल विकायरे ॥ ३ ॥
मोल पामीया ते तो अमर हुवा । अने पाम्या तत्व दर्शन ॥
तेणे अेंकोत्तरसो स्वर्गे सिधाऱ्या । ते नीत नीत करे स्वामिना दर्शन ॥ ४ ॥
स्वामी आप रुपे ज्यारे प्रकट थासे । अने नर चढे किरतार ॥
निकलंकी रुप नरपति नाम । जे होसे दसमो अवतार ॥ ५ ॥

अमीरसनी वेला-घटपाटाची पूजा करुन गुरु चरणामृत घेणे. संपत छे-बहुमुल्य. संघारसे-संहार करतील. मन मुंडन कीजिये-मानसिक विकारांचा नाश करणे. वेद विचारीने-वैदिक ज्ञानाच्या विचाराप्रमाणे,वैदिक मार्गाप्रमाणे. भ्रम भंडारा-निर्विकल्प,भ्रम निरास. करतब सोदसे-पाप पुण्यरुपी कर्माचा निवाडा करतील. घणनो मार-अतिशय जीवापाड त्रास होईल,घणाच्या माऱ्याप्रमाणे. कायाना हंस-शरीरस्थ जीव. कसाय-कसोटीस उतरावयास हवा. तत्वदर्शन-परमात्म स्वरुपाचे दर्शन.

दसमो पात्र निकलंकी ज्यारे चढसे । अने सोही जाणो किरतार ॥

भक्तने काजे पोते पधारसे । अने सोही निरंजन निराकार ॥ ६ ॥

भगवंतना मरम कोई ना जाणिये । अने गफलत बुडयोरे गेमार ॥
तेनो काल वशीयो दाबीये । जेम डसीयो काला नागरे ॥ ७ ॥

वीरा नाग डसे तेणे लहर चढे । अने तेणे मरता ना लागे वार ॥
पण साचा सतगुरुजी मळसे । भाई जहर उतरी जायरे ॥ ८ ॥

जहर उतरे तेनी वाट सोहेली । अने मायानो ना करसो लोभ ॥
अे माया सर्व काळ झुटी छे । तेनो संसार मोह्या सोयरे ॥ ९ ॥

वीरा ते कारण तमे चेतजो । अने अभिमान न धरसोरे मन ॥
मन मारी दुरजन दूर करसो । तो पामसो स्वामीना दर्शनरे ॥ १० ॥

जेणे दर्शन थया तेनी वाट सोहेली । अने जई गतमा हाल गुजार ॥
गुरु मंत्रथी पातक उतारसे । तो दु:खथी छुट होयरे ॥ ११ ॥

भांग तंबाखु जे नर खासे । तेना अेकोत्तरसो पीढीया नरके जाय ॥
स्वामी तेना मुख ना देखे । तेना मोढा कालो थाय रे ॥ १२ ॥

जेणे डाग लागे ते केम उतरे पार । अने जेणे पीधा मद्य पान ॥
हजुये भाई नथी जागीये । तारे फरी सांभलो आप रे ॥ १३ ॥

अहेरन घनना घाव हिरा सहे । अने तेणेमाहे गडी जाय ॥
साचा मुनिवर जेणे कहिये । जेम नमक पाणीमा धुली जाय ॥ १४ ॥

गिनान महारस कहेत इमामशहा । तमे मुनिवर थावो हुशियार ॥
चेताई होवे तो चेतजो । नही तो खासो नरकनो मार ॥ १५ ॥

पोते पधारसे-स्वत: स्वयंसिद्ध प्रगट होतील,स्वयंभू. गफलत बुड्योरे-बेसावध अज्ञानी बुडेल. काल वशीयो-काळाच्या आधिन होऊन दाबला जाणे. डसीयो-डंख मारणे. काला नागरे-विषारी सर्प,काळ. लहर चढे-लहरी येणे. झुटी-मिथ्या. संसार मोह्या-जगाला मोहीत केले आहे. चेतजो-जागृत व्हा,सावध रहा. दुरजन-दुष्टभाव.सोहेली-सुलभ. हाल गुजार-त्रिविध ताप निवारणार्थ गुरु आशिर्वाद घेणे. मोढा-तोंड. फरी सांभलो-आपल्याशीच नीट विचार कर. सहे-सहन करतो. गडी जाय-गाडला जातो,आत घुसतो. घुली जायरे-विलीन होते. चेतजो-जागृती धारण कर.

पद ३६ वे

शुद्ध बुद्धे राचो हो मुनिवरो । दिलथी मेलज थाये दूर ॥
हृदयथी जो मेल दूर थाये । तो स्वामीजी होवे हजुर ॥ १ ॥
स्वामी दया सारु तने सृजीयो । काये भुलो वारोवार ॥
मनुष्य देही फरी नही मले । तमे चेतीने चालो गेंमार ॥ २ ॥
भाई जेना दिलमा दया नही । तेना दिलमा नाखो धूल ॥
ते तो फुटी हांडी तोल छे । तेनु कोडी ना आवे मूल ॥ ३ ॥
जेना हृदयमा क्षमा आवशे । तेणे जाणो आरीसा प्रमाण ॥
आरीसामा जेम प्रकाश छे । तेम स्वामी भीतर तुज रे जाण ॥ ४ ॥
आवो दुर्लभ मनुष्य तन आपीयो । तो बेइमान का थावो मुनिवर भाई ॥
अग्नीये बले जेम सती स्त्री । पति साथे ते काष्टे सींचाई ॥ ५ ॥
पुरुष थई शुं स्त्रीथीये गयो । भाई विचारो मननी माहे ॥
पतंग सरीखो एक जीवडो । ते प्रेमे बाळे पोतानी काये ॥ ६ ॥
दिपके पतंग उतावळा । जोता जई झपलावे काये ॥
मनुष्य थई तूं ना चेतीयो । तारो मनखो एळेरे जाये ॥ ७ ॥
आ जीवने क्या लगी संताडशो । छेवट मरवानु छे जाण ॥
संसार सुख एक पल छे । ए आगळ होसे तमने जाण ॥ ८ ॥
भाई प्रभूजी नामे जीव दीजिये । तो सुख घणेरारे थाये ॥
हरिश्चंद्र ताराये जीव दिधा । तेनी साख वेद पुराणे गवाये ॥ ९ ॥
भाई कसणी कहिये प्रल्हादनी । जेणे होलीमा सींचाव्या अंग ॥
थंब माहेथी हरी प्रगट्या । तेना शीतल राख्यो पोते अंग ॥ १० ॥
भाई कसणी जुवो पांडवोनी । जेणे हिमाले गळावीरे काये ॥
एवी कसणी जो कसावसो । तो स्वामी लेसे स्वर्गु माहे ॥११॥

शुद्ध बुद्धे राचो-शुद्ध,निर्मळ बुद्धिप्रमाणे वागा. मेलज-हृदयातील मायीक विकारांचा त्याग करा. हजुर-प्रत्यक्ष,प्रगट. दया सारु-परमेश्वराने दया करुन. नाखो धूल-निर्दय हृदय मातीमोल होय. फुटी हांडी तोल-फुटक्या टिचलेल्या मडक्याप्रमाणे. कोडी-कवडीमौल किंमतीचे. आरीसा-आरशाप्रमाणे. बले-जळते. काष्टे सींचाई-सती जाते. झपलावे-झेप घेतो. मनखो एळेरे जाये-मानव जन्म व्यर्थ जात आहे. संताडशो-आड धरणे,छपविणे. जीव दीजिए-जीव समर्पित करा. घणेरारे-अतिशय. साख-साक्ष. सींचाव्या-टाकले. थंब-खांब. शीतल-थंडगार. गळावी रे-विलीन झाले.

भाई सतपंथे साचा चालसो । तेना जीव अमरापुरमा जाये ॥
अमरापुर तमे अेम पामसो । जो जीवता मृतक थाये ॥ १२ ॥
भाई काची काया छे तारी कारमी । तेणे जाता नही लागे वार ॥
जेऊं स्वप्नांतरनु पेखणु । तेवो आ छें रे संसार ॥ १३ ॥
अंध भावे तेणे काहीना सुजे । अे स्वामी छे तुज पास ॥
काम क्रोध मत्सर परहरो । अने थावो सतगुरुजीना दास ॥ १४ ॥
गुरु इमामशहा अेम बोलीया । सांभालो मुनिवर अे गीनान ॥
सतगुरुना कह्या जे कोई मानसे । तेना थासे अेकोत्तरसोना काम ॥ १५ ॥

पद ३७ वे

चाल : नमन नटवरा विस्मयकारा **राग : केदार**

सतगुरु भेटा केम जाणियेरे । तनमन परखीने जोयरे ॥
चंदन केरी वासथी बाबा । लींब सुगंधा होय रे ॥ धृ ॥
जिस वन चंदन मसमसे छे । ता वसे सतगुरु पीहूजी रे ॥
चालो रखेशर ते वन जाइये । जाहा सुख पामे आपणो जीवरे ॥ १ ॥
अगर जलता गुण करे छे । अने चंदन घसी घसी जोयरे ॥
अवगुण केडे गुण करे छे । गोर कहे हुं बलहारी तोयरे ॥ २ ॥
हुं बलहारी गुरु आपणा । अने दाडे आनंद प्रकारे ॥
प्रभुजी मानस फेरी देवकरा । तेणे करता न लागी वार ॥ ३ ॥
हम तम बांधी साइया प्रीतडी । अने अमसु बांधा बोलरे ॥
अम तम प्रभुजी अेक छे रे । बाबा अमसु पडदा खोलरे ॥ ४ ॥

जीवता मृतक-जीवनमुक्त. कारमी-नाशिवंत,अस्थिर. पेखणु-नाटक,दृश्य. परहरो-त्याग करा. अेकोत्तरसोना-१०१ पिढींचा उद्धार. भेटा-प्राप्ती झाली. तनमन-अंतरबाह्य शोधून. चंदन केरी-चंदनाच्या. मसमसे-सुगंध दरवळणे. अगर जलता-सुगंधी पदार्थ जळाल्यानंतर. घसी घसी-घासून. अवगुण केडे-आपण त्यांना जाळले घासले तरीहि ते अवगुण न जाणता सुगंध देतात. बलहारी-अत्यंत आभारी. मानस फेरी-मानवरुप बदलवून देवरुप घडवून आणतात. साइया प्रीतडी-परमेश्वराशी प्रीति. पडदा खोलरे-मायारुपी पडदा दूर होईल तेव्हा.

जेने मन रहेन अंधारीया । अने जेणे ना लीयो विचारे ॥

अम तम पडदा तब हुवा । जब गुरुथी भुलो गेमार ॥ ५ ॥
अहंकार गर्व ना कीजिये । अने गर्वे होवे विनासे ॥
जो आवता गर्वनें वारीये । तो गुरु ब्रह्माजी पुरे आस ॥ ६ ॥
सतगुरु बांधी साइया प्रीतडी । अने अमतम बांधो स्नेहरे ॥
गुरुनर चांदरणा होई रहा । पाछे खेणु अेक माया छेहरे ॥ ७ ॥
सतगुरु समंदर बेलीया । अने संसार लहेरे पूरे ॥
गुरुनर बेलीये बैठ चले । उपर वरसन लागे नूर ॥ ८ ॥
अे सतगुरु नाम पठंतरो । अने मुज देने कुछ नही ॥
क्या दिजीये गुरु संतोकीया । बाबा हौस रही मनमाही ॥ ९ ॥
हौस न राखो वीरा मनमा । अने आ गुरु परतक देव ॥
इहा दलदिजीये खरा नेहसू । भाई नीत नीत कीजे सेव ॥ १० ॥
अे दिल दिया तेणे सब दिया । अने हिरदामा जागो मुनिवर ॥
भाई दिलथी दुजा क्या दिजीये । अेम कहे छें सतगुरु सार ॥ ११ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मुनिवररे । गर्व ना कीजे वीरा भाइ रे ॥
जे मनमा लरजीने चालिये । तो जुग चारनी उतरे लाइरे ॥ १२ ॥

पद ३८ वे

चाल : उलटा सुलटा माघारी **राग : भैरव**

साचा सतपंथ पालीये । अने कीजिए निरमल मन ॥
जो क्रियाथी चाले ने रदे वसे । भाई पूरण होवे पुन ॥ १ ॥
भाई पूर्व पुण्य विना केम पामीये । अे सतपंथ साची वाट ॥

झुट छोडी साच बोलीये । तो सरे जीवना काज ॥ २ ॥

रहेन-अंधारी रात्र,अज्ञान. भुलो-गुरुला सोडून. आस-आशा. खेणु अेक-एक क्षणभर सुध्दा. छेहरे-क्षय,नाश. बेलीये-नावाडी. वरसन-अमृताची वृष्टी होणे. पठंतरो-चिंतन करा. हौस-इच्छा. दल दिजीये-हृदय अर्पण करा. नेहसु-प्रेम भावाने. सेव-सेवा. मनमा लरजीने-शालिनतेने, नम्रमनाने. उतरे लाईरे-पातक,प्रायश्चित्त.

भाई साचु बोलीने पाप बालिये । अने सुक्रीत सामल साथे लीजिय ॥

पण दुधे धोये कोयला । ते कधी ना उजला होवे ॥ ३ ॥
भाई सतपंथमा आवीने ओतल्या । अने बोले मकरनी बात ॥
तेणे कमाई खोई जुग चारनी । ते निश्चये नरके जाय ॥ ४ ॥
भाई हिरा परखीये अहेरन घनसु । अने रतन परखीये चंद्रज्योत ॥
अने मुनिवर परखीये कसनीसु । भाई मन जो निर्मल होये ॥ ५ ॥
मन मारी मसलो कीजिये । अने कीजिये कडक आचार ॥
भाई मुनिवर अैसा लोडीये । जे झाले गुरुब्रह्मानी आच ॥ ६ ॥
भाई गुरु जे बोले आपसु । अने हुकूम चढावे ते शीर ॥
भाई मुनिवर अेवा लोडिये । जो अेकोत्तरसो अमरापुरी घेर ॥ ७ ॥
भाई अे तो प्रेम खेल है । अने जे कोई खेले अपार ॥
प्राछत जाये जुग चारना । जो भणे अजंपा जाप ॥ ८ ॥
त्रण जुगमा त्रण जाप जपावीया । श्रीनृसिंह राम ने कृष्ण ॥
कलजुगमा निकलंकी जाप जपाया । आज कलजुगमा थानक नाम ॥ ९ ॥
कलजुगमाहे पाप परवऱ्यो । तमे सर्वे रखेशर रहेजो हुशियार ॥
सुक्रीत सामल साथे बांधजो । स्वामी निकलंकी थासे स्वार ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवर । तमे साचु जाणो निरधार ॥
ते वेला आवता वलंभ नही । मुनिवर तमे थावो हुशियार ॥ ११ ॥

पद ३९ वे

चाल : हरीये मैको सब सुख दीनो **राग : पूर्वी**

साचु करीं तमे स्वामीजीने सेविये । अने सर्वे दुःख भागे जेहे ॥
पाप जायेने पवित्र जो होये । तो निरमल थाये देहे ॥ १ ॥

पाप बालिये-पाप क्षालन करा. कोयला-कोळसा कितीही दुधाने धुतला तरी पांढरा होत नाही. ओतल्या-त्याग केला,सोडला. मकरनी बात-अहंकाराची धूर्तपणाची. परखीये-पारखले जाते. चंद्रज्योत-चंद्रप्रकाशात चंद्रकांत मण्याची-रत्नाची पारख केली जाते. मसलो-सुविचार. आच-कसोटी सहन करणे. प्राछत-पापरुपी दोष. अजंपा-श्वासोच्छ्वासाबरोबर होणारा अगम्य जाप. थानक नाम-इच्छित स्थान प्राप्त करवून देणारे नामस्करण. परवऱ्यो-पसरले,प्रगटले आहे. सुक्रीत-सुकृत्यरुपी लाभ. वलंभ-उशिर. सेविये-सेवा करा,आराधना करा. भागे-दूर होईल.

भाई हृदेथी नाम ओराधिये । अने दनिया हिरश निवार ॥
पाच मारीने चार पालिये । तो फलंत्र वाट सार ॥ २ ॥

भाई जे नर नजरे निरमला । अने हृदे राखो विसवास ॥
जो साचा करणीये चालसो । तो भाई मलसे अमरापुरमा वास ॥ ३ ॥

भाई अेवा मनना बंधन बांधिये । कुड कल्पना न धरो मनमाहे ॥
ते नर निर्भय जाणजो । जे गांजा केनेथी नही जाये ॥ ४ ॥

भाई काम क्रोध लोभ तृष्णा । जे कोई बद अमलने वारसे ॥
खरग खेमा जेणे हृदे स्मरणा । भाई तेथी कलजुग हारसे ॥ ५ ॥

भाई संसार सागर उतरता । बहु मोह मत्सर मायाजाल ॥
जेणे खरा माल झाझमा । तेणा उवाटे केम जाये ॥ ६ ॥

वणासकावे गीनान रुपी । अने अंदर ज्योत गुरुनी धरे ॥
जेणे प्रभु गुण हृदे वसे । भाई तेणे कलजुग शुं करे ॥ ७ ॥

अंत:काले कोण माता पिता । अने कोण बंधव भाई ॥
जो आहे सांभलो स्वामीजीने । तो काया खोशाली तुं थाये ॥ ८ ॥

अनंत करोडीना लेखा लेसे । अने लेसे आखर वेला माहे ॥
आ काया खोशाली तो रहे । जो धरम सखाई तू थाये ॥ ९ ॥

भाई अपराधी तहा गंज मलसे । उणीयाआचारी अपार ॥
ताहा किधा करतब पुससे । स्वामी कागल लेसे हात ॥ १० ॥

सतगुरु नामो आगले । अने प्रभु लेसे हिसाब ॥
गुपत अपराध तहा प्रगट थासे । ताहा सांभलसे सहु साथ ॥ ११ ॥

हिरश निवार-ईर्षा दूर करा. पाच मारीने-पंच विषय जिंकून. चार पालिये-धर्म,अर्थ,काम व मोक्ष या पुरुषार्थाचे आचरण करा. फलंत्र-मोक्ष गतिला जाऊन पोहोचाल. मलसे-प्राप्त होईल. कुड कल्पना-कुकल्पना,वाईट बुध्दि. गांजा केनेथी-कोणाकडूनहि पीडले जाणार नाही,दु:ख होणार नाही. बद अमलने-दुर्व्यसन. खेमा-क्षमा. हारसे-हरले जाईल. खरा माल-सत्कृत्यरुपी माल,पुण्यकर्म. झाझमा-जहाजामध्ये. उवाटे-वाटेस कोणी जात नाही. वणासकावे-ज्ञानरुपी व्यापार. खोशाली-कुशल. सखाई-धर्माशी मैत्री जोडणे, धर्मानुकूल वागणे- गंज-पुष्कळ. उणीया आचारी-क्रियाभ्रष्ट. कागल-कृतकर्माचा हिशेब.

जेणे देता लेता आपणा राख्यु । छल भेद छंद चालीया ॥
जे लेखु देता कुडो पडयो । तेणे बांधी नरगे चलावीया ॥ १२ ॥

जेणे मारु तारु करीने धन साचवू । प्राण चालता न आव्यु साथ ॥
तेणा दोरादसी छोडी लेसे । प्राणी चाल्या ठाले हात ॥ १३ ॥

तेणो जलम अलंगो गयो । खेप चुको जुग चार ॥
गुरु वचने जेणे आप न शोधा । ते जीव पडो घोर अंधार ॥ १४ ॥

तहा जीवनी गत कोण करसे । तेणी कोण लेसे सार ॥
मारो करीने कोण बोलावसे । तेणी कोण करसे संभाल ॥ १५ ॥

जेणे सद्‌गुरु ब्रह्मानी खबर न जाणी । खाई पीई सुतो जुग चार ॥
जेणे जीवनी चिंता न करी । तेणे पडयो लख चौऱ्यांयशीना मार ॥ १६ ॥

तहा सगा नही सागवा । नही पुत्र पिता बेणने भाई ॥
तहा आपणे आप सरपडसे । तहा कोई नही केनी राखे सगाई ॥ १७ ॥

सतगुरु ब्रह्माजी सत भणे । जीवनी गत लोडो ने सार ॥
ज्यारे आखरीत वेला आवसे । तारे प्रभु देजो दरशन ॥ १८ ॥

तेत्रीस करोडी जीव तारता । अने जग वलूधो वार ॥
हवे अे प्राणीने उगारजो । प्रभू तमे करजो सार ॥ १९ ॥

सतगुरु ब्रह्मा कहे भगत तमारा । अने प्रभु देजो दर्शन ॥
तमारा भक्तोनी आशा पोचो । प्रभु तमे लेवो कैवार ॥ २० ॥

प्रभु दर्शन तमाराने भाग अमारा । जे आवा गरभमा वारंवार ॥
अमे विचारीने मांगिये । स्वामी तमे देजो दर्शन ॥ २१ ॥

छांदा मुखेनु पाइये । तो भ्रांत भगती ना होय ॥
मन अमारो पवित्र कीजिये । तो दर्शन स्वामीनो जोय ॥ २२ ॥

देता लेता-देता घेतांना भेदभाव केल्यास. छल भेद छंद-कपट,द्वेष,मत्सर,नाच छंद यात फसले गेले. कुडो पडयो-खोटे पडले. मारु तारु-माझे तुझे करुन. साचवू-जमविणे. दोरादसी-करदोरा. ठाले हात-रिकाम्या हाताने. अलंगो गयो-व्यर्थ गेला. खेप-जन्म मरणाचा फेरा. आप न शोधा-आत्मचिंतन. गत-आपुलकी. सार-विचार. मारो-माझा. सागवा-इष्टमित्र. लोडो-नियमबध्द. वलूधो-विस्तार पावले. उगारजो-उध्दार करा. आशा पोचो-इच्छा पूर्ण करा.

अमे उमेदवारीने अपराधी । प्रभू कुल प्राणीनो छोडावसे ॥
भाई स्वर्गवास ते वसे । जे आधिन थइने हात जोडसे ॥ २३ ॥

भाई नष्टे पाप तो टले । जो सेवक थइने लोभ छोडसे ॥
जो मन मारी आपणु रहसे । जे स्वामीसु कर जोडसे ॥ २४ ॥

जेणे जे मांग्यु ते आपजो । एवी गत तमारी छे ॥
पण जे मांगे ते आपो प्रभुजी । तमारा सेवक भक्तो ने तारो ॥ २५ ॥

स्वामी आदे तमे उनादे तमे । अने सरजी चारे खाण ॥
तमारा भक्तोने तारो प्रभू । तमे थावो कृपाघन ॥ २६ ॥

स्वामी उतपात रंचना तमे किधी । अने सरजा सर्वे मुकाम ॥
चारे कल्प किधा हो स्वामी । तमे बहु धरवा नाम ॥ २७ ॥

स्वामी तमारी अकल पार ना जानू । अने कोई न जाणे तमारा ठाम ॥
चार जुगमा दस अवतार लिधा । कलजुगमा निकलंकी भणावा नाम॥ २८ ॥

चार जुगमा दस अवतार लिधा । अने धरम मारग चारे वेद ॥
तमे वेद विचारी चालो मुनिवरो । एवा सतपंथ छे अमर भेद ॥ २९ ॥

सतगुरु ब्रह्मा कहे भगत तमारा । अने स्वामी तमे करजो सार ॥
ज्यारे आखरीत वेला आवसे । स्वामी त्यारे तमे देजो दर्शन ॥ ३० ॥

भाई वेद विचारीने चालीये । अने सुणीये ते ब्रम्हगीनान ॥
जो हरदम प्रभुने ओराधे । तो आपे अमरापुरी ठाम ॥ ३१ ॥

स्वामी तो मारा लोभी छे । अने जे धन अर्पीने घेर ॥
पेला लइने पाछे आपसे । जेम सुदामानी पेर ॥ ३२ ॥

द्रौपदीनी लाज राखी । अने न देखाड्या शरीर ॥
ज्यारे पालव फाटे संभारीया । तारे पुरो नवसो नव्वाणु चीर ॥ ३३ ॥

जेणे दिधा ते नर पामीया । पण दिधा वणा न पामे कोय ॥
दिधा ते आगल आवसे । तमे मन विचारी जोय ॥ ३४ ॥

उमेदवारीने-आशा,इच्छा राखणारा. कुल-सर्व. नष्टे-निश्चयाने. आपजो-द्या. उतपात-उत्पन्न. सार-सार्थक. ओराधे-आराधना करणे. पेला-प्रथम घेऊन. आपसे-नंतर देणे. पालव फाटे-वस्त्रहरण केले तेव्हा. संभारीयो स्मरण करताच.

कहे इमामशहा सुनो मुनिवरो । तमे दृढ करीने ध्यावो ॥

दिधा ते आगल आवसे । तमे अंधारे कहा जावो ॥ ३५ ॥
स्वामी तो मारो अेवो छे । अने चाकरीने जाण ॥
अेना झुना जग रही रहे । ते पामे अमरापुरी ठाम ॥ ३६ ॥
स्वामी तो मारो अेवो छे । जे कोई इमानथी राखे भाव ॥
जे कोई आपे अेक वार । तेणे आपसे सहस्त्र वार ॥ ३७ ॥
आकाशे पाताले मुल किधा । अने त्रण भुवन सरज्या ज्योय ॥
चांदो सुरज पैदा किधा । तमारी अकल ना बुझे कोय ॥ ३८ ॥
नीत नीत गतमा जई मलिये । अने ते सतियारा भाई ॥
अेक मने जे कोई सेवसे । तेणी चार जुगनी उतरसे लाही ॥ ३९ ॥
गर्व ना किजे भाई मुनिवरो । अने कुड कपट हिरस वारीये ॥
भाई गरभनी दिधी वाचा पालजो । तो एकोत्तरसो पीढी तारीये ॥ ४० ॥
कलजुग ताहा आवो वखडो । अने वेला वखडी जाये ॥
जो खरी दसोंद दिजीये । तो दरशन स्वामीना पाये ॥ ४१ ॥
सतगुरु ब्रह्मा अेम भणे । भाई तमे दिधा कौल पालो ॥
हवे कपट वेला परवरी । तमारे सेवक भक्तोने पालो ॥ ४२ ॥
कहेत इमामशहा सांभालो मुनिवरो । वेद शास्त्र जुवो करो विचार ॥
वखडी वेला आवी पोती । तमे कंबर बांधी थावो हुशियार ॥ ४३ ॥

पद ४० वे

चाल : लागला छंद भजनाचा

सतपंथ सतपंथ झुलीये । अने सरे जीवना काज ॥
जो ज्ञाने ध्याने होई अेकमना । तो लीजे नारायण नाम ॥ १ ॥

दिधा-दान केले ते. आगल आवसे-पुढे येते,उदयोन्मुख होते. अंधारे-अज्ञानात. चाकरीने-सेवा. अेना झुना-अशा रितीने. आपे अेक वार-एकदा देतो. सहस्त्र-हजार वेळा प्राप्त होईल. अकल-कळा. बुझे-जाणणे. लाही-पाप,प्रायश्चित्त हिरस-इर्षा. वारीये-नाश करा. वखडी-शेवट. खरी दसोंद-परमेश्वरास आर्तभावाने अळविण्यासाठी माया विकारांचा त्याग करुन, दशेन्द्रिय दमन करुन. परवरी-प्राप्त झाली. जुवो-शोधा,पहा. कंबर बांधी-कंबर कसून नेटाने प्रयत्न करा. झुलीये-तन्मयतेने,निस्सिम भावाने वागणे. सरे जीवना-जीवीतांचे सार्थक होईल. ज्ञाने ध्याने-ज्ञान व ध्यानाने मन एकाग्र करुन लीजे-परब्रम्ह नारायणाचे नामस्मरण करा.

नारायण नाम जो लीजिये । तो छुटा चौऱ्यायशी करम ॥
अेवा गुण हिरदामा राखीये । भाई तो पामीये परिब्रह्म ॥ २ ॥

परिब्रह्म पामा ते सही हुवा । अने जेणे कसणी लीधी आच ॥
भाई प्रल्हाद कसणी कसीया । तारे पाका करोडी पाच ॥ ३ ॥

सतपंथ सतीया जो कहिये । अने डोम घेर वेचावा आप ॥
वचने वेचाना सतगुरु तने । तारे पाका करोडी सात ॥ ४ ॥

अे सतपंथ सतीया सो कहिये । अने जेणे भोगविया वनवास ॥
अे नव करोडी कर झालीया । जेणे हीमे गळावा हाड ॥ ५ ॥

सतपंथ सतीया सो कहिये । करोडी बारना भरीया भरण ॥
ते दुवारे उभा हरी तने । जे आवा सतगुरुने शरण ॥ ६ ॥

सतगुरु साचा सो कहिये । अने जेणे कागळना किधा झाज ॥
तेमा बार करोडी बेली बेठ चले । अने चोबीस राखा बाज ॥ ७ ॥

सतपंथ सतीया सो कहिये । जे क्रोडी पाच सात नव बार ॥
जेणे सतगुरु ब्रह्मा ओळखा । ते तो पोता स्वर्ग दुवार ॥ ८ ॥

सतपंथ सतीया सो कहिये । जे कोई अवर जीवने छोडावे ॥
तमे आप सांभलो आपनु । पछे तमे करजो अेही उपाये ॥ ९ ॥

भाई सतपंथ अेवा साधिया । अने अेकोत्तरसो मुगता होये ॥
पण जे नर खेला प्रेमसु । तेणे शीसज काटा जोये ॥ १० ॥

भाई अेसी हालु खेलीये । अने कबु अेकज हेतज होये ॥
पण जे नर खेला प्रेमसु । शीर करवत लीधा सोये ॥ ११ ॥

सही दुवा - सार्थक झाले, पूर्णत्वास पोहचले. कसणी लीधी- कसोटीची आच सहन केली. पाका-परिपक्व होऊन. डोम घेर वेचावा आप-डोंबाच्या घरी विकला गेला. वचने बेचाना-सतगुरुच्या वचनाप्रमाणे पूर्णपणे वागून विकला गेला. भोगवीया वनवास-वनवासाचे दुःख सहन केले. कर झालिया- उध्दार झाला. भरीया भरण- तत्वोपदेश करून जागृत केले. कागळना किधा झाज- कागदाची नाव. बाज-अश्रध्दा. आप सांभलो- प्रथम आत्मजागृती करुन. शीसज काटा - शीरकमल काटण्याची वेळ आली पण धर्मत्याग केला नाही. (उदा. शिबी, रुख्मांगद व भक्त सुधन्वा इ.) अेसी हालु- अशा प्रकारे, याप्रमाणे. अेकज हेतज- निस्सिम प्रेमाने. शीर करवत- शीरावर करवत फिरली तरी सुध्दा प्रेम भक्तिचा त्याग केला नाही.

तेणे हाडो हाड वेरावीया । अने मुख ना मोडा तोये ॥

तबलगी मींता परखीये । जब भागज किंया दोये ॥ १२ ॥

भाई जे नर खेला प्रेमसु । अने पीहुसु कर जोड ॥
तमे प्रीत लगावो परिब्रह्मसु । अेक तल चित्त ना मोड ॥ १३ ॥

सतपंथ सतीया सो कहिये । अने कदी ना आने रीस ॥
जो तने चाऊ गुरु मला । तो लई चढावेरे शिस ॥ १४ ॥

जेणे इळने अंग भरखावीया । अने मास न रह्यो आनी देहे ॥
तबलगी मींता परखीये । जब लगी हाडे पडिया वेहे ॥ १५ ॥

भाई पीहु पीहु करता सो गया । अने दनिया चुकावी दूर ॥
स्वर्ग वधाइऊ तेहुनी । ताहा वरसन लागा नूर ॥ १६ ॥

अेवी पीहुसु प्रीत कीजिए । अने मानक उपर नेहे ॥
भाई अेवा सतपंथ साधिये । जेम पंथी पुरारे वेहे ॥ १७ ॥

भाई पंथी सो जे पंथ चले । अने कभी ना भाजे आन ॥
तेणे खडक जो किया कुदरती । तेना हिरदामा लागा बाण ॥ १८ ॥

भाई बान कसीसो सरवेको भरे । अने ताकीने ताने सोये ॥
ताहा केम करी लाणज लीजिये । तेना निसान ना पोता कोये ॥ १९ ॥

भाई पोता सोये निसानसु । अने सीस उगारा सोये ॥
पण जे नर खेला दो दो चोपडी । तेमा सरग न पोता कोये ॥ २० ॥

वेरावीया-बलिदान करणे. मुख ना मोडा-अनमान न करण. मींता परखीये-कसोटीची परिसीमा. चित्त ना मोड-चित्त किंचिंतही पराङ:मुख न करणे. रीस-गर्व,अहंकार. चाऊ-उपयुक्त, अढळ पदास पोहचविणारा. चढासेरे-शीरोधार्य माना. इळने-किड्यांना. भरखावीया-खाऊ घातले. हाडे पडिया वेहे-हाडे पोखरली गेली तरीही. दनिया चुकावी दूर-दुनियेच्या अस्थिर आशेपासून दूर राहिला. वधाइऊ-स्तुती करणे. वरसन लागा नूर-अमृत वर्षाव झाला. मानक-परमेश्वर प्रीति अमुल्य मानुन. साधिये-साधन करा. पुरारे वेहे-तोच पूर्णत्वास जाऊन पोहचेल. भाजे आन-अन्य काहीही अंगीकृत करीत नाही. खडक-अचळ,दृढ. हिरदामा लागा बाण-हृदयात बाणाप्रमाणे जाऊन भिडली. ताकीने ताने सोये-लक्ष्य केंद्रित करुन. केम करी लाणज लीजिए-जर ढील अथवा कुचराई केली तर. निसान-इच्छित वस्तुची प्राप्ति अथवा अंतिम ध्येय साध्य होणार नाही. सीस उगारा-दृढतेने अढळ राहुन शिरोधार्य मानले. दो दो चोपडी-द्वैत भेदात संशयग्रस्त द्विधा अवस्थेत.

भाई सरगद्वारा सो गया । जेणे तजीया सर्वे विवाद ॥

जे सतगुरुने ज्ञाने चालीया । ते बाहेर ना वदिया वाद ॥ २१ ॥

भाई वाद कसोटी अेम वदिये । जेम करवतसु काटे सीस ॥
आ तन मन धन गुरुने सोपीये । तो हेत धरे जगदीश ॥ २२ ॥

भाई कुपल कटारा तने वाइये । अने वेधिये अंगो अंग ॥
जो पीडा लगावे प्रेमशु । तो ते जई मले हरीया रंग ॥ २३ ॥

भाई जे रंग मंजीष्ठा रंगिया । अने ते दिसे लाल गुलाल ॥
भाई कमल रंग भेदा नही । पछे सरवे रंग दिसे आल ॥ २४ ॥

भाई चोल रंगारा सतगुरु मला । जेनी बोली दिसे भात ॥
ते मंदीर अंधारा मटी गया । जेम चंदा उगारे रात ॥ २५ ॥

भाई रयेनी अजवाली पुनमनी । अने ते वंदिये चारे प्रहर ॥
सतगुरु अजवाला तेहुने । जेम हंसा बैठा ठोर ॥ २६ ॥

भाई ठोर रहा तेनो जई मला । अने ते जकरे रहेवे हजुर ॥
तेणे सरदा किया स्वामीना । तो वरसन लागा नूर ॥ २७ ॥

भाई नुरे अरस पटावीया । अने दिसे तें मोल अपार ॥
ताहा मानक मोतीये हिरा जडा । ताहा अगर कस्तुरीना वास ॥ २८ ॥

विवाद-झगडा. वाद कसोटी-वाद करायचा झाला तर चांगल्या कसोटीचाच करा की ज्या योगे आत्मतत्व प्राप्त होईल. तन मन धन गुरुने सोपीये-तन,मन,धन गुरूवचनाप्रमाणे अर्पण केल्यास. हेत धरे जगदीश-परमेश्वर त्याच्यावर प्रीति करतो. कुपल कटारा-कट्यारीचा घाव बसल्यानंतर ते दु:ख जसे अंगो अंग भिनून मुर्च्छा येते त्याप्रमाणे. पीडा लागावे प्रेमशु-परमेश्वराविषयीची दिव्य प्रेमाची पीडा ह्रदयात लागली तर. जई मले-परमेश्वराच्या रंगात रममाण होतो, विलीन होतो. मंजिष्ठा-मंजिष्ठा नावाचा लाल रंग. कमल रंग भेदा नही-
ज्याला काविळ झाले आहे त्यास बद रंगच दिसतात. चोल रंगारा-उत्कृष्ट रंगविणारा. मटी गया-अंधार मिटला जाऊन. रयेनी-रात्र. अजवाली.प्रकाशमान होते. हंसा बैठा ठोर-आत्मरूपी हंस स्थिर करणे, अढळ पदाची प्राप्ति होणे. ठोर रहा-दृढ राहिला तो. जकरे-जिकीरीने, काळजी करुन सरदा-दृढ विश्वास. अरस पटावीया-मुक्तात्म्यांच्या स्थानाची प्राप्ति, निर्वाण पदाची भूमिका. हिरा जडा-अमुल्य वस्तुंची प्राप्ति. अगर कस्तुरी-अति सुगंधी द्रव्यांची प्राप्ति.

अे मंदिर हंसोजी पधारीया । अने सोबत सर्वे साथ ॥
अेकोत्तरसो दिसे म आगल लपता । ते तो हिचे हिंदोला खाट ॥ २९ ॥

ताहा साजन मेलावो आपणो । अने स्वामीजीसु दिवसने रात ॥
जो करणी कमावो आपे आपणी । तो अजवालु होये परभात ॥ ३० ॥

वरद भला तो कोई कोई भला । अने सर्वे नही रे समतोल ॥
पण सतगुरु कसोटी जे चढा । ते तो पामे मोल अमोल ॥ ३१ ॥

भाई मोल पामा ते मानक भया । अने दिसे तेज अपार ॥
सतगुरु कंठे हार रोपीया । ते तो दिसे नवसारे हार ॥ ३२ ॥

भाई पुरा होये सो अमर हुवा । अने जेणे बांधारे बाजु दोहे ॥
तेणे जकरे गुरु झालीया । भाई ते केम करी देवे छेहे ॥ ३३ ॥

भाई कर झाल्या तो क्या थया । अने कछु एक करनी न होये ॥
गुरु उपर इमान ना आणीया । पछे नरक चलीया सोये ॥ ३४ ॥

भाई नरक थर थर कंपीया । अने बहोत किया पुकार ॥
केम करीने साइया लीजिये । तेनी नही कोये बुंबने वार ॥ ३५ ॥

भाई बुंब वार भइ सर्वे अेकटी । अनें चाला ते करोडा करोड ॥
पण सुरा नही कोये साथमा । जें जकरे खैचे मोड ॥ ३५ ॥

भाई सुरा तो कोये कोये साथमा । जेणे बांधा पाचे हतियार ॥
ते रणमा जाइने आगल थाये । पछे दुनियानो वाद वेव्हार ॥ ३७ ॥

मंदिर-त्या अढळ स्थानी. हंसोजी-आत्महंसाने पदार्पण केले. हिचे हिंदोला-झुल्यावर तरंगण्याप्रमाणे असिम सुखसागरात तरंगणे. साजन-पति,स्वामि,ईश्वर. मेलावो-प्राप्त झाला. आपे आपणी-आत्म जागृति करुन. अजवालु-मनास आल्हादित करणाऱ्या सकाळच्या सूर्य किरणाप्रमाणे. कंठे हार-सतगुरु प्राप्तिची माळ गळ्यात घातली (सतगुरुस गळ्यातला हार बनविले). नवसारे हार-अत्यंत शोभायमान व किंमती दागिना बाजू दोहे-दोन्ही बाहुत घट्ट धरले. जकरे गुरु झालीया-जिकीर पाहून-आर्तता जाणून गुरुंनी त्यास अलगद उचलले. छेहे-अंतर देत नाही,त्याग करत नाही. बुंबने वार-हाक ऐकणारे अथवा सांभाळ करणारे. सुरा-शुर वीर पुढारी,मार्गदर्शक. जकरे खैचे-काळजीने युक्त भार सहन करणे,जिम्मेदारी घेणे. बांधा पाचे हतियार-पंचेन्द्रिय-दमनरुपी शस्त्र धारण केलेला.

भाई वाद लढाई ताहा पडे । अने सोबते कोइ ना रे आये ॥
सुरा साथे स्वामीजीने वालीया । पछे कायेर अेकलारे जाये ॥ ३८ ॥
कायेर थया तेनी निश्चे जड गई । अने गुरुसु ना लागे रंग ॥
आवा साजन मेलावा परहरी । पछे दनियासु लागो ढंग ॥ ३९ ॥
भाई दनिया सर्वे साहेलीया । अने खेल खेले अपार ॥
ते भांगी कंबरथी तुंबडीया । पछे ते बुडा खेलावनहार ॥ ४० ॥
ते तो बुडा दो दरीया वेचे । तेने कोइ ना लेवेरे सार ॥
जे सतकी नाव चल गई । पछे केम करी उतरे पार ॥ ४१ ॥
सतगुरुये गिनान संभळावीया । तमे वाचीने चालोरे सोये ॥
तमे तल तल सेवोरे साचसु । तो स्वामीजी खुशीरे होये ॥ ४२ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवरो । तमे करो सतनी कमाई ॥
गुरुनर जंबुद्विपे आवीया । तेनी इमामपुरी माहे वधाई ॥ ४३ ॥

पद ४१ वे

सत लोडो भाई मुनिवरो । अने काये छोडो आपना आप ॥
सतगुरुना वचन पाळीये । तो जाये जनमना पाप ॥ १ ॥
हवे छेडे बांधीने छोडी मनखो । अने दन रहो पाछली घडी चार ॥
सांज पडे पेला जई मलो । पछे पडसे घोर अंधारी रात ॥ २ ॥
रात अंधारीने आखे ना सुजे । अग गीनान दिपक न आवे हात ॥
सतगुरुना वचने जे नही करसे । ते तो जासे नरकनी वाट ॥ ३ ॥

वालीया-जाऊन मिळाले,तदाकार पावले. कायेर-नामर्द,बेइमान. जड गई-जड मूळासकट नाश पावला. साजन मेलावा-सत्संग सोडून. साहेलीया-मनमौजी. भांगी-तूटला. कंबरथी तुंबडीया-पोहण्यासाठी कमरेस बांधलेला भोपळा. बुडा खेलावनहार-भोपळा कमरेचा तुटल्याने खेळकरी बुडून मरतो त्याप्रमाणे. दरीया वेचे-माया मोह समुद्रामध्ये. लेवेरे सार-बाजु धरणे,काळजी करणे. तल तल-तळमळीने,अंत:करणापासून. खुशीरे-प्रसन्न. वधाई-वाहवा,स्वागत. सत लोडो-सत्याने वागा. छेडे बांधीने-परलोकात जाण्याकरिता प्राप्त झालेले साधन. छोडी मनखो-मानव जन्म सोडून. घडी चार-दिवस चार घटका राहिलेला आहे. आखे ना सुजे-डोळ्यांना रस्ता दिसणार नाही,उमजणार नाही. गीनान दिपक-ज्ञानरुपी दिवा.

गीनान सोदीने वेद ओचरता । अने भणताते वेद पुराण ॥

ते डाह्या पंडत भुली गया । जेम मेघे घ्रीयो भाण ॥ ४ ॥
तेणे छायेडो लागो पापनो । अने रदे वसीयो कालनो काल ॥
तेणे कमाई खोई जुग चारनी । ते तो पडसे नरकनी झाल ॥ ५ ॥
नरकनी झाल छे बहु दोहेली । अने तमथी नही खमाये ॥
ते वीछी मारो आकडो । तेनी आगने रहु ना जाये ॥ ६ ॥
पूर्व भाग्य विना न पामीये । अने सतपंथ पदारथ सार ॥
तेना अेकोत्तरसो वैकुंठमा वधामना । ते तो करसे स्वामीनो दर्शन ॥ ७ ॥
भाई वेला पोतीने रत पवित्र । अने सवारी थई तयार ॥
इहा चेती सको तो चेतजो । आगळ नथी अग्यारमो अवतार ॥ ८ ॥
हवे कौल स्वामीनो पुरो थयो । अने बोलावी लेसे भक्तना भाव ॥
अनंत करोडी देव आगळ होसे । गुरु ब्रह्माजी उतारे परलो पार ॥ ९ ॥
जे संसार सागर उतरी घेर आवसे । तेणे स्वामी घणो करी देसे मान ॥
इहा पुरण पुण्य किधा मुनिवरे । जेणे दिधा मस्तकना दान ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवरो । इहा पेला पुजा थकी फल पामो ॥
अंते छेली वेला संधे तोलसे । पछे अबदा अबदी अमरापुरी जायो ॥ ११ ॥

पद ४२ वे

साचा जाणी गुरु पछानीये । अने सुकरीत कीजे वीरा भाई ॥
पछे करसो ओरतो । सिर उपर अखरीतु आई ॥ १ ॥
भगती कीजे भावसु । अने प्रेमसु प्रीत लगाये ॥
जे साचे इमाने ध्याइये । तो अनंत दर्शन पाये ॥ २ ॥
जीवने काये मांडो छे धंदमा । अने रदे न उपजे कवल गीनान ॥
जेम चाक फरे कुंभारनो । तेम फरे मुनिवरना इमान ॥ ३ ॥

डाह्या पंडत-विद्वान पांडित्यात विसरला. घ्रीयो भाण-ढगाआड सूर्य झाकला जावा त्याप्रमाणे. छायेडो-संसर्ग,असर. कालनो काल-विनाशकारक,दुष्प्रवृत्ति. झाल-ज्वाला अथवा आंच. दोहेली-कठीण. नही खमाये-असह्य. वीछी-विंचू. आकडो दंश करतो. वधमना-उद्धार. अबदा अबदी-प्रत्यक्ष. ओरतो-आर्ततने प्रार्थना. अखरीतु-अंत:काल.

तमे इमान थर राखो आपणु । अने द्वन्द्वसे मत दौडो कोये ॥
आदे अंते स्वामी अेक छे । अने रदे विचारी जोये ॥ ४ ॥
अेवा वेद विचारीने भेद न जाणे । अने मुरख मनमा आने खोट ॥
जे सतगुरुना कहा नही माने । ते तो बमनी लावे खोट ॥ ५ ॥
अे खोटी बाजी मनमा न लावसो । अने साच वना सुद ना होये ॥
जेणे साचा सतगुरुने मानोया । ते तो वैकुंठमा निश्चे जाये ॥ ६ ॥
अे अमर भुमीनी आसा घणी । अने जुवे ते वळी वळी वाट ॥
जो सतगुरु सारथीया कीजिये । तो जइ रहिये स्वामीने पाट ॥ ७ ॥
भाई दर्शन कीजे देवना । अने नीत नीत जुगते जइये ॥
ताहा जेणे जेवा भावे पुंजीया । तेणे तेवा फल पाये ॥ ८ ॥
जे कोई चार जुगना वोरीया । अने गुरु गीनानसु न लाये हेत ॥
जो इमान उणा बेली बेसीयो । जेम बीज वना खाली खेत ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवरो । अने दो दसे वही जाये नीर ॥
भाई पाळ बांधो तमे पुण्यनी । तमने मळे सेसटना गुरुनर ॥ १० ॥

पद ४३ वे

सतगुरु ब्रह्मा गीनान संभळावीया । तमे सांभलो मुनिवर भाई ॥
परगट वेला आवी मलो । तो साची तमारी कमाई ॥ १ ॥
परगट ठाम जेणे कहिये । भांई घटपाटनी वेळा थाये ॥
देव तेत्रीस करोडी आवी मळे । तो स्वामी वासो पूरो थाये ॥ २ ॥
जखा मेघा किन्नर आवी मळो । तों करण कल्पना देव ॥
ते वेळा तमे आवी मलो । तो थासो तेनी जोड ॥ ३ ॥
साचे इमाने जे कोई आवसे । अने साचा ते मुनिवर सोये ॥
तेनो अेकोत्तरसो स्वर्ग सिधारीया । तेनी राहामा न रोके कोये ॥ ४ ॥

द्वन्द्वसे-द्वैतभेद. खोट-अविश्वास. बमनी लावे खोट-अतिशय नुकसान. खोटी बाजी-असत्यभाव. वळी वळी-वारंवार. पाट-सिंहासन. जुगते जइये-योग्य त्या मार्गाने चालणे.वोरीया-भुललेला. इमान उणा-बेइमान,अश्रध्दावान. बेली बेसीयो-नावाडी. बीज वना-निष्फळ. खेत-क्षेत्र,शेत. दो दसे-व्यर्थ. पाळ-बंधारा. सेसटना-सृष्टीतील जीवात्म्यांचा उध्दार करणारा. परगट वेला-जागृत अवस्थेच्या ठिकाणी. राहामा ना रोके-मार्गात कोणी अडविणार नाही.

लोक लाज मनमा ना राखीये । अने लाजे ते वनसे जीवडाना काज ॥
सगा कुटूंब बेनी बंधवा । ते तो नही आवे जीवडाने साथ ॥ ५ ॥
शिरना साटा कीजिए । अने सवा लाख घणेरा थाये ॥
हरिश्चंद्रना जेवा फल पामसो । वीरा तेथी अदकेरो लखाये ॥ ६ ॥
दुनिया दौलत अेक पल छे । अेणे लोभे लागा मत भुल ॥
हातनो हिरो गमावसो । तो आगळ क्या थकी पावो मोल ॥ ७ ॥
आवा वेद भणो तमे सतना । अने खरी दसोंद देजो आज ॥
आ जुगमा गुरुनर आवीया । मुनिवर भाइया करवा काज ॥ ८ ॥
चेती सको तो तमे चेतजो । अने वेला ते वही जाये ॥
हाते लागा फल हारसो । तो फरी कोई थकी पावो पार ॥ ९ ॥
त्रण जुगमा त्रण लेना बांधीया । अने चवथे परगट जोय ॥
जुगमा धरम जगावीया । गुरुनर बीना दुजा न कोय ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवरो । अने वेला ते वही जाये ॥
अेणे भाये भंड जगावसो । तो सही अमरापुरी जाये ॥ ११ ॥

पद ४४ वे

राग - भैरवी

हरे मन भमरा तु लोभीयो । माया फुलडे लोभाये ॥
दन रे दो चार पेखनो । अंते खाक मिल जाये ॥ धृ ॥
उगा सोही दिन आथम्या । फुला सोही करमाये ॥
चुनियासो मंदिर ढलीपडा । जनीया सो मरी जाये ॥ १ ॥
केना छोरु केना वाछरु । केना माय ने बाप ॥
अंत:काले जावे प्राणी अेकलो । साथे पुण्य ने पाप ॥ २ ॥

बनसे-नाश पावेल. शिरना साटा-शिर अर्पण करा. करवा काज-मुमुक्षुंचा उद्धार करण्यासाठी. चेतजो-जागृत व्हा. वही जाये-अमुल्य वेळ निघून जात आहे. हारसो-हाती लागलेले मानवजन्म रुपी फळ गमवाल. फरी-फिरुन. लेना-ऋणानुबंध. अेणे भाये-अशाप्रकारे. भंड-भक्तिभावना. माया फुलडे-मायारुपी फुलावर मोहीत झाला आहे. पेखनो-नाटक,दृश्य. खाक मिल जाये-मातीत माती मिळून जाईल. दिन आथम्या-सूर्य मावळतो. करमाये-कोमेजते. चुनियासो-चुनेगच्ची. ढलीपडा-ढासळून पडतो. छोरु-पुत्र,मुलगा. वाछरु-वासरु,गोधन.

लखपती छत्रपति चली गया । चली गया लाख दो लाख ॥

राज करता झरुके बेसंता । जब जल हो गया खाक ॥ ३ ॥

मायाने लोभी जीवडो । अने भमीए दिवसने रात ॥
मारु मारु करता मरी गयो । मिठडी माया के साथ ॥ ४ ॥

कुंभ काचो रे काया कारमी । तेना करो रे जतन ॥
न सतगुरु पार न लागे । निरमल राखो रे मन ॥ ५ ॥

सुकना लागोरे केवडो । टुटी रे राहाट केरी माल ॥
बेली चलंता सो ढली पडा । चली गया सिंचन हार ॥ ६ ॥

धंदो करी धन जोड्यु । लाख उपर करोड ॥
मरणनी वेला आवी पोती । लीयो कदोरो छोड ॥ ७ ॥

मुरख कहे धन मारु । चोखु अन्न ना खाये ॥
वस्त्रविना जई पडयो । लखपति लकडा माहे ॥ ८ ॥

धमन धुरबती रह गई । बुज गये लाल अंगार ॥
अहेरनको ठबको मिटयो । उठ चलारे लोहार ॥ ९ ॥

भवसागर दुःख जल भऱ्या । रोके वायु ने मेहे ॥
वचमा होवे मालम अच्छो । तो पार लगावे देहे ॥ १० ॥

सुवट मारग नदीये चालता । जाऊ पेलेरे पार ॥
आगळ नथीरे हाट वाणीयो । सामल लेजोरे साथ ॥ ११ ॥

परदेशी परदेशमा । कोनसु स्नेह करे ॥
आया कागद उठ चलाया । न गणे आंधीने मेह ॥ १२ ॥

झरुके बेसंता-झरोक्यात बसून. जलबल-जळून मरुन खाक होणे. भमीये-भटकत फिरतो. मारु मारु-माझे माझे. मिठडी-मधूर. काचो-कच्चे. कारमी-नाशिवंत. केवडो-केवड्याचे झाड. माल-राहाटगाड्याची माळ तुटल्यानंतर. ढली पडा-जाऊन पडला. सिंचन हार-बोधामृतरुपी पाणी घालणारा,जागृती देणारा. आवी पोती-येउन ठेपल्यावर. कदोरो-करदोरा. मारु-माझे. चोखु-उत्तम,चांगले. लकडा माहे-चितेत. धमन धुरबती-धमनी व भट्टी. बुज गये-विझले गेले. ठबको मिटयो-ठक ठक मिटणे. लोहार-जीव, प्राण. रोके वायुने मेहे-संचित व प्रारब्धरुपी वादळ व धुक्याने रोखली गेली आहे. मालम-अनुभवी सतगुरु. सुवट-सुयोग्य,सुलभ,चोख. हाट-बाजार. वाणीयो-व्यापारी. सामल-सुकृत. कागद-संदेश. आंधीने मेह-वादळ व पाऊस वगैरेचा विचार न करता.

कोई चालीयाने कोई चालसे । अने कोई चालनहार ॥

कोई बैठो रे बुढा बापडा । जाये नरक मोझार ॥ १३ ॥
जीन घर नौबत बाजती । हुता छत्रीसों राग ॥
ते मंदिर रीतो पडियो । बैठन लागा छे काग ॥ १४ ॥
भमरो आवियोरे कमलमा । लेवा कमलनु फुल ॥
कमलनी वासे मोंही रहा । जेम अथम्या सुर ॥ १५ ॥
कहेत इमामशहा वस्तु बोहरीयें । जे कोई आवे साथ ॥
आपणो हाथ उगारींयों । लेखों प्रभुजीने हाथ ॥ १६ ॥

पद ४५ वे

चाल-उलटा सुलटा माघारी **राग-भैरव**

हेते मलोने सते चालजो । झुटू करो सर्वे दूर ॥
सतपंथ सेवता तो मले । तो निरमल पीजे नूर ॥ धृ ॥
नूर पीईने नाम लीजिए । मन निरमल उजलू थाये ॥
काम क्रोध मत्सर त्रने वारीये । तो सही अमरापुरी जाये ॥ १ ॥
काम क्रोध शहर लुट्यु । लुट्यो सर्व भंडार ॥
हिरा रतन जव्हेर लुटिया । तेने लुटी वस्तु अपार रे ॥ २ ॥
मुरख हृदयमा न जागीये । तेणे वस्तु खोई अपार ॥
ज्यारे आखर दाढो आवसे । केम करी देसो जबाब ॥ ३ ॥
तेणे चोर करीने बांधसे । अने देसे घणनो मार ॥
हइडा माथी अगनी परजले । जीवडो करसे फोकार ॥ ४ ॥

नौबत-नगारखाना. छत्रीसो राग-गायनाचे तान आलाप. रीतो-रिकामे,खाली पडले. काग-कावळे घरटे करु लागले. कमलनु फुल-कमल पुष्पातील मध. मोही-मोहीत होऊन. आथम्या सुर-सूर्यास्त झाल्यावर अडकून पडतो. बोहरीये-गांठी बांधा,स्विकार करा. उगारीयो-उद्धार करा. लेखो-तद्रुप व्हा. नुर-अति प्रभावी गुरुचरणामृत प्राशन करुन निर्मल व्हा. उजलु-उज्वल,पवित्र. वारीये-निवारण करा. आखर दाढो-अंत:काल वेला. हइडा माथी-हृदयामधून. परजले-प्रगट करतील. फोकार-त्राही त्राही असा पुकार करील.

जे सती कहावीने अनसती होवे । तेणा फेरावण जेवा मुल ॥
जे इमामवमा उखडी गया । तेणे मोडे पडसे धुल ॥ ५ ॥
सतपंथ लइने ओतली गया । ते पाकी हांडी तोल ॥
टकोरा देता टुकडा भया । तेने जमिन असमान ना संग्रे कोय ॥ ६ ॥
सतपंथ लइने अलगा रहे । तेणे लागो लीलनो पाप ॥
वस्तु हती ते लुटाई गई । पाछे खाली रहा हाट ॥ ७ ॥
कर्मे काला ते सदाये काला । अने गिनान विचारी जोय ॥
दुधे धोये कोयला । ते कधी ना उजला होय ॥ ८ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मुनिवरो । अने राखो आपणु आप ॥
खोटा करतव तमे करसो । तमे खाशे बिछु ने साप ॥ ९ ॥

पद ४६ वे

चाल-त्रिवेणी संगमा झुलना **राम-भिमपलास-भैरवी**

हेते मळोरे भाई मुनिवरो । अने मुखथी साची वाणी बोल ॥
नीत दरशन किजे देवना । दिलथी सुतक पातक खोल ॥ धृ ॥
गुरु गत-गंगा तीरथ न्हाइये । अने कीजे निरमल मन ॥
आ सतपंथ पदारथ तो मळे । जेना पूर्ण होवे पुण्य ॥ १ ॥

सती कहावीने-सती म्हणवून असत्य रितीने वाईट मार्गाचे आचरण करणे. फेरावण-जन्म मरणाचे फेरे खाईल. उखडी गया-नाश पावला. मोडे-तोंडात धुळ पडेल,अतिशय दु:ख भोगावे लागेल. ओतली गया-सोडून गेला. पाकी-पक्क्या मडक्याप्रमाणे. टकोरा-टोला मारताच तुकडे तुकडे होतात. ना संग्रे-जमिनीत,मातीत किंवा आकाशात सामावले जात नाही. अलगा रहे-बाजुला राहातो,तत्वाप्रमाणे वागत नाही. लीलनो-भ्रुण हत्या अर्थात महान पातक. लुटाई-लुटली गेली,चांगले अथवा सत्य निघून गेले. हाट-खाली बाजार झाला. कर्मे काला-जो कर्माचाच काळा आहे,दुष्कर्म करणारा. कोयला-कोळसा दुधाने धुतला तरी तो पांढरा होत नाही तसा. आपणु आप-आपला आपण प्रथम उद्धार करा. खोटा करतव-कूकर्म. बिछू ने साप-विंचू व सर्प दंश करुन तुडवून खातील. सुतक पातक खोल-शुद्ध अंत:करण कर.

पुर्ण पुण्य विना केम पामीये । अने सतपंथ साची वाट ॥
अे पाचे पदार्थ तो मळे । जेना दिल होवे पाक ॥ २ ॥

पवित्र तो प्रभुना नाम छे । अने जपीये दिवसने रात ॥
दूर ना देखोरे भाई दिलमा वसे । जेवी चंपा फुलोमा वास ॥ ३ ॥
रोमे रोमे स्वामी ताहा वसे । अने अंतर नही अेक तील ॥
अेम जाणीने भक्ति कीजिये । तो प्रतक बैठा देव ॥ ४ ॥
सत बोलजो अने सत चालजो । अने सतसमु नही सार ॥
सुक्ष्म वेद तो सते रंचिया । तमे सते उतरसो पार ॥ ५ ॥
सत ना छोडो रे मारा मुनिवरो । अने सत छोडे वीत जाये ॥
इमान सरीखो दिवडो । तमे अजवालो स्वामीना पाये ॥ ६ ॥
रयेणी अजवाली पुनमनी । अने दिवस अजवालु सुर ॥
तेम घटमाहे अजवालु इमानसु । भाई चहु दिसा वरसे नूर ॥ ७ ॥
नर नारायण ता वसे । जे घट माहे साचु इमान ॥
तीने देव लोक प्रणाम करे । ते तो पामे वैकुंठ ठाम ॥ ८ ॥
सतगुरु ब्रह्मा आगम भाकिया । अने एक अचंबो सार ॥
हवे छेली नाव कलजुगनी । ताहा इमानी उतरसो पार ॥ ९ ॥

पद ४७ वे

चाल : पिया बीन नही आवतसे **राग - ठुमरी झिंजोटी**

हरदम करो करो अभियास । करीने देखो खास ॥ धृ ॥
दमे दमे मारा स्वामीजीने सेवो । स्वामी तमारे पास ॥ १ ॥
पासे छे स्वामी नही है खामी । पुरो राखो विश्वास ॥ २ ॥

पुर्ण पुण्य-खरी दसवंत देऊन पुर्ण पुण्य जोडणे. पाचे पदार्थ-पाच पदार्थ १) मनुष्य जन्म, २) ज्ञानी व सत्वशील आई बाप, ३) गुणवान व सत्चरित्रवान पत्नि अथवा पति, ४) आज्ञाधारक संतती, ५) स्वात्विक संपत्ति. पाक-हृदय पवित्र असेल त्यास. रोमे रोमे-रोम रोमी अणू रेणु मध्ये. प्रतक-प्रत्यक्ष. सुक्ष्म वेद-मुक्तिचा मार्ग. वीत-पत, दिवडो-प्रकाश. आगम-अगम्य. अचंबो-आश्चर्य, हरदम-सतत. अभियास-अभ्यास, ध्यास. दमे दमे-श्वासोच्छ्वासाबरोबर. खामी-कमीपणा, न्युनता.

तमारो स्वामी तुम माहे बैठो । जेम छे फुलोमा वास ॥ ३ ॥

रोमे रोमे मारा स्वामी बैठा । चेतनपुर अविनाश ॥ ४ ॥

ब्रह्म गिनानमा हरदम रहेजो । करो अंजंपानो ध्यास ॥ ५ ॥

अजंपा जाप जिस घट भीतर । घट सोही उजास ॥ ६ ॥

घट उजासो पापथी नासो । जपो श्वास उश्वास ॥ ७ ॥

कहेत इमामशहा जे नर करसे । पामसो वैकुंठ वास ॥ ८ ॥

चेतनपुर-चैतन्यरुपाने व्यापलेला. अजंपानो ध्यास-ॐ सोहं जपाचा सतत ध्यास. घट-शरीरात जीवात्म्याच्या देहात. उजास-उज्वल, पवित्र.

चेतावणी

पद ४८ वे

चाल-दूर देसथी आव्यो वणजारो **राग-माड**

उठ बैठ क्यु सुता रे गाफल । सुता भला ना होयरे ॥
जागत स्वामी सब कोई पामे । सुताना रेहेसो कोइ रे ॥ धृ ॥

अंधे जनम गमाइयो अपनो । घडी घडी घटका न आवेरे ॥
स्वामी जैसा साथे तेरा । करले सेवा कछु पावेरे ॥ १ ॥

जो तू जागे तो सुख पामे । सुता सोही गोतारे ॥
गई सो वेळा बहुड न आवे । किस नींदमे तु सोतारे ॥ २ ॥

अति निंद कछु भले पण नाही । अेकही अर्थ न सीझें रे ॥
अैसा काम कीजिये गहेरा । जिसथी प्रभुजी रीझे रे ॥ ३ ॥

त्रणना त्रुटा चोथे मळीया। जो मन लेजो ओळखी रे ॥
आजना त्रुटा प्रळ्या जासो । नेट ना रहेसो भाइ रे ॥ ४ ॥

निलज निलज सपना कीजे । निलज कछु लाज न आवे रे ॥
तेरा प्रभुजी ना सोवे । तुजे सोना क्युं भावे रे ॥ ५ ॥

सोना सोनानी वात कहो तो । आपही जाणो चेतो रे ॥
वशकर वैरी है तुज माहे । कहाड क्युं नही तू देता रे ॥ ६ ॥

नौबत अपनी जागो रे भाई । उठ बैठ क्युं सुद गमाई ॥
अेक प्रहर रात्र ना रही । तब लगी सीरपर रयेणी आई ॥ ७ ॥

कहेत इमामशहा सुनो मोरा भाई । कळमा ज्योतने ओळखी रे ॥
आगळ जाता जानसो तो । सुखसु रहेसो भाई रे ॥ ८ ॥

क्यु सुता-झोपून काय राहिलास? चल जागृत हो. भला ना होयरे-चांगले होणार नाही. जागत स्वामी-जो जागृत असतो त्यास आत्मपदाची प्राप्ति होते. गमाइयो-गमविला,व्यर्थ जाऊ दिला. घडी घडी-वारंवार ही घटका येणार नाही. (मानव जन्माची) बहुड न-पुन्हा येत नाही. भले पण-बढाई. अर्थ न सीझे-निरुपयोगी होईल. गहेरा-अगम्य,गुढ,उत्कृष्ट. रीझे रे-आनंदित होईल,संतोषित होईल. त्रुटा-चुकलेला, मार्ग भुललेला. प्रळ्या-कायमचा नाश पावेल (प्रलय काळापर्यंत) ना किंचितही,नि:संशय. निलज-निर्लज्ज, भावे रे-आवडते. वैरी-आळसरुपी शत्रु. कळमा-कलीयुगात. ज्योतने-पात्र,योग्य अशा अवतारास.

पद ४९ वे

काया वाडी कारमी । कसमळ छे अपार ॥
पुत्र कलत्र सऊ कारमु । कारमु अरथ भंडार ॥ १ ॥
जीहा जोऊ ताहा कारमु । कारमु सकळ संसार रे ॥
नारायण नही कारमु । बीजु सपनु विचार रे ॥ २ ॥
चेतो रे प्राणी बापडा । चेतो हइडा माहे रे ॥
संसार सपनु जाणीये । भुला भरमे अपार रे ॥ ३ ॥
स्वामी तारी करणी तु जाणे । मुर्ख आप वखाणे रे ॥
केटला हइडे गर्व धरे । जीवनी करता न चिंता रे ॥ ४ ॥
रोम रखे सो जतीया हुवा । ते तो गया निरासरे ॥
अल्प जीवना तु बापूडा । तमने केटलीक आस रे ॥ ५ ॥
केना ते मंदीर माडीया । केना अर्थ भंडार रे ॥
केनी प्रीथमी पालखी । केना गज तुखार रे ॥ ६ ॥
इमामशहा गीनान बोलीया । मुरुये अमरफळ पाया ॥
चेतोरे प्राणी बापडा । चेतो हइडा माहे रे ॥ ७ ॥

पद ५० वे

चाल-आनंदाचा कंद हरी हा **राग-भिमपलास भैरवी**

गफलतमा न रहि मुनिवरो। तमे निंद्राये सुता घोर रे॥
सतना माल सऊ खोई रहा है। लुटी जासे माहेलु चोर रे ॥धृ॥
भाई माहेथी सर्वे लुटीया। खाली थया छे सहेरे॥
आ सत जोई ते तो नही मले। तेणे हैयाथी करजो पार रे ॥१॥

कायावाडी-शरिररुपी जमीन. कारमी-नाशिवंत. कसमळ-किचड,घाण. पुत्र कलत्र-स्त्री,परीवार. अरथ-धन संपत्ती, सपनु विचार-स्वप्न विचाराप्रमाणे,अस्थिर. हइडा-हृदयात. जतीया-यति,योगी. मंदीर माडीया-घरदार,महाल. गज तुखार-हत्ती,घोडे. गफलतमा-अज्ञान,अजाणपणात. माहेलु चोर-शरीरातील काम क्रोधादि चोर. हैयाथी-हृदयातून.

पहिली उत्तम क्रिया कीजिये । हदे अबाय साचु बोल रे ॥
बीजी क्रिया हरी नाम लीजिये । दु:ख भागे सगला रे ॥ २ ॥
त्रीजी क्रिया मन वश राखीये । पुजीये घट ने पाट रे ॥
सतगुरु चरण धोई पीजिये । चोथी क्रिया सत्पंथनी वाट रे ॥ ३ ॥
त्रण जुग तो भमीवला । चोथो कलजुग उतरो पार रे ॥
गर्भवासनी वाचा पालजो । अथरण वेदनु सार रे ॥ ४ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मुनिवरो । करजो सतनी वात रे ॥
नाम लीजो साचा प्रभुजीना । जिकर करो दिन रात रे ॥ ५ ॥

पद ५१ वे

चाल-जीरे मारा हंसा करणी कमावो **राग - बागेश्री**

गुरुबिन ग्यान नामवीन भुल्या । व्यर्थ जनम गमाया हो ॥ धृ ॥
वेद पढी पढी थाका पंडिता । ब्रह्मका भेद नही पाया हो ॥
ब्रह्मा ये विष्णु आद धनी छे । सच्चिद ज्ञान न जाणे हो ॥ १ ॥
धरत्री ना होती आकाश ना होता । मुळ ना हती नही माया हो ॥
रजवर बीज कछु नही होता । धन सतगुरु अलख लखाया हो ॥ २ ॥
कासल अपना दिलमाथी काढो । धन धन करणी कमावो हो ॥
करणी अपनी साथे आवसे । बीजु कछु काम न आवे हो ॥ ३ ॥
सतपंथ अपना सत करी सेवो । सतगुरु ब्रह्माने पासे हो ॥
सतपंथमा आवी ने जे कोई भुल्या । ते जासे घोर अंधारा हो ॥ ४ ॥
आखरी वेळा माहे ओळखीने काढो । तो स्वामीना नाम ओराधो हो ॥
पातक अपना दिलमाथी काढो । मोक्षमुगत जीव धाया हो ॥ ५ ॥

हदे-अंत:करणापासून जीभेने सत्य बोल. भमिवला-भटकत फिरला. ग्यान-ज्ञान. थाका-थकले,श्रमले. सच्चिद् ज्ञान-निर्गुण निराकार तत्व. रजवर बीज-जमिन वायु इ. पंच तत्वे अथवा बीज वगैरे काहीही नव्हते. अलख लखाया-अलक्षामधून लक्षात आणून दिले,निराकारातून साकारात प्रगट केले. कासल-कुडकपट. धन धन-उत्तम प्रकारची. जे कोई भुल्या-सन्मार्गाप्रमाणे आचरण्याचे ज्यांनी त्यागीले. धाया-विलीन होणे,प्राप्त करणे.

कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । सदा सुफल लेसे हो ॥
अमर लोक तो दाखल होसे । पाछे फरी नही आवे हो ॥ ६ ॥

पद ५२ वे

गफलत ना सुवो मारा मुनिवरो ॥ धृ ॥
तमे जागो जागो इहा सतसु । अने हिरदामा थावो हुशियार ॥ १ ॥
आपणो प्रभुजी हिसाब मांगसे । तारे केम करी देसो जबाब ॥ २ ॥
तमे चित्तमा चेतीने फिकर आणो । इहा मृग चरे हरीया खेत ॥ ३ ॥
लाभ जासे ने खोट आवसे । तारे सत विना न त्रुटसे हेत ॥ ४ ॥
इहा धरमनी बेली कीजिये । तो रहसे आपणु धरम ॥ ५ ॥
सतनी वाडी कीजिये । अने दसवंत बीज बोय ॥ ६ ॥
जिकर फीकर पाणी सींचीये । तारे सब कछु निपज होय ॥ ७ ॥
तमे धरो सबुरी सतनी । अने मनमा राखो धीर ॥ ८ ॥
इहा जल भरा सरोवरा । पाल फुटीने वही जासे नीर ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो । तमे चेतीने चालो मारा वीर ॥ १० ॥

पद ५३ वे

राग : भैरवी

चेतो चेतो भाई, चंचल मन तमे चेतो । जहालगी घटमाहे श्वास रे ॥
भाव हुवा पण भक्ती ना हुई । अने उठी चालीयो उदास रे ॥ धृ ॥

सुफल-सदैव सद्बुध्दि जागृत ठेवून चांगले कार्य करा. दाखल होसे-प्राप्त होईल. मृग चरे-हिरवळीत हरीण मोहीत होऊन प्राण गमावते त्याप्रमाणे. खोट-हानी होईल. त्रुटसे हेत-सत्याशिवाय दिव्य प्रेमाची प्राप्ती होणार नाही. बेली-धर्मरुपी नाव. वाडी-शेती. दसवंत-स्वकष्टार्जीत सचोटीच्या संपत्तीचा दहावा भाग गुरु मुखार्पण करुन त्याचे बी पेरा. सींचीये-जीकीर फिकीरीचे,सतत ध्यासाचे पाणी सिंचन करा. निपज-उत्पन्न होईल. जलभरा-पाण्याने ओतप्रोत भरलेले सरोवर. पाल फुटीने-दृढ श्रध्दा रुपी बांध फुटला तर सर्व पाणी वाहून जाईल. चंचल मन तमे-हे चंचल मना तू चेतून चाल,जागृत हो. जहालगी-जो पर्यंत. घट माहे-शरीररुपी घटात प्राण आहे तोवर. भाव हुआ पण भक्ति ना हुई-नुसता भाव असला पण त्यानुसार भक्ति वा वर्तणूक जर झाली नाही. उदास-कोणताही लाभ पदरी न बांधता व्यर्थ जन्म वाया गेला.

कुबुध्दि गीनान ना विचारसो । लीधो मुरख जनम हराइ रे ॥
गाफल जनम हराइ रे भाई । गिनान ना विचारसु ना लीधो रे ॥ १ ॥
संसार हाटपाट बाजार करी जाणो । तमे सहु वणझे आव्यारे ॥
वणज सका तो वणजोरे भाई । नही तो फोकट फेरा खासोरे ॥ २ ॥
ना थाकी रे तारा वेण जो थाका । थाकी तारी सुंदर काया रे ॥
चरन फरन तारा दमसु थाका । एक ना थाकी कुडी माया रे ॥ ३ ॥
प्रभुजीने तमे साचा करी सेवो । जे राखे मनमा विसवास रे ॥
गिनान अमीरस कहेत इमामशहा । अेम करी धरमका सीडालोरे ॥ ४ ॥

पद ५४ वे

चाल : चेतन देवकी सेवा करो नर **राग-देश**

चंचल चित्तमन स्थिर करी धरो ॥
तो जगमा जीवडानी चिंता करो ॥ धृ ॥
काया काची गली जासे काल ॥
तो आगळ जीवडा कोन हवाल ॥ १ ॥
जागो जागो मनखा देही तम धरी ॥
पण जीवनी चिंता एक न करी ॥ २ ॥
हुं हुं करी सर्व जुग खोया मुर्ख तू अंध ॥
पण हवे कलजुग छेली संध ॥ ३ ॥
जुगो जुगना भुला कलजुगे मलीया ॥
पण कलजुगना भुला ते नरगे जाईया ॥ ४ ॥

कुबुध्दि-वाईट विचारा ठिकाणी ज्ञान राहत नाही. जनम हराइ-त्याचा जन्म व्यर्थ हरवला गेला. वणझे-व्यापार करण्यासाठी आलेला आहे. नैना थाकी-डोळे शिणले. वेण-वाणी थकली. सुंदर काया-सुकुमार शरीर भंगले. चरन फरन-हिंडणे फिरणे दमामुळे थकले. कुडी माया-पण संसारासक्ती विषयीची खोटी माया मात्र थकली नाही. धरमका सीडालोरे-धर्माचे अनुसरण करा. स्थिर करी धरो-चंचल मन स्थिर करा. जीवडानी चिंता-जीवीताच सार्थक होण्याची चिंता करा. काया काची-शरीर नाशिवंत आहे. गली जासे-काळाच्या योगाने गळून पडेल. हवाल-हाल,हकिकत,परिस्थिती. मनखा-मनुष्य देह. छेली संध-आत्मोद्धार करुन घेण्याकरिता शेवटची संधी.

जेना पूर्व संचे सतगुरु मलीया ।
तेना भवसागरना फेरा टलीया ॥ ५ ॥

सतगुरु मलीया तो राखो इमान ॥
तो एकचित्ते धरो स्वामीसु ध्यान ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवर ॥
तो गतमा मलता न कीजे वार ॥ ७ ॥

पद ५५ वे

चाल : मुझे क्या काम दुनियासे **राग-गझल**

जागो ने रे जुग वेळा । मळो गतना रे मेळा ॥
जागताने जतन करसो । की भाई अंतःकाळ वेळा ॥ धृ ॥
वारो वारे हरी आव्या । हवे रमता रमता
जे जे नर सिध्द तेते तो । की भाई वाराने भजता ॥ १ ॥
जुगा जुग जे व्रत होय । मुनिजन तेज ओचरऊ ॥
अवर उपवास करीने । की भाई भुके सुं मरऊ ॥ २ ॥
क्रता हो जुगमा हरीजी । ऋग्वेदने ओचरता ॥
एकादशी व्रत गुरुवारी । भाई उपवास करता ॥ ३ ॥
त्रेता हो जुगमा हरीये । यजुर्वेदना प्रकाश ॥
व्रत चतुरदशी रविवारी । भाई करता उपवास ॥ ४ ॥
सामवेदना विस्तारो । हरीये द्वापारने वारे ॥
अमावशा व्रत सोमवारी । नर नारी करता रे ॥ ५ ॥

संचे-अनंत सुकृताच्या योगे. गतमा मलता-गुरु गतगंगेत अथवा सत्संगात दाखल होणे. वार-उशीर,विलंब. जुग वेळा-युगधर्माप्रमाणे गतना रे मेळा-गुरुभक्तांच्या मेळाव्यात. जतन करसो-जागृत राहुन काळजी करा. अंतःकाळ वेळा-शेवटच्या संधिकाळात. वारो वारे-वेळोवेळी ईश्वर अवतार धारण करुन येतो. रमता रमता लीला करीत करीत. सिध्द-तत्व दर्शी महात्मे. वाराने-योग्य अवतार पात्राची भक्ति करतात. ओचरऊ-त्याचेच पालन करतात. ऋग्वेदने ओचरता-युगात ऋग्वेदाप्रमाणे युगधर्माचे आचरण करीत. यजुर्वेदना प्रकाश-त्रेता युगात यजुर्वेदाप्रमाणे युगधर्म प्रकाशित झाला. सामवेदना विस्तारो-द्वापारयुगात सामवेदाचा युगधर्म विस्तार पावला.

आज कलजुगमा अथर्ववेद । अमुलख हिरा ॥
अजवाळी बीज व्रत खमीया । करो ने मारा मुनिवरा ॥ ६ ॥
एकादशी चतुरदशी । अने अमावशा जागो ॥
वेढ्या तरुवर फळ हाते । तमने क्याथी हो लाधो ॥ ७ ॥
छेली संधी छेली वातो । छेला एही पियाणा ॥
सतकरी जागसे तेणे की । भाई मळसे अमर ठाणा ॥ ८ ॥
त्रणे जुगना चुक्या वीरा । तमे हजु नही जाग्या ॥
भुला थइने ते अंधा । सतगुरु गीनान ना खोजा ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा मुनिवर । जागता रहिये ॥
वखडी वेला वरती की । वीरा सुई ना रहिये ॥ १० ॥

पद ५६ वे

चाल-गुरुबीन ग्यान नाम विन भुल्या **राग-बागेश्री**

जीरे मारा हंसा करणी कमावो ॥
स्वामीसु खेचो तो, तीरथ त्रिवेणी माहे तरना ॥ धृ ॥
ढाल धणीना धर्मनी बांधो । तो सतनी समसेर साथे लढणा ॥ १ ॥
बुद्धनी बंधुक सुरतनी दारु । गिनानना गोळो वचे धरना ॥ २ ॥

अमुलख हिरा-अमोल अशा हिऱ्याप्रमाणे. अजवाळी बीज-शुक्ल पक्षाची बीज म्हणजे कलियुगाच्या युगतिथीचे व्रत. खमीया-उत्तम गणले गेले. वेढ्या-बहर,मोसम निघून गेलेल्या. क्या थी हो लाधो-कोठून प्राप्त होईल. पियाणा-मानव जन्म. चुक्या वीरा-सन्मार्गापासून चुकलेला,ढळलेला. हजु-अजूनपर्यंत जागला नाहीस. भुला थइने ते अंधा-अज्ञान माया विकाराने भुलून अंध बनला. गीनान ना खोजा-सतगुरुच्या ज्ञानाच्या शोध घेतला नाहीस, अंगी बाणविण्याचा प्रयत्न केला नाहीस. वरती-प्राप्त झाली आहे. हंसा-जीवरुपी हंस करणी कमावो-चांगल्या मार्गाचे आचरण कर. खेचो-परमेश्वराचे लक्ष आपल्याकडे सत्कृत्याच्या योगाने खेचून घे. त्रिवेणी माहे तरना-त्या करिता भृकुटी मध्यावर, त्रिवेणी तीर्थावर अनुष्टान कर. ढाल धमीना धर्मणी-परमेश्वराच्या धर्माची म्हणजे मानवता धर्मरुपी ढाल धारण कर. सतनी समशेर-लढण्यासाठी सतरुपी समसेर शस्त्र सोबत घ्या. बुद्धनी बंधुक सुरतनी दारु-बुद्धिरुपी बंदुक घेऊन सुरतारुपी म्हणजे ध्यान व ज्ञानरुपी दारुगोळा त्यात भरा.

प्रेमनी प्याला भरी भरी पीवो । तो सबद भडाके लढणा || ३ ||
रुखीयाने वाडीमा वेलो वलुधो । तो वेलो कर्‍यो विस्तारे || ४ ||

तेडावो गुणवंता मालीने । तो जड मुल वेलो उपाडे || ५ ||
काया नगरमा चौराशी चौटा । तेमा कोई नर सुता कोई नर जागे || ६ ||
काया नगरमा खुवारी छे कन्या । ते तो सुंदरी सब रस माने || ७ ||
पोळे उभा पाचे पाखरीया । ये तो हाकेमना हुकूम ना माने || ८ ||
गिनाननो अमीरस कहेत इमामशहा । तमे जमरानो झडपो न लागे || ९ ||

पद ५७ वे

चाल-रघुवीर तुमको मोरी लाज **राग-पिलू**

जीव तु सुं आयो संसारमा। ओळख्या नही रे मुरार || धृ ||
नैने निहाळ्या नही श्री हरी। भुल्या अंधो रे गेमार || १ ||
प्रत्येक बैठा तेणे ओळख्या नही। आज कलमा दसमो रे अवतार || २ ||
श्वेत द्विपथी हरीजी आवीया। श्री निकलंकी अवतार || ३ ||
जाहेर जंबुद्विपमा आवीया। नर श्री निकलंकी रे आप || ४ ||
जीकर फीकरे तमे जागजों। हाल गतमा गुजार || ५ ||
खरी दसवंत तमे जागजो। दिधा कौल तमे संभाल || ६ ||
माता गर्भमां तुं आवीयो। सेव्या सेव्यारे दसमास || ७ ||

प्रेमनी प्याला-प्रेमरुपी अमृत प्राशन करा. सबद भडाके-शब्द स्पर्शादि पंच विषयाशी लढाई करा. रुखीयाने वाडीमा वेलो वलुधो-मनुष्य देहरुपी वाडीत वासनारुपी वेली उगवल्या आहेत. विस्तारारे-त्याचा विस्तार झालेला आहे. तेडावो-बोलवा. गुणवंता-गुणवान माळ्यास. वेलो उपाडे-विषय विकाररुपी वेल जड मुळासकट उपटून फेकून देईल. चौराशी-जन्म मरणाचे फेरे. खुवारी-सर्वनाश करणारी अविद्या अथवा माया. सबरस-सर्व विषयांचा उपभोग रसास्वाद घेणारी पोळे-द्रारावर. पाचे पाखरीया-पंच विषयरुप पाखरे. हाकेमना-राखणी करणाराचा हुकूम अर्थात जीवात्म्याची आज्ञा मानीत नाही. अमीरस-अमृत. जमरानो झडपो-यमाचा पाश, झडप अर्थात यमपुरीचे दारुण दुःख. सु आयो-कशाकरिता जन्मास आलेला आहे? नैने निहाळ्या-ज्ञानरुपी डोळ्यांनी निरखून पाहिले नाही. भुल्या अंधो रे-डोळे असून अंध झालास. प्रत्येक-प्रत्यक्ष. हाल गतमा गुजार-गुरुबंधूंच्या मेळाव्यात, पुजेच्या ठिकाणी येऊन पातक नाहीसे कर.

कौल दइने बाहेर निसऱ्यु । हुं तुं करवा लागा वार ॥ ८ ॥
धन संपत माया बहु साचरी । जुटा जग धंदाने काज ॥ ९ ॥
कुटूंब मलीने पोखीया । धन जोंबन मस्ती माहे ॥ १० ॥
जीव तु चार खाणमा आवीया । पाम्यो मनुष्य देहे ॥ ११ ॥
जीकर फीकर तमे जागजो । लोडो प्रभुना दरशन ॥ १२ ॥
कहेत इमामशहा संभालो । वखडी वेलानी छे वात ॥ १३ ॥

पद ५८ वे

चाल-मुको का तु धुंडे बंदे **राग-पिलू**

जागो रखेश्वरो हो हुशियार । नव खंडे थयो प्रभातजी ।
दसमो अवतार हरीने परवऱ्यो । आधी ना रही रातजी ॥ १ ॥
नवखंडे निकलंकी परवऱ्या । जेवा वापी करवी भान ॥
पापना पडदा दूर करो । तो नजरे देखे नरवान ॥ २ ॥
आदि अंती हरी आवीया । अगोचर रुप धरता वारंवार ॥
जेणे अवतार पात्र न ओळख्या । भाई ते केम पावे पार ॥ ३ ॥
खट दरशन खोलता भुल्या । भुल्यो सकल संसार ॥
सत दरशन न जाणिया । भाई ते केम पावे पार ॥ ४ ॥
सत दरशन न जाणिया । अने न जाण्या अजंपा जाप ॥
गुरु मुखे हरी न ओराधिया । केम छुटे पूर्व जन्मना पाप ॥ ५ ॥
जेणे जीव पींड बेहु सरजीया । जेणे जोडयु आ ब्रह्मांड ॥
ते हरीने ना ओळख्या । पाछे पुजी भुल्या पाखंड ॥ ६ ॥
भुल्या संन्यासी सेवडा । भुल्या वैष्णव वैरागी जेहे ॥
आत्मगीनाननी कथनी कथ मुवा । पण चौराशी ना छुट्या तेहे ॥ ७ ॥

कौल दइने-परमेश्वरास वचन देऊन जन्मास आलास. हुं तुं-गर्भवासातून बाहेर येताच मी तूं करायला लागलास,मायेचा वारा लागून वचन विसरलास. साचरी-धन संपत्ति वगैरे माया जोडली. पोखीया- पोषण केलेस. जोबन-तारूण्य, यौवनावस्थेत. लोडो प्रभुना दरशन-ईश्वर दर्शनाची, साक्षात्कार होण्याची जिकीर कर. परव-ऱ्यो-प्रगट झाले, प्राप्त झाले. वापी करवी भान-सूर्यप्रकाश जसा सर्वत्र व्यापतो तसा. नरवान-नि:संशयतेने, खात्रीने. खट दरशन- द्वैत मतवादी षड्दर्शन. सत दरशन-एकमेव अद्वितीय सततत्ववादी. सरजीया-उत्पन्न केले. पाखंड-द्वैती, नास्तिक. कथनी कथ मुवा-अहंभावाचीच कथा कथन करीत मेला.

भुल्या जोगी ने जींदा जंगम । जेणे छोड्या घरबार ॥
नगर भला पण वस्ती नही । जेम उज्जड हाट बाजार ॥ ८ ॥

भुल्या जोशी ने ब्राह्मण । भणता ब्रह्माना वेद ॥
आद ब्रह्माने जाणे नही । तमे जुवो पाखंडना भेद ॥ ९ ॥
भेद विना वेद वाची भुलडा । अने भुला ते सकळ संसार ॥
ठाला वेद वाची दुनिया भुलावी । पछे लीधो माथा उपर भार ॥ १० ॥
भुलावी दुनिया ने धोती खाधु । न गणे पुण्य ने पाप ॥
क्रिया आचार पाले नही । तेणे आगळ प्रभुनो श्राप ॥ ११ ॥
ए वेदना भेद जाण्या नही । अने न जाण्या मुगतना ठाम ॥
दासीना पुत्र कहावीया । भाई न जाण्या पिताना नाम ॥ १२ ॥
पासे नावने परहरी । अने किनारे दोडे जेह ॥
आरे आरे आथडे । पार ना पामे तेह ॥१३॥
तमे हरी अवतारने परहरी । अवर पाखंड पुजे शुं थाय ॥
दाडे बेसी थडने छेदीये । तेणे पडता कोणे सहाय ॥१४॥
खट दरशन खाली थया । अने वित्यो तेनो महिमाये ॥
सत दरशन जो पुंजीये । तो जीवने मुगता थाये ॥१५॥
खट दरशनने परहरी । पाम्या सतपंथ पदारथ सार॥
सतपंथ लइने ओतली गया । ते तो पडसे नरक मोझार ॥१६॥
सतपंथ सेवो मारा मुनिवरो । तो पामीये मुगत दरशन ॥
आज कलजुग संधे मत भुलजो । हरीने मानस रूपे अवतार ॥१७॥
अथरण वेद भणे मारा मुनिवरो । तमे सतसु जागो मारा वीर ॥
ब्रह्मा विष्णु महेश्वर आवीया । आज कलजुगमा कहाव्या गुरू ॥१८॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो । तमे रहो रहो ने हो हुशियार ॥
पीहुना परछा पाया नही । तेणे क्याहा जैसी सपनी रात ॥१९॥

उज्जड-उजाड झालेला बाजार. ठाला-पोकळ, केवळ पांडित्य म्हणून. धोती खाधु- धुर्ततेने, दुनियेस भुलवून. परहरी-सोडुन दिली. अने-किनारे दोडे-किनाऱ्यावरच धडपड करीत बसला. आथडे-याच तिरावर अडथडून बसला. थडने छेदीये-आपला आपणच आत्मनाश केला. वित्यो-निघून गेला, खाली झाला. ओतली गया-दूर राहिलास,अमान्य केला. परछा-परमेश्वराचा परिचय, ईश्वर दर्शन ज्यास झाले नाही. सपनी-रात्रीच्या स्वप्नाप्रमाणे त्याचा जन्म व्यर्थ होय.

पद ५९ वे

चाल-तू माझा यजमान **राग-पिलू**

जुगमा चेतीने चालोजी । मरना है रे जरूर ॥ धृ ॥
कायानो घट तारो खुब बनु है । पंचहि तत्वानो मूल ॥ १ ॥
काया नगरमा मन है रे राजा । चेतीने नुर माहे नुर ॥ २ ॥
तेज स्वरूपी चेतन करी जाणो । काया माया सर्वे कुड ॥ ३ ॥
कायानगरपर भय एक भारी । काळ करे चकचूर ॥ ४ ॥
काया नगरमा पाचे चोर वसे छे । चेतीने चालो मारा वीर ॥ ५ ॥
करो हुशियारी सतगुरू चेतावे । तो नाम लीजे निरमल मन ॥ ६ ॥
दया सखावंत हरदम कीजे । तो क्षमा धरमनो मूळ ॥ ७ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मनवा मेरा । रहजो सद्‌गुरूने हजुर ॥ ८ ॥

पद ६० वे

जागोरे जीवडा सुवो मा खोई । अेणे सुवोना माहे जे नर खोई ॥ १ ॥
माया माहे पडीने जीव पस्ताया हो । जागता उत्तम अमरफळ पाया ॥ २ ॥
जागोरे प्राणीया रहेणी बीहानी । वीन पुजे केम फळ पाइये ॥ ३ ॥
संचनहारा घरहा ना होसे । कसणी वीना कोई सिधा नही ॥ ४ ॥
गुरूजीये मारग दिखलाया होई । सोही जाणो रे मारा मुनिवर भाई ॥ ५ ॥
आगळ जे नर गुरू मुखे चाल्या । ते अमर हुवा निरवाणी हो ॥ ६ ॥
महाकष्टमाहे दस मास राख्या । कौल दइने जीव छुटो हो ॥ ७ ॥
कौल दइने जीवडो जुगमा आयो । भुलावा फल ना होवे हो ॥ ८ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भोई । तमे भुली मत जावोरे भोई ॥ ९ ॥

मुल-पंच तत्वांच्या संयोगापासून. सर्वे कुड-नाशिवंत. चकचूर-काळ सर्वांचा नाश करणारा आहे. पाचे चोर-काम,क्रोध,लोभ,मद,मत्सर. नाम लीजे-मन शुद्ध व पवित्र करुन परमेश्वराचे नामस्मरण करा. दया सखावंत-दया आणि सर्व जीव प्राणी मात्रांशी सख्य,आत्मौपम्य बुद्धि. क्षमा धरमनो मूळ-कोणी कितीही त्रास दिला तरी उदार अंत:करणाने ते सहन करणे हा धर्माचा पाया होय. सुवो मा खोई-झोपू नको नाहीतर गमावशील. रहेणी बीहानी-रात्र निघून गेलेली आहे. संचनहारा-जागृत करणारा. सिधा-पार उतरु शकला नाही.

पद ६१ वे

जागो रे जागो रे तमे निंद्राने त्यागो ॥

भजन करीने हरीना दरशन मागो ॥ १ ॥

प्रेमने परगटोरे प्राणी अंतरजामी ॥
तमविना खेणु नथी रहेवातु स्वामी ॥ २ ॥

मायानो वधायो जीवडो दिसे छे जाडो ॥
चौऱ्यायशीना चऊटामाथी सतगुरुये काडो ॥ ३ ॥

चौऱ्यायशीना चौटा मने लागो लागे छे भगतो ॥
मरऊने अवतरऊ सतगुरु नथी रे मतो ॥ ४ ॥

जाने विचारी अभव क्या थकी आवो ॥
माताये जनमो रे तने पुत्र करी भावो ॥ ५ ॥

केना पुत्र ने केना पुत्री ये तो मायानो साधो ॥
अगनाननो बांधीयो जीव पडो छे फंदो ॥ ६ ॥

सगुणे कठतारो कारमु दिसे ॥
दोराने दसी रे तारा छोडीने लेसे ॥ ७ ॥

आकासेआवेरे उभरावाजा अनहदवाजा गडगडीया ॥
वेरे जाता वार नही लागे दिसे खेनुमो साजा ॥ ८ ॥

कहेत इमामशहा हेते हरीने भजो ॥
वैकुंठ जावानों तमे सामान सजो ॥ ९ ॥

त्यागो-निद्रेचा,गहन अज्ञानाचा त्याग करा. परगटोरे-प्रगट करा,प्रेम सागरात गढून जा. अंतरजामी-हृदयस्थ नारायण. खेणु-क्षणभरसुध्दा. वधायो-मायेच्या भक्षस्थानी पडलेला,मायेने वेढलेला. चौटा-फेरा. अभव-जन्म मरणरुपी भय. मायानो साधो-मायाने सांधलेले,मायावी बंधाने,अज्ञानाने बांधलेले आहेत. फंदो-अज्ञानाच्या योगाने जीव जन्म मरणाच्या फंदात पडला आहे. सगुणे कठतारो कारमु दिसे-दृष्य जगत हे नाशिवंत आहे. दोराने दसी रे तारा छोडीने लेसे-तुझ्या सोबत एक दोरा सुद्धा येणार नाही. सर्वांचा त्याग करुन जावे लागेल. उभारावाजा-आकाशात अकस्मात ढग जमा व्हावे त्याप्रमाणे. गडगडीया-मेघांची जोराने गर्जना. वार नही लागे-निघून जाण्यास वेळ लागत नाही. खेनुमो साजा-क्षणात निरभ्र होऊन जाते कोठून येते व कोठे निघून जाते हे समजू शकत नाही त्याप्रमाणे तुझे जीवन आहे. सामान सजो-वैकुंठात जाण्याची सामुग्री पुण्य अथवा सत्कृत्यरुपी सामुग्री साचवून ठेव.

पद ६२ वे

जीवना धंदा सुं करो । अने जोवो वेद पुराण ॥

कलजुगे स्वामीजी आवीया । जाणो अेही निरवाण ॥ १ ॥
साचा मुनिवर जीवने तारवा । आलसे वैकुंठ ठाम ॥
कालिंगा दानवने संघारवा । अने जंबुद्विपे मेलाण ॥ २ ॥
अेकमन अेक चित्त ध्याइजे । अने लीजे स्वामीजीनु नाम ॥
सांस उस्वास हरीने जपीये । अे तो जीवनो परिमाण ॥ ३ ॥
अवर धन सर्वे कारमु । कीजे उत्तीम काम ॥
चोरी झुटी परनारीसु । अने निंदा अेही निवार ॥ ४ ॥
जीवना धंदा सु करो । अने जोवो वेद पुराण ॥
कमाइना फल ये लाधसो । अने रखे थासो नादान ॥ ५ ॥
कहे गुरू ब्रह्मा भाई मुनिवरा । पहेरा आया छे तेह ॥
मन इच्छा फल पामसो । कसणी सहसोरे जेह ॥ ६ ॥

पद ६३ वे

चाल-साचा गुरू साइया **राग-पिलु**

तू चेत मन मेरा । जगमाहे कोन है तेरा ॥
मत खाजो दुजा फेरा । गुरू कहे छे फूकार ॥ १ ॥
जगमाहे जो तू आया । तूझे मीठी लागी माया ॥
कंचन सरीखी काया । सो क्युं होवेगी उगार ॥ २ ॥
काया माया सर्वे झुटी । जैसी बावकी मुटी ॥
जेऊं पानीपर परपोटा । फुटता ना लागे वार ॥ ३ ॥
नही तेरा बाप भाई । नही तेरी बेहेन माई ॥
नही तेरा सगा साई । दिल माहे तु विचार ॥ ४ ॥
नही तेरा पुत्र धीया । नही तेरी है स्त्रीया ॥
नही तेरा सगा सीया । झुटा है रे संसार ॥ ५ ॥

मेलाण-मेळावा एकत्रित येणे. लाधसो-प्राप्त होईल. पहेरा-वेळ, सधी. कंचन-सुवर्णा प्रमाणे बहुमूल्य. बावकी मुटी-हवा भरलेला रबरी फुगा. परपोटा-पाण्यावरील बुडबुडा. धीया-पुत्र, कन्या, परिवार. सीया-सगे सोयरे, साहाय्यकारी.

यमदूत तुझे बुलावे । तब कोई साथ न आवे ॥
तुझे गोरमे सुलावे । सीरपर तेरे भार ॥ ६ ॥

हरदम जीकर करना । सुरतनुरत उनपर धरना ॥
निकलंकी जाप जपना । सीर उपर वरसे नूर ॥ ७ ॥
गतमाहे जब तु आवे । तब हेजंदा बुलावे ॥
फल अमरापुरी पावे । नीत पीहुका दर्शन ॥ ८ ॥
दान दसोंद दिजीये । नीत नीत अमी पीजीये ॥
अधिन होई रहिये । पीहु के दरबार ॥ ९ ॥
अेम कहे इमामशहा । सुणो रे मुनिवरा ॥
स्वामी नजर जो मलीया । फेरा तेहुना टळीया ॥ १० ॥

पद ६४ वे

चाल-उठ बैठ क्यु सुतारे गाफल **राग-माड**

दूर देशथी आव्यो वणजारो । सामल सुद सवदा कीजिये ॥
उठंता बेसंता राह चलंता । नाम स्वामीजीना लीजिये ॥ धृ ॥
एक कण नामे स्वामीजीको दीजिए । तो फलंत्र सवालाख लीजिये ॥
जो घर होवे वस्त पींयारीं । नाम स्वामींजींना दीजिये ॥ १ ॥
अंधेकु चंद्र नजर न आये । कहेना सोही न पतियाये ॥
दींठडा दोस भाई कींसींकु ना दीजिये । अनदिठा क्युंकर दींजिये ॥ २ ॥
परनिंदा छे जगत खुवारी । सीरपावथीं नरगे पडींये ॥
माणक लेवा आव्यो वणजारो । माणक चुन चुन लीजीये जीं ॥ ३ ॥

सुलावे-जमीनीत झोपवीतील, गाडतील अथवा अग्नित जाळतील. हेजंदा-पुजेच्या वेळेस गुरुबंधू भगिनींनी एकमेकास करावयाचा प्रणाम (हे जंदा, कायम देव पाया-हे जीवात्म्या तू आणि मी एक असून आपले अंतरयामी ईश्वर स्वरुप हे अबाधीत आहे. तू प्रत्यक्ष ईश्वरच भेटलेला आहेस.) आधिन होई-पूजेच्या वेळी गुरुआज्ञेच्या स्वाधिन होऊन रहा. पीहुके-परमेश्वराच्या दरबारात. वणजारो-व्यापारी. सामल सुद सवदा-शुद्ध,फायदेकारक सौदा. पीयारी-उत्तम आवडती,किंमती. पतियाये-आंधळ्यास नुसत्या सांगण्याने चंद्रप्रकाशाची कल्पना करता येत नाही. खुवारी-सर्व नाश करणारी.

माणक छोडी जे कांचने वणज । तेना साथे सवदा न कींजिये ॥
इस हठडियामें वक्त छे थोडा । साथे सामल सवदा कीजिये ॥ ४ ॥
अच्छी अच्छी करणी कमावो मोरा भाई । अग्नी तमने ना बाले ॥
पवन ना डोले पाणी ना बुडे । राजाभी दंड ना कीजिये ॥ ५ ॥
खोली भंडार मारा स्वामीराजा बैठा । उचा नीचाका शब्द सुनीये ॥
लइ तराजु मारा स्वामी बैठा । लावो तो मोलकर लीजिये ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । मुनिवरना मन पतीयायेजी ॥
उठंता बेसंता राह चलंता । नाम स्वामीजीना लीजियेजी ॥ ७ ॥

पद ६५ वे

देहीना धंदा कारण जगमा फरे । गुरुना नाम दिनरात रखे न विसरो ॥ १ ॥
चेतीने चित्ते धरी राखो ध्यान ॥
सुणो वेद आवा ब्रह्म गीनान ॥ २ ॥
अमर गीनान गुरुजीने वचने जे आये ॥
जे सुणे सांभळे पातक सर्वे जाये ॥ ३ ॥
पाप परले करे गुरु नर देव ॥
पण गाफल दुनिया ना जाणे भेव ॥ ४ ॥
दुनिया न जाणे भेद ने तीर्थे भमे ॥
अने पुजे ब्राह्मणने पथरने नमे ॥ ५ ॥
सजीव चुटी निर्जिव उपर मन धरे ॥
अने मुखे हरी हरी ओचरे ॥ ६ ॥
तीरथ भमे जे हरी नही मले ॥
तो फतर पुजे फेरा केम टले ॥ ७ ॥
ठाला वेद सुनो बहु आये ॥
ते सुने सांभले पातक केम जाये ॥ ८ ॥

हटडियामे-दुनियेच्या बाजारात. खोली भंडार-शरिरात. परले-पाप निवारण करतात. गाफल-अश्रद्धावान लोक. भेव-भेद,प्रकार. तीर्थे भमे-पाप क्षालनार्थ तीर्थोतीर्थी भटकतात पण गुरुमार्गाचा भेद जाणत नाही. सजीव चूटी-सजीव सचेतना आत्म्याविषयीची पूजा सोडून निर्जीवाची अचेतनाची पूजा करतात. ठाला वेद-वैदीक ज्ञान वाचतात ऐकतात पण त्याचे आचरण करीत नाही, नुसते वाचीक बंधु होतात.

आज पाप जानेका कहु तुज ठाम ॥

जो तु पछानो सतगुरुना नाम ॥ ९ ॥
सतगुरु स्वामी रखेशरने मळीया ॥
तेहना भवसागरना फेरा टळीया ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो ॥
देवो दरशन पाप होवे दूर ॥ ११ ॥

पद ६६ वे

धनरे पुत्र माया कारमी कहिये ॥
आवे हुकूम तारे मेलींने जाई ॥ १ ॥
कोई नही कहे ये जीव हमारो ॥
कळो कळो लेइने चकले उतारो ॥ २ ॥
अे लोक मरे छे कटमे परवार ॥
कवळे उठावी ले गया मसने मोझार ॥ ३ ॥
अेकने बाळे ने अेकने दाटे ॥
भांग्यो सबद नही आवे जीवने संगाते ॥ ४ ॥
अे सुक्रीत करो वीरा अपने हाते ॥
तो अंतकाले आवे जीवनो संगाते ॥ ५ ॥
अे दान पुण्ये सुपात्रे कीजे ॥
वैकुंठ पहूँचाना फल तमे लीजे ॥ ६ ॥
दान पुण्ये तो बहु फल फळे ॥
नही रे आवे अजंपा जापने तोले ॥ ७ ॥
अजंपा जाप छे महा रतन मोठो ॥
चार जुगना भुल्या जीवना भाग छे खोटो ॥ ८ ॥

कारमी-नाशिवंत, परमार्थ मार्गापासून परावृत्त करणारी अविद्या. मेलीने जाई-सोडून जाते,त्याग करते. कळो कळो-वळवळ करुन,आपुलकीने. चकले-चौफुली रस्ता. कटमे-कुटूंब परिवार. मसने मोझार-स्मशानात. बाळे-जाळतात. दाटे-गाडतात. भांग्यो-तुटणे. सुपात्रे-सर्वांभूती अन्नदान। पात्र पाहुनि द्रव्यदान॥ द्रव्याचा सदुपयोग करणाऱ्यास द्रव्यदान करावे. तोले-तोडीचे,बरोबरीचे. खोटो-चार युगापर्यंतही जन्मास येऊन तो जागृत झाला नाही असा दुर्दैवी जीवात्मा.

अे दान पुण्य तो बहु फळे फुले छे ॥
इमाने नमन स्वामीजीमे मलसे ॥ ९ ॥

स्वामीजी मळ्याना अेही छे अेंधाण ॥
गरभवाचा दिधी वारो चारी खाण ॥ १० ॥

गर्भवाचा दिधी ते तमे पाळो ॥
पाचे पदारथ पीहु कने मागो ॥ ११ ॥

काम क्रोध लोभ स्वार्थ निवारो ॥
सत संतोक समता हरी कने मागो ॥ १२ ॥

जीव छुडावाने हृदयामा जागो ॥
विवेक इमान तमे पेला मागो ॥ १३ ॥

सत सबुरी क्षमा शांती जो मागो ॥
इमाने हरीशु जीकीरे जागो ॥ १४ ॥

जीकर फीकर भाई महेरसु मागो ॥
जीकर फीकरे भाई रहेणीसु जागो ॥ १५ ॥

वेला परमाणी विचारीने चालो ॥
जीवनी दसवंती सतगुरुजीने आलो ॥ १६ ॥

आलो भंडारो अखुट जो थाये ॥
अेकोत्तरसो पीढीया अनामत खाये ॥ १७ ॥

आवी तो गतमा करो आशिष ॥
टालो प्राछत जीवनी थावो पाक ॥ १८ ॥

मलसे-प्राप्त होईल. अेंधाण-हकीकत,लक्षण. वारो-निवारण करा,गर्भवासाचे दु:ख मिटवा पाचे पदारथ-सत्य,संतोष,समता,विवेक व इमान. पीहु कने-परमेश्वराजवळ. जीव छुडावाने-जीवाचे जन्ममरणाचे फेरे मिटविण्याकरीता अंत:करणात जागृती धारण करा. सबुरी-यथालाभ संतोषी वृत्ती. इमाने-दृढ श्रध्दा. जीकीरे-ईश्वरी तत्वात जाऊन मिळण्याची आतुरता. महेरसु-कृपादृष्टी. रहेणीसु-रात्रंदिवस सद्वर्तणूक करणे. जीवनी दसवंत-सतगुरुच्या वचनावरुन आत्मसमर्पण करणे. आशिष-आशिर्वाद,कृपादृष्टी. टालो प्राछत-पातकाबद्दल प्रायश्चित म्हणून गुन्हा माफ करण्याचा छाट घेऊन पवित्र व शुध्द होणे.

अे कर्मनो कागल गतमाहे खोलो ॥

स्वामीजी आगळ साचो बोलो ॥ १९ ॥
जे दम बोलो तेरे लखाये ॥
साचा झुटाना ताहा तो निवेडा थाये ॥ २० ॥
वेला प्रमानी लहान छे मोटु ॥
भणे गुरु इमामशहा ताहा नही चाले खोटु ॥ २१ ॥

पद ६७ वे

चाल-लोभ सवारथा जीव बुडियो **राग-सारंग**

प्रथम गुरु नरने सेविये । जेथी पापज होवे दूर ॥
लखचौऱ्यायशी फेरो टले । जो भेटे सतगुरु नूर ॥ १ ॥
तेज ज्यारे सतगुरुना उपना । तारे होता नील धुंधुकार ॥
आपज पहेला पैदा करा । ते गुरु ब्रह्माजीना अवतार ॥ २ ॥
सतगुरु जुगा जुगे आवीया । अकळ कळा कह्या नव जाय ॥
ते गुरुना थानक जंबुद्विपमा । ते गुरु बैठा छे स्व स्वरुपमाहे ॥ ३ ॥
ते गुरु रुप पछानो भाई मुनिवरो । अने काहे वलंभ लंगार ॥
पाछम देसथी स्वामी आवसे । आज कलजुगमा दसमो अवतार ॥ ४ ॥
तमे चेतनहारा भाई चेतजो । अने देखता दन जाये ॥
आ कलजुग संधे जे कोई भुलीया । ते जीव नरके जाये ॥ ५ ॥
सकल उपना ते सुंकरे । जो शर बंधान न होय ॥
गुरु ब्रह्माजी केरो बेठडो । ते घेर घेर वगोते जाय ॥ ६ ॥
सतपंथ लीया सत भावसु । पण गुरु उपर इमान न लाये ॥
जेना करममा नरक लखीया । भाई ते केम करी वैकूंठ जाये ॥ ७ ॥

कर्मनो कागल-जे काही वाईट साईट कर्म केले असेल ते नि:संकोच मनाने गत गंगेत विदित केल्यास त्याचा कर्मभोग निवारण होतो. दम-क्षण. निवेडा-निवाडा,न्याय. प्रमानी-जाणून,प्रमाण मानून. अकळ कळा-अकलनीय,अतर्क्य. थानक-स्थान,क्षेत्र. वलंभ-उशीर,विलंब. शर बंधान-शरसंधा करणे, लक्ष केंद्रित करणे. वगोते जाय-व्यर्थ भटकणे.

आ जगमा जेता मानवी । अने ये तारे वैरी थाय ॥

पण जेना करममा वैकुंठ लखीया । भाइ ते केम करी नरके जाय ॥ ८ ॥
निसदिन जपीये साचसु । दिलमा राखो स्वामीजीनी आस ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवर । तमे हरदम जपो अजंपा जाप ॥ ९ ॥

पद ६८ वे

भुला भरमत लागुरे । जागो जागनहार ॥
भुला भरमत लागुरे । चेतो चेतनहार ॥ १ ॥
मानवीना घट पामीयो । तु माया मिथ्या मेल ॥
वाटडीये काळ आव्यो ओचिंता । जेम हातीये आयो रेल ॥ २ ॥
सादनी संगत मांडजो । तु तजजो क्रोध ने काम ॥
भरमत ज्यारे भागसे । जो जागसे आत्माराम ॥ ३ ॥
पुण्यना मारग परहऱ्या । तोये किधा कुडा धरम ॥
देवने दोस सुं देवो । भाई भोगवो अपना करम ॥ ४ ॥
भ्रांतीयो सब भोळीयो । अने आत्मा ना जाणे मरम ॥
केने देसो वलावनो । भाई भोगवो अपना करम ॥ ५ ॥
मारु मारु तमे ना करो । अने काही न आवे साथ ॥
दोहेली वेळा पामसो । जो अलसो गुरुने हाथ ॥ ६ ॥
गुरु नरने परीसया । मुळ ना जाणे सो अंध ॥
अंधने मारग उगमीयो । पेलो आकास निर्मळ चंद ॥ ७ ॥
आवता जाता दोहेलु । लख चौऱ्यांयशी देह ॥
दु:खना वादळ परजळ्या । भाई नथी तेणे छेह ॥ ८ ॥
गुरु इमामशहा बोलीया । तमे चालजो साचु पंथ ॥
जीवडो त्यारे छुटसे । जो दई मेलो दसवंत ॥ ९ ॥

जेता मानवी-जेवढे काही मानव प्राणीमात्र आहे ते. भरमत-भ्रम. घट पामीयो-मानवी शरीराची प्राप्ती झाली आहे. मेल-त्याग कर,सोड. वाटडीये-मार्गाने. ओचिंता-अवचित,अचानक. आयो रेल-काळ (हत्तीच्या उन्मादा प्रमाणे). सादनी-सत्पुरुषांची संगत,सत्संग. तजजो-त्याग कर. भागसे-निरास होणे. परहऱ्या-त्याग केला,सोडला. वलावनो-दोष. दोहेली-अतिशय कठीण,दुस्तर. अलसो-समर्पण करणे. परीसया-मार्गदर्शन केलेला. परजळ्या-पडलेला,सापडलेला. छेद-अंत,शेवट.

पद ६९ वे

माल खजीना बहीतज भरीया । उसमे नही कछु तेरा रे ॥
रंग महेल सब भुल जावोगे । जंगल होवेगा डेरा रे ॥ धृ ॥
सिरपर काल फीरे संत साधु । अब तु चेतसो विरारे ॥
इस वेला माहे भुल जावेगा । बहुतज खावेगा फेरारे ॥ १ ॥
संसार सागर सकल छे झुटो । मत जाणो है मेरा रे ॥
छोडीने भ्रम तमे ब्रह्म पछानो । खोज अंतर घट तेरा रे ॥ २ ॥
ज्योत प्रकाश लीजे घटके अंदर । गुरु बीन घोर अंधारा रे ॥
कहेत इमामशहा सुमरन करले । समज समज मन मेरारे ॥ ३ ॥

पद ७० वे

चाल-दूर देशथी आव्यो वणजारो **राग-माड**

मीठू बोलो नमीने चालो । मीठू बोले सुख थाये ॥
हंस थइने चालसो तो । मोतीना चारो चराये ॥ धृ ॥
काच रतननो पठंतरो । अने कसता पाइये भात ॥
काच कमावा वीख भरा । अने रतन अजवाली रात ॥ १ ॥
साची कसोटी अपना स्वामीनी । काया ना टुक टुक थाय ॥
अहेरन घन वचे घेर करे । अने साचा तो हिरा सोय ॥ २ ॥
सोना रुपा साचा है । अने दिसे अगनीमा कस ॥
बीन रसायन गालीये । तो कधी ना होये रस ॥ ३ ॥
सहस्त्र पचास भोगवीने । अने आवे मनखा देह ॥
आज सतगुरुने ना ओळख्या । जेम दिवाळी वरसे मेह ॥ ४ ॥
ते जीवनो जनम अलंगो गयो । डुबा ते दरीयाव माहे ॥
चार जुगना चोर छे । तेणी कोण झाले रे बाहे ॥ ५ ॥

डेरारे-तंबू,मुक्काम. खोज-शोध. सुमरन करले-स्मरण. मीठू-मधूर,मृदु. नमीने-नम्रतेने. पठंतरो-भेद. अजवाली रात-चांदणी रात्र, उज्वल प्रकाश. टुक टुक-तुकडे,तुकडे. वचे-मधे. कस-कसोटी. वीन रसायन-रासायनिक द्रव्याशिवाय. गालीये-पाणी होत नाही,गाळले जात नाही. भोगवीने-हजारो लाखो भोग भोगून. दिवाळी वरसे मेह-अवेळी वृष्टी होण्याप्रमाणे. अलंगो-व्यर्थ. झाले रे-हात धरुन.

सोमल फुलसु मोही रहा । अने तेवा अे संसार ॥
आवता आवीया हरखमा । जाता ते दोहेली वाट ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मोरा भाई । दिलमा राखोरे विश्वास ॥
नही तो रणथकी पाछा फरसो । रहेसो नरकने पास ॥ ७ ॥

पद ७१ वे

चाल-गरजत गेलो मी मुखाने हरी

मधराते जागो अमरवेला आवी ॥
जिकर करो मुनिवरो रहेमत पाई ॥ धृ ॥
जागो जागो मारा मुनिवर भाई ॥
अपना स्वामीजी साथे नेह लगाई ॥
पुरव पुण्ये तमने सतगुरु मलीया ॥
तेनी रहेमत इमान आव्या ॥ १ ॥
जो कुछ लोडो तो पीहु पासे मागो ॥
अेम कहे सतगुरु तमे हृदयामा जागो ॥
देवी हाते कचोला अमीरस भरीया ॥
सतीया चार मली मंगल गावे ॥ २ ॥
गावत गावत आवो मोरा भाई ॥
आपणा स्वामीजी साथे नेह लगाई ॥
ध्यानने पुण्य बेऊ फले ने फुले ॥
आज नही अजंपा जापने तोले ॥ ३ ॥
अजंपा जाप महा रतन छे मोटू ॥
चारे युग भुल्यानी भाग छे खोटू ॥
कायम ब्रह्माजीये दिधो छे कौल ॥
कौल दिधाने राखेशर सिधा ॥ ४ ॥

सोमल फुलसु-अफुचे फुल सुशोभित,मोहित करणारे. हरखमा-आनंदात. दोहेली-अतिशय कठीण. रणथकी-रणक्षेत्रापासून. रहेमत-दया,इमान,श्रध्दा.दृढभाव. लोडो-सेवा करणे. कचोला-अमृत कुंभ. अमृत कलश. खोटू दुर्दैव.

कहे गुरु ब्रह्माजी सुणो मोरा स्वामी ॥

अरज करे छे सेवक शिस नामी ॥
खेणु करो जुगमाहे कहु फुकारी ॥
जागो गाफीलो आवी स्वामीनी स्वारी ॥ ५ ॥
दैत्यने मारी असुरा दानवने संघारी ॥
फिरावे चक्र स्वामी खड्ग त्रिधारु धारी ॥
परबत मंडल घडीया छे हाते ॥
ईमान लावो दसमा अवतारने साथे ॥ ६ ॥
रहेमत रखीयाने छत्र ढलावसे ॥
तारे गाफलोने पस्तावो पडसे ॥
कहेत इमामशहा सुणो पीहुनी वारी ॥
चढे निकलंकी केने नही मेले टाली ॥ ७ ॥

पद ७२ वे

चाल-एक तजोरे संग कुसंगीया **राग-सारंग**

युग परमाने वेदने ध्यावो मुनिवरो ॥
भाई काहेने खोवे पूर्व जन्मनी कमाई ॥ १ ॥
अेक करी सेवो ने गीनान विचारो ॥
जीत्या फल तमे काहे ने हारो ॥ २ ॥
खरी खरी वेलामा रमत मांडी ॥
कहा तमे चाल्या सत छांडी ॥ ३ ॥
परन्या मेलीने परघर जावे ॥
बेइमानी जीवडो वैकुंठ ना पावे ॥ ४ ॥

अरज करे-विनंती करतो. शिस नामी-शिर नमवून. खेणु करो-त्वरा करा. फुकारी-कळकळीने उपदेश केला. गाफीलो-अज्ञानी. संघारी-नाश करण्यासाठी. खड्ग त्रिधारु धारी-सुदर्शन चक्राची गती असलेले तीन धारेचे शस्त्र,दिव्य तलवार. घडीया-निर्माण केले. छत्र-आदर सत्कार करतील. ध्यावो-उपासना करा. खोवे-गमावणे. जीत्या फल-हाती आलेले,प्राप्त झालेले. परन्या मेलीने-लग्न झालेल्या वराला सोडून.

जनम दुहागण होती जे नारी ॥
आज सतपंथ मलीया सुहागन नारी ॥ ५ ॥

चार जुगनी दुहागन नारी ॥
देव दनियामा रहे छे विचारी ॥ ६ ॥

पाच मलीने तेनो वमरस कीजे ॥
खरा खोटा रतन तमे परखीने लिजे ॥ ७ ॥

साचुने मळो ने झुटू ना बोलो ॥
जेम शिंगडीथी तुटो छे वेलो ॥ ८ ॥

सत क्रिया मुखे साचो जो बोलो ॥
गुरु गतमा जाई अपराध खोलो ॥ ९ ॥

आद उनाद अजे सतपंथ साचु ॥
येने पंथे चढीया कोई नथी वळीया पाछु ॥ १० ॥

साचे इमाने प्रभुनी भगती कीजे ॥
कुटूंब पद अमरापुरी लीजे ॥ ११ ॥

ग्यान ध्यान वेद केवाये चालो ॥
साचा इमानी जीव वैकुंठ मळो ॥ १२ ॥

निरमल मन करी दिजे हो दान ॥
जीकरे जागी कीजे उत्तम काम ॥ १३ ॥

आगम गुरुजी बताया छे भेद ॥
फल छे अनंत तमे करो न खेद ॥ १४ ॥

वारुसवेलामा सुमरण कीजे ॥
गुरु गतमा जाई अमरपद लीजे ॥ १५ ॥

जनम दुहागण-अतिशय वाईट चालीची. सतपंथ मलीया-सतपंथाच्या नीति नियम पालनाने. सुहागन नारी-सद्भाग्यवान. पाच मलीने-सतसंग. वमरस-मंथन. साचुने मळो-सत्याशी समरस व्हा. अपराध खोली-कर्मदोष निवारणार्थ गतगंगेत अपराध अथवा पापकर्म विदीत करुन माफी मागणे. आद उनाद-अनादि काळापासून. सतपंथ साचु-सत्यमार्ग, 'सत'अनादि काळापासून स्थित आहे. चढीया-सन्मार्गाचे ज्याने आचरण केले तो. वळीया पाछु-कधीच मागे वळला नाही,नाश पावला नाही त्यास सद्गतीच प्राप्त झाली. नखेद-निषेध,दिरंगाई. वारुसवेलामा-उत्तम प्रकाराचा गणला गेलेला सकाळी ४ वाजण्याचा वेळ,ब्रह्ममुहूर्त.

पुरुष नारीना अे छे धरम ॥
करसो खमीया तो नथी लागे करम ॥ १६ ॥

यहा कछु देसो तो आगल जाइने लेसो ॥
सुकरीत वीना जीव झुरी झुरी मरसो ॥ १७ ॥
अथरण वेद बोल्या आ पर्व साचु ॥
फल छे पाकु पण दिसे छे काचु ॥ १८ ॥
कहेत इमामशहा काही वलंभ न कीजे ॥
पवित्र दृष्टे फल अमीरस पीजे ॥ १९ ॥

पद ७३ वे

चाल-जमुना तट राम खेलत **राग-सारंग**

अेक तजोरे संग कुसंगीया । तमे छांडो संग कुसंग रे ॥
पोताना परपंच परहरी । अने नेह स्वामीजीसु लावोरे ॥ धृ ॥
पिता होवे तेणे तजिये । जेना हरीसु नही रंग रे ॥
आप डुबेने बीजाने डुबावे । तेसु न करीये वेव्हाररे ॥ १ ॥
आगे जोवोने राजा प्रल्हाद हता । तेणे पीता तजा ततकालरे ॥
श्री नरसिंहना चरण भेटीया । सार्‍या पोताना काजरे ॥ २ ॥
माता होवे तेणे तजीये । जेना हरीसु नही रंगरे ॥
आप डुबेने बीजाने डुबावे । तेसु न करीये वात रे ॥ ३ ॥
आगे जोवोने भरत शत्रुघन होता । तेणे माता तजी ततकालरे ॥
श्रीरामना चरण भेटीया । सार्‍या पोताना काजरे ॥ ४ ॥
भाई होवे तेणे तजीये । जेना हरीसु नहीं हेतरे ॥
आप डुबेने बीजाने डुबावे । तेसु न करीये वातरे ॥ ५ ॥
आगे जोवोने भक्त बीभीषण होता । तेणे भाई तजा ततकालरे ॥
श्रीरामना चरण भेटीया । सार्‍या पोताना काजरे ॥ ६ ॥

खमीया-उत्तम प्रकारचे आचरण. तजोरे-छांडो-त्याग करा,सोडून द्या. कुसंगरे-वाईट आचार विचारांच्या लोकांचा संग. पोताना परपंच-स्वार्थबुध्दिचा त्याग करुन. नेह स्वामीजीसु-परमेश्वराशी प्रेम जोडा. आप डुबेने-स्वत:तर बुडतोच पण दुसर्‍यासही बुडवितो असा. वेव्हाररे-व्यवहार,संबंध. वातरे-वार्ता,हकीकत. सार्‍या-सार्थक केले.

नारी होवे तेने तजीये । जेना हरीसु नही रंगरे ॥
आप डुबेने बीजाने डुबावे । तेसु न करीये हेत रे ॥ ७ ॥
आगे जोवोने राजा श्रवण होता । तेने नारी तजी ततकालरे ॥
मा बापने काशी पोचाड्या । साऱ्या पोताना काज रे ॥ ८ ॥
कुसंग होवे तेणे तजींये । तमे हृदे विचारो गिनान रे ॥
ते सोनुं सुं पेहेरीयेरे । जे सोनार्थी तुटे कानरे ॥ ९ ॥
अेक पडोसीना लखन भुंडा । कुड चढावे आळ रे ॥
तेणे हलवे हलवे छांडीये । जेम सरोवर छांडसे पाळ रे ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा सांभलो भाई । सत्य वचन परमाणोरे ॥
पोताना परपंच परहरी । अने नेह स्वामीजीसु लावोरे ॥ ११ ॥

पद ७४ वे

वेला पोती ने वेद विचारो । अने धरती करे रे फोकार ॥
वीरा टाणु ते आऊ रे आपणु । तमे स्वामीजी थाये सवार ॥ १ ॥
तारे पवन पाणी अरज करे । अने वनस्पति करेरे फोकार ॥
हवे अंत आवेने फोकारसे । हवे स्वामी काये वलंभोरे वार ॥ २ ॥
चेतो रे रखेशरो ना करो निद्रा । अने जकरे जागींने थावो हुशियार ॥
जे आख मीचीने उघाडीये । तेणे केटलीक लागे वार ॥ ३ ॥
त्रण प्रहर तो रयेणी गमाइये । अने चोथे थया रे प्रकाश ॥
जे परभाते तो पोह थयो । तेणे उगता केटलीक लागे वार ॥ ४ ॥
सुरज उगे अजवाला थासे । अने नवखंड माहे थाये प्रकाश ॥
ते तो मंदर मंदर आपणे । जाहा जोइये ताहा स्वामीं पास ॥ ५ ॥

लखन-लक्षण भुंडा-अतिशय वाईट. कुड चढावे-कुडकपट करुन आळ घेतात. हलवे हलवे-हळू हळू लक्षात येणार नाही असे. छांडीये-त्याग करा. पाळरे-सरोवरातील पाणी पारामधून (बांधातून) हळू हळू झिरपते त्याप्रमाणे. परमाणोरे-प्रमाण माना. पोतीने-पूर्णत्वास आली आहे. टाणु-क्षण. मीचीने-डोळे मिटून उघडण्या एवढा वेळ, निमेष मात्र पोह थयो-संधी प्रकाश पडणे, सूर्योदयाच्या आधी सांज खुलणे. केटलीक लागे वार-कितीक वेळ लागेल? अजवाला-उज्वल प्रकाश. मंदर मंदर-घटो घटी, प्रत्येक प्राणीमात्रांच्या शरिरात. जोइये-पाहिजे तिथे सर्वत्र.

अेऊ जाणीने भगती किजींये । अने घटो घट स्वामीना वास ॥
जो स्वास उश्वासे ओराधिये । तो दरशन पाइये प्रकाश ॥ ६ ॥
स्वामीं नवमे रूपे रमीवला । अने दसमे आवा रे आप ॥
ते तो भार उतारवा भोमनो । भाई जपावे अजंपा जाप ॥ ७ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवरो । अने सुकरीत लेजो साथ ॥
इहा देसा तो आगल आवसे । पछे कोई केनी ना जोसो वाट ॥ ८ ॥

पद ७५ वे

चाल-माल खजिना बहोतज भरीया **राग-यमन**

संत तन मुखे मार न कहिये । मार कहे संत केवा ये ॥
गुरु बीन ग्यान कैसा कहिये । सहेज खाटीक जैसा ये ॥ धृ ॥
धोरी उंडो खड भार वहीन छुटे । अर्गळ मर्गळ वसमो दिजीयेजी ॥
बार मेघ वरसे जो जल भरीया । अनगळ नीर ना पीवोजी ॥ १ ॥
काचे कुंभे नीर ना भरीये । पात्र जोइने दान दिजेजी ॥
खीरने खांड घृत अमृत भोजन । भाई संत तन मुखे दिजेजी ॥ २ ॥
अेक रतन तमने अमुलक लाधु । जतन करीने राखोजी ॥
वस्त जोइने वेपार जो कीजे । झनझन हात न दिजीयेजी ॥ ३ ॥

दरशन पाइये प्रकाश-साक्षात दर्शन प्राप्त होईल. रमीवला-अवतार लीला केल्या. भोमनो-पृथ्वीवरील पापरुपी भार उतरविण्यासाठी. केवा ये-जो मार म्हणतो तो संत कोठून म्हटला जाणार. ग्यान-गुरुशिवाय ज्ञान प्राप्त होत नाही. सहेज खाटीक-ज्याने गुरुहि केला नाही व ज्ञानही मिळविले नाही तो केवळ खाटीका प्रमाणेच समजावा. धोरी-बैल. उडो-अतिशय,प्रमाणशिवाय. खड भार-खडतर ओझे,गवताचा मोठा भार. वहीन-वाहून नेले. छुटे-ते सुटणार नाही,भोगावे लागेल. अर्गळ-क्षुल्लक,ज्याला आपण काहीही किंमत देत नाही असे. वसमो-मोबदला. बार मेघ वरसे-मेघांच्या वृष्टिने पाणी जरी मिळत असले तरी. अनगळ नीर-न गाळलेले,दूषित,धूळ केर कचरा याने खराब झालेले पाणी पिऊ नये. काचे कुंभे-कच्च्या मडक्यात पाणी राहू शकत नाही. पात्र जोइने-पात्रापात्र विचार करुन म्हणजे ज्यास ज्याची आवश्यकता त्यास तेच दान करावे. खीरने-दुध-. खांड-साखर. घृत-तुप. अमृत भोजन-मधुर पक्वान्ने. अमुलक-अमुल्य,बहुमोल. जतन-सांभाळ करा. वस्त जोइने-सारासार विचार करुन. झनझन-अपात्र,अयोग्य.

काया छे कुपो मन छे कस्तुरी । सतपंथनो ढाकण दिजीयेजी ॥
एकवार वाव्यु सवा वार लेजो । मारा स्वामीजी ना लीजियेजी ॥ ४ ॥
दुनिया छे दो दिनका पेखना । तेणे देखी देखीने मत भुलोजी ॥
दुनियानी संगतमा जे जीव भुला । ते फरी फरी दुनियामा आवेजी ॥ ५ ॥
भाई अमरापुरी काहे गमावे । चित्तने थीर करी राखोजी ॥
ग्यानके भीतर जो रस पाया । फरी फरी हिरदामा चाखोजी ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मोरा भाई । सत्य वचन परमाणोजी ॥
गुरुनु कह्यु जे ना माने । ते जासे घोर अंधाराजी ॥ ७ ॥

पद ७६ वे

चाल-ईश्वरकु जान बंदे **राग-ब्रिंदावन सारंग**

सतपंथ ओरी ओरी अलंगा न रहिये ॥
अमी पिये ने मुखथी काई झुटू ना कहिये ॥ धृ ॥
आवो आवो रे मारा मोतीना वेपारी ॥
मोतीडावोहोरता वहाली वस्तु विसारी ॥ १ ॥
मारु मारु करता भाई जनम गमायो ॥
हिरला सरीखो तारो मनखो डुबायो ॥ २ ॥
शरीर तमारु छे जेऊ फुलडानो भारो ॥
नथी रे मरवानू तबलगीरे उधारो ॥ ३ ॥
जेमने तुजे सरजा तेणे तुजे निपाया ॥
ते स्वामीजीने घडी पलही नही संभाऱ्या ॥ ४ ॥

कुपो-कुपी,डबी. ढाकण-झाकण. एकवार वाव्यु-एकदा सदभावनेने संतपात्री केलेल्या दानाची सवापटीने फल प्राप्त होते. पेखना-दोन दिवसाचे नाटक. रस पाया-ब्रह्मरस. चाखोजी-चाखा,रसास्वाद घ्या. ओरी ओरी-स्विकार करुन त्याप्रमाणे आचरण करा. अलंगा-अलग राहू नका,विन्मुख राहू नका. अमी पीये-ज्या मुखाने गुरुचरणामृत पान करावयाचे त्या मुखाने असत्य भाषण अथवा दुर्व्यसन करु नका. वोहोरता-माणिक मोतींची खरेदी करतांना. वहाली-चांगली,प्रीय,सद्वस्तू. मनखो-मानव जन्म. फुलडानो भारो-फुलाप्रमाणे नाजुक. नथी रे मरवानू तवलगी रे-जो पर्यंत मरण येत नाही तो पर्यंत जीवित आहे तो पर्यंत. सरजा-उत्पन्न केले. संभाऱ्या-स्मरण करणे.

सतगुरु कहे तमने भाई चेतीने चालो ॥
फरी फरी नही आवे मनखो नीमालो ॥ ५ ॥
भूली छे दनिया जेणे मरम नही जाण्या ॥
भाई अलेख निरंजन सतगुरु ना पछाना ॥ ६ ॥
दान करो रे वीरा तमे जमने हाते ॥
अंत:काले आवे तारे जीवने संगाते ॥ ७ ॥
दान करो रे वीरा तमे सुपात्र जोई ॥
पुंजाना फल तमे पामसो मोरा भाई ॥ ८ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा मुनिवरा ॥
सेवक जाणी स्वामीजीने परदा खोला ॥ ९ ॥
परदा गुरुजी खोल्या स्वामी नजर मलीया ॥
मुनिवर लख चौर्यायशी फेरा जो टलीया ॥ १० ॥

पद ७७ वे

चाल-नाम जपन क्युं छोड दिया **राग-बिहाग**

सती सुहागण तीसे कहिये । अने जले पीहुके साथ ॥
खरी सुहागण पछानीये । जेम पडी पटोळे भात ॥ धृ ॥
ते फाटे पण फिटे नही । एवो स्वामीसु राखो स्नेह ॥
तन मन थइने ओराधीये । जेम हाडे पडाव्या वेह ॥ १ ॥

मनखो निमालो-मानव देहरुपी घरटे. दनिया-पाखडी,नास्तिक लोक. सतगुरु ना पछाण्या-योग्य सन्मार्गदर्शक अशा सतगुरुंची जाणीव,ओळख केली नाही. अंत:काले-मरण समयी तुझे सोबत येईल असे. परदा खोला-मी तू पणाचा अज्ञानरुपी पडदा दूर केला. नजर मलीया-परमेश्वराचे साक्षात दर्शन झाले. फेरा जो टलिया-लक्ष चौऱ्यायशीचा फेरा चुकला. सती सुहागण-सद्भाग्यवान सती तिलाच म्हणावे. पीहुके साथ-जी आपल्या पति सोबत सती जाते ती. पडी पटोळे भात-रेशमी कपड्यावर ज्या प्रमाणे कशिदा काढावा भरत काम करावे ते जसे मिटू शकत नाही तसे. फाटे पण फिटे नही-कपडा फाटतो पण ते नक्षीकाम मिटत नाही. स्नेह-अशाप्रकारचे अतूट प्रेम परमेश्वरावर करा. ओराधीये-तन मनापासून परमेश्वराची आराधना करा. हाडे पडाव्या वेह-हाडी व्रण पडल्यानंतर जीव कासावीस होऊन त्याच दुःखात गढला जातो. तशाप्रकारचे लक्ष परमेश्वराकडे लागले पाहीजे.

चारे जुग तुतो भुलीयो । अने भगती ना किधी सार ॥

मारु मारु करता मरी गयो । पछे केना कुटूंब परिवार ॥ २ ॥
भाई जीवनी संभाल कीजिये । तो तमे सुख घणेरा थाय ॥
हरिश्चंद्रना जेवा फल पामसो । वीरा तेथी अदकेरो लखाय ॥ ३ ॥
भाई अमर घेर छे दोहेलो । अने ते घेर नही पोहचायरे ॥
सवेळाते वेहेला चेतजो । नही तो अंत:कालमा मार खाये ॥ ४ ॥
भाई खरा नाणा जीवने खरचीये । अने खोटे कोई हाथ ना साये ॥
धन धन ते रखेशरो । जीव पाम्या अमरापुरी माहे ॥ ५ ॥
कहेत इममाशहा सांभलो मुनिवरो । तमारा दिलमा राखो विश्वास ॥
आल्या ते साथे आवसे । पछे शी रे जुवो छे वाट ॥ ६ ॥

पद ७८ वे

चाल-ह्या देही तुझ्या जो लपून असे **राग-मिश्रजयजयवंती**

सतपंथ साचा करी सेवीये । अने थर राखो इमान ॥
भाई वेला सवेला मुल छे । तमे हेते देजो रे दान ॥ धृ ॥
अे दान दिजे ने आशिष कीजिये । अने भाव भक्ति कीजेरे भाई ॥
जे मनमा लरजीने चालीये । तो फले पूर्व जन्मनी कमाई ॥ १ ॥
पूर्व कमाई विना केम पामीयें । अने अमरापुर जावाना भेद ॥
जो साचा करीने परमाणीये । तो हेत आणीये रजु वेद ॥ २ ॥
भाई रजु वेदने वायेके वोचरो । अने दुरीजनथी रहेजो दूर ॥
प्रीत कीजे परिब्रह्मसु । तमे नीत नीत पीवो नूर ॥ ३ ॥
नूर पीजीने नाम लीजिये । अने जकरे लाइये नेहे ॥
साचा गुरु पछानी लीजिये । जो देवे अमरफल छेहे ॥ ४ ॥

भुलीयो-आत्मजागृती विसरलास. जीवनी संभाल-जीवीताचे सार्थक्य. जेवा-हरिश्चंद्राप्रमाणे. अदकेरो-अधिक,अतिशय. दोहेलो-दुर्मिळ अप्राप्य. पोहचायरे-जाऊन पोहचता येणार नाही. सवेळाते-वेळेवर. वेहेला-सर्वप्रथम. खरा नाणा-योग्य सद्वस्तु. आल्या-जे द्याल, दान कराल,त्याग कराल ते. थर-स्थिर. आशिष-आशिर्वाद. लरजीने-नम्रतेने,शालिनतेने. रजुवेद-सुक्ष्मवेद,मुक्तिप्रद प्रेमलक्षणा भक्ति. वोचरो-आचरण करा.

भाई अमर देहा कीजिये । अने हेते वरसे मेहे ॥
अथवा वेदमा एम भाकीया । हवे जुगनो आवो छेहे ॥ ५ ॥
भाई छेहे आवा केम जाणीये । अने भागला पडिया त्रण ॥
जे इमानीं वैकुंठ आवसे । ते तो नरके जासे दुरिजन ॥ ६ ॥
अे दुरीजनथी तमे दूर रहेजो । अने ते तमने देसे गाल ॥
भाई सतने मार्गे चालीये । तो सतगुरु लीजे साथ ॥ ७ ॥
ते साथे लइने वात कीजिये । तो वेला पोचीये धेर ॥
जो सतनी सामल लीजिए । तो सुदी होवे पेर ॥ ८ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवरो । अने अे छे अचंबो वात ॥
दुरिजन हसे ते नरके जासे । ते तो सांभाळजो सर्वे साथ ॥ ९ ॥

पद ७९ वे

साचा मारग स्वामीजीने सरज्या । कुडा मत चालो हो वीरा ॥
कुडीयारा कळमाहे खोट पडसे । फळ लेवो सतियारा ॥ १ ॥
अहंता करसो तो वेळा जासे । सेवा करो मनधीरा ॥
सुतक पातक घटमाहे न राखो । काहे हिंडो आप दुवारा ॥ २ ॥
बांधी मोट उठाव न सकसो । काहे लेवो अजगर भारा ॥
मीठु खाता होइ रे गळाई । महाराज लेखा लेसे ॥ ३ ॥
लोन पानीना हिसाब लेसे । आपे स्वामी कागळ जोसे ॥
हलत्र नही ताहा फलत्र गाजसे । लोचन नीर झरसे ॥ ४ ॥
दुरथकी अभ्यागत आव्या । सेवा तेहुनी कीजे ॥
सीस नमीं नमी पाया लागीजे । तो स्वामी साचु पतींजे ॥ ५ ॥

मेहे-प्रेमाची अमृत वृष्टि होईल. छेहे-अंत,शेवट. सुदी होवे पेर-मानव जन्माचे सार्थक होईल. अचंबो-आश्चर्यकारक हकीकत. कुडा-वाइट,असत्य. खोट-नुकसान होईल,व्यर्थ जाईल. सतियारा-सत्यवान. मनधीरा-मनात धीर धरुन,धैर्यवान बनून. हिंडो-कशाकरिता भटकत आहेस. लोन पानीना-मीठ व पाण्याचा अपव्यय केल्यास त्याचा सुध्दा हिशेब ईश्वरी दरबारी द्यावा लागेल. हलत्र-आता,प्राप्त परिस्थितीत फलत्र-प्रलयकाळ लोचन-डोळ्यातून अश्रुधारा वाहतील. साचु पतीजे-सत्य प्रमाण माना.

अेम महारस बोल्या गुरु इमामशहा । उत्तीम रंग रंगावो ॥

साचा मारग स्वामीजीने सरज्या । कुडा तमे मत चालो हो ॥ ६ ॥

८० (प्रभाती)

सुबह हुइरे भाई सुई ना रहिये । जागी जागीने हरीना नाम जो लीजे ॥ १ ॥
उठ उठ ने नर निंद्राळुवा । तेने हुरा आवी निहाळवा ॥ २ ॥
आसन दिजे तेना दर्शन कीजे । हरीना भजन करी अमरफळ लीजे ॥ ३ ॥
तोयरी आशा करी हुं चल करी आवी । तु मारी आसा का भंग पाडे ॥ ४ ॥
आठ पोहोर कलजुगनी तमने सोपो । अेक घडीं भाई मजसु न पोतो ॥ ५ ॥
सातमे भवनथी हुरा चलकर आवी । तू रे निंद्राळुवा निंद्रामा राळो ॥ ६ ॥
नुराना काचोळा अमी ये भरी करी लावू । आंगने आवू तो कोई न पावू॥ ७ ॥
फुकट फेरा अमने काये पडावो । चतुर मरद अमने काहे फरावो ॥ ८ ॥
सऊये मळीने अमने साकसु सोप्या । गोर ब्रह्माजी साकसु सोप्या ॥ ९ ॥
सत कौल कारण अमने फरे वो । रखे हो तो अमने फुकट फेरो ॥ १० ॥
तेनी घडी छे नूरनी वेळा । तू केम वलुधो छे दुनियाना मेळा ॥ ११ ॥
जुग संधे हवा तु चेती ना सको । आसा दिधी रे तेनी आसा पुरो ॥ १२ ॥
जन्म तम मेळा स्वर्ग जो केरा । तू का वलुधो छे दुनियाना मेळा ॥ १३ ॥
देव दुवार छे मदरातनी वेळा । तू अमने का पाडे छे फुकट फेरा ॥ १४ ॥
केरे वेळा अमने निरास वळावो । सुबह येता फरी करी आवो ॥ १५ ॥
हु सती रे रमती हुरा स्वर्गथी आवो । आंगने आवु तो निरास का वळावो॥ १६ ॥
अेवो कोन तने गोठीयो मळीयो । उमर छोडीने सरगती टळीयो ॥ १७ ॥

उत्तीम रंग रंगावो-उत्तम प्रकारच्या रंगात, ब्रह्मानंदात रममाण व्हा. सुबह-प्रभात. सुई-वीरा झोपून राहू नकोस. निंद्राळुवा-झोपाळू. हुरा-अप्सरा,स्वर्गीय देवता. तोयरी-तुझी. आसाका भंग पांडे-आशा भंग का करीत आहेस. आठ पोहोर-कली-युगात मानव जन्म आठवेळेस प्राप्त होईल. राळो-उल्लंघन,ओलांडून टाकलेस. नुराना-अमृताचा. काचोळा-कळस,झारी. साकसु-आज्ञेने. सोप्या-सोपविले आहे. सतकौल-वचनबध्द होऊन. वलुधो-गुरफटला गेला. दुनियाना-दुनियेच्या,जगताच्या मेळाव्यात देवदुवार-अमरापुरीचे द्वार. मदरातनी-मध्यरात्रीची वेळ. गोठीयो-मित्र. सरगती-सतगति. टळीयो-टाळली,व्यर्थ घालविली.

सऊ सरखी समानीमा हुई रे हसायी । तुज रे अबुज नो झालो छे पालव॥ १८ ॥
अमीना कचोळा तमे अेळेरे राळो । तेरे लइने अमे छासमा टाळो ॥ १९ ॥
साचारे मारग अेनी पेर पाइयो । चार वखत तो आप गमवियो ॥ २० ॥
सुबह बपोरने सांजनी वेळा । आज खरी मदरात छे साधुना मेळा ॥ २१ ॥
अपनी करनी छे खरी मदरात । जानो छो गोरब्रह्मा केरा साथ ॥ २२ ॥
ते सऊ करे छे अैसा रे मेळा । तजरे अबुजने निंद्राना मेळा ॥ २३ ॥
अे सहु मळीया छे सत ना सुहागी । रखे मलता अमने भुलावी ॥ २४ ॥
तमारी आसा पुरण कारण आवी । देव जाणी रखे चिंतडा लावो ॥ २५ ॥
बोल्या इमामशहा तमे सत करी जाणो । सतगुरु वचन तमे साच परमाणो॥ २६ ॥

८१
वधावो

आवो मोरा भाई तमे गतमा मेळो ॥
अडसट तीरथनो छे महिमो ॥
अही बैठा गुरु मुखी देवने द्वार ॥
पंच निवारो हरी वेद विचार ॥ १ ॥
कर्ता हो जुगमाहे ध्याया प्रल्हाद ॥
फोडीने खांब हरी प्रगट्या किरतार ॥
होळी माहे स्वामी संचऱ्या हो आज ॥
पाच करोडी अमरापुरीनी वाट ॥ २ ॥

समानीमा-सारख्या मैत्रिणीत,सोबतीणीत. अजुब-अज्ञान. झालो छे पालव-पदरी पडणे,स्विकार करणे. छासमा-ताकामधे. अेनी पेर-अशाप्रकारे.चार वखत-सकाळ,दुपार, संध्याकाळ व मध्यरात्र. सत्पंथ धर्म तत्वाप्रमाणे या चार वेळा संध्या ईश्वर चिंतन स्मरण करावे असे आहे. गमवियो-स्विकृत करणे,गढून जाणे. सुहागी-सतप्रेमी,सौभाग्यवान. चितडा-चित्त,मन. साच-सत्प्रमान मानून. गतमा मेळो-सत्संगात,'सत्' उपासक गुरुबंधुंच्या मेळाव्यात. अडसट तीरथनो-महान पवित्र ६८ तीर्थाचे महात्म्य कलश पुजेत असते. अही बैठा-गुरुंच्या रुपाने मुखी अथवा पुजा करणारे महात्मे या ठिकाणी देव दरबारात स्थानापन्न झालेले आहे. पंच निवारो-मनाचे उच्छृंखल भाव पंचेंद्रियांचे विषय विकार निवारण करुन. वेद विचार-वैदिक तत्वानुसार आत्मचिंतन करा. संचऱ्या-अग्निमध्ये सुध्दा प्रल्हादाचे रक्षण केले.

त्रेता हो जुगमाहे ध्याया हरिश्चन्द्र ॥

तन मन धन सोप्या गुरुने वचन ॥
हरिश्चन्द्र ताराराणी कुवर रोहिदास ॥
सात करोडी अमरापुरीनो वास ॥ ३ ॥
द्वापार जुगमाहे ध्याया धरमपूत ॥
धरम तेहुने जाण्या हो सुत ॥
पाची हो पांडव पंच निरमला ॥
नव करोडी अमरापुरीनो वास ॥ ४ ॥
आज कलजुगमाहे सतगुरुजी होये ॥
जीव छोडावे तेणे मळ्या कोये कोये ॥
वन फळना गुरुये कीधा परसाद ॥
सरवे मंडलमाहे मळवाने आज ॥ ५ ॥
कहे सतगुरु तमे सांभळो हो वात ॥
बार करोडी अमरापुरीनी वाट ॥
कलजुग अंते स्वामी पोते पधारसे ॥
अनंत करोडी साथे कमळाकुंवरने तारसे ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा तमे गतमा मेळो ॥
अडसठ तीरथनो छे महिमो ॥
अही बैठा गुरु मुखी देवने द्वार ॥
पंच निवारो हरी वेद विचार ॥ ७ ॥

८२

प्रभाती

कलजुग अंते आवी सुई ना रहिये ॥धृ॥
जागो मारा मुनिवरो थयो परभात॥
जंबुद्विपे वास पुरो वैकुंठ नाथ ॥१॥

सोप्या गुरुने-गुरुचे वचन प्रमाण मानून तन,मन व धन संपत्ती राज्य वैभव सर्वस्वाचा त्याग केला. ध्याया-धर्मपुत्र युधिष्टिराने सत्यवचन नितीनियम पालन करुन ईश्वर भक्ति केली त्याप्रमाणे. पंच निरमला-पंचेंद्रिय निर्मल करुन,नितीनियमाप्रमाणे वागून.

जेणे जखा मेघा किन्नर तार्‍या ॥
ते हरीना आज निकलंकी वारा ॥ २ ॥

मछ रुपना तमे जोवोने भेद ॥
समंदरमा जाइने केवा वाळ्या वेद ॥ ३ ॥
क्रुंभ रुप लीधो ज्यारे देव मुरारी ॥
रतन चऊदे देवे काढ्या तारी ॥ ४ ॥
वराह रुप लीधु ज्यारे देव दयाळे ॥
पृथ्वी उगारी हरीये जाता रसातळे ॥ ५ ॥
नरसिंह रुप लीधु ज्यारे वैकुंठ राये ॥
प्रल्हादजीनी तारे किधी साये ॥ ६ ॥
वामन रुप लीधु ज्यारे देव मुरारे ॥
वेद ब्रह्माने मुखे भणीया चारे ॥ ७ ॥
छटे जमदग्नी कुठे आव्या परशुराम ॥
क्षत्रीय मात्रनो हरीये फेड्यो ठाम ॥ ८ ॥
राम रुपे हरीये पाषाण तार्‍या ॥
सीता कारण हरीये लंका सींधार्या ॥ ९ ॥
आठमे निरंजन ज्योत कुळमा परकासी ॥
मथुरा छांडी हरीये द्वारकावासी ॥ १० ॥
नवमे ध्यान धरीने मुरख लोक भुलाव्या ॥
अभ्यागत थई पांडवोने द्वारे आव्या ॥ ११ ॥
दसमो अवतारे हरीये बहु रमत करसे ॥
त्यारे दैत्य ते कालिंगा ने मारसे ॥ १२ ॥
नव अवतार हरीना परगट जाणो ॥
दसमो अवतार ते तो नही रे छाणो ॥ १३ ॥
नव दानवनो हरीये किधो संघारो ॥
आज दसमे आव्यो कालिंगानो वारो ॥ १४ ॥

उगारी-उद्धार केला. साये-साहाय्य,रक्षण. फेड्यो-मिटविले. सीधार्या-उद्धार केला,पावन केले. छांडी-सोडून. भुलाव्या-मूर्ख लोकांना भुलविले. रमत करसे-अवतार लिला करतील. छाणो-गुप्त. संघारो-संहार केला.

छेल्ली संधी छेली वातो छेला येही पीयाणा ॥
सतकरी जागसे तेणे मळसे अमर ठाणा ॥ १५ ॥
गुरु नर ईश्वर जंबुद्विपे आवीया ॥
आद निरंजन सतगुरु स्वामी कहाव्या ॥ १६ ॥

पद ८३ वे

किरीयाने कारण अनदीन जागो ॥
तन मन चेतीने खेलो । भी तुही तु ॥ १ ॥
स्वामी जीना सत सबद पतीना । गुरुजीनो उपदेश दिना ॥ २ ॥
निरमळ कायाने गुरु मुखे ध्याया । घर अमरापुरी तेहुना ॥ ३ ॥
छत्रीस लाख गण गंधर्व कहेलावे । आवो रे त्रिभुवनी राया ॥ ४ ॥
छेदी शंखासुर वेद जो वाळ्या । जलमाहे मत्स्य उपना ॥ ५ ॥
मधु किंटक मोर दानव हंकाऱ्या । कोपीने करवत दिना ॥ ६ ॥
चवथे नरसिंह रुप सारंगधर । हिरण्य कश्यप दैत्य छेद्या ॥ ७ ॥
पाचवे बळी राजा मति बुध्दि,हीना । मस्तके पाव हरीने दिना ॥ ८ ॥
सहस्त्रार्जुन दैत्य अति रण सुरा । वन खंडमा हिंडे बावरा ॥ ९ ॥
तब परशरामे लखीयाने सुं किधा । आपाई पिंजरामा घाल्या ॥ १० ॥
सातवे श्रीराम रुप सारंगधर । वन खंड माहे वसंता ॥ ११ ॥
लंकानो रावण गर्वे जो घेर्या । मृग हवारे सुवर्णना ॥ १२ ॥
छेदी दशाशीर सीता जो वाळी । वर काई मंदोधरीने दिना ॥ १३ ॥
कहे मंदोधरी राजा बीभीषण । लंका गड हवारे सुवर्णना ॥ १४ ॥
आठमे नंदा घरी गोकुळ बाळा । कृष्णजी नाम भणाव्या ॥ १५ ॥
कंसासुर चांडाळ संघारीया । कालीया नाग नाथीने आव्या ॥ १६ ॥
नवमे बुद्धय रुप धरीया हो स्वामी । कलमाहे निकलंकी आव्या ॥ १७ ॥

पीयाणा-अमौलिक क्षण (मानव जन्म), अमर ठाणा-अमर पद,मोक्षपद. किरीयाने-सत्करणीने. चेतीने-तन मनाने जागृत होऊन वागा,सदाचरण करा. भी तुही तु-अंतरबाह्य तूंच परमेश्वर भरलेला आहे. सबद,पतीना-शब्द प्रमाण मानून. वाळ्या-परत आणले. हंकाऱ्या-संहार केला. लखीयाने-लक्षण. आपाई-अदभूत. जो वाळी-सोडवून आणले. चांडाळ-दुष्ट,दानव.

नारद रखेशर स्वामीने हंकाऱ्या । दुर्योधन घेर पुसीने आव्या ॥ १८ ॥
मुगट बांधीने दुर्योधन चढीया । आवो रे त्रिभुवनी राजा ॥ १९ ॥
बाण साधीने रथ अर्जुन चढीया । आवो रे दुर्योधन राजा ॥ २० ॥
ढोल दमामे भेरीने फेरो । उसी दिन दुर्योधन आया ॥ २१ ॥
हाते गदा भीम गरहीने गरजे । हाक मारीने दल साऱ्या ॥ २२ ॥
सास उस्वासने भागर दल चाले । कौरव वंश गमाया ॥ २३ ॥
कापे धरत्री मेरु जो डोले । धवला शिरी भार थंबाया ॥ २४ ॥
हाते त्रिधारु खड्ग जो लेसे । दैत्यने मस्तक बजावे ॥ २५ ॥
चिन महाचिन नगर लुटावसे । समुद्रमाहे बुडावसे हो ॥ २६ ॥
अनंत करोडीना त्या भरणा भरावसे । जंबुद्विप मोझारजी ॥ २७ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । साचे सिद्ध जो वैकुंठ पाइये ॥ २८ ॥

पद ८४ वे

गुरु नर स्वामीसु हेत । मारो मन गुरु मल्याजी ॥ १ ॥
तारा येहुनी रात्र रे भाई । झंबुका पवन घणाजी ॥ २ ॥
सागर लेहेरा लेयेकीरे भाई । उंडा देख डऱ्याजी ॥ ३ ॥
ब्रह्मा विष्णु महेश्वरकी भाई । तुही तुही जपोजी ॥ ४ ॥
तुजबीना अवर नही कोई । बेली कवन चढीयाजी ॥ ५ ॥
मुगत बनीजे केम केम करी । हमे गाठ उनाजी ॥ ६ ॥
जेहुना सुकरीत साथे रे भाई । साथी मारा पार लम्हाजी ॥ ७ ॥
धन धन जेहुना परिवार भाई । खेलनहारा खेली गयाजी ॥ ८ ॥
पहेला प्रहरनी रात्र रे भाई । जागता कवन जाग्याजी ॥ ९ ॥
जाग्या कुंवर प्रल्हादरे भाई । जागता सोही हुवाजी ॥ १० ॥
पाच करोडी देव साथेरे भाई । अमरापुरी सोही लह्याजी ॥ ११ ॥
दुजा पोहोरनी रात्र रे भाई । जागता कवन जाग्याजी ॥ १२ ॥
जाग्या हरिश्चंद्र राव रे भाई । जागता सोही हुवाजी ॥ १३ ॥

दमामे-दुंदुभी,नगारा,चौघडा, गरहीने गरजे-गदा सावरुन गर्जना केली. झुंबका-सोसाट्याचा उंडा-अतिशय खोल,अफाट.

सात करोडी देव साथेरे भाई । अमरापुरी सोही लह्याजी ॥ १४ ॥
त्रीजा पोहोरनी रात्रे भाई । जागता कवन जाग्याजी ॥ १५ ॥
जाग्या पंडूसुत राव रे भाई । जागता सोही हुवाजी ॥ १६ ॥
नव करोडी देव साथेरे भाई । अमरापूरी सोही लह्याजी ॥ १७ ॥
चवथा पोहोरनी रात्र रे भाई । जागता कवन जाग्याजी ॥ १८ ॥
जाग्या गुरु सहदेवरे भाई । जागता सोही हुवाजी ॥ १९ ॥
बारा करोडी देव साथेरे भाई । अमरापुरी सोही लह्याजी ॥ २० ॥
पाच सात नव बारा रे भाई । त्रेतीस करोडी देव अमर थयाजी ॥ २१ ॥
आजरे फलंत्र वेलारे भाई । जागता कवन जागीयाजी ॥ २२ ॥
जाग्या कमळाकुंवर रावरे भाई । जागता सोहीं हुवाजी ॥ २३ ॥
अनंत करोडी देव साथेरे भाई । अमरापूरी सोही जासेजी ॥ २४ ॥
भाइडा अेवा आव्या छे खेत्र । कमाई फळ लोडीने लीजोजी ॥ २५ ॥
अेम बोल्या सतगुरु सहदेव । आवी मल्या नर हरीजी ॥ २६ ॥

पद ८५ वे

चाल-आदर प्यारे मे राचारे भाई **राग-माड**

जय जय नाराय ब्रह्मपरायण । श्रीपति कमलाकंतंग हो ॥ धृ ॥
नाम अनुपम कहालगी वरणू । शेष न पावे अंतंग हो ॥
सनसनकादि ब्रह्म अनादि । नारायण ध्यान धरतंग हो ॥ १ ॥
मच्छ कच्छ वराह नरसिंह । वामन ध्यान धरतंग हो ॥
परशराम और रामचंद्र है । कोटीक लीला करतंग हो ॥ २ ॥
खेलत गेंद गीरी जमुनामे । तापर कुंद करतंग हो ॥
पेशी पाताल कालीया नाग नाथीयो । फनपर नृत करतंग हो ॥ ३ ॥
श्रीकृष्ण होकर असुर संघारे । कंसके केस गृहतंग हो ॥
जगन्नाथ जुगमा चेतामणी । बैठा रह्या अेक चंतग हो ॥ ४ ॥
कलजुगमा निकलंकी होकर । सतशिल गुणवंतंग हो ॥
अेऊ द्वादशस्कंद भागवतहि गावे । सुरस नाम भगवंतंग हो ॥ ५ ॥

कमला कतंग-कमलापति नारायण. गेंद-चेंडू. पेशी पाताल-पाताळात जाऊन. गृहतंग-धरुन-धन. सुरस-भावमधुर.

पद ८६ वे

चाल-इस तन धनकी कोन बढाई **राग-पिलू**

जुवो जुवो पंडीत वेद पुराण । किये अवतार हरी होते पाषाण ॥ धृ ॥
पहिले अवतार हरी थया मच्छजी ॥
शंखासुर दानव मार्या पाताल पैसाजी ॥
लावी वेद तमे ब्रह्माजीने आपीयाजी ॥
सहु देवताने आनंद थयाजी ॥ १ ॥
बीजो अवतार हरी कुंभ पृष्टीजी ॥
रसातल जाता उगारी तमे सृष्टीजी ॥
अेवो पराक्रम बोले छे पुराणजी ॥
मार्यो मधुकिंटक दानव लीधो तमे प्राणजी ॥ २ ॥
त्रीजो अवतार हरी वराहनो लइयेजी ॥
वधियो दानव मोरो दैत्यजी ॥
अे सहु प्रीथमी झीली तमे दाढेजी ॥
अेवा स्वामीजी तमारो पोवाडाजी ॥ ३ ॥
चौथो अवतार हरी खंब मोझारजी ॥
नरसिंह रुप तमे लीधो मुरारजी ॥
राखी लाज तमे प्रल्हादनी खरीजी ॥
वधियो हिरण्यकच्छप प्रत्यक्ष वैरीजी ॥ ४ ॥
पाचमो अवतार हरी लीधो जे बटुजी ॥
मागीयो दान समो जई कष्टुजी ॥
औट कदम प्रिथमीनो माग्यो दानजी ॥
बलीराजा पाताल मुको तमे जानजी ॥ ५ ॥
छटो अवतार हरी जामदग्नि थयाजी ॥
तप किधो माटे हरी आव्या छे ताहाजी ॥
पिताने वचने वधी माताजी ॥
शिक्षा लगाडी सहस्त्र अर्जुन रायाजी ॥ ६ ॥
सातवे अवतार हरी थया छे रामजी ॥
सुरजवंशी जन्म लीधो वेद विसरामजी ॥

निरदाळो दशाशीर रावण दैत्यजी ॥
दशरथ घेर थया छे बाळजी ॥ ७ ॥
आठवे अवतार हरी गोकुळ वासजी ॥
सोखी नाखी पुतना वधीये कंसजी ॥
वसुदेव देवकीना कऱ्या बंद खुलासजी ॥
आनंद थया देव करोडी तेतीसजी ॥ ८ ॥
नवमो अवतार हरी मौन धारीजी ॥
बुध्द रुप तमारु नथी पारजी ॥
वधिया दुर्योधन दैत्य प्रचंडजी ॥
तार्या पांडव मोकल्या हिमांचलजी ॥ ९ ॥
दसमो अवतार हरी वरजा शहरजी ॥
निकलंकी रुप तमारो न कळे पारजी ॥
अेवा षड्शास्त्रमा किधा वखाणजी
अडार पुराणमाहे स्वामींनी वखाणजी ॥ ॥ १० ॥
अेवो हरीना दस अवतार थयाजी ॥
जोइने देखो तो हरी छे आयाजी ॥
भणे गुरु ब्रह्मा सांभलो मुनिवर भाई ॥
जोवो स्वामी तमे अमरापुरी जावोजी ॥ ११ ॥

पद ८७ वे

जागो रे जीवडा हो जागो ॥ धृ ॥
उतपत रंचना पहेले रंची। जडीया त्रीभुवन स्वामी हो ॥
सातये सागर स्वामी पैदा किधा। मेरसु जडीया ये थंब हो ॥ १ ॥
जागो रे जीवडा हो जागोजी। जपो मारा स्वामीजीनु नाम हो ॥
पाप शरीरनु झडी पडे। होये अमरापुर माहे ठाम हो ॥ २ ॥
धरत्री जडता पाच जुग गया। गया नील धुंध:कार हो ॥
चार खाण हो स्वामीये पेदा किधी। तेहुने करता ना लागे वार हो ॥ ३ ॥

पहेले स्वेदज खाण जीव घालीयो। चार लक्ष सरजीयो मेघ हो।।
की चांद सुरीज स्वामीजीने नुरे धरा। नव लक्ष तारानु तेज हो ।।४।।
बीजे ईंडज खाण जीव घालीयो। द्रु गरभवास हो।।
नवकुळ नाग भात जीवना लागो। चलावीयी हेळा भार हो ।।५।।
त्रीजे जारज खाण जीव घालीयो। राखीयो वसमल ठाम हो।।
मोल मंत्रनी मोढे नदी वहे। जीवडो नथी पामो सास हो ।।६।।
चोथे उद्‌बीज खाण जीव घालीयो। नथी जपा स्वामीनुं नाम हो।।
उधे मस्तक जीव रोपीयो। उपर जामीये हीम हो ।।७।।
कलपमाहे करोडी जीवने तारीया। तेणे लाधा छे ये नाम हो।।
लखचौर्यायशींना फेरा जेणे छोडवा। तेनी काया अविंचल अभंग हो ।।८।।
अमरापुरी पहेले पेदा किधी। पीछे निपाया देव हो।।
शंखासुर स्वामीये मारीयो। गुरु ब्रह्माना वाळ्या छे वेद हो ।।९।।
क्रता जुग पहेला होइसरो। मुखी हुवा प्रल्हाद हो।।
दैत्यने दावो मांडीयो। स्वामी मारे दिधी छे वाचे हो ।।१०।।
करोडी पाचसु प्रल्हाद तारीया। तेने आल्या अविंचल राज हो।।
लख चौर्यायशी फेरा जीव छोड्या। तेनी काया अविंचल अभंग हो ।।११।।
त्रैता जुगमाहे श्रीराम अवतर्‍या। सागर बांधी छे पाळ हो।।
लंकानो रावण मारीयो। वाळी छे सीता ये नार हो ।।१२।।
करोडी सातसु हरिश्चंद्र तारीया। तेणे आल्या अविंचल राज हो।।
लखचौर्यायशी फेरा जीने छोडवा। तेनी काया अविंचल अभंग हो ।।१३।।
द्वापारमाहे कान्हम अवतर्‍या। जेणे गोकुळ चारी छे गाये हो।।
पाची पांडव हरीने तारीया। मारीयो दुर्योधन राये हो ।।१४।।
करोडी नवसु युधिष्टिर तारीया। तेहुने आल्या अविंचल राज हो।।
लख चौर्यायशी फेरा जीने छोडवा। तेनी काया अविंचल अभंग हो ।।१५।।
कलजुगमाहे श्री निकलंकी अवतरसे। रखेशरने देसे अविंचल राज हो।।
भक्त कमलाकुवरने थापीया। जेम लीना सीधा काज हो ।।१६।।
कहेत इमामशहा सुनो मुनिवरो। जागो जोवो ने करो विचार हो।।
अनंत करोडीमा आवी मलो। तो साची तमारी कमाई हो ।।१७।।

८८ वधावो

चाल-मंगल स्तवन प्रभुचे **राग-कॉफी**

दिना नाथ पधारीयो । सतगुरु आव्या छे आज ॥ धृ ॥
धन धन आजना छे दिन । मारा सतगुरु आव्या छे आज ॥ १ ॥
हरींना जाणीया कोण कोण होसे । कोण कोण थासे आगेवान ॥ २ ॥
पाच करोडी हरीना जाणीया होसे । राजा प्रल्हाद थासे आगेवान ॥ ३ ॥
सात करोडी हरीना जाणीया होसे । राजा हरिश्चंद्र थासे आगेवान ॥ ४ ॥
नव करोडी हरीना जाणीया होसे । राजा युधिष्ठिर थासे आगेवान ॥ ५ ॥
बारा करोडी हरीना जाणीया होसे । गुरु सहदेव थासे आगेवान ॥ ६ ॥
अनंत करोडी हरीना जाणीया होसे । भक्त कमलाकुवर थासे आगेवान ॥ ७ ॥
कहेत इमामशहा सुनो रे भाई । जपजो तो अजंपानो जाप ॥ ८ ॥

पद ८९ वे

पाछीम दिसाथी पुरुष पधाऱ्या । आछा छे आनंदजी ॥ १ ॥
भागी ते रयेणीने रवि प्रकाशा । आवीया ते वसंतजी ॥ २ ॥
फलवा ते फुल नरत मोहरी । वेळा छे विखमजी ॥ ३ ॥
वेहेला थावोरे वीरा मारा । खीन न करसे विलंबजी ॥ ४ ॥
साचा ते सुकरीत साथी तेरा । आखीर बेली धरमजी ॥ ५ ॥
हवे समरो आयो सुबखानो । वीरा राता तनजी ॥ ६ ॥
तमे पछे करसो अवथाने । आया असरथ दिनजी ॥ ७ ॥
तमे वाचा दिधी ब्रह्मासु अने । सोही पछानो गुरुजीहो ॥ ८ ॥
स्वामी आदे अंते आवीया । मारो सरजन हारजी ॥ ९ ॥
जेणे जखा मेघा किन्नर ताऱ्या । तेत्रीसा उद्धारीयाजी ॥ १० ॥

पधाऱ्या-प्रगट झाले,रुप धारण करुन आले. भागी-मिटली. रयेणीने-रात्र,अंधार. विखमजी-विचित्र,अद्भूत. खीन-क्षणभर. बेली-उद्धारक,पार उतरवून नेणारी नाव. सुबखानो-अतिशय वाखाणणी करण्यासारखी. राता-तनमनाने गढून जा, एकरुप व्हा. अवथाने-उशिर,दिरंगाई,आळस. असरथ-शेवट,अंत.

क्रता जुगमाहे स्वामी आवीया । किधो वेद विस्तारजी ॥ ११ ॥
त्यारे नरसिंह रुपे नाम म्हणाया । तारीयो भक्त प्रल्हादजी ॥ १२ ॥
प्रल्हादने शिर भरणा भराया । करोडी पाचनो उद्धारजी ॥ १३ ॥
स्वामी त्रेता जुगमाहे आवीया । दशरथने घेर रामजी ॥ १४ ॥
त्यारे वनज गयाने व्याकुळ थया । जेणे राख्या धीरजी ॥ १५ ॥
तीहा सत साचाने गुरुनी वाचा । जेणे वेचिया आपजी ॥ १६ ॥
हरिश्चद्रने शिर भरणा भराया । करोडी सातनो उद्धारजी ॥ १७ ॥
स्वामी द्वापार जुगमाहे आवीया । वसुदेवने घेर कान्हाजी ॥ १८ ॥
त्यारे कृष्ण रुप कमळ ल्याया । मारीयो मल्ल कंसजी ॥ १९ ॥
त्यारे कौरव मार्याने पांडव तार्या । हिमालये गळाव्या हाडजी ॥ २० ॥
राजा धरमने शिर भरणा भराया । करोडी नवने उद्धारीयाजी ॥ २१ ॥
त्रण जुगमाहे स्वामी आवीया । नवमो बुद्ध रुप नारायणजी ॥ २२ ॥
आज कलजुगमाहे स्वामी आवीया । आज दसवे देव दयाळजी ॥ २३ ॥
बारा करोडीशुं गुरु सहदेव ताऱ्या । सोही पछाणो गुरुजी ॥ २४ ॥
स्वामी जंबुद्विपमाहे परवरीयाने । निकलंकी नाम धरीयाजी ॥ २५ ॥
स्वामी सर्वे दैत्य संघारवाने । सेवक करसे सवारजी ॥ २६ ॥
मारा वीरा घर वधावनाने । जीन्हे आराध्या आजजी ॥ २७ ॥
जे हरीनो रंगमाहे रंगीया । ते पाम्या मोक्ष दरशनजी ॥ २८ ॥
त्याहा अनंत मळसे एकटाने । साचा हो संचियाराजी ॥ २९ ॥
त्याहा वसम कुंवारीने वरदान देसे । कायम कन्या परणसेजी ॥ ३० ॥
पाच सात नव बार । अनंत करोडीना उद्धारजी ॥ ३१ ॥
सतगुरु इमामशहा बोलीया। मुनिवर होवो हुशियारजी ॥ ३२ ॥

पद ९० वे

अेक तुही तु अेक तुही तु ॥ धृ ॥
पहिले धुंधु:कार उपाया । रंचना कुदरत साची ॥ १ ॥

परवरीयाने-प्रगट झाले. वधावनाने-वाहवा करणे,स्तुती करणे. परणसेजी-वसम कुवारी अशा पृथ्वीला वचन दिल्याप्रमाणे परमेश्वर तिच्याशी विवाह करतील. अेक तुही तु-एकमेव,सत् रुप भगवान,चिरकाल अबाधित आहे. कुदरत-निसर्ग.

छत्रीस जुग चौर्यायशी चौकडी । अेके ध्याने नर रहिया ॥ २ ॥
तीस माताके पिता पुत्र बंधवा । मन संतोखे नर रहिया ॥ ३ ॥
आप चलिंत्र कारणे ईंड उपाया । त्रण भुवन ताहा किया ॥ ४ ॥
आरंभ आकासना मुळ जो कहिये । द्वितीये स्थानी वसुंधरा ॥ ५ ॥
तृतीये स्थानी धवला भणींये । चतुर्थस्थानी जो मच्छा ॥ ६ ॥
मच्छ आधारे ब्रह्मा जो सरज्या । वेद चार ताहा किया ॥ ७ ॥
पवन पुष्टी जो पाषाण बांध्या । जळमाहे बंध जो किया ॥ ८ ॥
मच्छ निळारंभी पवन फिराया । पवन भार थंबलाया ॥ ९ ॥
छेदिन माहे कुल रंचना जो सारी । स्वामी रुप जो किया ॥ १० ॥
कुदरत उस केरा पार जो जाणो । अेक बुंदथी अेता जो किया ॥ ११ ॥
क्रता जुगमाहे जखा नव्हाणुकरोड । सेवा के कारणे आव्या ॥ १२ ॥
पाच करोडीसु राजा प्रल्हाद । हरणाराखेस दैत्य छेद्या ॥ १३ ॥
त्रेता जुगमाहे छपन करोडी मेघा । सेवाके कारणे आव्या ॥ १४ ॥
सात करोडीसु राजा हरिश्चंद्र । रावण दैत्य जो छेद्या ॥ १५ ॥
द्वापार जुगमाहे बत्रीस करोडी किन्नर । सेवाके कारणे आव्या ॥ १६ ॥
नव करोडीसु राजा युधिष्ठिर । कौरवे वंश गमाया ॥ १७ ॥
कलजुगमाहे तेत्रीस करोडी देव । देव रखेश्वरा मळीया ॥ १८ ॥
बारा करोडीसु गुरु सहदेव । रखीयाने तारणे आवीया ॥ १९ ॥
कलजुग अंते अनंत करोडी देव । स्वामीना सैन्यमा मळसे ॥ २० ॥
दैत्य कालिंगाने मारीने । कमलाकुंवर शिर भरणा भरावसे ॥ २१ ॥
अे गीनान बोल्या गुरु इमामशहा। तमे सेवा तेहुनी जागोरे ॥ २२ ॥

पद ९१ वे

अे सत साचु जाणजो । मारा रखेश्वर वीरा॥
अे मनमाहे आणजो । परखी लेजोरे हिरा ॥ १ ॥
सतपंथ जही सरजीया । तई माये ना बाप॥
चन्द्र सुरीज नहीं प्रीथमी । स्वामी आपे जो आप ॥ २ ॥

वसुंधरा-पृथ्वी. धवला-बैलाच्या आकृती सारखे. भरणा भरावसे-मोक्षगति होईल, उद्धार होईल. परखी लेजो-शोधून घ्या. सरजीया-उत्पन्न केला.

छत्रीस जुग चौऱ्यायशी चौकडी । ॐकार करता हता ।।
रात्र दिवस मेर मेखडा । खंड द्विप कोई न होता ।। ३ ।।
अे सत साचु जाणजो । मारा रखेशर वीरा ।।
ईंड फोडीने त्रिभुवन रचिया । धर्म जुग ताहा थापीया ।। ४ ।।
अेक मुरत त्रण देव । स्वामी रहिया थापी ।।
जेणे हुरदे नव ओळखीया । ते भुला महा पापी ।। ५ ।।
आद ब्रह्मा घट स्थापीया । चहु जुग नाखी फुई ।।
अनंत रुपे चलींत्र तये किधा । श्रीष्ट करतार सोई ।। ६ ।।
चार कल्पमाहे जखा मेघा सीधा । किन्नर बत्रीस करोडी ।।
वीरा पाटथकी पसारो चालसे । जंबुद्विपना भाई ।। ७ ।।
अे सतपंथ सदा उत्तीम आयो । अे धरम अेवा छेहोवीरा ।।
उत्तीम करणी कमावता पग पाछो न दिजे । मोक्ष मुगत याहा आपी हो वीरा ।। ८ ।।
चार रुप हरीने लीधा । करता जुग जो माहे ।।
पंधरा करोडी जीव नेमीया । जुग करता हो माहे ।। ९ ।।
अे सत साचु जाणजो । मारा रखेशर वीरा ।।
पाच करोडी जीव निपना । दस भुला तीहा ।। १० ।।
पाचे गुरु ब्रह्मा ओळखीया । गत लोका माहे ।।
पाचसु प्रल्हाद मुखी ताऱ्या । अमरापुर जो माहे ।। ११ ।।
त्रण रुप हरीने लीधा । त्रेता जुग जो माहे ।।
अेकवीस करोडी जीव नेमीया । जुग त्रेता माहे ।। १२ ।।
अे सत साचु अेम जाणजो । मारा रखेशर वीरा ।।
सात करोडी जीव निपना । चौदा भुला तीहा ।। १३ ।।
साते गुरु वशिष्ट ओळखीया । गत लोका जो माहे ।।
सातसु हरिश्चन्द्र मुखी ताऱ्या । अमरापुर जो माहे ।। १४ ।।
दुई रुप हरीने लीधा । जुग द्वापार जो माहे ।।
सत्तावीस करोडी जीव नेमीया । द्वापार जुग माहे ।। १५ ।।

हुरदे-हृदयात. श्रीष्ट-सृष्टी. सीधा-उद्धार झाला.

अे सत साचु जाणजो । मारा रखेशर वीरा ॥

नव करोडी जीव नीपना । अढार भुला तीहा ॥ १६ ॥
नवे वेद व्यास वळखीया । गत लोका जो माहे ॥
नव करोडीसु युधिष्टिर मुखी तार्‍या । अमरापुर जो माहे ॥ १७ ॥
छत्रीस करोडी जीव नेमीया । आज कलजुग माहे ॥
बारा करोडी जीव निपना । चोवीस भुला तीहा ॥ १८ ॥
बारा करोडीसु गुरु सहदेव । गत लोका जो माहे ॥
बारा करोडीसु गुरु मुखी तार्‍या । अमरापुर जो माहे ॥ १९ ॥
अनंत करोडी जीव नेमीया । कलजुग छेल्ली संध माहे ॥
अेक रुप वारा वरतीया । आज कलजुग जो माहे ॥ २० ॥
आद अंतना सहु अमरजीव मलसे । गत लोका जो माहे ॥
अनंत करोडीसु कमळाकुंवर मुखी तारसे । मोक्ष मुगती थासे ॥ २१ ॥
कहे गुरु सहदेव ज्ञानवंता । सांभळो ऋषिवर भाई ॥
साची करणी कमावो रे । सत सतियारा रे भाई ॥ २२ ॥

९२ वधावो

स्वामी पैदा कर्‍यानी पत राखजो । भवसागर उतारो पार ॥
सतगुरु तमने विनवु ॥ धृ ॥
अमे आशा तमारी अति घणी । तमे अनेक उतार्‍या छे पार ॥
तमे चिंता हमारी राखजो । क्रोडी अनंतनो छो सरदार ॥ १ ॥
पैला क्रतामा हरी आवीया । क्रोडी पाचसु उतार्‍या पार ॥
प्रल्हादनी वारे तमे आवीया । नरसिंह रुपे झाल्या छे हात ॥ २ ॥
बीजा त्रेतामा हरी आवीया । क्रोडी सातसु उतार्‍या पार ॥
ताराराणीनी वारे तमे आवीया । राम रुपे झाल्या छे हात ॥ ३ ॥
त्रीजा द्वापारमा हरी आवीया । किधा पांडवनो प्रतिपाळ ॥
द्रौपदीनी वारे तमे आवीया । नवसो नव्हाणु पुराव्या चीर ॥ ४ ॥
आज कलजुगमा हरी आवीया । क्रोडी बारासु उतार्‍या पार ॥

आज फलंत्र वेलामा फल आपजो । क्रोडी अनंत नो छे सरदार ॥ ५ ॥

नेमीया-मंत्रोपदेश केला, नीति नियमाप्रमाणे वागण्याची दिक्षा घेतली. पत-लाज. प्रतिपाळ-रक्षण. चीर-वस्त्र. फलंत्र-कलियुगाच्या शेवटची वेळ.

अे तो सतगुरु ब्रह्मा बोलीया । ते तो बोल्या छे जयजयकार ॥
बत्रीस दात वचे जिभ्या राखि छे । तमे लेजो अमने उगार ॥ ६ ॥

९३ वधावो

चाल-मीठडु नाम छे तमारु **राग-असावरी भैरवी**

सतगुरु मल्या तेना थयारे चांदरणा । गुरु मारा प्रभुजी देखाड्या ॥ धृ ॥
ईश्वर आदे सतगुरुने सेवो । गुरु मारा तारवाने आव्या रखीयो ॥ १ ॥
क्रताहो जुगमा पंधराकरोडी । नरसिंह नामने ध्याया रुखीयो ॥ २ ॥
दस करोडी आप मुरादा । गुरुजीना वचन ना मान्या रुखीयो ॥ ३ ॥
पाच करोडी प्रल्हाद ताऱ्या । खंब तोडीने देखाड्या रुखीयो ॥ ४ ॥
त्रेता हो जुगमा एकवीस करोडी । श्रीराम नामने ध्याया रुखीयो ॥ ५ ॥
चौद करोडी आप मुरादा । गुरुजीना वचन ना मान्या रुखीयो ॥ ६ ॥
सात करोडी हरिश्चंद्र ताऱ्या । काशिखंड माहे वेचाव्या रुखीयो ॥ ७ ॥
द्वापार जुगमा सत्तावीस करोडी । श्रीकृष्ण नामने ध्याया रुखीयो ॥ ८ ॥
अठरा करोडी आप मुरादा । गुरुजीना वचन ना मान्या रुखीयो ॥ ९ ॥
नव करोडी युधिष्ठिर ताऱ्या । हिमांचल हाड गळाव्या रुखीयो ॥ १० ॥
फलंत्र वेलामा अनंत करोडी । निकलंकी तारवाने आव्या रुखीयो ॥ ११ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । मुनिवर वैकुंठ लाव्या रुखीयो ॥ १२ ॥

पद ९४ वे

स्वामीपर चमर ढलावीया । नवखंडमाहे किधो प्रकाश ॥ १ ॥
सेवकना मन हरखीया । अेतो चोवीस मुलकोनो राये रे ॥ २ ॥
कायानगर रळीयामना । अेमा बेठा नारायण देव रे ॥ ३ ॥
काया नगर छे ढुंकडा । पाचे मारी किधा परकाश ॥ ४ ॥
करण कल्प चार जुग कऱ्या । निराकार निरंजन देव रे ॥ ५ ॥

वचे-मधे. उगार-उद्धार. चांदरणा-आनंद. आप मुरादा-मी पणाच्या अहंकारास बळी पडले. चमर-छत्रचामर,चॅवरी. हरखीया-आनंद झाला. चोवीस मुलकोने-२४ देशांचा म्हणजे अखिल पृथ्वीचा राजा. रळीयामना-सुंदर,सुशोभित,रमणीय. ढुकडा-नाशिवंत

करण कल्प थकी नुर आव्या । नुरे ब्रह्मा विष्णु महेश्वर आजरे ॥ ६ ॥
माया रंची जुग शाम कन्या । पैला शक्तिथी किधा मंडान रे ॥ ७ ॥
करण कल्प हरी अवतरीया । अने पुरा किधा दस अवतार रे ॥ ८ ॥
करण कल्प भक्त तारीया । गण गंधर्व सनसनकादिकरे ॥ ९ ॥
क्रता जुगमा हरी आवीया । ऋग्वेदनो मोटा वेहेवार रे ॥ १० ॥
चार रुप हरीये धरीया । मच्छ कच्छ वराह नृसिंहावतार रे ॥ ११ ॥
चार दानव हरीये संघारीया । ता तो राखी छे भक्तोनी लाजरे ॥ १२ ॥
पाच करोडी जीव ताहा तारीयो । मुखी प्रल्हाद भगत साथरे ॥ १३ ॥
त्रेता हो जुगमा स्वामी आवीया । यजुरवेदनो मोटो मंडाणरे ॥ १४ ॥
त्रण रुप हरीये धरीया । वामन परशुराम श्रीराम अवतार रे ॥ १५ ॥
त्रण दानव हरीये संघारीया । ता तो राखी छे भक्तोनी लाज रे ॥ १६ ॥
सात करोडी जीव त्या तारीया । मुखी हरिश्चंद्र भगत साथ रे ॥ १७ ॥
द्वापार जुगे स्वामी आवीया । साम वेदनो मांड्यो मंडाणरे ॥ १८ ॥
बेऊ रुप हरीये धरीया। कृष्ण बुध्दनो लिधो अवतार रे ॥ १९ ॥
बेहु दानव हरीये संघारीया । ता तो राखी छे पांडवोनी लाजरे ॥ २० ॥
नव करोडी जीव तारीया । मुखी धरम युधिष्ठिर साथरे ॥ २१ ॥
आज कलियुगमा हरी आवीया । अथर्ववेदनो मांड्यो वहेवाररे ॥ २२ ॥
अेक रुप स्वामी धरसे । परतक श्री निकलंकी अवताररे ॥ २३ ॥
अेक दानवने हरी संघारसे । ता तो राखसे भक्तोनी लाजरे ॥ २४ ॥
अनंत करोडी जीव तारसे । मुखी कमलाकुंवर भक्त साथरे ॥ २५ ॥
कलियुगमा स्वामीजी आवसे । श्री निकलंकी भणावसे नामरे ॥ २६ ॥
श्वेत द्विप अहेराखंड कहिये । त्या तो निकलंकी दसमो अवताररे ॥ २७ ॥
तखत उपर बेससे मारा स्वामीजी । श्री निकलंकी दसमो अवताररे॥ २८ ॥
अनंत करोडीना वर आपीया । मुखी कमलाकुंवर भक्त साथरे ॥ २९ ॥
सोळ कळा स्वामीजीने सोभती । तेना तेज तणो नही पाररे ॥ ३० ॥
भाई दसवंत दइने छुटसो । दसवंत करण कल्पथकी आवीरे ॥ ३१ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मुनिवरो । आखरवेळानुं बोल्या छे गीनान रे॥ ३२ ॥

पद ९५ वे

चाल-कोठे पाहू तुला कोठे शोधू तुला **राग-दुर्गा**

आज तो रे अमर रचिया । भले मिल्या भगवान रे ॥ धृ ॥
काम क्रोधे जे नर भुलीया । तेनो वेल गयो अवतार रे ॥ १ ॥
एक चन्दन पासे लिमडो । तेमा सुगंध बहु अपार रे ॥ २ ॥
तेना पासे पोला वासळा । तेमा सुगंध नही लगारे ॥ ३ ॥
अेवा रे तमे लोक छो । अने बेइमानीने वारीये ॥ ४ ॥
गुरु मेळामा जाई उभा रहीने । किधा करतब टालीये ॥ ५ ॥
गुळीना वस्त्र वेद वाळ्या । परिब्रह्मा आसन न लावीये ॥ ६ ॥
तेथी देव लोक तो दूर छे । बाबा गुलीते गंधीने टालीये ॥ ७ ॥
सनीयारे राजा सतवादी । ते तो वाळी न सके कोयने ॥ ८ ॥
तेनु पन जोवाने प्रभुजी आवीया । त्यारे होलो थयो मुराररे ॥ ९ ॥
शिकरो तो शिकार मागीये । अने राजानो छे पण रे ॥ १० ॥
बेसो स्वामीजी बीजु आल्यु । त्यारे बोल्या बीजू आल्या केम जावेरे॥ ११ ॥
त्यारे रति रति अंग कापिया । अने भारी थया भगवान रे ॥ १२ ॥
त्यारे पाली लइने मुख परवारी । त्यारे करझाल्या किरतार रे ॥ १३ ॥
मांगो मांगो राजा मेहेरबानी । राजा तमे जीत्या अमे हारीया ॥ १४ ॥
मारा प्रभुजी हुं अेटलु मागुं । प्रभुजी तमे देजो दरशनरे ॥ १५ ॥
कहेत इमामशहा बोल्या विनंती । तमने वेलाना कहुं अेंधान रे ॥ १६ ॥
बारमी सद्धीनो कौल छे । तमे भुली मत जावो गेमार रे ॥ १७ ॥

अमर रचिया-अमृताप्रमाणे मधुर,आनंदकारक. भुलीया-विसरले. वेल गयो-व्यर्थ गेला,फुकट गेला. लिमडो-निंबाचे झाड. पोला वासळा-पोकळ टोकर. वारीये-निवारण करा. टालीये-त्याग करा. गुळीना-गुळीच्या रंगात रंगविलेले वस्त्र. वाळ्या-निषीद्ध. सनीयारे-शिबीराजा. वाळी-विन्मुख. पन जोवाने-परीक्षा घेण्याकरिता,सत्व पाहण्यासाठी. आल्यु-देणे. आल्या केम जावेरे-त्याशिवाय दुसरे काहीही नको. रति रति-ठिकठिकाणी. भारी थया-वजनदार. पाली-तलवार. मुख परवारी-शिरा वर उगारली. करझाल्या-हात वरचेवर धरला. वेलाना-वेळोवेळी कथन केलेल्या. अेधानरे-चिन्ह,खुणा. गेमाररे-अज्ञान,अल्पमती.

पद ९६ वे

चाल- राग-भैरवी

गुरुजी मोरी नैया लगा देवे पार ॥
तुम बीन नही कोई तारणहार ॥ धृ ॥
नदीया गहेरी नाव पुरानी । किस विध उतरे पार ॥
मै तुम्हारा पतीत गुन्हेगार । बेडा पडा मज धार ॥ १ ॥
नव अवतार नव दानव छेद्या । दसवे कालिंगानी जान ॥
पापी मारे भगत उद्धारे । करत तुम्हारी फुकार ॥ २ ॥
दुःशासनने खेचा द्रौपदीको । करत तुम्हारी पुकार ॥
वेगी आये चीर पुराये । लाज राखी संभाल ॥ ३ ॥
भीलनीके बेर सुदामाके तंदुल । लीधा विदुर घर आहार ॥
गजकु ग्रहाने गठो जल भीतर । वहा कीनो उपकार ॥ ४ ॥
लख चौर्यायशी फेरा फिरकर । लियो मनुष्य अवतार ॥
कहेत इमामशहा सुणो गत सारी । करो प्रेम भक्ति निरधार ॥ ५ ॥

पद ९७ वे

राजा राणीने पुछा करे । राणी पुछु तमने वातरे ॥
आज तु केम नही आनंदमा । तुमारा मन केम उचाटरे ॥ १ ॥
मस्तक दुखे राजा मारा । कठिन सोभे हिरा रतननो हाररे ॥
सेज सुतो राजा निद्रा करे । ताराराणी चापे छे पायरे ॥ २ ॥
तारा राणी दिवो मालवो । रत्न मेल्या संदुक माहेरे ॥
सर्वे सिनगार राणी सारीया । लीधो लीधो सतनो सणगार रे ॥ ३ ॥
ताहा थकी तारा राणी संचऱ्या । जाई मल्या घोडसाल माहेरे ॥
घोडा छोड्यो रे तेजी हंसलो । उपर मेल्या चित्र पलाण रे ॥ ४ ॥

बेडा-नाव (मध्य धारमध्ये अडकून पडलेली). चीर-वस्त्र. गठो-ओढले. पुछा करे-हरिश्चंद्र राजा तारामती राणीस विचारीत आहे की. उचाटरे-उदास,चिंतातूर. सेज सुतो-सहज अंथरुणावर पडून. चापे-पाय दाबून सेवा करु लागली. मालवो-मालविला,लहान केला. मेल्या-काढून ठेवले. सिनगार-राजशृंगार. संचऱ्या-निघाली. जाइ मल्या-जाऊन पोहचली. तेजी हंसलो-अत्यंत चपळ,उमदा हंसला नावाचा घोडा. चित्र पलाण-खोगीर.

उभा राजा सर्वे चलींत्र जुवे । पुछे लागो सोही साथ जाय रे ॥
ताहाथकी ताराराणी संचर्या । जाई रह्या पोळने पासरे ॥ ५ ॥
भुंगळ भांगे सत लोहातनी । आपे आप उघडीया कीवाडरे ॥
ताहाथकी ताराराणी संचऱ्या । जाई रह्या सप्त दुवाररे ॥ ६ ॥
गाम पऊळ चोका चोटीया । आया आया गंगाजीने पासरे ॥
सुतारे सायेर वीरा जागीया । वेचे वेचे दिधी छे वाट रे ॥ ७ ॥
ताहा थकी ताराराणी संचऱ्या । जाई रह्या ते देव दुवाररे ॥
आवता देखी मन संतोकीया । काये लागी बाई अेवडी वाररे ॥ ८ ॥
संशे जाणो वीरा आपणो । वळी सुवाडता लागी छे वाररे ॥
क्षेम दइने वीरा पुछि यु । ते माटे लागी छे वाररे ॥ ९ ॥
जाइने ताराबाई उभी रह्या । गतने किधा प्रणामरे ॥
अे वेळा आवो बैसो बाई बहेनोली । आज का लागी अेवडी वाररे ॥ १० ॥
संशे जाणो वीरा आपणो । ते माटे लागी अवडी वाररे ॥
सुतारे स्वामी वीरा जागीया । मने करी अेवडी वाररे ॥ ११ ॥
धरम वारोरे वीरा अगोचरो । कलसरुपी मुगतीना ठामरे ॥
घोडो वेधेया रे ते हंसलो । वेचे वेचे आवल परमाणरे ॥ १२ ॥
रुद्र वेधीने आपण चालीया । प्रणाम सदा मनमा जापरे ॥
समापती करी तेजी काढिया । स्वामी तारो ब्रीद संभालरे ॥ १३ ॥
ताहाथकी ताराराणी संचर्या । गतने किधो परनाम रे ॥
ताहाथकी ताराराणी संचर्या । जाई रह्या सप्त दुवाररे ॥ १४ ॥
पयेरख चोरी राजा पगनीया । गतने पडसे विचाररे ॥
चित्तमो कोई अरज करो । कळस रुपी मुगतीना ठामरे ॥ १५ ॥
जाइने ताराबाई उभी रह्या । स्वामी तारो ब्रीद संभालरें ॥
पाछल भगत स्वामी तारीया । तेना मोटा किधा छे कामरें ॥ १६ ॥

चलींत्र जुवे-चरित्र पाहू लागला. पोळने-दरवाज्याजवळ. भुंगळ-दरवाजा बंद करतांना लावावयाचा आडवा लोखंडी दांडा,आडसोड अरगला. भांगे-आपोआप सारला गेला,निघाला. चोका-चौक,गावाच्या बाहेरचा चौफुली रस्ता. सायेर-सागराप्रमाणे अफाट जलनिधी. वेचे वेचे-मधोमध दुभंगून. वारे-उशीर. संशे-संशय. क्षेम दइने-कुरवाळून आलिंगन देऊन. वेधेया-छेदून. काढीया-पूर्णाहूतीचा मंत्रोपचार केल्यानंतर घोडा यज्ञ वेदीतून बाहेर निघाला. ब्रीद-वचन,आश्वासन. पयेरख-चप्पल.

अंबऋषी हो स्वामी तारीया । तेणे आल्या वैकुंठ वास रे ॥

सींध्रवसी हो स्वामी तारीया । ते तो नगरी साथे कैलासरे ॥ १७ ॥

बंधन कापीया स्वामी प्रल्हादना । तेणे आप्यो अविंचळ राजरे ॥
दया आणो प्रभु गतनी । पैरख आली तेनी ते वार रे ॥ १८ ॥

ताहा थकी तारा राणी संचऱ्या । गतने कीधु परणामरे ॥
वळवीरे वीरा पाछीया । फरी जोये फरी हेत रे ॥ १९ ॥

रहो रहो रे वीरा लोचना । तमने होसे निहंचल वैकुंठ वासरे ॥
उभारे राजा चलींत्र जुवे । पुछे लागे सोही साथे जायेरे ॥ २० ॥

ताहा थकी ताराराणी संचऱ्या । जाई रह्या गंगाजीने पास रे ॥
सुतारे सायेर वीरा जागीया । वेचे वेचे दिधी वाट रे ॥ २१ ॥

ताहा थकी ताराराणी संचऱ्या । जाई रह्या पोळने पासरे ॥
भुंगळ भांगी सत लोहातणी । अने आप उघाडया किवाडरे ॥ २२ ॥

ताहा थकी ताराराणी संचऱ्या । जाई रह्या घोडसाल माहे रे ॥
घोडो बांधोरे तेजी हंसलो । उतारीया चित्र पलाणरे ॥ २३ ॥

सेज सुतो राजा निंद्रा करे । पडे पडे मंचक उपर रे ॥
ताहा थकी ताराराणी संचऱ्या । जाई रह्या कोठडी माहेरे ॥ २४ ॥

सतना सिनगार राणी सारीया । लीधो लीधो जोग सिनगाररे ॥
ताहा थकी ताराराणी संचऱ्या । अने जाई रह्या राज दुवाररे ॥ २५ ॥

ताराराणी दिवो प्रगट्यो । रत्न मेल्या चारी पाय रे ॥
सेज सुतोरे राजा निंद्रा करे । ताराराणी चापे छे पावरे ॥ २६ ॥

आळस मोडीने राजा बैठो थयो । राणी मुने सपनु लाधे रे ॥
तमे राणी तमारे पीयरे गया । घोडो मारो वध्यो तेजी हंसलो ॥ २७ ॥

त्या थकी ताराराणी बोलीया । राजा सांभलो मारी वातरे ॥
कुडू सपनू राजा भासीया । हीनकळा जीवन होसे नासरे ॥ २८ ॥

वळवीरे-निरोप देण्याकरिता. फरी जोये-वारंवार मागे फिरुन फिरुन पाहू लागली. हेतरे-अतिशय प्रेम हृदयात दाटून आले. प्रगट्यो-प्रगट केला,प्रखर केला. मोडीने-आळस देऊन. सपनु लाधे-स्वप्न पडले. पीयरे-माहेरी. कुडू-मिथ्या. भासीया-भासमान होत आहे. हीनकळा-कळाहीन म्हणजे निस्सार जीवन होईल.

रीसे रीसे राजा बैठो थयो । थर थर कापे सर्वे गात्रे ॥
नाना कटका थई अेवढा । मोठा मोठा मीरग परमानरे ॥ २९ ॥
तमे हो राजा निद्रावसमो थया । मालनीने लावी वीरा छाबरे ॥
ताहा थकी हरिश्चंद्र बोलिया । राणी सांभलो मारी वातरे ॥ ३० ॥
ताहा थकी हरिश्चंद्र बोलिया । राणी छाब हमने देखाडरे ॥
ताहा थकी ताराराणी संचऱ्या । जाई रह्या कोठडी माहे रे ॥ ३१ ॥
जाइने ताराराणी उभो रह्या । स्वामी तमारो ब्रीद संभालरे ॥
पाछल भगत स्वामी तारीया । तेना मोटा कीधा काज रे ॥ ३२ ॥
अंबऋषि हो स्वामी रुख्मांगद । तेणे आल्या वैकुंठ वासरे ॥
सूरज वंसी हो स्वामी तारीया । तेनी नगरी साथे कैलासरे ॥ ३३ ॥
बंधन काप्या स्वामी प्रल्हादना । तेणे आल्या अविंचल राज रे ॥
दया आणोरे स्वामी भगतनी । स्वामी तमारो ब्रीद संभालरे ॥ ३४ ॥
थाळ पुठीने हुइ छाबडी । हुवा केलीना पान रे ॥
मास फीटीने हुवा बीजोरा । कुलरे हुवा जाइना फुलरे ॥ ३५ ॥
राजा छाबकु फुल अती घणा । स्वामी तू छे जगज्जीवनो प्रतिपाळरे ॥
ताहा थकी ताराराणी संचऱ्या । जाई रह्या राज दुवार रे ॥ ३६ ॥
छाब जोइने राजा आचरत थयो । राणी मुजने पंथ देखाडरे ॥
ताहा थकी ताराराणी बोलीया । राजा पंथ छे खांडा केरी धार रे ॥ ३७ ॥
आगे मागे राजा काळजु । पछे मागे कायानु मास रे ॥
घोडो मागे तेजी हंसलो । पुत्र मागे भोजन रोहिदास रे ॥ ३८ ॥
मागसे तारादेवी लोचना । अने पाछे मागे रत्न भंडाररे ॥
आगे देऊ राणी काळजु । पाछे देऊ कायानु मासरे ॥ ३९ ॥
घोडो देऊरे तेजी हंसलो । पुत्र देऊ भोजन रोहिदास रे ॥
देऊ हो तारादेवी लोचना । पछे देऊ अरथ रत्न भंडाररे ॥ ४० ॥

रीसे रीसे-रागारागाने. गात्रे-क्रोधाने सर्वांग थरथरु लागले. कटका-राईएवढे तुकडे तुकडे करुन. मीरग-हिंस्त्र पशु पुढे टाकून देईन. निंद्रावसमो-झोपले असतांना. छाबरे-फुलांची शिबडी. पुठीने-मिटून,फिटून. बीजोरा-एकप्रकारचे (देव पूजेच्या वेळी वापरावयाचे) फळ. आचरत-आश्चर्य चकित. खांडा केरी धारे-तलवारीच्या धारेप्रमाणे खडतर. काळजु-काळीज,ह्रदय.

सर्वे दइने राजा संतोकिया । प्रसन्न थया श्री राम रे ॥
अेम बोल्या गुरु सहदेव । मुनिवरो करोने विचार रे ॥ ४१ ॥

पद ९८ वे

चाल-कमल मुख राम भजनको दिया **राग-भैरवी**

विकट रुप वामन धरीया । आव्या बलने दुवार ॥
चार वेद मुखे ओचरे । रायेजी करोने विचार ॥ धृ ॥
नाम सांभली हुं रे आवीयो । अेक देजोरे दान ॥
औट कदम मागु मेदिनी । मागु मांडुलीनो ठाम ॥ १ ॥
बलरे भणे विप्र सांभलो । तमारे केटलो छे साथ ॥
हुं रे ब्राह्मण छुं अेकलो । बीजो वैकुंठ नाथ ॥ २ ॥
विप्र भणे रे बल सांभलो । मारे मोठी छे आस ॥
औट कदम मागु मेदिनी । रहु चारे रे मास ॥ ३ ॥
राये चरण पखालीयु । उदक लीधु छे हाथ ॥
शुक्र त्यारे तइ आवीयो । बैठो झारी मोझार ॥ ४ ॥
शुक्र भणे रे बल सांभलो । आयो आंपोइ आप ॥
बल समो कोई दाता नही । विष्णु समो नही पात्र ॥ ५ ॥
धृव मंडल वीप्र वधिया । अेवा गिरुवा गिरान ॥
बलरे पाताले चापीयो । वीप्र लीधारे दान ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सांभलो । रखेशरो करो ने विचार ॥
गुरु बिना दान दिधा बलराये । ते तो आर ने पार ॥ ७ ॥

पद ९९ वे

चाल-जागो रखेशर हो हुशियार **राग-पिलु**

सबद थयारे साधु बे झना । चाल्या देवने दरबार ॥
सबद थयारे पुत्र परवऱ्यो । पुत्र लहानेरु बाल ॥ १ ॥

विकट-अद्‌भूत,बटुरुप. ओचरे-उच्चार करु लागला. औट कदम-साडे तीन पाऊल. मेदिनी-जमीन,पृथ्वी. मांडूलिनो-राहण्यासाठी ठिकाण. सबद-आकाशवाणी. परवऱ्यो-रांगत रांगत आला.

सबद थयारे साधु बे झना । त्रीजे केमरे जवाय॥

पुत्र पोहडाया पालनमा । चाल्या देवने दरबार ॥ २ ॥
अर्धी मजल तो जाई पोता । हरणी धवरावे बाल ॥
बाल जोइने पान्हो चहडियो । थान थर हर थाय ॥ ३ ॥
थान चापीने हेटा बैठी गई । प्राण गया तेनी रे वार ॥
सबद थयारे साधू बेजना । एके केम रे जवाय ॥ ४ ॥
पाथरी पाछोडीने मोट बांधी । लई चाल्या देवने दरबार ॥
पुरी मजल तो जाई पोता । उभी गतने जमात ॥ ५ ॥
सोनानी ज्योत तहा झलझले । पाऊळ घोळ्या तेनी वार ॥
उठो रत्नादेवी पाऊळ पिवो । लेवो परसादी भाग ॥ ६ ॥
उठ्या रत्नादेवी पावळ पिधा । लीधा परसादी भाग ॥
परदे रहिने नमन करीये । खोले पोताना बाल रे ॥ ७ ॥
साधुना सबद ताहा बैठा थया । धन धन तेहुना इमान ॥
सतगुरु बोल्या छे विनंती । चेतो चेतो चेतन हारा रे ॥ ८ ॥

पद १०० वे

आज हो कळमा जीव तु शाने काजे आव्यो ॥
ते ना किधी आगळ गुरुनी सेवा ॥ १ ॥
आ दुनियानो लोभ जीव तु मेली ना शक्यो ॥
मायानो लोभ जीव तु छोडी ना शक्यो ॥
तो भ्रांते भ्रांते भेदज भुलो ॥ २ ॥
आ अन्नने वस्त्र तजी पांडव वनमा सीधाऱ्या ॥
त्यारे मोडव ते वनमा पांडव पहोच्या ॥ ३ ॥
साग पान पहेरण त्या वन फळ भोजन ॥
त्यारे सतीये पहेर्या सागपान चीर ॥ ४ ॥

पोहडाया-झोपविले. धवरावे-दूध पाजू लागली. पाथरी-पसरवून. पाछोडीने-उपरणे. परदे रहीने-पदर पसरुन. खोले-पदरामध्ये. साग पान-सागाच्या पानांचे वस्त्र,वल्कल.

आ आभ ओढणने त्या धरती पाथरणा ॥

त्यारे खडनो पुळो लइने ओशिके ॥ ५ ॥
वेलुडे वनमा स्वामी मारे डेरा देवराव्या ॥
त्यारे काया कोट मंदीर छाया ॥ ६ ॥
आ बार बार वरसे त्या श्री कृष्णजी आव्या ॥
तमे कहो ने पांडव सुखी के दुखी ॥ ७ ॥
आ तमोरे मळे दयाळ अमे दुःखी ना होइये ॥
स्वामी जेम राखो तेमज रहिये ॥ ८ ॥
त्याथी ते पाच पांडव हस्तिनापुर आव्या ॥
त्यारे हस्तिनापुर नगरीमा होम यज्ञ किधा ॥ ९ ॥
आ हस्तिनापुर नगरीमा पांडवोअे होम यज्ञ किधा ॥
त्यारे वरणे वरणे दानज दिधा ॥ १० ॥
हस्तिनापुर नगरीमा पांडवो अे गौ दान दिधा ॥
त्यारे सोनाने पात्रे दानज दिधा ॥ ११ ॥
आ हस्तिनापुर नगरीना जो चोऱ्याशी चौटा ॥
त्यारे चौटेरे चौटे पांडव भमीया ॥ १२ ॥
आ चौटे चौटे पाचे पांडवो भमीया ॥
त्यारे निंदा किधी घेला लोके ॥ १३ ॥
निंदा करता जीवडाने कोई दोष ना देशो ॥
तो मुरख रहेशे हाथ घसता ॥ १४ ॥
त्याथी ते पाच पांडव हिमाले चाल्या ॥
तो हिमाले हाड गळाव्या ॥ १५ ॥
आ नुरनी काया लई पांडव अमरापुर पहोच्या ॥
त्यारे नुर माहे नुर समाया ॥ १६ ॥
आ गिनान अमीरस बोल्या गुरु रे इमामशहा ॥
मारा पांडवोने अमरापुर तो वास ॥ १७ ॥

आभ ओढणने-आकाशाचे पांघरुण. धरती पाथरणा-जमिनीचे अंथरुण. खडनो पुळो लइने ओशिंके-गवताच्या पेंडीची उशी केली. वेलुडे-टोकराचा. डेरा-तंबू.

पद १०१ वे

स्वर्गे भुवन थकी उतर्या गावंत्री ॥

तो कनडी ते वनमा जव चरे ॥ १ ॥
चारो चरंता भाई वनमा फरंता ॥
तो वाघ वीराने नजरे चडीया ॥ २ ॥
वाघ वीरा वाघ वीरा हमणा ना खासो ॥
तो घेर रे वाछरडा वल वले ॥ ३ ॥
गोर केरा वचने साहेब केरा सबदे ॥
अमे वेणना बंधायेल पाछा आवसु ॥ ४ ॥
त्यार्थी गावंत्री चाली नीसरीया ॥
तो आंगणा वच्चे आवी उभी रह्या ॥ ५ ॥
ल्यो ल्यो वाछरडा दुध पीओ मोरा ॥
तो आज पिओने काले दोहेला ॥ ६ ॥
घेली माताजी बोल घेलासा बोले ॥
अेवा कळपेला दुध अमे नही पीये ॥ ७ ॥
आगळ वाछरडा के के माता गावंत्री ॥
तो वाघ मामाने वधामणा ॥ ८ ॥
ल्यो ल्यो मामारे पहेलो भरख अमारो ॥
अने पछी रे तमारी बेननो ॥ ९ ॥
कहो रे भाणेजा तमने कोणे भनाव्या ॥
अने कियारे गुरुये कांकण भरीया ॥ १० ॥
सतगुरु ब्रह्माये वाचा जो दिधी ॥
गुरु नर स्वामीये काकण भरीया ॥ ११ ॥
रहो रे भाणेजा तमने मोसाळा करिये ॥
तो सोनला सींगडीयेने रुपलानी खरीअेजी ॥ १२ ॥

वेणना बंधायेल-वचनबद्ध होऊन. दोहेला-दुर्मिळ. घेली-उदास. कळपेला-कळवळ्याचे. वधामणा-स्वागता करिता. भरख-भक्ष्य. मोसाळा-मामा.

जळ पीयो झरणेने खड खाओ ठरणे ॥

तो कनडी ते वनमा जव चरो ॥ १३ ॥
अेरे गीनान बोल्यो ईंदरे इमामशहा ॥
गोर बोल्या छे अमृत वाणी ॥ १४ ॥

पद १०२ वे

हरणाकंसप तारो मारेलो नही मरुरे । मरावेलो नही मरुरे ।
मारे मुखडे छे नाम छे नरसिंह तणा ॥ धृ ॥
प्रल्हादनी माता अेणी पेर बोलीयारे ॥
तो पिताना कह्या रे कुंवर कीजिये ॥ १ ॥
पाच सात दहाडा धर्म धीरडा धरीजे रे ॥
पछी साचा साहेबने सेवीये रे ॥ २ ॥
त्याथी कुंवरने लई हाथी आगळ नाखीया रे ॥
तो हाथीअे किधा छे प्रणाम रे ॥ ३ ॥
त्याथी कुंवरने लई जळमा डुबावीयारे ॥
तो झीणला करे छे राजा हंसा रे ॥ ४ ॥
त्याथी कुंवरने लई डुंगरेथी देडवी आरे
तो पावन हिंचोळे कुंवर हिंचता ॥ ५ ॥
त्याथी कुंवरने लई घाणीमा ओरावीया ॥
तो लाठ भांगीने नव कटका थयारे ॥ ६ ॥
त्याथी कुंवरने लई होळींमा सींचावीयारे ॥
तो अग्नी ना झाले माता होळी रे ॥ ७ ॥
त्याथी कुंवरने लई थंबसु भेटावीयारे ॥
तो थंब फुट्याने नरसिंह प्रगट्या रे ॥ ८ ॥
फाटेला थंबने काई प्रगट्या परमेश्वरारे॥
तो अेणी पेरे प्रल्हाद मुक्त हुवा रे ॥ ९ ॥

गिनान अमीरस बोल्या गुरु इमामशहा ॥
कसणी कसावो वीरा साची रे ॥ १० ॥

खड-गवत,हिरवळ. झीणला-वरचेवर,हलुवार अधर झेलणे. हिचोळे-वाऱ्याच्या योगाने झोके घेणे. ओरावीया-टाकले. भांगीने-फुटून. कटका-तुकडे. सींचावीयारे-अग्नित,होळीत लोटले. थंबसु-खांबाशी भेटविले.

पद १०३ वे

कुरु रे क्षेत्रमाहा पखी बैठा ॥
अने ईंड ते मेल्या चार रे ॥

आ पंखीं ते बेठा त्या झुरवा ॥
ते तो मनमा करे छे विचार रे ॥ १ ॥

त्या कौरव पांडवनु सैन्य बेऊ मळसे ॥
त्या थाशे चोट म चोट रे ॥

महा अेक जोधाना पग पडशे॥
त्या ईंडनु थाशे चकचुररे ॥ २ ॥

त्या कौरव पांडवना सैन्य बेऊ मळीया ॥
अने बेऊ सेनमा छे तीर रे ॥

तीरने तापे पंखी सर्वे उडी गया ॥
ते तो मनमा राखी धीर रे ॥ ३ ॥

त्या पहेली फोज हस्तीनी आवी ॥
अने घंटा ते टुटी अेक ॥

घंटा हेठे पेला ईंड राख्या ॥
अेवी किरतारे राखी टेकरे ॥ ४ ॥

त्या श्रीहरी आव्या शोधवा ॥
अने आव्या ते ईंडनी पास रे ॥

घंटा उपाडीने ईंड जोया ॥
भाई माहे छे जीवना आकार रे ॥ ५ ॥

ईंड-अंडे, चोट म चोट-घनघोर युध्द. जोधाना-योध्यांचा. तापे-त्रासाने. हेठे-खाली. टेक रे-कळा,अंड्यांचे रक्षण करण्याची कळा केली. उपाडीने-उचलून. जोया-पाहिले. जीवना-सजीव प्राणी,अंड्यातून नुकतेच बाहेर पडलेले पक्षी.

त्या हरीये हाथे ईंड सेवीया ॥

अने बेठा किधा ततकाळरे ॥
हरीये रक्षा किधी ने चिंता किधी ॥
त्या तो हरीये भली लिधी संभाळरे ॥ ६ ॥
पांडवोनी पडखे रह्या ॥
अने पुरी मननी आसरे ॥
आ सती द्रौपदीना चिर पुर्या ॥
अेवी पांडवनी राखी लाजरे ॥ ७ ॥
अेम कहे सतगुरु ब्रह्माजी ॥
तमे सांभळो सहु साथरे ॥
सेवा करसो तो फळ पामसो ॥
भाई अेवा छे वैकुंठ नाथ रे ॥ ८ ॥

पद १०४ वे

हेते करीने ओराधीये । अने नारी पुरुषनो स्नेहे ॥
सुरत संभालीने चालीये । तो हेते वरसे मेहे ॥ १ ॥
हु तो अपराधी जीव छु । अने मेहेर करोने मारा स्वामी ॥
मया करीने बोलावी लीधा । श्री सतगुरु मारा स्वामी ॥ २ ॥
बारा करोडी पुरा जीवडा । अने मंदर जावानुरे काम ॥
छत्रीस क्रोडीना भरणा पुरा । अने चाल्या सतगुरु शाम ॥ ३ ॥
चोवीस क्रोडी तो वसरी गया । अने रही गया अयेली पार ॥
बारा करोडी पुरा जीवडा । ते तो पोता स्वामीना दर्शन ॥ ४ ॥
सतगुरु सहदेव भणीये । अने पुरा नर अवतार ॥
सोळा कळा जेणे शोभती । जेम चंदा उगे आकाश ॥ ५ ॥
मया करीने मारा स्वामीजीये बोलावीया । गुरुसु लाव्या छो संगात ॥

कछु मोठाई गुरु मनमा आनी । वज्रनी भींत उठी ततकाल ॥ ६ ॥

सेवीया-हातात घेऊन कुरवाळले. पडखे-पक्षाकडे. चिर पुर्या-वस्त्रे पुरवली. ओराधीये-आराधना करा. मोठाई-किंचीत अभिमान.

भाई हेत करता वीख उपनु । स्वामीना दरशननी आवी खोट ॥
जरा तम सामु चाल्या नही । मुनिवर ते कारण मनमा न आनो मोट॥ ७ ॥
भाई मान बढाई न किजीये । अने सतसु राखो काम ॥
स्वामीनी सेजडी जाई मळो । तो संतना पेहेरो सुहाग ॥ ८ ॥
भाई सुभागी नारी छे जेटली । स्वामीना वचन ना टाले तेटली ॥
कंथ थकी जे अलंगी रहे । ते हलवी दिसे कामनी तेटली ॥ ९ ॥
सतगुरु सहदेव अेम कहे । मे तो प्रीत किधी मारा नरनी ॥
सत सुहाग मे पेहर्‍या । अने विनंती किधी अनंत करोडीनी ॥ १० ॥
छ मास छ दिन पुरा किधा । अने विनंती किधी मारा स्वामीनी ॥
अरज बंदगी बहु किधी । अने टाली वज्रनी भीतडी ॥ ११ ॥
पवित्र थइने दर्शन लिधा । अने विनंती करी बहु जीवनी ॥
सुतक लाई उतारी लीधा । अने रीझीया मारा स्वमीजी ॥ १२ ॥
अपराधी अे गत तमारी छे । तमे दरशन दो मारा सावजी ॥
तमे पीताने अमे बालक सही । मया करो मारा मावजी ॥ १३ ॥
सतगुरु सहदेव अेम कहे । अने सुणो मारा सावजी ॥
अनंत करोडीनो भार मोठो । अने केम करी उतरीसु पारजी ॥ १४ ॥
तारे हसी करीने बोलीया । श्री निकलंकी निरंजनजी ॥
तम कारण हमे साथे रहिसु । भाई जंबुद्विप मोझारजी ॥ १५ ॥
हरीवंश घेर अमे आवीशु । अने नुर सतगुरु धरीसु नामजी ॥
अेनी अेंधाणी अमे आवीसु । अने मुनिवर करी सु जानजी ॥ १६ ॥
मुनिवर हसे ते तो जानसे । अने पुरा नर अवतारजी ॥
सोळा कळा जेणे शोभती । तेनो निरंजन छे नामजी ॥ १७ ॥
वाचा कारन अमे आवसु । करोडी अनंतनो वरदानजी ॥
गुरु सहदेव घेर आवीसु । सुनो मुनिवर सतगुरु नामजी ॥ १८ ॥
भाई आस होये दरशननी । तो गतमा मलो जायजी ॥
लाई लेखो तमे गतमा उतारो । ताहा गुरुनर बेहु आव्याजी ॥ १९ ॥

वीख-चांगल्या गोष्टिंच्या ऐवजी विचित्र घटना घडली. आवी खोट-कमतरता,उणीव. सुभागी-सौभाग्यवती,सद्भाग्यवान. ना टाले-टाळत नाही,अमान्य करीत नाही. कंथ-पति. अरज बंदगी-स्तुति,प्रार्थना,भक्ति. रीझीया-प्रसन्न झाले. वाचा कारन-वचनपूर्ति करता.

पाछमथी अपना प्रभु चहडसे । अने आवसे जंबुद्विपमाहेजी ॥

नर निकलंकी ते नाम धरसे । बर वसंभानो कंथजी ॥ २० ॥
भाई नर निकलंकी ज्यारे चढसे । अने चढसे आपे आपजी ॥
सोळा कळा जेणे शोभती । जेम चन्द्रमा उग्या सुरजी ॥ २१ ॥
सति तो सुरजाराणी कहिये । अने कमलाकुंवर तेनो पुतजी ॥
नीत ओराधो मारा स्वामीजीने । घट पाट थापीने पीजे नुरजी ॥ २२ ॥
भाई अरज विनंती बहु करे । अने सतनो पेहेरे सिनगारजी ॥
मालन लावी हार लो । अेम रची रची गुंथो हारजी ॥ २३ ॥
भाई प्रीत करीने गिनान बोलीये । अने मीठी अमरुत वानजी ॥
गीनान रुपी गलीने चालीये । अने पहेरो सतनो हारजी ॥ २४ ॥
भाई ते तो वाली छे मारा स्वामीजीने । सतनी पुरी नारजी ॥
कमलाकुंवरने नीत समजावे । अने चेतो मारा वीरजी ॥ २५ ॥
दरशन छे तेनी आस मोंठी । अने जंबुद्विप मोझारजी ॥
अनंत करोडीना भरणा भरावसे । तेना सतगुरु स्वामी नामजी ॥ २६ ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवर । क्या लगी कहु समजाएजी ॥
सांभलो रखेश्वर चेतजो । नही तो अंतकालमा खासो मारजी ॥ २७ ॥

आगम वाणी

पद १०५ वे

चाल-खोल कीवाड खोल **राग-यमन**

आज कलजुग पुरण थया । सती सत ना राखे कोय ।
मंदीर मंदीर अपने भाई । घेर घेर डाया होय ॥ धृ ॥
ताहा निंदा बहु करसे । मुनिवर मुखथी ना बोले कोय ॥
ते तमने करसे उजेडला । तेनी कमाई जासे खोय ॥ १ ॥

अेवी खरी कसोटी कसावजे । अने पुरण कस केवाय ॥
तेमा खरा हसे ते ध्यान झालसे । बाकी खोटा भांगी जाय ॥ २ ॥

डाया-पंडीत,शाहाणा. ध्यान-झालसे-चित्तात ग्रहण करतील.

ते खोटा भांगे सहु देखता । अने मुगती फल ना थाय ॥
ते दुनिया दुरीजन कारणे । कडवा फल आदर खाय ॥ ३ ॥

हवे खेत्र नहीरे पाचमो । तमे रोलो जाई करसो क्याय ॥
सर्वे सत खोई मुरख पापीये । जेणे छोडी सदगुरुनी राय ॥ ४ ॥
सतपंथ पदारथ ओरी गाठ बांधजो । पण मुरख न जाण्या मरम ॥
अेक तील सुखके कारणे । खोयु मुगती फल धरम ॥ ५ ॥
तेहुने आपे नरके समारीया । अने वैकुंठ ना आवे सोय ॥
निगुरा थया ते नरके पडीया । पोते अमर फल खोय ॥ ६ ॥
मुरख गीनान विचारी ना जोयु । सतथी नही कोई पंथ सार ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो । बेइमानींने मळसे नर्कना मार ॥ ७ ॥

पद १०६ वे

आ मुरखे मरम न जाणियो । अने धरममा करे धींगाई ॥
जेणे गुरु नरना मारग न जाणी । तेनी निश्चे नरक कमाई ॥ १ ॥
जे कोइ आपे मोरादा ने आपे थापी। अने मुरख ना जाणे वेद ॥
इहा माहो माहे झगडो करे । तेने सतना न जाणो भेद ॥ २ ॥
वरवेला जाणो ढुंकडी । अने जुजवा पडसे भाग ॥
अथरण वेदमा अेम भाकीया । मुनिवर देजो भोम दाग ॥ ३ ॥
जे भोम दाग दिजे वैकुंठ पामीये । आपणो स्वामी खुशियाल थाय ॥
जेना एकोत्तरसो पीढीया तारसे । ते नीत नीत करसे प्रभुना दर्शन ॥ ४ ॥
अथरण वेद कहे भाई मुनिवरो । जेम उन्हाले वरशे मेह ॥
अगनदाग दिजे दुःख उपजे । मुख कालाने नागी होसे देह ॥ ५ ॥

कडवा-कडू फळ. ओरी-विचारपूर्वक. खोयु-गमावले. समारीया-न बोलावता आपोआप गेला. निगुरा-गुरु न केलेला, मंत्रोपदेश न घेतलेला. धींगाई-घटिंगणपणा, धिंगाणे, नास्तिकपणाची व्यर्थ बडबड. आपे मोरादा-आपल्याच मताने वागणारा. वरवेला-शेवटची वेळ. ढुंकडी-नजीक,जवळच. जुजवा-अन्य दुसरा. भोम दाग-भूमिदाग,जमीनीत प्रेत गाडून प्रेत संस्कार करणे वैदिक आहे. (अथर्ववेद कां.८ सु.२ मंत्र ५०-५२ व १८-४-६६ या मंत्रात भूमिदाग करण्याचा उल्लेख आहे). उन्हाले वरशे मेह-व्यर्थ वृष्टि होणे.

ताहा देव सभामा सहु मलसे । अेन मुख काला वाला रहसे दूर ॥
अेवा बालाना फल पामसे । इमानी रहसे स्वामीने हजूर ॥ ६ ॥
जे सतगुरु केवाय ना कीजिए । अने दनिया लोकसु राखे नेह ॥
ताहा हात घसता मुरख हारसे । तेनी वाणी वरणी होसे देह ॥ ७ ॥
सतगुरुना केवाय कीजिये । तो पामीये मोक्ष दरशन ॥
हवे वेला तो आवी ढुंकडी । तेने वलंभ नही लंगार ॥ ८ ॥
जे सतगुरुना बारमी सद्दीनो कौल छे । मुनिवरना कठण थासे मन ॥
साचाने झुट बोलावशे । अेम करीने जोडसे धन ॥ ९ ॥
साचा मुनिवर हसे ते सत राखसे । अने झुटा जासे दूर ॥
जे सतगुरुना वचन शिर उपर धरा । ते तो रहसे प्रभुने हजूर ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा सुनो मुनिवरो । हेते प्रीते चालजो आज ॥
इहाथी मननी ममता छोडीये । तो सरे जीवना काज ॥ ११ ॥

पद १०७ वे

गुरु नरसु प्रितळी कीजिये ॥ धृ ॥
आद गुरु ब्रह्माजी जो कहिये । अने चार जुगना गुरु केवाये रे ॥ १ ॥
जुगो जुग गुरु नर आवीया । आज कलीमा जंबुद्विपमाहे ठाम ॥ २ ॥
मनखा देही धरींने साधन सुं कर्यु । अने चित्त न चेतो अजाण रे ॥ ३ ॥
धरम लइने मर्म न जाण्या । अने धीक् आव्यो संसार रे ॥ ४ ॥
काकण बांधी पावल पीधा । अने लख चौर्यायशी फेरा टाळ्यारे ॥ ५ ॥
चार प्रहर रात्र वई गई । अने निंद्राये सुतो आ घोर रे ॥ ६ ॥
भाइये चार जुग नीवारीया । अने जीकर न किधा सारे ॥ ७ ॥
फलंत्र वाट सवारजो । अेकोत्तरसो पीढीना सीजसे काजरे ॥ ८ ॥
नव रुपे हरी अवतरीया । अने नव दानव संहाऱ्या तोयरे ॥ ९ ॥
दसमे स्वामीजी भले पधारीया । अने श्री निकलंकी धराव्यु नामरे ॥ १० ॥
कालिंगा दानव जोध कहीये । अने चिन महाचिन करे छे राजरे ॥ ११ ॥
स्वामीनी सेजडी जे चढ्या । अने पाच सात नव बारारे ॥ १२ ॥

वलंभ नही लंगार-थोडासाही उशीर नाही.

फलंत्र वेलामा अनंत करोडी । मुखी कमलाकुंवर साथरे ॥ १३ ॥
सुरजा राणी करे विनंती । अमारा छेदो सारा अपराधरे ॥ १४ ॥
कहेत इमामशहा बोल्या विनंती । अने मुनिवरना करवा काजरे ॥ १५ ॥

पद १०८ वे

चाल-बिसर गई सब तात पराई **राग-शंकरा**

प्रत्येक पात्र परखीने प्रेमे जाणो पाये ॥
चौदा भुवननो धनी प्रगट छे जुग माहे ॥ धृ ॥
प्रत्येक रुपे आव्या रमता रमता राम ॥
मनुष्य रुपे जुगे जुगे आपी पुरण काम ॥ १ ॥
भक्त कारण हरी आव्या आप धरीया धरी अवतार ॥
दैत्य दानवाने संघारवा करवा साधूनी सार ॥ २ ॥
कुड कपट टाळ्या पाखंड छे जुग माहे ॥
निर्मळ करवा प्रिथमी आव्या त्रिभुवन राये ॥ ३ ॥
जेणे जोगी जोता फरे वन वन फरेरे उदास ॥
दरशन सपने पामे नही नीत करे जोग उपास ॥ ४ ॥
प्रत्येक जगो जगे आव्या सुनो नही संसार ॥
रचना रचने वासो वसे आप जुग करतार ॥ ५ ॥
माकी रे वीना वाडी न प्राणविना नही देह ॥
चोखा करींने चालऊ साचो मन धरी माहे ॥ ६ ॥
माळी हसे त्यारे सिंचऊ वनफळ नवनीत थाये ॥
सतगुरु हसे त्यारे निपजे धर्मी नवा निपजाये ॥ ७ ॥

पात्र परखीने-अवतार पात्राची ओळख करुन. संघारवा-संहार करण्याकरीता. सार-सत्पुरुषांचे रक्षण करण्यासाठी. टाळ्या-कुडकपट,अज्ञान नाहीसे करण्याकरीता. पाखंड-नास्तिकपणा,ढोंग. जोता-वनोपवनी शोधत फिरतो. जोग उपास-उपवास,जपतप,योगसाधन वगैरे करुन. वाडी-फुलबाग,बगीचा. चोखा-पवित्र निर्मल,स्वच्छ. सिंचऊ-पाणी शिंपून,मशागत करुन.

जेणे गोपीके रामही लुटीया माखन केरा चोररे ॥

दसही अवतारमां जाहीर मार्ग धोरे ॥ ८ ॥
आज कलवारे आवीया हरी दसवे अवतार ॥
श्वेत द्विपथी आवीया जंबुद्विप मोझार ॥ ९ ॥
तेणे जाणी तमे ओळखी सेवो जोवी दीन दयाळ ॥
हरता फरता बोलता ओळखो रुप मदन गोपाळ ॥ १० ॥
क्षेत्रसु क्षेत्र कुवारीका साबरमतीने तीररे ॥
रुप निकलंकी अवतर्या आप शाम शरीररे ॥ ११ ॥
पूर्णा तापी रेवा मही कावेरी मदगिरीजेरे ॥
वेत्रव-तीर्थी अवतर्या प्रगट जो जोवीररे ॥ १२ ॥
गंगा जमुना सरस्वती तेथकीं दख्खन देशरे ॥
साबरमतीना तीरमा हरी छें माणस वेसरे ॥ १३ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मोरा भाई ॥
गिनाननो अमीरस लेजो भाई जोवी रे ॥ १४ ॥

पद १०९ वे

चाल-खेळ खेळू हरी कुंजनी

भाई श्वेत घोडो निपनो । अने स्वामीजी लगावे हाथ ॥
दनियामा करे स्वारीया । मारो ब्रह्माजी केरो हाथ ॥ १ ॥
स्वामीजीने लीधो ताजणो । अने मांडा मोठा खेल ॥
पेला हुकूम मोकला । पछे दसमे भेला भेल ॥ २ ॥

राम ही लुटीया-आत्मचैतन्य हिरावून घेतले,प्रेम भक्तिच्या योगाने गोपी देहभान हरपून श्री हरीशी एकरुप झाल्या,श्रीहरीने त्याचे चित्तरुपी लोणी हिरावून घेतले. क्षेत्र कुवारीका-कलीयुगात अवतार कार्याचे स्थान 'कुवारीका क्षेत्र' हे राहील. साबरमती नदी तिरावर काकरीया तलावाजवळ हे क्षेत्र आहे. शाम शरीरे-त्या ठिकाणी शामस्वरुप सुंदर त्रिभुवन मोहन भगवान निकलंकी नारायण प्रगट होऊन वास्तव्य करतील. ओवी १२-पूर्णा,तापी,रेवा,मही,कावेरी,मदगिरीजा,वेत्रवती इत्यादि नद्यांच्या परिसरात सर्व देव लोक वीर मानव सैनिक रुपाने प्रगट होतील. ताजणो-चाबुक.

अेवा रतन परवाला निपजे । अने कसते घाटडीये ॥
अमरापुर तो पामीये । भाई सतपंथ वाटडीये ॥ ३ ॥
अे साहेर उपर बेडीया । अने भरीया बोहोतज भार ॥
जेणा गुरु ब्रह्माजी मालमी । तेना झाज उतरा पैलो पार ॥ ४ ॥
अेवो अमुलक पंथ पामीये । अने रुडा मुनिवर होय आज ॥
दसमे स्वामीजी अेम भणे । सतगुरु आवा जीवने काज ॥ ५ ॥
अे सतगुरु वणजारा जीवना । अने वेपार किधा सत जोई ॥
जे वचने वेचाणा सतगुरु तेणे । ते पामा अमुलक फल सोई ॥ ६ ॥
क्रता त्रेता जुगमा तप कीधा । अने द्वापार जुगमा वास ॥
आ नवे अवतारे जेणे कस सह्या । स्वामी दसमे पुरो आस ॥ ७ ॥
स्वामी मारा कल्पवृक्ष छे । अने फलींया बहु फल होय ॥
भला भलेरा पंथ ओराधीया । फल लाधा जे बीरला कोय ॥ ८ ॥
आपणो स्वामी पोते पधारसे । अने गुरु ब्रह्माजी भणसे वेद ॥
हजारो भलेरा कर जोडीया । तमे जपो सतगुरुना भेद ॥ ९ ॥
सतगुरु सतगुरु कीजिये । अने सतगुरु छे सदा प्रगट ॥
तेणा जाप निकलंकी जपीये । जे सदाये छे कबुल ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो । अे जोइये साचो जाप ॥
कलजुगमा निकलंकी अथर्वेदी जपीये । तो कांया मित्र होवे पवित्र ॥ ११ ॥

पद ११० वे

चाल-अग मीरा ऐक ग माझं म्हणनं **राग-तिलकामोद**

भाई कलजुग पुरण परवऱ्यो । अने सती ना चुकावो सतरे ॥
साचाने झुट बोलावसे । तेना हरी लेसे वातरे ॥ धृ ॥
भाई मुनिवर सर्व कहे । मुनिवरना भेद ना जाणे कोय ॥
आप गुरुनी वाचा पालसे । आज कलजुगमा मुनिवर सोय ॥ १ ॥
मुनिवर मुनिवरनी निंदा करसे । माहो माहे करसे वैर ॥
ते कुटूंब माहे कल्हो करसे । आवा कलजुगनो वर्तासे कहेर ॥ २ ॥

रुडा मुनिवर-सुसंस्कारी मनुष्य. माहो माहे-आपापसांत. कल्हो करसे-कलह,झगडा करतील. कहेर-कहर.

तारे पाप शालीने पूर वहसे । अने धरम न रहे लंगार ॥

भाई बेणने विरोधु बोलसे । माय बापने देसे गालरे ॥ ३ ॥
वखडी वेळा आवी उतावळी । मुनिवरो तमे हो हुशियार ॥
काल पुजता तो आज पुजो । स्वामी निकलंकी थासे स्वार ॥ ४ ॥
मुनिवर सुक्रीत सामल लीजिये । अने दिजे गुरुजीने हात ॥
मुनिवरो इमान साचु चांदरणो । जेवी पुनम अजवाली रात ॥ ५ ॥
भाई रहेणी अजवाली चांदसु । जेम सोळ कळा भरपूर ॥
मुनिवर इमान सोय साचसु । तो जाकर वरसे नूर ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवर । राखजो आपणु आपरे ॥
सतगुरुना केवाय कीजिए । तो पामीये अमर ठाम ॥ ७ ॥

पद १११ वे

चाल-दिल तो मेरा हरलीया **राग-कवाली**

हुशियारा भाई हुशियारा । कलजुग जमाना खोटाजी
गुरु शिष्य दोनो लढेंगे । बापकु मारे बेटाजी ॥
बंधु बंधु दोनो लढेंगे । अेर अेरके दुस्मानजी ॥ १ ॥
मा बेट्या दोनो लढेंग्या । दोनो कहेग्या सवकन्नाजी ॥
बहु धरेगीं सासकी झीट्या । सासकु मारे बहुवाजी ॥ २ ॥
सास भरेगी बहुका पानी । बहु खावेगी मिठायाजी ॥
खावे पीवे दोस्त हमारे । फेर होवे दुस्मानाजी ॥ ३ ॥
अशिलेकु तो जगा नही । कमशील राज डुलावेजी ॥
अशिलेके शिर बलाय पडेगी । कमशील पकडे गुमानजी ॥ ४ ॥
सतियारा भाई सत छोडेंगे । सदा फल सुख जायेंगेजी ॥

कोट गिरेंगे माड्या धसेग्या । सब होयगा जंगलजी ॥ ५ ॥

विरोधु-तंटे,बखेडे निर्माण होतील असे. सवकन्नाजी-सवती. डुलावेजी-राजदरबारी मान पावतील, राज्यकारभार करतील. गुमानजी-गर्व, अहंकार.

आकाशका तो मेहु ना वरसे । धरती धान ना पीकेजी ॥
बारा बारा कोसके दरम्यान । अेक दिवा जलेगाजी ॥ ६ ॥
हिंदु अहिंदु मुसलमान । अेक ठोर खाना खायेगेजी ॥
बम्हन बनीया हिंसा करेंगे । बाटे साटे लढेंगेजी ॥ ७ ॥
अयब गयबकी आग लगेगी । जल बल होयेगा अंगाराजी ॥
अेसी गयबकी पवन चलेगी । पर्वत उड उड जायेगेजी ॥ ८ ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो । फल सतियारा लेजोजी ॥
हुशियारा भाई हुशियारा । कलजुग जमाना खोटाजी ॥ ९ ॥

पद ११२ वे

चाल-दुर देशथी आव्यो वणजारो **राग-माड**

सरोवरनी पाळ फुटी निर उलट्या । नही कोई बांधन हारारे ॥
गाय त्राटीने नही कोई वालसे । नही कोई गतमा गोवाळरे ॥ धृ ॥
ग्यान ध्यान वेद वायके । नही कोई वाचन हारारे ॥
पान पुस्तक सर्वे हरवा । वस्तु गई छे विसार रे ॥ १ ॥
गुरुने चेला माने नही । प्रजा नही माने राजानी आन ॥
सुकुलनी नारी लज्जा लोपसे । खापण लाग्यु चारे खाण ॥ २ ॥
राजा राक्षस रुपी अवतरे । प्रजा चोर धुतारी जाण ॥
दाडो दाडाने लोपसे । वरसे पडसे रे दुकाल ॥ ३ ॥
राजा राखणहारा लुटसे । धनी नही करे दिलमा विचार ॥
नवसे नव्वाणु नदियो खुटसे । धोरी छांडसे प्रीथमीनो भार ॥ ४ ॥
धरत्रीमाहे धुंधकार व्यापीयो । सर्वे थासे हलहलंकार ॥
नगर वसता उजाड थासे । चहु दिस थाये ढयढयकार ॥ ५ ॥

मेहु-ढग. पाळ-भींत,बांध. गाय त्राटीने-गोवध निवारण करणारा कुणीही राहणार नाही. गोवाळरे-गाईचे पालन करणारा,सेवा करणाराही गोपाल कोणी राहणार नाही. खापण लाग्यु-दूषण,कमीपणा. वरसे पडसे रे दुकाल-वृष्टि होऊन,पाऊस पडूनही दुष्काळ पडेल. राखणहारा-रक्षणकर्ता. खुटसे-आटल्या जातील. धोरी छांडसे प्रीथमीनो भार-धरणीकंप वारंवार होतील. धुंधकार-अंदाधुंदी. हलहलंकार-हाहाकार. उजाड थासे-उध्वस्त होईल. ढयढयकार-भयंकर,भयकारी.

पेट सवारत आदरा । कुल गोत्र माहे देसे गाल ॥

स्त्री बालकने वधसे । तारे पडसे कहेरनो काल ॥ ६ ॥
हेत हेतांतर तुटसे । सगपनमा बंधव थासे वेहवाये ॥
नानो मोटाने माने नही । अेवी वेला वर्तीये ॥ ७ ॥
दैत्य ते दावो मांडीयो । देवता करे दिलमा विचार ॥
धरम मारग पंथ रुधीया । करे घट घट दिलमा विचार ॥ ८ ॥
विवाह वाजंत्र नोतरा । अेक तेडे सहु कुटूंब जाय ॥
रंगमाहे जाइने भंग करे । पछे झुट मली दर दिवाने जाय ॥ ९ ॥
पाणीनी परबो कलमा ओसरी । रस कस जासे गगन पियाल ॥
रिद्धने सिध्द सर्वे खुटसे । सतवंत दयावंत माहे लेई पडसे जंजाल ॥ १० ॥
वादे वलोधाने वैर पडसे । पछे कोई केने घेर ना जाय ॥
हिंदु मुसलमाननी न्यातमा । एकंकार जो थाय ॥ ११ ॥
वरने वेवाई साला नोतरु । कुलगोत्रमा नही पुछे अेक वार ॥
माता पिता गुरु लोपीया । घट घट थासे दिलमा विचार ॥ १२ ॥
पुत्र पिताथी आगलो । गुरुथी चेलो वडेरो थाय ॥
शेठथी वाणोत्र वाधियो । नरथी नारी भलेरी केवाय ॥ १३ ॥
अतीथ अभ्यागतनी सेवना । तेनी सुध नही रे लेवाय ॥
सावथी चोर उतावला । झुट मली दरदिवाने जाय ॥ १४ ॥
अडार भार वनस्पती । अे तो डाल समोर्ली रे जाय ॥
सुफल वरख सर्वे सुखसे । बाकी रहसे ते कोइ ना खाय ॥ १५ ॥

हेत हेतांतर तुटसे-प्रेम संबंध तुटतील. वेहवाये-भाऊ भाऊच व्याही होतील. रुधीया-खुटेल. धर्म मार्ग पालन करणे कमी होतील. नोतरा-आमंत्रण देणे. अेक तेडे-एकाला आमंत्रण दिल्यास. दर दिवाने-खोटा आरोप घेऊन न्यायालयात जातील. परबो कलमा ओसरी-पाणपोया नाहीशा होतील. पियाल-पाताळ. जंजाल-उपद्रव,त्रास. वादे वलोधाने-वादविवाद अतिशय वाढून. न्यातमा-जातीत. लोपीया-आज्ञा लोप करतील, आज्ञा भंग करतील. घट घट थासे दिलमा विचार-जो तो ज्याच्या त्याच्या स्वतंत्र विचाराने वागेल. वडेरो-वरचढ,अहंकारी.

अकले इलमे सुरा सतवादी । ते गरवे गया रे घसाई ॥
साद संतोकीने महाजती । काहेर बांधसे मनमा जो काम ॥१६ ॥
ह्रदयकमलमाथी डुलीया । गर्भे नही आवे दोहेला संसार ॥
ठाव ठिकाणे नही कोई गोरमुखी । नहीं कोइने रहसे इतबार ॥ १७ ॥
सतपंथ धरम माहे साद होता । अने जे कोई नरने नार ॥
सतीऊमा नही कोई पतिव्रता । नरमा नही कोई नराकार ॥ १८ ॥
नही कोई छटी रातनो । नही कोई परदुःख भंजनहार ॥
नही कोई नर आपे वेधिया । नही कोई धरेरे लजाय ॥ १९ ॥
गुप्त प्रगट नही कोई जागता । नही कोई देवल देहरामाहे साच ॥
नही कोई साची करामत दाखवे । नही कोई पालेरे वाच ॥ २० ॥
आठ प्रहर दिन रातना । निंद्राये पडोरे संसार ॥
जे धर्म मार्ग पंथ जानता । ते देखीने भुलोरे गेमार ॥ २१ ॥
जाणी जोइने फल हारीया । ते सुं पावे प्रभुना दरशन ॥
सती लोक आ सतपंथ सेवजो । मुनिवर थावो हुशियार ॥ २२ ॥
खरा नाणारे सर्वे खरचिया । पछे खोटा कोइने हातना सोय ॥
जपने तप सर्वे हरवा । नही जो कल त्रिभुवन माहे ॥ २३ ॥
कहेत इमामशहा अेम भाकीया । सांभलो ब्रह्म गिनानरे ॥
भगती भावे करो विनंती । परखो तमे कलीनो वरतावरे ॥ २४ ॥

पद ११३ वे

चाल-मंगलमय निज निज भवना राग-दुर्गा

कलजुग घोर अंधार उपना । मुनिवर आप संभालीने चालो ॥ धृ ॥
गुरुगिनान दिपक अजवाला । पाच मलीने सते चालो ॥ १ ॥

अकले इलमे सुरा सतवादी-अक्कलवंत,विद्यावान,सत्यवादी,शुरवीर वगैरे. घसाई-गर्वाने घसरले जातील. साद संतोकीने महाजती। काहेर बांधसे मनमा जो काम-सत्पुरुष संत महायोगी वगैरे मनात अहंकार धरुन मोह,काम विकारास बळी पडतील. गोरमुखी-सुयोग्य मार्गदर्शक,गुरु,मुखी. इतबार-विश्वासु. नराकार-माणुसकीस वागणारा, पुरुषार्थवान. जाणी जोइने-जाणून बुजुन माहिती असून सुध्दा. वरतावरे-कलियुगाचा प्रताप. घोर अंधार-अतिशय दुर्धर असा कठीण समय. आप सभा लीने चालो-निती नियमाने वागा. पाच मलीने-पंचेन्द्रिये दमन करुन.

सोये क्रिया संपूर्ण जो कहिये । तो तमे सत विचारीने चालो || २ ||
कलजुगमा बहु करामत चालसे । तो त्याहा पाखंड सऊ कोई चालसे || ३ ||
चोवीस चेला कालिंगाना भणीये । ते तो आप कळा देखाडे || ४ ||
भगत लोक तो भावे जाई मळसे । ते तो आप मुरादा कहावे || ५ ||
गुरु गिनान देखे विचारे नही । हातमा दिपकने कुवा पडसे || ६ ||
साचा सतपंथ सतगुरुजीना कहिये । ते रहसे जे विरला कोई || ७ ||
दुनिया दौलत देखीने भुलसे । ते तो लोभे लागी जासे || ८ ||
कुड कपट बहु चरापट चालसे । ते तो मुनिवरना मन हरखे || ९ ||
नारद सिंगीना नाद बजाडसे । तारे सहु कोइना मन भावसे || १० ||
कलजुग कारन फंद रचासे । ते तो फंदमा सहु कोई पडसे || ११ ||
आप रुप लई कालिंगो आवसे । ते तो पोताना पराक्रम करसे || १२ ||
वखडली वेला कठण जो कहिये । ताहा पुत्र पिताने खासे || १३ ||
बेण बेटीनो विकरो जो लेसे । ताहा पाप पोताना पुरा होसे || १४ ||
धरमी होइने अधरम ओचरे । ते तो कमाई हीना थासे || १५ ||
मुनिवर मुनिवरमा बाजी देसे । तो पूर्व पुण्य पोताना खोसे || १६ ||
अमलदार तो थासे बेजार । ज्यारे हक हराम पुछासे || १७ ||
तल तलना तस लेखा जो लेसे । त्यारे सती जे बिरला कोई || १८ ||
अमलदार तो थासे जे गहेला । ते मकर मद भऱ्या बोले || १९ ||
लोभ स्वार्थी नरकमा जासे । ते तो पिंड पोताना साथे || २० ||
चार लाखने बत्रीस हजार । अे तो कलजुगनो प्रमाण हो || २१ ||
पाप कलजुगना पुरण जो पोता । जाय बरस दस दाढले || २२ ||
थोडामा कलजुग जो पोता । तो काल काई कारन थासे हो || २३ ||
जीकरे जागोने महेर जो मागो । तो नीत नीत मले मुनिवरो || २४ ||
जे जे मांगु ते ते आपो । के पाच मळी अेकांत || २५ ||

हातमा दिपकने-हातात ज्ञानरुपी दिवा असून अज्ञान अंधकारात,मायारुपी खड्यात पडण्याप्रमाणे. चरापट-चमत्कारीक करामती. बेण बेटीनो विकरो-स्वार्थाकरिता बहिण,मुलगी विकतील. बाजी देसे-फसवणूक करतील. गहेला-वेडेपणा. मकर मद भऱ्या-अहंकार,द्वेषाने भरलेला. दस दाढले-दहा दिवसात एक वर्षाचा काळ लोटला जाईल.

लोभ स्वार्थने जे वारो । तमे गीनान विचारीने चालो ॥ २६ ॥
साठ मासनी रयेणी जो थासे । त्यारे दिपक दूर पलटे ॥ २७ ॥
चांदो सुरज बेहु गरदज होसे । त्यारे रवी उगे अजवालो ॥ २८ ॥
कहेत इमामशहा साभलो मुनिवरो । तो मुंडामा मुंड भरावसे ॥ २९ ॥

पद ११४ वे

चाल-गाऊ तव गुण गाऊ प्रभुरे **राग-भिमपलास**

ज्यारे बारमी सद्धी आवसे । तारे धरम नही लंगार ॥ धृ ॥
धरम करता ओछु आवसे । अेवो आवो संसार ॥ १ ॥
त्रीश बत्रीशे पापी जाणजो । ते छे महाचंडाल ॥ २ ॥
छत्रीसे छत्रीने पीडा थासे । अेम जाणजो निर्धार ॥ ३ ॥
पंचेतालीस बारमी सध्दी पुरी थासे । तारे जागसे अजपाल ॥ ४ ॥
पचास बावने बल पडसे । पेयसी जासे पइयाल ॥ ५ ॥
साठे बासठे बल पडसे । होसे हल हलंकार ॥ ६ ॥
सित्तेरे बोहोत्तरे छंद फरशे । करशे अेकंकार ॥ ७ ॥
पंचायशीये सतगुरु जागशे । रखेशर थावो हुशियार ॥ ८ ॥
नव्यासी बान्नऊ पाछम उगशे । निकलंकी थासे स्वार ॥ ९ ॥
शाण्णऊ शईकरी वेला आवी पोती । आखरी निकलंकीने जाणो ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा सुणो रे भाई । सोही साच करी जाणो ॥ ११ ॥

पद ११५ वे

चाल-नाम जपन क्यो छोड दिया **राग-दरबारी कानडा**

अन्नना प्रबळ ज्यारे खुटसे । त्यारे रोता मेल्या बाल ॥ धृ ॥
पुत्र पीताने पीडसे । जानो आखर अेही निधान ॥ १ ॥

साठ मासनी-एका रात्रीत ५ वर्षे गणले जातील. गरदज-अंधूक,निस्तेज. मुंडामा मुंड-शुन्यामध्ये शुन्य विलीन होईल, सर्व सृष्टी शून्याकार होईल. ओछू-कमतरता होणे,खोट येणे. अेवो आवो संसार-जगताचे व्यवहार अशारितीने बदलतील. पइयाल-विहीरीचे पाणी पाताळात जाईल. अन्नना प्रबळ-अन्नाचा तुटवडा पडेल.

पाछमथी दल चालसे । त्यारे उलटे खुराशान ॥ २ ॥

परजन पाटन भाजसे । त्यारे उंच मुलस्थान ॥ ३ ॥
नगरना दरवाजा अती घणी । मुनिवर नजरे दिखडावसे ॥ ४ ॥
न्यात परन्यातने परणसे । जाणो आखर वेला आवीरे ॥ ५ ॥
पईयाने नीर ज्यारे खुटसे । त्यारे होसे हलहलंकार ॥ ६ ॥
जंबुद्विपे पडसे बुमडी । त्या कोई नही वरजन हार ॥ ७ ॥
धवला सिंगी बगवसे । त्यारे प्रभुजी करसे काज ॥ ८ ॥
ब्राह्मणनी त्रागो त्रुटसे । त्यारे होसे अेकंकार ॥ ९ ॥
श्वेत घोडा स्वामी राजा चढसे । त्या सिंगी लेसे सात ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा सुणोरे भाई । जाणो आखर वेला आवीरे ॥ ११ ॥

पद ११६ वे

भाई मारा तीर तरकस ताजना । जेम घोडे चढे करतार ॥ १ ॥
पाछीमथी दल चालसे । कापे वर्ण अढार ॥ २ ॥
थरहर कापे मेदिनी । ज्यारे धरत्री न झाले भार ॥ ३ ॥
आगम आया ढुंकडा । तमे दलसु करो विचार ॥ ४ ॥
सतनी पाळी स्वामी वर्तासे । त्यारे धरम तराजु तोलाये ॥ ५ ॥
खरी हिंड्यानी स्वामी मागसे । तो कोई कोई परगट थासे ॥ ६ ॥
धरत्री धुमजाळा उठसे । त्यारे पापी परळो जाये ॥ ७ ॥
दुनिया धुंधळ फेडसे । त्यारे वरसे नूर अपार ॥ ८ ॥
न्यात परन्यात सर्वे अेकठी । नही होवे वर्ण विचार ॥ ९ ॥
अवळी रमत स्वामी मांडसे । स्वामी खेले चौक मैदान ॥ १० ॥
कालिंगा दानवने स्वामी खपावसे। नव खंडो जयजयकार ॥ ११ ॥
त्रण युगे स्वामी रमी गया । आज चवथे सरजनहार ॥ १२ ॥
अेम महारस कहेत इमामशहा । नर चढे करतार ॥ १३ ॥

खुराशान-खुराशान देशामधून सैन्य येईल. बुमडी-अंदाधुंदी माजेल. त्रागो त्रुटसे-ब्राह्मणत्व नष्ट होईल. ब्राह्मणांचे जानवे तुटतील (जानवे घालण्याचा विधी बंद पडेल). तीर तरकस-धनुष्यबाण व चाबुक. धुंधळ फेडसे-दुनियेचा पापरुपी भार उतरेल. खपावसे-संहार करतील.

पद ११७ वे

चाल-मोहन एक बार फीर आवो **राग-भिमपलास**

मुनिवर छेली वेला आवीरे । हृदये विचारीने जोय रे ॥
महा वखडी वेला आवसे । थर ना रहेसे कोय रे ॥ धृ ॥

दाढो दाढाने लोपसे । वर वेलाना जुजवा भावरे ॥
अथरण वेदमा अेम भाकीया । जेम निरमा बुडसे नाव ॥ १ ॥

निरवणा नाव बुडसे रे । वहसे पापना पुररे ॥
ताहा सतसुधा नही मले । साचा ते जासे दूर रे ॥ २ ॥

हेत हेतांतर त्रुटसे । उठी जासे दया धरम ॥
धरमी धरमी निंदा करसे । तारे उपजसे बहु करम ॥ ३ ॥

तारे माडी जाया बंधवा । अने माहोमा देसे गालरे ॥
मा बापने बेटा गाल बोलसे । जाणजो पुरण आव्यो काल ॥ ४ ॥

सतपंथमा आवीने ओतली गया । अने बोले मकरनी वात ॥
जेणे निंदा किधी गुरु नरनी । तेने नरक पिढीया सात ॥ ५ ॥

अेवी वैरण वेला आवसे । अने प्रभुजी थासे स्वार ॥
दैत्यने जगमाथी कहाडसे । कुल दैत्यनो करसे संघार ॥ ६ ॥

नीर्दानवी करसे प्रीथमी । अने होसे जयजयकार ॥
ज्यारे दैत्य कालिंगाने छेदसे । राज करसे करतार ॥ ७ ॥

नवखंडमा प्रभुजी आपे राजा । और दुजा नही कोय ॥
रखेशरने ऋध्दि सिध्दि आलसे । मुरख हात घसता रोय ॥ ८ ॥

कहेत इमामशहा सुनो मुनिवररे । हृदयामा राखो धीररे ॥
तमने प्रभुजी देखाडसे । सही जाणो सतगुरु ब्रह्मा ॥ ९ ॥

महा वखडी-अतिशय कठीण. थर ना रहेसे-स्थिर राहणार नाही. लोपसे-दिवसानु-दिवस लोप पावतील. वर वेलाना-मंगल कार्यात. जुजवा-मतभेद होतील. निरवणा-पाण्याशिवाय,खात्रीने. माडी जाया-वीर पुरुष. माहीमा-आपापसात. ओतली गया-सोडुन दिला,पराङ्मुख झाला. वैरण-अतिशय कठीण,वैऱ्याप्रमाणे. कुलदैत्यनो-संपूर्ण दैत्य कुलाचा. आलसे-ऋषिवर लोकांना ऋद्धिसिद्धि देतील. मुरख-आपमती लोक पश्चाताप करीत बसतील.

पद ११८ वे

चाल-मुकोका तु धुंड बंदे **राग-पिलू**

कहेत सुरजा सुणोरे पुत्रा । कमलाकुंवर एक वातजी ॥
आज मोये एक चलींत्र देखा । कलजुग पुनम पछली रातजी ॥ धृ ॥
सुनोरे भाई ने होई वधाई । आवीयो ते वैकुंठ नाथजी ॥
जंबुद्विपमाहे हरीजी परवरीया । सर्वे सैन्य लावीया साथजी ॥ १ ॥
अेणे मांडवे श्री हरी आवीयाने । काकण बांधिया हातजी ॥
रंग चंग बाजेने अमर गाजे । असुराने भाजे थाटजी ॥ २ ॥
हाड हडुली हनुमान ध्वजागजधारी । बैठा रहेनी थर कापेजी ॥
चिन नगरीमाहे हुल पडी छे । दैत्योने देसे मारजी ॥ ३ ॥
कालिंगो दानव रण चढसे । सुरजाने सोभाग ढालीयाजी ॥
कमलाकुंवर शिर भरणा भरावसे । इमामशहा बोलीया गीनानजी ॥ ४ ॥

पद ११९ वे

स्वामीजीनी सोबतमा मुखी मुसाफर आया रे ॥
तो धनी रे इन्द्र इमामशहाने वधावो ॥ १ ॥
फुलडे वधाओ रे भाई मोतीडे वधाओ ॥
तो धनी रे निकलंकीने वधाओ ॥ २ ॥
डोली चलावो रे भाई बेली हुंकारो ॥
तो दरीयाव माहेथी पार जो उतरो ॥ ३ ॥
भाईर रखेशर अेक सपनांतर देख्या ॥
तो जोइने सतगुरुजीसु मलीया ॥ ४ ॥
सतगुरु ब्रह्माजी अेम बोलीयारे भाई ॥
तो गोर गत गंगानी चिंता हारीयो ॥ ५ ॥

सुरजा-दैत्य कालिंगाची स्त्री सुरजाराणी आपल्या मुलास कमलाकुंवरला स्वप्नाची हकीकत सांगत आहे. मोये-मला. वधाई-रणसंग्राम. हुल पडी-घबराट झाली,भयभीत वातावरण निर्माण झाले. सोभाग-सौभाग्य ढासळेल,वैधव्य प्राप्त होईल. डोली-पालखी. बेली-नाव.

गोर गत गंगा पुछे जो मारा जीवना गोर ॥
तो कहालग दुनिया दावो करसे ॥ ६ ॥

दुनिया दावो बावा ताहालग करसे ॥
जो नुराने घोडे स्वामी राजा चहडसे ॥ ७ ॥
नुराने घोडे आपनो रखेशर चहडसेजी ॥
तो इंद्र इमामशहा आगळ होसेजी ॥ ८ ॥
नुराने घोडे आपनो स्वामी राजा चहडसे ॥
तो खड्ग त्रिधारो हाते जो लेसेजी ॥ ९ ॥
खड्गनो तेज रे भाई अंत न पार ॥
तो सहेस्त्र सुरीजनो तेज दिसेजी ॥ १० ॥
पाच करोडीसु भगत प्रल्हाद तारीया ॥
तो सातसु हरिश्चन्द्र उध्दाऱ्याजी ॥ ११ ॥
नव क्रोडीसु पाचो पांडव जो तारीया ॥
तो बारासु गुरु सहदेव उध्दाऱ्याजी ॥ १२ ॥
अनंत करोडीसु कमलाकुंवरने तारसे ॥
तो आखरीत वेळा आस तुम्हारी ॥ १३ ॥
पूर्व जन्मनो संच जेना पहेला रे भाई ॥
तो आज सतगुरु ब्रह्माजी मळीया ॥ १४ ॥

पद १२० वे

चाल-करुणानिधी क्या संताई गया **राग-कलिंगडा**

आज कलीमा कालिंगो आवसेरे । तेना पैला छे अेंधान रे ॥
जे इमान उणाने अकल हीना । ते तो भुलसेरे निरवानरे ॥ धृ ॥
ते सात पीढी सगानी देखाडसेरे । अने देखाडसे मायने बापरे ॥
अेणी रीते ते सर्वे परबोधसे । काशी विश्वनाथ जपावे जापरे ॥ १ ॥
तेना चोवीस चेला आवसे । अने मुखमाथी बोलावसे भांडरे ॥
ते पाणी मंत्रीने घृत निपावसे । वेळु मंत्रीने करशे खांडरे ॥ २ ॥

अेंधान रे-चिन्ह,निशाणी. इमान उणाने-बेइमान,मतिहीन. खांडरे-साखर.

कालिंगो अत्रंगी आसनी बेससे । ते तो पुरावसे मननी आसरे ॥

अेणी रीते तो इमान डुलावसे । तारे सहु कोई थासे निरासरे ॥ ३ ॥
कालिंगो छे मास लगी हतियार पलाणसे । अने सुधी करसे पेरे ॥
सुरजाराणी कुंवरने सिखावण देये छे । तमणे मलसे पोताने घेररे ॥ ४ ॥
कमला कुंवरने राजपाट सोपसे । अने करजो सगला काजरे ॥
अरथ गरथ धनमाल सोपसे । अने सोपसे चिन नगरीना राजरे ॥ ५ ॥
कालिंगो चरपट चाल करतो आवसे । सरस्वती नदी करसे मेलाणरे ॥
ते सती लोकना सत चुकावशे । अेणी रीते ते लेसे इमानरे ॥ ६ ॥
अे कलजुग आवा दुकडो । मुनिवरो रहजो हुशियाररे ॥
भाई काल करता ते आज करो । श्री निकलंकी थासे सवाररे ॥ ७ ॥
ज्यारे संवत्सर चिलोत्र पुरण होसे । अने चैत्रमास गुरुवाररे ॥
ते दिन स्वामीजीना सेना चढसे । तारे प्रभुजी थासे सवाररे ॥ ८ ॥
भाई वेला पोती ने रतमोरी । अने हेतना नरसे नुररे ॥
ज्यारे अे सो निशाणी पुरी होसे । तारे पाछम उगसे सुररे ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मुनिवररे । अने जाणजो एक दयालरे ॥
तमे चेती सके तो चेतजोरे । भाई आवे छे पुरण कालरे ॥ १० ॥

पद १२१ वे

त्रण जुगमाहे अवतार नव हो जाण । आज जुगचोथे अलेख वखाण ॥ १ ॥
ज्यारे दसमो अवतार जंबुद्विपे धरो । तारे जुग पाचमे स्वामी परवरो ॥ २ ॥
दसमे अवतारे स्वामीनु निकलंकी नाम । मन करो आरसडीने देवोने दसोंद ॥ ३ ॥
वखडी वेला माहे ना डोलावसेरे चित्त । थर रहेसे स्वामी राजा छलसे बधो पंथ॥ ४ ॥
स्वामी राजा चढे तेना आगम जोये । सतीमाहे सत रहेसे रही कोये ॥ ५ ॥
वखडी वेलारे ज्यारे रवरव तपे । तारे मात पीताथी पुत्र छपे ॥ ६ ॥
जे कोई पंथ चढीने सति केलावे । तेणे सेहतान बहोत मुकाये ॥ ७ ॥

हतियार पलाणसे-शस्त्रास्त्रांची जमवा जमव. सुधी करसे-युध्दाची तयारी करील. गरथ-खजीना,अर्थ,भांडार. चरपट चाल-करामती,चमत्कार. आरसडीने-आरशाप्रमाणे निर्मळ करा.

ज्यारे राजपाट दानवनुरे थाये । तारे दया धरम ते दिल नही आये ॥ ८ ॥
तेणे दाढे पांडव परगट थासे । ते तो राजपाट सिंहासन बेससे ॥९ ॥

एकाणुवोरे संवत्सरने असाड मास । स्वामीजी आवसे पाछमथी प्रकाश ॥ १० ॥
बाणुवोरे संवत्सरने सावन मास । पांडव आवसे जंबुद्विप मोझार ॥ ११ ॥
ताणुवोरे संवत्सरने भादरवोरे मास । उडावसे दुनियाने सघलो संसार ॥ १२ ॥
चोराणुवोरे संवत्सरने आसोरे मास । तारे दैत्य कालिंगानी स्वारी थासे ॥ १३ ॥
पंचाणुवोरे संवत्सरने कारतक मास । तारे स्वामी राजा तुरंग पलाणे प्रकाश॥ १४ ॥
शाण्णुवोरे संवत्सरने मागसर मास । असत कुड बहु थासे प्रकाश ॥ १५ ॥
सताणुवोरे संवत्सरने पोस मास । आवसे हनुमंतने करसे प्रकाश ॥ १६ ॥
अठाणुवोरे संवत्सरने माहो मास । प्रथम आवे हरिश्चंद्रने प्रल्हाद ॥ १७ ॥
नवाणुवोरे संवत्सरने फागण मास । तारे निकलंकी करसे राज ॥ १८ ॥
सइकडोरे संवत्सरने चैत्र मास । तारे धरमे धरम वरतासेरे राज ॥ १९ ॥
तेणे दाढे पाछम उगसेरे भाण । नवखंड प्रीथमी माहे होसेरे जाण ॥ २० ॥
वदे सुरजादेवी गुरु नरथी कथी । आपणो स्वामी आवे पाछम थकी ॥ २१ ॥
चौद लोक जेणु ध्यानज धरे । ते तो केम तारु रे वारु करे ॥ २२ ॥
उमत दुनियाने सगलो संसार । स्वामीजीने सेवे ते उतरे पेलो पार रे ॥ २३ ॥
अे आगम गुरु इमामशहा भणा । ताहा रखेशर रहेसे कोई कोई मणा॥ २४ ॥

पद १२२ वे

वार शुक्रवार जाणीयारे । पुनम परगट मुरार ॥
आश्वीन नक्षत्र स्वामीजी आवसे ॥ १ ॥
ऐरावती हाथी सीनगारसेरे । उपर छत्र मेघडंबर ॥
चवर उडवे सतगुरु स्वामीजीना ॥ २ ॥
केडे कट्यारीने बाकडोरे । बांधी कंबर कट्यार ॥
नव रंग मुगुट सीर उपर धरे ॥ ३ ॥
माथाना मुगुट नुरनारे । माहे सोळा कला परकास ॥
पितांबर पेहेरे स्वामी हेमना ॥ ४ ॥

स्वामीने पाचो शोभतारे । पेहेऱ्या पाचो पोशाख ॥
पितांबर पेहेरे स्वामी हेमना ॥ ५ ॥

जाण सवारी हेतनीरे । जखा नव्हाणु करोडी साथ ॥
छपन करोडी मेघा आवसे ॥ ६ ॥
जाण सवारी हेतनीरे । किन्नर करोडी बत्रीस साथ ॥
तेत्रीस करोडी देवता आवसे ॥ ७ ॥
पाचसु प्रल्हाद आवसेरे । सातसु हरिश्चंद्र राय ॥
नवसु राजा युधिष्टिर आवसे ॥ ८ ॥
बारासु सहदेव आवसेरे । जोऊं छुं सतगुरुनी वाट ॥
अनेक जोधा त्या सिनगारसे ॥ ९ ॥
सांज पडे दन आथम्यारे । सतगुरु परगट होय ॥
स्वामी आपे धरम जगाडसेरे ॥ १० ॥
गोरख पेहेरे मेखडीरे । बरशी भालो छे हात ॥
दलनी स्वारी आगल चालशे ॥ ११ ॥
आगम कहे गुरु इमामशहारे । भाई थावो हुशियार ॥
सतपंथ साचा नरने सेविये ॥ १२ ॥

पद १२३ वे

कायम आवाने भले अनंत वधावो । तो स्वामी आपणा त्रिभुवनी राजाजी ॥ १ ॥
काश्मिर नगरीमाहे राजा युधिष्टिर । ताहा ते सती पुरुष उपजानी ॥ २ ॥
अगियार लाख ते माहे खड्गधारी । ते तो सेवा स्वामीजीनी आवाजी ॥ ३ ॥
उज्जयनी नगरीमाहे उत्तीम ठाम हो । ताहा तो जोशी सहदेव उपनाजी ॥ ४ ॥
चौद लाख ते माहे चक्रधारी । ते तो सेवा स्वामीजीनी आवाजी ॥ ५ ॥
नगर अमरकोटने जालंधर देस हो। ताहा बलीया भीम उपनाजी ॥ ६ ॥
चाळीस लाख ते माहे गदाधारी । ते तो सेवा स्वामीजीनी आवाजी ॥ ७ ॥
उंच नगर थकी अर्जुन चढसे । ते तो छत्रीस लाख सैन्य साथेजी ॥ ८ ॥
छत्रीस लाख माहे धनुर्धारी । ते तो सेवा स्वामीजीनी आवाजी ॥ ९ ॥
नगर पंचावल माहे वसमेला ठाम । ताहा तो पांडव नकुल उपनाजी ॥ १० ॥
पचास लाख माहे नेजाधारी । ते तो सेवा स्वामीजीनी आवाजी ॥ ११ ॥
रीछ वानर ते माहे अनगणत्र अपार । ते तो हनुमंत सैन्य चलावाजी ॥ १२ ॥
चौसट लाख माहे देवी भणीये । तेणे डमरु नाद वगाडाजी ॥ १३ ॥

औट करोडी तेमाहे भूत पेसावल । ते तो स्वामीनो मारक सोजालेजी ॥ १४ ॥

पचास लाख माहे सींगीने शंख हो । ते तो गोरखनाथ सीधाराजी ॥ १५ ॥
सवा लाख माहे सहस्त्र शंख हो । ते तो सिंगी नाद पुरावाजी ॥ १६ ॥
पाच करोडी माहे प्रल्हाद राजा । ते तो सेवा स्वामीजीनी आवाजी ॥ १७ ॥
सात करोडी माहे ताराराणी हरिश्चन्द्र । ते तो प्रभुजी भरणा पुरावाजी ॥ १८ ॥
नव करोडी माहे राजा युधिष्ठिर । ते तो प्रभुजी भरणा पुरावाजी ॥ १९ ॥
बार करोडीसु सतगुरु शहादेव । ते तो सेवा स्वामीजीनी आवाजी ॥ २० ॥
जखा मेघा किन्नर करोडी बत्रीस । ते तो सहु मीलकर आवाजी ॥ २१ ॥
नवकुळ नाग माहे वासुकी सांथ हो । ते तो सेवा स्वामीजीनी आवाजी॥ २२ ॥
ऐशी लाख माहे गजा तुरंग हो । ते तो प्रभुजीनी सेन चलावाजी ॥ २३ ॥
चिननगरी माहे एक दानव सुणीये । तो तेणे ते आप देखाडाजी ॥ २४ ॥
अनंत पद्म दल कालिंगानी साथे ही । ते तो सर्वे दैत्य ठोठ रचावेजी ॥ २५ ॥
भाई प्रभुजीनो सहस्त्र निशाण हो । तेनो पार कोई ना पायाजी ॥ २६ ॥
मारी दानव निरवंश करीने । ताहा कायम राज रंचासेजी ॥ २७ ॥
सेना चालता माता धरतरी कंपे । तारे धबले प्राण थोबावाजी ॥ २८ ॥
श्वेत वस्त्र आपणो स्वामीजी पेरावे । रखेशरो सोही दाहाडो धनजी ॥ २९ ॥
श्वेत घोडोरे आपणा स्वामीराजा चढसे । ते तो रखेशरने राज करविजी॥ ३० ॥
गीनान अमीरस कहेत इमामशहा । तमे सुणोरे भाई गत सारीजी ॥ ३१ ॥

पद १२४ वे

खुरासानना दल चालशे । हवे आनी मेळावशे ॥ धृ ॥
पाछीमथी दल चालशे । सैन्य संख्या नही पार ॥
घोडे घोडे तबल बाजसे । तारे उलटे खुरासान ॥ १ ॥
धीलडीना अलिगड गरजसे । प्रभु भाजसे उंच मुलस्थान ॥
पाछीमथी पंचाल गाम । तीहा छे स्वामीनु अवतार ॥ २ ॥
आरंभ होसे आषाढमा । संचऱ्या श्रावण मास ॥

दळरे भादरवासी चालसे । मेळा आश्विन मास ॥ ३ ॥
स्वामीने जमणे हाते खड्ग छे । वेद डावेरे हाथ ॥
दैत्य दानवाने संघारसे । देवताने तारसेरे सार ॥ ४ ॥

लोहोडा ब्रोडा नही मानसे । आखीर अेही अेंधान ॥
ब्राह्मण संध्या मेलसे । समजो जान पछान ॥ ५ ॥
निगुराने पडसे पस्तावडो । वासव सरवहि वससे ॥
अेणे दिने जेणे नही ओळख्या । सत चुका गवार ॥ ६ ॥
अेम बोल्या गुरु इमामशहा । आज दसमो निकलंकी अवतार ॥
कालिंगा उपर स्वारी करसे । अे सत साचु जाणजो सार ॥ ७ ॥

पद १२५ वे

देश दिलमने शहेर छे वरजा । तहा अवतरीया स्वामी निरंजन ॥ १ ॥
निरंजनना निकलंकी छे नाम । पंचनदी मुलस्थाने करसे मेलाण ॥ २ ॥
अने मुखे वदे सुरजाराणी । मारा नगणा नावलीआ तणे खरी कहु अेधाणी ॥ ३ ॥
अे समरथ साथे नही थायेरे संग्राम । मारसे कालिंगो तारो फेडसे ठाम ॥ ४ ॥
सेन बहु चाले नर निकलंकी तणा । जंबुद्विपमाहे सेन मलसेरे घणा ॥ ५ ॥
देश पुरब चीन नगरी हो जाण । ताहा अवतरीयो दैत्य कालिंगो निरवाण ॥ ६ ॥
बहु दल चाले दैत्य कालिंगा हो तणा । ते अभंग साथे जुध करसेरे घणा ॥ ७ ॥
कमलाकुंवरने सुरजाराणी । अढी करोड जीव रहेसे चिन हो जाणी ॥ ८ ॥
क्रता जुग त्रेता जुगनी संधी लधी जाण । द्वापार जुगमाहे दैत्य दला निरवाण ॥ ९ ॥
आज कलजुग माहे संध खरी सार । ते तो दसमे छे हरी निकलंकी अवतार ॥ १० ॥
जेना बहु दल मलसे घोर अंधार । अवर कटकना नही अंतने पार ॥११ ॥
आगलाने पानी पाछलाने कादव पाये । अेवा दल चालसे दैत्य कालिंगा राये ॥ १२ ॥
नायेक पायेकनो मारे पार ना लेवाये । शाण्णवू करोडी मारेलारे जाये ॥ १३ ॥
झिणला टोप मारे तीरथ माथी । सुरजादेवी मारे सदाये साथी ॥ १४ ॥
माता मेघलीने सीर गेमर गडे । ते दैत्य कालिंगो रण संग्रामे चढे ॥ १५ ॥
स्वामीने सहेसत्र घोडाने सहेसत्र निशाण । खड्ग त्रिधारु स्वामीजीने हाते अेंधाण ॥ १६ ॥

तेणे घोडे चढसे त्रिभुवनना राये । ते तो दैत्योने सीर मेलसे रे धाये ॥ १७ ॥
अेम मुखे वदे सुरजाराणी । मारा नगणा नावलीया तणे खरी कहुं अेधाणी ॥ १८ ॥

नगणा-कृतघ्न, नावलीआ-पति,भ्रतार.

अे समर्थ साथे नही थायेरे संग्राम । मारसे कालिंगा तारो फेडसे ठाम।। १९ ।।
तारे कोप करीने बोलो कालिंगो राये । हुं तो त्रणे भुवन वालू अेके घाये ।। २० ।।
अजाणीरे सुरजा तु वाद सुं करे । नवे खंडमाहे मारी आण दाण फरे।। २१ ।।
झाझेरा जुधा रें जुधे सु रे लढे । दैत्य कालिंगो रण संग्रामे चढे ।। २२ ।।
कालिंगाने मारीने स्वामी अेकांते रे मले । तारे चारे जुगनी भ्रांतीरे टळे ।। २३ ।।
सतगुरु ब्रह्मानो जंबुद्विपमाहे वास । अनंत करोडी जीवनी पुरसेरे आस ।। २४ ।।
कहेत इमामशहा अेवोरे गिनान । तमे सर्वे गत राखोरे अविंचल इमान ।। २५ ।।

पद १२६ वे

नासरे नास तु दैत्य कालिंगा । पाछीमथी धणी आवे हैजी ।।
अक्षौणी नव्वाणु तारा खुरीमा जासे । तब तुझे कौन छुडाबेजी ।। १ ।।
जाके पाछमदेश खंड अहेरामा । श्वेत द्विपमा स्वामी बैठो ।।
गड सरवेदा वधाई तइया बहु रंग होसे । त्या राज करे छे धणी मारो।। २ ।।
जाके पाछम देसमे तबल बाजे । बाजे ते गुरुना निशाण ।।
चौद भुवनमा स्वामी मारो दिवे । ते सु राज चलावे नारायण ।। ३ ।।
जाके चंचल चलीत्र पवन रथ घोडी । हाथीडु सणगाऱ्यु अपार ।।
त्रण भुवनमा स्वामी मारो हाक देवडावे । चौद भुवनमा करे जयजयकार।। ४ ।।
नव नाथने सिध्द चौऱ्यायशी । जोगनी करे जय जयकार ।।
अजीया वजीया देवी चमर डोलावे । कमलाकुंवर शिर डोले छत्र ।। ५ ।।
जाके सिंगी शंख सबद बाजे । नव खंड पडेरे भंगाण ।।
लाख जोजन स्वामी मानो दिन पंथ चालसे । अैसो करे पइयाण ।। ६ ।।
त्रीगड कोट मारे अति रंग चाले । राणी देवता करे छे कमाइजी ।।
बारेरे मेघ मारे ईदर पुरे । ने सुरज तपे छे रसोईजी ।। ७ ।।
राजा चौद भुवनमा जे वर दाता । तीनसे ते वाद चलाव्यो ।।
चौद भुवन केरो स्वामी छे अे । करो सेवा तो कुछ पावो ।। ८ ।।
राणी मुवा जीवाडुने परतो पुजाऊ । दल चलाऊ कोट घोडो ।।
मेरो लष्कर अनंत करोडी । तेरे साव तणो दल थोडो ।। ९ ।।
राजा मुवा जीवाडीयेने परत पुजाडीये । तेरो लष्कर है काचोजी ।।
मोह मल्या स्वामी मारो भसम जो करसे । त्या उभो ते रहेसे सती साचो।। १० ।।

खावो पीवो धन खरचो हमेरा । राणी साव साव करी शुं फुकारो ॥
अेसा कोई सुर चिन नगरीमाहे । जे राणी सुरजाने समजावे ॥ ११ ॥
राजा जुगाजुग हुं तमने कहेती आई । कुडा काम किधा कालींगाराये ॥
त्रण त्रण जुगमे तमे मेरो कह्यो ना मान्या । चोथे लेखा लेसे स्वामी राये ॥ १२ ॥
रानी अेशी रे वात तारा देव पासे भणीये । सांभलो सुरजा देवी राणी ॥
मारी नगरीमा वास वसे छे । वात करो छो आपे अजाणी ॥ १३ ॥
हे राजा चढे रणे दैत्य पडे । दल मंडल चिन नगरी माहे ॥
ईश्वर ब्रह्माजी करे प्रणाम । आज कलजुग माहे दसमो अवतार ॥ १४ ॥
राजा तलतलना स्वामी मारा लेखा जो लेसे । तइया सतगुरु पुरे छे साख ॥
नरने परसादे सतगुरु ब्रह्माजी बोलीया । राज रखीया घेर देसेजी ॥ १५ ॥

पद १२७ वे

अे सत साचु जाणजो जंबुद्विपना भाई ॥
मुनिवर कठण वेला वरतसे साचा सिधकर भाई ॥ १ ॥
अे सत साचु अेम जाणजो मारा मुनिवर भाई ॥
हवे सत साचानी वेळावारी बहु नेहेडा आई ॥ २ ॥
पाछीमथी दल चालसे देरा दिलम देश ॥
पाटण प्रसरामो पोहडसे जंबुद्विप प्रकाश ॥ ३ ॥
पाच लाख ददामा दम दमे दल चालता वाजे ॥
हस्ती घोडे संख्या सैन्य खेत्र स्वामीनु साजे ॥ ४ ॥
तेणे नादे ब्रह्मांड डोलसे पाताळी परचडा ॥
शेष पाताळथी छांडसे ते तो शेष जो वासु ॥ ५ ॥
मही रे साबरमती सरस्वती तेणे वचे होई रे संग्राम ॥
कालिंगा दानवाने मारसे सो दिन आवा रे जाण ॥ ६ ॥
चार जुगनी माता जोगनी तेनी भुक जो भाजे ॥
कानना कुंडल झळमळे मनइचित्र मागे ॥ ७ ॥

सत साचानी-सत्य असत्याचा निवाडा करण्याची. बहु नेहेडा-अतिशय जवळ. प्रसरामो-परिसरात. परचडा-झळ पोहचणे. भुक जो भाजे-भुक शांत होईल.

चहुवर चाले रण मोही कालिंगानेरे जोवा ॥
राखीस करतनावळी रुद्राकारने लेवा ॥ ८ ॥

भावे हेतांतर उपजे स्वामीना भाषा झुटा ना होवे ॥
स्वामी आया जंबुद्विपमा गत पछानो जोये ॥ ९ ॥
कालिंगा दानवने छेदसे सोहि दिन आया रे जाणो ॥
अेम बोल्या गुरु इमामशहा सत रुप पछानो ॥ १० ॥

पद १२८ वे

कायापुरी नगरीना सुणोरे वणझारा ॥
वणझ करोने तमे प्राणी हमारा ॥ १ ॥
वणझ करता तमे रखेरे वरासो ॥
तो अेक रहेसे अमरापुरनो सासो ॥ २ ॥
अे रे सांसो संसारने दमे ॥
तो कुडीयो वातो केम गुरुजीने गमे ॥ ३ ॥
कुडीयो वातोरे आ कलजुग केरी ॥
तो काम क्रोधे रहा घट घेरी ॥ ४ ॥
घट घेरी करी गाफल किधा ॥
तत्वभेद गिनान ना लिधा ॥ ५ ॥
रखेशर जाणीने स्वामीये हेत जो किधा ॥
तो सर्वे रखेशर वेचीने लीधा ॥ ६ ॥
रखेशर जाणीने स्वामीये हेत जो मेला ॥
तारे लख चौर्यायशीना फेरारे टाला ॥ ७ ॥
फेरा टालीने स्वामी नजर जो मलीया ॥
तो वाचा विवेक मारा गुरुजीसु पलीया ॥ ८ ॥
वाचा विवेकाइनो पार ना जाणु ॥
तो केइरे वाते आपणो गुरुने वखाणु ॥ ९ ॥

नाभी कमलनी वसमी छे वाट ॥
ताहा उघाडा मारा सतगुरु हाट ॥ १० ॥

अथर्ववेदना स्वामीये किधारे प्रकाश ॥

जमरो भमे छे जीवनी आसने पास ॥ ११ ॥
दैत्य दानव साथे स्वामी राजा लढसे ॥
नक्षत्र आश्लेषाने पुरण मास तथे ॥ १२ ॥
बेहु दलरे द्रष्टो द्रष्टे मलसे ॥
तारे दोई सेन वचे नारद फरसे ॥ १३ ॥
ज्यारे पाच लाखरे त्राबालु गडगडसे ॥
तारे ताहा दैत्योना मस्तक पडसे ॥ १४ ॥
खड्ग त्रिधारु स्वामी लेसे हाथ ॥
ताहा मारी दैत्यने पाडे सर्वे साथ ॥ १५ ॥
खड्ग त्रिधारु स्वामीनु चोदिस फरसे ॥
दैत्य तणा ताहा मस्तक पडसे ॥ १६ ॥
ज्यारे वसमकुंवारीने वरसेरे स्वामी ॥
तारे ताहा वाजसे ददामारे घावो ॥ १७ ॥
तारे दरशन मारा स्वामीना पावे ॥
तमे मलोने रखेशरो गुरुनर एकांते आवे ॥ १८ ॥
मजले मजले दल स्वामीजीना आवे ॥
तेमे मलोने रखेशरो गुरुनर एकठा पावे ॥ १९ ॥
मजले मजले दल आवे साबरमतीना घाट ॥
ताहा चढी जाऊ रे मारा गुरुजीनी वाट ॥ २० ॥
कहेत इमामशहा तमे सुणो मोरा भाई ॥
तमे हिरदेमाहे जागोने मारा मुनिवर भाई ॥ २१ ॥

पद १२९ वे

चाल-कैशी निकशी चांदणी **राग-बहार कानडा**

वेला पोती वलंभ न कीजे । मुनिवरो करो रे ओराध ॥
सत संतोखे चालजो । तो बाहेर ना वदिये वाद ॥ धृ ॥

जमरो भमे छे-यम जीवाच्या जवळपास भटकत आहे. वेला पोती-वेळ पूर्ण होत आली. वदिये वाद-वादविवाद करण्यात वेळ घालवू नका.

मीठी वाणी मुखथी बोलीये । अने सुकरीत कीजे सार ॥
जबाये सत जो बोलीये । कोइने मुखथी न कहिये मार ॥ १ ॥
भाई मार कहानो दोस से । मार कहता मरी जाये ॥
जीव हिंसा करवानो दोस छे । भाई सबद अेकज सार ॥ २ ॥
भाई पीहु पीहु किजीये । तो पीहु वसे घटमाहे ॥
काल भमरो कमल वसे । तो दरशन केम करी थाये ॥ ३ ॥
काम क्रोधे बहोतज भरीया । अने लुटे मोक्ष मुगतनी वाट ॥
भाई पूर्व पुण्य लुटीये । लई जासे घोर अंधारनी वाट ॥ ४ ॥
भाई प्रेमनी वाणी बोलीये । हिरदे ब्रह्म गीनान प्रकाश ॥
त्याहा काल न आवो ढुंकडो । जेणे मंदर पीहुना वास ॥ ५ ॥
हवे वेला आवी ढुंकडो । अने स्वामी लेसे हतियार ॥
घोडो घुंगर माल बंधावसे । तेणे पलाण थासे सवार ॥ ६ ॥
भाई स्वामीनी स्वारी चढसे । अने मांडवे करसे मेलाण ॥
त्यारे कुदरती नगारो बाजसे । नव खंडमा पडसे भंगाण ॥ ७ ॥
तारे सुरजाराणी जाणसे । अने कमळाकुवर तु जाग ॥
स्वामी आवानु आवाज थयो । हवे पुरण अपनो भाग ॥ ८ ॥
तन मन धन सोपी पाये लागीये । इमान समु नही कोई सार ॥
ज्यारे स्वामी कालिंगाने मारसे । त्यारे थासे आपणो उध्दार ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो । हवे रह्या दण चार ॥
ते वेला आवी ढुंकडी । तेणे वलंभ नही लगार ॥ १० ॥

मीठी वाणी-मधुर वचन. जबाय सत-सत्य व मृदु वचनाचा अवलंब कर. मार कहानो दोससे-वाचेने नुसते 'मार' असे म्हणणे पाप आहे. सबद एकज सार-शुध्द हा प्रमाण भूत आहे,ईश्वराने मानवास वाचा दिली ती योग्य बोलण्यासाठी,व्यर्थ बडबड करण्यासाठी नव्हे. पीहु पीहु किजीये-परमेश्वराच्या नावाचा सारखा ध्यास करा. घट माहे-हृदयरुपी घटात बसलेला आहे. काल भमरो कमल वसे-कायारुपी कमल नाशिवंत आहे. त्यात जीवरुपी भुंगा बसलेला आहे. प्रेमनी वाणी बोलीये-प्रेमळ वाचेचा अवलंब करा. हिरदे ब्रह्म गीनान प्रकाश-हृदयात ब्रह्मज्ञान,आत्मज्ञान धारण करा. काल न आवो ढुंकडो-आत्मज्ञानाची ज्योत जेथे प्रगट झालेली आहे तेथे काम क्रोधरुपी काळ प्रवेश करीत नाही. घुंगर माल-निकलंकी नारायण घोड्यावर स्वार होण्याकरीता त्यावर साजशृंगार चढविल पलाण-घोड्यावर बसायचे आसन सजवून त्यावर स्वार होतील. मेलाण-मिलाप,संचालन करणे. भंगाण-ओस पडेल. दल चार-दोन चार दिवस.

पद १३० वे

चाल-झाला महार पंढरीनाथ **राग-भावगीत**

वैकुंठनाथ पधारीयो । सतगुरु ब्रह्माजी आव्या छे आज ॥
पवित्र किधा आंगणा ॥ १ ॥
सतने सामान दिजे बेसना । पेलो राखो अविंचल इमान ॥ २ ॥
सत दत्त भेळीने दिजीये । खमीया सरीखा नही कोई दान ॥ ३ ॥
दसवंत सुकरीत दिजीये । पाछे जपीये जीकरना जाप ॥ ४ ॥
पाछमथी प्रभुजी चढसे । ते तो मेळो जंबुद्विप मोझार ॥ ५ ॥
निकलंकी नर ज्यारे चढसे । त्यारे प्रभुजी धरावसे नाम ॥ ६ ॥
अनंत करोडी वर लावीया । श्री निकलंकी प्रभुजी वार ॥ ७ ॥
पाच सात नव तारीया । क्रोडी बार सहदेवने साथ ॥ ८ ॥
अनंत क्रोडी वर लावीया । तेहुना सतगुरु ब्रम्हाजी नाम ॥ ९ ॥
थाळ भरो सगळा मोतीडा । सतीयो चार वधावो गाये ॥ १० ॥
थाळ भरो सगळा मोतीडा । वधावो श्री निकलंकी नाथ ॥ ११ ॥
सीता कुंता राणी द्रौपदा । चवथी तेडावो हरिश्चन्द्रनी नार ॥ १२ ॥
कमलाकुंवर शिर छत्र धरे । सुरजा राणी लावो ले छे ताहे ॥ १३ ॥
अेम बोल्या गुरु इमामशहा । आखर वेलाना बोल्या छे गीनान ॥ १४ ॥

पद १३१ वे

चाल-पुंजसो तो पामसो **राग-पूर्वीमिश्र**

जीव छोडावा सतगुरु मलीया । अने साचु बोलो मुनिवर भाई ॥
जो तल अेक झुटा बोलसो । तो खोवसे जनमनी कमाई ॥ १ ॥
काम लोभ स्वार्थने वारीये । अने अभिमान ना आणोरे मन ॥
जो मन मारी मसलो कीजिये । तो पामीये स्वामीना दरशन ॥ २ ॥
सतपंथ साचो साच छे । अने साचा गुरु पछाण ॥

अे दन चार चांदरणा परगडा । जेम रयेणी उग्या भान ॥ ३ ॥

पधारीयो-प्रगट झाले. वधावो-स्तुति,प्रार्थना. मसलो-सारासार विचार, एकचित्त करणे. चांदरणा-चंद्रप्रकाश.

तारे जुगमा अंधारु टलसे । अने होसे अेकज वाण ॥
अथरण वेदमां अेम भाकीया । अने होसे सर्वे अेकंकार ॥ ४ ॥
तारे नव खंडमा हल हलंकार होसे । अने दोहेला करसे दन ॥
तारे चंद्र सुरज बेहु झापसे । तारे कापंसे त्रण भुवन ॥ ५ ॥
प्रभुजी सवारी करसे । अने निकलंकी धरावसे नाम ॥
ज्यारे दैत्योनी कासल काढसे । तारे प्रगट थासे सारा भक्त ॥ ६ ॥
सवा लाखनु परब रंचावसे । अने निरमल कीजे देह ॥
यमदूतने हुकम थसे । तारे तेजना वरसे मेह ॥ ७ ॥
तारे जखा मेघा किन्नर आवसे । अने आवसे पाच सात नव बार ॥
ज्यारे अनंत करोडी देव आगल होसे । तारे सहु करे दरशन ॥ ८ ॥
ढोल ददामा ओछवा । सतीयु घेर घेर मंगल गाये ॥
प्रभुजी पुजाना फल पामसो । तेना सुख कह्या नव जाये ॥ ९ ॥
तारे देव दनियाने पठंतरो । पुजा थकी फल पाये ॥
मुनिवरनी काया अमर होसे । तारे दनिया मरी मरी जाये ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो । अने कंबर बांधी थाओ हुशियार ॥
सो दन नेहडा आवीया । तेणे वलंभ नही लंगार ॥ ११ ॥

१३२ घोळ

कनक कचोला के शिर घोल्या । विवारे आव्या ढुकडो ॥ १ ॥
छाटना छोट अगर बेदस नारायनेरे । विवारे आव्या ढुंकडो ॥ २ ॥
निकलंकी नवसाना नोतरा । फेरव्या समुलख चोवीसरे ॥ ३ ॥
हइयामा होसे घणी रही । आज अमने उपनो छे आनंद रे ॥ ४ ॥
सुवर्णथाल सहु कोई धरे । लावो मलो बाजोटी मझार रे ॥ ५ ॥
माणक मोतीनी थाल भरो । जोवा जावे चौदा भुवनना रायेरे ॥ ६ ॥
ज्यारे श्री फलना तोरण बांधसे । सहू सतीया मंगल गाये रे ॥ ७ ॥
ब्रह्माजी त्या आवीने रहिया । चार वेद लई आव्यो साथरे ॥ ८ ॥

झापसे-फिकट पडतील,तेज लोप पावेल. ओछवा-उत्सव. नवसाना-नवरदेव. बाजोटी-पलंग, सिंहासन.

वाजींत्र वाजे त्या अति घणा । ढोल वाजे धम धम कारे ॥ ९ ॥

सहु सैन्य आवे स्वामीने सोभता । जाहिर वातोमाहे थासे जानमाहेरे ॥ १० ॥
जीरे वसमकुवारी विनंती करे । कंथजी सांभळजो कानेरे ॥ ११ ॥
बहुरंगी बाजोटी चित्रावजो । बैसो बैसो वाला वर रायेरे ॥ १२ ॥
मंडप बंधावो मजने मन गमतो । वर उछेड सुरावरने सातरे ॥ १३ ॥
मांडव बंधावो चंपा केवडे । कस्तुरीनी भरावसो भीतोरे ॥ १४ ॥
वरकन्या पुरा परणावी जे । गुरु ब्रह्माजी भणसे वेदरे ॥ १५ ॥
सोवन मंडल स्वामीजीने सोभता । सर देतानी साखरे ॥ १६ ॥
मस्तक मुगुट हिरले जडिये । हरीने कुंडल झलके छे कानरे ॥ १७ ॥
वरकन्या पुरा परणावीया । परणे वरणे देव मुरारे ॥ १८ ॥
सतगुरु ब्रह्माजी अेम बोलीया । गुरु ब्रह्माजी बोल्या छे घोलरे ॥ १९ ॥

१३३ घोळ

चाल-कन्हैया तेरी मुरली

सतीयोना मेळ तोडावजो । हाते गरही मोतीडानी थालरे ॥
नारायण वरने निरखीये ॥ १ ॥
भाई जुगमा जदुपति झलहले । भगवान भक्तोनी भीडरे ॥ २ ॥
हरीने श्वेत घोडो बेसना । तेणे सोवण जडीया सीनगाररे ॥ ३ ॥
हरीने मोडे तेज फरहरे । मेघडंबरेना छत्र ढोलायरे ॥ ४ ॥
हरीने सरबंदी वाघा सोभती । हरीने पेहेरे छे पितांबर रे ॥ ५ ॥
हरीने माथे मुगुट फरहरे । सोळा ते मळे सरदार रे ॥ ६ ॥
हरीने नेत्र अंजन करे मावडी । टबुक करसे हरीने गालरे ॥ ७ ॥
हरीने केसरी तीलक बीराजसे । अने दस आंगलीये वेलीयारे ॥ ८ ॥
हरीने काने ते कुंडल झलहले । हरीने पेरन पितांबर साररे ॥ ९ ॥
हरीनो कुदरती घोडा खेलसे । तेणे सोनेरी सीर पावरे ॥ १० ॥

कंथजी-पतिदेव. वाला-प्रीय. वर उछेड-शुरविराबरोबर विवाहास उत्सुक झालेली. घोलरे-लग्नादि मंगल कार्याचे वेळी म्हणावयाची गीते. गरही-घेऊन. मेघडंबरेना छत्र-मेघाच्छादित आकाश,मेघांचे छत्र करुन. वाघा-पेहराव. टबुक करसे-शिक्का उमटविणे,रंगाने चित्रीत करणे. वेलीयारे-आंगठ्या.

हरीने केसरीया वागा पेरवा । हरीने सुवर्ण बाजुबंधरे ॥ ११ ॥
हरीने पाये ते मोजडी सोभती । तेना तेज तणो नही पाररे ॥ १२ ॥
हरीने जान जुगते बहु मल्या । हरीनो विवाह होसे अतिरंगरे ॥ १३ ॥
हरीने चौवेदी शाला बंधावसे । ताहा गुजरी मेलावो चाररे ॥ १४ ॥
हरीने पाये ते पद्म झलहले । हरीना तेज तणो नही पाररे ॥ १५ ॥
हरीने ढोल ददामा गडगडे । अने सुरनाइयोनो नही पाररे ॥ १६ ॥
हरीने मस्तक मुगट मोती जड्या । सतीया हरीना मंगल गायेरे ॥ १७ ॥
हरीनी जाने जोधा बहु मल्या । तेमा प्रल्हाद छे आगेवानरे ॥ १८ ॥
हरीना हरिश्चन्द्र सरिखा साथीया । जानमाहे होसे जयजयकाररे ॥ १९ ॥
हरीने युधिष्ठिर सरीखा जनइया । पाचे पांडव छे पहेलवानरे ॥ २० ॥
हरीना बार करोडी तो वाका । हरीने अनंत आव्या छे पासरे ॥ २१ ॥
हरीजी वसम कुवारी परणसे । तारे ब्रह्माजी भणसे वेदरे ॥ २२ ॥
हरीये निकलंकी नारायण नरपति । स्वामीजी देसे अमर छापरे ॥ २३ ॥
हरी तो परणी पाटे बेससे । हरी रखीयाना दातार रे ॥ २४ ॥
सतगुरु ब्रह्मा अेम बोलीया । धोल बोल्या छे धम धमकाररे ॥ २५ ॥

पद १३४ वे

चाल-वृंदावनका कृष्ण कन्हैया **राग-दुर्गा**

देश दिलमे हरी अवतऱ्या । परतेक देव मुरार ॥
नवहि अवतार पाछळ होइ गया । कळमाहे दसमो अवतार ॥ धृ ॥
शहेर वरजागडमा बेसा छे । मुनिवरो हरी जीवनो तारणहार ॥
जंबुद्विपमाहे प्रभुजी आवसे । कुवारीका क्षेत्रमा करसे मेलाण ॥ १ ॥
मांदल भेरी तुर वाजसे । अेवा होसे हो रंग ॥
वसम कुवारी स्वामी परणसे । माथा भरावसेरे कुंभ ॥ २ ॥
तेडावो सीता कुंता द्रौपदी । तेडावो सतीया छे चार ॥
चवथी तेडावो तारा देवी लोचना । मंगल गावे अपार ॥ ३ ॥

मोजडी-जोडे,चप्पल. सुरनाइयोनो-सनई. परतेक-प्रत्यक्ष. मांदल-मृदंग.

टोळे टोळे हो रखेशरो मळसे । मळसे मारा स्वामीजीने साथ ॥

सत की सुमरणी हरी फेरी लेवे । लेवो स्वामीनु रे नाम ॥ ४ ॥
जागोरे लोको तमे मत सोवो निंद्रा । तमे धरो प्रभुना प्यार ॥
जैसा ये स्वप्न रे रातका । तैसा अेवा रे संसार ॥ ५ ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो । तमे होवो रे हुशियार ॥
वीरा तमे मत सोवोरे निंद्रा । नही तो आखरी पस्तावसो ॥ ६ ॥

पद १३५ वे

पाछम पुनम चंदा उगमीयो । अने उगो अनंत कला वर लई ॥
स्वर्ग म्रीत पाताळे परकासीया । ते तो चौदा भुवनमाहे सोहे ॥ १ ॥
जे आपे प्रभुजी आवीया । अने अवर दुजा नही कोये ॥
शंख चक्र खड्ग पद्मधारी सोये । ते तो आपे प्रभुजी सोये ॥ २ ॥
ताहा घडे ददामाने घोर वाजे । अने गरजे जमीन असमान ॥
वसम कुवारीने वर देसे । ते तो स्वामी निकलंकी रे जाण ॥ ३ ॥
ताहा जखा मेघा किन्नर बत्रीस । करोडी पाच सात नव बार ॥
जयजयकारनो जगन वरतासे । स्वामी निकलंकी थासे स्वार ॥ ४ ॥
नुराना वस्त्र स्वामी पेहेरावसे । अने मुगट मोतीना परवाल ॥
हिरा जडत्र सर फेटा बंधावसे । सरवे देवनो अेकज ढाल ॥ ५ ॥
तेजी पाखाला पलाणसे । अने मोरडे मीनीआ जोडा ॥
पलाणे पाखरे हिरा रतन जडिया । अेवा पवन सरुपी घोडा ॥ ६ ॥
ताहा करीयानी परी जोवासे । अने जेनो जेवोरे आचार ॥
तेणे तेवा फल स्वामी आपसे । हाथो हाथे देसे आधार ॥ ७ ॥
जे साचु बोले ते सदाये पाक छे । जे नर जनम न बोले झुट ॥
ते नर बेससे गुरु नरनी बेलडीये । ते तो रहसे स्वामीने हजुर ॥ ८ ॥
जे नर जकरे जागीया । अने मनमा लरजा जेहे ॥

तेणे अरस कुरस उपर बेसना । तेनी सुरज कला वरणी देहे ॥ ९ ॥

खड्ग-शंख,चक्र,पद्म व तलवार धारण केलेला. लरजा-लाजून,नम्रता धारण करुन. अरस कुरस-अमरापुर भूमिच्या वरची भूमि गोलोक,सत्यलोक.

ते तो खासा खजाना मालसे । अने कुदरती उतरसे थाल ॥
तेणे जमाडसे । जेम माता धवरावे बाल ॥ १० ॥
ताहा धोल मंगल अति घणा । अने घेर घेर मंगल गवाये ॥
सतगुरु पुजाना फल पामीये । तेना सुख कह्या नव जाये ॥ ११ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मुनिवरो । अने जे साचा इमानी रे आज ॥
ताहा ओवी सफायत पामसो । ते तो करसे अमरापुरमा राज ॥ १२ ॥

पद १३६ वे

पाछीम दिसाथी स्वामीजी चढसे । प्रतेक उगमीयो चंदन खोडजी ॥
भक्त कारण स्वामी परवऱ्या । ते भरीया अमृत जेहजी ॥ १ ॥
जळ जळ महीतळ तु चलीना । तुज करता सारजी ॥
आज जुग चवथे चढसे स्वामी । अनंत एक विचारजी ॥ २ ॥
जेणे सेवीया ते फळ पामीया । जेणे सेवीया महाब्रह्मजी ॥
पस्तावो पडे ओणे गाफीला । आगळ जुग नही भुलवाने ठामजी ॥ ३ ॥
चहु जुगना भुला भुला फीरसे । निंद्रा सुती जेहजी ॥
जेणे गरभथी संसार सरजा । लेखा लेसे तेहजी ॥ ४ ॥
जेणे कुटूंब किधा कारवा । ते पड्या मोह जंजालजी ॥
तमे करी कमाई छुटसो । लेखा ते स्वामीजीने हातजी ॥ ५ ॥
चेतोरे भाई मोहो शुं पडिया । कबलो कायम साथजी ॥
पाछम दिसाथी पुरुष चढसे । रहेणी आवे सुरजी ॥ ६ ॥
त्यारे नवखंडना नर निरखीया । त्यारे साच कुडानी पछानजी ॥
त्यारे पाप पुण्य बेहु तराजु तोलसे । जीवडो जलसे तेहेजी ॥ ७ ॥
जागनहारा जाण लेसो । अनदिन जागो विरजी ॥
त्यारे दैत्य दानव निकंदन करसे । खरग वोळ्या गौहेजी ॥ ८ ॥

कुदरती उतरसे थाल-स्वर्गातून आपोआप त्याच्यासाठी भोजनाची थाळ वाढून येते,त्यास कोणत्याही प्रकारची उदर निर्वाहाची चिंता नसते. सफायत-स्तुति. भक्त कारण स्वामी परवऱ्या-भक्ताकरिता प्रगट होतो. निंद्रा सुती जेहजी-झोपेत सर्व वेळ गमावलास. कारवा-मिथ्या,नाशवान. कबलो कायम साथजी-परमेश्वरी दरबारात आपण केलेला अपराध उघड करा. (विदीत करा). खरग वोळ्या गौहेजी-तलवारीच्या धारेखालूनही गाईस सोडवील.

त्यारे पुट प्रिथमी राज थापे । वसमकुंवारी परणे स्वामीजी ॥

स्वामीना जोधगण अभंग मळसे । नर सुरा साथजी ॥ ९ ॥
करोडी पाचसु प्रल्हाद चढसे । सातसु भक्त हरिश्चन्द्रजी ॥
करोडी नवसु पांडव चढसे । बारासु गुरु सहदेवजी ॥ १० ॥
तेत्रीस करोडी देव कल्पना चढसे । सर्वे चढसे साथजी ॥
अेणे मांडव वे मुगत रखेशर । कलजुग माहे घावो अपारजी ॥ ११ ॥
आज सेवक होसो स्वामीना । तेनी काया होसे अविंचल अभंगजी ॥
भाजे कवनु दुःख दोहेलु । ते चढसे सातवा भुवनजी ॥ १२ ॥
जेणे तोरणे त्रिभुवन पुरुष परणे । तेज वरसे मेहेजी ॥
जेणे रोहे रोहे भाण तपे । अने काया झलके तेहेजी ॥ १३ ॥
जेणे चन्द्रवदनने नयन । अमीये झलके तेज अपारजी ॥
आवोरे सतीया वरजोवा जइये । तेज करता सारजी ॥ १४ ॥
धर धरात्री अपना स्वामी परणे । रंग रुप अपारजी ॥
वरमाला लइने वसमनी उभी । नर उभा बाहारजी ॥ १५ ॥
वाजींत्र वाजे त्रिभुवन गरजे । ब्रह्माजी बोले वेदजी ॥
अेणे चवरीये चारी मंगल वरत्या । कळस तेज अपारजी ॥ १६ ॥
अेणे चवरीये चारी मंगल वरत्या । फेरो देसे देवजी ॥
बरसीया ते कुदरत तेज अमृत । जेवे त्रिभुवनी रायेजी ॥ १७ ॥
पालवे गाठ वाळी गुणवंती बैठी । वसमकुवारी परणे स्वामीजी ॥
जेणे चौद भुवन रंचिया । तेज परणे स्वामीजी ॥ १८ ॥
जेणे किन्नर करोडी बत्रीस ताऱ्या। जखा मेघा सेहेजी ॥
जेणे अजानबाहो दैत्य माऱ्या । तेज परणे स्वामीजी ॥ १९ ॥
जेणे सातही सागर रोळीया । मेरु उठाया तेहेजी ॥
जेणे रतन माणिक काहाडी लीधु । तेज परणे स्वामीजी ॥ २० ॥

नर सुरा साथजी-सर्व देव लोक मानव रुपाने प्रगट होवून परमेश्वराच्या बाजूने लढतील. सातवा भुवनजी-अमरापुरी मंडळ. रोहे रोहे भाण तपे-रोम रोमी सूर्य तळपेल म्हणजे ज्याच्या अंगोपांगातून तेज ओसंडून निघेल असा महान तेजोनिधी. कुदरत तेज अमृत-कुदरती अमृताची वृष्टि होईल. पालवे गाठ वाळी-पदरास गाठ मारुन, गुणवंती-सर्व गुणांनी संपन्न अशी पृथ्वी. अजानबाहो-गुढग्यापर्यंत लांब हात असलेल्या नारायणाने दैत्यांचा संहार केला.

जेणे कान्ह रुपे अवतार लीया । पैठो ते जमुना माहेजी ॥
जेणे पैठी पाताल कालीया नाग नाथीयो । तेज परणे स्वामीजी ॥ २१ ॥

सुवर्ण मंडल साखडी । ते बांधी छे स्वामीने हाथजी ॥
त्रिभुवन सरजा देवता । सतगुरु बोलीया साचजी ॥ २२ ॥
अमर लाधु येणे कुदरतीया । ते चढसे सातवा भुवनजी ॥
सतगुरु ब्रह्मा अमरत बोलीया । सुणो मुनिवर तेहजी ॥ २३ ॥

पद १३७ वे

पाछीमथी दल चालसे । अने कायम धरसे नाम ॥
श्री निकलंकी ज्यारे चढसे । तारे मुरख पडसे बाज ॥ १ ॥
श्वेत घोडो स्वामी पलाणसे । अने प्रभुजी थासे स्वार ॥
त्रिधारु खड्ग स्वामी हाते लेसे । तो सर्वे सैन्य लावे साथ ॥ २ ॥
कुदरतनो घोडो स्वामी भीडसे । अने मोती पुरावसे बालोबाल ॥
माणक मोती हिरा रतन जडसे । तो चितरीया करसे पलाण ॥ ३ ॥
तेजी पाखरीया पलाणीया । अने सोवन जडीया तोये ॥
स्वामीजी सोने भंडार भरीया । तेना सुख कह्या नही जाये ॥ ४ ॥
स्वामीना तेजनो वखाण सांभलो । मुनिवर तेनी सु करे वखाण ॥
सोळा कळानु तेऊ चांदरणु । जेना श्री निकलंकी नाम ॥ ५ ॥
अमृत वाणी स्वामी बोलसे । अने मुरख न जाणे अेनो मरम ॥
अे तो आखर वेळानु तेज छे । तो मुनिवर घेर वखाण ॥ ६ ॥
मुनिवर हसे ते तो जाणसे । अने पाळसे सत धरम ॥
सत धरम लइने नीत पालसे । ते परछे कमलाकुवरनो मरम ॥ ७ ॥
अनंत करोडीनो मुखी छे ये । अने सुरजा राणी केरो पूत ॥
तेनी दरशननी आस छे । तो मुनिवर पाळजो धरम सत ॥ ८ ॥
सत धरम पाळजो तो छुटसो । अने उतरसो भवसागर पार ॥
साचा सतगुरुने सेवजो । तो पामो स्वामीना दरशन ॥ ९ ॥
सृष्टी गुरु वीना जे कोई भुलडा । ते तो जासे नरक दुवार ॥
पूर्व जन्मनो तेनो संचो नही । ते सतगुरु पर केम लावे इमान ॥ १० ॥

पैठो-जाऊन.बुडी मारुन. भीडसे-स्वार होतील. परछे-जाणतील,समजतील. सृष्टी गुरु-सतगुरु ब्रह्मदेवाचा प्रगट अवतार.

सत धरम लइने जेणे पावल पीधा । अने सुकरीतना किधा दान ॥
जीकर फीकर पाणी सींचीये । तो सृष्टी गुरु परमाण्या नाम ॥ ११ ॥
कसणी विना नही छुटसो । जे कोई चालसे सतनी वाट ॥
सतगुरुथी जे कोई दावो करसे । ते तो जासे घोर अंधार ॥ १२ ॥
पूर्वे जनम तो नरगे जासे । अने मन मता करसे काम ॥
आप मुरादा बोलता । ते नही माने गुरुने इमान ॥ १३ ॥
बेली वना जे कोई बुडसे । अने नही कोई खेवणहार ॥
सतगुरु जाहेर बेली भेटीया । तो पामो स्वामीना दरशन ॥ १४ ॥
भांग तंबाखु जे नर खासे । अने मन मता करसे काम ॥
विना मोकल्या नरके जासे । ते तो जासे चोवीसने ठाम ॥ १५ ॥
गुरु इमामशहा एम बोलीया । अने बोल्या सतनी वात ॥
जे कोई कुड कपटे चालसे । ते मार खासे महा दारुण घाट ॥ १६ ॥
कल्पांतनो दुःख बहु दोहेलु । ते तो तमथी सहीया न जाये ॥
सृष्टीगुरुनी धरसो बेलडी । ते पर स्वामीनो प्यार जो थाये ॥ १७ ॥
सृष्टीगुरु सोही सतगुरु । अने साचा गुरु परमाणोरे ॥
सुक्रीत दसवंत स्वामीने सोपजो । ते तो पुरव लेसो मरम ॥ १८ ॥
सतगुरु विना केम छुटसो । एम वेदना करजो विचार ॥
अथरण वेद परमाणजो । तेणे उपर आणो इमान ॥ १९ ॥
बेइमानी ते तो बुडीया । अने चोवीस तेनो नाम ॥
सतगुरु विना ते तो भुलीया । भाई ते तो आर ने पार ॥ २० ॥
गुरु इमामशहा एम बोलीया । अने मुनिवर वेदनो करजो भेद ॥
दरशन लेसो सोहेला । तो चढसो स्वामीनी सेज ॥ २१ ॥

पद १३८ वे

पुरुष प्रसादे स्वामी आप जंबुमाहे आवीयाजी ॥
भाई श्वेत घोडे स्वार थई दैत्यने मारसेजी ॥ १ ॥
स्वामी हाते खड्ग त्रिधारु कालिंगाने मारसेजी ॥
गिरी हो पर्वत कैलास फुके उडावसेजी ॥ २ ॥

वाहात नदियोना नीर आरथ घटाडसेजी ॥
समुद्र माहेनी खडक बाहेर दिखलावसेजी ॥ ३ ॥
हनुमंत वानरनो सैन्य पाछमथी आवसेजी ॥
चिन महाचिन नगर स्वामीजी समुद्रमा डुबावसेजी ॥ ४ ॥
ईन्द्र रायाने फुरमाने वाजींत्र वाजाडसेजी ॥
घोडे घोडे संखनो नाद पुरावसेजी ॥ ५ ॥
उस दिन माये न बाप कोई नही आवसेजी ॥
उस दिन बहेनी न भाई कोई नही आवसेजी ॥ ६ ॥
इस दिन करणी कमावो सोई साथे आवसेजी ॥
पुण्यना प्रतापे तमे पार उतरसोजी ॥ ७ ॥
सुरजाराणी हाते दंडो लइने कालिंगाने मारसेजी ॥
दसमो निकलंकी नाम सोभाग उतारसेजी ॥ ८ ॥
कमला कुंवरने शीर छत्र गगन झुलावसेजी ॥
उस दिन गुरु ब्रह्माजी वेद सुनावसेजी ॥ ९ ॥
कमला कुंवरने सिर भार भरनो भरावसेजी ॥
बोल्या ते इंद्र इमामशहा सोही दिन आवसेजी ॥ १० ॥

पद १३९ वे

चाल-गगरी मोरी भरन गई मो **राग-अडाणा**

अेक तुही दयाळजी हो ॥ धृ ॥
आगम अगोचर अलेख परात्पर। कहे गुरु स्वामी तु साचा ॥ १ ॥
कल्प धुंधु:कार माहे हुकुमज तेरा। ईंड छेदीने पेदा किया ॥ २ ॥
ब्रह्मांड जडीने त्रिभुवन निरधाऱ्या। थंब अेहुना त्याहा किया ॥ ३ ॥
चंद्र सुरज तारा तेज निपाया। स्वामी तारा नजरथी सर्वही हवा ॥ ४ ॥
कुदरत तेरी जड जुमीया जो बांधी। पवन पाणी पैदा किया ॥ ५ ॥
सागर बांधीने मेरु उठाया। रचना रची करतब तेरा ॥ ६ ॥
स्वेदज जारज इंडज उद्‌बीज। चहु खाणी माहे तु जीव उपाया ॥ ७ ॥
अेवी रीते तमे ये सृष्टी निपाई। गरभी कमळी जीवडा किया ॥ ८ ॥

पाणी माहे जेम बीजली जो सरजी । सर्वे संजोगे सींचाया ॥ ९ ॥
लेखा जो लेसे ने करतब सोधे । लोन पानीना होये निवेडा ॥ १० ॥
कायाना हरु ज्यारे हाजीर होसे । किधा करतब खोट पडसे ॥ ११ ॥
औट करोडी बाल ज्यारे लोहाना होसे । फरी फरी देहीमा खुचसेजी ॥ १२ ॥
सहस्त्र कळा ज्यारे सुरीज तपसे । पचास हजार वरसना एक दिन होसे ॥ १३ ॥
माथाना भेदु ज्यारे जळी जळी पडसे । कुड कपटी जीवडा जलसे ॥ १४ ॥
उंधे मस्तक ज्यारे जीवडो टंगासे । छुटसे तो निरवानीजी ॥ १५ ॥
नेत्रना बिंब ज्यारे लोही झरसे । नाभी कमळी जीवडो जळसे ॥ १६ ॥
अन जो नाही त्यारे वन जो नाही । नही त्यारे पवन ना पानी ॥ १७ ॥
माय जो नाही त्यारे बाप जो नाही । नही त्यारे बेहेन ना भाई ॥ १८ ॥
किधा करतब तेरा आपे लहसो । सुक्रीत साथे तेरा भाई ॥ १९ ॥
गुरुथकी बेइमानीने गाफल भुला । आखर पस्तावो तेहुने पडसे ॥ २० ॥
गुरुथकी बाजीने आखीर गाजी । ते जीवडा सुं सुं ध्याया ॥ २१ ॥
गुरुथकी बेइमानी ते गाफील खोटा । मन माहे घणु घणु रोवसे ॥ २२ ॥
गुरुनर पाई जेणे पथ्थर ध्याया । तेणे मारा कोई ना कहसे ॥ २३ ॥
गुरुनर सेव्या ते अमरापुर जाये । हरीजीना दरशन पाया ॥ २४ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । तमे साचु जाणो ये निधान ॥ २५ ॥

पद १४० वे

चाल-चेतन देवकी सेवा करो नर **राग-देश**

दनिया सरजीने स्वामीये अन्न निपाया । तो पवन पाणी पैदा किधाजी ॥ १ ॥
पवन पाणी माहे अेक बीजली हो सरजी । त्यारे सर्वे संजोग निपाया ॥ २ ॥

उंधे मस्तक-डोके उलटे करुन म्हणजे खाली करुन. लोही झरसे-डोळ्यामधून रक्त बिंदू पडतील. नाभी कमळी जीवडो जळसे-पोटातून अंतरज्वलन होऊन आतडे जळायला लागतील. गुरुथकी बेइमानीने-गुरुशी जे बेइमानपणाने वागतील. गुरुनर पाई जेणे पथ्थर ध्याया-प्रत्यक्ष सतगुरु ब्रह्माने दर्शविलेला सन्मार्ग सोडून जो मनुष्य जडमुढ अशा अन्य दुनियादारीत लागला अशा मनुष्यास. निधान-खुण,चिन्ह. सरजीने-उत्पन्न करुन.

जेणे सरजा तेओना नाम ना जाण्या । तो नाम विना:रे जीवडा भुलाजी ॥ ३ ॥
सहस्त्र कलामु ज्यारे सुरज तपसे । तारे धरत्री नाखे धुम ज्वालाजी ॥ ४ ॥

सातवे सरगे ज्यारे सुरज तपसे । तारे धरत्री थासे तांबा वरणीजी ॥ ५ ॥
माथाना भेजा ज्यारे काने निकलसे । तारे माता कहे नही पुत्र माराजी ॥ ६ ॥

आखरे नयना लोही बींब झरसे । तारे बेन कहे बंधव नही मारोजी ॥ ७ ॥
ता तले थंबे स्वामी मारो साया देवडावसे । तारे साचो हिसाब ताहा पुछासेजी ॥ ८ ॥

अेकेक अपराध सो सो बार पुछासे । तारे सो सो उत्तर जीवडा देसेजी ॥ ९ ॥
नही ताहा माता ने नही ताहा पिता । नही ताहा बेणने भाईजी ॥ १० ॥

नही ताहा अन्नने नही ताहा वस्त्र । नही ताहा पवन ने पाणीजी ॥ ११ ॥
अेवी रीते दु:ख ज्यारे दनियाने पडसे । तारे अपराधी जीवडा जलसेजी ॥ १२ ॥

रखेश्वर ते जे टुटा दिल सांधे । अने भुलडाने मारग लावेजी ॥ १३ ॥
रखेशर ते जे खरा मारग चाले । तेहुना अमरापुरीमा महेल बांध्याजी ॥ १४ ॥

श्री नारायण अेवा महेल निपाया । जे कोई चाले करणी सारोजी ॥ १५ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मुनिवरो । तमे जोवो गीनान विचारीजी ॥ १६ ॥

धुमज्वाला-पृथ्वी जळायला लागून धुराने सर्व वातावरण भरुन जाईल. तांबा वरणी-तांब्यासारखी लाल होऊन धगधगायला लागेल. भेजा-मेंदू. रखेशर ते जे टुटा दिल सांधे-ऋषिवर त्यासच म्हणावे जो तुटलेली ह्रदये प्रेमभावाने जोडतो. भुडाने मारग लावेजी-जो मार्ग भुलला असेल अशास योग्य मार्गदर्शन करुन मार्गावर आणतो. करणी सारोजी-उत्तम प्रकारची करणी करतो.

पद १४१ वे

चाल-प्रभुजी तु मोरे मन भावे **राग-भैरवी**

दिलना दगा दूर गुरु करसे । गुरु करसे हो दूर करसे ॥ मारा ॥ ॥ धृ ॥
पिंडके कारन जीवडा जो हाऱ्या । मारा स्वामीजी लेखा लेसे ॥ १ ॥
गुन्हा तमारा भाई दुसमान होसे । अवर रंग लइने उठसे ॥ २ ॥
जंत्रमा घाली जीवडो सांडसे तुडावसे । तारे जीवडा पुकार करसे ॥ ३ ॥
त्याहा नही माता त्याहा नही पिता । बेण भाई ना होसे ॥ ४ ॥
आत्मा उतारो त्याहा कोई ना दिसे । मारा स्वामीजी लेखा लेसे ॥ ५ ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवर । श्री निकलंकी आगळ होसे ॥ ६ ॥

पद १४२ वे

अलख निरंजन स्वामी मारा आइयारे ।
सतगुरु कहे मारा मुनिवर महा दारुण काल आवीयाजी ॥ १ ॥
कठण काल तो आया नेहडारे ।
तेणी करामत तमे सुनकर लीजोजी ॥ २ ॥
सतगुरु ब्रह्माजीये अेम भाकीया ।
तमे कीयो चित फिरावो मारा मुनिवरजी ॥ ३ ॥
पाछीमथी चलकर कुवारीका क्षेत्रमा आया ।
अने सर्वे सैन्य लावीया साथजी ॥ ४ ॥
स्वामीना आद अंतना सैन्य सर्वे अेकठा मळसे ।
अनंत करोडीना भरणा भरावाने काजजी ॥ ५ ॥

दिलना दगा-मनाची विषयाकडची धाव, चंचल वृत्ती. जंत्रामा-काटेरी यंत्रामध्ये घालून. आत्मा उतारो-आपला उध्दार करणारा. आया नेहेडारे-अगदी नजीक, जवळच.

चिन महाचिनथी दैत्य कालिंगो आवसे। तेना सैन्यनो नही कोई अंतने पारजी ॥ ६ ॥
दोनो दैत्य अेकठा मळेंगे । देव दानव ताहा लढसेरे ॥

बाजा वाजे खड्ग झनकार उडेंगे । दैत्य कालींगो पडसेरे ॥ ७ ॥
मारी दैत्यने निरवंश करेगे । नाटक दिन रचावेरे ॥
वसमकुवारीने स्वामीजी परणे । रखीयाने राज करावेरे ॥ ८ ॥
वसमकुवारीने स्वामीराजा परणसे । तारे रखीयाने राज करावेरे ॥
सवालाख वरस रखीया राज करसे । पछे दारुण काल आवसेरे ॥ ९ ॥
सवालाख वरसनो एक दिन होसे । त्या पछे कहर रचावेरे ॥
पाप पुण्यना होये निवेडा । लेखा स्वामीजी लेसेरे ॥ १० ॥
आद लाख वरसनो एक दिन होसे । त्यार पछे जीव तरसेरे ॥
सहस्त्र कला ज्यारे सुरीज तपसे । अगनी मेहा वरसे रे ॥ ११ ॥
अगन अगन लोहा वरसे । जेसा मुसला धारारे ॥
अढार भार वनस्पति पर्वत । जल बल होसे अंगारारे ॥ १२ ॥
नही थल पानी परबत जमी सरीखी । पाट रचासेरे ॥
उस धरतीका वरण फिरेगा । तांबा वरणी थासे रे ॥ १३ ॥
अनंत कलासु ज्यारे सुरीज तपसे। दगड फुटी सर्वे धानीया होसे ॥
पाहाड परबत जळीने खाख होसे । औट घडी स्वामी कहर रचासे ॥ १४ ॥
खांबावरते बेसे स्वामीजी । तल तल लेखा लेसेरे ॥
सेरो सेरोका हिसाब मागेगे । पछे अपराधी जीव जलसेरे ॥ १५ ॥
धरम लइने गतमा नही मळीया । मन दुनियासु लाऊरे ॥
तीसकी देह्या अेऊ जलेगी । जेसी दिवडे बत्तीरे ॥ १६ ॥
मुनिवर मुनिवरनी निंदा करसे । लाडक लीला बोलेरे ॥
तीसकी देहिया येऊ कुटेंगे । जेसा कागज तोलेरे ॥१७॥

खड्ग झनकार-तलवारीचा खणखणाट. रखीयाने राज करावेरे-सती लोक राज्यासनावर बसून राज्य करतील. अगनी मेहा वरसेरे-लोखंडी अग्निचा वर्षाव होईल. जेसा मुसला धारारे-मुसळधार अग्नीवृष्टी होईल. पाट रचासेरे-उंच पर्वत वगैरे सपाट होऊन पाट काढले जातील. वरण फिरेगा-जमिनीचा रंग बदलून ती नापेर होईल. धानीया होसे-अति उष्णतेने दगड सुध्दा तापून फुटतील. औट घडी-औट घटकेत जगताचा सर्व पसारा आवरुन घेईल.

मुनिवर होकर भांग तंबाखु खावे । हिंग सुरापान पीयेरे ॥

ते तमे सुणो मारा मुनिवर भाई । निहंचल नरके जासे रे ॥ १८ ॥
तेणे पकडकर खडा करेंगे । कुदी मार दिलावेरे ॥
शिर उपर घनका मार पडेगा । जेसा बादल गरजे रे ॥ १९ ॥
स्वामीजी अपराधीने उंधे मस्तक राखेंगे । तल तल लेखा मागेरे ॥
माथाना भेजा कान उतरसे । जैसा पानी धारारे ॥ २० ॥
ताहा नही माता ताहा नही पिता । ताहा नही बेणने भाइरे ॥
सुख दुःख तमे कोने कहसे । ताहा हाड हाड निकालसे रे ॥ २१ ॥
इसका हिसाब मागे स्वामीजी । घनका मार दिलावेरे ॥
अेक अेक अपराध सो सो बार पुछसे । तारे बाल सांडसे तोडसेरे ॥ २२ ॥
क्रिया हिणाने मार घणेरी । फुकार करे बहुतेरी रे ॥
धक्का दइने दुर करावसे । खरो करीने लेसेरे ॥ २३ ॥
अेवी वेलानी हकिकत सुणो मुनिवर । दुःख दोहेला भारीरे ॥
वेद सुणोने साचा चालो । तील तील करो हुशियारीरे ॥ २४ ॥
नीत नीत गतमा मळो मारा मुनिवर । गुरु नर बेऊ आयारे ॥
जुग जुगना हिसाब पुछसे । ताहा गतमाहे चुकावोरे ॥ २५ ॥
जुगो जुगमा जे व्रत होय । मुनिजन तेज ओचरवुरे ॥
अवर उपवास व्रत करीने । की भाई भुके सुं मरऊरे ॥ २६ ॥
क्रता हो जुगमा हरीजी । ऋग्वेदने ओचरता ॥
एकादशी व्रत गुरुवारी । भाई उपवास करतारे ॥ २७ ॥
त्रेता हो जुगमा हरीजीये । यजुरवेदना किधा प्रकाश ॥
व्रत चतुर्दशी रविवारी । भाई करता उपवासरे ॥ २८ ॥
शामवेदना किधा विस्तारो । हरीये द्वापारजुगनो वारे ॥
अमावशा व्रत सोमवारी । नर नारी करतारे ॥ २९ ॥
आज कलजुगमा अथर्ववेद । अमुलख जाणो हिरा ॥
अजवाळी बीज व्रत शुक्रवार । करो ने मारा मुनिवरा ॥ ३० ॥

अेकादशी चतुरदशी । अने अमावशा जाणो ॥
आज कलजुगमा शुक्रवार। बीज व्रत परमाणो ॥ ३१ ॥

कुदी मार-लोखंडी गदेचा मार देतील. बादल-मेघ गर्जने प्रमाणे.

जे कोई मुनिवर जुग परमाणे ये व्रत करे सही ॥

तेणे ये दारुण कालमाहे महा कष्ट पडसे नही ॥ ३२ ॥
जुग जुगमा गुरु नर कहेता आया । जीकीर करो मारा भाइरे ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । तमे राखो इमान थीररे ॥ ३३ ॥

पद १४३ वे

चार घडीका चार जुग स्वामीने किया । स्वामीने शाहिरकु सुनायाजी ॥ १ ॥
जुग तीन माहे धरम परवऱ्या । आज कलजुग कठन भाईजी ॥ २ ॥
बाप बेटा तीया दोनो लढेंगे । अेसा नजर तमासा होवेजी ॥ ३ ॥
सासकु तो बहु हिसाब पुछेगी । तमे सुणो मारा मुनिवरजी ॥ ४ ॥
जमीन असमान तीया दोनो हसेंगे । स्वामी तारी अजब कथाई ॥ ५ ॥
तब रुखीजन मनमाहे खुब डरेंगे । तमे सुणो मारा वीरजी ॥ ६ ॥
तीसका केसा हवाल होवेगा । जीने अपना अमल चलाइजी ॥ ७ ॥
काची काया कुछ साथ न आवे । जे माटी माहे बनाइजी ॥ ८ ॥
तीसका गर्व तमे काहे करो । तमे सुणो मारा मुनिवरजी ॥ ९ ॥
अेक घडी माहे उठ चलेंगे भाई दुनिया देखताई जायजी ॥ १० ॥
माल धन तो हुआ बींराना । साथे लीया कुछ ना जाइजी ॥ ११ ॥
पाप पुण्य दोनो साथ चलेंगे । धम धमा निशाण बजाइजी ॥ १२ ॥
आगल स्वामीजी तोरी पुछेंगे । तमे केसी सुक्रीत ले आइजी ॥ १३ ॥
तब मारा रखेशर क्या करेंगे । अमे आगम कही सुनाइजी ॥ १४ ॥
सतगुरु मुनिवर अेऊं तो केहेवे । स्वामी तारो अंतको अंत ना पाइजी ॥ १५ ॥
अेक धुंधकार फिर दुजा करेंगे । भाई आखर दाढा माहेजी ॥ १६ ॥
हजार पचासकी सुज पडेगी । मेहा अगनका बरसेगाजी ॥ १७ ॥
मेर जलेंगे फत्तर फुटेंगे । जमीन जंगल होवेजी ॥ १८ ॥
सवा बरसकी शाख पडेगी । जल तो अगनका बरसेगाजी ॥ १९ ॥

अमल-दुसऱ्यावर हुकूमत करतील. माटी माहे बनाइजी-मातीपासून बनलेल्या कायेचा गर्व करु नका. बीराना-अलग, व्यर्थ.

अेसी तरहेका असमान धृजेंगे । जमीन अजार पावेगीजी ॥ २० ॥
इस जमीनका जब रंग फिरेंगा । तांबा वरणी होवेगीजी ॥ २१ ॥
औट करोडी रोम लोहाकी होवेगी । फिर फिर देहीयामाहे खुचेंगीजी ॥ २२ ॥
खीम्या तानकर त्या प्रभुजी बैठेंगे । तल तलका लेखा लेवेजी ॥ २३ ॥
त्या मालधन कछु काम न आवे । आवेगी अपनी कमाइजी ॥ २४ ॥
बार प्रहर अेसा पवन चलेगी । मेर परबत उड उड जावेजी ॥ २५ ॥
जमी सब जब अेकपट करेंगी । खुदावंद अेसा हुकूम चलाइजी ॥ २६ ॥
दुजे इंद्रेकु स्वामीजी अवाज करेंगे । तीने दिया मेघा छुडाइजी ॥ २७ ॥
बार मेघ तब बरसने लागा । वचने नारायणजीके आइजी ॥ २८ ॥
तीसका नीर तो अेऊ वरसेगा । भाई ध्रुवकु हाथ घोलाइजी ॥ २९ ॥
पानी जळतो अेऊ तपेगा । भाई कहा कछु ना जाइजी ॥ ३० ॥
तब मारा रखीजन तो क्या करेगा । भाई तरना मुश्कील भारीजी ॥ ३१ ॥
गुरुये आगम भेद जो भाक्या । तमे सुणो मुनिवर भाईजी ॥ ३२ ॥
जीवडो केरी जतन जो किजे । सतगुरुजीने कही सुनायाजीं ॥ ३३ ॥
सतगुरु ब्रह्मा अेऊं जो कहेवे । स्वामी तारो अंतको अंत ना पाईजी ॥ ३४ ॥

पद १४४ वे

पाच लाख मण लोहो हात करी । स्वामी शिवल घडसेजी ॥ १ ॥
दस लाख मण लोहो हात करी । स्वामी दुसर घडसेजी ॥ २ ॥
वीस लाख मण लोहो हात करी । स्वामी नागर घडसेजी ॥ ३ ॥
चालीस लाख मण लोहो हात करी । स्वामी साकल घडसेजी ॥ ४ ॥
पचास जोजन आवड । अेवा लांब लखावसेजी ॥ ५ ॥

आसमान धृजेंगे-अतिशय भितीदायक वातावरण होईल. जमीन अजार पावेगीजी-जमीन आजारी होईल म्हणजे पृथ्वीवर सर्वत्र रोगांच्या साथी पसरतील. हाथ धोलाईजी-ध्रुव मंडलापर्यंत पाणी चढेल. जळतो अेऊ तपेगा-अतिशय उष्णतेने पाणी उकळायला लागेल.

राहु मंगळ बेहु जुपसे । प्रभुजी पाव धरसेजी ॥ ६ ॥

हातमाहे अकुश धरसे । परबत ढली ढली पडसेजी ॥ ७ ॥
उची नीची जमीन कही नही । खेडी साफ जो करसेजी ॥ ८ ॥
मुसलधार तो मेहे वरसे । नदी दुरगा भरसेजी ॥ ९ ॥
खीर सागरमा हुडोल हारा । मोटा मच्छ तरसेजी ॥ १० ॥
सोळा कळासु सुरज तपसे । रवी वीर गाजसेजी ॥ ११ ॥
तेल कढईमाहे कळकळे । अेवा नीर कडकडसेजी ॥ १२ ॥
कुडा कपटीने नायेटा । ते जीव डुबी डुबी मरसेजी ॥ १३ ॥
सतियारा भाई अेक कहे । लइने पार उतरसेजी ॥ १४ ॥
अनंत करोडी गुरु ब्रह्माजी । लइने पार उतरसेजी ॥ १५ ॥

उपदेशवाणी

पद १४५ वे

चाल-गंधी देहीका गर्व न करना **राग-पिलू**

इस दरजीका महीमा न पाया । जिन्हे ए चोला अजब बनाया ॥ धृ ॥
पानीकी सुय्या पवनका धागा । सीते सीते नवमास लागा ॥ १ ॥
पंच तत्वकी गोदडी बनाई । चन्द्र सुरज दोनो ठिगली लगाई ॥ २ ॥
आपे शिवे ने आपे बुनावे । प्राण पुरुषकु अन्न पुरावे ॥ ३ ॥
कहेत इमामशहा सुनो गत सोही । ब्रह्मा विष्णु महेशविना मुगती ना होई ॥ ४ ॥

पद १४६ वे

ओंकार शब्दे आरंभ किया । माय न बाप न पुत्र न धीया ॥ १ ॥
कलप जुगे पहुप रंचाया । परम तत्व ले बिरला पाया ॥ २ ॥
सतगुरु छे परबोधनहारा । लेवो ने मन लावो वार ॥ ३ ॥
सतगुरु छे स्वामीना थाप्या । गुरु नेम जुगान जुगी आप्या ॥ ४ ॥
गुरुवींना भुला अे संसार । गुरु मुखे लहसो मोक्ष दिदार ॥ ५ ॥
नरहर वाणी गुरुमुखे जाणी । भुलडा लोक फिरे अज्ञानी ॥ ६ ॥
जोवो जुगत तमे करो विचार । केम लगसो पैले पार ॥ ७ ॥
धरम साथे धींगाई मांडे । उगट चाले ना मारग छांडे ॥ ८ ॥
काची कायाना गर्व ना कीजे । नीचे नमीने मान जो दिजे ॥ ९ ॥
आया अभ्यांगत आदर कीजे । उठी करी तेहुने बेसनु दिजे ॥ १० ॥
बेसी करीने तेना पग धोईजे । पग धोईने तेणे पाये लागीजे ॥ ११ ॥
तो अडसट तीरथ अभ्यागत जाणो । तेणे सेवता अमरापुरी पामो ॥ १२ ॥
रखेशर सो जे हयेडे पान । मुरख लोक ना बुजे गीनान ॥ १३ ॥
रखेशर सो जे सत न छोडे । दिन दिन प्रीत नवी नवी जोडे ॥ १४ ॥

दरजीका-शिंप्याचे. महेरम-मर्म, चोला-शरीर. पानीकी सुय्या-पाण्याची सुई करुन. पवनका धागा-वायुचा दोरा केला. सीते सीते-शिवता शिवता ९ महिने लागले. गोदडी-खोय. चन्द्र सुरज दोनो ठिगली-दोन डोळे चंद्र सुर्याप्रमाणे ठिपके लावलेले आहेत. आपे बुनावे-आपणच हे वस्त्र विणले. मोक्षदिदार मुक्तिचा मार्ग पंचभूत-पंचमहाभूते आत्म्याच्या स्वाधीन करुन.

रखेशर सो जे आपे हाल । सतपंथ थकी शिके चाल ॥ १५ ॥
रखेशर सो जे उत्तम ठयेरी । ज्ञान ध्यानमा जोवो विचारी ॥ १६ ॥
रखेशर सो जे धरतरी जेहा । उत्तीम नीर नदीये जेहा ॥ १७ ॥
पंचभुत आत्मा वश करी मारी । जेम केवडो पर उपकारी ॥ १८ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । कोडो वखाणु स्वामीनु नाम ॥ १९ ॥

पद १४७ वे

आसा तमारी त्रीभुवनना स्वामी । कळमाहे अेक आधारजी ॥ १ ॥
उणीया आचारी अमे क्रीयाना हीना । क्षमा करो तमे करम हमारा ॥ २ ॥
चार कल्प चार जुग केरा वायेक । सतगुरु करे सफायतजी ॥ ३ ॥
चंदा सरीखा तमे जुगमाहे जाणो । दिलमाहे नुर निशाणीजी ॥ ४ ॥
सोही नुर अपना सतपंथमा आव्या । भाई दुनिया छे पाखंडबाजी ॥ ५ ॥
सतपंथ अपना सुधा करी जाणो । मन दृढ करीने ध्यावोजी ॥ ६ ॥
कलीमाहे आवीने सब कोई भुल्या । सब कोई राचे दुनियाबाजी ॥ ७ ॥
क्रोडी पाच सात नव बारासु न मलीया । अब मत भुलो मारा भाईजी ॥ ८ ॥
कलमाहे श्री निकलंकी आव्या । गीनान इमामशहा सुनायाजी ॥ ९ ॥

पद १४८ वे

अमरापुरीमाहे सोनाना छे वास । भाई तेमाहे मारा मुनिवर झुलेजी ॥ १ ॥
अमारा मीठा मनडासु कोई आवसे । होसे तीहा रंग रुप अपार ॥ २ ॥
रंग रुप मारा मुनिवर मा लासे । ते होसे स्वामीजीने हजुर ॥ ३ ॥
गुरु नर साथे गोठडी कीजे । तीहा क्रिया सुकरीत कीजे सार ॥ ४ ॥
पाच भूत वारीने जेणे जीव वश राख्या । ते स्वामीजीना दर्शन वहेला पोता ॥ ५ ॥
कहेत इमामशहा भाई तमे हेतसु आवो । आगळ गड अमरापुरी पामो ॥ ६ ॥

उणीया आचारी-क्रियाहीन, आचरणहीन. सफायेतजी-वाखाणणी, चेतावणी. राचे-गढले जाणे.

पद १४९ वे

अमरापुरी माहे अनंत छे सुख । अेवा सुख मेली तमे स्त्रीया केम राचोजी ॥ १ ॥
परनारी तमे मा बेहेन करी जाणो । तो आवसे स्वामीजीने हजुरजी ॥२ ॥
नारी परपुरुषने भाई बाप करी जाणो । तो नारी परतीवंता केवायेजी ॥३ ॥
अेवी रीते तमे दुनियामा देखो । तो नजर निरमल राखोजी ॥४ ॥
गुरु इमामशहा गीनान जो बोल्या । भाई तमे अविंचल पद पाम्याजी ॥५ ॥

पद १५० वे

चाल-ज्योतसे ज्योत जगाते चलो **राग-भैरवी**

आवो अवसर फरी फरी नही आवेरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ १ ॥
अेवो अमुलख हिरो कोडी बदले गमावेरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ २ ॥
वहेता जल तो वही जासे ज्यासे सुकाइरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ ३ ॥
भाई पोते पोताना सर्व गया आपणा कहाथी रहियेरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ ४ ॥
भाई सरवे जाणजो सवारथनु छे साथीरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ ५ ॥
भाई रखे जाणसो सगुने संगातीरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ ६ ॥
भाई सांभालो केवा सुखमाहे तु महालरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ ७ ॥
तु थोडा जलानो जीव तारु नही चाले तेरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ ८ ॥
भाई काल कुबुध्दि केडो न मेले कोनीरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ ९ ॥
बहु बींक छे मरतुक माटा भणीयेरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ १० ॥
सुत वीत्त दारा कूल कुटूंब सहु तारुरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ ११ ॥
भाई अंत:काळ वेळा कोई नही कोन उगारेरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ १२ ॥
भाई मृत्यु जाणजो माथा उपर भमतुरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ १३ ॥
ते जाहा रहेता त्यारे करसे अेनु गमतुरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ १४ ॥
हरी भजे ते हरी सरखे जन जाणोरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ १५ ॥

मेली-सोडून. नजर निरमल-दृष्टि निर्दोष करुन. अवसर-अमुल्य संधी. हेते-अति प्रेमभावाने. कोडी-कवडीच्या मोबदल्यात अमोल किंमतीचा हिरा गमवू नका. भमतुरे-फिरत आहे, टपून बसलेला आहे.

भाई अेऊ इच्छो तो हरी नामतने परमाणोरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ १६ ॥

भाई मन माने तो तारा काजनु कहियेरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ १७ ॥
भाई नीरांत नामे जमने हाथे जो जइयेरे । हेते हरी भजीयेरे ॥ १८ ॥
गीनान अमीरस सतगुरु ब्रह्माजी बोलीयारे । हेते हरी भजीयेरे ॥ १९ ॥

पद १५१ वे

करी लेवो करणी हंस परुणला । रखे पसतावो पडसे ॥ १ ॥
वणजने आवीया करो हो पठंतरो । हंस जैसा घट नाही ॥ २ ॥
रतन काचना वेहेरा भाई । हंस रतन नीवेडो ॥ ३ ॥
पींड पोखता जे नर गहेला । आवागमनना संगाती ॥ ४ ॥
जीवने कारण जे नर लुझें । अमरपद तेहुने पाया ॥ ५ ॥
अमर मुनिवर तेहुने कहिये । सारो जीव संतोषी ॥ ६ ॥
थोडेके कारन झगडा झगडो । हंस रतन केम छुटे ॥ ७ ॥
हंस बीछुडता मीलना नाही । दूर पयाना जाणो ॥ ८ ॥
उत्तम करणी अपने गुरुजीसे कीजे । वैकुंठमाहे होई वधाई ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । सतगुरु सोही बेली ॥ १० ॥

पद १५२ वे

चाल-यमुनेशी जातांना कारे आडविशी. **राग-नन्द**

करी लेवोरे भाई जीवना मेळा । क्या करो जब चलना ॥ धृ ॥
जहत करो वीरा वलंभ न कीजे । जे सेवे सो भला रे ॥ १ ॥
बाजार सिधारा मनमाहे लोडो । गाठ नही क्या फल ॥ २ ॥

नीरांत-निश्चीत होऊन. परुणला-अतिथी. पठंतरो-योग्य ती तजवीज. पींड पोखता जे नर गहेला-पींडाचे, शरीराचे पोषण करण्यास गुंग होऊन गेले आहे. लुझे-चिंता करतात,तळमळीने काळजी घेतात. हंस बिछुडता-कायेतून जीवरुपी हंस निघून गेल्यावर परत याच देहात येऊ शकणार नाही. दूर पयाना-लांबचा प्रवास करावयाचा आहे. जीवना मेळा-जीवीताचा उध्दार,सार्थक. जहत करो-जागृत व्हा,त्वरा करा. गाठ नही-गाठी,पदरी पुण्याचा संचय नसणे.

बागमे ता सबहद मेवा । वीराने बीच क्या चलना ॥ ३ ॥

गुन्हो तुमारी दुसमान होसे । अवर लग देसे गौही ॥ ४ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । जे सेवे सो भलारे ॥ ५ ॥

पद १५३ वे

काया कोठडे हयेडे परिमळ । अे मन ध्यावता वारो ॥ १ ॥
भुम जोई तमे वाडी जो वावो । वाडीना फळ जो पामो ॥ २ ॥
वाडीना फळ नीत सुधा फळसे । तो अछी करणी कमावो ॥ ३ ॥
कपडे मंजीष्टल बेहु पुडे राता । अेम स्वामीसु रंग रंगावो ॥ ४ ॥
जेणे केसोठडे सोना कसासे । अेम कायासु हंस कसावो ॥ ५ ॥
पंच रतन शिरी मस्तकी वाहो । तो बेहेडानी बांध चलावो ॥ ६ ॥
तो गड अमरापुर मंदिर लहसो । लहसो तो करणी कमावो ॥ ७ ॥
पाच करोडीशुं प्रल्हाद ताऱ्या । सातशु हरिश्चंद्र ध्याया ॥ ८ ॥
नव करोडीशुं युधिष्ठिर ताऱ्या । बाराशु सहदेव आव्या ॥ ९ ॥
अेही दुनिया दल मांदल बाजे । तो रखियाने तारने आया ॥ १० ॥
रखीयाने तारे स्वामी दैत्यने मारे । स्वामी राजा आगल होसे ॥ ११ ॥
अेम महारस बोल्या गुरु इमामशहा । सोना केसोठडे पडसे ॥ १२ ॥

पद १५४ वे

कसणी दिधी वन वृक्षने । जेणे पवन सतावे ॥ १ ॥
कसणी दिधी नील पंखीने । जेणे बैठना न भावे ॥ २ ॥
कसणी दिधी नदी नीरने । जेणे निंद ना आवे ॥ ३ ॥
कसणी दिधी दरियावने । जेणे लहर सतावे ॥ ४ ॥
कसणी दिधी ध्रुव प्रल्हादने । तेणे खंब भेटावे ॥ ५ ॥
कसणी दिधी राजा हरिश्चन्द्रने । तेणे डोम घेर पाणी भरावे ॥ ६ ॥
कसणी दिधी तारादेवी लोचना । महाजन घेर दाणा दलावे ॥ ७ ॥

काया कोठडे-शरीररुपी कोठडीत. हयेडे परिमळ-अति सुगंधी व सुमनोहर निर्मळ हृदय. वाडी-शेती. राता-गढला जाणे.

कसणी दिधी रोहिदास कुवरने । माली घेर फुल चुनावे ॥ ८ ॥

कसणी दिधी रामचन्द्रजीने । जेणे चौद वरस वनवास फिरावे ॥ ९ ॥
कसणी दिधी राजा युधिष्टिरने । जेणे वनमा वास वसावे ॥ १० ॥
कसणी दिधी पाचे पांडवने । हिमांचल हाड गळावे ॥ ११ ॥
कसणी दिधी चंद्र सुरीजने । रात्रने दिवस फेरा फिरावे ॥ १२ ॥
कसणी दिधी चन्दन पारसने । आपे अंग घसावे ॥ १३ ॥
कसणी दिधी धरम पुतने । कीडे मांस खिलावे ॥ १४ ॥
कसणी दिधी मयुरध्वजने । जेणे शिस करवत चलावे ॥ १५ ॥
कसणी नही कलजुगमाहे । पण हसता बोलता दिन गमावे ॥ १६ ॥
सतगुरु ब्रह्मा अेम भणे । कसणी विना कोई पार न पाये ॥ १७ ॥

पद १५५ वे

चाल-इस तन धनकी कोन बढाई **राग-पिलू**

गंधी देहीका गर्व न करना । थोडासा जीनाने आखर मरना ॥ धृ ॥
मरोडा मरोडा सिर फेटा जो बांधो । सोही फेटा लेइने खाकमा लोटो ॥ १ ॥
लावो लावो बाँस बनावो ने ताटी । चल गया हंसाने पड रही माटी ॥ २ ॥
उँचा उँचा माणक चुणी महेल बनाया । सोही महेल तेरे काम नही आव्या ॥ ३ ॥
लंका जैसा कोट समंदर जैसी खाई । उसरे रावण घरनी खबर न पाई ॥ ४ ॥
एक लाख पुत्र ने सवा लाख लाडी । उसरे रावण घेर दिवडा ना बत्ती ॥ ५ ॥
कहेत इमामशहा सुनो गत सोही । प्रभुके भजन विना मुगती न होई ॥ ६ ॥

पद १५६ वे

चाल-पार न पाइये गुरु विना **राग-पिलू**

बंधन बाधो गुरुजीसु । बंधन बांधो स्वामीजीसु ॥
बंधन बांधो साचाते । आपे संभालो, आपे संभालो, आपे संभालो ॥ धृ ॥

थोडासा जीना-जीवन क्षणिक आहे. मरोडा-चापून चोपून,छान छोकीने. खाकमा-मातीमधे. बांस-टोकर. ताटी-झोपडी. माणक-मानव देहरुपी. चुणी महेल-चुने गच्ची,उंच महाल. कोट-किल्ला. खाई-खंदक. खबर-वार्ता,निरोप,हाल हकीकत. लाडी-सुकन्या. दिवडा ना बत्ती-दिवाबत्ती करण्यास कोणीही राहिले नाही.

सिधा मार्गसु चालसो तो । चढी जासो खांडाधार ॥
हरीसु बंधन बांधसो तो । उतरसो पैले पार ॥ १ ॥
आखरीमा हुशियार थावो । स्वामी लेखा लेवणहार ॥
लोन पानीना खत निकालसे । जीवडो भाके तऱ्हाये ॥ २ ॥
माय बाप त्या कोई नही है । नही तारो बेणने भाई ॥
किधा कर्तब स्वामी सोदसे । जीवडो छुडावनहार ॥ ३ ॥
अेम बोल्या गुरु इमामशहा । मुनिवरो रहेजो हुशियार ॥
किधा कर्तब स्वामी सोदसे । तो छुटे क्रियाने सार ॥ ४ ॥

पद १५७ वे

गोर तुही नुर तुही । तुही है अभ्यासी ॥
सेवो सेवो गत विचारी । अेम कहे छे गुरु मारा स्वामीजी ॥ १ ॥
दीन होईने तमे दुनियामाहे आव्या ॥
जाहेर जाप जपाव्या । अेम कहे छे गुरु मारा स्वामीजी ॥ २ ॥
नुरना कोठडी माहे सतगुरु बैठा ॥
काई दिजो लिजो । अेम कहे छे गुरु मारा स्वामीजी ॥ ३ ॥
तमने कारण मजने निंद्रा नही आवे ॥
भुक्या भोजन ना कही भावे । अेम कहे छे गुरु मारा स्वामीजी ॥ ४ ॥
अेक फिकर मुनिवर तमारी छे भारी ॥
तमे बेईमानी ना थासो । अेम कहे छे गुरु मारा स्वामीजी ॥ ५ ॥
भणे गुरु इमामशहा भाई विलंभ ना किजे ॥
काई दिजो लीजो । अेम कहे छे गुरु मारा स्वामीजी ॥ ६ ॥

खांडा धार-खडतर,अतिशय कठीण,तलवारीच्या धारेप्रमाणे. लेखा लेवणहार-पाप पुण्याचा निवाडा करणारा. छुडावनहार-जीवाचे जन्म मरणाचे फेरे सोडविणारे. दीन होइने-दीन होऊन,तनमनाने लीन होऊन,मनाच्या सर्व वृत्तींचा लय करुन. जाहेर जाप-मुक्तिचा जाप. नुरना कोठडी-परम तेजस्वी अशा खोलीमध्ये,डोळ्यामध्ये, हृदयामध्ये.

पद १५८ वे

गुरुजीसु बंधन बांधिये । अने सुधे आप संभाल ॥
स्वामीजी खेलत खेल गया । अने जो तु सुधा चाल ॥ धृ ॥
भाई सुधा पंथ जो अेऊ चलो । अने जैसी पाणी धार ॥
गुरुसु बंधन अेऊ बांधिये । जेऊ कुंजी वेघे बाल ॥ १ ॥
उपरथी जब उघाडीये । अने तल जो होवे बाल ॥
गुरुसु अेसा जे रहे । भाई तेना सीझे काज ॥ २ ॥
गुरुसु बंधन बांधिये । अने जैसी खांडा धार ॥
स्वामीजी खेलत खेल गया । भाई आपणो कोण हवाल ॥ ३ ॥
सीद कसेथी अेऊ चलो । जैसी मछली पाणी माहे ॥
अलंगे अलंगे जब होवे । तब ततखेव मरण ताहे ॥ ४ ॥
जोगी जोगसु अेऊ रहे । जेऊ संचळ पाणी माहे ॥
पथ्थर उपर मलीये । तो आपे होवे मान ॥ ५ ॥
तोरा नाम जो अेऊ जपु । अने जपता रहेणी बीहाय ॥
पीहु पीहु फुकारते । जेवा चकवा चकवी फुकार ॥ ६ ॥
कहे सतगुरु ब्रह्मा सुणो मुनिवरो । अने सुणो मुनिवर बात ॥
पीहुका परछा अब मला । तो सोना जैसी रात ॥ ७ ॥

पद १५९ वे

गुरुसु बन बांधीये । अने कदी ना होवे खोट ॥
आप जो कीजे निरमला । तो जीव पामे मोक्ष ॥ १ ॥
दो कालो बीच जीवना । अने चेत सके तेऊ चेत ॥
जो चाहो भेटा स्वामीसु । तो चित राखो एक ॥ २ ॥
भाई अेक घट अेक जीव । अने अेक गुरु सब घट होय ॥
दो दो करते दो ठामथी गये । सो गुरु कराना होये ॥ ३ ॥

सुधे आपसांभाल-विशुध्द रितीने आत्मसंरक्षण करा. अलंगे-अलग अलग,वियोग होतो तेव्हा. संचळ-मीठ. रहेणी बीहाय-रात्रची रात्र निघून जाते. परछा-हकीकत,परीचय. दो कालो बीच-दोन काळामध्ये,काळनदीच्या दोन्ही तीरामध्ये. जो चाहो भेटा स्वामीसु-परमेश्वरात एकरुप, तदाकार होण्याची इच्छा असेल तर.

भाई मेरे जीवमा तु वसे । अने तुजथी सब कछु होये ॥

जीसके चितमा तु नही । सो कींवकर देखु तोये ॥ ४ ॥
तुज कीया लोडु आप सरीखा । तो कसकर देखु तोय ॥
जो तु कसमा रहीया । तो मांगे सो देऊं तोय ॥ ५ ॥
वेला वखडी कठन पंथ । अने कीवकर पाऊ तोय ॥
कहेत इमामशहा अेक चित्त ध्यावो । तो मन चित्या फल पावो ॥ ६ ॥

पद १६० वे

गुरु ब्रह्माने सेवे सो भलारे । मन हठीने नरके चालेरे ॥धृ ॥
मन हठी फिरे बहुतेरारे । गुरु बाजे कोई नही तरीयारे ॥ १ ॥
गुरु देखो जुगान जुगी हरीयारे । गुरुये पाच सात नव तारीयारे ॥ २ ॥
आज कल जुगी संधे बारा उध्दाऱ्यारे । कलीमाहे भुल्या छे ब्राह्मण जोशीरे ॥ ३ ॥
त्रण वेदने वाइके चालेरे । चवथा वेद जाणोरे सुजाणोरे ॥ ४ ॥
अथरण वेद नारायण भणीयारे । त्याहा मुरीख मुकीर पडीयारे ॥ ५ ॥
तेणे साधुने कहीये छे चोरारे । तेरा साथीने जोऊ सो पुरारे ॥ ६ ॥
जीवनी चिंता करो सरवेरे । जीवकी चिंता रखेशर जाणेरे ॥ ७ ॥
तीसे गुरु इमामशहा वखाणेरे । तमे पाथरीया मत पुजोरे ॥ ८ ॥
तेणे बोलन चालन नाहीरे । तेणे खावाने पीवाने नाहीरे ॥ ९ ॥
उसे लेवाने देवाने नाहीरे । उसे आसना वासना नाहीरे ॥ १० ॥
उसे फुल सवामण चढीयारे । ते तो फुलना भोगना जाणीरे ॥ ११ ॥
जग सुता स्वामी मोरा जागेरे । जो जागता रहेणी पीड भागेरे ॥ १२ ॥
दसवंती रखेसर गणीयारे । सरवदा ते मुखी जो भणीयारे ॥ १३ ॥
अेम बोल्या इमामशहा महाराजे । मुनिवरने अमरापुर पायारे ॥ १४ ॥

पद १६१ वे

गुरु सेवता सब गुण होवे । अंतर आपणा जोवे ॥ १ ॥

पाचहि बंधन बांधो रखेशर । काहे कारण मूळ गवायो ॥ २ ॥

कसकर-चांगले अथवा वाईट असा कस लावून, खात्री करुन. पाथरीया-जड पदार्थास. पाचहि बंधन-पंचेंद्रियाचे बंध बांधा, इंद्रिय दमन करा. मूळ गवायो-मुळ गमाऊ नका.

लोभे लागाने सब जग डुबा । ते मारगे काहेने जावो ॥३॥
साका सुकरीत साथी जो तेरा । बीन बेहेडी क्या होवे ॥४॥
बेहेडी येहुनी डुबी डुबी जासे । भर निंद्रा काहेने सोवे ॥५॥
अेम महारस बोल्या गुरु इमामशहा । स्वामी राजा आगल होसे ॥६॥

पद १६२ वे

चाल-रघुवीर तुमको मोरी लाज **राग-कॉफी पिलू**

घट पुंजो ने घट तीरथ न्हावो । अेणे घटे ब्रह्माने अेणे घटे विष्णु॥
अेणे घटे देव महेश्वर सोये ॥ जीरे हो
आव्यारे नारायण देव आ घट स्वामी । आव्यारे निकलंकी देव आ घट स्वामी । जीरे हो ॥ धृ ॥
आजकलवारा पुरुष तमे सेवोरे सारंगधर ।
सेवो तमे पात्र निकलंकीरे भाई रुखीयाने तारणहार ॥
गुरु स्वामी आव्या जीरे हो ॥ १ ॥
क्रता जुगमा गुरु ब्रह्माजी। त्रेता जुगमा वशिष्ट ॥
द्वापार जुगमा वेद व्यास। आज कलजुगमा गुरु इमामशहा कहाव्या ॥ २ ॥
क्रता जुगमा द्वारा स्वामी उत्तर मुखे होता ॥
त्रेता जुगमा द्वारा स्वामी पूर्व लखाया ॥
द्वापार जुगमा द्वारा स्वामी दखन मुखे होता ॥
आज कलजुगमा द्वारा स्वामी पश्चिम पुंजाव्या॥ जीरे हो ॥ ३ ॥
क्रता जुगमा ऋग्वेद। त्रेता जुगमा यजुरवेद ॥
द्वापार जुगमा सामवेद। आज कलजुगमा अथरण वेद कहाव्या ॥ ४ ॥
क्रता जुगमा सोनाना घट। त्रेता जुगमा रुपाना घट ॥
द्वापार जुगमा तांबाना घट। आज कलजुगमा मिट्टी घट मंडाव्या ॥ ५ ॥
क्रता जुगमा नरसिंह जाप। त्रेता जुगमा राम जाप ॥
द्वापार जुगमा कृष्ण जाप। आज कलजुगमा निकलंकी जाप जपाव्या ॥ ६ ॥
क्रता जुगमा मुखी प्रल्हाद। त्रेता जुगमा हरिश्चन्द्र ॥
द्वापार जुगमा युधिष्ठिर। आज कलजुगमा कमलाकुंवर कहाव्या ॥ ७ ॥

क्रता जुगमा एकादशीव्रत । त्रेता जुगमा चतुरदश ॥

द्वापार जुगमा अमावशा । आज कलजुगमा अजवाळी बीज कहाव्या ॥ ८ ॥
क्रता जुगमा कुंजर दान । त्रेता जुगमा तुरंग दान ॥
द्वापार जुगमा कपिला दान । आज कलजुगमा अजिया दान देतसे ॥ ९ ॥
क्रता जुगमा वनदाग । त्रेता जुगमा जलदाग ॥
द्वापार जुगमा अग्निदाग । आज कलजुगमा भुमी दाग देतसे ॥ १० ॥
हंसपुर बगपूर शाम पुरीमा आव्या ॥
आज कलजुगमा इमामपुरीमा तखत रंचाव्या जीरें हो ॥ ११ ॥

पद १६३ वे

चाल-आज स्वामी अमे तीरथ न्हायाजी **राग-असावरी**

घडी अेक बेठो हो पडोसन बाई । घरनी वेलडी कई कही नव जाई ॥ धृ ॥
घर कुटूंब मारो बारीक चालो । घर देखो अेक भारी ॥
पाच पचिस मील दुखडा कीना । सुनो सखी अमारी ॥ १ ॥
काम क्रोध दो देवर अमारो । जोरावर सो जेठ ॥
घरनो स्वामी लुळो पांगळो । केम करी भरसो पेट ॥ २ ॥
आशा तृष्णा क्षुधा निंद्रा । अे है चारो देरानी ॥
सर्वे वेर भटकता गयो । कोन भरसे पानी ॥ ३ ॥
सासु अमारी सदा संतोषी । ससरो अमारो परतक देव ॥
नणंद अमारी बहोत हटेली । पड गई चुगलीनी टेव ॥ ४ ॥
नरसी स्वामी अंतर जामी । आवागमन उने टाली ॥
कहेत इमामशहा सुनो मोरा भाई । लहेर पहेर उने पिछाणी ॥ ५ ॥

पडोसन बाई-मनाची स्त्री निवृत्ती व जीवाची स्त्री उपरति यांचा हा संवाद आहे. पडोसन म्हणजे शेजारीण. वेलडी-कर्म कथा,हकीकत. पाच पचिस मील-पंचमहाभूतांचे पंचवीस गुण मिळून सर्वांच्या संयोगाने तयार झालेले शरीर. देवर-दीर. लुळो पांगळो-अपंग. बहोत हटेली-अतिशय हट्टी. चुगलीनी टेव-चुगलखोरपणा. आवागमन-जन्म मरणाचे फेरे

पद १६४ वे

चाल-बाल मोरे ये मोरे मनके **राग-बिहाग**

चल सखी वो बन जाइये । अने जो बन बैठा सतगुरु नुर ॥
वो बन दिसे सुहामना । जाहा पीहु मिलनकी सुद ॥ १ ॥
पीहुकु धुंडन मै चली । अने शिर पर लीधा बहु भार ॥
नयनन केरी कोठडी । तो बीच पीहुका वास ॥ २ ॥
सुरतसु सनमुख लढो । अने बांधो पाची हतियार ॥
सुहाग पेहेरो रंगका । तो लेसो वो पीहुके पास ॥ ३ ॥
पीहुके सेजमे मै गई । अने जोबन लहेरा देत ॥
पाछम देसमा रम रह्यो । ते दिसत मानस वेस ॥ ४ ॥
सहेर वरजा गाम कहिये । अने केक पुरमा ठाम ॥
अलेख रुप अनुपम छे । पण वलखे नही रे कोय ॥ ५ ॥
साचा मुनिवर जाणसे । अने झुटाने देसे मार ॥
पुरा हसे ते जाणसे । अने कहेर ना टाय ॥ ६ ॥
गुरु इमामशहा अेम भणे । तमे सांभलो मुनिवरो ॥
छेले ठाणे आवी मलो । चेतन हारा तमे चेतलो ॥ ७ ॥

पद १६५ वे

चन्द्र गया गगन सुरीज जो न्हाटा । तो पवन चलें उफराटो ॥ १ ॥
मरसोरे लोको हो मायाने बांधो । तो कलजुग कुडा छे धंदाजी ॥ २ ॥
आज कलत्र कारणे पुत्र जो प्यारा । तो काहो ना चेते मूर्ख अंधाजी ॥ ३ ॥
इंगळा पिंगळा बेहुडानवा लाग्या । तो गंगा पाछीमथी आवीजी ॥ ४ ॥

सुहामना-सुंदर,मनोहर. पीहु मिलनकी-परमेश्वर प्राप्तीची. नयनन केरी कोठडी-डोळ्याच्या कोठडीमध्ये. सुरतसु सनमुख लढो-सुरतीच्या योगाने, ध्यान योगाने सन्मुख होऊन पंचेंद्रिये दमन रुप शस्त्र धारण करुन प्रकृतिशी लढा देण्यास सज्ज व्हा. जोबन-यौवन, तारुण्य. न्हाटा-अस्तमान झाला. उफराटो-भयप्रद, सोसाट्याचा. कलत्र-स्त्री पुत्र परिवार.

कायानी कोपल कुलावा लागी । तो तरवर छोडी छे आसा ॥ ५ ॥
गगन मंडलमाहे पहोडिले हंसा । तो हेडामा जम बैठाजी ॥ ६ ॥
सई सांजे सोवो तमे मदराते जागो । तो त्रिकाळ पोहोर छे देनाजी ॥ ७ ॥
तीसथकी तमे बेहु घडी जागो । त्याहा फेरो छे यमका हेराजी ॥ ८ ॥
अेम महारस बोल्या गुरु सहदेव । तो स्वामीसु हेत हरियालीजी ॥ ९ ॥

पद १६६ वे

चाल-इस तन धनकी कौन बढाई **राग-पिलू**

जुवो जुवो पंडित वेद पुराण । किये अवतार हरि होते पाषाण ॥ धृ ॥
भोळे मने अने दले जागोनेरे भाई । घेर बैठे सेवो तमे निकलंकी राई ॥ १ ॥
काशिये जावो तमे गंगाजी न्हावो । अमने तमने सरज्या तेणे क्याथी पावो ॥ २ ॥
गहेलारे लोको तमे सुनसु सेवो । नमता न बोले तेणे केम कहिये देव ॥ ३ ॥
त्रणे देव विना तमे शी करो पुजा । ब्रह्मा विष्णु महेश विना देव नही दुजा ॥ ४ ॥
ब्राह्मण जोशी भणी भणीने भुल्या । मोडा ना छे देव दलना कुडा ॥ ५ ॥
जोगी जोग जगावेने जटा वधावे। चोळे भबुतीने लोक देखावे ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा तमे गिनानसु जुवो । पाषाण पुंजी तमे लीलाटसु लेवो॥ ७ ॥

पद १६७ वे

जागोरे जागीने हरी तो मळसे ॥
आवागमनना फेरा तारा टळसे ॥ १ ॥
अे काम क्रोध तमे नाखो निवारी ॥
गिनान स्वरुपी तमे पैरोने सारी ॥ २ ॥
तु जोवोने विचारी आद जीव तारी केवी पेर थासे ॥
काळनो पंखीरे तमे चुटीने खासे ॥ ३ ॥

भोळे मने-अंधश्रध्दा ठेऊ नका. दले जागोनेरे-हृदयात जागृती धारण करुन पहा. सुनसु-शुन्याकार. भणी भणीने-शिकून सवरुन, ज्ञानी असूनही. लीलाटसु-कर्माचा बोझा. नाखो निवारी-टाकून फेकून द्या. काळनो पंखीरे-काळरुपी पक्षी. चुटीने-लोचून लोचून खातील.

कुंभार कुटीने घडीयु जई भांडी रे चळीयु ॥

अगनीकी तो आच न लागी फसाई पळीयु ॥ ४ ॥
निभाळाने झाल न जाना देवू वज्र जळीयु ॥
मायानो बंधानो जीवडो नरक पडीयो ॥ ५ ॥
कहेत इमामशहा वाचे माटे तमे साचू चालो ॥
ब्रह्मानी भक्ती जो कीजे वैकुंठमा मेलो ॥ ६ ॥

पद १६८ वे

जीरे भाई धरमी जे ते धरम ओचरे । धरम ओचरे तेणे काई नव सुझे ॥ १ ॥
धरमी थइने पर निंदासु राचे । ते तो धर्मी नही चोरके साथे ॥ २ ॥
साचा मारग तेणे काई नव सुझे । ते तो गुरु नरथी अलंगा जाणो ॥ ३ ॥
मुनिवर ते जे भाई मनने समजावे । अवर समजावे सो मुनिवर कैसा ॥ ४ ॥
कहेत इमामशहा कोई मनने समजावे । ते तो आगळ गड अमरापुरी पावे ॥ ५ ॥

पद १६९ वे

जेणे सरजा तेणे वरजो होजी । नही वरसो तो जुगमाहे फरसोजी ॥ १ ॥
तमे दिधेला कौल ते पालोजी । वेला पोतीने हवे काई भुलोजी ॥ २ ॥
तमे दिलथकी पातक टालोजी । धरम राज तमारा करजोजी ॥ ३ ॥
सती लोकोना भरणा भरासेजी । सत राखो तो इमान रहसेजी ॥ ४ ॥
वेला चोघडीया गुरु कहे छेजी । करडा रुप लइने गुरु आवाजी ॥ ५ ॥
ते रुप देखीने दुनिया डरसेजी । सती लोकोना मन ताहा भुलसेजी ॥ ६ ॥
बेइमानी ते अंधा होसेजी । ते तो रचना स्वामीनी नही जोसेजी ॥ ७ ॥
जेम मीटी माहे नीर भलसेंजी । तेम ते देव लोक टोळे मळसेजी ॥ ८ ॥
जेणे क्रिया आचार नही पालाजी । क्रियाहीणे अमी पिधाजी ॥ ९ ॥
अमी पीधा पण लाण ना लीधाजी । लाण लीधाना फल कहीयेजी ॥ १० ॥

कुटीने-धक्के देऊन, थपटा मारुन. घडीयु-घडवितो. चळीयु-निर्माण केले. फसाई पळीयु-आच लागत नाही तोच फुटून पडतात. निभाळाने झाल-कुंभाराच्या भट्टीची आच. सरजा-ज्याने उत्पन्न केले. वरजो-त्याची भक्ति करा. कौल-वचन. भलसेजी-मातीत पाण्याचे थेंब पडतात असे विलीन होतात त्याप्रमाणे. लाण-केलेल्या पापकर्माबद्दल प्रायश्चित घेणे.

देव जुगते नीत नीत जइयेजी । गुरु गतना आधीन थई रहियेजी ॥ ११ ॥
जाणा अजाणा पातक कहियेजी । कोडी दमडीनी पुजा दइयेजी ॥ १२ ॥
कोडी दिजे तो हस्ती लीजेजी । एक कोडी विना हस्ती हारेजी ॥ १३ ॥
अेवा पंथ कोणे देखाडाहोजी । सतगुरु ये भेद बतावा होजी ॥ १४ ॥
अमर हुवा ते तेजमाहे मलीयाजी । मोठी क्रिया जे सते रहेनाजी ॥ १५ ॥
तमे दिलमाहे असत ना आणोजी । तमने जुगो जुग गुरु कहसेजी ॥ १६ ॥
पूर्व पुण्य जेणे सतगुरु मलीयाजी । सतगुरु बीन खावा फेराजी ॥ १७ ॥
सतगुरु मले तो चारे खाण छुटेजी । अे गीनान बोलीया इमामशहाजी ॥ १८ ॥

पद १७० वे

जेम जेम जगतसु प्रीत करो हो । तेम तेम रहेणी बिहानीजी ॥ १ ॥
हरी वरदाता स्मरो नही । जनम अकारता जावेजी ॥ २ ॥
करो कछु करणी चेतो पाटन हैडे । हमे तमे चालता भाईजी ॥ ३ ॥
हंस चली जाता काया गड सुना । अष्ट प्रहर उपाईजी ॥ ४ ॥
मुनिवर धंदा मोहो जाळी लीना । सतवीना मुगत गवाईजी ॥ ५ ॥
परहरो पाचो तारो हो जीवा । तजसो तो हर्ष उपाइजी ॥ ६ ॥
क्रिया अेहुनी जे मुनिवर चुका । गुरु नर मिलना नहींजी ॥ ७ ॥
सतियारा भाई सतगुरु बेली । होसे तो फलंत्र सखाइजी ॥ ८ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मोरा भाई । मुनिवर घेर वधाइजी ॥ ९ ॥

१७१ प्रभाती

जाग जागीने तु वीरा । अमृत वेलानी घडी आई॥
चार प्रहर तुने रहेणी खोई । प्रभा अमृतनीं घडी आई ॥१॥

कोडी दिजे तो हस्ती-कवडी दान करुन हत्ती एवढे फळ प्राप्त होते. जगतसु प्रीत-जगताच्यामिथ्या मायेशी प्रीतीने बध्द झाला तर. रहेणी बिहानीजी-सर्वही रात्र आणि दिवस व्यर्थ निघून जात आहे. अकारता-व्यर्थ. मोहो जाळी लीना-मोहात बध्दत झालास, फसलास तर. तजसौ-त्याग केल्यास. अमृत वेलानी-अमर अशी मध्य रात्रीची वेळ.

खट घडी तो रात्र रही । अमृतना प्याला छटकती देवी आई॥

तुज कारणे देवी सुहाग लाई । चेतोने मारा मुनिवर भाई ॥२॥
सुरा होय तो रयेणी जागे । गाफल सुता गेमारा॥
आलस निंद्रामा अमृत गमाया । तु जाग जागीने वीरा ॥३॥
कहेत इमामशहा सांभालो । तमे मारा मुनिवर भाई॥
स्वर्ग भवनमा ते जीव जासे । हुई तो तेणी वधाई ॥४॥

१७२ प्रभाती

जागो जागो भाईरे रहेणी बिहानी ॥ धृ ॥
नुर वेला नुर पीवो करजो आनंदजी
पोप वेळा राखो पीहुसु संबंधजी ॥ १ ॥
उत्तम अभ्यागतने सेवो मारा भाई ॥
बाकी सर्वे भूतनो वास होजी ॥ २ ॥
पाछली खट घडी होवेरे रहेनी ॥
उठो अपना स्वामीजी अराधोजी ॥ ३ ॥
अे प्रभाती महाराज भणे गुरु इमामशहा ॥
मारा रुखीयाने वैकुंठ वासजी ॥ ४ ॥

१७३ वधावा

जीरे वधावो मारा स्वामीजीना ॥ धृ ॥
जीरे अमर वधावो मारे आवीया । ता तो झरला छे अमृत नुर ॥ १ ॥
पेलो वधावो शिव शक्तीनो । ता तो ज्योते स्वरुपना वास ॥ २ ॥
बीजो वधावो ब्रह्मदेवनो । ता तो ज्योतना किधा परकास ॥ ३ ॥
त्रीजो वधावो विष्णु देवनो । ता तो आद निरंजनना ठाम ॥ ४ ॥
चवथो वधावो चत्रभुजनो । ता तो कथेला छे चारे वेद ॥ ५ ॥

खट घडी-सहा घटिका रात्र बाकी राहिली अशी वेळ. सुहाग-सौभाग्य लक्षण, अमोल अशी ईश्वरी कृपा. गेमारा-अज्ञान, आळशी. पोप वेळा-प्रभा फांकण्याच्या वेळी म्हणजे ब्रह्ममुहूर्ताच्या वेळी.

पाचमो वधावो पंचतत्वनो । ता तो विष्णु देवनो आकार ॥ ६॥
छटो वधावो निरंजन देवनो । ता तो अमर ज्योतना ठाम ॥ ७॥
सातमो वधावो सप्त धातनो । ता तो जीवनो मेल्या आकार ॥ ८॥
आठमो वधावो अष्ट कमळनो । ता तो चौसष्ट कलानो वास ॥ ९॥
नवमो वधावो नव खंडनो । जुगना गुरुनर आव्या छे आज ॥ १०॥
दसमो वधावो दस द्वारनो । ता तो आद निरंजनना वास ॥ ११॥
अग्यारमो वधावो नुर झरे । ता तो ज्योत झग मग थाय ॥ १२॥
बारमो वधावो बारा कळा पुरी । ता तो चन्द्रमा ज्योतना वास ॥ १३॥
तेरमो वधावो त्रीगुण धातनो । ब्रह्मा विष्णु महेश्वर आज ॥ १४॥
चवदे वधावो चवदा भुवननो । ता तो बैठा छे वैकुंठनाथ ॥ १५॥
पंधरमो वधावो पंधरा पंख पुऱ्या । चढती उतरती कळानो वास ॥ १६॥
सोळमो वधावो सोळा कळा पुरी । ता तो सहस्त्र कळानो तेज ॥ १७॥
सतरमी कळाना तो नुर झऱ्या । अढार मेली देजो दुनियानी आस ॥ १८॥
ओगणीस कळा गत जाई मळो । वीसे पुरा सतपंथना घाट ॥ १९॥
अेकवीस कळा अमर हुवा । तेणे जरण मरण नही लंगार ॥ २०॥
अेम वधावो बोल्या गुरु इमामशहा । मारा मुनिवरने वैकुंठ वास ॥ २१॥

१७४ प्रभाती

जागो जागीने उठो रहेनी तो भागी । प्रभुने संाथेरे साधु लये तो लागी ॥ १ ॥
नींद्राने तजो तमे प्रभुने भजो । अमर थवाना तमे सामान सजो ॥ २ ॥
नींद्राना आघोराना तमे घुचाई जासो । भजन वीना प्राणी अमर केम थासो ॥ ३ ॥
त्रण प्रहर तु तो निंद्रामा छपायो । चवथे प्रहरे उठीने हरीने भजो ॥ ४ ॥
संसार सुख तुजने लागे छे प्यारु । अंते नथी रेहेवानु अेमा काई तारु ॥ ५ ॥
भणे सतगुरु सहदेव प्रभाते थयो । पुरो सुतोरे गाफीलो जागे भागेरे सुरो ॥ ६ ॥

जरण मरण-जन्म मरणाचा फेरा. लये-तंद्री. घुचाई-घोटाळ्यात पडणे. छपायो-व्यर्थ घालविलेस.

१७५ प्रार्थना

चाल-दावा हो कोणी माझे हरीको **राग-माड**

दरशन दिजो मोरा नाथ । दासने दरशन दिजो मोरा नाथ ॥ धृ ॥
दास तारा स्वामी दार उभाजी । अरज करु छु जोडी हाथ ॥ १ ॥
हात जोडीने स्वामी अरज करु छु । हरदम रहेजो मारा साथ ॥ २ ॥
मारा हिरदामाहे दमे दमे रहेजो । अलंगा न थाजो एक साथ ॥ ३ ॥
अलंगा नथी ते अलंगा करी जावो । घट घट बोले मोरा नाथ ॥ ४ ॥
तारो अंतको अंत तुही जानेजी । तमे छो मोठा समरथ ॥ ५ ॥
जुगा जुग स्वामी तसे भगत उध्दाऱ्या । उत्तम छे सतपंथ ॥ ६ ॥
धृव प्रल्हाद रुखमांगद राजा । भगत कमळादेवने साथ ॥ ७ ॥
हरिश्चन्द्र ताराराणी कुंवर रोहिदास । वचने वेचाव्या हातो हात ॥ ८ ॥
पाचे पांडव माता कुंताजी कहिये । सती द्रौपदी छे साथ ॥ ९ ॥
अनंत करोडी कमलाकुंवर साथे । वर दिधु निकलंकी नाथ ॥ १० ॥
नर निकलंकी ज्यारे नवसा थासे । थासे वसुंभानो कंथ ॥ ११ ॥
ते दिन स्वामी मने पासे तेडावजो । पकडीने लेजो मोरा हात ॥ १२ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । अेटलु मागु छुं मोरा नाथ ॥ १३ ॥

१७६ प्रभाती

चाल-आये रघुवीर धीर **राग-मालकंस**

प्रभा फाटी रहेन बीहानी । सब संतन मील आवोरे ॥ धृ ॥
न्हाय धोयके पाटपे बैठो । अंग सुहाग चडावोरे ॥ १ ॥
प्रभु भजनकी प्रीत जो लागी । आपणाही कंथ मनावोरे ॥ २ ॥
चुवा चंदनको अंग चढावो । अंग भयो मतवालो रे ॥ ३ ॥

अरज-विनंती, प्रार्थना. अलंगा-अलग. घट घट-प्रत्येक प्राणीमात्राच्या शरीरात. समरथ-सामर्थ्यवान, बलवान. वेचाव्या-विकला गेला. नवसा-नवरदेव. वसुंभानो-पृथ्वी, वसुंधरा. कंथ-पति, नवरा. रहेन बीहानी-रात्र राहिली नाही, प्रभात झाली. मतवालो-पुलकीत, रोमांचकारी.

हेते सुहागन पीहु पासे मागो । रंची रंची गुंथो हारो रे ॥ ४ ॥
चत्रभुजकी छब है न्यारी । नैनासु नयन मिलावो रे ॥ ५ ॥
ब्रह्मरसका प्याला पीयो । अंग भयो मतवालो रे ॥ ६ ॥
ब्रह्मरसकी किल्ली जाणी । अंगमे पडो उजीयालो रे ॥ ७ ॥
गुरु चरण पे बल बल जाइये । कहेत इमामशहा वालो रे ॥ ८ ॥

१७७ प्रार्थना

चाल-सतगुरु साथे कोठडी कीजे **राग-भैरवी**

प्रभुजी तू मोरे मन भावे । अवर मोरे चिंतन आवे॥
दुजा मोरे मन न भावे । प्रभुजी तू मोरे मन भावे ॥ धृ ॥
जे जे मागु ते तुही देवे । अेवा अेवा लाड लडावे ॥ १ ॥
अेजी चारे जुगमा फरी फरी जोयु । तेरे तोले कोई न आवे ॥ २ ॥
जीसरे विनया घणी दोहेली जावे । सो पीया मोरे मंदीर आवे ॥ ३ ॥
जीसका रे प्रभुजी अैसा कहावे । सो दुःख क्युंकर पावे ॥ ४ ॥
दोष दयालजीको क्युंकर दिजे । करमे लीखीया सोही पावे ॥ ५ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मोरा भाई । स्वामीने छोडी दुजे कहा जाये ॥ ६ ॥

१७८ (थाळ) वधावा

चाल-अग मीरा एक ग माझं म्हणनं **राग-तिलकामोद**

सतगुरु आव्या परोना । तेहुने साना ते साना बेसना दइया ॥ धृ ॥
पंचरंगी बाजोट बेसना । तेमा रतन पदारथ चार ॥ १ ॥

छब-छबी,मूर्ति,रुप. बल बल-आत्मनिवेदन,समर्पण करणे. मन भावे-मनापासून प्रिती करणे. फरी फरी जोयु-सर्वदूर ढुंडाळून पाहिले पण. तेरे तोले-तुझ्या तोडीचे कोणीही मिळाले नाही. दोहेली-कठिण,बीकट. करमे लीखीया-लल्लाटी जे लिहलेले असेल ते,विधीलीखीत. परोना-अतिथी,अभ्यागत. साना-उत्तम प्रकारचे आसन. पंचरंगी बाजोट-पंचमहाभूतांनी मिळून तयार झालेला पलंग.(१) आकाशतत्व-रंग धुरा सारखा काळा, (२) अग्नितत्व-रंग लाल, (३) वायुतत्व-रंग निळा, (४) जलतत्व-रंग पांढरा, (५) पृथ्वीतत्व-रंग पिवळा. प्राणायामाच्या वेळी श्वास मधे जातांना या पाचही तत्वांच्या पाचही रंगाच्या स्वरुपातून जात असतो. प्राणायामाचा सतत अभ्यास करणारास ह्याची जाणीव होते. अशा या पंचमहाभूतांच्या पंचरंगी पलंगावर बसण्यासाठी आसन दिले. बाजोट-पलंग,सिंहासन. पदारथ चार-(१) सत्य-ब्रह्मचिंतन, (२) सुक्रीत-दृढ निष्ठा सत्करणी, (३)जिकर-परमेश्वर प्राप्तिची तळमळ, (४) इमान-अढळ श्रध्दा.

काम क्रोध अहंकार वारीया । मोह माया नही लंगार ॥ २ ॥
सतने सुकरीत गुरुजीने आपीया । जीकर इमान गुरु जीवने हात ॥ ३ ॥
मन सरोवर कुंडी जल भऱ्या । मै तो दुधडे पखाल्या गुरुजीना पाय ॥ ४ ॥
वस्त्र आभुषण आपीया । चुवा चंदन अंग चढाव्या ॥ ५ ॥
सेव सुवालीने लापसी । गुरुने गडगडती कंसार ॥ ६ ॥
चौसट पाननु बीडलु । मै तो दिधु गुरुजीने हात ॥ ७ ॥
सेज ते लाइ पोहडवा । मै तो झिन झिन वायु झुलैया ॥ ८ ॥
तेजमा तेज तो झरी रह्या । ताहा तो ज्योत झगमग थाये ॥ ९ ॥
श्वास उसवासे साधिया । मे तो जपीया अजंपाना जाप ॥ १० ॥
सतगुरु ब्रह्मानी विनंती । क्रोडी अनंतना दिधा वरदान ॥ ११ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मुनिवरो । मारा मुनिवरने वैकुंठवास ॥ १२ ॥

१७९ वधावा

चाल-कोन गली गयो शाम **राग-यमन**

सतगुरु मल्या मने आज आनंदवू । पामी छु आज आनंदवू ॥ धृ ॥
सतगुरु मल्या तारे धोका टाळ्या । सरवे सारा मारा काज ॥ १ ॥
काज दासना स्वामी सरवे साऱ्याजी । दरशन दिजो महाराज ॥ २ ॥
दरशन देख्या तारे मन संतोक्या । महापद पाम्या छु आज ॥ ३ ॥
महापद केरी वाट वाट छे न्यारी । कोई नही जाणेरे काज ॥ ४ ॥
जे जाणे ते नर नव खंड माहे । घट घट देखो महाराज ॥ ५ ॥
घट घट जाणो तारे एक करी देखो । नर निकलंकी नु छे राज ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मोरा भाई । ब्रह्मा विष्णु छे सिरताज ॥ ७ ॥

मन सरोवर-मनरुपी, मन सरोवरातील पाण्याने. दुधडे-दुधाने. पखाल्या-धुऊन, पुसून स्वच्छ करुन. सेज-अंथरुण. पोहडवा-झोपण्याकरिता. झिन झिन-हळूहळू, झुळझुळ,धोका टाळया-जन्म मरणरुपीसंकट. सिरताज-परमपूज्य,पूजनीय.

१८० वधावा

चाल-श्री रामी मनोरथ होई सदा **राग-पिलू**

स्वामी राजा मारा मनथी न विसरु । दिलथी न विसरु ॥ धृ ॥
स्वामी तनारे अभ्यागत आवे । तीनोके मै लागुंगा पैया ॥ १ ॥
आप उठेने तेणे बेसना दिजीये । सोही तमारा धरम लखैया ॥ २ ॥
लई लोटो रे तेना पग जो धोइये । तो शिरपर तेल कंगइया ॥ ३ ॥
चार सती स्वामीना मंगल गावे । तो मोतीडे चौक पुरइया ॥ ४ ॥
ढोलीया ते डाई तेणे पोहळन दिजे । तो झीन झीन वायो झुलैया ॥ ५ ॥
खीरने खांड घृत अमृत भोजन । मारा संत तना मुखे जो दइया ॥ ६ ॥
तेरी मेरी रे गुरु एकमने एकचित्ते । स्वामी राजा भरपूर रहिया ॥ ७ ॥
अे गीनान कहेत इमामशहा । मारा रुखीने वैकुंठ लखैया ॥ ८ ॥

पद १८१ वे

तमसु प्रीत लागी हो मुरारी । तमसु प्रीत लागी मोरा स्वामी ॥ १ ॥
स्वामी जंबुद्विपमाहे वसत सुनावीया । नव खंडो स्वामीजी आवीया ॥ २ ॥
जे गुरु नर साथे राचीया । तेणे दुनियाशु प्रीत विसारीया ॥ ३ ॥
जेणे हइडेना कमळ विकासीया । ताहा कायम नुर जो वरसीया ॥ ४ ॥
जेणे चौदा भुवन भाजे घडीया । तेनी वसम कुवारी केम रहे ॥ ५ ॥
जेणे पंचहि गुरु मुखे ढोलीया । तेना वास अमरापुरी होइया ॥ ६ ॥
अेम बोलीया गुरु इमामशहा । रखीयाने अनंत करोडी मेळा मळीया ॥ ७ ॥

पद १८२ वे

तुही नर तुही गुरु तुही अभ्यासी । तो सेवो तो गतने विचारी हो स्वामीजी ॥ १ ॥
दिन होइने प्रभु दुनियामाहे आया । तो जाहेर जाप जपाव्या हो स्वामीजी ॥ २ ॥

नुरना कोठडीमाहे स्वामीजी जो बैठा । जोवो जोवो गत गीनान विचारीजी ॥ ३ ॥

बेसना-बसण्याकरीता आसन. राचीया-गढले गेले. दुनियाशु प्रीत-दुनियेच्या मिथ्या मोह मायेची प्रीति. हइडेनां कमळ-हृदयरुपी कमळ.

जंबुद्विपमाहे इमामपुरी नगरी उत्तम ठामजी। स्वामी राजा लीधो अवतार हो स्वामीजी ॥ ४ ॥
नुरानी वस्त्र मारा स्वामीजी पेहेऱ्या । आखर देसे ददामा हो स्वामीजी ॥ ५ ॥
कायम देशमा कारज करसे । स्वामी राजा करसे सवारी होजी ॥ ६ ॥
अेक फिकर मुनिवर हमने उपनीजी । रखेश्वर तमे बेइमान न थासोजी ॥ ७ ॥
तुमबीना मुझे निंद न आवे । भुक्या भोजन न भावे हो स्वामीजी ॥ ८ ॥
अेम बोल्या गुरु इमामशहा । छेल्ली पोहोती संध हो स्वामीजी ॥ ९ ॥

पद १८३ वे

चाल-सोळा कळा लइने उगमीयो **राग-दूर्गा**

दिलथकी प्रीत स्वामीसु राखो । अे मन धावता वारो ॥
साच पछानो सतपंथ अराधो । झुटी राहा वीरा मत चालो ॥ धृ ॥
अमरभेद सतगुरुथी पाइये । अवर भेद अंते खोटा होसे ॥
झुटे लागा अे जग जाये । काहे मूळ गमावेरे वीरा ॥ १ ॥
साच तमे सांचो वीरारे । जे निश्चये पार उतारे ॥
साचा पार उतारो अजवाला माहे । झुटा पडसे अंधार माहे ॥ २ ॥
साची वीरा करो हो कमाइ । प्रीथमीमाहे पाखंड धंदा हो ॥
जे धंदा जगत सब लीना। करणी कमावोरे भाई साची ॥ ३ ॥
भाई तू रोहो सखावंतरे । धरम वोढो तमे खांदे ॥
खांदेज ओढो सत जो चालो । आवी छे छेली संधो ॥ ४ ॥
संधी पछानो तो स्वामी पावो । अमर भेदथी अमरापुरी जावो ॥
गिनान महारस बोल्या गुरु इमामशहा । श्री निकलंकी आगळ होसे ॥ ५ ॥

पद १८४ वे

धीरे धीरे रखेशर वीरा । मळसो तो नशिब तुमारा ॥ १ ॥
किसीके मंडप मेढीयाजी । किसीके घर न बारा ॥ २ ॥

दिलथकी-हृदयापासून. अमरभेद-मोक्षगतिचा मार्ग. सांचो-संचित करा. अजवाला-सत्याचा मार्ग परम प्रकाशित आहे. पाखंड-ठगबाजी, ढोंगीपणा. सखावंतरे-सर्व जीव, प्राणी मात्राशी प्रेमाने वाग. धरम वोढो तमे खांदे-धर्माला खांद्यावरुन घेऊन जा पूर्णपणे धर्ममार्गाने आचरण कर.

स्वामीके मंडप मेढीयाजी । स्वामीके घर जो बारा ॥ ३ ॥
मतलोहारा वसु पडसे । घडसे तो बीजुली बारा ॥ ४ ॥

खोटा साथे वेपार न कीजे । महाराज लेखा लेसे ॥ ५ ॥
आगळ भवन दुर्लभ घणा छे । केम करी पार लगसो ॥ ६ ॥
तन करी बेहेडीने मन करी सेवो । सत करी पार लगसो ॥ ७ ॥
पर घर दिसे उजाळीयाजी । अे मन धावता वारो ॥ ८ ॥
सतना छेडाने बांधसो पुराना । गाठमो हुकूम दिजे ॥ ९ ॥
माणिक केरे न आये वणझारे । माणिक उन्होकु दिजे ॥ १० ॥
माणिक छोडीने काचे वणजारे । उन्हो साथे वणज न किजे ॥ ११ ॥
किसीके हाठडे सवदा जो नाही । क्या लीजे क्या दिजेजी ॥ १२ ॥
स्वामीजीके हाठडे लागे वणजारे । हसी हसी वणज जो कीजे ॥ १३ ॥
भरीया सरोवर उपर हंसा जो बैठा । बाज फरमानी केम पीवे ॥ १४ ॥
अेम महारस कहेत इमामशहा । साचे सिध्द जो पाइये ॥ १५ ॥

पद १८५ वे

चाल-जीव छोडावा सतगुरु मलीया **राग-पूर्वीमिश्र भिमपलास**

पुंजसो तो पामसो । संसार मध्ये सोयजी ॥
प्रगट आत्मा स्वामी मारा । पुंजना फल जोयजी ॥ धृ ॥
एकने दिधा अनेक वागा । एक नागा दंडजी॥
एक काना कुबडा भाई । एक रंगसु चंगजी ॥ १ ॥
एकने भंडार भरीया । दिधा कनक कोठारजी॥
एकने तू दई विसऱ्या । एक तू करतारजी ॥ २ ॥

मंडप मेढीयाजी-घर, आंगण, महलमाडी इ. मतलोहारा-आपमती, जीव. वंसु पडसे-धनसंपत्तीत,सुख चैनीत लोळतो. बीजुली वारा-पण कर्मगतीने पाठ फिरविल्यास त्याच्यावरही विजेचा तडाखा बसणारच. उजाळीयाजी-उज्वल,उत्तम प्रतिचा. सतना छेडाने-सतरुपी दोराने बांधून. पुंजसो तो पामसो-पूजन कराल तर प्राप्त होईल. संसार मध्ये सोयजी-जगतात पूजनीय असे एकच तत्व आहे ते म्हणजे आत्मतत्व. नागा दंडजी-नग्न,दंडधारी, कोणतीही उपाधी जवळ न बाळगणारा. काना कुबडा-रोगाने पछाडलेला. रंगसु चंगजी-मजा मौजमध्ये लुब्ध झालेला. कनक कोठारजी-सुवर्ण वस्त्रालंकार. दई विसऱ्या-परमेश्वराने देऊनही जीवात्मा त्यास विसरुन गेला.

एकने दिधी पलंग पालखी । एकने दिधी खाटजी ॥
एकने नथी साल राते । फिरे हाटो हाटजी ॥ ३ ॥
एकने विमान उतऱ्या । एकने यमदूतजी ॥
एक मूवा स्वर्गे पहुचा । एक सरजा भूतजी ॥ ४ ॥
अे गीनान कहेत इमामशहा । सांभलो मुनिवर विरजी ॥
इहा कछु करणी कमावसो । तो पामसो वैकुंठजी ॥ ५ ॥

पद १८६ वे

चाल-अगर तु मोक्ष चाहता है **राग-पिलू**

पूर्व जन्मनो भाग्य हमारो । की भाई संचो हमारो ॥ धृ ॥
इस दिन गुरु ब्रम्हाजी मलीया । भवरे भंजन अेणे गुरु टाळीया ॥
भाई बंध छुडाव्या तो । जुगा ये जुगने हरी आवीयाजी ॥ १ ॥
सतपंथ जुगा जुगे आवीया । की भाई युगा युगे आवीया ॥
तो सत मार्ग दिखलाया । लोभी रे तमे मायामो रह्यो ॥ २ ॥
धरमना मरम न जाणे हो । धरमना मर्म मारा मुनिवर जाणे ॥
भाई सतपंथी जाणे तो । सत सुक्रीत गुरु मुखे देताजी ॥ ३ ॥
कलजुगमाहे पाखंड वरत्या । की भाई असत्य वरत्याजी ॥
तो पाखंड दुनिया छे राजी । ब्रह्मा वीना गुरु न केवाय ॥ ४ ॥
त्रण मुरत स्वामीने आगळ किधी । ब्रह्मा विष्णु देव महेश्वरो ॥
गुरु इमामशहा बोल्या मारा मुनिवर । है कोई बिरलाजी ॥ ५ ॥

पद १८७ वे

चाल-देई आराम हा राम घ्या नाम

पेली पालो गुरुजीनी वाचा बीजे बोल साचा । त्रीजे तत्व पामसो ॥ धृ ॥
चौथे जुग केरी संध पाचेमे राखो बंध । छटे नरहर छुटसे ॥ १ ॥

हाटोहाटजी-दुकानो दुकानी. संचो-संचित, सुकृत. मलीया-प्राप्त झाला. भव रे भंजन येणे-सांसारीक, मायीक विकारांचा नाश करणारा. भाई बंध छुडाव्या-संसाररुपी बंधनातून सोडविले. पाखंड-शुष्क पांडित्य, ढोंगबाजी. राजी-गढून गेलेली, आवडणारी. आगळ किधी-सर्वांच्या आधी निर्माण केल्या. मुनिवर-मुमुक्षु.

साते सत आधार आठे अधिकार । नवमे नंद पामसो ॥ २ ॥
दसे दुसमन दूर अगियारे भरपूर । बारमे बंध छुटसो ॥ ३ ॥
तेरमे हरी सुमरन चौदसु मन । पंधर तीथी पामसो ॥ ४ ॥
सोळा कळा भरपूर सतरामा नूर । अढारे वर्णनो अंतरो ॥ ५ ॥
ओगणीस गतगंगा वीसें पुरो पंथ । अेकवीसे अमर थासो ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मोरा भाई । सतीयारा फल पामसो ॥ ७ ॥

पद १८८ वे

चाल-देवाने धनवान तुलारे गर्वांसाठी केला का **राग-भावगीत**

प्रेमका पिंड पीहुसु मिलता । गुरु मुख नाम हि साचारे, साचारे ॥ धृ ॥
सेवक कहिये सेवामो रहेता । सकलहि ज्योत प्रकाशीरे ॥
गुरु ब्रह्मा बीन मुक्ति ना होवे । पींड उध्दारे सोहीरे । सोहीरे ॥ १ ॥
प्रेम प्रकाशीने बाजत ताला । घट घट देख दयालारे ॥
ब्रह्म मंत्रने पावोरे भाई । मुनिवर साची कमाइरे । कमाइरे ॥ २ ॥
भाव बभुत भीतर भाजे । गुरु कहे साची वाणी रे ॥
सतगुरु नाम साचा होवे तो । दर्शन मुगती पावेरे । पावेरे ॥ ३ ॥
ब्रह्म होइने ब्रह्म ना जाणे । तो क्रियाभ्रष्टना मेळारे ॥
गावेत्री नो जाप जो जाणे । ब्रंह्मवर ते मानोरे । मानोरे ॥ ४ ॥

पीहुसु मिलता-ईश्वराविषयी अति प्रेमाने बध्द झालेला जीवात्मा शेवटी ईश्वरातच जाऊन मिळतो. गुरु मुख नाम हि साचारे-गुरुमुखातून मिळालेला जाप अथवा मंत्र हाच सत्य मुक्तिप्रद मंत्र होय. ज्या गुरुमुखातून तो मंत्र मिळाला असेल त्या गुरुला आणि आपण ज्या सद्‌भावनेने त्याचे अनुष्ठान करु त्याला प्राधान्य असते. सेवामो-जो सदैव तन,मन आणि विचाराने गुरुसेवेत तत्पर असतो तोच सेवक भक्त होय. ज्योत प्रकाशीरे-सकल प्राणीमात्रामध्ये आत्मचैतन्याची ज्योत प्रगट झाली आहे. गुरु ब्रह्मा बीन-पात्र अशा अधिकारीक जीवनमुक्त ब्रह्मनिष्ठ गुरुशिवाय मुक्ति नाही. साची कमाइरे-गुरु वचनानुसार क्रीयाचरण सत्य व शुध्द असेल तीच खरी कमाई होय. दर्शन मुगती-सामीप्य, सालोक्य, सारुप्य व सायुज्य या चार मुक्ति होत. ब्रह्म होईने ब्रह्म ना जाणे-ब्रह्मनिष्ठ गुरुकडून दीक्षा घेतली पण ब्रह्म काय हेच जाणले नाही. क्रियाभ्रष्टना-तो कितीही उच्च वर्णाचा असला तरी क्रियाभ्रष्ट, हीन, मलीन समजावा. गावेत्री नो जाप जो जाणे-गायत्री मंत्राचा अथवा मुक्तमार्गाचा भेद ज्यास समजला तो ब्रह्मवर समजावा.

पींड ब्रह्मका भेद सुनावे । गुरु कहे पंडित जाणोरे ॥
ब्रह्म विष्णु ध्यान लगावे । जब निरंकार पछानों रे ॥ ५ ॥
आगम निगम अे वेदोकी बानी । कोई बिरलेने जाणीरे ॥
उत्तम आचार ओळखीने लीजे । घट पाटने सेवोरे । सेवोरे ॥ ६ ॥
स्वामी जंबुद्विपमा तखत रंचावे । आही दीपक सीधारोरे ॥
सतपंथ तमे सतकरी सेवो । चौद भुवन उजीयालोरे। उजीयालोरे ॥ ७ ॥
दसही अवतार अेक करी सेवो । पात्र दुजा मत मानो रे ॥
जेणे नही मान्या तेणे सब कुछ खोया । तेणे यमका फासारे । फासारे ॥ ८ ॥
अे गीनान कहेत इमामशहा । सुणो मुनिवर वीरा रे ॥
साचा हिरा परखीने लेजो । वैकुंठ जासो भाइरे । भाइरे ॥ ९ ॥

पद १८९ वे

प्रभुजी चढेने गड गयो मारा गुरुजी ।
प्रभु मारा तुरी उपर तबल बजडावसे ॥ १ ॥
पाछम दिसाथी मारा स्वामी राजा चढसे ॥
तो फल सतियारा मुनिवर लेसे ॥ २ ॥
कस सहीने कसोटी सहे जो ॥
भाई मारा हइडाने डाग न देजो ॥ ३ ॥
इहा कछु देसो तो आगळ जाइने लेसो ॥
भाई मारा हइडानो हरख वधावो ॥ ४ ॥

पंडित-पिंड ब्रह्मांडाचा भेद जाणून ब्रह्मांडी ते पींडी जो समजावून देईल तोच पंडित जाणावा. संत तुकाराम महाराज सांगतात की, ''देव दिसतो ब्रह्मांडात, देव दिसतो देहात॥ तुका म्हणे ऐसी मात, करुनी दावी तोची संत॥'' निरंकार-वृत्तीशून्य, सर्व मनोवृत्तींचा लोप पावलेला. आगम निगम अे वेदोकी बानी-मागेही पूर्णपणे कथन न झालेली व पुढेही कथन करता न येण्यासारखी अनंत अगम्य अशी ही वैदिक वाणी आहे. बिरलेने जाणीरे-फारच तुरळक क्वचित लोक त्याचा पार जाणू शकले, पण ते सुध्दा पूर्ण सांगू शकले नाही अशा अगम्य वाणीचा ज्यांनी पार जाणला ते मुक्तच झाले. अेक करी सेवो-दहाही अवतार एकाच परमेश्वराचे आहेत, त्यात कोणत्याही प्रकारचा न्युनाधिक भेद नाही. यमका फासारे-जो भेद मानेल त्यास यमपाशात पडावे लागेल. हिरा परखीने-खरा हिरा पारखून घ्या, हिरा समजून काचेचा मणी पदरी बांधू नका.

चन्द्र थावर स्वामी गुरुने ना माने ॥
भाई मारा ते फळ केम करी लेसो ॥ ५ ॥
करोडी पिसतालीस घोर अंधारमा पोता ॥
तो काने सुनीने ना ओराध्या ॥ ६ ॥
अे गीनान गुरु इमामशहा भणावे ॥
तो फळ सतियारा मुनिवर भाई रे ॥ ७ ॥

पद १९० वे

भली बुरी तमे करो हो कमाइ । आपणा किया तमे पावोगेरे भाई ॥ १ ॥
मोहोसर वेळा ठाम जो नाही । फरी केवो मुख दिखलाओगेरे भाई ॥ २ ॥
मारा स्वामीजीने सब कुछ मालुम । तेने आगे छुपकी धर जावोगेरे भाई ॥ ३ ॥
मत तमे झुटा पाखंडसु राचो । फरी केवो मुख दिखलावोगेरे भाई ॥ ४ ॥
मत तमे स्वामी दो करी जाणो । दुजे नरके जावोगेरे भाई ॥ ५ ॥
अेक कणका जेणे कणीस निपाया । निपावनहारा पछानोरे भाई ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । गुरुवीना मुगती ना होई ॥ ७ ॥

पद १९१ वे

मारा गुरुजीये दिधी ये करती । तेणे जोता संसार समुंदरे तीरी ॥ १ ॥
हुं तो जाहा जोऊ ते तो ताहा भरी । तेणे ज्योतमा अनंत कला प्रकाशी ॥ २ ॥
गुरु आकारसे निराकार ठैरी । गुरु चरण अब मोरी सुरता जडी ॥ ३ ॥
मै तो गंगा जमुनानी जुगती करी । मै तो अडसट तीरथ जोग करी ॥ ४ ॥

मोहोसर-मोहात बध्द होऊ नका,नाहीतर मुक्तिचे स्थान प्राप्त होणार नाही. सब कुछ मालुम-सर्व समर्थ व सर्व काही जाणणारा तो एकमेव परब्रह्मच आहे. छुप की धर-त्याच्यासमोर तुम्ही थांबू शकणार नाही. झुटा पाखंडसु राचो-असत्य अशा पाखंडी मताच्या वादविवादात पडू नका. मत तमे स्वामी दो करी जाणो-परमेश्वर एकच आहे दोन नाही, द्वैतबुध्दिचा त्याग करा. कणका-एका कणापासून, निपाया-उत्पन्न केले. करती-संयम आत्मीक शांती. ज्योतमा अनंत कला प्रकाशी-त्या ज्योतीमध्ये आत्मज्योतिमध्ये अनंत कळा प्रकाशित झालेल्या आहेत. निराकार ठैरी-योग्य मार्गदर्शक असे गुरु आकारातून निराकारात घेऊन जाणारे असतात. सुरता जडी-ध्यान लागले, तद्रूप झाले. जुगती-साधना,योगसाधना,प्राणायाम. जोग-योग,खडतर व्रत धारण केले.

तारे त्रीवेणी तिरथ पुजा करी । मै तन मन धन अर्पी भगती करी ॥ ५ ॥
गुरु बेक मोल पर आये खडे । मारे जनन मरन मीट जाये तरी ॥ ६ ॥
मै तो नवविधा भगती साधन करी । गुरु दसमे द्वारे मेहेराज करी ॥ ७ ॥

पद १९२ वे

मीठु मीठु बोलो तमे नमी नमी चालो । मत तमे छोडो सतगुरुसु नेहजी ॥ १ ॥
काचीरे कायाने सर्व ना कीजे । गली गली पडसे तारी देहाजी ॥ २ ॥
मीठीसु मीठीये रलमली जासे । भाई कनका वरणी थासे देहाजी ॥ ३ ॥
मुनिवर कोई भाई पुड फाडे । नरके जासे मुनिवर तेहजी ॥ ४ ॥
मुनिवर सो रे भाई तुटा मेलावे । मारग लावे सो मुनिवर तेहाजी ॥ ५ ॥
मुनिवर सोरे भाई आपसे मारे । अवराने मारे सो मुनिवर नही जी ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । स्वामीसु हेत करो हर वेळाजी ॥ ७ ॥

पद १९३ वे

अेक तुही तु अेक तुही तु ॥ धृ ॥
संसार सागर भुली मत जावो । घट तीरथ घट न्हावो ॥ १ ॥
अेणे घटे ब्रह्माने अेणे घटे विष्णु । अेणे घटे देव महेश्वर सोये ॥ २ ॥
अेणे घटे ज्योती अेणे घटे जुगती । अेणे घटे प्राणी पावे मोक्ष मुगती ॥ ३ ॥
पींड पखालीने हिरदा जो मयेला । चोखा केम करी थाये ॥ ४ ॥
उदक उछालीने पाथर पुंजे । काहे कारण तमे ध्यावो ॥ ५ ॥
सजीव छोडीने निर्जिव पुजे । भुलडा नरगे जावो ॥ ६ ॥

मेहेराज-कृपा,दयादृष्टि. नेहजी-प्रेम. गली गली-गळून पडेल, नाश पावेल. आपसे मारे-आपल्या मनाला मारुन मन संयमित करतो. अवराने मारे-अन्य प्राणी मात्रांना. हर वेळाजी-सतत प्रेमाने आराधना करुन. जुगती-योग साधन करण्याची शक्ति. पींड पखालीने-केवळ बाह्य शरीर धुवून हृदयाची शुध्दि होत नाही. मयेला-मलीन. चोखा-पवित्र,निर्मल. उछालीने-फेकून,टाकून. पाथर पुंजे-दगडास धुतल्यास त्याचा काय उपयोग. सजीव छोडीने-सजीवाची पुजा करायची सोडून, पालन पोषण, संरक्षण व आत्मीयतेने त्याच्याशी वर्तणूक करायची सोडून. निर्जीव पुजे-निर्जिवाची पुजा,सेवा करीत बसल्यास निरर्थक आहे. भुलडा-अशा वरीलप्रमाणे भुललेला, आत्मजागृती विसरलेला.

जोगी गोरखनाथने ध्यावे । ब्रह्मा विष्णुने ओराधे ॥ ७ ॥
शेवडा पारस नाथने ध्यावे । भुलडा सरगे ना जावे ॥ ८ ॥
विभुत उछालीने टीला लगावे । पाखंड प्रिथमी खावे ॥ ९ ॥
सत छोडीने असत पुजावे । ते पाखंडे मूळ गमावे ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवरो । रखेशर अमरापुरी जावे ॥ ११ ॥

पद १९४ वे

चाल-घडी अेक बेसोरे पडोसन बाई **राग-असावरी**

अे गत जाणो स्वामी राजा आव्या । आव्या तो भले आवजोजी ॥ धृ ॥
ते तमे सेवोरे मुनिवर भाई । सुनिया होवे तो आवजोजी ॥ १ ॥
नीत नीत मळोरे पियारारे । सो दिन सो दिन आवजोजी ॥ २ ॥
दसवंत देनी कबल्यारे भाई । देता तमे आवजोजी ॥ ३ ॥
बाना क्या लइने आव्यारे भाई । क्या लइने तमे जासोजी ॥ ४ ॥
बाना रे नागा आव्या रे भाई । ढाक्या तमे जासोजी ॥ ५ ॥
बाना बहु मळीने आव्यारे भाई । चहु मळी तमे जासोजी ॥ ६ ॥
अे तन माटी हळसेरे भाई । तो कनका वरणी तारी देहाजी ॥ ७ ॥
अेवो तारो हंसो चालसोरे भाई । अंत मिटी कवन स्नेहाजी ॥ ८ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । लेजो गीनान विचारीजी ॥ ९ ॥

उछालीने टीला लगावे-विभूती अंगास चोपडून, टिळा गंध वगैरे करुन, योगीपणाचा बाह्य आव आणून. पाखंड प्रिथमी खावे-ढोंग, ठगबाजी करुन लोकांना लुबाडून पोट भरणारे. सत छोडीने-अविनाशी, चिरकाल टिकणारे ब्रह्मतत्व. असत् पुजावे-नाशवान,अज्ञानपणा. बाना-जामिन, सोबत. बाना बेहु मळीने आव्या-जीव जन्मास येतो तेव्हा संचित व प्रारब्ध या दोन गोष्टी घेऊन येतो. चहु मळी-जीव जातो तेव्हा संचित व प्रारब्ध तर असतातच पण त्यास जोड पाप व पुण्य अशा चार गोष्टी घेऊन जातो. माटी हळसेरे-कायारुपी शेतीची मशागत करा, व्रत,उपवास तप सेवा यम नियमादिकाने वागून प्राणायामादिकाने योग साधना करा. कनका वरणी-सुवर्णाप्रमाणे बहुमूल्य किंमतीची. हंसो चालसोरे-कायेतून आत्मारुपी हंस निघून गेल्यास ही केवळ माटीच शिल्लक राहते.

पद १९५ वे

अेक तुही दयाळजी हो ॥ धृ ॥
आपो आपथी आपजो हवा । स्वामी तारा जमले ना कोई ॥ १ ॥
असंख कोट ब्रह्मांड तीया जो हवा । स्वामी तारा पार न पाया ॥ २ ॥
रोम रखेश्वर जतीया जो हवा । सतगुरु बिना भेद न पाया ॥ ३ ॥
मार्कण्डेय रखेश्वर जतीया जो हवा । ब्रह्मा पुजीने फल पाया ॥ ४ ॥
सोही नुर तमे आज कलीमाहे जाणो । वसवासी फळ पाया ॥ ५ ॥
नुर ना होता तो अंधार जो होता । अेक जीव न छुटता ॥ ६ ॥
नुर तजरला गुरु कहेलावे । बाकी पवन खाकी कहिये ॥ ७ ॥
कहेत इमामशहा तमे गीनान विचारो । जुगा न जुगीये गुरु आया ॥ ८ ॥

पद १९६ वे

लागीरे जेणे मन वीखे । तेना अंतर मावळीया जोये ॥
तेना आचरण ढाक्या न रहे । तमे मन विचारो नीतोये ॥ १ ॥
लागीरे राये प्रल्हादने । अने वळी रुखमांगद भुपाल ॥
लागीरे अंबरीष रायेने । जेम ध्रुवने अंतर भाल ॥ २ ॥
लागीरे राये हरिश्चंद्रने । वळी रोहिदास तारा नार ॥
लागीरे भगत बिभीषणने । जेणे तजा कुटूंब परवार ॥ ३ ॥
लागीरे द्रौपदी नारने । लागी पाचे पांडव वीर ॥
लागीरे विदूर सुखदेवने । जेणे अंतर राख्या थीर ॥ ४ ॥
लागीरे जेणे मनवीखे । तेना सुणो मुनिवर विचार ॥
देह कसो पोता तणो । तेमा अंतर नथीरे लंगार ॥ ५ ॥
जोरे लागी होवोरे तमने । अने मन माहे मारा वीर ॥
तो सतगुरुने मन भावसो । जो भेट करो तन मन धन धरो धीर ॥ ६ ॥

वसवासी-दृढ विश्वास असणारा. नुर तजरला-तेजाचे भांडार,अनंत ज्ञानवान. खाकी-जळून खाक होणारे, नाशवान. मन वीखे-ज्याच्या मनात ईश्वर भक्ति विषयीचे प्रेम विषाप्रमाणे भिनले. अंतर मावळीया-त्याचे अंत:करण मावळून विलय पावले असे समजा. आचरण ढाक्या-त्याचे आचरण झाकून राहात नाही. नीतोये-नित्य, नियमीत. देह कसो-देहाची कसोटी सहन केली.

पद १९७ वे

चाल-मैं ढुंढता तुझे था जब कुंज और बनमे **राग-पिलू**

साचा गुरु साइया । अवर दुजा न कोई ॥
अे दिल देखोरे भाई । गुरुबीना मुगती न होई ॥ १ ॥
गुरु नरने सेवो । अजंपा जापने ध्यावो ॥
पाची महाभुतो निवारो । अच्छी करणी कमावो ॥ २ ॥
दुनिया सोनार बाजी । जग ये झुटारे धंदा ॥
गाफल फिरे अनभेदी । मूल ना जाणे सो अंधा ॥ ३ ॥
आगळ नथी अवतार । निकलंकी करतार ॥
आज माणस रुपे स्वामी । काहे कारण आव्या ॥ ४ ॥
प्रथम बोधोरे आप । त्या पर बोधो अवररे ॥
दिल हाल तो कमावो । दरशन स्वामीजीना रे ॥ ५ ॥
गुरुसु चोरी न किजे । गड सरवदा मोडीरे ॥
अपना किया पावोगे । स्वामीजीना दरबाररे ॥ ६ ॥
छुप कीधर जावोगे । दर खाली कछु चारी ॥
तमे होवो मुनिवर । होवो धरमना धोरी ॥ ७ ॥
तमे जाता रखेशरा । बांधो सतनी पालरे ॥
तहा कोई आवसे खोजी । खोजी लेसे निहाळी ॥ ८ ॥
ताहा नही माता पीता । त्याहा नही बेण भाई ॥
अेम कहे इमामशहा । तेहुने आगम सुनाया ॥ ९ ॥

पद १९८ वे

चाल-निजरुपी जगदा **राग-दरबारी**

समज अबुज मन खोज पियारे । आशक होके रोना क्यारे ॥ धृ ॥
गुल सोही गुलकु पछानो । काट काट फिर बोना क्यारे ॥ १ ॥

सोनारबाजी-लुच्चा. अनभेदी-न जाणता. बोधो रे आप-उपदेश अंगीकृत करा प्रथम आपणच आत्मबोध करुन घ्या नंतर दुसऱ्यास त्याचा उपदेश करा. धरमना धोरी-धर्माचे आधार स्तंभ. अबुज-अज्ञानी मानव. खोज-परमेश्वराचा शोध घे. आशक-आसक्त,अनुरक्त. गुल सोही-जो आत्मज्ञान प्राप्तीने ईश्वर तत्वात मग्न झाला तोच त्यास जाणु शकतो. बोना-पेरणे, उगवणे.

जो तु आया प्रेम गलीमो । शिस दिया फिर डरना क्यारे ॥ २ ॥
सतगुरु बाण कलीजे लागा । घायल होके रोना क्यारे ॥ ३ ॥
पाया है तो करले सवदा । पायेकु फिर खोना क्यारे ॥ ४ ॥
रुखे सुखे गमके तुकडे । फीके अवर सलोने क्यारे ॥ ५ ॥
इन अखियनमो निंद घणेरी । तकीया अवर बिछोना क्यारे ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मुनिवररे । जादु उपर टोना क्यारे ॥ ७ ॥

पद १९९ वे

चाल-जागो मोहन प्यारे तुम **राग-भैरव**

सतगुरु साथे गोठडी कीजे । तो नीत नीत अमी पीवे ॥ धृ ॥
ज्योत जगाडीने स्वामी राजा बैठा । प्रेमसु पूजन कीजिए ॥ १ ॥
आज हरी मारे अंगणे आव्या । साथे अनंत करोडी देव लाव्या ॥ २ ॥
आद निरंजन आगम अगोचर । नवसा नाम भणाव्या ॥ ३ ॥
हुं बलहारीं सतगुरु अपनो । स्वामी राजा अम घेर आव्या ॥ ४ ॥
जनम जनमनीं दुहागण होती । ते सुहागन किधी छे स्वामीं ॥ ५ ॥
लख चौऱ्यायशी बंध छुडाव्या । तो एेवा मळीया अंतरजामी ॥ ६ ॥
देव जुगतमाहे परिब्रह्म दिठा । तो सतगुरू स्वामी सोही ॥ ७ ॥
जनम जनमनी शरणांगत राखी । अविंचल पद मळोगे ताही ॥ ८ ॥
भाई अमीरस पीवाने आवो । चवदस लोक वधाई हो ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सुनो मोरा भाई । पामसो वैकुंठ वास हो ॥ १० ॥

पद २०० वे

चाल-वृन्दावनका कृष्ण कन्हैया **राग - दुर्गा**

सोळा कळा लइने उगमीयो । अने पुरण पुनम चंद्र ॥
भवने भवने प्रकाश हुई । प्रभुनी कळा अनंत छे ॥ १ ॥
प्रभुनी कळानो पार न पाइये । पण जहा जोवो ताहा पार ॥
जुग रच पदारथ बे कऱ्या । अेक दिवसने बिजी रात ॥ २ ॥

खोना-हातचे गमाविणे. गोठडी-वार्तालाप,संवाद. नवसा-परमेश्वर,स्वामी,मालक. अमीरस-अमृत, गुरुचरणामृत. चवदस लोक-चौदा भुवनातील देवही वाहवा करतात.

रयेणी करी रंग भोगसु । दिंवस कियो प्रकाश ॥

पण जीवने जैसा आराधिये । ते तैसा फल पाये ॥ ३ ॥
चौदा भुवन हरीये हेते रंच्या । अने हेत बीना नही कोय ॥
चंद्र सुरज हरीये हेते रंचिया । हेत बीना नही कोय ॥ ४ ॥
चार खाण वाण हरीये हेते रंचिया । अने हेते पवनने पाणी ॥
नव लाख तारा हरीये हेते रंचिया । पण हेते विना नही कोय ॥ ५ ॥
आदे अंते आराम कियो । अने हेते उपज्या सर्व हेत ॥
वेद हरिये हेते रंचिया । तो हेते रंच्या ब्रह्म खेत ॥ ६ ॥
सकल वेद हरीये हेते रंच्या । हेते रंच्या चौद भुवन ॥
कुदरत आपे आप रंची । तेणो छे परब्रह्म नाम ॥ ७ ॥
हिरण्यकश्यप जेणे मारीयो । सेंवक जीवना करवा सार ॥
भगत प्रल्हादने तारीया । वैकुंठमाहे लडाव्या लाड ॥ ८ ॥
साते समुंदर हरीये बांधिया । अने फत्तर ताऱ्या जेह ॥
बीभीषणने राजपाट भेटींया । तेणी अमर किधीं देह ॥ ९ ॥
लंकानो गड जेणे तोडीयो । अने सीता वाल्या जेह ॥
रावण रणमाहे रोळीयो । दस मस्तक छेदा तेह ॥ १० ॥
हवे कानबाळो जन्मीयो । माशी पुतनाना चपशा थान ॥
बोलवा ना दिधी मुखमाथी । तीना सोशी लीधा प्राण ॥ ११ ॥
हरी नाग नायी कमळ लाव्या । देखता सर्वे जन ॥
कंस मारीने कपाळ फोड्या । छेद्या तेऊना ठाम ॥ १२ ॥
हरीये कौरव माऱ्या । पांडव ताऱ्या हिमे गळाव्या हाड ॥
नुरानी काया तेहुनी किधी । वैकुंठ लडाव्या लाड ॥ १३ ॥
हवे तमे अेक जोवो पारखो । हरी अेसा किधा काम ॥
वेद लावीने रतन लाव्या । तेऊनो अलख निरंजन नाम ॥ १४ ॥

कहेत इमामशहा सांभलो मुनिवर । सर्वे सेवक करवा काज ॥
प्रभुजी कालींगाने मारसे । तारे होसे जय जय कार ॥ १५ ॥

पद २०१ वे

सत वाइक धरम ओराधोरे । गुरु पुछीने करणी कमावोरे ॥ १ ॥
भाई धरम उपर मारा मन लागारे । जेम सुई परवारी धागारे ॥ २ ॥
धरम माहे मारा मन खेमाररे । जेम अंधियारी गुरु दिवारे ॥ ३ ॥
भाई लोभी तु लोभ न कीजेरे । लोभीने नरक दिजेरे ॥ ४ ॥
भाई नरक दिजे उणीयाचारीरे । कलीमाहे प्रभुजी आव्यारे ॥ ५ ॥
तुम देखो स्वामी नेहेडारे । सीरो सीर करसे निवेडारे ॥ ६ ॥
अेम बोल्या सतगुरु सारोरे । अनंत करोडीना उध्दाररे ॥ ७ ॥
तमे सेवो तो जीव केरा रावोरे । तमे पावो तो अमरापुर ठामरे ॥ ८ ॥
क्रता जुगमाहे चार रुप लीधारे । चारी दानवने नरके दिधारे ॥ ९ ॥
जेणे गुरु ब्रह्माना कह्या नही किधारे । जेणे स्वामीना नाम नही लीधारे ॥ १० ॥
त्रेता जुगमाहे त्रण रुप लीधारे । तीन दानवने नरके दिधारे ॥ ११ ॥
गुरु वशिष्ठना कह्या नही किधारे । तेणे स्वामीना नाम नही लीधारे ॥ १२ ॥
द्वापार जुगमाहे दुइ रुप लीधारे । दोनो दानवने नरके दिधारे ॥ १३ ॥
गुरु व्यासना कह्या नही किधारे । तेणे स्वामीना नाम नही लीधारे ॥ १४ ॥
कलीयुगमा निकलंकी रुपेरे । कालिंगा दानवना फेडसे ठावरे ॥ १५ ॥
अेम गुरु इमामशहाये बुझायारे । मुनिवरने अमरापुरी लखायारे ॥ १६ ॥

पद २०२ वे

सोही सोही मारग निरवावोरे मुनिवरा । पंथ छे दोहेलाजी ॥
गुरु नर स्वामीसु सेवतारे मुनिवरा । पंथ छे सोहेलाजी ॥ १ ॥
आगळ ऊँची नीची वाटोळीरे मुनिवरा । खाडी छे दोहेलीजी ॥
गुरुनर दृढ करी सेवतारे मुनिवरा । खाडी छे सोहेलीजी ॥ २ ॥
दडी कारण तमे झुलोरे मुनिवरा । परबत छे दोहेलाजी ॥
स्वामी सेर रुपे सेवतारे मुनिवरा । परबत छे सोहेलाजी ॥३॥

उपर वीरीख बावन चंदन तेहुना । थड छे दोहेलाजी ॥
काया कासळ मुकतारे मुनिवरा । थड छे सोहेलाजी ॥ ४ ॥

थड काइम अराधोरे मुनिवरा । गड अमरापुरी जायेजी ॥
कुंभ कळ्ळस पुजतारे मुनिवरा । भवर पलंग पर सोहीयेजी ॥ ५ ॥
अेम बोलीया इमामशहारे मुनिवरा । भवर पलंग पर सोहीयेजी ॥
भवर पलंग पर सोठडा कहु केता गुण होये ।
जेणे आगे कस्तुरी मही मही देव अगनवस्त्र होये ॥ ६ ॥

पद २०३ वे

चाल-कृष्णा तुला मी ताकिद देते **राग-भावगीत**

सेवा कारण सब जग सरज्या । निरमळ पाचे रहावो ॥ १ ॥
गुरु पुजी तमे करणी कमावो । रंग पतंग तमे राता ॥ २ ॥
आछा फळ अनामत राखो । गुरुने वचने निरवावो ॥ ३ ॥
धुरंधरमुख अमरीत बोले । हुरदे अेही निशाणी ॥ ४ ॥
आप गमताने अवराने खोवे । सो पापी मुळ अंधा ॥ ५ ॥
सतगुरु बेलीने सुधा कीजे । साचे सिध्द जो पाइये ॥ ६ ॥
त्रण युगमाहे सुधा जाणो । आज कल भावे अराधो ॥ ७ ॥
अेही पस्तावडो मनमाहे रहसे । हनसा सत न कीया ॥ ८ ॥
आज कलवारे सेवो नारायणे । इमामशहा ये आप सुजाया ॥ ९ ॥

पद २०४ वे

चाल-सतगुरु भेटा केम जाणिये रे **राग-केदार**

सांभलो रखेशर गुरु कहे । नरने नारायण देवे अेम कह्यु ॥ धृ ॥
संसार सपनु करी जाणजो । रहेजो आपणा गुरुजीने पास ॥
जेनारे थकी दरशन पामीये । होसे लीला कैलास ॥ १ ॥

निरमळ पाचे रहावो-पंचेन्द्रीये निर्मळ ठेवा. गुरु पुजी-गुरुचे पुजन अर्चन सेवा वगैरे करुन त्यांच्या उपदेशामृताचे सेवन करा. रंग पतंग तमे राता-पतंगाप्रमाणे गुरुवचनरुप दिव्यावर झडप घालून गढले जा. आछा फळ अनामत-अनामत म्हणून चांगल्यात चांगली वस्तु गुरुजवळ ठेवा. वचने निरवावो-गुरुवचनानुसार सदसद्विवेक बुध्दिचा वापर करा. धुरंधरमुख-मुख्य मार्ग प्रवर्तक,धर्म धुरंधर. हुरदे-हृदयात. आप गमताने-आत्मोन्नती करतांना, दुसऱ्यांचा तुच्छतेने त्याग केल्यास तो पापी समजावा. अराधो-आराधना,प्रार्थना. सुजाया-सुचविले आहे.

आवा गुरुना कह्या जो ना कीजिये । ते जासे घोर अंधार ॥
तल एक सुखके कारणे । आगल होसे रे हलाख ॥ २ ॥
आ दुनियानी गफलत ना आणसो । अेणी गफलते खोसोरे आप ॥
फरी फरीनेरे पस्तावसो । जई पडसो लख चौरासीनो घाट ॥ ३ ॥
अंत:कालनु संगाती तारु कोई नथी । नही तारा मायने बाप ॥
नही तारा छोरुने वाछरु । नही तारा कुटूंब परिवार ॥ ४ ॥
अेम इमामशहाये कथीने संभळावीया । रखेशरो तमे राखजो आप ॥
गुरु नर आपणा आगळ होसे । ते तो आलसे अमरापुरीमाहे वास ॥ ५ ॥

पद २०५ वे

सृष्टी संजोगे ने सब जग सरजा । खाणी वाणी पैदा किया ॥ १ ॥
कल्प चहु जुग माहे वेद उपाया । चतुर भाषा ये पारी ॥ २ ॥
धरम पाप बेहु साखी जो राख्या । मुगती जीव उध्दार्‍या ॥ ३ ॥
वेलाना फल तमे मन माहे राखो । डाग परमान पछानो ॥ ४ ॥
जुग पोहता तमे छद विचारो । बीन गुरुये धरम न लहसो ॥ ५ ॥
सहस्त्र हजार अैसा जुग जो जाणो । नुर तजरला निपाया ॥ ६ ॥
सोही नुर स्वामी नजरे जो राख्यो । अेक तील मिटी टाली ॥ ७ ॥
सोही नुर आज सतगुरुने दिया । जेणे भाग तेणे पाया ॥ ८ ॥
दरशन देखो तमे हृदय जो खोलो । अमर भेद पछानो ॥ ९ ॥
उत्तीम भेद स्वामी वाचादो दिधी । संसारी नाम भनायो ॥ १० ॥
निकलंकी नारायण आगळ होसे । सतगुरु सोही बेली ॥ ११ ॥
अेम महारस बोल्या गुरु इमामशहा । जुगा जुगे गुरुबीन ना तरीये ॥ १२ ॥

पद २०६ वे

सोही सोही नाम तमे हरजीने ध्यावो । जोवो रे जाणो करतारो ॥ १ ॥
नमो हो नारायण देव चत्रभुज । सर्वही जीवनो दातारो ॥ २ ॥

हलाख-दु:ख,कष्ट. गफलत-खोटी आशा. खोसोरे आप-व्यर्थ गमवाल. छोरुने वाछरु-पुत्रपरिवार,धनसंपत्ती वगैरे. आलसे-देतील. संजोगे-संकल्पाने. साखी-साक्षीदार,साक्षीभूत.

जो ईंड छेदीने त्रीभुवन सरज्या । अने हेते उपायो संसाररे ॥ ३ ॥

चार वेद गुरु ब्रह्मा मुखे बोल्या । जीवडानो होवेरे उध्दार ॥ ४ ॥
चार कल्प स्वामीने सहज जो जोया । अने चलायो वेपार ॥ ५ ॥
क्रता जुग माहे पाच करोडी देव । गुरु ब्रह्मा प्रल्हाद साथे ॥ ६ ॥
त्रेता जुगमाहे सात करोडी देव । गुरु वशिष्ठ हरिश्चंद्र साथे ॥ ७ ॥
द्वापार जुगमाहे नव करोडी देव । गुरु वेदव्यास पांडव साथे ॥ ८ ॥
कलजुग वेला अनंत करोडी देव । नर नारायण विष्णु मुरारी ॥ ९ ॥
अेम महारस कहेत इमामशहा । स्वामी साथे हेत हर वेळाजी ॥ १० ॥

पद २०७ वे

सातवे सरगना । खोल्या छे कीवाडजी ॥
इस दिन गुरु हो ब्रह्माजी जाणीया ॥ १ ॥
तेहेतीस करोडी देवने । थया छे आनंदजी ॥
नवखंड निशाण वाजीया ॥ २ ॥
सोळा सहस्त्र सुरजा रंगनी । सोळा सहस्त्र चंद्रवदनी ॥
चारीचळा देव कन्या । लीधो छे सीनगारजी तीसमाहे वडिलो माता रुखमणी ॥ ३ ॥
चालग सइये चाल ग वाइये । स्वामी घेर जोवा जाइये ॥
हरी घेर मंडप केम रंचिया ॥ ४ ॥
सोनानी विटोली । रुपानी चिरजी ॥
अगर चंदन कस्तुरी गारा हवाजी ॥ ५ ॥
सोनानी नडीया वडीया । रुपाना खांबुलाजी ॥
अवळा सवळा बंदे स्वामी मिळावनोजी ॥ ६ ॥
पहुपानी माळा करीने । छाया छें मंडपजी ॥
तळवट छायों भोगी केवडो भाई केवडो ॥ ७ ॥
डवणानी मेखणी । उठावी छे भींतजी ॥
हरी घेर मंडप अेम रचीया भाई रंचिया ॥ ८ ॥

तेडावो तेडावो । ध्रुव प्रल्हाद रावजीने ॥
पाच करोडी जीव साथें आवसे भाई आवसे ॥ ९ ॥

तेडावो तेडावो । हरिश्चंद्र रावजीने ॥
सात करोडी जीव साथे आवसे भाई आवसे ॥ १० ॥

तेडावो तेडावो । पंडुपुत्र धरम राजा ॥
नव करोडी जीव साथे आवसे भाई आवसे ॥ ११ ॥

तेडावो तेडावो । सतगुरु शहादेवजीने ॥
बारा करोडी जीव साथे आवसे भाई आवसे ॥ १२ ॥

तेडावो तेडावो । कमळा कुंवर रावजीने ॥
अनंत करोडी जीव साथे आवसे भाई आवसे ॥ १३ ॥

तेडावो तेडावो । सतीया छे चारजी ॥
सीता कुंता राणी माता द्रौपदा भाई द्रौपदा ॥ १४ ॥

चवथी तेडावो । हरिश्चन्द्र घेरनी ताराराणी ॥
मंगल गावसे चार वेदजी भाई वेदजी ॥ १५ ॥

रुखमणी राणी चालता । वरससे मेघजी ॥
मुगुट भीजे गर्भ मारा स्वामीजीना भाई स्वामीजीना ॥ १६ ॥

रुखमणी राणी चालता । वरससे नुरजी ॥
चांद सुरज बेहु जना छाई रह्या भाई छाई रह्या ॥ १७ ॥

माणक मोतीनी । भराइये थालजी ॥
गरभ मारा स्वामीजीना वधावना भाई वधावना ॥ १८ ॥

तेडावो तेडावो । स्वामीना श्वेत घोडा ॥
गरभ मारा स्वामीजींना बैसावना भाई बैसावना ॥ १९ ॥

धुमतील धुमतील । वाजीया निशाणजी ॥
जानआई गर्भ मारा स्वामीजीना भाई स्वामीजीना ॥ २० ॥

बोल्या गुरु इमामशहाने भाख्या छे गीनानजी ॥
भादवा सुद पुनम रोज गुरुवार । स्वामीना लग्न निरधारीयाजी ॥ २१ ॥

पद २०८ वे

स्वामी तमारी वाडी कहिये । अने गुरु ब्रह्माजी सींचनहार ॥
नव खंडमा रोपा रोपीया । अने ते रोपानो नही अंतने पार ॥ १ ॥
अे भरा सरोवरमा रोपा सिंचा । तेमा एक हरीयाने एक सुका ॥
जेणे गुरु नरनी राहा न जाणीया । ते सत वना सरवे सुका ॥ २ ॥
तमे जड कापो विरा पापनी । अने निरमल होवे सोये ॥
आसन दिजे स्वामीजीने बेसने । तो गुरु नर बेली होये ॥ ३ ॥
गुरु नर बेली तेनी वाट सोहेली । अने मारग मलसे जेहे ॥
आज साचा योग कमाइये । तमे राखो धरम स्नेहे ॥ ४ ॥
टवकलइने फुल गली पडसे । अने करमाता नही लागे वार ॥
स्वामी तमारी वाडी कहिये । अने गुरु ब्रह्माजी सींचनहार ॥ ५ ॥
तारे श्री निकलंकी आवीया । अने स्वामीना जीवन अमुलरे ॥
भायेग जेना पुरण हुवा । भाई तेणे किधा कबुलरे ॥ ६ ॥
वरजागड शहेरमा स्वामीजी आवीया । अने आपे किया मुकाम
भायेग जेना पुरण हुवा । भाई तेऊये आना इमान ॥ ७ ॥
गुरु नर आखर एक छे । अने दो करी मत जाण ॥
आज कलवारे नारायणे रुप लीधा । ते तो आपो आप सुभाण ॥ ८ ॥

पद २०९ वे

साचा मुनिवर सो कहिये आपणा । जेणे हरीसु लाग्या हो मन ॥ १ ॥
सतपंथ केरी वाट बहोतज तरीया । जीने भागये पड्या सो आगळ हुवा ॥ २ ॥
स्वामी अपना है इस सृष्टीमाहे । तो अंतरसु ध्यावो तो दर्शन पाइये ॥ ३ ॥
अपना स्वामीसु रंग जो रंगावो । तो क्रिया उत्तम विचारीने चालो ॥ ४ ॥
कहेत इमामशहा तमे साचू करी मानो । तो आखर अवतार निकलंकीने अराधो ॥ ५ ॥

वाडी-वाटिका,बगीचा. सींचनहार-पाणी वगैरे शिंपून वाडीची मशागत करणारा. रोपा-रोप,पीक. हरीयाने-हिरवेगार. राहा-हकिकत,कळा जाणली नाही. सोहेली-सुलभ,तरुन जाण्यास उपयुक्त. टकलइने-टवटवीत असणारे. करमाता-सुकून जाण्यास. लगे वार-उशीर लागत नाही. भागये-भाग्यात, नशिबात. अंतरसु-मनापासून हृदयात ध्यान केल्यास.

पद २१० वे

सतपंथ सतनु मुल छे । अने जीभ्या हेत प्रीत ॥
नासका ते गुरु नरनो नाम छे । क्षमा दया बे दरुष्ट ॥ १ ॥

देवने सुगुण सुरता श्रवण छे । जप तप छे बे प्राण ॥
धरम देवनी देही छे । चार पाव छे परमाण ॥ २ ॥

गिनान देवनु मन छे । अने वलण विवेक विचार ॥
संतोष देवनो झांज छे । अने दत्त देवनो आहार ॥ ३ ॥

देवने आकाश मंडल मुख छे । अने पाताळ छे रे देवना पाये ॥
देवने काळ नही निंद्रा नही । महाऋषि देवने धाये ॥ ४ ॥

वीर मन पुष्पनी पुजा करे । सतगुरु मुख परसन थाये ॥
तमे सर्त लोक सेवजो करोडी सीधा । अने छमन करोडी मेघाये ॥ ५ ॥

अेम जखा नव्वाणू करोडी सीधा । अने छपन करोडी मेघाये॥
किन्नर करोडी बत्रीस सीधा । तेत्रीस करोडी देवताये ॥ ६ ॥

सतपंथ सतनु मुल छे-सत्चे मुळ, परब्रह्म निर्गुण निराकार नारायणाचे मुळ सतपंथ होय. सत्मार्गाचे अनुसरण केल्याशिवाय सत् सत्व समजून येणार नाही. जीभ्या हेत प्रीत-सतूरुपी देवाची जीभ हेतप्रीत म्हणजे निर्विषयी प्रेम होय. नासका ते गुरुनरनो नाम छे-गुरुनराचे नाम म्हणजे गुरुमंत्राचे स्मरण हे देवाचे नाक होय. क्षमा दया बे दरुष्ट-क्षमा आणि दया हे दोन डोळे होत. सुगुण सुरता श्रवण छे-त्या सतूरुप नारायणाचे कान सुगुण (सद्गुण) व सुरता (ध्यान) होत. जप तप छे प्राण-जप आणि तप (संयम) हे श्वास व उच्छ्वास होत. धरम देवनी देही छे-सच्चिद नारायणाचा देह धर्म होय. चार पाव छे परमाण-दान (निरहंकार बुध्दिने त्याग) दया (प्राणी मात्रांचे भरण पोषण संरक्षण करणे) तपश्चर्या (इंद्रियदमन व आत्मनिग्रह करणे) व शुचिर्भूतता (अंतरबाह्य पावित्र्य) हे देवाचे चार पाय होत. गिनान देवनु मन छे-देवाचे मन ज्ञान होय. वलण विवेक विचार-विवेक,विचार ही देवाची वृत्ती होय. संतोष छाज छे-संतोष हे देवाचे स्वरुप होय. दत्त देवनो आहार-देवाचा आहार दान म्हणजे देहात्मबुध्दिचा त्याग करणे होय. आकाश मंडल मुख छे-आकाश मंडल हे देवाचे मुख आहे. पाताळ छेरे देवना पाये-पाताळ हे पाय होत.(आकाश पातळी तो एकमेव परमेश्वर भरुन उरलेला आहे.) काळ नही निंद्रा नही-देवास काळ (जन्म, जरा, मृत्यु अथवा निंद्रा) वगैरे नाही. मन पुष्पनी पुजा-वीर पुरुष मनरुपी फुलाने त्याची पुजा करतात, मनोमन पुजा करतात.

अेम करोडी पांचसु प्रल्हाद सीधा । अने सातसु हरिश्चन्द्र राये ॥
करोडी नवसु पांडव सीधा । बारासु सहदेवजी ओळख्याये ॥ ७ ॥
सतपंथनी सेवा करता । होवे तारण भव संसार ॥
गुरु नरना नामथी बहु उतऱ्या । तेनी गणती नावे पार ॥ ८ ॥
बीज शुक्रवार सेवीये । जेसी जल निरमल करीये मन ॥
गुरुनर गतने ओराध करता । होवे बहु पावन ॥ ९ ॥
आज कलजुग संधे अनंत करोडीनो । वर सतगुरु स्वामीने आपीयो ॥
अवतार दसमो दलधरी । छाट कलस रुपे थापीयो ॥ १० ॥
जाहा कलश थायेरे स्थापना । गत करोरे अमृत पान ॥
आ गुरु नरना चरण थकी प्राछत हरे । अने उपजे ते प्राण समान ॥ ११ ॥
गत सहु तमे हेते मलो । अने राखो हरीसुरे ध्यान ॥
माहे माहेना मेले मलो । अने अेक अेकने सीरदो मान ॥ १२ ॥
अेवारे मन ओराध करता । होवे हरीजीनी सुध ॥
मनखा देही जेणे गुरु मल्या । तेणे होई नव नीध ॥ १३ ॥
गुरु मले तो फेरा टले । गुरु नर जपता उतरीये पेले पार ॥
सुखे अमरापुरी पामसो । सही जाणजो निरधार ॥ १४ ॥
हेजंदा हस्तनो दान छे । कायम पाया केता दान तुरंग ॥
तमे सती लोको सेवजो । आवी उमर गोट छे ये खरंग ॥ १५ ॥
सतपंथ सोळा कळासु । गतमा उध्दरीयो पुनमचंद ॥
जेणे सेव्या स्वामी अेक मने । ते करे छे आनंद ॥ १६ ॥
सतपंथनी शोभा घणी । दिन दिन अदक जो थाय ॥
गुरु नर सत वचन बोलीया । तमे जोई लेजोरे जाण ॥ १७ ॥

निरमल करिये मन-मन निर्मल जलाप्रमाणे करुन. गतने ओराध करता-सद्गुरुची व गतगंगेची आराधना करुन पावन व्हा. प्राछत हरे-गुरुचरणामृताने पापाचे प्रायश्चित्त घेऊन कर्मदोष नाहीसा करुन. मेले मलो-आपापसात प्रेम भावनेने भेटून, आलिंगन देऊन. सीरदो मान-नम्र भावाने नमन करा. हे जंदा हस्तनो दान छे-हे जंदा,म्हणून हात जोडून नमन केल्यास हत्ती दानाएवढे फळ प्राप्त होते. कायम पाया केता दान तुरंग-'कायम पाया', म्हणून प्रति नमस्कार केल्यास अश्वदानाचे फळ प्राप्त होते.

पद २११ वे

सतगुरु ब्रह्मा तमे रदे पछानो । तो नजरा नजर मिलावोजी ॥ १ ॥
गुरु नरने जेणे नजरेसु निरख्या । तेणे वैकुंठ वेगलो नाहीजी ॥ २ ॥
वैकुंठमाहे भाई गुरु नर पुछावासो । करजो वेद गीते भावेजी ॥ ३ ॥
कायामाहे कसणी जो किजे । तो मुगती फल हाते लीजे ॥ ४ ॥
हेते प्रीते माहे भाई सतगुरुने देखो । तो आवे स्वामीने हजुरजी ॥ ५ ॥
स्वामीना हजुर भाई सर्वे सुख मला । तो पामे अमरापुरीनो ठामजी ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा तमे हेतसु आवो । तो गड अमरापुरी पामोजी ॥ ७ ॥

पद २१२ वे

सुणो भाई मुनिवरो गुरु कहे ॥ धृ ॥
संसार सोहना करी बुझीये । आइये अपने गुरुने पासरे ॥ १ ॥
जीसथकी दरशन पाइये । होये होये रे लीला विलास रे ॥ २ ॥
दुनिया गफलत बुझीये । गफलते नही सीझे काज रे ॥ ३ ॥
तील अेक सुखके कारणे । आखीर खोवसे आप रे ॥ ४ ॥
गुरुना कह्या जीन्हे नही किया । दाव नही आवे हातरे ॥ ५ ॥
आखीर फिरी पस्तावसो । होसो सुधे हलाख रे ॥ ६ ॥
माय न बाप त्याहा कोई नही । नही त्याहा महेली साथरे ॥ ७ ॥
तीस दिन सतगुरु आगळ होसे । अेम सतगुरुये कथीने सुनायारे ॥ ८ ॥

रदे पछानो-हृदयात जाणा. नजरा नजर-सतगुरुच्या नजरेशी नजर मिळवून म्हणजे ज्ञानदृष्टीने सतगुरुशी एकरुप होऊन. वैकुंठ वेगलो नाहीजी-त्यांना वैकुंठ अथवा मोक्षसुख दुसरे नसते. सतगुरुशी तद्रुप होणे हेच मोक्षसुख होय. हजुरजी-साक्षात,प्रत्यक्ष. सोहना-स्वप्नवत,आभासरुप. बुझीये-जाणा. गफलत-सत्पदाची प्राप्ति करावयाची वृत्ति सोडून दिलेली,ईश्वरपराडमुख. दाख-तत्पद,चिरकाल टिकणारे असे मोक्षपद. हलाख-निराश,दु:खी,कष्टी. महेली-महाल,वाडा.

पद २१३ वे

स्वामी राजा आयाने तबल बजाया । चारी जुग चंद्र जो हवा ॥ १ ॥
गाफील सुताने जाग्या जो नही । काने ना धरीयारे सेवा ॥ २ ॥

नमनीक खमी तमे हसी हि मळवा । काम क्रोध लोभ ते टळवा ॥ ३ ॥
अे घर भाई तमे मत छोडो अंधे । आगळ निहंचळ रहेना ॥ ४ ॥

अेही घेर सोनाने अेही घेर रुपा । अेही घेर अम्रुत वाणीजी ॥ ५ ॥
क्या करना धन सोना रुपा । अेही घेर निहंचल रहेना ॥ ६ ॥

जीव पींड धन सोनाने रुपा । अे घेर बाहेर छुडावा ॥ ७ ॥
काची तारी कायाने पवनसु नेहा । रहेनीसु बांधी तारी देहा ॥ ८ ॥

माटी माटी तारी खळी खळी जासे । खळसे खसे तारी देहा ॥ ९ ॥
हाड उपर तेरे पवन झुलेंगे । घन घोर बरसे मेहा ॥ १० ॥

दुर देशांतर दूर पयाणो । बहुत सामळ साथे रहेना ॥ ११ ॥
गिनान महारस बोल्या गुरु सहदेव । निकलंकी नाम सुनाया ॥ १२ ॥

तबल बजाया-घोड्याच्या दौडीचा तबडक तबडक असा आवाज. चारी जुग चंद्र जो हवा-चारही युगाचे ठायी समयानुसार प्रगट होणारा निर्मल चंद्रासमान ईश्वर भगवान निकलंकी नारायण घोड्यावर स्वार होवून आलेले आहेत. गाफील-असावधान,आळस निद्रेत पडलेला. काने ना धरीयारे सेवा-सेवेचे व्रत त्याने कानीच धरले नाही. नमनीक खमी-नम्रता धारण करुन,अति नम्र होऊन. हसी हि मळवा-प्रसन्न चित्ताने त्या परमेश्वरास भेटा. काम क्रोध लोभ ते टळवा-काम,क्रोध,लोभ हे त्रिविध विकार टाळून. निहंचळ-निश्चळ कायम टिकाऊ अशी आत्मिक स्थिती. जीव पींड धन-जीव आणि पिंड हे सुवर्ण व रुप्याप्रमाणे अमोल किंमतीचे आहेत. बाहेर छुडावा-जीव आणि पिंड हे जरी अमोल किंमतीचे असले तरी परिवर्तनशील नाशिवंत आहे. काची तारी काया-शरीर नाशवंत आहे. जोपर्यंत त्याचा प्राणाशी संबंध आहे तोपर्यंत ते टिकणारे आहे. रहेनीसु बांधी तारी देहा-जीवाचा खरा संबंध त्याच्या सत्करणीशी बांधलेला असतो. खळी खळी जासे-स्थुल शरीर मातीचे बनलेले असल्यामुळे ते नाशिवंत आहे. पवन झुलेंगे-तुझ्या अस्थिमासयुक्त शरिराचा वारा, पाऊस, अग्नि वगैरे पासून नाश होणारा आहे. पयाणो-मोक्षस्थान. सामळ-शुध्द क्रियाचरण.

पद २१४ वे

समुद्र बोई बोई गुरु वनझारा । वणज करी घेर हो सीधारा ॥ १ ॥
अमृत भोजन पिंड निपाया । हंस चले पिंड काम नही आया ॥ २ ॥
आवता न देखु जाता न दिसे । रहेता न देखु कोईजी ॥ ३ ॥
न कोई रहिया न कोई रहसे । कोई सही दुःख भारी ॥ ४ ॥
केते जुग जीवना केही आशा ' सुका सरवर चली गया हंसा ॥ ५ ॥
चली गया हंसा कोयारे ण्गिण । अरथ दरभ भयारे बीराना ॥ ६ ॥
आया हंकारने छोडो पसारा । हमे किसीके ने कोई हमारा ॥ ७ ॥
चार दिवसनो नाटक नाचे सारा । सपना सरीखा अेही संसारा ॥ ८ ॥
किधा करतब काळे वीसारा । धरमनो बांधो पलोजी वीरा ॥ ९ ॥
काया नगरीमा चोर जो बैठा । जागता कोई ना दिठा ॥ १० ॥
सतपंथ सागर नदी नव्वाणु करोडी । हंसा चलत पियाणाजी ॥ ११ ॥
सहर सुहावना पाटण भेळवा । नवही दरवाजा दियाजी ॥ १२ ॥
ज्ञान महारस बोल्या गुरु सहदेव । स्वामी राजा साचु पतियेजी ॥ १३ ॥

पद २१५ वे

चाल-ब्रह्मा बालक तमे ब्रह्म पछानो **राग-मालकंस**

हुं बलहारी तमे वरदाता । स्वामी हेत धरीने जुग मांड्या ॥ धृ ॥
ना कछु होता तो सब कछु किधा । ये तो सब कछु प्रभु दिल भावे ॥ १ ॥
ना कछु देसो तो ना कछु लेसो । तो वीनरे वावे शुं लोहळशो ॥ २ ॥
दसवंत खाता होसे रंजिस । तो क्यारे लीयए स्वामीना नाम ॥ ३ ॥
मिठडु खाता होसे कळवास । तो तमे मतरे मीठा मत खाजो ॥ ४ ॥
स्वामीजीके नामे एक ग्रास । मुनिवर भाई अंधा होके मत खाजो ॥ ५ ॥

बीराना-व्यर्थ खाली. हंकारने-सुचना,पुकारा. चोर-काया नगरात काळरुपी चोर बसलेला आहे. सुहावना-सुंदर. वीनरे वावे-पेरणी केल्याशिवाय,दान दिल्याशिवाय. लोहळशो-काय प्राप्ति होईल. रजिस-दुःखी, कष्टि.

बादल फुले तो ये ना ध्यावे । तो प्रभुकी गुंजळी मत खाजो ॥ ६ ॥

चोरी करे सो पकड चलेगा । तो कोई ना कहे जीव सादा ॥ ७ ॥
कुवेके अंदर घडमाल चलेगी । तो जेऊं लोटी गले धागा ॥ ८ ॥
ता तले थंबे वात देवडावसे । तो कू कू करीने जीव दाझा ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सांभलो भाई । तो मुनिवर वीरा दसवंत देना ॥ १० ॥

पद २१६ वे

चाल-थकले रे नन्दलाला **राग-भावगीत**

स्वामीजीकी याद करो । हरदम स्वामीजीकी याद करो ॥ धृ ॥
अे पीहु सरस गुरु आपणा । गुरुसु पुछी करणी कमावो ॥
पुरुष पाछम थकी आवसे । अने श्वेत घोडो पलाणसे ॥ १ ॥
स्वामी जंबुद्विपमाहे तखत रंचावसे । मुनिवर मेळा मिळावे ॥
फानीरे दुनिया तमे जाणीये । येणे मळे ते ऊडावन साथ ॥ २ ॥
भाई तारीरे काया छे डुबावनी । तारो हंस छे चालनहार ॥
तारी कायाथी वीर हंसा फरसे । तारे मुष्कील मोल करार ॥ ३ ॥
भाई यमनो दूत ज्यारे आवसे । त्यारे जीवडो करसे कबज ॥
तारी काया मीटीमाहे मळसे । त्यारे मुरख लावो २ थाय ॥ ४ ॥
भाई छोडावसे वसता झोपडा । तेणे मेलसे उजड वास ॥
सतगुरु सहदेव अेम बोलीया । मुनिवर वैकुंठ वास ॥ ५ ॥

गुंजळी-धर्मदाय म्हणून काढलेला भाग,ठेव. घडमाल-रहाट गाडगे,जन्म मरणरुप भरउभर. देवडावसे-कृतकर्माचा निवाडा होतो तेव्हा. दाझा-कर्मभोगाने त्राहि त्राहि करुन जीव पोळला जाईल. सरस-परमेश्वरासमान महान. तखत रंचावसे-अवताराचे अधिष्टान मांडतील,सिंहासनावर स्थानापन्न होतील. मेळा मिळावे-सद्‌भक्तांचा मेळावा. फानी रे-नाशिवंत. ऊडावन-नाश पावणारी. कबज-ताब्यात घेईल.

योगवाणी

पद २१७ वे

सदगुरु श्री इमामशहा बाबानु गीनान

हमे वरस नवना हता । ने रहता ऊंच नगर माहेजी ॥ १ ॥
त्रण जोगी आव्या तैया । झोली ते लावीया साथजी ॥ २ ॥
एकनु नाम केशर कहिये । बीजो मध केशर जाणजी ॥ ३ ॥
त्रीजो जोगी केशापुरी कहिये । ते आव्या त्रण त्या साथजी ॥ ४ ॥
त्रणे गाडी भरी दसोंद लाव्या । रुपीया साडासात लाखजी ॥ ५ ॥
उपर त्रण रुपीया कहिये । लाव्या पोतानी साथजी ॥ ६ ॥
जोगी ते तो कहेवाने लाग्या । गुरुजी ते हमने बतावोजी ॥ ७ ॥
गुरु ते जे ज्योत प्रकाशे । दसोंद लेवेज सोहीजी ॥ ८ ॥
सर्वे मली विचारज करे । मोटु रुप केम लेवायेजी ॥ ९ ॥
हमे चालीने आगळ आव्या । बीजानु ना लीधु नामजी ॥ १० ॥
गंगा जमुना मुखमा देखाडी । जाहेर ज्योत प्रकाशीजी ॥ ११ ॥
केशवपुरी मुलताननो कहिये । नवे ग्रह दिठा तेणे हाथजी ॥ १२ ॥
इमामशहाये अंतर खोल्या । त्या कैलासी ते तो कहेवायजी ॥ १३ ॥
गुरुना जोग पंथ देखाड्या । ते तो आवीने लाग्या छे पायेजी ॥ १४ ॥
हमने रुपीया सर्वे सोपीया । तेवोने 'योगवाणी' सुणायाजी ॥ १५ ॥
गुरु इमामशहा कहे कैलासी । योगेश्वरो सांभळो ये ज्ञानजी ॥ १६ ॥

जोगी-योगमार्गाची दिक्षा घेतलेले, अवधूत. गुरु तेज ज्योत प्रकाशे-ज्याचे ठाई आत्मज्ञानाची ज्योत प्रज्वलित झालेली असून बारा कळांनी युक्त असे सतगुरुचे पद ज्यांना प्राप्त झालेले आहे असे सिध्दपुरुष. मुखमा देखाडी-तोंड उघडून त्यात गंगा यमुना इ. पवित्र नद्या तीर्थस्थाने दाखविली. नवे ग्रह-नवग्रह हातामध्ये दाखविले. सोपीया-सोपविले.

पद २१८ वे

धरती ना होती ज्यारे आसमान ना हुता । त्यारे सृष्टी संजोग ना होता कोई ॥
प्रथम योग केरा मुल वखाणु । तो प्रेमतत्व सोही । रे जोगेसरो ॥ १ ॥

योग संजोग ग्रही रहिये । आवागमनना जे घर होये निवेडा ॥
लख चौर्यायशी खाणना जे घर होय छुटकारा । तो सोही परमेश्वर कहिये ॥ २ ॥

प्रथम धुंधुकार जो होता । अने तेजस्वरुपी ब्रह्मा कहाव्या ॥
तेज मध्ये अवधु ध्यान धरीने । त्यारे प्रथम हेत उपाया ॥ ३ ॥

हेत धरीने धुंधुकार जो किधा । उस भीतर नीर उपाया ॥ .
नीर मधेथी अवधु फीण जो सरजा । तो तीस भीतर खीर निपाया ॥ ४ ॥

उतपत अेक स्वामीये ईंड निपाया । तीसमाहे स्वामीये पवन समाया ॥
योगेश्वर हुता ते तो ध्यानमाहे लाग्या । सो येणी पेरे योग कमाया ॥ ५ ॥

गगन मंडलमाहे नाथजीनु आसन भणीये । त्या अनंत मुरतना छे मेला ॥
ते गुरु ब्रह्मानी नगरीमाहे सेवाशु खेले । ते पात्र निकलंकी ना चेला ॥ ६ ॥

ते माहे उतपत ब्रह्माने उतपत विष्णू । तो देव महेश्वर सोही ॥
त्रण मुरत अेक ज्योतीसु खेले । तेणे जाणे जो बीरला कोई ॥ ७ ॥

सृष्टी संजोग-सृष्टिची उत्पत्ती, प्रकृति,संयोग वगैरे. प्रेमतत्व-परमतत्व. ग्रही रहिये-धारण करुन. धुंधुःकार-सर्वप्रथम वातावरण निलवर्ण धुंधुःकार स्वरुपाने व्याप्त होते. तेजस्वरुपी ब्रह्मा-त्या धुंधकार वातावरणात अनंगत कोटी सूर्यासमान तेजस्वी अशी एक ज्योत स्थित होती. तीच प्रथम प्रकृती अथवा आद्यशक्ति होय. अवधु-अवधूत,योगी. हेत-हेतु,संकल्प मनात धरुन संकल्पाने सर्व सृष्टिची उत्पत्ती व रचना घडवून आणली. नीर-धुंधुःकार वातावरणात परमेश्वरी संकल्पानुसार तेज,आकाश व वायु निर्माण झाले व नंतर पाणी तयार झाले. फीण-फेस. खीर-दुध क्षरसृष्टी (पाण्यापासून फेस होऊन एक प्रकारचा घट्ट पदार्थ तयार होत गेला तेच स्थुल पृथ्वीतत्व होय). ईंड-अंडाकृती गोळा तयार होवून त्याचे कवच घट्ट व जड होत गेले. पवन-अंडाकृती गोळ्यात वायु सामावला गेला व अशारितीने सृष्टिची उत्पत्ती झाली. उतपत-त्या ब्रह्मांडामध्ये प्रथम ब्रह्मा विष्णु व महेश यांची म्हणजे सत्व. रज व तमात्मक सृष्टिची-सम प्रकृतीची निर्मीती झाली. ज्योतीसु-रज,सत्व तमात्मक त्रिमूर्ती आद्यशक्ति स्वरुप ज्योतिशी क्रिडा करुन (समप्रकृतीत निरनिराळे स्पंदन निर्माण होऊन) उत्पत्ती, पालन व लय इत्यादी निरनिराळे कार्य करण्यास उद्युक्त झाले.

वेद कथी कथी ब्रह्माजी रह्या । अने विष्णुये मेली माया ॥
ध्यान धरी धरी बैठा महेश्वर । तो ये परिब्रह्मना पार न पाया ॥ ८ ॥
अेकांतीक सेवा ते आगम मेवा । मनवा अेक ज्योतीसु खेले ॥
अमरभेद प्रमाणो योगेश्वर । तो टले जीवना जोखमी हेवा ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सुणोरे योगिश्वरो । आ सतपंथ आदि निपाया ॥
सतगुरु प्रसादे जे ऋषिवरे वर पाया । तेनी अमर होसे काया ॥ १० ॥

पद २१९ वे

आद न होता उनाद न होता । न होता अक्षर अतीत ॥
सबद अतीत तारे ज्योतमा रहेता । पछे करेयो अहुंकारा ॥
रे जोगेश्वरो तो जोगनी रीत अनेरी ॥ १ ॥
तेज ना होता पांजर ना होता । तारे होता तेज बींब स्वरूपी ॥
त्रण गुण ताहा रही देव लोक सरजा । तारे बींबमा रहता छुपी ॥ २ ॥
तेज ना होता तारे कीया थकी सरजा । ते पांजर वीना केम निपाई ॥
जुगत वना जोग केम सरजा । तो ज्योत वना कहा समाई ॥ ३ ॥

ब्रह्माजी रह्या-ब्रह्मदेवाने वेद कथन करून करून ब्रह्मतत्वाचा उपदेश केला. विष्णुये मेली माया-विष्णुने माया जिंकून माया विकारांचा विषय विकारांचा त्याग केला. ध्यान धरी महेश्वर-महेश्वराने ध्यान धरून मन:संयमन व इंद्रिय दमन केले. परिब्रह्मना पार न पाया-तरीसुध्दा तिघांनाही परिब्रह्माच्या परमतत्त्वाचा पार लागु शकला नाही. असे ते परमतत्त्व अनादि अनंत निरूपमेय अगम्य गूढ आहे. आगम गमेवा-एकांतवास पत्करून मनासहित सर्वेंद्रिये दमन करून जे त्यांचे ध्यान करतात त्यांनाच त्या अगम्य तत्त्वाचा साक्षात्कार होतो. जोखमी हेवा-जन्ममरणरूपी फेरा मिटेल. सतपंथ आदि निपाया-त्याच अगम्य सतरूप भगवंतास जाणून मुक्त होण्याकरितां सतपुरूषांनी स्वत:च्या अनुभवाने ज्या मार्गाने आत्मसाक्षात्कार करून मुक्ति मिळविली तो सतपंथ सन्मार्ग शुध्द निर्मळ परमपवित्र सत्मार्ग प्रथम निर्माण केला. सतगुरू प्रसादे-सतगुरूची कृपादृष्टी होऊन ज्यांना गुरूप्रसाद प्राप्त झाला तो आत्मपदास जाऊन मिळाला. अक्षर-अनादि अनंत अशी अक्षर प्रकृति. सबद-शद्बनाद वगैरे सर्व एका ज्योतीमध्ये सामावलेले होते. अहुंकारा-त्या ज्योतीस्वरूप सत्-चितशक्ति पासून ॐ कार हे अक्षर शद्बब्रह्म 'अउम्' या नाद स्वरूपातून प्रथम निर्माण झाले त्यास आद्य नारायणाचा बीजवाचक महामंत्र म्हटले जाते. पांजर-कोणत्याही प्रकारची रचना अथवा कृति. बींब स्वरूपी-मुळ स्वरूपात-स्वयंभू स्वरूपात.

धाम मध्ये जोने ध्यान धरीने । तो निरंजन मधे निराकार ॥
बींब रूप माहे बींब जे होता । ता पछे किधो ॐ कार ॥ ४ ॥
ॐ कार मध्ये जोने आशा जो उपनी । अतीत आद सर्वे सरजेया ॥
ईंडमध्ये जोने ध्यान धरीने । तो भेद वेद सर्वे सरजीया ॥ ॥ ५ ॥
सबद सुणीने जोगी पाय जो लाग्या । सतगुरूनी वाणी परमाणीया ॥
धाम निजधाम तणा गुण गरहीने । सतगुरू ब्रह्मा पछानेया ॥ ६ ॥

पद २२० वे

आद उनादे नर होता एकला । सबदथकी करता मेला ॥
ध्यानमध्ये ज्यारे धुंधुकार प्रकाशी । ते अनाद पुरूषथी अखेला,
रे जोगेसरो,जोगवना जुगत ना होये ॥ १ ॥
धुंधुकारमा ध्यान धरींने । तेजमध्ये हेत उपाया ॥
खगोल भुगोल जे होता जोगी । तारे हेतसु तेज बंधाया ॥ २ ॥
त्रण परकारे त्रण मुरत सरजी । दसे कला देवे वरती
दस कलामा दस आसन सरजा । ते दसे मुकाम लीधा सुरती ॥ ३ ॥
नाथ अनाथ थई जोगी जो सरजा । ते जोगी परसादे ताहा बोल्या
ईंड ब्रह्मांड जेणे सुरतीमा लीधा । सर्वे ईंड ब्रह्मांड सरज्या ॥ ४ ॥
सतगुरू ब्रह्माने ओळखीने ध्यावो । जेणे ईंड ब्रह्मांड सरज्या ॥
कहेत इमामशहा सतपंथ सरज्या । ते आद उनादे पुरण रह्या ॥ ५ ॥

पद २२१ वे

बिंब न हुता तारे क्षिर न होता । क्षिर बिंबमाहे समाया ॥
आदेथी उपना ते अंते समाया । तेणे बांधी तेजनी काया ॥
रे जोगेश्वरो, तो जुगत भेद वना मुगत ना होये ॥ १ ॥
जुगतने जाणोने वेद परमाणो । तीसमधेथी जोग निपाया ॥
आसनीं वंरतीने जुगत ते सरजी । तारे जोगीये जोग ध्याया ॥ २ ॥
बिंब रूप माहे बंध जो होता । तारे त्याहा हेतसु तेज बंधाया ॥
निरंजन नारायणे ध्यान धरीने । हेतथी ईंड निपाया ॥ ३ ॥

बिंब विस्तारीने बिंब निपाया । ते बींबमाहे तेज समाया ।।
आद जोगेसर ध्यान धरीये । त्यारे हेते ईंड उपाया ।। ४ ।।
सुनकार मध्ये ध्यान धरीने । धरम करम बेहु निपाया ।।
कहेत इमामशहा अमे आद छे जोगी । अमारा तेज माहे समाया ।। ५ ।।

पद २२२ वे

प्रथम हेतथी तेज उपाया । तेजने हेत जुगल संदाइया ।।
तेजथकी हेतज पाया । तो बेहुमा जोग समाया ।।
रे जोगेसरो, तो अनाथे नाथ जो सरजा ।। १ ।।
आदे नाथथी नाथ जोगेसर । तो वेदथकी सुद पाइया ।।
भेद माहे वेद वसे अपरंपारा । अेणी पेरे बेहु समाया ।। २ ।।
आद जोगेश्वरे ईंड निपाया । तो ते माहे तेज समाया ।।
ईंड छेदीने उतपत सरजी । तो नुरमाहे नुर समाया ।। ३ ।।
माया प्रकाशीने देव जो कहाव्या । त्रण टोल तारे सरजा ।।
सबद कारन वाचा जो दिधी । तो आदे अंते बेहु आव्या ।। ४ ।।
निरंजन नामनु आसन भणीये । तो सते सृष्टी निपाई ।।
गुरु इमामशहाये सेवा देखाडी । तो अनाथ तणी सुद पाई ।। ५ ।।

पद २२३ वे

अनंत आरंभ स्वामीये ईंड माहे किधा । तो अनंत लीला त्या कीधी ।।
ॐकार सबदे ईंडज छेद्या । वहेवार वाचा त्याहा दिधी ।।
रे जोगेसरो, जोग वना जुगत ना होये ।। १ ।।
ध्यान धरी स्वामीये आरंभ किया । भाव विवेक सार सरजीया ।।
रतन अनंत रतननी ज्योत प्रकाशी । तारे हेत कमलथकी वरजीया ।। २ ।।
सबदने साद बेहु तरोवर आव्या । तारे विवेक तणा वचे रहाजी ।।
त्रण मुरत अेक ज्योतसु खेले । तेणे जाणे ते जाणनहारा ।। ३ ।।
गगन पाताल देवे सुनमा सरजा । तो भेद अभेदना निवेडा ।।
गुरु इमामशहाये सुन देखाड्या । तारे जोगी नाथना निवेडा ।। ४ ।।

पद २२४ वे

ईंडमध्ये ज्यारे ध्यान धरीने । तो ध्यान मध्ये सर्वे इच्छु ॥
दसकला देवे देहीमा सरजी । तो कलामाहे सर्वे परछु ॥
रे जोगेश्वरो, तो जोगनो मारगे जुगते चालो जोई ॥ १ ॥
अखंड आसन देवे देहिमा सरज्या । तारे बिंबमध्ये रुप वर्तीया ॥
मंडल मध्ये ज्यारे मन प्रकाशी । तारे पिंडने सहु सर्वे सरज्या ॥ २ ॥
सबदना भेद तारे समजीने रहेया । तारे सगुणने निर्गुण सरज्या ॥
कमल प्रकाशी ध्यान धरेऊ । तारे भेद अभेद बेऊ वरत्या ॥ ३ ॥
जोगी परते सतगुरु वचन भणेया । तारे जोगी गुरुने पाये लागीया ॥
इमामशहाये जोग समजावीया । तारे जोगीये जोग उथापी मलेया ॥ ४ ॥

पद २२५ वे

प्रथम धुंधुकारज होता । ध्यान धरी प्रथम हेत निपाया ॥
तेज मध्ये स्वामी आप आवीया । तो तेजमाहे सरवे सरजा ॥
रे जोगेसरो, जोग मारगे जुगते चालो जोई ॥ १ ॥
पिंड ब्रह्मांडना स्वामीये किधा निवेडा । तारे प्रथम परपरीत स्वामीये बांधी ॥
नुर तजेलेथी हेत जो धरेया । तारे पवन पाणी रहेया साधी ॥ २ ॥
नरहरी काने सबद उपायेया । तो सुन छेदिने चकर लीधा ॥
आपो आप अलंगा रहिने । तारे मनमाहे चलंत्र किधा ॥ ३ ॥
रतन प्रकाशी स्वामीये तेज देखाड्या । तारे नाभ थकी नुर झरीया ॥
कहेत इमामशहा भेद देखाड्या । तेम अदबुंद नुर भरेया ॥ ४ ॥

पद २२६ वे

हेत धरी धरी फिण जो किया । अने फिणथी ईंड निपाया ॥
तो ईंडमध्ये सर्वे रचना किधी । तारे सरज्या पिंड ने काया ॥

रे जोगेसरो । तारे जोगी ते ध्यानमा रहा ॥ १ ॥
आद निरंजने इच्छा जो किधी । अने प्रथम जोगमुल निपाया ॥
ते जोगमध्ये जोगेसर रहिये । तो पिंड साथे मेली माया ॥ २ ॥

काया ने माया बेहु जोगले सरजा । अने तेजमध्ये जोग समाई ॥

ताहा जोग माहेथी देव जोगत सरजी । अेमा त्रण तत्व रहिया लोपाई ॥ ३ ॥
त्रण तत्वथी त्रण गुण जो सरजा । अने जोगीये तेज माहे मेला ॥
साद माहेथी सबद जो थया । ते सबदसु तेज सर्वे खेला ॥ ४ ॥
त्रण गुणथी अेक नारी जो सरजी । अने ते नारीथी सर्वे गुण हुओ ॥
अे त्रण गुणथी अलंगा जो रहा । ते आद निरंजनमा जुओ ॥ ५ ॥
नाथ अनाथ बेहु अेणी रीते हुवा । अने बेऊ तेजमा मेला ॥
कहेत इमामशहा आसन जोवा । तो नाथ अनाथ घरना चेला ॥ ६ ॥

पद २२७ वे

सुन मधे जेने बंबज होता । अने तेजमध्ये बंब उपना ॥
जोग मधे सर्वे ईंड निपाया । तो ईंड माहे बांधी हरीये काया ॥
रे जोगेश्वरो तो जोगनी जुगत अनेरी ॥ १ ॥
ईंड छेदीने हरीये हेत उपाया । अने हेतसु किधा विस्तार ॥
ते ईंडमध्येथी नरने आकार उपनो । ताहा मुरत सरजा चार ॥ २ ॥
हेत धरीने देवे जुगत निपाई । अने तेज थकी सर्वे किधा ॥
सतने संतोके त्रण देव समाई । तारे ॐकार सबदे सृष्टी निपाई ॥ ३ ॥
आद उनादे जेणे ॐकार भणीये । अने ब्रह्मा विष्णुने गणीये ॥
शक्तीथी सर्वे सृष्टी जो बांधी । तो एक ध्याने रहा साथी ॥ ४ ॥
सुनमध्ये जेणे सबद उपना । अने सबदथी सर्वे निपाया ॥
कहेत इमामशहा अमे सबदथी सरजा । तो तेजमा तेज समाया ॥ ५ ॥

पद २२८ वे

प्राण सरजीने स्वामीये पींड निपाया । अने प्राण तणी छे काया ॥
कायामध्ये अवधु करम जो मेला । तो रेखामाहे सर्वे समाया ॥

रे जोगेसरो, तो जोग जोगेसर कमावो ॥ १ ॥
जोगेसर जे कोई जीवने उध्दारे । अने जन्म मरणना सासा टाले ॥
वैकुंठनी वाटमा उभा जो रहिने । तो नरगे जाता जीवने वारे ॥ २ ॥

ध्यान धरी धरी धुंधुकारजो देखे । अने तरन मरन राखो लेवे ॥

निगमने जाणे ने आगम पछाने । तो सुनकला सर्वे देखे ॥ ३ ॥
आसन राखीने आ सत पुजावे । ते जोगी जीवने तारणहार सोई ॥
कहेत इमामशहा ते जोगी सर्वे पुरा । तेणे जन्म मरण समा लेजो जोई ॥ ४ ॥

पद २२९ वे

अेहद थकी सुन निपाया । तारे सुनमाथी सबद निपाया ॥
मुद्रा पेहेरीने मन वश नही । नरगे जासे तेनी काया ॥
रे जोगेसरो, जोगना मरम कोई न जाणे ॥ १ ॥
बभुत चोलीने पाये पडावे । पण सुदना सबद न जाणे ॥
सींगी वगाडेने कान फडावे । पण ब्रह्मना अक्षर न जाणे ॥ २ ॥
जटा वधारेने जोग ना साधे । पण मुगतना मरम न जाणे ॥
मनने ना मारे विषय ना वारे । योगना मर्म ना जाणे ॥ ३ ॥
जंबुद्विपमाहे स्वामी तखत रंचाव्या । ते सृष्टीना सरजनहार ॥
ते गुरु जोगी तमने उध्दारे । जेणे त्रण भुवन पैदा किधा ॥ ४ ॥
अडसठ तीरथे पर्वतने नीर । तीहा नही निवेडा थाये ॥
कहेत इमामशहा सुणो मारा जोगी । गुरु मले तो चौऱ्यायशी फेरा टले ॥ ५ ॥

पद २३० वे

जोग परमाणी तमे सेवा जाणो । तमे संतोखे सुधा थावो ॥
सतगुरुनी वाचाने करणीये साचा । अे सेवा मुगत पाऊ ॥
रे जोगेसरो, गुरुबीना मुगत ना होये ॥ १ ॥
मनने मारो ने विषय निवारो । तो जासो स्वर्ग मोझार ॥
ज्या धरम प्रकाशीने घट जो थाप्या । त्या किधा जीवोना उध्दार ॥ २ ॥
एक अवधूत अेक ज्योतसु खेलीया । अने किधा निवेडा जोगना सार ॥
असमान सरजीने चंद्र निपाया । अने सरजीया ते वर्ण अढार ॥ ३ ॥

पवन प्रकाशीने पाताल बांधीया । अने त्रण मुरत अेक करतार ॥
त्रण मुरत चोथा तत्वने जाणे । नर नारायण घर आवीया संसार ॥ ४ ॥
धरम परखी तमे पावल पीवो । जेणे थाये एकोत्तरसोना उध्दार ॥
अेवा सतपंथ तमने पाइया । नरगे जाता निवारे सारा ॥ ५ ॥

अेकोत्तरसो पिढीया तमारा आगळ थासे । अेवा ब्रह्मज्ञान सुणो सारा ॥

किधा करम परले थासे । अने टले महादारुण वेला ॥ ६ ॥
मुनिवरने काजे अमरापुरी सरजीया । जे करणी कमावसे सारी ॥
आगल गोरखनाथ मच्छिंद्र भणीये । तेणे नथी तजीया संसारी ॥ ७ ॥
तेऊना उध्दार अम घेरथी थया । अेऊ जाणोने जोग उतारो ॥
सिध्द पुरुषनी सेवा जो किजे । जीवने कसणी अेथी उध्दारो ॥ ८ ॥
बभुत चोलीने हातमाहे झोली । पण भीतरना भेद न जाणोजो ॥
कहेत इमामशहा सुनो योगेश्वरो । तमे दसमो अवतारने परमाणो ॥ ९ ॥
नवे अवतारे कोई अरथ ना थाये । तमे सेवा करो नरने नारी ॥
आज दसमो अवतार केरे जीवने संधे । जो सतपंथ धावो विचारी ॥ १० ॥

पद २३१ वे

सतपंथ साचा ने गुरुनी वाचा । अने धरम करमथी रहिया न्यारा ॥
कोण नाथे तमने जोग देखाडीया । ते नाथ जासे नरक मोझार ॥
रे जोगेश्वरो । पण सेसट गुरु वना मुगत न थाये ॥ १ ॥
आसन बांधेने जोग साधे । पण संसारमा चालो सुधावाजी ॥
नव नाथने चौर्याशी सिध्द । ते सेवा अमारी ये आवीयाजी ॥ २ ॥
जोग ना लेखे ने असत ना मेले । प्राण जाता न लागे वार ॥
विष्णुनी वाणी गुरु मुखे जाणी । तो स्वर्गे जासो निरधार ॥ ३ ॥
सुकरीत साची ने नर नारी राची । अंग उघाडा कोये ना साखो ॥
आद पुरुषने जाणोने दिलमा आणो । हिरा रतनने हाते राखो ॥ ४ ॥
विषय निवारोने गीनान संभारो । अेणी पेरे स्वर्गज मालो ॥
जंबुद्विपे गुरुजी तारवाने आवीया । ते नाथ अनाथ तमे झालो ॥ ५ ॥
अकले जाणो ने ज्योतने पछानो । जेणे किधा जोगना विचार ॥
वेदथी अमे न रहिया न्यारा । ते अेमने सेवे सुध थाये संसार ॥ ६ ॥

करम परले थासे-कर्मभोग मिटल. सारी-उत्तम,चांगली. सुधावाजी-चांगल्यारितीने,सन्मार्गाने. राची-निमग्न होणे,गढले जाणे. अंग उघाडा-निर्लज्जपणा. साखो-मान्य असणे. मालो-प्राप्त करुन घ्या,मिळवा. अकले-ज्ञानदृष्टिचा अवलंब करुन.

चार वेदनी बात संसारनी हाथे । पाचमो वेदना भेद न पाया ॥

पाचमो वेद गुरुजीसु नथी मलीया । ता सुधी फेरा खाइया ॥ ७ ॥
मांगी खाये तेणे मुगत न पाये । पण दान लइने पस्तावसोजी ॥
लुण पाणीना लेखा स्वामी लेसे । तारे केम करी उत्तर तीया देसे ॥ ८ ॥
अज कलवारे खोया जमवारा । ज्योत वना जोगी शुं थाये ॥
कहेत इमामशहा सुणो जोगेसरो । कळमाहे रुप निकलंकी आवीया ॥ ९ ॥

पद २३२ वे

आद उनाद जो सतगुरु सरजा । त्रण मुरत तारे सरजी ॥
त्रण मुरत एक ज्योतसु खेले । तेणे आद उनाद लेजो जोई ॥
रे जोगेश्वरो, तो जोगना मरम कोये ना जाणे ॥ १ ॥
सतपंथ मध्ये सतगुरु आवीया । तो सतने संतोष बेहु लावीया ॥
धरम प्रकाशीने पाप परजाळीया । तो सृष्टीना गुरु केवाया ॥ २ ॥
सतपंथ पालीने पावल पीधा । ते चारे खाणीथी छुटा ॥
दुनिया लोक तो दुनियासु लागा । ते सतपंथ माहेथी त्रुटा ॥ ३ ॥
रखेशर ते जे रतनने पछाणे । अने कांचनी ओरतने तजे ॥
सतपंथ माहे ध्यान धरीने । अलेख पुरुषने भजे ॥ ४ ॥
विष्णुने ओळखीने पात्रने पुजे । तो दुनियानी तजे आशा ॥
आद पुरुषनु ध्यानज राखे । जेणे होये अमरापुरी वासा ॥ ५ ॥
आद पुरुष सतपंथमा आव्या । ये योगी सो रखेशर पाया ॥
कहेत इमामशहा अम घेर आद छे जोगी । भेटे अमर थाये काया ॥ ६ ॥

पद २३३ वे

धाम स्वरुप निरंजन भणीये । तो त्रण मुरत अेक करतार मान ॥
गगन माहे आसन भणीये । अने अे आसने धरीया ध्यान ॥
रे जोगेश्वरो, तो जोग जोगेश्वर कमावो ॥ १ ॥

पावल-गुरुचरणामृत,वचनामृत. दुनियासु लागा-दुनियेच्या असत्-मिथ्या नाशवान मोहविकारात मग्न झालेला. त्रुटा-सतपंथापासून पराङ:मुख झाले. कांचनी ओरतने तजे-कनक कामिनीचा त्याग करा. (कारण सन्मार्गापासून मनाला परावृत्त करणारी ती माया आहे)

ध्यान धरी महेश्वर रहिया । जेणे पींड ब्रह्मांड किधा सार ॥

मुंड मुंडाये मुगत न पाइये । ते नरगे पडसे नरने नार ॥ २ ॥
सतपंथ न सोचे ने मरम न बुझे । अने आशा तृष्णा न मुई ॥
ईंड माहे अढार वर्ण सरजीया । ईंड बाज न हुवा कोई ॥ ३ ॥
तेरे दाढे नर आपज होता । अने अलेख पुरुष रुप होता ॥
ते दाढानी जो तमे खबर न पाई । तो पडसो चारे खाण रोता ॥ ४ ॥
आवागमन आवीयाने अरथ न पाईया । प्राण जाता न लागे वार ॥
प्राणनो अरथ अेम न सीजे । सतपंथनु मुळ न जाणेऊ सार ॥ ५ ॥
मुळ नही जाणे प्रतिमा परमाणे । पथरमा कीयाथी पाऊ मेला ॥
जेणे तमने जोग देखाडीया । पण ते छे अमारा चेला ॥ ६ ॥
चरण पखालीने आगल चाले । पण तमने धरम अमे आपीयासार ॥
ब्रह्मा न पछाने ने आपमति जाणे । ते पडसे घोर अंधार ॥ ७ ॥
धंधुल वेसने आपो उपदेश । आशा तृष्णा ना मुई ॥
ममता न मुकेने जुग ध्यान चुके । ते पडसे नरकमा रोई ॥ ८ ॥
जोगी नवनाथने चौऱ्यायशी सिध्द समावीया । पण सतपंथे तरऊ ततकाल ॥
परब्रह्माने तमे परतक पुजो । जेथी टले जीवनो जंजाल ॥ ९ ॥
करतब खोटाने थावो छो मोठा । पण मोठाइये मरम न पाये ॥
मांगी खाऊने वैकुंठे जाऊ । अे दो दो बाता न थाये ॥ १० ॥
काची छे कायाने खोटी छे माया । तेणे जाता न लागे वार ॥
सबद छे साचाने पींड छे काचा । कोण करतवे उतरो पार ॥ ११ ॥
सतपंथ ध्याये पाप निवारण थाये । पण जपो श्वास उश्वास जोगी ॥
इमाननी भगतीने जीवोनी मुगती । जनम मरणना भय गया भागी ॥ १२ ॥
त्रण मुरत आद जोगमा आवीया । तेणे अेक करीने जाणो ॥
कहेत इमामशहा तमे भारत भुला । पण जप तप जोग तमे जागो ॥ १३ ॥

मुंड मुंडाये-केवळ शिरमुंडन केल्याने मुक्ति मिळू शकण्यासारखी नाही. ईंड बाज-बिना मुळाने, मुळाच्या हेतु शिवाय काहीही निर्माण होत नाही. रोता-रखडत रखडत रडत फिरणे. धंधुल-योगी वेष धारण केलेला. रोई-रडू लागतील.

पद २३४ वे

ॐकार मध्ये ध्यान जो धरीया । अने धुंधुकार रंचिया ॥
ते ध्यान माहेथी जोगजो सरजा । जोगमाथी निपनी काया ॥
रे जोगेश्वरो, तो जोगनी जुगतो अनेरी ॥ १ ॥
आद जोगेसरो जोगी उपना । अने जोगीथी उपनी माया ॥
आदेथी उपना ते अंते समाया । ते धरसे नुरानी काया ॥ २ ॥
त्रण मुरत आद जोगमा सरजी । ताहा शक्तिये सरजी माया ॥
त्याहा जोगी इता ते ध्यानमा रहेया । त्याहा जोगीये योग कमाया ॥ ३ ॥
ध्यानमध्ये सर्वे माया जो सरजी । अने मायामा जोग समाया ॥
कायाने माया बेहु युगल जो सरज्या । तारे युगलमा जोग निपाया ॥ ४ ॥
प्रथम जोगी ध्यानमां बैठा । अने निरंजन रह्या अकेला ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । जोगेसर जोग कमाया ॥ ५ ॥

पद २३५ वे

आदे उनादे अहुंकार उपना । तारे सबदमा सर्वे समाया ॥
आदेथी उपना ते अंते समाया । तेजमध्ये बांधी काया ॥
रे जोगेश्वरो, तो जोगना मरम ना जाणे कोई ॥ १ ॥
जोगी ते जे जुगत जाणे । सबद तणा ते लावे गीनान ॥
गीनान साधेने मंडल प्रकाशे । तो सुरतामध्ये राखे ध्यान ॥ २ ॥
सिध्दने जाणी सबदने ओळखे । अने जोगनी क्रिया साधे ॥
अगनी प्रकाशेने वाणी प्रजाळे । अने गगन पाताल सुरता बांधे ॥ ३ ॥

ताल तामस बेहु जोडे प्रकाशे । सिध्द तणी क्रिया जाणे ॥
सतगुरु ब्रह्मा उपदेश दिधा । ते जोगीये जुगत परमाणे ॥ ४ ॥

निपनी-उत्पन्न केली.

पद २३६ वे

आद जोगी तेनु ध्यान मोठो । चेला तणीये सर्वे माया ॥
काम थकी जोगीनी काया उपनी । तो पिंडमाहे जोग समाया ॥
रे जोगेश्वरो, तो जोग तणा आसण दोहेला ॥ १ ॥
सबदथकी जोने सहु निपाया । तो वसत रही नियारी ॥
सकतीये तेनी सेवा जो किधी । ते तो त्रण देव रहेया घेरी ॥ २ ॥
अेणी पेरे नाथ जोगी जो उपना । अनाथ सेवाये आव्या ॥
नाथ अनाथ बेहु युगल जे संगम । तो सेसट संजोग बेहु लाव्या ॥ ३ ॥
हेत थकी जोने सबद उपना । तेजमध्ये सर्वे समाया ॥
त्रण मुरते तेना जुगत जो जाणी । तो नाथ अनाथ जोगीये पाया ॥ ४ ॥
गुरु इमामशाहे सेवा देखाडी । तो अनाथ तणी सुद पाई ॥
प्रथम होता ते अंते उपना । ते आदे अंते संजोग कमाया ॥ ५ ॥

पद २३७ वे

सुनमध्ये ज्यारे सेवा जो जागी । तारे सबद थकी तेज उपाया ॥
तेज मध्ये जोने सबद समाया । ताहा सबदथी तेज उपाया ॥
रे जोगेश्वरो, तो जोगना भेद अनेरा ॥ १ ॥
ज्योत थकी जोने जोगी निपाया । जुगत थकी ज्योत निपाया ॥
तेजमाथी त्रण तत्व सरज्या । जोगमाथी सर्वे लाया ॥ २ ॥
तारे करण माहेथी सर्वे कला जागी । तारे सुन चक्र देव साधा ॥
तेज कला माहेथी जोग परकासीया । तारे त्रण तत्वना भेद देवे बांधा ॥ ३ ॥
अनंत जुग पेला गुरुये जोग कमाया । अनंत विष्णु निपाया ॥
अनेक ब्रह्मा आगल सरज्या । तो शिवने नारायणे उपाया ॥ ४ ॥

ब्रह्मांड माहे ब्रह्म परजालीया । तो ब्रह्माना भेद अनेरा ॥
दीपक ज्योत तेमा समाई । तीस कारण फेंरा नाख्या ॥ ५ ॥

परकासीया-प्रकाशित करणे, प्रसृत करणे. परजालीया-दिपविणे, तेजस्वी करणे.

जोग माहेथी जोगी उपना । तो जोगीथी सर्वे निपाया ॥

आद निरंजन जोगीना अमे चेला । ते जोगीमा अमे समाया ॥ ६ ॥
जोग तत्वना भेद वखाणु । तीया अनंत जोगी केरा मेला ॥
कहेत इमामशहा अमे बभूतमा सरज्या । अमे आद जोगेसर अकेला ॥ ७ ॥

पद २३८ वे

कर्म करी करी कंथा जो पेहेरीं । फुकट जुगमा खासो फेरा ॥
आगम निगमनी जुगत ना जाणी । जनम मरणना बेहु कीधा फेरा ॥
रे जोगेश्वरो, ज्योत जाणे सोही नर जोगी ॥ १ ॥
ज्यारे सुन ना होता सबद ना होता । त्यारे न होता पिंडने ब्रह्मांड ॥
जल ना होता कमल ना होता । न होता मोहने माया जड ॥ २ ॥
धरती न होती आकाश न होता । न होता मेरुने कैलास ॥
ते दिवसे नर आपो आपज होता । अने जुगतमुगत किधा प्रकाश ॥ ३ ॥
जुगत मुगतमध्ये मनछा धरीने । अने धरम करम बेहु कीधा ॥
करम धरम वचे करम करीने । चारे खाण पैदा किधा ॥ ४ ॥
चार खाणमाथी हेत धरीने । अने उतपत ईंड पैदा किधा ॥
ईंडमाहे इच्छा धरीने । अने नर नारायण बेहु सीधा ॥ ५ ॥
स्वामी सत धरीने संसारज किधा । अने आपेऊ अजंपा जाप ॥
तमने सतपंथमाहे सरज्या । वळखाव्या नर नारायण आप ॥ ६ ॥
ज्यासुधी नाथ अनाथ नथी मलीया। ता लगीं लख चौर्यायशी न भागे ॥
जोगी ते जे कोई जीवने उध्दारे । पण करम धरम काई ना लागे ॥ ७ ॥
छत्रीस पंथ सर्वेने जाणे । अने अंधे जनम अथडाये ॥
जे कल्प करण आगे वई गया । तेमा ईश्वर मुकी छे मायाये ॥ ८ ॥
अे निरंजनना तेज माहे । त्रण मुरते इच्छा किधी सार ॥

ते नरने प्रसादे सतगुरु भणीया । त्रण मुरत एक करतार ॥ ९ ॥

कंथा-चिंध्यांनी बनविलेले वस्त्र, कफनी. छत्रीस पंथ-मतमतांतराच्या गलबल्यात. अथडाये-रखडत फिरतो, हेलपाटे घालतो. त्रण मुरत एक करतार-सृष्टिचक्र चालविणाऱ्या त्रिमूर्ति,उत्पत्ती, स्थिती व लय कर्त्या रज, सत्व, तमात्मक प्रकृत्या अंतिम स्वरुपी एकच आहे. एकाच केंद्रातून यांचे कार्य घडत असते.

अेवा गुरुमले तो पातक टले । अने त्रण भुवन तारण आव्या ॥
तेवा गुरु जोगी तमने नथी मलीया । पण मायाना बांधा माहे हरखाया॥ १० ॥
सुधबुध तणा दातार गुरु । आद पुरुषथी आव्या ॥
पण अेमने बैठे थाये पार । जेमणे सतगुरु ब्रह्माजी सेव्या ॥ ११ ॥
आद पुरुष अवतार धरीने । जुगमाहे बैठा होई ॥
कहेत इमामशहा अे ज्योतने पछानो । तो साचा जोगेसर सोही ॥ १२ ॥

पद २३९ वे

प्रथम जोग केरा मुल वखाणु । तेमा पाच तत्वना छे पिंडजी ॥
पिंड निर्मल करी राखो संभाली। सतपंथनी रीत अखंडजी ॥
रे जोगेश्वरो। जुगत जाणे ते नर जोगी ॥ १ ॥
आगम जोगी धुंधुकार जो होता। न होता मोह माया सोही ॥
पाच तत्वना पिंड निपाया। तो अलख वना न दुजा कोई ॥ २ ॥
आ सतवाणी तो गुरुमुखे जाणी। सुद परमाणो प्रभुजी आव्या ॥
कहेत इमामशहा सुणो जोगेसरो। सत संतोख बेहु लाव्या ॥ ३ ॥
अेवा वेद विचारीने गुरु नरने सेंवो। सत करीने तमे साचो ॥
सतपंथ माहे सुधा रहोने। आपणा पींडने खोजो ॥ ४ ॥
आजना भुला परले जासो। तमे सतपंथ आद परमाणो ॥
कहेत इमामशहा सुणो जोगेसरो। तमे पींड ब्रह्मांड पछानो ॥ ५ ॥

पद २४० वे

धुंधुकार माहे ध्यान धरीने। दसकला देवे किधी ॥
ईंडमध्ये जेणे आसन सरज्या। तो त्रणे गुणे वाचा दिधी ॥
रे जोगेश्वरो, जोग जुगतना विचार अनेरा ॥ १ ॥

मायाना बांधा-मायेत बध्द झालेला जीव मायेतच विषय विकारात मौज मानून हर्ष पावतो. सुधबुध-शुध्द बुध्दि, सदसद् विवेक बुध्दी. साचो-सुकृत्य करुन आपले संचित पुण्यमय करुन मुक्तिकरीता उपयुक्त होईल असे करा. सुधा-चांगल्या रितीने, योग्यप्रकारे.

करम धरम बेहु जुगल बंधाया । तो जोग जुगत बेहु सरजेया ॥

अेम आद उनाद अतीत अकेला । अेम जोगना आसन वरेया ॥ २ ॥
संतोषमध्ये ज्यारे सतज सरजेया । तो अनंतना रे ताहा वेवार ॥
दया उपासनाने धरम सरजीया । तो करम तणा ताहा वेवार ॥ ३ ॥
ब्रह्मापणु जोयु ब्रह्मकला दिठी । तारे जोगीये जुगतज जाणी ॥
सतगुरु ब्रह्मानी जुगत जाणी । चरण लगी अवधूत बोलीया वाणी ॥ ४ ॥

पद २४१ वे

जोग तत्व केरा भेद वखाणु । तो सांभलो जोगेसर सोई ॥
आद उनाद निरंजन जोगी । तेणे जाणे विरला कोई ॥
रे जोगेश्वरो, जोगमाहे जुगत अनेरी जोई ॥ १ ॥
आप संभालीने सेवा जो कीजे । तो आसन धारणे निवेडा ॥
जोगतणा जोने निवेडा होता । तेणे लीधा मायातणा केडा ॥ २ ॥
जोगी ते जे जुगतने जाणे । अनंत प्रकारे जोगने संभाले ॥
काया माया जे दुनियामा बाले । तो क्रियाया जोगने संभाले ॥ ३ ॥
जोगी ते जे जुगतने जाणे । अने जोग मंत्रने बांधे ॥
गुरु इमामशहा अेवी वाणी बोलीया । वेदमंत्रे जोग साधे ॥ ४ ॥

पद २४२ वे

इच्छा करी ज्यारे आसने बैठा । तारे मरम सरले ध्यान धरीया ॥
वचन साचा ने पोतानी वाचा । तारे आपो आपे सर्वे करीया ॥
रे जोगेश्वरो, त्रण तत्वना भेद कोइन जाणे ॥ १ ॥
ज्योतमध्ये ज्यारे जुगत किधी । तारे कला करीने ध्यान धरीया ॥
तंत्र मंत्र अेवा भेद करीने । तारे सबद करीने सर्वे करीया ॥ २ ॥
जुगत आहारीने रहिया विचारी । अनाद ज्योत प्रकाश किधा ॥

तंत्रने मंत्र अेवा भेद करीने । ते सबदे सर्वे भेद किधा ॥ ३ ॥

जुगल बंधाया-कर्म व धर्म ही जोडी युगल बंधाने, अतूट बंधाने बांधली गेली आहे. वरेया-सर्वश्रेष्ट म्हणून मान्य केले. वेवार-व्यवहार. भेद वखाणु-रहस्य कथन करणे. केडा-पाठलाग,पिच्छा. बाले-नाश करतात, जाळतात.

इच्छा करीने शक्त परकासी । कला धरीने ध्यान धरीया ॥
तेजमाथी त्रणे मुरत सरजी । तेहेने मस्तक नूर झरीया ॥ ४ ॥
ते तनमाथी त्रण मुरत सरजी । देवे त्रण कला त्याहा किधी ॥
गुरु इमामशहा अेवी सुद देखाडी । तारे योगीये वाणी ग्रहीलिधी ॥ ५ ॥

पद २४३ वे

सऊ अंते जेणे सत उपाया । तो खरी आखरीत लोक हता ॥
ते तो सर्वे आसन रहेया । खरा संजोग लही पोता ॥ १ ॥
धंधुल साधीने धन जो वरत्यु । तो तेजमाहे ज्योत प्रकाशी ॥
आसन आहार लई गया जोगेसर । तो अतीत हुवा अपवासी ॥ २ ॥
सत संतोख पैले क्षमाने साधे । तो जुगतनी कीरी वाधी ॥
इमामशहाये जोगीने तत्व समजाव्या । तारे जोगीये सुद साधी ॥ ३ ॥

पद २४४ वे

नीलवर्ण धुंधुकारज होता । तारे तेज समे होता नाथ ॥
अेहद रुपे नर निकलंकी भणीये । तारे ध्यान निरंजन अनाथ ॥ १ ॥
अे त्रणे मुरत तत्व जाणो । चोथी आदशक्ति प्रमाण ॥
जंबुद्विपमाहे तमे दरशन देखो । जेथी थाये पाप निवारण ॥ २ ॥
आवा गुरु नर तमने सतपंथ आपीया । सेवा करता मुगती मलसे ॥
भीतर खोजे ते नरने बुजे । आवागमनना फेरा टलसे ॥ ३ ॥
धरती पाताल सेहेजे सरगा पुरी । नर कला धरी कलीमाहे आव्या ॥
जहा लगी नाथ अनाथ नथी मलीया । ता लगी फेरा तमे खाव्या ॥ ४ ॥
वरजा शहरमा अलखधारी रहे छे । ते छत्रीस पंथी सर्वे जाणे ॥
मुको बाजी तमे मन करो काजी । तेना कोण करतव परमाणे ॥ ५ ॥

नूर झरीया-परम तेजाची वृष्टी झाली, अमृतस्त्राव होणे. **ग्रही लीधी**-ग्रहण केली, मान्य केली. **धंधुल साधीने**-जागृत होऊन. **भीतर खोजे**-आतमध्ये सखोलतेने शोधून पहा. **नरने बुजे**-आत्मचैतन्य पुरुषाला जाणा. **मुको बाजी**-ममत्व, अहंत्व सोडा, माझेच खरे तुझे खोटे असा मिथ्या वाद सोडा. **मन करो काजी**-मन पवित्र करा, भक्तियुक्त, श्रध्दायुक्त करा.

त्रणे मुरत तमे अेक करी जाणो । ते आद जुगमाहे आवीया ॥
कहेत इमामशहा सुणो जोगेसरो । तेणे सेवता मुगती पाइया ॥ ६ ॥

पद २४५ वे

बोले खलानी सांभल अवधु । तो आसन अेही विचारो ॥
सब जुग चलंत्र धुंधुकारज होता । कहा सो वासो तमारो ॥ १ ॥
धन हो जोगी धन खलानी । संसारसु जन्म अमे पावे ॥
खपर झाली मेरे अंग सोहोव । भीखीया भाव सुभावे ॥ २ ॥
सत संतोषे सेज जोगी । तो ये मन गिनान विचारो हो ॥
सब जुग चलंत्र धुंधुकारज होता । गुरु गीनान धरमे रहो ॥ ३ ॥
ईश्वर जोगी ब्रह्म महेश्वर । अवर नही कोई जोगी ॥
अवर जोगी सर्वे भेख फरता । ते सर्वे भेखना भोगी ॥ ४ ॥
वेद भणता ब्रह्मा तपे सरी । तो ईश्वर ब्रह्माये जोगी ॥
आवागमन केरा पंथ दोहेला । ते कारण थया जोगी ॥ ५ ॥
बाहेर भीतर दस दिसा जोता । तो काल रह्या चोपासा ॥
पाच चोर मली लुटे भंडार । तो तु काहा होये उदासा ॥ ६ ॥
पाच चोर लही भीतर बांधेया । चेतनरखा रखवाला ॥
भंडारा मारा भरी पुरी लीना । तो आपे खेले उदासा ॥ ७ ॥
मन हो जोगी मन सो खलानी । पवन रह्या उपलानी ॥
कहेत इमामशहा गुरु निश्चल पाइया । अेम बोल्या अमृतवाणी ॥ ८ ॥

पद २४६ वे

पंथी पंथी हो मोरा स्वामी सब जुग पंथीजी ॥
आशा अमभी पंथ पंथी अडाजी ॥ १ ॥

लोहा पाणीजी मोरा स्वामी पथ्थर पाणीजी ॥
आशा हो पाणी ते त्रांबा सारजी ॥ २ ॥

खलानी-योगी सिध्द पुरुष, सर्वस्वाचा त्याग करुन फकिरी पत्करलेला. खपर झाली-भिक्षापात्र घेऊन.
चोपासा-चहुबाजुस. उपलानी-वरच्यावर. अडाजी-आधार.

लखचौर्यायशी पाणी हो मोरा स्वामी जीवाजोड पाणीजी ॥

आ स्वामी पाणी ते भार अढारजी ॥ ३ ॥

सप्त पाताल हो मोरा स्वामी गगन मंडलजी ॥
आ स्वामी नवे खंडे आस तमारीजी ॥ ४ ॥

जोगी सोही हो मोरा स्वामी जुगा जुग जोगीजी ॥
आ स्वामी१ अवर सो मुद्रा धारीजी ॥ ५ ॥

काय तमे जोगी हो भाई तमे मुंड मुंडायाजी ॥
तमे मन नं मुंडाया मारा भाईजी ॥ ६ ॥

मन न मुंडाइया हो जोगी जैसा गाडर मुंडाजी ॥
मन मुंडाइया ते नरगे केऊ कर पोचेजी ॥ ७ ॥

तेरी काननी मुद्रा हो जोगी जा पवनसु डुलेजी ॥
मेरे मनकी मुद्रा सारीजी ॥ ८ ॥

मन मेरी मुद्रा हो जैसी तन सरोवर काइयाजी ॥
ये तो सतकी बभुत चढावोजी ॥ ९ ॥

काची तारी काया हो जोगी सो पवन आधारीजी ॥
जैसी नीर भरी काची पारीजी ॥ १० ॥

वणसे पारी हो मोरा भाई छल गईया नीरजी ॥
अे काची काया कछु काम न आवेजी ॥ ११ ॥

जटा मुगुट हो भाई मेरे हरसु न छुटेजी ॥
हरसु न छुटे तो काया पवन न डोलेजी ॥ १२ ॥

नवे अवतारे हो मोरा स्वामी नव दानव छेदियाजी ॥
आज दसमो कालिंगानी बारीजी ॥ १३ ॥

करो स्वामी हो मोरा स्वामी असूर संघारोजी ॥
अे तो कहे गुरु हरिश्चंद्र वाचा पारोजी ॥ १४ ॥

वाचा तमे पालो मोरा स्वामी कौल संभारोजी ॥
तमे कौल संभारो मोरे साईयाजी ॥ १५ ॥

मुंड मुंडायाजी-शिर मुंडन करणे. गाडर-मेंढी. काची पारीजी-कच्चे मडके. छल-गईया-पाणी झिरपूर जाते.

आवो मोरा मुनिवरा सब मली स्वामी सेवोजी ॥
भाई आ दुनिया छे पाखंड बाजीजी ॥ १६ ॥
अमरापुर जाई भाई मोरा तमे पाछा दाडोजी ॥
ताहा खेले मुनिवर साचाजी ॥ १७ ॥
गीनान महारस सतगुरु ब्रह्मा स्वामी मेरे साहे साचाजी ॥
मेरे अनंतका घर साचाजी ॥ १८ ॥

पद २४७ वे

जोगी सो जे जुगा जुग जोगी । अवर सो मुद्रा धारी ॥
रे जोगेश्वरो, तो जोग संजोग ग्रही रहिये ॥ १ ॥
कान केरी मुद्रा जोगी पवनशु डोले । मननी मुद्रा साची ॥ २ ॥
मन केरी मुद्रा तेणे सोवणनी काया । तो अंदर बभुत लगाया ॥ ३ ॥
जटा मुगुट मोहोर हार ना छुटे । काया मेरी पवनशु डोले ॥ ४ ॥
काची काया पवन ओधारी । जैसी नीर भरी पारी ॥ ५ ॥
पारीरे बगसी सब नीर छलना । अे पींड कछु कामणगारी ॥ ६ ॥
आरे संसारमा पासारे ढळीया । तो खेल खेले सतियारा ॥ ७ ॥
चेतो चेतो मुनिवर मेरे भाई । आई है पाखंड केरी वारी ॥ ८ ॥
गगनमंडल माहे शब्द जो हुवा । तो नवखंडे आशा तमारी ॥ ९ ॥
हसता खेलता स्वामी नगरीमा आव्या । सो जोगी जेणे जुग मोया ॥ १० ॥
गीनान महारस कहेत इमामशहा । युगे युगे आशा तमारी ॥ ११ ॥

पाछा दाडोजी-शेवटी अखेर. मुद्रा धारी-योगमुद्रा चिन्ह धारण करणारे. पवन ओधारी-हवेच्या प्राणाच्या आधारावर जगणारी. नीर भरी पारी-पाण्याने भरलेल्या मडक्याप्रमाणे. पारीरे बगसी-मडके फुटले की सर्व पाणी निघून जाते. पींड कछू कामणगारी-मडके फुटले म्हणजे परत सांधले जात नाही व उपयोगात राहत नाही तद्वत शरीर नाश पावल्यानंतर परत त्याचा जीवात्म्याला काही उपयोग राहत नाही म्हणून जोपर्यंत शरीर उत्तम आहे तोपर्यंत ईश्वर साधना करुन घ्या. पासारे-ढळीया-संसाराचे खेळ खेळण्यासाठी फासे टाकलेले आहेत.

पद २४८ वे

अे कुदरते जे कोय जीवने आराधे । जे कोई पींड ब्रह्मांडनी जाणे वातो ॥
अे बोलता सुरने बुजारे भाई । अे करतब तमारा पुछतो ॥
रे जोगेश्वरो, पण निरंजन लाधे ते जोगने काढो ॥ १ ॥
अेक ध्याने तमे आराधो । पींड ब्रह्मांडनी वातो सुनाये ॥
बभूत चोले वैकुंठ नही जाये । येणी पेरे जोगना निवेडा न थाये ॥ २ ॥
जटा वधारे तेणे जोगी ना जाणो । अे प्राणी वैकुंठ न जाये ॥
मछली रहे छे जलमाहे । भेद वना भटकी मरसो त्याये ॥ ३ ॥
अमे जाणु भवो भवना भुला । दसवंत दई काया कसावो ॥
वर्णा वर्ण त्याहा कोई नही । जे आज कलवारे भुली न जावो ॥ ४ ॥
आज कलजुगवारे भुली मत जासो । दुनिया मकरबाजी सारी ॥
अवतार बुजो सतपंथ साजो । सुकरीत करो नरने नारी ॥ ५ ॥
पेटने धंदे ना भुलो फंदे । तमे राखो विश्वास अपारा ॥
आसन जोगीनी जुगत न जाणी । सेवो निरंजन सरजन हारा ॥ ६ ॥
धरम ध्यावो तो पदमो पावो । परनिंदाथी रहेजो दूरी ॥
साद नही सबद जो नही । नही स्वर्ग पातालने सुरी ॥ ७ ॥
परतीते पुराने गुरु मुखे सुरा । अने निश्चे करीने ध्याया ॥
दोये मुरत आद अंते समाया । ते कळमा व्यापक थइने आव्या ॥ ८ ॥
ते नाथने बुजो ने सतपंथ सोदो । लेजो सतपंथ धरमने ध्याई ॥
आज दन लगी दरशन लेखे । अमे नयने दिठे सुद पाई ॥ ९ ॥
अेम पुछे जोगेसर तमे सुणो मारा स्वामी । तमे कियाथी धरेऊ अवतार ॥
तमे किये दन जोगनी जुगत सरजी । हेते भेद जो निपाया सार ॥ १० ॥
इच्छा भोजन अमने आपो । अमारा मनना मटे जंजाल ॥
जन्म मरण अे कियाथी किधा । पछे ते महा पंपाल ॥ ११ ॥
पिंड न होता ब्रह्मांड ना होता । न होता मेरु कैलास कोई ॥
कहेत इमामशहा अमे अस्तल पुजाव्या । अमे सिध्द पुरुषनी सेवा सोई ॥ १२ ॥

मकरबाजी-कपटी दगाबाज. सतपंथ साजो-सतपंथाची साधन सामुग्री जोडून,सतपंथाच्या शिक्षापत्रीचे आचरण करुन. परतीते-पूर्णपणे प्रचिती, स्वानुभव घेऊन. गुरु मुखे सुरा-धैर्य धारण करुन गुरुवचनाप्रमाणे आचरण करा. धरमने ध्याई-सतपंथ धर्माचे अनुसरण करा.

पद २४९ वे

प्रथम नील धुंधुकारज होता । तारे कायमजीये तेज धरेया होता ॥
ब्रह्मानी सेवाये मंडाण मांडीया । जे दाढे मनखा देही ना होता ॥
रे जोगेश्वरो, निरंजन लाधे तो जोगने काढे ॥ १ ॥

जे दाढे मनखा देही सरजी । होता तेज स्वरुपी काया ॥
पेला सत सरजीने धरम थापेया । अने रची पृथ्वीनी माया ॥ २ ॥

पुरुष सरजीने पावल किधा । अने महा जीवन मरण साध्या ॥
वेद सरजीने वर्ण निपाई । अने जोगना सबद बांध्या ॥ ३ ॥

पुरुषउत्तमथी आसन सरज्या । अने किधा धरमने पाप ॥
आगम अगोचरनी परतीत जाणी । अने पराक्रमथी पुरा आप ॥ ४ ॥

सतगुरु ब्रह्माये अेहदरुपे ईंड । नाभी कमलथी राखीयु सार ॥
ईंड मधेथी चौद भुवन रंचाया । अने रंचना रंची अपार ॥ ५ ॥

धन धन जोगी दरशन मांगो । अमने त्रण लोकना थासे मेला ॥
अधर्मथी पाये पाछेरो देजो । पिंडने पडता नही लागे वार ॥ ६ ॥

सतने लोडोने कमाइने जोडो । वकरमथी वेगला रहेजो सार ॥
सिध्द पुरुषनी सेवा करजो । जो सृष्टीना सरजनहार ॥ ७ ॥

आजलगी जोगी तमे जनम गमाया । अे जीवनथी मरण भला होय ॥
जहा लगी तमे सिध्द पुरुष न जाणे । ता लगी मिथ्या सोये ॥ ८ ॥

आगळ आठ लाख करणज होता । ते दाढे ध्यान धरेया ॥
आदेथीं आव्या ते अंते समाया । पण भेद कोणे न जाणेया ॥ ९ ॥

माया न मुई ममता न मुई । अने न मुई तृष्णा सारी ॥
अेणी मायाये मोठा मुनिजन खादा । अेणे खाधी ते पृथ्वी सारी ॥ १० ॥

पाछेरो-अधर्मापासून पाय मागे घ्या, धर्माचरण करा. सतने लोडी-सत्यमार्गाचे आचरण करा. कमाइने जोडो- सुकृत्याची कमाई करा. वकरमथी वेगला- विकारी कर्मापासून दूर रहा. सिध्द पुरूष- योग्य मार्गदर्शक गुरू. माया न मुई .... तृष्णा सारी- माया मिटली नाही. ममता गेली नाही, तृष्णा शमली नाही. मुनिजन खादा- मोठमोठे महात्मे या मायेला भुलून नाश पावले.

स्त्री रूपे चौद भुवनना भुप । वेद परमाणो रूप खोजो ॥

अथर्ववेदनी जुगतीं जाणी । अेणी जुगतीये जोगने सोजो ॥ ११ ॥
आद पुरूष अगोचर आव्या । सरजा धरती असमान आपे ॥
वीस विसवा धरम धरतीमा मुकसे । तारे पापना परदा कापे ॥ १२ ॥
धरमने पाप बेहु संजोगे सरजा । तेमा आदकु ओछु न लंगार ॥
सृष्टीगुरू ब्रह्मा आद जोगी कहिये । तेना जोगना मरम तमे जाणो सार॥ १३ ॥
घर घर ध्यानने ना होये गीनान । पण भुल्या पडसो यमने हाथ जाथी ॥
कहेत इमामशहा तमें सुणो जोगेसरो । प्राणनो अरथ सरसे इहाथी ॥ १४ ॥

पद २५० वे

अनंत रूपे स्वामीये सबद जो भणीये । भणेया ब्रह्मज्ञान दयालजी ॥
आज कलिमा अमल अति दुनियामाहे करसे । तो जोगी जासो रसातल ॥
रे जोगेसरो, पण अलेखवीना अरथ न सीझें ॥ १ ॥
अेकांते थई आपणा मनसु आराधो । तो काल न लोपे कोई ॥
काया छे कुपोने मन छे कस्तुरी । मोह ममताने मारो सोई ॥ २ ॥
आगल ध्यान धरीने महेश रह्या । अे निरंजनना अंत न पाया ॥
चांदो सुरज नुरे निपाया । ते लई असमानमा धराया ॥ ३ ॥
अष्टकुल पर्वत तेणे रंचिया । अने रंची छे खाण च्यार ॥
अेक ईंडमाहे सर्वे जुग किधा । तेमा सरजीया वर्ण अढार ॥ ४ ॥
नाभी कमलथी करूणा जो करी । अने किधा तत्व विस्तार ॥
ईंडमाथी तत्व जो किधा । तेनु असमान सरजीऊ सार ॥ ५ ॥
त्रण गुणमा रहीने रमत किधी । अे वरत पोतीने रवि प्रकाशो ॥
जा लगी जोगी अपना मन ना मुवा । ता लगी गरभे घसाई जासो ॥ ६ ॥
अंतकाले अलंगा सऊ थासे । ताहा केनो जुगने भंडार बुजो ॥
लींग पुजे लाज न आवी । महेश्वर करीने पाषाण पुंजो ॥ ७ ॥
आ फत्तर पुजे निरंजन ना बुजे । ते नरगे जासे नरने नारी ॥
आछमन अगनु पीये ते परीछो प्राणी । पावन कियाथी थासो संसारी ॥ ८ ॥

आद अनाद फरसे नव खंड । पण नाथ अनाथ क्याथी मलसे ॥
सेवाये आवीने चवदस भुला । अेथी जीवनो सेसो न टलसे ॥ ९ ॥

सेसो- संशय, संकल्प, विकल्प.

अे निरंजनमाथी पात्र तेज लीधु । तेणी बांधी विंष्णु काया ॥

काया बांधीने रमत कीधी । अने सेंसट सर्वे रंचाया ॥ १० ॥
जोगी ते जे जीवता मरे । आप तरेने अवराने तारे ॥
जंबुद्विपमा तमने जाणी देखाडया । संसारमा गुरूनर बेहु आवी उध्दरे ॥ ११ ॥
अगनी जालींने बभुत चोली । पण चाल चालेछे उंधी उदासे ॥
माया नाद ना खोले ने आवा जोग ना मले ।
जनमो जनम जेणी पेरे वई जासे ॥ १२ ॥
नदिकिनारे वृक्ष अेवी जोगनी बुख । कोई दिन समुला उखडी जासे ॥
अेक ठामे जोगी आसन राखे । जेथी प्राणीनो अरथज थासे ॥ १३ ॥
अेक ठामे करी दिल धरीया राखे । जेथी जोगनी जुगतज थाये ॥
कहेत इमामशहा तमे सुणो जोगेसर । आ धरम चालो तो वैकुंठ पाये ॥ १४ ॥

पद २५१ वे

ब्रह्माने शीव बेहु संगाते आव्या । सिध्द पुरुषना साथीं ॥
निरंजने लई सकती समजावी । ते वर वरीने सकती आवी ॥
रे जोगेसरो, निरंजनने सेवो तो सुद थावो ॥ १ ॥
नव अवतारे रमत किधी । तेणे सही करीने जाणो ॥
तेजो ब्रह्माने तेजो विष्णु । तेजो महेश्वर परमाणो ॥ २ ॥
पृथ्वी राखीने ब्रह्मांड जडेया । अने जडेया मुलने मंड्यान ॥
कमल प्रकाशीने संजोग किधा । त्यारे किधा मरण ने जरण ॥ ३ ॥
सृष्टीमाहे आवीयाने मुनिवर वधाव्या । वेसे थया ते देव वनमाली ॥
सतपंथ रोपीने रमत मांडी । गरीब घेर रह्या महाली ॥ ४ ॥
उत्तम मधमथी ना अभडाइये । सेवे ते अमर थाये आज ॥
वाडीने वावीने रमत किधी । ब्रह्मा विष्णुनी कळा वरताई ॥ ५ ॥
कळा वरतावी जोग देखाड्या । ते आपो आपे आवीया ॥
कौल आपीने फेरा जो टालीया । ते कलजुगमा सतगुरु आव्या ॥ ६ ॥

उंधी-उलट. शास्त्रविरहीत. बुख-स्थिती,अवस्था. ना अभडाइये-भेदाभेदरहित,उत्तम अधम निच हलकट असा त्या ठिकाणी भेद नाही. वावीने-शेतात पेरणी करुन.

तेणे हुकमे पाणी परबत जाणो । हुकमे नवकुल नाग चलाया ॥
नुरानी वेसे नुर धर कहेवाया । आज तेज सद्‌गुरु ब्रह्मा आव्या ॥ ७ ॥
अमरापुरीनु सुख सतगुरु देखाडे । अमे रहिये शरण तमारी इयाथी ॥
शरणे राखी अमने सतपंथ आपो । अमे सोबतना थइये साथी ॥ ८ ॥
अपराध अमारा अलंगा करी नाखो । अमने नरगे जाता उगाऱ्या आये ॥
एक बाण अमारा अंगो अंग विंधीया । पण अमथी उत्तर दियुन जाये ॥ ९ ॥
अमे आजलगी गुरुजी सुनमा सेवीया । अमे न जाणीया सरजनहार ॥
अमे आखबीनारे गुरुजी भींते अथडाइया । अमने देखाडो जोगनो पार॥ १० ॥
अमारा जनम जनमना फेरा टालीया । अमे सुं जाणु सुद तमारी ॥
अमने जंबुद्विपमा गुरु जुगमा देखाडो । अमे सुणीये वाणी वेद विचारी॥ ११ ॥
आवा वेद परमाणी अमे विश्वंभर वरता । अमे दसोंद कडावीं देवो दर्शन ॥
अमे सेवा कारण संसार तजीया । तमे अमने उतारो पार ॥ १२ ॥
कहेत इमामशहा सुणो रे जोगेसर । तमे प्रारब्धे देवने पाऊ ॥
जे दाढे धुंधुकारज होता । तारे तेज प्रकाशिया सार ॥ १३ ॥

पद २५२ वे

सतपंथ पदारथ तमे सोदीनॆ लेजो । ते स्वामी परतक आवीया ॥
गुरुनर मळेया भांग तमारा । तमे सुद सोदीने लावेया ॥
रे जोगेश्वरो, जनमना जोगने तमे जाणोजी ॥ १ ॥
जनमना हीना ते जाने खीना । पण कमाई जासो सर्वे हारी ॥
स्वामी वरजा शहरमा तखते बैठा । दिल भरदाता जीवोना उध्दारी ॥२॥
ते नर जोया परतेक मलीया । ते जीवोना थइया उध्दारजी ॥
जुगा जुग स्वामी रमता आव्या । ते सृष्टीना सरजनहारजी ॥ ३ ॥

अलंगा-दूर काढून टाका. अंग विंधीया-सर्वांगात भिनणे. आखवीनारे-डोळ्याशिवाय,डोळे असून आंधळ्याप्रमाणे. भींते अथडाइया-जन्ममरणरुप भिंतीवर जोराने आदळला जाऊन. सुद तमारी-कळा जाणणे. सोदीने लेजो-शोधून,जाणून,सखोल रितीने विचार करुन. जाते खीना-जन्माने हिन,हलक्या जातीचा जरी कोणी असला तरी उत्तम करणीच्या योगाने तो श्रेष्ठत्वास पावतो. 'जन्मा येणे दैवा हाती। करणी जग हासी गाणे व्यर्थची कुल थोरवी'॥ दिल भरदाता-मनाला उल्हासीत करणारा.

आदरीसो भरेयाने वेदनी क्रिया । चुके चौराशीये पडसो बीजे ॥

शुं पुछो अमने गुरु मळीया तमने । वेद प्रमाणी करतव कीजे ॥ ४ ॥

संसार जोइने करतव खोजो । पण क्षमा सरीखु नही कोई दान ॥
स्वामीजीने मुलस्थाने रमत मांडी । उघाडी हीरा रतननी खाण ॥ ५ ॥

तेना मरम ते मरमी जाणे । सकल संजोगे ध्यान धराया ॥
ध्यान धरी ध्यानमा रहिया । धरी निरंजननी माया ॥ ६ ॥

आज कठण वेलामा कला छुपाई । भगत अगोचर किधा अंत्रसार ॥
अजसमा परमाणे शोधीने लेजो । पण सत छे खांडानी धार ॥ ७ ॥

जे दाढे मोह माया न होती । स्वामी रुप प्रकाशिया जाण ॥
रुप प्रकाशिने रमत मांडी । अने सरजीया चारे खाण ॥ ८ ॥

सो क्रियानी तमने जनोई आपी । ब्रह्म जाणो ब्राह्मण थावो ॥
पण तीर्थे न्हाया तो पाप न जाये । आ पथर कोने बताव्यो ॥ ९ ॥

पाचमो वेद ते मुगतीनो भेद । पण स्वर्गमृत्युनी आशा जेणे ॥
निर्मल मन पालो गुरुना वचन । हेते प्रीते हासल होसे तेणे ॥ १० ॥

भेख फिरावेने घर घर जावे । पर धान्य खादे धरम ना सुचे ॥
मढीरे बांधीने ममता न छांडी । पण झुटी माया माहे मार खासे ॥ ११ ॥

उपदेश उंधाने थावो छो सुधा । सतविना सुकाई जासो सार ॥
जेऊ आकलनु पाणी तेवी कायानी अंधानी । तेणे वई जाता न लागे वार ॥ १२ ॥

दो दिस वाइने माढी बवाई । रहेणी पोती अवसर न मले ॥
कहेत इमामशहा सुणो हो जोगी । सतगुरु मले तो फेरा टले ॥ १३ ॥

वेद प्रमाणी-वेदास प्राधान्यभूत मानून, आदर्श समजून. अंत्रसार-शुध्द व पवित्र अत:करणाचा. अजसमा-प्रचलीत समयी, सांप्रत काळी, योग्यायोग्य विचार करुन शोध घ्या. जनोई आपी-शंकर क्रियांचे आचरण करणे हेच जानवे घालून. हासल-लाभ,फायदा मढीरे-आश्रय,मठ उंधाने-विरुध्द,खोटा. आकलनु-वळचणीवरील पाणी. वाइने माढी बवाई-दोन दिवस राहण्याकरिता छोटीशी झोपडी बांधलेली आहे. रहेणी पोती-मुदत संपताच नाश पावेल.

पद २५३ वे

बिंबज होता तारे ब्रह्मा न होता । तारे बिंबमाहे ब्रह्म समाया ॥
आदेथी उपना ते अंते समाया । तेमणे बांधी नुरानी काया ॥ १ ॥
आसन वरतीने जुगत वरती । ते सरज्या जोगीने जुगतने ध्याया ॥
ते जोगी जुगमधे परतक बैठा । जेणे चौद भुवन रंचाया ॥ २ ॥
काम क्रोधे काम न थाये । बींब विस्तारीने बंध जो किधा ॥
बींब विस्तारीने ब्रह्मा निपाइया । तसमा तेज परकाश दिधा ॥ ३ ॥
बींब माहे तेज समाया । जुगत वना मुगत न पावे कोई ॥
ईश्वर नही आराधेने जोग साधे । सींगी फुकेथी शु थाये ॥ ४ ॥
करणीये काचाने कुडी वाचा । ते पडसे सुनकार जाये ॥
ब्रह्माना भेद ने पुजो उपवेद । आगल जीवने अरथज थासे ॥ ५ ॥
सुनकला मध्ये ध्यान धरीने । निपाया धरमने पाप ॥
करम टालीने धरम प्रकाशे । अेणे उध्दरे कुल मायने बाप ॥ ६ ॥
सतपंथ सेवा ते पारधी जेवा । तेणे पडसे सहेस्त्र पचासनो ठाये ॥
मांगी खाऊने तीरथ न्हाऊ । जेम मछली छे पाणीमाहे ॥ ७ ॥
जुगतवना जोगी जनमज खोइया । पण मरना जीवना जीवनी साथे ॥
आजकलवारे परब्रह्मने सेवो । पण सुदबुद स्वामीने हाते ॥ ८ ॥
जुगत जाणोने गुरुने पछानो । ते कला धरी कलमाहे खेला ॥
कहेत इमामशहा सुणो मारा जोगी । तमने हाजर सभाना होसे मेला ॥ ९ ॥

पद २५४ वे

हेमपुरी नगरीमा आसन सरज्या । अमने सुद तमने ये दिधी ॥
रेवाथी ओत्तरे साबरमती त्रष्टे । ताहा गुरु नरे कला किधी ॥
रे जोगेश्वरो, पण जुगमाहे जीवना थोडा ॥ १ ॥

बिंबज-मुळ स्वरुप, सच्चीदानंदघन प्रभु. आदेथी........... समाया-त्या सद्‌चित् स्वरुपात ब्रह्मतत्व आदि अंती सामावणारे आहे. नुरानी काया-त्या ब्रह्मतत्वाच्या तेजापासून अंशापासून जीव प्राणीमात्राची काया बांधली गेलेली आहे. (शबल ब्रह्मापासून शरिराची निर्मिती झालेली आहे). जुगत-योग साधन. हाजरसभाना-प्रत्यक्ष देवसभेच्या मेळाव्याची प्राप्ति होईल. हेमपुरी-मुक्तिचे स्थान, कुवारीका क्षेत्र, इमामपुरी.

वैकुंठमा तमने निष्टे मलवा । अे जोगथी मुगत न थाये ॥

जरणनी जातने जीवनी वात । पींड ब्रह्मांड पडी जाये ॥ २ ॥
नामनी रंगाने वेदनी तरंगा । पण घडाये अेटला घाट ॥
कई फाट्याने कई फुटा । पण कइयेके मुल मागी वाट ॥ ३ ॥
आ शास्त्रमा तमने सतगुरुये कहियु । पण सो सतगुरु ब्रह्माने जाणो ॥
संतोक विधीये सुपात्र लहिये । पण कुपात्रनी केम पुजा परमाणो ॥ ४ ॥
मोठा थायेने शिवगुण गाये । पण सासो तमने पडसे ॥
जोगने काजे जीवका हारो । पण रतन पदारथ क्याथी जडसे ॥ ५ ॥
जोगने जाणेने सुन वखाणे । प्रेम अक्षर अेक न सेवा ॥
कहेत इमामशहा सुणो जोगेसर । तो सेहेजे खाटकी जेवा ॥ ६ ॥

पद २५५ वे

हेत धरीने वीमुखे फरीने । तो निष्टे फुकट फेरा मलसे ॥
पापना पडदा पींड उपर फरीया । पण प्रारब्धे होसे तो फेरा टलसे ॥ १ ॥
आप विचारोने पापने वारो । नही तो पिंड प्राणने पडसे वेहेरा ॥
जीवननी ज्योती जेवा निर्मल मोती । निरंजन नगर वासो थासोरे वीरा ॥ २ ॥
पाचने मारे अेक करी जाणे । पण सुर उगे संगराम थासे ॥
आगल सोळ कला लई सुरज तपसे । जीवनो लेखो थासे साइया पासे ॥ ३ ॥
ब्राह्मण जोगी सेवडा सन्यासी । ते शुं जाणे कला अमारी ॥
अमे अनंत प्रकारे सेवा किधी । देवने वाली देवने आराध्या सारी ॥ ४ ॥
आरे संसार लेहेर समुद्रनी जाणो । सुदो हसे ते उतरसे पार ॥
अथर्ववेद परमाणी स्वामीने सेवो । तो तेनी लेसे सार ॥ ५ ॥
नवमास माताना उदरमाहे राख्या । तेनी तमे सुद ना जाणी ॥

कहेत इमामशहा सुणोरे जोगी । तजोये माया मीठा प्राणी ॥ ६ ॥

वीमुखे-विन्मुख,विरहीत. निष्टे-निश्चयाने,खात्रीने. वेहेरा-जीवापाड कष्ट,त्रास,दु:ख. पाचने मारे-पंच विषय विकार जिंकून. संगराम-संघर्ष. अमारी-आत्मपद प्राप्त झालेल्यांची. सुदो-शुध्द पवित्र निर्लेप.

पद २५६ वे

अेहद रुपेथी नील जो होता । नीलथी अनीलनी वाचा ॥
वाचा परमाणी मंड्याण मांडेया । तारे मांडी उतपत लीला साचा ॥
रे जोगेश्वरो । पण जोग तत्व तमे जाणो ॥ १ ॥
रचना रंचीने रमत मांडी । तारे किधी जोग भोगनी काया ॥
त्रीशुल धरीने द्रष्ट राखी । तो ये रचनाना पार न पाया ॥ २ ॥
प्रदक्षिणा करीने पाये जो लागा । तारे चरण धोइने चरणामृत लीधा ॥
अेम उध्दरशे नरने नारी । मुलस्थानेथी थंब जो किधा ॥ ३ ॥
मुलने मंड्यान बेहु थंबथी सरजा । अने सरजा सत दत्तना वास ॥
सत दत्त बेऊ ब्रह्माजी सरजा । अने सरज्या ते तेजना प्रकाश ॥ ४ ॥
उद्‌ध्द वाणी गुरु मुखे जाणी । पण जे संखना सबद ना होता ॥
संख प्रकाशीने संसार सरज्या । ते दाढे जोग किया होता ॥ ५ ॥
ईश्वर पार्वती महेश्वर हुवा अवतार । तेना तमे जोग लीधा संसार ॥
तेना जोग जोई तमे ना भुलो । ते जोई पडसो अंध:कार ॥ ६ ॥
स्वामी सत प्रकाशी सतपंथ सरज्या । अने किधा जीवना उध्दार ॥
कहेत इमामशहा सतपंथ सेवो । तो अेकोत्तरसोना थाये उध्दार ॥ ७ ॥

पद २५७ वे

अे नरने नारी बेहु जोगसु खेले । पण जोग छे ब्रह्मानी भगती ॥
ब्रह्मानी भगतीये जीवोनी मुगती । टाळो मोह मत्सर करमगती ॥
रे जोगेश्वरो, पण जोगना तत्वने तमे जाणो ॥ १ ॥
काम तजसो तो प्रेमसुख लेसो । अेक अक्षरथी सर्वे जुग किधा ॥
ते अक्षर तमे परमाणो । अेणी मायाये मुनिजन मोही लीधा ॥ २ ॥

उद्‌बुध्द-अद्‌भुत,अगम्य. नरने नारी जोगसु खेले-मोक्ष साध्य करवून देणाऱ्या योग मार्गात स्त्री आणि पुरुषांचे स्थान स्वतंत्र आहे. स्वतंत्ररितीने दोघांना योगसाधना करता येते. टाळो मोह मत्सर-मोह, मद, मत्सर आणि कर्मगती निवारण करण्याकरिता अतिशय उत्कृष्ट साधन योगाचरण होय. काम तजसो-कामाचे सेवन न करता त्याचा त्याग केल्यास, आसक्तिचा त्याग केल्यास अपार अशा परमसुखाची प्राप्ती होते.

अेणी मायाये महेश्वर मोहे । पण पंचभुत आत्माने वश राखो ॥

केने उपदेश तमणे आपीया । अे वेहेतरणीने वश राखो ॥ ३ ॥
ते सतगुरु तमे परमाणो । अनेक गुरु किधे जीवने दुःख न दिजे ॥
सतपंथनो दर्शन तमने कियाथी लेसो । क्रिया किधे मुगती लीजे ॥ ४ ॥
दसमो अवतार मनखा देहिये आव्या । ते परतक पुंजो करतार ॥
तेज अविगत तेज निरंजन रुप । ते अंतःकालना तारणहार ॥ ५ ॥
नरक दुःख तमथी वेठी न जाये । कहेत इमामशहा सोही ॥
अमरापुरीने दरवाजे उभा रहिने । ज्योतने पामो जाई ॥ ६ ॥

पद २५८ वे

इमामपुरी नगरीने कुवारीका क्षेत्र । ताहा निवेडा थासे परकास ॥
पेला क्रता जुगमा गुरुये कसणी किधी । उत्तर दिसामा पुरेया वास ॥
रे जोगेश्वरो, पण जोगना तत्व तमे जाणो ॥ १ ॥
बीजा त्रेता जुगमा पूर्वदिसा पुजावी । ते दरशन परतक जाणो ॥
अे नाथ अनाथने तमे ढुंडो । परतक केहेकमा परमाणो ॥ २ ॥
त्रीजा द्वापारमा दखन दिसा पुजावी । प्राणीना जीव अरथ काजे ॥
सती जीवने स्वर्गपुरी वासो । पण परतक पूजा तमने छाजे ॥ ३ ॥
आज कलजुगे पाछम दिसा पुजावी । ताहा गुरु नरना पुरेया वास ॥
दरशन देखो तो सतपंथ लेखो । सुद बुधना प्रकाश ॥ ४ ॥
चारे जुगमाहे परतक बैठा । जेणे आद्य गुरु भेटीया सत ॥
निर्मल थई निरंजनने ओराधो । सेवा करी कांडी मंत्र ॥ ५ ॥
कहेत इमामशहा निरंजन सेवो । जेथी निवेडा जीवना थाये ॥
उजलु मन करे गीनान थाये । पण हेते प्रीते हरीने ध्याये ॥ ६ ॥

वेहेतरणीने-तरुण जाण्यास दुस्तर अशी माया नदी. वेठी न जाये-सहन होण्यासारखे नसणे,असह्य. निवेडा थासे-कर्मगतिचा निवाडा, पाप पुण्याचा निर्णय. सुद बुधना-शुध्द बुध्दी, सदसदविवेक बुध्दी. कांडीमन्त्र-मुक्तिप्रद गुरुमंत्र, जाप. उजलु-उज्वल, पवित्र.

पद २५९ वे

अे जोगत न जाणे तत्व वखाणु । अने पाच तत्वना पींड होई ॥
आदे उनादे निरंजन होता । तेणे जाणे जे बीरला कोई ॥
रे जोगेश्वरो, ते जोगना मारग छे दोहेला ॥ १ ॥
आप संभालीने सेवा हो किजे । अने तेणे दृढ आसन ना मेलो ॥
जोगेसर ते कोई जोगत जाणे । ते क्रियामा आप संभालो ॥ २ ॥
प्रथम जोगी अलेख होता । अने तेणे साध्यो छे जोगनो केडो ॥
कहेत इमामशहा सुणो जोगेसर । तो जोगतने इच्छे छेडो ॥ ३ ॥

पद २६० वे

हेत धरी धरी धुंधकार जो किया । अने ते माहे नील समाया ॥
नील माहेथी अवधु फेण उपाया । तो तेणे भीतर खीर उपाया ॥
रे जोगेश्वरो, तो जोग संजोग घेर रहिये ॥ १ ॥
उतपत रचना स्वामीये ईंड निपायु । अने तसमाहे पवन समाया ॥
जोगेसर हता ते तो ध्यानसु लागा । तो अेणी पेरे जोग कमाया ॥ २ ॥
गगन मंडलमा नाथजीना आसन भणीये । ताहा अनंत मुरतना मेला ॥
जे सतगुरुब्रह्मा नगरीमा सेवासु खेले । पात्र निकलंकीना चेला ॥ ३ ॥
तेमा उतपत ब्रह्माने उतपत विष्णु । अने देव महेश्वर सोही ॥
त्रण मुरत अेक ज्योतसु खेले । तीने जाणे जे बिरला कोई ॥ ४ ॥
वेद कथी कथी ब्रह्माजी रहा । अने विष्णुये मेली माया ॥
ध्यान धरी धरी बेठा महेश्वर । तो ये परिब्रह्मका पार ना पाया ॥ ५ ॥
अकथ कथेवाने अगम गमेवा । अने अलेख लेखवा जाणो ॥
मन पवन एक ज्योतसु खेले । तो अमर भेद परमाणो ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सुणोरे जोगेसर । अने सतपंथ आद निपाया ॥
सतगुरुने प्रसादे रखेशर उपना । तेनी अंते अमर होसे काया ॥ ७ ॥

आप संभालीने-आत्मजागृती करवून, आत्मस्थितीची प्राप्ती करवून. जोगनो केडो-सतत जिकीरीने,शर्तिने योगाचरणाचा प्रयत्न करणे. छेडो अंतिम ध्येय साध्य करणे. अकथ कथेवाने-अकथनीय तत्वाचे विशदिकरण करणे. अगम गमेवा-अगम्य,गुढ,अनाकलनीय तत्वाचे स्पष्टीकरण करणे. अलेख लेखावा जाणो-अलक्ष्य तत्वाचे स्वरुप लक्षात आणून देणे. पन पवन-मन आणि प्राण.

पद २६१ वे

धुंधुकार माहे ध्यान धरीने । तो करण माहे करणी कमाइजी ॥
कल्पमधेरे अमे कल्पना किधी । तो जुगते श्रीष्ट निपाईजी ॥
रे जोगेसरो, तो जोगना मरम दोहेला ॥ १ ॥

जुगतमध्ये अमे जोगजो सरजा । तो जुगमध्ये सर्वे सरजु ॥
जोगमध्ये सर्वे जोगी सरजा । तो भाखामाहे सर्वे वरजु ॥ २ ॥

आ कलजुगमधे जोगी कोणे कहिये । कोहोनी भाखाना वेहेवारो ॥
केहीरे जुगते तमे जोगी कहेवाया । अने कोई पेरे रहा छे संसारो ॥ ३ ॥

तमने कोणे आदे अंते जोग देखाडा । अने कोणे बभुत जो आपी ॥
कोण रुपनी तमे कला जो मानो । तमने कोणे जोगी किधा थापी ॥ ४ ॥

तमे शुरे कमावो ने शुरे आचरो । अने केवा धरो छो ध्यान ॥
आवी वखडी वेला माहा वाटो काहाथीरे लाधी । तमने कोणे जोगी किधा थापी इमान ॥ ५ ॥

तमने कोणे परबोधीने उपदेश दिधा । तमने कोणे देखाडा धरम ॥
जुग जुगांतर माहा तमने कोण समजावा । तमे किये जापे बालो छो करमा ॥ ६ ॥

अमे सतगुरु ब्रह्मानु आसन पुजु । अने कला सेऊ देव तमारी ॥
अथर्ववेदना अमे वायेक भाखु । अने सतपंथ सेऊ विचारी ॥ ७ ॥

बावा कबीरदिने अमने उपदेश दिधो । अमने तेवोने देखाडा धरम ॥
निकलंकी नामना अमने जाप जपावा । अमे तीये जापे बालु छु करम ॥ ८ ॥

सतने संतोके अमने जुगत देखाडी । कसणीनी बभुत अमने आपी ॥
पात्र पछानी तेमणे जोग देखाडो । अमने ताहाथी जोगी किधा थापी ॥ ९ ॥

श्रीष्ट-सृष्टी. भाखा-भाषा. सर्वे वरजु-विशिष्ट भाषेला प्राधान्य न देता भाषाभेद योगसाधनेच्या ठिकाणी वर्ज्य केलेला आहे. कोई पेरे-कोणत्या रितीने. बभुत-भस्म. वाटो काहाथी लाधो-हा मार्ग कोठून शोधून काढला? परबोधीने उपदेश दिधा-कोणी तुम्हाला प्रबोध देऊन ही योग दिक्षा दिली. बालो छो करम-कोणत्या जापाने तुम्ही तुमचे कर्म दग्ध करीत असता? सतने संतोके-सत्य आणि संतोष या तत्वाने वागण्याचा योग आम्हाला आमच्या गुरुंनी दर्शविला. कसणीनी बभूत-परमेश्वराविषयी अनन्य प्रेम धारण करुन क्रियाचरण करतांना कितीही दुःख, त्रास झाला तरी ते सहजतेने लिंलेने सहन करणे हेच भस्म आम्हाला मिळालेले आहे.

जंबुद्विपना अमने आसन देखाडा । अमे ताहाथी जोगी थया अमेरा ॥

कबीरदींनना अमे वायेक परमाणु । अमे ताहाथी छुटा बंधने फेरा ॥ १० ॥

गुरु इमामशहाने ब्रह्मा परमाणा । तारे जोगी तणा सासा भागा ॥
नव नाथने चौऱ्याशी सिध्द । तारे आपी दसवंत पाये लागा ॥ ११ ॥

भणे सदगुरु ब्रह्मा इमामशहा । अमे अथर्ववेदना वायेक कमाया ॥
जंबुद्विपनी तमे जुगतने सेवो । तो सहेजे अमरापुर तमे जावा ॥ १२ ॥

पद २६२ वे

आदथकी अेक ईंड निपाया । अने सुनमाहे सबद सुनाया ॥
मुद्रा पेहेरीने मन वश नहीं । तो नरगे जासो। निरवाण ॥
रे जोगेसरो, तो जोगना मरम ना जाणे ॥ १ ॥
नाथ अनाथना सतगुरु इमामशहा । अने अमो अलेख निरंजनना चेला ॥
तमो बभुत चोलेने पाये पडावे । पण सुधना सबद ना जाणे ॥ २ ॥
सींगी वगाडेने कान फडावे । अने ब्रह्म अक्षर ना जाणे ॥
जटा वधारे पण जोग ना साधे । अने मुगतना मर्म कोई न जाणे ॥ ३ ॥
जंबुद्विपमा स्वामी मारे तखत रंचाव्या । अने सेसट तना सुरीजन हारा ॥
जेणे त्रण भुवन पैदा किधा । तारे गुरुये तमने जोग उध्दारा ॥ ४ ॥
अडसट तीरथे परबतने नीर । अने तहा निवेडा नहि थाये ॥
कहेत इमामशहा सुनो मारा जोगी । गुरु मले तो सासा टले ॥ ५ ॥

सासा भागा-संशय निवृत्त होणे, संशय निरास होणे. मुद्रा पेहेरीन-योगचिन्ह धारण करुन मन वश केले नाही. अडसट तिरथे निवेडा नही थाये-अडसट तिर्थांच्या ठायी केवळ पाप क्षालना करिताच तीर्थयात्रा केल्या तर सर्व तीर्थांच्या ठायी असणाऱ्या पर्वत व पाण्यामुळे जीवाच्या कर्मगतीचे जंजाळ मिटणार नाही. गुरु मले तो सासा टले-सत गुरुची प्राप्ती झाल्याशिवाय व त्यांच्या उपदेशानुसार वागल्याशिवाय जन्म मरणरुप संशय टळणार नाही.

पद २६३ वे

सबद अतीत जोने सते उपायु । अने क्षर ने अक्षर निपायु ॥
अक्षर होता ते आसने रहा । बाकी थया सहु निरास ॥
रे जोगेसरो, ते जोगनी जुगत अनेरी ॥ १ ॥

धुंधल बांधीने ध्यान जो वरता । अने तीस मध्ये माया परकासी ॥
आसन आहार लई गयारे । तारे अतीत रहा अपवासी ॥ २ ॥

सतने संतोके वळी खेमामा साधे । अने जोगनी किरीया वाधे ॥
जोगल थकी जोगेसर हुवा । तो मन मंतर ताहा साधे ॥ ३ ॥

सिध्द जाणीने सर्वे जोगी जो समजा । अने दसोंद गुरुने मोकलावी ॥
कहेत इमामशहा ये जोग समजावा । तारे जोगनी सुध आवी ॥ ४ ॥

सबद अतीत-'सत्' स्वरुपामधून अतीत असे ॐ प्रणव हे शुध्दब्रह्म निर्माण झाले. क्षर-संपूर्ण चराचर परीवर्तनशील सृष्टी क्षर प्रकृति होय. अक्षर-संपूर्ण चराचराविषयी ज्याचा भ्रमनिरास झालेला आहे, पण मी ब्रह्म आहे हे जो जाणत नाही अशी मध्यंतराची जी अवसथा ती अक्षर प्रकृति होय. अक्षर आसने रहा-अक्षर पुरुषाची म्हणजे हिरण्यगर्भ संज्ञक ईश्वराची अवस्था स्थिर राहिली. बाकी---निरास-क्षर सृष्टी परिवर्तनशील असल्यामुळे नाशिवंत आहे. धुंधल बांधी-पचेंद्रियासहित मनाचे सर्व विकार वश करुन ध्यान करुन, शुध्द संकल्प करुन. माया परकाशी-ध्यान योगाद्वारे मायेचा प्रकाश करुन ईश्वराने 'सत्' ने ही अक्षर प्रकृति निर्माण केली आहे. आसन आहार-शुध्द ज्ञान प्राप्तीच्या योगाने अज्ञान नाहीसे झाल्यावर जे केवळ ब्रह्मस्वरुप चैतन्य शिल्लक राहाते तेच शद्बातीत ब्रह्म होय. अतीत रहा अपवासी-शेवटी ते ज्ञानसुध्दा नष्ट होवून जे काही उरते त्याला उत्तम पुरुष अथवा 'सत्' असे म्हणतात. सतने सतोख-त्या सत् तत्वाचा दिव्य साक्षात्कार करवुन संतोषयुक्त जोगलथकी जोगेसर-अशा रितीने योग असावे आणि क्षेम त्यांची व्यास प्राप्ती झाली. अंतःकरणाने जो पुरुष निष्काम कर्माचे आचरण करतो त्याची योग क्रिया वाढून क्षेमाची त्यास प्राप्ती होते तोच खरा योगिश्वर-जोगेसर समजावा. मन मंतर साधे-अशा योगिश्वराचे मन पूर्णपणे विलय पावल्याने तो त्या सत्-चित्-धामामध्ये चिरस्वरुपामध्ये जाऊन मिळतो.

पद २६४ वे

सुनरे जोगी सुनरे अवधु । तुजे आद भेदका कहु विचार ॥ धृ ॥
कवन ज्योत गगनमा धरेया । कवन ज्योत पिंड विस्तारी ॥
कवन ज्योत गुरुमाहे रहेवे । गीनान ज्योत खोजी करी सारी ॥ १ ॥
चन्द्र ज्योत गगनमा धरेया । तो पवन ज्योत पींड विस्तारी ॥
ज्ञान ज्योत गुरुमाहे रहेवे । गुरु मुखे ज्ञान खोजी सारी ॥ २ ॥
कोण तमारा गुरु भणीये । अने कोन तमारा गीनान ॥
कोण तमारा स्थानक भणीये । कोण तमारा ध्यान ॥ ३ ॥
सत अमारा गुरु भणीये । अने ब्रह्म अमारा गीनान ॥
त्रीलोक अमारा स्थानक भणीये । विष्णु अमारा ध्यान ॥ ४ ॥
स्वामी कोण सरोवर बैठा तना । कोण सरोवर बैठा हंसा ॥
कोण सरोवर झुले मन । कोण सरोवर लहेरा वासा ॥ ५ ॥
अवधु सत सरोवर बैठा तना । मन सरोवर बैठा हंसा ॥
गीनान सरोवर झुले मन । स्वामी सरोवर लहेरा वासा ॥ ६ ॥
जोगी ते जे जुग जणाया । तो हरीया किया संसार ॥
पाणीने बुंदमा ब्रह्मांड निपाया । ते स्वामी सर्जनहार ॥ ७ ॥
अे नाथ बोलीया सुनरे अवधु । तु अमरी जात कलंकी भणीये ॥
नव खंडमा परगट खेली । आद भेदका मुल गणीये ॥ ८ ॥
भोला भाला तमे सुणोरे अवधु । सतसु रची प्रीथमी माया ॥
जुन छत्रीसमा निकलंकी भणीये । ते स्वामी कलजुगमाहे आव्या ॥ ९ ॥
अमे इहा जुगमाहे आव्या । अने थाये अमर जीव सार ॥
वाचा कारण अंतजुग आव्या । ते नाम धराया संसार ॥ १० ॥

खोजी करी - ज्ञानरुप ज्योत प्रगट करुन शोधून पहा. पवन ज्योत-प्राणवायूची आहे. शरीरात प्रगटली आहे.

ध्यान धरी ब्रह्मा अक्षर बांधेया । तो करणी कमावो खरी ॥
सोही जपी सनमुख खोलीये । तो उपदेश ना कीजे फरी ॥ ११ ॥
आरंग उरंग सेज समाई । तो जीवने मरणा सोहेला कहिये ॥
जेणे जन्म तेणे मरण निश्चल रहिये । सतगुरु वचने मन प्रगट लहिये॥ १२ ॥
धरती न होती असमान न होता । न होता परबत भार ॥
नवसो नव्वाणु नदि दरीया न होता । तव तो नेह बताया सार ॥ १३ ॥
कहे गुरु इमामशहा पंथ प्रगटाव्यो । सतपंथ लइने जंबुद्रिपमा आव्या ॥
सतपंथ सदाये छे तरतो । सतपंथ वीना मुगत ना पाइया ॥ १४ ॥

पद २६५ वे

कोण गुरु अमे तमने कहिये । कोन आसन तमने गणीये ॥
अमे कोण विधे सपात्र कहिये । अमे कोण सबद मंत्र भणीये ॥
कहे जोगेसर, गुरुजी ! अमने ब्रह्मा आसन बतावो ॥ १ ॥

* चरण ११ व १२ चा भावार्थ.
प्रणव ब्रह्माचे ध्यान करुन, उत्तम प्रकारची करणी करुन, सत्करणीरुप धनुष्य घेऊन जीवशक्ति बाणाचा वापर करुन, ज्ञानचक्षुद्वारा एकचित्त (लक्ष्य) करुन सन्मुख असलेल्या प्रकृतीशी युध्द करावयाचे आहे. म्हणजे प्रकृति वृक्षाला आलेली पंचिकरण व षड्विकार रुप फळे यांचा वृक्षासहित समूळ नाश करावयाचा आहे. यावरुन जन्म मरणाचा फेरा चुकविण्याकरिता वरील साधनांचा वापर करावयाचा हवा आहे. 'जातस्य हि ध्रुवो मृत्युर्ध्रुवं जन्म मृतस्य च' (गीता २/२७) जो जन्माला आला त्याला मृत्यु व ज्याला मृत्यु आला त्याला जन्मप्राप्ती निश्चित आहे म्हणून जन्म मरणाचा शोक अथवा विचार करीत बसण्यापेक्षा सतगुरु वचनानुसार शुध्द निर्लेप क्रियाचरण करुन मन शांत व स्थिर करा म्हणजे परत जन्माचा फेरा खावा लागणार नाही.
* चरण १३ व १४ चा भावार्थ.
जेव्हा पृथ्वी, आकाश, पर्वत, वनस्पती नद्या, सागर आदि काहिहि नव्हते तेव्हा जे परम प्रमतत्व स्थित होते त्याच परमतत्वास शोधून जाऊन मिळण्याकरिता जे साधन सांगितलेले आहे ते साधन म्हणजेच 'सतपंथ' होय. सतपंथ हा कर्म व धर्म मार्गी अशा साधकांना तारुन उध्दरुन घेऊन जाणारा मार्ग आहे. त्याचे अनुष्ठान केल्याशिवाय मुक्ति मिळू शकणार नाही. त्याच महान उज्वल सनातन मार्गाचे दिग्दर्शन सतगुरु इमामशहांनी केलेले आहे.

अमे कोनसी नगरीमाहे आसन कहिये । कोण धामनी करीये सेवा ॥

दुनियाने गुरुये अमने जोग देखाडीये । अमे देखा देखी बभुत चोली सेवा॥ २ ॥
अमे मांगी खावानी भेखज पेहरी । अमे कायाने काजे कंथा पेहरी ॥
अमे दुनियामा दोडीने दाम जोडी । पापना परदा किधा मने समेरी ॥ ३ ॥
अमे प्रेम प्रकाशीने पथर पुंजा । अमे हेत आनी सेवा किधी ॥
मन थर नहीने अडसट तीरथ फरेया । अमे मुल गमावीने दिधा ॥ ४ ॥
पंचभूत आत्माने मोकला मेलेया । अमे जीभ सवादे जोग लीधा ॥
सतपंथ पुछो ते अमे शुं जाणिये । अमे सेसटना गुरु नथी लाधा ॥ ५ ॥
अे ब्रह्माना भेद अमे शुं जाणिये । गुरु अमने ते ठिकाणु बतावा ॥
ठरी करीने ताहा जई ठरीये । अमे चरपट राजा मनीछा नगरी कहावे ॥ ६ ॥
अमे कवन आसन ध्यान धरीये । अने कवन क्रियाकर्म करीये ॥
कवन दिसाये बेसी जांप ओचरीये । अमे जोग कारण जन्म हरीये ॥ ७ ॥
अमे प्रांणना लेखा अने जोग ना देखा । अमे नारायणनी सेवा ना किधी ॥
हिरा हसे तेणे जवेरी जडसे । इमामशहा उपदेसे थाये हिरा मोती ॥ ८ ॥

पद २६६ वे

नाथ तमारा सो चेला अमारा । अमे जन्मो जन्मना छुं जोगी ॥
नव नाथने चौर्‍यायशी सिध्द । अे आसन अमने ओराधो ॥
रे जोगेसरो, काथा कसो तो जोग सुजे ॥ १ ॥
वरजा शहेरमाहे स्वामी तखत रंचाया । सेसटना सरजनहार ॥
अे अवतार पात्रनी जे सुद न जाणे । ते जीवने पडसे जंजार ॥ २ ॥
स्वामी त्राज बांधीने ज्यारे जीवने तोलसे । रति अवगुण न राखे लंगार ॥
ताहा जीव बलसेने पुकार करसे । अने पडसे घण केरा मार ॥ ३ ॥
सातवे नेजे ज्यारे सुरज तपसे । अने धरती त्रांबा वरणी होसे ॥
एक एक गुन्हा सो सो बार पुछसे । त्याहा पुकार पाडीने जीव घणु रोसे॥ ४ ॥
ते रे दाढे तमने दोहेला थासे । किधा करतब आगल आवे जाण ॥
मनने मारोने जीवने उध्दारो । हिसाब पुछसे त्याहा होसें हाण ॥ ५ ॥

दोहेला-अतिशय कठिण. मनने मारो-मनाचा चंचल स्वभाव संयमित करुन शांत व स्थिर करा.

अर्धलाख वरसनो एक दन थासे । तारे दुःख जीवने घणु होये ॥

मुनिवर काजे मेघाडंबर रंचसे । तेनी छाये बेसे मुनिवर सोये ॥ ६ ॥
साचा सतपंथीने सर छत्र धरसे । तेणे अगनी न लोपे आच ॥
तेणे छेल्लो दन अे ले जायसे । अने बेससे गुरु नरने पास ॥ ७ ॥
अेवा दुःख दोहेला दुनियाने थासे । तमे गुरु मंत्र न जाणेया अवधुता ॥
तमे अेकोत्तर तारोने जोग उतारो । जनम जासै जोता जोता ॥ ८ ॥
जोग छांडोने संसार मांडो । संसारमाहे सुध थावो ॥
अेणे संसारे राजा प्रल्हाद सीधा । जेणे काया होलीमा सींचावो ॥ ९ ॥
दाढमने जोगथी थाये संजोग । तो स्वर्गे जावानो सुख थासे ॥
सवालाख वरसनु आगल सुख भोगवसो । अने बेससो गुरु नरने पास ॥ १० ॥
कहेत इमामशहा तमे सुणो जोगेसरी । संद पोतीने समरण आवीया ॥
छेली संधना स्वामी सही करी जाणो । जे आपे अमरापुरी वास ॥ ११ ॥

पद २६७ वे

जोगी कोनसो आसन तमारु कहिये । कोन नगरीमा रहो छो वास ॥
कोने उपदेशे आपेऊ छे तमने । कोने जोगे देखाड्या परकास ॥
रे जोगेसरो, आ ब्रह्म पछाने सोही नर जोगी ॥ १ ॥
कोनसो गुरुये जोग देखाड्या । कोन करतव किधे मलीये ॥
कोण करतवे आवा गुण खोजो । कोन ठिकाणे पाप टलीये ॥ २ ॥
कोने सींगी सबद तमने दिधा । कोने तमने बभुत आपी ॥
कीये गुरुये तमने फत्तर पुंजाव्या । किये गुरुये रुंड माळा आपी ॥ ३ ॥
कोनसो माता तमारी कहिये । कोन तात तमारा कहिये ॥
कोन ठिकाणे दरशन किजे । कोन ठिकाणे वासो लहिये ॥ ४ ॥

मेघा डंबर-मेघाच्छादन, ढगांचे छत्र. न लोपे आच-अग्निची आच लागणार नाही. संसार मांडो-संन्यासाचा त्याग करुन संसाराचा अवलंब करा. संसार करुन परमार्थ करा कारण संन्यासाचा अवलंब करुन अती थोडीशीही जरी संसाराच्या आसक्तिची वासना राहिली तरी तुम्ही योग मार्गापासून ढासळून पडाल म्हणून संसार करुन निरीच्छा व्हा. सींचावो-झोकून दिली, फेकली, अग्नित कायेचे बलिदान केले. संद पोतीने-समय पूर्ण झाला, घटका भरली. समरथ आविया-ईश्वर प्रगट होऊन आला.

कोन छे शक्ति ने कोन छे भक्ति । अने कोन अमर काया राखी ॥

कोन माया मनथी विस्तारी । कोण तृष्णा तजी नाखी ॥ ५ ॥
निरंजनना मेलाने जोगनी वेला । पण कोण कमाया धरम ॥
कोण प्रकाशना जोग जो कहिये । तमे कोन प्रकारे छुटे करम ॥ ६ ॥
कोन चाले चालीयाने कोन धरम आलेया । तमे किया जइने मुगत लेसो ॥
न आवे विश्वासने कोन पुरे आसा । परतीत वीना पावन केम थसो ॥ ७ ॥
हृदयकमलमा देखोने कोन नरने लेखो । आसन वाले तो जोग अजवाले ॥
कोण चोरासे रुखी पासे । पन पंचभूत आत्माने वारे ॥ ८ ॥
आ तन मन लेखो निरंजन देखो । दिन पोहोते जासो सर्वे सेता ॥
जोग जाणो तो मनसु वखाणो । वीखयानी वेल कडवी जहेरी कहेता ॥ ९ ॥
आवा सुन मंडलमाहे सोदो । पण परतमा पुजे पाप न जाये ॥
जोग कमावो तमे जोगी जोई । धरणी करणी जीवनी साथे थाये ॥ १० ॥
नवमास तमणे उदरमाहे राख्या । तेनी तमे सुद न जाणी ॥
आ मननी कासल तमे काढी नाखो । जो नीत लेखा लेसे सारंग पाणी॥ ११ ॥
कहेत इमामशहा सुणो जोगेसरो । जुगतवीना जोग साधन ना होये ॥
कालना धंदाने दुनियाना फंदा । फुकट फेरा तमे फरसो सोये ॥ १२ ॥

पद २६८ वे

कोनसो आसने होये ब्रह्मा । अने कोन नगरीमाहे वासा ॥
कोण ठिकाणे कोण असतल पुजावा । पण कोण करतव साचा ॥
कहे जोगेसर, अमने छे गुरुनरनी आसा ॥ १ ॥
कोण ठिकाणे तमे प्रगट रहेसो । अने कोनसो वेद भणवा कहिये ॥
कोनसो जाप अमे जपीये । अमे किया जइने दान वइये ॥ २ ॥

परतीत-प्रचिती, आत्म जाणीव. वीखयानी-विषयरुपी कडू व विषारी वेल. सुन मंडल माहे सोदो-ध्यान धारणा, साधना करुन शोधून पहा. परतमा पुजे पाप न जाये-केवळ प्रतिमा पुजन करुन अथवा भजन पूजनाचा बाह्य अवडंबर दाखवून पातक नाहिसे होणार नाही. जोग कमावो-अष्टांग योग साधनांचे-यम, नियम, आसन, प्राणायाम, प्रत्याहार, धारणा, ध्यान, समाधी यांचे पालन करणे. मननी कासल-मनाचा हीणकसपणा काढून टाकाल.

कोण तीरथे अमे पाप छुटीये । कोण ज्योते इमान कहिये ॥
किया जाई अमे गुन्हा छुडाइये । तेनो सेसो टाली दअये ॥ ३ ॥
सेज दान सतगुरू मुखे देजो । गत तीर्थे गुन्हा परहरो सोई ॥
पाछम दिसे बेशी जाप उचरीये । बीज शुक्रवार करजो जोई ॥ ४ ॥
आज केकपुरी नगरीमा परतक बैठा । त्याह गुरूनरना छे केडा ॥
अनंत करोडी जीलने ने तारवा आव्या । तमारा जोगना करवा निवेडा ॥ ५ ॥
सोळ कलाशु ज्योत प्रकाशी । छत्रीस आसनसु आव्या ॥
हेमपुरी नगरीमा हाजर सभाना मेळा । पाचमो वेद त्याहा भणाव्या ॥ ६ ॥
अथर्ववेद अेक निकलंकी नारायण । चार युगे चार दिसा पुजावी ॥
करण कल्पथी आवीया । तेणी तमने सुद न आवी ॥ ७ ॥
कुवारीका क्षेत्रमा आसन किधा । त्याहा धरम पाप निवेडा थासे ॥
आज परतक स्वामीने जे कोई नमसे । तेना प्राछत परले जासे ॥ ८ ॥
कुंभ कलश तमे साचो करी पुजो । ते सोळ कळा छे घटमार्थी ॥
जंबुद्विपमा जोगेसर बेठा । ते सिध्द सबदना छे साथी ॥ ९ ॥
कहेत इमामशहा सुनो जोगेसर । अमे निरंजन घेरथी आव्या ॥
आगे करसन रूपे करूणा किधी । तो गुरूनर बेहु समाया ॥ १० ॥
सबद सुणीने जोगी पाय जो लागा । आपी दसवंतने गुरू परमानीया ॥
धाम निजधाम तणा गुण गरहीने । सतगुरू ब्रह्मा पछानेया ॥ ११ ॥
जोगी परते सतगुरू वचन बोलीया । तारे देवने पुजी दसोंद आपी ॥
इमामशहायें ब्रह्मजोग समजावीया । तारे जोगीये जोग मलेया उथापी ॥ १२ ॥

पद २६९ वे

योगी ते जे जीवना निमेडा करे। बाकी मांगीतांगीने उदर पुरे ॥
अे कुदरती खेल अमे त्रणमा बेली । अने त्रण गुण मली लीधी ताली ॥
रे जोगेसरो, जेणे सरज्या तेणे सेवो ॥ १ ॥

प्राछत परले जासे-पापरूपी मल दुर होईल ब्रह्मजोग-ब्रह्मत्व प्राप्ति करितां करावयाचे योग साधन, समत्व योगदर्शन. मलेया उथापी-उर्वरीत योगचिन्हांचा त्याग केला. जीवना निमेडा-जिवीताचे सार्थक, कल्याण, अंतिम ध्येय साध्य करणे. मांगी तांगीने- उदर पोषणार्थ भिक्षा मागण्याकरितां योग्यांचा वेष धारण करणे.

सोळ कळा लई अमे स्वर्गेथी आव्या । त्यारे जुगमा जळाहळ थयो ॥

अमरना मार आगळ केम करी सेहसो । तमे शुध्द विसारी बेसी रह्यो ॥ २ ॥
समा परमाणे तमे स्वर्गमा जाशो । वास वैकुंठना तमने थाशे ॥
कर्म संयोगे तमे कर्तव्य टालो । अे टालो बभुत भावे जाशे ॥ ३ ॥
ज्ञानने मेलो ने चेतो सवेला । अमपासे वसशो के दूर जाशो ॥
त्रिवेणी घाटमा संग्राम कींजे । समपंथ फळ तेथी पावो ॥ ४ ॥
कायाना महलमा अवधुत करम किधा । त्या कोण राजाने कोण प्रधान ॥
जे कोले कायमजीशुं बंधन थया । ते कोल आज संभालो राखी ध्यान॥ ५ ॥
अेक राजा गुरूने मारू मन प्रधान । उन्मना अमारी माता निरंजन तात ॥
ओंकार देवने कायापुरी नगरी । अेनी सेवाये खेलो साक्षात ॥ ६ ॥
अेम बोल्या इमामशहा तमे सुणो योगेश्वर । जन्म गमाशो जोता ज्योत जाणी ॥
अलख निरंजन ज्यारे लेखु लेशे । त्यारे कायाने घालशे लोढाणी घाणी॥ ७ ॥

पद २७० वे

ॐ शुध्द अेवो बोले सान विना । पणली लोपीने मेली लाजो ॥
कशना कायाये पडशो तमे पाछा । पण पेट भरीने लेशो पाप ॥
रे जोगेसरो, पण ज्योत पुरुषने पुजो जोई ॥ १ ॥
करमनी कंथा सऊ थासे मिथ्या । बल ने कंशासुर जोने राज ॥
अे राज आपीने अमे रमत किधी । ते अवतार अमे ते आव्या आज ॥ २ ॥

जळाहळ-उज्वल झगमगाट, दैदिप्यमान प्रकाश. शुध्द विसारी-आत्मजागृती विसरुन विन्मुख बसून राहणे. समा परमाणे-समय जाणून, समयानुरुप. ज्योत जाणी जन्म गमाशो-ज्योती स्वरुप नारायणाचे स्वरुप पाहता पाहताच राहून आळसामुळे जन्म व्यर्थ गमावशील. लोढाणी घाणी-लोखंडाच्या घाणीत पिळतील. सानविना-शुध्द हरपून, प्रचिती न घेता. पणली लोपीने-पहिली स्त्री मरुन एक वर्षही होत नाही तोच दुसरी स्त्री करणे. मेली लाजो-निर्लज्ज बनुन, विषयाधीन होऊन. कशना-- पाछा-शरिराला थोडा कस सहन करण्याची पाळी आली की मागे पाय काढून घ्याव्याचा. करमनी कंथा-कर्मगतीची कटकट.

अहद रुपे अमे रमत किधी । अमे अेक रुपने नव अवतारी ॥

रास विलास अमे आगे अवनवी किधी । अमे रमत रमीये अनेरी ॥ ३ ॥
अे पुरुषना तमे आसन सेवो । जे ज्योतीना योग देखाड्या ॥
अहदनी वात तमने अमे जाहेर किधी । अने मोक्ष मुगतीना ठाम बताव्या ॥ ४ ॥
अमे शुध्द प्रसादे सेवा करीने । अने संसारमा शुध्द कहेवाया ॥
बाबा कबीर दिन कुळे अवतार लीधो । तेज इमामशहा कहाव्या ॥ ५ ॥
आदिपणथी अमे पासे जो राखी । अने सोळ कळाना सरदार ॥
संसारमा आव्या त्यारे योगी काव्या । योग किधा छे गुण गंभीर ॥ ६ ॥
रहेणी करणीये असंख्य युग आगे किधा । अने थया शरणा शरण ॥
अे तत्व गुण विधीये त्रीगुण सरजा । अने सूजी ते वरणावरण ॥ ७ ॥
अेम भणे इमामशहा तमे सुणो योगेश्वर । शी वीधे सपात्र ने लहीये ॥
सपात्रनी योगी सेवा जो करता । ये त्रीगुणथी न्यारा रहिये ॥ ८ ॥

पद २७१ वे

इमामपुरी नगरीमा सतगुरु बेठा । अेनी सेवाये जागीने सौ खेलो ॥
अे सेवाये खेलो छे आ तमनो छेल्लो मेलो । तमे कायाना अभिमान खोवो ॥
रे जोगेसरो, पण जोगतत्व तमे जाणो ॥ १ ॥
अभिमान तजसो तो योगने भजसो । आप न सुजे ते काये ना बुजे ॥
अे प्राणीनो अरथ केई पेरे थाशे । ते भरणवेला भागी जाशे दुजे ॥ २ ॥
आ घरथी योगी दोये तड तरशो । तमने थाशे अमरापुरनी आशा ॥
स्वर्गनी आशा राखी जीव पस्तावशो । पण पचासमा तमे पुरो वांछा ॥ ३ ॥
शुध्द निरंजनने छे सोळ कळा । त्रण भुवनमा भरी पुरी रह्या ॥
काया कशिने तमे योग कमावो । तो मरण जनमना लेखा गया ॥ ४ ॥
मार खाशो ने शरमिंदा थाशो । जीव गये फेरा अतीशे खाशो ॥

मन केरी माला मायाये करी भुल्या । तमे सतगुरुने शरणे जाशो ॥ ५ ॥

अहद रुपे-अनहद, बेहद, अपरिमीत रुपांनी. अवनवी किधी-नवनव्या प्रकारचे. अदभुत अनेरी-अतर्क्य, अनाकलनीय. दोये तड तरशो-दोन्ही तीराच्या मधून तरुण जाणे. मन केरी माला-मन रुपी घरट्यात मोहीत होऊन आत्मस्वरुपात विसरलास.

अे ईश्वर [illegible] कहावे । पण अे क्याथी थया छे पेदा ॥
अमे ते मछिंदरने योगनु घर । पंच भूतने वश राखो सदा ॥ ६ ॥
दुनिया सवादे जेणे सतपंथ खोया । तेणे खोया आज कलिमा किरतार ॥
आ मन मनाववाने योगी हुवा । आ हंश रमी करी जाशे वारे ॥ ७ ॥
अे रुआने आधारे प्राण रमे छे । ये पींडने प्राणवायुना साथी ॥
बुधने शुध्द बेहु होशे मरणना साथी । सत्य छे दत्तना बेली ॥ ८ ॥
क्षमानी खेतीने राखो शिरसहेली । अे सोळ कलामा साथे मलसो ॥
अे करणीना काचा ने थाये छे साचा । अे संतोषनी नाडेथी वलशो ॥ ९ ॥
ब्रह्मांड जडायाने घट घडाया । पण अे घट छे घोर गंभीर ॥
इमामपुरीमा अमे आसने बैठा । अमे करम प्रजाली कळा धरी गंभीर॥ १० ॥
प्रजाळी पापने बैठा आपो आप । अने बारमी सद्दीना सरदार ॥
अलक्ष योगविना भीक्षा मंगावो । आवा उपदेश कोणे आप्या सार ॥ ११ ॥
ज्या लगी तमने गुरु ब्रह्मा न भेट्या । त्या लगी खासो तमे फेरा ॥
सतगुरुनी वाणी तमे गुरुमुखे जाणी । पण नाथ विना नही होये निवेडा ॥ १२ ॥
निकलंकीनी गत आ सतगुरुये देखाडी । ते गुरुने तमे साचे मने ध्यावो ॥
साचेरे मने तमे सुक्रीत करजो । तो सही अमरापुर जावो ॥ १३ ॥
अेम बोल्या इमामशहा तमे सुणो जोगेसरो । अमे स्वर्ग भुवनथी आव्या ॥
प्रत्यक्ष बेठाने पुजा देखाडी । अने जन्म मरणना सासा टाळ्या ॥ १४ ॥

पद २७२ वे

आज इमामपुर नगरीमाहो गुरु नर कहिये । तेनी सेवा तमे सही करी जाणो ॥
ते गुरुये तमने आज योग समजाव्या । तमे शुध्द पुरुषनी सेवा माणो ॥
रे जोगेसरो, आ जन्में तमे ज्योत प्रकाशो ॥ १ ॥

पंच भूतने-पंचभूतांच्या तन्मात्रा म्हणजेच शुध्द, स्पर्श, रुप, रस गधादि, पंच विषय. दुनिया सवादे-दुनियेच्या मिथ्या वादविवादात व द्वैत भेदाच्या भलभुलावणीत फसून. हंस रमी करी-क्रिडा करुन निघून जाईल. रुआ-शरिर,देह. बुध्दने शुध्द-अंत:काळ समयी बुध्दि शुध्द राखून अंत:करण निर्मळ करुन केवळ सत् चित् ब्रह्माचेच ध्यान केल्यास दत्तपवाला म्हणजे सच्चिदानंद ब्रह्म धामाला जाऊन पोहोचशील. शिरसहेली-शिरसावद्य मानून, अत्यंत काळजीने युक्त होवून. करम प्रजाळी-ज्ञानाग्नीच्या योगाने कर्म दग्ध करुन.

अे प्रत्यक्ष पूजो अमथी नथी दूजो । तमे नर तनने नादे खेलो ॥
तमे योग खोशो तो नरके जाशो । पछे खाशो चौऱ्यायशीनो फेरा ॥ २ ॥
प्रत्यक्ष जाणोने आ गुरुने वखाणो । अमे आदि अंतेथी आव्या राची ॥
युग प्रमाणे तमने परिब्रह्म मलीया । तमे मुको ते मन केरी बाजी ॥ ३ ॥
आदे सर योगिने दुनियाना भोगी । पण भवना बंधन केई पेरे जाये ॥
धुरुण धारीने आ धुंधळ पाणी । भीतर धोये तो पापज जाये ॥ ४ ॥
ते गोर आज प्रत्यक्ष बेठा । जेणे युगोमा ज्योति प्रकाशी ॥
आवा गमनना ते करशे निवेडा । तम मनना मेल बाहेर ना धोवाशे ॥ ५ ॥
अशंख युग आगळ वहि गया । हजुलगी नाथ ना मलीया ॥
अे कई पेरे योगी योग कमाशो । आ जन्मान्तर अेळे वलीया ॥ ६ ॥
अमने ना बुजे सद्‌गोर न सुजे । आ संसार काले प्रलये जाशे ॥
पाखंड पाणी अे गोर नरना जाणे । पण मसे पंजर झरी झरी जाशे ॥ ७ ॥
अे चारे खाणीने निरंजननी वाणी । काल संदेह शब्दे सौने पडशे ॥
बीज न बोवे अमरापुरन क्याथी जावे । आ काया ते कई पेरे पाके ॥ ८ ॥
कुंजर दान कर्ता युगमाहे देता । त्यारे दशे अवतारे अमें आव्या ॥
भक्ती ना जाणे ने योगने वखांणे । जन्ममरण जीवनी साथे रह्या ॥ ९ ॥
ममता ना मुकोने अहंकारमा चुको । चो दिशथी लागी तमने चोट ॥
कोण प्रकारे तमे करणी किधी । स्वामी राजा सृजनहारा मोट ॥ १० ॥
पाच तत्व केरा पिंड निपाया । तो कुदरतथी अमे किधा खेले ॥
पंच नदी मुलस्थाने तख्त रंचाव्यु । तख्ते त्रिभुवन बेठा खेले ॥ ११ ॥
हिमपूर नगरीनो धणी हिसाब लेशे । त्यारे अे योगना मार्ग जोवाशे ॥
अे भरतखंड जंबुद्विपे आव्या । ते कुवारका धरतीना धणी कहाव्या ॥ १२ ॥
वरजा शहेरमा वैकुंठ रचासे । ते दल भर जीवोना दातार ॥
आ छत्रीस पंथ आ दुनियामा चाल्या । चलणे साचा चाले साचा अवतार ॥ १३ ॥
आ संसारना गोर सर्वे पर्ले जाशे । पर्ले जाशे जोगीने भोगी ॥
अेम भणे इमामशहा तमे सुणो योगेश्वरो । अमे मरण जीवनना संगाती ॥ १४ ॥

पद २७३ वे

हाडकी कलिये जेम शियाळ वळुध्या । मीन भाखे आप रळियाता ॥
हुं तमने पुछु मारा नाथ मच्छंदर । चरित्र पुतलीये सर्वे युग छलींया ॥ धृ ॥
सद्‌गोर प्रसादे स्वामी हाथ पग आप्या । ते गोरने केम विशार्या ॥
भुल्यारे भुल्या तमे नाथ मच्छंदर । तो जप तप बेऊ हार्या ॥ १ ॥
सगली जमात ते सुखे सेज पोढता । ते कोणसे राजाये पार उतरीया ॥
सुखनी नालेरे स्वामी बहु वरस वही गया । अविंचल धणी थकी फळ लइये॥ २ ॥
बुध्दडी गमाई जेणे आ सत्पंथ छोड्या । मरण जीवण बेऊ हार्या ॥
राजये लोभे नाथजी पापे बंधाणा । तो कर्म धर्म बेऊ हार्या ॥ ३ ॥
भठ्र पडयो अें टाढा टुकडा । भठ्र पडयो अे भोयका सुणा ॥
भठ्र पडयो अे सोटा लंगोटा । भठ्र पडयो अवतारका खोणा ॥ ४ ॥
ओर धणीका गोरस मीठा । तमे गोर मुखे करणी कमाओ ॥
अे धरती उपर कोई थर ना रह्या । नाथजी मूळगा का गमावो ॥ ५ ॥
हाडकी कलिये जेम शियाळ वळुध्या । मीन भाखें आप रळियाता ॥
हुं तमने पुछु सिध्द नाथ गोरखा । आवडी शुध्द तमे केम करी जाणी ॥ ६ ॥
स्वामी अमें भुखडी खोइने तृष्णा छीपाई । अमे नयणे निंद्रा ना आणी ॥
सद्‌गोर ब्रह्माजीनी सेवाये जाग्या । तो नाथ मच्छंदरे त्या थकी शुध्द जाणी॥ ७ ॥
जेणे बंब थकी आपणी काया निपाई । ते बंब पर भोम करम टालो ॥
सतपंथ सेवो ने सद्‌गोर पूजो । जन्म सफळ करी देंही वारो ॥ ८ ॥

हाडकी शीयाळ वळुध्या-हाडके चाटण्यासाठी जशी कोल्हांनी झोंबाझोंबी करावी त्या प्रमाणे. मीन आप रळियाता-जिभेच्या स्वादा करिता मत्स्य ज्याप्रमाणे गळाला बळी पडतो. चरित्र पुतळीये युग छलीया-त्याप्रमाणे चित्रातल्या बाहुलीने म्हणजेच मायेने सर्व जगाला छळलेले आहे, सर्व जग मायेने पछाडलेले आहे. सतपंथ छोड्या बुध्दडी गमाई-ज्याने सत्मार्गाचा त्याग केला त्याने आपली विवेक बुध्दि गमावली असे समजावे. मरण जीवन हार्‍या-जन्म व मरण दोन्ही व्यर्थ गमावले. भट पड्यो-व्यर्थ आहे. टाढा टुकडा-गोणपाटाचा तुकडा, कफनी. भोयका सुणा-जमीनीवर अंथरुणाशिवाय निजणे भुखडी खोई-तहान भुकेचे दुःख सहन केले. तृष्णा छिपाई-तृष्णेचा म्ह..... सांसारीक सुखांच्या हव्यासाचा त्याग केला, नयणे निंद्रा न आणि-सुखासन व निद्रेचा त्याग केला. सतगुरुनी सेवाये जाग्या-ब्रह्मस्वरुपी सतगुरुची तनमनाने सेवा केली.

अे सांभळी नारी अति शुंदिर देखी । नाथजी भूलावे शुं पडिया॥

मच्छंदर प्रसादे सिध्द गोरख बोल्या । तो नित्य नवा नाथ केवाय ॥९॥

पद २७४ वे

योगी: आया न छोडू मे लेने न जाऊ ॥
कहे मेरा अवधूत मे शुं ना खाओ हो गुरु ॥ १ ॥
गुरु: आया भी छोडो सत लेने भी जाओ ॥
कहे मेरा सतगुरु विचार करी खाओरे ॥ २ ॥
योगी: छोती कहे में जुगकी राणी, छोतीकी छोत उतारे पाणी ॥
पाणीकी छोत उतारे पवन ॥
पण जीवकी छोत उतारे कवन हो गुरु ॥ ॥ ३ ॥
गुरु: काया कुपली मन कस्तुरी । अने गीनान जीवकी ज्योति ॥
जिस घटमाहे स्वामी वसे । तिसे क्युंकर लागे छोती । हो योगी ॥ ४ ॥
योगी : कोण सो पंडित कोणसो पिंड । तम किस सीरके ईंड ॥
क्या मिली निवाला खाये । किस करणींये अमरापुरी जाये ॥ ५ ॥
गुरु : मनवा हमारा पंडित काया हमारी पींड । हमश्री ये वंदन स्वामीके ईंड
गतमा मिली विचारीं खाये । इस करणीअे अमरापुरी जाये ॥ ६ ॥
योगी: कोण तमारी जनोई कहिये । कोण तमारी धोती ॥
कोण तमारा शब्द कहिये । कोण तमारी पोथी ॥ ७ ॥
गुरु: अगम हमारी जनोई कहियें । निगम हमारी धोती ॥
अखंड हमारा शब्द कहिये । काया हमारी पोथी ॥ ८ ॥
योगी: कोन सो नगर कोन संस्थान । कोण लोक वसे प्रधान ॥
कोण राजा कोण महेता । कहो इस नगरीकी वार्ता ॥ ९ ॥

काया कुपली-शरीररुपी कुपी असून मनरुपी कस्तुरी त्यात भरली आहे. गीनान जीवकी ज्योती-आत्मज्ञान रूपी जीवन ज्योतीचा झगमग प्रकाश या घटांत पसरलेला आहे. जिस घटमाहे स्वामी वसे-ज्या घटमधे शरीरामधे परमेश्वराचे साक्षात वास्तव्य आहे. तिसे क्योंकर लागे छोती-त्या परब्रह्म आत्मारामाच्या मंदीरात छोत म्हणजे अस्पर्श, विटाळ, अपवित्रता कोठून लागणार. गतमा मिली विचारी खाये-सतत सत्संगाची कास धर व योग्यायोग्य वस्तुंचा विचार घेऊन युक्त वस्तुंचा वापर कर,राजस,तामस,मादक व आमली आहाराचा त्याग करुन शुध्द सात्वीक आहाराचा स्विकार कर.

गुरू: काया नगरी नव संस्थान । माहे पाच लोक वसे प्रधान ॥
हंस राजा पवन महेता । लीयो इस नगरीकी वार्ता ॥ १० ॥
योगी: कोण जागे कोण सोये । कोण दो दिस ध्यावे ॥
पंचाण केरा कोण गुरु । सो कोण मारग लावे ॥ ११ ॥
गुरु: हंस जागे पिंड सोवे । माया दो दिस ध्यावे ॥
पंचाणका गीनान गुरु । सो गीनान मारग लावे ॥ १२ ॥
योगी: चार जुगका कोण तीरथ । अने कोण तीरथ मुनिवरा ॥
चलती नदी तो कोण तीरथ । कोण तीरथ खट दरशना ॥ १३ ॥
गुरु: चार जुगका ब्रह्म तीरथ । गीनान तीरथ मुनिवरा ॥
चलती नदी अदर तीरथ । सतपंथ तीरथ खट दरशना ॥ १४ ॥
योगी: केता बरस मेघ जल बरसे । कऊ गगन अंतर तारे ॥
गुरु: छतरीसे बरसनी मेघ जल बरसे । दोई गगन अंतर तारे ॥ १५ ॥
मन परबोधी ले साधु भक्त कुल तारना आगु आगु होते ॥
पुरे परे होते ॥

ज्यारे साद नही शब्द नही अहुंकार नही धंधुकार ॥
कहे गुरु कबीर दीन रे जोगी ओ योगी ॥
मनकु परबोध देना यह मुक्तिका मारग हे सुणो ॥ १६ ॥

पद २७५ वे

अबदु मन जीते मन इच्छा फळ उपजे । अने तन जीते उछरंग ॥
हरदे जीते आनंद उपजे । इसबीध जोग पचंध । अबदु ॥ १ ॥
अबदु काम क्रोध जब जीते जोगी । सत पवित्र तब होई ॥
चित्त जीते चन्दा होवे निरमला । निरमल साधु सोई ॥२॥

नवसंस्थान-नऊद्वार, ज्ञानेंद्रियांचे सुखोपभोगाचे स्थान. पाच लोक प्रधान-प्राण,अपान,व्यान,उदान व समान हे पंच प्राण हंस राजा-आत्मा हा राजा आहे. पवन मेहता-मुख्य प्रधान प्राण आहे. मनकु परबोध-मनास सदुपदेश करणे हाच खरां मुक्तिचा मार्ग आहे. उछरंग-उल्हास,आनंद. हरदे आनंद-हृदय म्ह. अंत:करण साफ केल्यास सत् चित् आनंदाची प्राप्ती होते. पचंध-योगसाधनाने पंचेंद्रिय दमन होऊन ब्रह्मपदाची प्राप्ति होते.

अबदु रसना पुछंत कंथना अमृत । अने गीनान पुरुषकु बीनम ॥

आकाश राजा ध्यान सिंगासण । तो आद पुरुषको बीनम ॥ ३ ॥

अबदु काया कामनी मंछा देवी । अने चैतन्य पुरुष अस्थानम ॥
क्रोध अहंकार कटकका राजा । तीसका सुरत नीरत परधानम ॥ ४ ॥

नाम पाताल सीर उपर निरमला । करम पुरस सिंगासण अेह ॥
जो जोग जुगत दोई बस्त साहिया । तो करना करणी करतव सारम ॥ ५ ॥

अबदु आशा मारो चिंता जारो । अने हुं खुदी करो रसोई ॥
आसण जितो नींदरा जीतो । किरतार करे सो होई ॥ ६ ॥

जो गुरु मले तो अरथ बतावे । अने मटे चिंतका सेंसा ॥
जळबीना कमल न फुले । ताको मुरख जाणे हांसा ॥ ७ ॥

गुरु मले तो परछे साधु । गुरुबीना बाट ना पावे ॥
गीनान मंडलमा जलबल दिवो दिसे । सो गुरुबींन हाथ न आवे ॥ ८ ॥

अबदु रहेण अंधेरी साथी वेरी । अने अवघड घाट गुधारा ॥
बीन अंगुवे कीयु मार्ग पावे । ताकी चिंता करो सवेरा ॥ ९ ॥

सतगुरु पारस साधु लोहा । भेटे तो सोवन होई ॥
जीयु जल मीने आप प्रकाशे । तीयुमा जे दरशन सोई ॥ १० ॥

निरमल मढि सतगुरुका दुवारा । अने दया पुरुषका वासा ॥
हरदे कुंभ पवन घट शोधो । तो अलख पुरुषकीं आशा ॥ ११ ॥

संकट घाट अंदरलस घाटी । जीया सुई मारग न पावे ॥
त्या वाहानारथ सींगासण राजा । तासु नीत उठ आवें जावें ॥ १२ ॥

वीरख बिना फुले फुलवाडी । अने बीन मुख नाद बजावे ॥
बीन रसना गुण गावे हरका । सो बीन पग आवे जावे ॥ १३ ॥

रसना कंथना अमृत-जिव्हा गुरुमंत्राच्या स्मरणाने तृप्त होते. आशामारो चिंता जारो-मनिच्छेचा त्याग करा, आशा निवृत्त होऊन चिंतेचा त्याग करा. गुरू अरथ बतावे-योग्य गुरू मिळाल्यास ह्या सर्वांचा अर्थ समजवून देतील, अधिकारी अथवा पात्र असलेल्या गुरू शिवाय या योगविद्येचा उलगडा होऊ शकणार नाही. बीन अंगुवे-योग्य मार्गदर्शका अभावी आपले जीवन मार्गावर येऊ शकणार नाही. अंदरलस घाटी-इंद्रियजन्य क्षणिक सांसारिक सुख हे संकटाचे दुःखाचे उगमस्थान होय.

अबूद हरदे बेठ चेतन भगती । रावल हे मतवाला ॥
ईंगला पिंगला सुखमना दासीं । सतगुरूकी ये सी बाली ॥ १४ ॥

हिर परछे तीयु तनको सोधो । अने कह्या गुरुका किजे ॥
मे गा बीजा मारग जोवे । तीयु हंसा गवन करीजे ॥ १५ ॥

हंस पुरुष जब सनमुख आवे । तब काया निरमल होई ॥
करो ध्यान बे अंग भबुता । तो मधसुधन पावे कोई ॥ १६ ॥

नादबंध दोई भछम गुरके । अंते चित सत दोई साथी ॥
नवसा परछो खेल गुरुसु । गीनान ध्यान दोई हाथी ॥ १७ ॥

जागे सो जो रसमे पाके । अने सोया तीने रस खोया ॥
सोये पंथ न कटे गुसाया । मुरख सावे रहा सोया ॥ १८ ॥

अबदु घटमाहे रिध्द सिध्द हें । अने घटमाहे अनहद चाला ॥
घटमाहे बाग लगाया बाबु । घटमाहे सींचनहारा ॥ १९ ॥

अबदु घटमाहे नव खंड पृथ्वी । अने घटमाहे हे कैलासा ॥
घटमाहे सात समुद्रका बासा । गुरुबीना जाय पीयासा ॥ २० ॥

गुरु वचने घट शोधन करीजे । तो गुरु नर दरशन पाया ॥
कहे गुरु सदरदिन सुणो गतीयु लोका । तेणे आवागमन छोडाया ॥ २१ ॥

हरदे बेठ चेतन भगती-हृदय सिंहासनावर बसलेल्या चैतन्याची भक्ति करा. रावल हे मतवाला-शरीररूपी मंदिरात तो चैतन्यमय प्रभु विराजमान झाल्यामुळे हे मंदिर अत्यंत अद्‌भुत, दिव्य बनलेले आहे. तनको शोधो-देही मंथन करुन त्यात दडलेला आत्मरुप हिरा शोधून काढा. कह्या गुरुका किजे-गुरुच्या वचनानुसार, मार्गदर्शनानुसार वागा नाद बंध-नाद आणि बिंदू या दोन्ही स्वरूपात लक्ष्य केंद्रित करुन. चित् सत्-चित चैतन्य व सत हे अंतिम लक्ष केंद्रित करा. नवसा परछो-सती स्त्री ज्याप्रमाणे पतिशी एकनिष्ठ असते त्याप्रमाणे त्या सच्चिदानंदवन प्रभुस पतिरूप माना. गिनान ध्यान हाथी ज्ञान आणि ध्यान या दोन साधनांच्या योगाने इच्छित ध्येय प्राप्त करा. गुरुबीन जाय प्यासा-घटामध्ये-शरीरात बागबगीचे, सुंदर तीर्थक्षेत्र, पवित्र स्थळे,नद्या, सप्त समुद्र वगैरे सर्व काही आहे. पण गुरुकडून ज्याने उपदेश ऐकला नाही-अनुग्रह घेतला नाही अथवा त्यांच्या मार्गदर्शनाप्रमाणे वागला नाही तर तो भुकेला तहानलेलाच राहाणार हे निश्चित.

अें जोगीयोंको इस तरहसे रहेना चाहिए, सुणो !

दोहा

फाका फीराक उदास दिल । आसण दृढ गंभीर ॥
फीकर फाड कफनी करे । वहाका नाम फकीर ॥

पद २७६ वे

अबदु जुगत जील संतोक पात्र करो । अने दंडा करो विचार ॥
खमीया दयाकी दोई मुद्रा पेरो । गीनान करजो आहार ॥
अबदु ते जोगी जुगमाहे जाको मन दुजा रे नाय ॥ १ ॥
अबदू गुरु मेरा गीनान वैराग्यकी । इंद्रियने संयम करो बभुता ॥
सत धरम साच करी ध्यावो । तो जोगी हे अवधुता ॥ २ ॥
चांदो सुरज दोई रोकी राखो । अने मन चिंत धरो इस दंडी ॥
सुखमणा तंती वाजण लागी । ये भेद किसे ज खंडी ॥ ३ ॥
सब अवगुण तजो त्रिवेणी नहावो । अने अनहद नाद बजाओ ॥
कहे गुरु कबीरदिन जीवता मरीये । तो अवरथ जनम न पावो ॥ ४ ॥

पद २७७ वे

योगीकु ढुंढता युग गये । कहो केते दिन भये ॥
साइया मागेगा लेखा । उस योगीकु ढुंढता युग गये ॥ १ ॥
योगीके गलेमे हार है । हिरा रतन शुं जडिया ॥
जिसका भाग्य हो उसकु देता । अैसा दिल है दरीया ॥ २ ॥

फाका फिराक-भूक तहान, उपासमार, मान अपमान, अथवा पंथ-संप्रदाय वगैरे. माया-मोहाविषयी उदास चित्त असलेला. आसन दृढ गंभीर-दृढ वैराग्यांचे आसन धारण केलेला. फिकर फाड-उदर निर्वाहाची चिंता फाडून याची कफनी धारण केलेली असेल तोच खरा फकीर, योगी, साधु, सत्साधक जाणावा. जुगत जील-योगी लोकांनी योग साधनांची झोळी करावी. संतोक पात्र-संतोषरुपी पात्र (भिक्षापात्र) घ्यावे. विचार दंडा-सदविचारांचा दंडा हाती घ्यावा. खमीया दया मुद्रा-क्षमा आणि दया ह्या योगमुद्रा धारण कराव्या. गीन्यान आहार-ज्ञान ग्रहण करणे याचा आहार करावा. वैराग्य इंद्रिय संयम बभुत-ज्ञानप्राप्ती नंतर प्राप्त होणाऱ्या वैराग्यरुप अग्निने इंद्रियांच्या विकारांचे भस्म करुन म्ह.इंद्रिय दमनरुपी भस्म धारण करावे. जीवता मरीये-जीवंत असून मेलेल्याप्रमाणे म्ह.मनाच्या पापमूलक सर्व प्रवृत्ती मारुन जीवनमुक्त होणे.

योगी सो सुममे एक है । बाकी सर्वे भिखारी ॥
मारो योगी चतुर सुजाण छे । अवरसो मुद्रा धारी ॥ ३ ॥
योगीकी रमत जे करे । उसे दऊ लाखु बधाइया ॥
कान गोकुलमें खेल गये । आपे हुवारे गुंसाइया ॥ ४ ॥
योगी सो जेणे योगज जाण्या । आपे रह्या मस्त दिवाना ॥
युगमा मढुली रची रह्या । जैसी धरती असमाना ॥ ५ ॥
काया सो कंथा गोदडी कहिये । अने करणी केरा धागा ॥
ओढयासो अमर हुवा । ना ओढया सो नागा ॥ ६ ॥
कपडा धोवे योगी नही मिले । दिल धोवे सो पावे ॥
अे गीनान कहेत इमामशहा । साचा अमरापुर जावे ॥ ७ ॥

पद २७८ वे

प्रथम गुरुजीके चरण वंदितो । साचा गीनान प्रकाशे जो ॥
आद गुरु ब्रह्माने जगत विष्णु । सो आज कलीमा जोगेसरो ॥ १ ॥
जटा रखीत ने बभुत चढावी । अने नखचख वधावी यो ॥
जीने काम क्रोध अहंकार बांध्या । सोही आज कलीमा जोगेसरो ॥ २ ॥
अलोप भगतीने सलप निंद्रा । अने वेद पुराण पढीयो ॥
जीने माया छोडीने झुट मेली । सोही आज कलीमा जोगेसरो ॥ ३ ॥
अे काये ने न राहो बेकी । अने मुख सरीसे समसमो ॥
समसमो इन जुग मंदीतो । सोही आज कलीमा जोगेसरो ॥ ४ ॥

योगज जाण्या-ज्याने योगसाधनांचा पूर्णपणे विचार करुन योगाचा स्विकार केला आहे. मस्त दिवाना-आपल्याच मस्तीमध्ये, ध्यानामधे मग्न राहातो, दुसऱ्या कोणत्याही विषयांच्या ठायी तो विरक्त असतो. मढुली-मढी, मठ, झोपडी. काया कंथा-शरीररुपी गोदडीची कफनी करा. करणी धागा-सत्कृत्यरुपी धाग्याने कफनी शिवून तयार करा. ओढ्यासो अमर हुवा-ज्याने ही कफनी धारण केली तो अमर झाला. कपडा धोवे-केवळ कपडे धुण्याने म्ह.बाह्याचार शुध्दिने खऱ्या योगाची प्राप्ति होत नाही. दिल धोवे-आंतरिक हृदय शुध्दिने योगाची प्राप्ती होते. अलोप भगती-एकांतात एकट्यानेच एकचित्त होऊन करायची ईश्वराविषयीची प्रेमभक्ति सलप निंद्रा-अतिशय अल्प झोप घेणे. झोपेमध्ये-मोहनिंद्रेमध्ये आपले आयुष्य गमवू नये.

आंज नुरीने अनंत तजी । मुख सरीसे अनमनो ॥
अनमनो इन जुग मंदीतो । सोही आज कलीमा जोगेसरो ॥ ५ ॥
सीतल संतोखी प्रकाशे पुरा । अने अमृतो अमरीत ॥
पुण्य पवित्र वाजिंत्र वाणी । संसार सागर तरण ताजे ॥ ६ ॥
माता तीरथ पिताओ तीरथ । अने बंधवो न्यातमाहे तीरथ ॥
अनंत तीरथ अभ्यागतो । वचने वचने गुरुजीनो तीरथ ॥ ७ ॥
जीहा देखु तीहा तुही हो तुही । जोगेसर वाणी इमामशहा बोल्या ॥
सावा हता स्वामीजीने हीरदे बेसाड्या । मुखी होता सो तर गया ॥ ८ ॥

पद २७९ वे

ज्ञानीया जोशी तमे जोवो विचारी ॥ धृ ॥
में जुग जाइने हुं जुग पैली । हुं छुं तो में बाल कुंवारी ॥
लगने लगने हुं छुं कुंवारी । मांडवे मांडवे हुं परणी ॥ १ ॥
ससरो मारो छे रंगीलो । सासु मारी बाल कुंवारी ॥
पीहुजी मारे पाळणे पोळे । तो हुं हिंदोळहारी ॥ २ ॥
गंगा जमुना मोरी खाट खटोली । सात समुद्र मारे सेजतवाई ॥
अंबवो सींगाने धरत्री पाथरना । मोरी सोळी नही समाई ॥ ३ ॥
माया मंडाणी तारे हुं जोगनी । अलेख पुरुष घर चेली ॥
मन गमे तो खेलु अवधुतसु । नही तो फरु अकेली ॥ ४ ॥

सावा-सत्यवान, सद्भक्त, खरा योगीश्वर परमेश्वराच्या हृदयात जावून मिळतो. बाल कुवारी-माया म्हणत आहे की, मी हे जग निर्माण केले असून या जगात मीच अनेक रुपाने अवतीर्ण होते. माझ्यापासून या चराचर सृष्टीची उत्पत्ती होऊन ही मी बाल कुवारी आहे. पीहुजी पाळणे पोळे-माझा पति माझ्याच उदरी जन्मास येवून माझ्या पाळण्यात झोपला. (ईश्वराने योगमायेचा आश्रम घेवून लिला अवतार धारण केले) व मीच त्यास हसविले, खेळविले, झुलविले. सेज तुबाई-सप्त समुद्राची पलग पालखी करुन गंगा यमुनांची खाट करुन त्यावर झोप घेतली, आराम केला. अंबवो सींगा-आकाशाचे सिंहासन केले. धरत्री पाथरणा-जमिनीचे सुखासन घातले. मन गमे तो-मनास वाटले तर एखाद्या अवधूताबरोबर अनेकानेक खेळ केले, निरनिराळे चलिंत्र करुन अनेक योग्यास छळते व योगमार्गापासून भ्रष्ट करते.

क्रता जुगमा हुं तो उमीया केवाई । तो ईश्वर घेर हुं आवी ॥

महिषासुर दैत्य हुं मारीयो । पण हुं झगडाथी न्यारी ॥ ५ ॥
त्रेता जुगमा हुं तो जानकी केवाई । रामचंद्र घेर हुं आवी ॥
राणो रावण हुं मारवायो । तो समुद्र पाल बंधावी ॥ ६ ॥
द्वापार जुगमा हुं तो द्रौपदी केवाई । अने पांडव घेर हुं आवी ॥
महाभारत हुं जगन मंडवायो । पण हुं झगडाथी न्यारी ॥ ७ ॥
कलीयुगमा हुं तो कालिंका केवाई । तो सहस्त्र रुपे हुं आवी ॥
अेके हाते कांति एके हाते खपर । तो घेर घेर मारी ख्याती ॥ ८ ॥
मायाने कारण हुं तो माता केवाई । पण सेवा कारण हुं देवी ॥
मच्छिंद्र प्रतापे जोगी गोरख बोल्या । आद अंतथी अेवी ॥ ९ ॥

कांति खपर-एका हातात तलवार व दुसऱ्या हातात अग्निपात्र घेवून कलियुगात कालिका मातेच्या रुपाने मी अवतीर्ण झाले.

संकिर्ण पदे

पद २८० वे

अमीना सींचना सतगुरुये सींचा । तो जंबुद्विपना सरदारोजी ॥ १ ॥
खंड गुजराथने गाम गीरमथा । तो तीने पासे सतगुरुनो डेराजी ॥ २ ॥
सरे सोना केरा कळस चढाव्या । तो नव छोगाना रोजाजी ॥ ३ ॥
चवरे फेरा तइया नुर झरता । तो गुरु नर जाहेर मळताजी ॥ ४ ॥
दसवंत देजोने वाइके कमावो । तो जीव अनंत माल खाताजी ॥ ५ ॥
सर्वे सोना केरा रोजा जो होसे । तो श्री निकलंकी परगट आवसेजी ॥ ६ ॥
वसमकुवारी त्रीभुवन स्वामी परणे । तो कायमजी नैनाथी निरखेजी ॥ ७ ॥
नवखंडना तइया मुनिवर मळसे । करण कल्पना जीव तेहेजी ॥ ८ ॥
पाच सात नव बारा जो मळसे । तो अनंत कमलाकुंवरने साथेजी ॥ ९ ॥
अेम महारस कहे गुरु सहदेव । गुरुजी बोल्या छे अमृत वाणीजी ॥ १० ॥

पद २८१ वे

चाल-महापद केरी वाट

पडवे पीराणा माहे इमामशहा आव्यारे ॥
हाजरबेगने हजुर साथे लाव्या रे ॥ १ ॥
बीजे ते बींजी वात ना जाणी रे ॥
काका शाणाअे किधी वात अमृत वाणी रे ॥ २ ॥
त्रीजे त्रण भुवनथी जंबुद्विप आव्या रे ॥
भाभारामने मन वैराग्य दर्शन पाम्या रे ॥ ३ ॥
चार मळीने वात मनमा लीधी रे ॥
तन मन अर्पीने अैसी भगती कीधी रे ॥ ४ ॥
पाचमे पुरी आस इमामशहा किधी रे ॥
पेला फुलने नमन हाजरबेगने दिधारे ॥ ५ ॥
छठ्ठे उठया नर हस्त मेळाइने रे ॥
तमे जुग जुग करजो राज नरबे थइने रे ॥ ६ ॥
सातमे समजा शांति बहु सु कीधो रे ॥
जेणे ना ओळख्या ब्रह्माना रुप ते बहु दुखीयारे ॥ ७ ॥

आठवे आठम जे कोई आवेरे ॥

जेणे आदहथी वळखान ते स्वामी पायेरे ॥ ८ ॥
नवमे नही जाऊ दूर वहते पुरव हीने रे ॥
मारु गुरुजीने झाली बाहे नर बे थइनेरे ॥ ९ ॥
दसो ते दस देस स्वामी छे भाळुरे ॥
हुं ब्रह्म संदुकने माहे वासन गाळु रे ॥ १० ॥
अेकादशी निशाण गुरुजी किधी रे ॥
पाखंड मेलावी दूरदी नामनी दिनीरे ॥ ११ ॥
बारसे बोध्या बोध करोडी बाररे ॥
कागळ नावे उतार्‍या पार न लागी वार रे ॥ १२ ॥
तेरे वलोत्री वमासीने रहेवारे ॥
जेणे ना मान्या वचन पस्तावा रहियारे ॥ १३ ॥
चउदे भुवननो नाथ आकळ बहु कळीयारे ॥
जेना पुण्य तना नही पार स्वामीजी मळीयारे ॥ १४ ॥
पुनमे पुरण पुन मारा फळीयारे ॥
गाये वाळने गोविंद दुखडा ढळीयारे ॥ १५ ॥
बोल्या गुरु सहदेव मुसकील नाही रे ॥
मारा मुनिवरने रुळा भाग तेहुने मळीयारे ॥ १६ ॥

पद २८२ वे

पहेले एक सो अनंत अपारा । उसकी कळाका कोई ना लहे पारा ॥ १ ॥
सोळ कळा तो गनतीमे आई । अवर कळानी कोई गणती जो नही ॥ २ ॥
पहेली कळा तो निरमळ होई । ऊगता भानु तमे लेजो जोई ॥ ३ ॥
बीजी कळा तेज न लोपे कोई । चौदे भुवनमा जाणे सोई ॥ ४ ॥
त्रीजी कळा शरीरे नही होये संधा । पुरण कहिये निर्मल चंदा ॥ ५ ॥
चोथी कळा अंगे थान जो नाही । चौदे भुवनमा जाणे सोई ॥ ६ ॥
पाचमी कळा उपजे आपो आप । तेनु दरशन किधे जाये पाप ॥ ७ ॥

छट्ठी कळा जाता न जाणे वाट । निर्मळ निरंजन कहिये जात ॥ ८ ॥
सातमी कळा नैनमाहे नही रेखा । नर निंद्रा पलख नही वसेखा ॥ ९ ॥
आठमी कला पाई पदम जो कहिये। सुरज उगता प्रगट लहिये ॥१०॥

नवमी कळा अंगे श्वेद पसीना न होवे । जीस तरफ देखे उस तरफ मुख जणावे ॥ ११ ॥
दसमी कळा भुमीपर पगला न होवे । हीना खीना सर्वे एक तन जोवे ॥ १२ ॥
अग्यारमी कळा लंछन डावे पाये । बीजेरी इंद्रिय तीसे नही वीषये ॥ १३ ॥
बारमी कळा अपार बळवंत होई । तीसे दैत्य दानव नही लोपे कोई ॥ १४ ॥
तेरमी कळा त्रिगुण किधा तजाने सोई । समर्थे रुप तमे लेजो जोई ॥ १५ ॥
चौदमी कळा चौदा विद्या पढीया जाणे । जाहा उपजे ताहा वेद पढावे ॥ १६ ॥
पंधरमी कळा पंखे पुरा नर होई । चढती उतरती कळा तमे लेजो जोई ॥ १७ ॥
सोळमी कळा सुरजनहारा नर होई । जीव पिंडका उध्दार करे नर सोही ॥ १८ ॥
अेवी सोळ कळा जो पुरी होई । साचा नर तमे लेजो जोई ॥ १९ ॥
झुटा जाणो सब अे संसार । ते झुटमा झुटा डुबसे सार ॥ २० ॥
साचा स्वामीने सेवो साचसु । साचे पावे पैले पार ॥ २१ ॥
कहे गुरु सहदेव गीनानसु जोवो । अमरापुर मळवाना सामल लेवो ॥ २२ ॥

२८३ प्रभाती

सुबह हुई है रे सोनेवालो । उठ बैठने बोलो चालो ॥१॥
अैसे निंदमे कैसा सोना । है गजब जागरण नही होना ॥२॥
कैसे पडे हो निंदके माथे । बागमे उठकर क्युं नही जाते ॥३॥
फुल या देखो बगीचेमे खीलना । पत्तीयाँ डाली डाली पर हिलना ॥४॥
चिडीयाँ देखो उजली काली । पत्ती पत्ती और डाली डाली ॥५॥
है गजब इस वखतकुं खोवे । दुनिया जागे और तु क्या सोवे ॥६॥
वखत है अच्छा सास है बाकी । करले मुर्ख याद नारायणकी ॥७॥
रात बढी शामसु सोवे । तीन प्रहर आरामसु सोवे ॥८॥
अब तो उठो छोडके बिस्तर । भगवतका दर्शन देखो उठकर ॥९॥
जाती दुनिया आँखा तो खोलो । बहती गंगामे हाथ तुम धोलो ॥१०॥
पीहुका नाम जपो मेरे भाई । जो कुछ है तुजमे चतुराई ॥११॥
प्रभु नाम जपो दिन राता । गैरका छोडो दिलसे बाता ॥१२॥
प्रभु नामसे है निस्तारा । प्रभु नाम है सबसे न्यारा ॥१३॥
जिन्हे प्रभु नाम नही लीना । फिट फिट भाई वो क्या जीना ॥१४॥
जात पात पुसे न कोई । हरीको भजनेसे हरकोई होई ॥१५॥
सतगुरू सहदेव बोल्या वाणी । मारा भक्तने वैकुंठ निशाणी ॥१६॥

२८४ (घोळ)

चाल-फुल मंगावो हार बनावो **राग-यमन**

अखंड वरणे हुं वरीरे । सतगुरू मुझे परनाइरे । मोरे सतगुरू ॥ धृ ॥
तुरीया तोरण द्वार बंधाइये । त्रीवेणी त्रीवेणीने मांडवे साररे ॥ १ ॥
ता तो गैबीं नगारो गडगडे । ते तो अनहद बाजानो धोररे ॥ २ ॥
ता तो सतीया बे चार तेडावजी । सुरत नुरत क्षमा दया आवी साररे ॥ ३ ॥
ता तो सतीयो बे चार तेडावजो । सत संतोख गीनान अजंपा जापरे ॥ ४ ॥
मारे सतगुरू मुजे परनाइया । मने चौऱ्यायशी उताऱ्या पाररे ॥ ५ ॥
मारो काचो चुडो कहाडियो । अखंड चुडो भरो मारे हातरे ॥ ६ ॥
अमे नुराना वस्त्र आपीयो । मारे पंच आभुषण रासरे ॥ ७ ॥
धवल सतगुरू ब्रह्माजी बोलीया । धवल बोल्या छे जय जयकाररे ॥ ८ ॥

२८५ (वधावा)

गोर ब्रह्माजी गोर ब्रह्माजी भले हो वधावना गाइये ॥ धृ ॥

आखर वेला आइरे मुनिवरो भाई ।
तेणी कोण कोण अेंधाणी कहिये ॥ १ ॥

अखंड वरने हुं वरी रे- अखंड, अभंग अनादि अशा परमेश्वराशी मी लग्न लावले (लय लावून तद्रुप झाले.) सतगुरू मुझे परणाइ रे - सतगुरूनी आत्मबोध देऊन माझे लग्न (लक्ष्य) त्या परमेश्वराशी लावून दिले. त्रीवेणीने मांडवे सार-त्रीवेणी त्रिखुटीच्या ठायी म्ह. भृकुटीच्या मध्ये सुशोभित असा मंडप टाकला. तुरीया तोरण- त्या मंडपाचे द्वारावर तुरीया भुमिकेचे म्ह. गुणातीत अवस्थेचे तोरण बांधले. गैबी नगारो- कुदरती नगारे, सनया, चौघडे, वगैरेचा अनहद बाजाचा नाद लावला. सतीया तेडावजो- सुरत-ध्यान, तंद्री, नुरत-अमृतस्त्रावी शक्ति, क्षमा-निरहंकार वृत्ति, दया- परोपकार बुध्दि ह्या सात्विक सति देवता मंगल गायन करण्याकरीता तेथे आल्या. सतीयो तेडावजो-सत्-सत्संग, संतसमागम, संतोख-परमसंतोष, गीनान- आत्मज्ञान, अजंपा जाप-कुदरती सोहं जाप हे चार सत्यवान देव अभिष्ट चिंतन करण्याकरिता आले. काचो चुडो काहाडियो- माझे कच्चे, पिचके कंकण काढुन अखंड अभंग अक्षय कंकण माझ्या हातात भरले अमे नुराना वस्त्र आपीयो मला नेसायला दिले. पंच अभुषण-अकर्म- निष्काम बुध्दि, अक्रोध- निर्द्वन्द्व, निरहंकार- नित्यसत्वस्थ, निर्मोह- निर्योगक्षेम, मायातीत- त्रिगुणातीत अवस्था हे पंच आभुषण अलंकार मला प्राप्त झाले.

कलजुग वेला बहु कठन छे रे भाइयो ।

तमे मली मली करणी कमावो रे ॥ २ ॥

धुंधुकारनी ते कोण अेंधाणी कहियो ।
तो गुरू इमामशहा कथीने संभलावीयो ॥ ३ ॥

छत्रीस जुग चौऱ्यायशी चौकडी कहियो ।
तो ध्यान धरीने एक इंड निपायो ॥ ४ ॥

फोडी इंडने स्वामीये· त्रीभुवन रंचियो ।
तो सरज्या ब्रह्मा विष्णु देव महेश्वरो ॥ ५ ॥

त्रण मुरत अेक ज्योतसु खेलो ।
तो नुर छे जींवनो गुव्हाइयो ॥ ६ ॥

आठ लाख करण सतगुरूये भगती किधी ॥
तो तेणी अेंधाणी जंबुद्विप दिधीये ॥ ७ ॥

चेतीने चालो ने आगम विचारो ॥
तो गुरू गतमाहे तमे नीत नीत मळो ॥ ८ ॥

घट पाट थापीने नुर जो पीजो ॥
तो खरी दसोंदी ताहा आलजो ॥ ९ ॥

पाच करोडीशु प्रल्हाद तारीयो ।
तो सात करोडीशु हरिश्चन्द्र राये हो ॥ १० ॥

नव करोडीशु पांडव तारीयो ॥
तो बारा करोडीसु सतगुरू ब्रह्माजी हो ॥ ११ ॥

अनंत करोडीसु कमला कुंवर आवीया ॥
तो कमलाकुंवर शिर छत्र ढालसेजी हो ॥ १२ ॥

गिनान महारस बोल्या गुरू इमामशहा ॥
तो छेल्ली छे अेंधाणी जी हो ॥ १३ ॥

पद २८६ वे

चाल-भक्ती अेवी रे भाइयो अेवी **राग-माड**

दिल विलोया निजब्रह्म मीला । लंपट पडदा खुला ॥ धृ ॥

तनकी मटकी दुध गीनानो । नेचा जामीन दिनो ॥
चन्द्र सुरज दो रबी बनायो । सुरत नुरत तनो ॥
सुक्षमना येचो माखन निकला । लंपट पडदा खुला ॥ १ ॥

उस माखनकु ले छई सुक्षमना । इनमीन सुन असमाना ॥
इन सुनमे जाये समाना । आपही आप बहाना ॥
मिट गई दुविधा भाई एक सला । लंपट पडदा खुला ॥ २ ॥

ब्रह्मनामकी जाल करके । ऊपर माखन धर दिनो ॥
खटी महिका अंश जलाके घृतमे घृत समानो ॥
उठी खुसबोइका धमक चला । लंपट पडदा खुला ॥ ३ ॥

दिल विलोया-दिल दोहन करून, हृदयशुध्दि करून ब्रम्हज्ञान रूपी दुध काढले. निज ब्रह्म मिला-आत्मस्वरूपाची प्राप्ती झाली. लंपट पडदा खुला- माया, अज्ञान, अविद्यारूपी पडदा दूर झाला. तनकी मटकी- शरीराचे मडके केले. दुध गीनानो- त्यात ज्ञानरूपी दूध घातले. नेचा जामीन दिनो- सदसद्विवेक बुध्दिचा दांडा त्यात घालुन ते ज्ञानदुग्ध मंथन केले चंद्र सुरज दो रबी बनायो-चद्रनाडी म्ह इडा व सुर्यनाडी म्ह लय, तंद्री यांच्या योगाने दृढ ध्यान करून, दीर्घकाळपर्यंत ताणुन धरून म्ह दृढ अभ्यास करून. सुक्षमना अेचो माखल निकला- प्राणायामाच्या दृढ अभ्यासाने सुषुम्ना नाडीमधून कुंडलिनी शक्तिस खेचून काढा. उस माखनकु ले छई सुक्षमना- त्या कुंडलिनी शक्तिला सुषुम्ना नाडीने वर ओढुन भ्रुकुटी मध्यात आणले. इन सुननमे जाय समाना- त्या शुन्याकार महदाकाशात त्रिवेणी संगमाचे ठायी असलेल्या अग्नीचक्रात ती कुंडलिनी शक्ति स्थिर झाली. मिट गई दुविधा- सर्व प्रकारची दुविधा-दुग्धा- द्वैत भावना नष्ट होऊन केवळ शुध्द लोणी रूप ती शक्ति स्थित झाली. ब्रम्हनामकी जाल करके- ब्रह्मनामाचा म्ह. अजपाजाप रूपी अग्नी प्रदिप्त करून अग्निचक्र वा आज्ञाचक्रचे ठाया कुंडलिनी शक्तिरूप लोणी तापवा. खटी महीका अश जलाके- अष्टमा सिध्दिरूपी व लोकेषणा, वित्तेषणा, पुत्रेषणा वगैरे आसक्तिरूपी खटास भाग जळून गेल्यानंतर जे केवळ शुध्द चैतन्य शिल्लक राहते तेच शुध्द घृत होय. उठी खुसबोइका धमक चला- ते शुध्द तूप प्राप्त झाल्यानंतर जो सुगंध दरवळतो त्याचे काय वर्णन करावे? तो सुगंध म्हणजेच आत्मपद प्राप्ति होय.

सदा सुखी रहो चवथे पनमे । काम ही क्रोध हराना ॥
कपट मनकु फाड तोडके । आप भेद पछानो ॥
शिवपुरी कहते घटचंद्र निकला । लंपट पडदा खुला ॥ ४ ॥

पद २८७ वे

निंद करता निंद्रा आइ रे । निंद्राये गई सारी रातजी ॥ १ ॥
निंद करता दिन वही गया रे । तो प्राणी पडा जमने हातजी ॥ २ ॥
पाछम बैठा स्वामी राजा । आगळ देसे तमने मारजी ॥ ३ ॥
रखीयाने तारवा स्वामी आवीया । तो दैत्यना करवा संघारजी ॥ ४ ॥
सुक्रीत होये तो संचलोरे वीरा । तो काहे वलंभो वारजी ॥ ५ ॥
काल करो तो प्राणी आज करो । तो काल आडो छे कालजी ॥ ६ ॥
जेवा मछ तेवा मानवी । तो प्राणीको चिंता पडसे जालजी ॥ ७ ॥
तीरथ क्षेत्रे भुत खाना व्यापे । तो धरम न रहे लंगारजी ॥ ८ ॥
स्वामी सरोवर असे पीयासा । तो स्वामी तमे त्रुटो अमे आसजी ॥ ९ ॥
तुही आदि अंतनो स्वामी । तो जंबुद्विपमाहे लेसे अवतारजी ॥ १० ॥
सतगुरु प्रसादे आ सेवक बोले । तो स्वामी मारा गुन्हा माफ करोजी ॥ ११ ॥

पद २८८ वे

पीहु भेद तत्व नाम लीजे ॥ धृ ॥
पीहु अेक इस धरतीमाहे भरीया । दुनिया उसकी है साजी ॥ १ ॥
अेक अविंचल सर्वेना स्वामी राजा । मिंटीकी अवर सब बाजी ॥ २ ॥

चवथे पनमे-चवथ्या उन्मनी अवस्थेत जाऊन पोहोचल्यानंतर तेथे काम,क्रोध,कपट,द्वेष,तिरस्कार वगैरे सर्व दुर्गुणांचा लोप पावून शुध्द आत्मपदाची प्राप्ती होते. संचलोरे-संचित करा,साठवून ठेवा, सुकृत्यांचा संच करा. काहे वलंभो वार-कशाकरिता उशीर करीत आहांत? त्वरा करा. काल आडो कालजी-तुम्ही म्हणाल उद्या करु परवा करु पण आज आणि काल यांतच काळरुपी काल आडवा आहे. हा केव्हा येवून ठेपेल याचा नियम नाही. दुनिया उसकी साजी-परमेश्वर या सृष्टिमध्ये अनंत रुपाने भरलेला असून ही दुनिया त्यानेच सजविलेली आहे. मिटीकी सब बाजी-परमेश्वर केवळ एकमेव अविंचल आहे पण बाकीची सर्व जड रचना ही मातीपासून निर्माण झालेली व मातीतच लय पावणारी आहे.

अपने जीवडानी चिंता मुनिवर कीजे । अपने जीवने नरक ना दिजे ॥ ३ ॥
पढो सुनी देखो बोलो जैसा । पण भाई भेद न जाणो ऐसा ॥ ४ ॥
वीन भेदे तमे करणी कमावो । मोक्ष ना पावो तैसा ॥ ५ ॥
मन कुंची मंदिरमे राजा । पेसे न सकेरे भाई मुनिवरा ॥ ६ ॥
बीन गुरुमंत्रे कोई स्वर्ग न लहसे । गुरुमंत्र है कुंची तेरी ॥ ७ ॥
बीन गुरुमंत्रे स्नान संध्या करावे । सुनो सो कहुं कैसा ॥ ८ ॥
हात पग काया है सारी । पण सीर नही है तैसा ॥ ९ ॥
पुष्प संगे जेम मसक सवारे । पीवो जेम जेम पानी ॥ १० ॥
आप मुरादा पाख न होवे । जेऊ कुत्ता पीवे पानी ॥ ११ ॥
पाख पानी फरमानी हवा । सरवर नदीया जानी ॥ १२ ॥
आप मुरादा पाख न होवे । जो धुवे सो पानी ॥ १३ ॥
अेक पानी जे सर्वे नदिया । दुजा कुवा वखाणी ॥ १४ ॥

जीवडानी चिंता-हे मनुजा,आपल्या जीवीताच्या सार्थकाची जन्मसाफल्याची चिंता कर, जीवाला कर्मगतीच्या जंजाळात टाकू नकोस. बीन भेदे मोक्ष न पावे-तुम्ही कितीही ज्ञान ऐकलेले असेल, संपादन केलेले असेल पण त्या ज्ञानाचा भेद जाणू शकला नाही तर मोक्ष दुर्लभ आहे, केवळ वाचिक पढिक ज्ञानाने मोक्ष मिळणार नाही. मन मंदिरमे राजा-मन मंदिरात अनंत चैतन्यरुप आत्माराम वसलेला आहे पण तेथे सहज जाता येत नाही, त्या मंदिरास मायाविकार रुप उपाधीचे मोठे कुलूप लावलेले आहे. गुरुमंत्र है कुंची-गुरुमंत्र-गुरुमार्गरुप कुंची-किल्ली घेवून मन मंदिराचे द्वार उघडा म्ह.आत्मराजाचे दर्शन होईल. सीर नही तैसा-हात, पाय, उदर वगैरे सर्व अवयव आहेत पण शिरच नसेल तर त्या धडाचा काय उपयोग? तद्वत जप, तप, व्रत, उपवास, श्रवण, कीर्तन, स्नान, संध्या वगैरे सर्वकाही केले पण गुरुकडून मंत्र-दीक्षा आणि मार्गदर्शनच जर घेतले नाही तर त्याचा काहीही उपयोग नाही. ते शिर नसलेल्या धडाप्रमाणे निरर्थक होय. पुष्पसंगे मसक सवारे-फुलाचे संगतीने मच्छर देव मूर्तिवर पडावे व देव पूजेच्या वेळेस फुलाबरोबर मच्छरसुध्दा पुजिले जावे पण मच्छराने समजावे ही माझीच पूजा होत आहे त्याप्रमाणे. आप मोरादा-आपमति, आत्मप्रौढी मिरविणारा जीव कदापि पावन होत नाही. कुत्ता पीवे पानी-ज्याप्रमाणे पितरांच्या श्राध्दाकरीता तयार केलेली खीर कुत्र्याने खावून टाकावी ते पुण्यही नाही व पापही नाही निरर्थक आहे तद्वत गुरुप्रचितीशिवाय मिळविलेले ज्ञान निरर्थक समजावे. सरवर नदिया जानी-नद्या, सरोवर, तळे, विहीरी वगैरे तिर्थक्षेत्रावरील पाणी पवित्र मानले जाते कारण पाणी स्वतः निर्मल आहे व ते दुसऱ्यास निर्मळ करते.

त्रीजो शहरो भीतर पानी । सोभी गंधा पानी ॥ १५ ॥
सतगुरुके कहिये जे चाले । सो स्वर्ग मुकाम पाया ॥ १६ ॥
अनंत रुपे जो आप किया । सो पीहु अेक साच पतीजे ॥ १७ ॥

पद २८९ वे

प्रभुजी तोरा डर लागो अेक दिनको ॥
अेक दिनको रे घडी पलको । सैयाजी तोरा डर लागो एक दिनको ॥ धृ ॥
काचा मटीका घडा घडीयो । फुटता न लागे वेरनको ॥ १ ॥
काया तेरी हे फुलनकी वाडी । मृग चरे हरीया बनको ॥ २ ॥
माया फुलडे जीव तु लोभींयो । स्मरा नही आत्मरतनको ॥ ३ ॥
जिस दिन स्वामी प्रलय रचासे । लेखा लेसे तील तीलको ॥ ४ ॥
अपराधी जीव तो अगनीमा जलसे । कर्म भोग न टळे किसको ॥ ५ ॥
जीकर करीने जो स्वामीने ध्यावे । ब्रम्हज्योत जागी तिसको ॥ ६ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई । अैसा हवाल अेक दिनको ॥ ७ ॥

पद २९० वे

हरी बोली हरी बोलो हरी बोलो जना ॥
प्रभु चरणी चित्त लावी रे मना ॥ धृ ॥
जई मुलने मगने होतो माता गर्भी ॥
तई तोये केम संभारु गोविंद ॥ १ ॥
संसारमा आवीने मायामा भुलीयो ॥
सुख दुःख भोगमा फसाई पडियो ॥ २ ॥

शहरो भीतर पाणी-गांवोगावच्या शेजारुन वाहात जाणाऱ्या नाल्याच्या रुपाने घाण पाणी नद्या सरोवरांना मिळते. त्याठिकाणी अपवित्र भेद राहात नाही. पण म्हणून नाल्याने 'मी पवित्र, शुध्द, निर्मळ आहे व तीर्थरुपाने पूजिला जातो' असा भाव आणू नये. तद्वत ज्ञानी मनुष्याने 'मी ज्ञानी आहे, मला गुरुकरण्याची काय आवश्यकता आहे?' असा अहंभाव आणू नये. सतगुरुके कहे-सतगुरुच्या मार्गदर्शनानुसार वागण्यानेच आपल्या नीज स्थानाची प्राप्ति होईल. सतगुरु कृपेशिवाय मोक्ष दुर्लभ आहे. अनंत रुपे-ईश्वर अनंत चैतन्य रुपाने सर्वत्र भरलेला आहे. हा भेद गुरुशिवाय समजू शकणार नाही. वेरनको-कच्चा मातीचा घडा फुटण्यास, विरण्यास वेळ लागत नाही तद्वत नाशिवंत.

सुख ने दुःख अे तो कर्मना फल छे ।
हरी भजन बिना ते नही टलसे ॥ ३ ॥

जाके नामथी भवसागर तरीयो ॥
तेणे जपता आलस केम करीयो ॥ ४ ॥
कहेत इमामशहा सुणो मोरा भाई ॥
गुरु चरण बीन मुगती ना होई ॥ ५ ॥

पद २९१ वे

शहर वरजा गाम स्वामी मारा तखत रंचाव्याजी ॥
तो नव खंड उपर स्वामी मारा त्रुटाजी ॥ १ ॥
गुरु इमामशहा गुरु मारा मंदिर सिधाऱ्याजी ॥
तो हेते प्रीते स्वामी मारा मळीयाजी ॥ २ ॥
गुरुये आपी दसवंतने मांगी आशिषजी ॥
तो गुरुये किधी कृपा अपारजी ॥ ३ ॥
सोनानी फुलडी गुरुशु वधावाने चाली ॥
तो दुधे पखाल्या गुरुजीना पायजी ॥ ४ ॥
भाई ते पुछे मारा जीवना गुरुजी ॥
तो मारा स्वामी शुं शुं कहियाजी ॥ ५ ॥
मारा स्वामीना वचन अमने संभळावोजी ॥
तो किये करतब जीवडो छुटेजी ॥ ६ ॥
खरी दसोंद दे मारा रखेशर वीराजी ॥
तो हाल वायके जीवडो छुटेजी ॥ ७ ॥
खरी दसोंद अपनो गुरुजीनी पुजाजी ॥
तो साची करणीये जीवडो छुटेजी ॥ ८ ॥
गरभ वासनी दिधी वाचा पालसोजी ॥
ताहा लगी जीवडा अपना न छुटेजी ॥ ९ ॥
जेनी वागी छे वाजींत्रने टळे आ फेराजी ॥

तो सतगुरुनामे भाई मुनिवर चढसेजी ॥ १० ॥
सतगुरु नामे तमे साचु करीने स्मरोजी ॥
तो अेवा लाड स्वामी लडावसेजी ॥ ११ ॥

पद २९२ वे

चाल-दिनानाथ अब बा तुमारी **राग-तिलंग**

सोरट माहे हो संचऱ्या । चढी गया गड गिरनार ॥
गंगा न्हावोरे माहे गोमती । ते नर गया जन्महार ॥ धृ ॥
साधु हुवा केम जाणीयेरे । न मिटे मनकी भ्रान्तरे ॥
प्राणपुरुष खोज्या नही । पायो नही अेक तत्वरे ॥ १ ॥
तेल कढइमाहे कडकडे । माहे दिसे छे चंद्र ॥
दिसे पण दाझे नही । अेवा सरस गोविंद ॥ २ ॥
अेक बुंद पाऊळ तणो । सप्त समुद्र नही तोल ॥
जग सारा हो प्यासा फिरे । पीवे सिंचन हारे ॥ ३ ॥

सोरट माहे संचऱ्या-सोहं हंसाची अजपा जापाची एकसारखी लय धरुन, प्राणायामाच्या प्रदेशात संचार करुन. गड गिरनार-पाठीच्या कण्यामधून मेरुदंडातून सुषुम्ना नाडीच्या साह्याने कुंडलिनी शक्तिला वर चढवा. गंगा न्हावोरे माहे गोमती-या शरीररुपी घुमटामध्ये गंगा यमुनांच्या त्रिवेणी संगमात-भ्रुकुटीमध्यात स्नान करा. ते नर गया जन्म हार-जे हा त्रिवेणी घाट चढून या त्रिवेणी संगमावर स्नान करुन गेले ते पार उतरुन गेले त्यांच्या जन्माचे पुरेपूर कल्याण झाले. साधु हुवा-सत्पुरुष अथवा सत्साधक मुमुक्षु कोणास म्हणावे ज्याच्या मनात सर्व भ्रमन्त्या मिटलेल्या आहेत व जो योग साधन मार्गात दृढ वैराग्याने युक्त निश्चल-अढळ आहे तोच खरा सत्साधक होय. प्राण पुरुष-ज्याने देही मंथन करुन आत्मशोधन केले नाही त्याला कोठून त्या आत्मतत्वाची प्राप्ति होणार? तेल कढईमाहे कडकडे-कडकडीत तापलेल्या तेलाच्या कढईत चंद्राचे प्रतिबींब पडले तरी त्या बींबास अथवा प्रतिबींबास तप्त तेल जाळू शकत नाही. कढईत प्रतिबींब दिसते पण जसे अलिप्त असते तद्वत सुखदुःखरुपं कर्माच्या भट्टीत आत्मा आणि परमात्मा हे अलिप्त असतात पण सुखदुःखाचे आघात जीवास-मनास भोगावे लागतात. आत्मा अलिप्त साक्षीभूत असतो. एक बुंद पाऊळ-सद्गुरु चरणामृताच्या एक बुंदाची थेंबाची बरोबरी सप्त समुद्रसुध्दा करु शकत नाही. परंतु सद्भावनेने ते प्राशन करण्याची ओढ ज्यास लागली आहे त्यासच त्याचे महत्व पटेल, बाकी जग तर सप्त समुद्रभर पाणी पिऊनही तृषार्तच राहील.

वन जो गया अर्जुन ना छुटे । तजीया अन्न ने वस्त्र ॥
घर जो माहे अर्जुन बंद नही । की होवे निहंचल मन ॥ ४ ॥
जलमाहे वसेरे कमलनीं । उदके प्रवेश ना थाये ॥
अेवा चिन्ह मारा दासना । हुं तो कहुं छुं निर्धार ॥ ५ ॥
अेक दिवो आकाशी जले । बीजो गड गिरनार ॥
त्रीजो दिवो तत्व पामसो । बोल्या छे कृष्ण मुरार ॥ ६ ॥

पद २९३ वे

चाल-सोरट माहे हो संचऱ्या **राग-तिलंग**

सतगुरु आवो देश अमारडे । जहा छे सदा वसंत ॥
सदके वरणना फुलडा । तेहनो न आवो संत ॥ १ ॥
मृदंग वाजे वन मुंडे । अने मुख वीना गाये गीत ॥
रयेणी दिवस नव मले । ताहा नही उष्णने शीत ॥ २ ॥

वन जो गया-अन्न,वस्त्र,भोग,विलासाचा थोडक्यात म्हणजे संसाराचा त्याग केला व सन्यस्त वृत्ती धारण करुन योगसाधना करण्याकरिता अरण्यात गेला पण आसक्तिचा त्याग झाला नाही तर त्याचा काय उपयोग? त्यापेक्षा घरीच राहून, संसार करुन, आसक्तिचा लय करुन मन योगसाधनांत निश्चल दृढ स्थिर करा. जलमाहे वसे कमलनी-कमलपुष्प पाण्यामधून उद्‌भवते, पाण्यातच विकसित होते पण पाण्याच्या स्पर्शापासून अलिप्त असते. तद्वत तुम्ही संसार करा. सर्व कर्मे करा पण कर्तृत्वाभिमानापासून दूर रहा. सर्व फळ ईश्वरार्पण करुन स्वत: निर्लिप्त रहा. एक दिवो आकाशी जले-एक दिव्य ज्योत आकाशामध्ये तळपत आहे. दुसरी दिव्य ज्योत आत्मा रुपाने मेरुदंडाच्यावर असलेल्या सहस्त्रारचक्रात तळपत आहे व तिसरी ज्योत तत्वोपदेशक गुरुचे ठायी आत्मज्ञान रुपाने विलसत आहे. त्या ज्योतीच्या उज्वल प्रकाशाचा आधार घेवून संसार भवाटवींतून सुरक्षितपणे पार निघून जा. देश अमारडे-सतगुरु महाराजांचे आमच्या हृदय प्रदेशात आगमन झाले. सदा वसंत-त्या योगे आमच्या हृदयात जणू सदा सर्वकाळ वसंत ऋतुच फुलला असे हृदय पुलकीत झाले. सदके वरणना फुलडा-सद्‌वर्तनरुपी फुले फुलून त्यांचा अनंत अपार सुगंध सौरभ सर्वत्र दरवळला. मृदंग वन मुंडे-न वाजविताच टाळ मृदंगाचे नाद सुरु झाले. मुख बिना गीत-गायन न करताच सिध्द पुरुषांचे सिध्दी गीत सुरु झाले. रहेणी दिवस न मले-दिवस आहे किंवा रात्र यांचे भान हरपले. उष्णने सीत-ऊन तळपत आहे की थंडी पडलेली आहे याची शुध्द राहिली नाही. एवढे सतगुरुच्या ध्यान साधनेनुसार मग्न झालो की कशाचीही दृश्य जड-जगताची जाणीव राहिली नाही.

इंद्रिय गोचर नही । नही कालने करम ॥
पवन प्रवेश न करे । अने जहा छे परब्रह्म ॥ ३ ॥
संतजन तहा मेलो करे । जहा नही बिंदू ने नाद ॥
त्रिगुणातीत तहा मले । जो मटे अहंवाद ॥ ४ ॥
आकाशथीरे उचेरडु । तेणु नही रे नाम ॥
सेज सूनना लीये । अने पेखु पुरण धाम ॥ ५ ॥
गुरु गम वीना नव पामीये । अने वाट कठण सदकेरी ॥
किडी पग देइ नं सके । अेवी साकडी सेरी ॥ ६ ॥
मन मरदी मरजन करे । तारे ज्योति ते भाले ॥
खगाकार ताहा थई रहो । पाछा कोइ नव वले ॥ ७ ॥
गगन हिमाले जे गला । ते तो जाये न आवे ॥
प्रेमानंद प्रभू पेखता । वस्तुमा वस्तु समाये ॥ ८ ॥

पद २९४ वे

सर्वे जुग पहेला सत धर्म पेदा कर्या रे ॥
जेमणे साचा करी सेव्या ते नर पार उतर्या ॥
क्रिया चित्ते धरो आणे पंथे मळो आणे धर्मे मळो ॥
जो धर्मे ध्यावो वीराभाई वैकुंठमा जावो ॥ १ ॥

इंद्रिय गोचर नही-परब्रह्म तत्व इंद्रियांच्या जाणिवेच्या पार आहे त्या ठिकाणी काळ अथवा कर्म प्रवेश करु शकत नाही. एवढेच नव्हेतर हवेचा सुध्दा जिथे संचार होवू शकत नाही असे ते तत्व अतीन्द्रिय अगोचर सूक्ष्म आहे. संत जन ताहा मेळो करे-नाद व बिंदू यांच्याही पार त्रिगुणातीत व अहंतत्वासहि उलंघून जाणारे म्हणजे अहं तत्वाचा जिथे लय होतो अशा त्या परब्रह्म तत्वाचे ठायी सतजन-सत्साधक-सिध्दगण लय लावून राहतात. आकाशथी-उचेरडू-आकाशाहून उंच व अतिव्याप्त नामगुण रहित महद्शुन्यात सामावलेले सहज शून्याकार पूर्ण ब्रम्हधामात प्रवेश करुनच ते जाणता येते. गुरु गम बिना-योग्य, सिध्दगुरुच्या मार्गदर्शनाशिवाय तिथे प्रवेश करता येत नाही, मुंगीचा पायही जिथे सामावू शकणार नाही अशा अति संकोचित, अतिगूढ, अगम्य, सूक्ष्म असा तो ब्रम्हधामात जाण्याचा मार्ग आहे. मन मरदी-मन मारुन मन:संयमन करुन मनासहित दशेन्द्रिये दमन केल्याने त्या दिव्य ज्योतिस्वरुपाचा साक्षात्कार होतो. त्या ज्योतिस्वरुपात ब्रह्मधामात प्रवेश केलेला जीवात्मा परत येवू शकत नाही. कर्मगति-जन्ममरणरुप आवागमनाच्या फेऱ्यातून मुक्त होतो. वस्तुमा वस्तु समाये-ज्या सच्चिद्धामामधून हा जीवात्मा आलेला असतो त्याच धामात जाऊन एकरुप तद्रुप होवून विलय पावतो.

आवो ने सतियारा फळ ल्यो आवा रुडा रतने वणझोरे।।
जेथी लाभ धणेरो तेथी पार उतरो।।
क्रिया चित्ते धरो आणे पंथे मळो आणे धर्मे मळो।।
जो धर्मे ध्यावो वीराभाई वैकुंठमा जाओ ।।२।।
त्रणे जुगना भुल्या जीव छेली संधे मळोरे।।
आजे कळजुगना भुल्या रे पापी परले जशो।।
क्रिया चित्ते धरो आणे पंथे मळो आणे धर्मे मळो।।
जो धर्मे ध्यावो वीराभाई वैकुंठमा जाओ ।।३।।
आ देयोने दसोंद पंचभु आत्मा वश करो रे भाई।।
एम बोल्या सतगुरु सहदेव सतियारा फळ ल्यो।।
क्रिया चित्ते धरी आणे पंथे मळो आणे धर्मे मळो।।
जो धर्मे ध्यावो वीराभाई वैकुंठमा जाओ ।।४।।

पद २९५ वे

धन्य धन्य रे स्वामी तोरा पंथ। नारायण तोरा धरम।।
तो रखेशर जीवना उध्दार हुवा ।।१।।
ध्यावो ध्यावो रे आवा सतने धरम। रुडा सतने धरम।।
तो पापने रे तमे परहरो ।।२।।
लोडो लोडो रे आपणा स्वामीना दर्शन। आपणा हरीना दर्शन।।
तो गढरे अमरापुर महालशो ।।३।।
गुणवंता नर अने अगोचर नार। अगोचर नार।।
एक अवगुण थकीरे वीराभाई दूर रहिये ।।४।।
फळ्या फळ्या रे तमारा हो वचन। तमारा हो वायक।।
तो हंसा टबुके नुरे भर्या ।।५।।
दसमे स्वामी मोरे तखत रंचाव्या। देवे रुप धराव्या।।
तो बेठा शिर छत्र ढळावी ।।६।।
गीनान अमीरस बोल्या सतगुरु ब्रह्मा। सृष्टी गुरु ब्रह्मा।।
तमे मेळे रे मळो ने तमे नरहरी ।।७।।

पद २९६ वे

अेजी मेहेर मेहेरामत करो मेरे स्वामी ॥
स्वामीनी सेवा करे सब कोई ॥ १ ॥
अेजी वागे धम धमाने सैन रे सणगाऱ्या ॥
स्वामीने शुध्द मळ्या सऊ कोई ॥ २ ॥
अेजी तरसे पुकारे जेम नीर ने पपैया ॥
गुरुजीना दर्शनना रे उमैया ॥ ३ ॥
अेजी वाडी-ना रोप उखेडी ना नाखो ॥
अेवढो क्रोध ना किजे मेरा स्वामी ॥ ४ ॥
अेजी आठ नव मास उदरमा राख्यो ॥
दसमे बंध कसोटी थी छुट्यो ॥ ५ ॥
अेजी पेटे आव्या सो तो पुत्र न कहिये ॥
अे तो कोई दुश्मनने कोइ दाणी ॥ ६ ॥
अेजी पुत्र ते जे वाद ना खेले ॥
जीवने नारे पाडे जंजाळ ॥ ७ ॥
अेजी पुत्र वीना तो धन रे पियारा ॥
जेम दिवडा विना घोर अंधारा ॥ ८ ॥
अेजी जामो धर्यो स्वमीजीये विलंब ना किजे ॥
स्वामीना जीवडाने थर नहि कोई ॥ ९ ॥
अेजी गीनान अमीरस भणे गुरु सहदेव ॥
गुरु बोल्या छे अमृत वाणी ॥ १० ॥

पद २९७ वे

तुजनेरे वाजेरे वीराभाई ताजणो ।
अने तो तारु काई कंपेरे शरीर हो ॥१॥

मेहेर-कृपादृष्टी. उमैया-उमेद,आतुरता. दुश्मनने दानी-दुर्जन, दुष्ट, दुर्वर्तनी व सज्जन सद्वर्तनी. जंजाळ-कर्मगतीचा फेरा. जामो धर्यो-प्रगट अवतार धारण केला. ताजणो-चाबुक, अंत:काळरुपी चाबुक.

वेळा छे वसमीरे वीराभाई वाटडी ॥
अने आ सतपंथ छे काई खांडा केरी भार हो ॥ २ ॥
आणी आगी वाटडीये रे वीराभाई लाखो गया ॥
अने गया ते अतुली बळ राजा कर्ण हो ॥ ३ ॥
माटे मरणनी वाटडीये वीराभाई लासो गया ॥
अने गया ते राजा रावण सरीखा मीर हो ॥ ४ ॥
कायानी वाडी रे वीरा दिसे कारमी ॥
अने कारमी छे रे काई सघळो संसार हो ॥ ५ ॥
माटे आणी आनी कायायेरे चोरी ना कीजिए ॥
अने चोरी कीजे होये रे वणास हो ॥ ६ ॥
आनी आनी जीभायेरे जुठू नव बोलीये रे ॥
अने जुठु बोले होये उणी आचारी हो ॥ ७ ॥
आ लोभेने लाभेरे जीव तु क्या भुलीयो रे ॥
अने एक थर रहेसे साचा साहेबना सतियार हो ॥ ८ ॥
आ जंतरडामा घालीरे जीव तने काढशे ॥
अने अेक अेक गुनो पुछासे सो सो वार हो ॥ ९ ॥
आ खालडीयु चुंटाशे रे उने उने साणासेरे ॥
अने पोकारीयो पाडे काई गमार हो ॥ १० ॥
आ पापने धरम रे तोळाशे वीराभाई त्राजवे ॥
आपणा सतगुरु ब्रह्माजी छे काई तोळणहार हो ॥ ११ ॥
अेवा अेवा वीतकडारे बंदा शीर उपर बीतसे ॥
तो ये आ सतपंथ छे काई खांडा केरी धार हो ॥ १२ ॥
स्वामी तमे छो माताने तमे छो पिता ॥
अने तमे छो काई कुटूंब परिवार हो ॥ १३ ॥
गीनान बोल्या रे गुरु इमामशहा ॥
स्वामी तमे छो गुन्हा छोडावन हार हो ॥ १४ ॥

अतुली-अतुल्य, बलवान व कर्णासारखा दानवीर. कारमी-नाशिवंत. उणी आचारी-क्रियाभ्रष्ट. सतीयार-सत्यवान, शीलवान. जंतरडामा-यमदूत यंत्रात घालतील. खालडीयु-शरीर. चुंटाशे-गरम सांडशीने चिमटे घेणे. त्राजवे-न्यायाच्या तराजुने. वीतकडा-आपदा,जाच,महादुःख.

पद २९८ वे

प्रगट वेळा रे आवी ढुंकडी । मांड्या छे घटने पाट ॥ धृ ॥
पीवणहारे अमी पीधा । गाफल पीधा छे नीर ॥ १ ॥
पाच करोडी प्रल्हादे अमी पीधा । दसे पीधा छे नीर ॥ २ ॥
सात करोडी हरिचंद्रे अमी पीधा । चौदे पीधा छे नीर ॥ ३ ॥
नव करोडी युधिष्टिरे अमी पिधा । अढारे पीधा छे नीर ॥ ४ ॥
बार करोडी सतगुरुये अमी पीधा । चोवीशे पीधा छे नीर ॥ ५ ॥
आण रे ठाणे रे वहेला आवजो । लावजो खांड ने खीर ॥ ६ ॥
गीनान बोल्यारे गुरु इमामशहा । चेतो चेतनहार ॥ ७ ॥

पद २९९ वे

के जीरे भाई स्वर्गे भुवनथकी इंट जो लाव्या ॥
गोरे लाव्या छे जंबुद्विप माहेजी ॥ १ ॥
के जीरे भाई इंट लाविने गोरे हजुर राखी ॥
गोरे राखी छे ढोलीयानी हेठेजी ॥ २ ॥
के जीरे भाई ढोळीया उपर तप गुरुजीना कहिये ॥
त्या नीत नीत गोठज कीजेजी ॥ ३ ॥
के जीरे भाई गुपत काम मारा मुनिवरने सोप्या ॥
तमे मन भावे रुखेसर आवोजी ॥ ४ ॥
के जीरे भाई अहींना मोलना तमे नाम ना जाण्या ॥
तो गुरुजीना तखत परमाणोजी ॥ ५ ॥
के जीरे भाई नुरनी कोठडीये नर निकलंकी बैठा ॥
तमे जुओ जुओ गीनान विचारीजी ॥ ६ ॥
के जीरे भाई आखरीत वेळा ज्यारे जाहेर करसु ॥
तो ते तमे सही करी जाणोजी ॥ ७ ॥
के जीरे भाई गिनान अमीरस बोल्या गुरु सहदेव ॥
गुरु बोल्या छे उंचज माहेजी ॥ ८ ॥

ढुंकडी-नजीक,निकट. पीवणहार-तनमनाने गुरुशी एकनिष्ठ झालेल्या आर्त जीवात्म्यांनी अमृत समजून गुरुचरणामृत कलश घटपाट पुजेचे तीर्थ (पाऊळ) प्राशन केले. गाफल-अश्रध्दावान अथवा क्रियाभ्रष्ट लोकांना ते गुरुचरणामृत पाण्याप्रमाणेच वाटते. वहेला-सर्व प्रथम, सर्वकामे बाजूस सारुन. खांडने खीर-पुजेला येतांना रीक्त (खाली) हाताने न येता सोबत प्रसाद म्हणून साखर दूध वगैरे जिन्नस आणावे.

पद ३०० वे

धरमीने लाध्योरे लाखेणा फुलडा ॥
अने रहसे ते केटलीक वारजी ॥
वेळा ते पहोचीने फुलडा वणससे ॥
ते जई .....पो देवने दरबारजी ॥ १ ॥
वीराभाई रे शुं शु वृत्त आदर्या ॥
अने मतुरखने न लाग्यो पंथनो भेदजी ॥
सीधा ने वरतरे वीराभाई शीर धर्यो ॥
आपणा रुखेशरने लाग्यो पंथनो भेदजी ॥ २ ॥
हेजी नदीने किनारे रे वीराभाई रुखडा ॥
अने रहेसे ते केटलीक वारजी ॥
आ पवनने पाणी आवे डोलता ॥
ते तो लई जासे डाल समुलाजी ॥ ३ ॥
अेजी कायानी वाडी वीराभाई दिसे कारमी ॥
अने रहेसे ते केटलीक वारजी ॥
जेना तुंबारे जारी जाजरा ॥
ते केम करी उतरसे पारजी ॥ ४ ॥
अेजी साचा ने सुकरीत ते नर उतरी गया ॥
अने डुबवा लाग्या जेने शिर भारजी ॥

लाखेणा फुलडा-लाख मोलाचे अति मुल्यवान असे फुल म्हणजे मानवजन्म. वेळा पहोचीने-वेळ पूर्ण भरताच फुल नाश पावेल त्याप्रमाणे देव दरबारातून उसनवार आणलेला नरदेह परत करावा लागेल. रुखडा-नदी किनाऱ्यावर असलेला मोठा वृक्ष कितीक दिवस पर्यंत टिकणार आहे? डाळ समुलाजी-वारा,पाऊस,पुरामुळे एखादे दिवशी तो वृक्ष समुळ उन्मळून पडेल. तुंबारे जारी जाजरा-ज्याचा पोहण्याचा भोपडा जीर्ण, पिचका व छिद्रे पडलेला असा झालेला आहे तो मनुष्य या भवसागरातून कसा बरे पार पडू शकेल? साचा सुकरीत उतरी गया-जे सत्यवान सत्कृत्यवान असतील ते पार उतरतील ज्याचे गुरुकडून प्राप्त झालेल्या ज्ञानाग्निच्या योगाने कर्म दग्ध झाले ते पार उतरले. डुबवा लाग्या शिर भारजी-ज्यांच्या शिरावर अनेकानेक दुष्कृत्यांचा भार कायम राहिला तो या भवसागरात बुडून गटांगळ्या खाऊ लागला.

अेजी संगाळशाये वधेर्यो कुवर केलइयो ॥

पाच पांडवे भोगव्या वनवासजी ॥ ५ ॥
नळराजा दमयंती मेली नासी गया ॥
रामे मेल्या सीताने वनवासजी ॥
अेजी कठियारो वेचे रे काठी लाकडा ॥
अने हरिश्चंद्र वेचे घरनी नारजी ॥ ६ ॥
तेडा आव्यारे साचा साहेबना ॥
ते लइ जाशे क्षेणु एक माहेजी ॥
नायो ते सेवक बोल्या विनंती ॥
मारा गुरुबिना घडी ना रहेवायजी ॥ ७ ॥

पद ३०१ वे

सेट भणे तमे सांभळो वानोत्रा । लाड लुढा अेव्हारत करजोजी ॥ १ ॥
दुर गया आपन देवसु मळसु । दिधा वचन चितमा धरजोजी ॥ २ ॥
माया पुंजी पासे राखो । जमसु करो वहेवारजी ॥ ३ ॥
थोडु थोडु लीजो दिजो । वाट विचारीने चालोजी ॥ ४ ॥
भार भर्या जेम थोडू चालो । पंथ विचारीने चालोजी ॥ ५ ॥
दाहे छे तन तने देऊ सीखावन । घणी घणी लोभ उपायोजी ॥ ६ ॥
गोप आगोप बहु दिन आव्या । माता पिता वीन पाळोजी ॥ ७ ॥
केटलेक दाढे नगर पोचता । सेट थइने बैठाजी ॥ ८ ॥
मोठी पेढी मोटा अेव्हारता मोठा मंदिर जो पायाजी ॥ ९ ॥
मारो मोरो करीने सगरो किधो । लोभा हयामा पडीयाजी ॥ १० ॥
पाने फुले सेज बिछाया । तीरथ ना किधा काहिजी ॥ ११ ॥
सेटजीना जीम लेवा आया । बैगी गुमाता चालोजी ॥ १२ ॥
उटाला कुंची रहीवा पाम्या । सेट चाल्या रीते हातेजी ॥ १३ ॥
कुटम परिवार मळी वळन वळाया । फुटी हंडी आ तेजी ॥ १४ ॥

संगाळशाये केलइयो-श्रीयाळ राजाने सत्व रक्षणाकरिता चिलीया बाळाचा वध केला. मेली नाशी गया-सोडून, त्यागून निघून गेला. तेडा आव्यारे-आमंत्रण आले. वानोत्रा-गुमास्ता. लाडलुडा-लाभदायक. अेव्हारत-व्यवहार. मायापुंजी-धनसंपत्ती.

कुटम परिवार मळी वळन वळाया । कीधा कामालोळाजी ॥ १५ ॥
पुर्व जनममा वहीना नामा । वही वगत सुल्याजी ॥ १६ ॥
सेट वानेतर लखे ज बैठ्या । दऊत कागळ हातेजी ॥ १७ ॥
पाने पाने पाप लखाया । धरम न अक्षर सुजेजी ॥ १८ ॥
हिसाब देता जीभकु चावे । वही वाचता द्रुझेजी ॥ १९ ॥
पाने पाने खोट ज पाई । सर्वे दिसें दिवाळजी ॥ २० ॥
पाने पाने सेज तुलाई । व्रत न किधा काहीजी ॥ २१ ॥
मोठी पेढी मोटा अेव्हारत । कुडा कांधळ भारीजी ॥ २२ ॥
मोटा अेव्हारत मोठी पेढी । पंसज दाटी मारीजी ॥ २३ ॥
अेक उत्तर स्वामी मजने पडिया । सहु कुडी मळी खोदोजी ॥ २४ ॥
गीनान महारस बोल्या गुरु सहदेव । पातक नामे वाळोजी ॥ २५ ॥

पद ३०२ वे

त्रण जुगना जीवडा धर जाइ पोहता । तमे वेद वाइक चालोजी ॥ १ ॥
चवथो जुग कळजुग ने कहिये । प्रभू माणस रुपे आयाजी ॥ २ ॥
मनमा भाव धरीने भक्ति करो । गुरु ब्रह्माजीनो नाम पछानोजी ॥ ३ ॥
गुरु ब्रह्माने स्मरो तो तारी जिकरी । तेनी जिकरीत जीवडो छुटेजी ॥ ४ ॥
तारो होय सो तू भाव राखो । आगळ सागर पार उतारेजी ॥ ५ ॥
रात्रदिवसं तमे आवी मळो वीरा । अे झलक अेळो छे वारोजी ॥ ६ ॥
चेतनहारा तमे चेती सको वीरा । तारा वळता जीव पछतासेजी ॥ ७ ॥
तन मन सेवे गुरुने पाय लागो वीरा । अनंत फळ मळी खासोजी ॥ ८ ॥
दुनिया रे फुनया उडी करी जाये । तारा देखत दिन जासेजी ॥ ९ ॥
अनंत करोडीनो भरण भरावसे । तमे सौ संग चालो साथेजी ॥ १० ॥
कहे गुरु ब्रह्मा रखेशरा जीकींर करो । अेने जीकरीत जीवडो छुटेजी ॥ ११ ॥

द्रुझेजी-थरथर कापणे, कुडा कांधळ-हप्त्याने रक्कम भरण्याचे खोटे करारनामे. झलक-दुनियेचा झगमगाह क्षणिक आहे. फुनया-फुगा.

पद ३०३ वे

निंद्रा तजो वीराभाई । तमे गीनान विचारो मोरा भाई ॥
टाणु टाणु मिठडु बोलीये । गुरु गत गंगाने भावे मोरा भाई ॥ १ ॥
जेहुना हृदयमा साचा साइ वसे । तेहुने निंद्रा नही आवे ॥
जेहुना हृदयमा मीठा गुरु वसे । तेहुने आन ना भावे ॥ २ ॥
दान ना दिधा रे वीरा ते तो । रहेसो देव लोकथी दूर ॥
आलजो आलजो साचा सादने । ते तो उतरो पेले पार ॥ ३ ॥
साकळी सेरीमा गुरु मळ्या । अमर लोकसु वहेवार ॥
नमी नमी काठडो काडीये । गुरुजीने करो प्रणाम ॥ ४ ॥
वन वन अगर न नीपजे । जळ जळ कमळ नही होये ॥
अे गीनान बोल्या गुरु इमामशहा । गुरुना भाक्या झुटान होये ॥ ५ ॥

पद ३०४ वे

राग-थरथरी

करगरी करु अरजी । अरजी सुणो दीनानाथजी ॥
दु:ख दावानळ आवीयु । छोडावा छोगाळा नाथजी ॥ १ ॥
थाय धाऱ्यु तुज तणु । देखी दीन गभरायेजी ॥
ज्ञान नही कळबळनु । अेथी अंग अफळायेजी ॥ २ ॥
काची माटीनु खोळीयुं । स्वामी ताप न सहेवायेजी ॥
काटे घाली तन तोळीयु । स्वामी सेवक कहेवायेजी ॥ ३ ॥
न्याय करशो तो कृपाळा । अम आरो नही कोईजी ॥
माफी मागु मारा मीठडा । पत बनानी होयेजी ॥ ४ ॥

टाणु टाणु-क्षणी क्षणी. आन ना भावे-ज्याच्या हृदयात गुरुचे स्मरण अथवा ज्ञान वसलेले आहे त्यास अन्य काहीही आवडत नाही. आलजो-निरहंकार बुध्दिने दान करा. साकळी शेरीमा-अती कठीण अशा मार्गात गुरु मिळाले, मार्गदर्शक लाभले. काठडो काढीये-मनातील कुड कपट,कुकल्पना वगैरे सर्व काढून टाकून निर्मळ बनून सदैव नम्र भावाने गुरुस अनन्य शरण जावे. वन वन अगर न नीपजे-वनामध्ये सर्वत्रच चंदनाचे वृक्ष वाढत नाही, क्वचित ठिकाणीच होतात. जळ जळ कमळ न होवे-सर्वच जलाशयात कमळ उगवत नाही. करगरी-आजीजी करुन,काकुळतीस येवून. अफळायेजी-आपटून.

कळीये काळु वरता वायु । करे अधर्मना कामजी ॥
जुलमी जुगमा जी कलियुग । लीला अनंत अपारजी ॥ ५ ॥
गुण अगणित तु भर्यो । अवगुण लवलेश नहिजी ॥
अवगुण मम आप परहरो । जाऊ बीजे हवे कायेजी ॥ ६ ॥
धर्म मारग तो रुंधीयो । पाम्या परपंच पाखंडजी ॥
दाम मायामा खुंदीयो माया । खीले पड्या पंडजी ॥ ७ ॥
लाई सुतक गणे नही । नही माने दिन रातजी ॥
प्रगट हरीने पेखे नही । न सुजे धर्मनी वातजी ॥ ८ ॥
मादक आहार मुके नही । खाय खर्चे अपारजी ॥
टेव टेवाई चुके नही । लाग्या अवळे पंथजी ॥ ९ ॥
लशण डुंगळीना दामथी । हिंग तंबाखुनी ताणजी ॥
मन डगे नर नामथी । नव रुचे वेद वाणजी ॥ १० ॥
कुटेवे चढी कुटाय छे । करती कुलटाना कामजी ॥
प्रतीत प्रजाने परहरे । पेट पामे ठामो ठामजी ॥ ११ ॥
सतपंथी सतपंथ त्यागी । करे मन गमता मेळजी ॥
ज्ञान ध्यान थी भागीने । खेले कुलडना खेलजी ॥ १२ ॥
नरजी हवे तो निहारजो । अति थयो अधर्मजी ॥
भुलेल भमताने वाणेजो । छोजी शरणा शरणजी ॥ १३ ॥
सतपंथ सर्व व्यापी रहे । पेखे राय रंकने भूपजी ॥
निष्कलंक नाम जपी रहे युगे । जगत सहु तुज स्वरुपजी ॥ १४ ॥
करजोडी 'खाकी' करगरे । अरजी सुणो सीरताजजी ॥
सतपंथ रंगे रंगे प्रसरे । रहे त्रिलोक लाजजी ॥ १५ ॥

पद ३०५ वे

अर्जुन भुला भुला रे भरमे तु का भमे । आगळ जुवें तो अंधकारजी ॥
जगमाहे कोईना केनु नही । तु तो का रे छे अहंकारजी ॥ १ ॥

लाई सुतक-वृध्दि,रजस्वला यांचे स्पर्शास्पर्शाचे नियम. टेव टेवाई-छान छोकीने राहण्याची ओढ. अवळे पंथजी-उलट मार्गाने, अधर्माने. लशुण डुंगळी-लसुन, कांदा. कुटेवे-बदचालीने वागणे. रगे रगे-अणुरेणुमध्ये.

पेलो दाडो माता चंडाली । अे तो बीजे दाढे ब्रह्म हत्यारी होये ॥
त्रीजे दाढे ते धोवन रजकी । चौथो मानसने अधकारी जोये ॥ २ ॥
पछे तेऊ जल रुपज लुनीमाहा ज्यारे वशो । ताहा मली सप्त धातजी ॥
तेमा त्रण धातने कहिये तातनी । अने चार धात कहिये मातजी ॥ ३ ॥
उतपत पैले मासे ते अंडु निपजे । बीजे मासे ते करे सीरनो आकारजी ॥
त्रीजे मासे ते हातपग उतपत हुवा । चौथे मास थयो विस्तारजी ॥ ४ ॥
पाचमे मास ते उपजा जावले । अे तो छटे मास नख आगरे केसजी ॥
अे तो सातमे मास सर्वे निपजु । दारुण थयो मानवी वेसजी ॥ ५ ॥
तारे आठमे गीनान अेहद हुई । तारे हुवो कवल परकासजी ॥
अमे चरण सेवू रघुनाथना । अमे थइ रहिशु तमारा दासजी ॥ ६ ॥
देवे नव दस मासे बाहेर काहाडीयो । भुंडा विसऱ्या रघुनाथजी ॥
जुगमा हुं हुं करतो आवीयो । लागो मायाने प्रकाशजी ॥ ७ ॥
तारे माता अे कहे पुत्र मारो । बेहेन कहे मारा बंधवजी ॥
भ्रात कहे छे भाई जो मारो । अेम वेंचायो नर शरीरजी ॥ ८ ॥
अधारु कहे छे मारो निसाळीयो । गुरु कहे छे मारो यजमानजी ॥
सेट कहे छे वानोतर मारो । तेन का टली तत्व निशानजी ॥ ॥ ९ ॥
काका कहे भत्रीजो मारो । अे तो मामा कहे छे भानजाजी ॥
नारी कहे छे भ्रतार मारो । तेना छोरु तातसु हेतजी ॥ १० ॥

लुनीमाहा-गर्भाशयात. सप्तघात-अस्थि,मांस,मज्जा,रक्त,मेद,त्वचा व वीर्य हे सात धातु मिळून गर्भाशयात शरिरात पींड बांधला जातो. पैले मासे अंडू निपजे-पहिल्या महिन्यात गर्भ अंडाकृती आकार धारण करतो. बीजे शिरनो आकार-दुसऱ्या महिन्यात डोक्याची रचना होते. त्रीजे हात पग-तिसऱ्या महिन्यात हात पाय उत्पन्न होतात. चौथे विस्तारजी-चौथ्या महिन्यात सर्व अवयवांचा विकास होतो. पाचमे जावले-पाचव्या महिन्यात जाऊळ तयार होते. छट्टे नख आग्रे केस-सहाव्या महिन्यात नखे व केस उद्‌भवतात. सातवे सर्वे निपजू-सातव्या महिन्यात सर्व अवयव पूर्ण होतात व स्त्री अथवा पुरुष चिन्हे प्राप्त होवून गर्भ पूर्ण होतो. आठमे गीनान कौल प्रकाश-आठव्या महिन्यात जीवात्म्यास ज्ञान प्राप्त होवून परमेश्वराची विनंती करुन बाहेर येण्याकरिता परमेश्वराशी वचनबध्द होतो. भुंडा-मूर्ख आपमती. बेचाया-विकले जाते. अधारु-शिक्षक. निसाळीयो-विद्यार्थी. वानोतर-मुनीम. भत्रीजो-पुतण्या,भावाचा मुलगा. भानजा-भाचा, बहिणीचा मुलगा.

तात कहे छे पुत्र मारो । मारा सगाको सगो थायजी ॥
ठाकर कहे छे मारी वलगु । जेहेनी वरतन खायोजी ॥ ११ ॥
अेम करता प्राण छोडीयो । तारे तत्व कहे आव्यो आहारजी ॥
ताहा शाने ते सामु जोई रह्या । तारे पंखीबाओ करे छे विचारजी ॥ १२ ॥
श्रीकृष्णजी कहे अर्जुन सांभलो । अेक सत छे श्रीहरीनो नामजी ॥
अर्जुन अवसर लेजो ओळखी । तो देव आपे वैकुंठ ठामजी ॥ १३ ॥

पद ३०६ वे

(बाई माणसने सात दिवसना रजस्वला सुतकनु वर्णन)

कौल दइने जीव तु आवीयो । उदर वसीयो नव दस मासजी ॥ १ ॥
स्मरण किधारे त्याये स्वामी तणा । बाहेर जाऊ तो करु जपतपजी ॥ २ ॥
बाहेर आव्यो त्यारे भुली गयो । वीसार्यो स्वामीजीनो कौलजी ॥ ३ ॥
लोभ स्वार्थे जीवडो वळगी रह्यो । ना ओळख्या सरजनहारजी ॥ ४ ॥
क्रीयावो आछी वीराभाई पालजो । क्रीया वीना शुध्द ना थवायेजी ॥ ५ ॥
पेहेलेरे दहाडे रे नारी शंखनी । न्हाई धोई दूर रहेनाजी ॥ ६ ॥
बीजोने दहाडोरे जाय चंडाळणी तणो । कलीकालमा कोई अन्न ना खायेजी ॥ ७ ॥
त्रीजोने दहाडोरे जाय धोबणी तणो । न्हाई धोई दूर रहेनाजी ॥ ८ ॥
चोथो रे दहाडे जळपाणी भरे । पाचमे दहाडे मनुष्या नारजी ॥ ९ ॥
छटे दहाडे गृहस्थाश्रम पालशे । सो सत्यवंती नार कहेवायजी ॥ १० ॥
सत्यवंती नार सहुने पीरशे । जमो जमो ऋषीवर वीरजी ॥ ११ ॥
सातमे दाहाडे सुतक उतरे । आठमे उतार्यु ना जायजी ॥ १२ ॥
क्रीयावो आछीरे वीराभाई पालजो । क्रीयावीना काम शुध्द ना थायेजी ॥ १३ ॥
क्रीयाना हीना नर नारी पामला । स्वर्ग देखी देखी पस्ताअेजी ॥ १४ ॥
पवन वेगी घोडा ऋषीवरने बेसणे । सत्यवंतीने फुलवेगी वेहेलुजी ॥ १५ ॥
पेहेलीने चढेरे स्वामीनी स्वारीया । ऋषीवरने नारी वधाववा जायेजी ॥ १६ ॥
गुरु इमामशहा वाणी ओचरे । सांभलो भाई ऋषीवर गीनानजी ॥ १७ ॥

ठाकर-छोटा जाहागीरदार. वलगु-कुळ. तत्व-पंचमहाभूते. अवसर-वेळ,संधी. कौल दइने-वचन देवून, गर्भाशयात परमेश्वराशी वचन बध्द होवून जीवात्मा जन्मास येतो.

पद ३०७ वे

लाई सुतक पालननुं तथा शरीरशुध्दि अर्थे क्रियानुं वर्णन

जे सुतक लाई राखीने गतमाहे आवे । ते तो पाप लेइने जावेजी ॥ धृ ॥
चारे जुगना पापज लीधा । ते केम करी टलीया जावेजी ॥
प्रभाते तेनु मोढु ना जोइये । जे कोई सुतक लाइये भरा रहेसेजी ॥ १ ॥
हेत करीने मिलता करता । अने करता ते हरीसु प्रीतजी ॥
सुतक लाई राखी हरीने सेवे । ते तो उभा नरके जावेजी ॥ २ ॥
चार वखतमाहे मलता । अने जे सुतक लाई नही पालेजी ॥
आशिष कहानु तेनु फल जाये । अने आपे ते ठाला थायेजी ॥ ३ ॥
चारे ते जुगना झुटा पडा । तो ये ना आवी सानजी ॥
तीरथ देव घणेंरा सेवा । अने सुतक लाइ नही पालाजी ॥ ४ ॥
घट पाट वेंलाये मलता करता । अने ताहा देता गुरुने दानजी ॥
ते दान पुण्य सर्वे हारा । जेने सुतक लाई नही पालाजी ॥ ५ ॥

लाई सुतक राखीने-जननशौच, वृध्दि आणि रजस्वला धर्म यांच्याबद्दलचे जे नियम शास्त्रात सांगितलेले आहेत ते उदा: रजस्वला स्त्रियांनी चार दिवसपर्यंत घरात अथवा बाहेर स्पर्शास्पर्श करु नये. स्त्री प्रसुत झाल्यानंतर तिने ४० दिवसा पर्यंत कोणतेही घरकाम आणि स्पर्शास्पर्श करु नये. गोत्रजांनी ११ दिवस पर्यंत देवपूजा अर्चा वगैरे करु नये अशा प्रकारचे जे नियम आहेत त्यास लाई सुतकाचे नियम म्हणतात. ते पूर्णपणे पाळून नंतर सुतक निवृत्त झाल्यावर मंदीरात जावून नापाकीचा-लाई-सुतक उतरविण्याचा छाट, उद धूप घेवून शुध्द व पवित्र व्हावे. हे नियम न पाळता अथवा त्याबद्दल प्रायश्चित न घेता जो गतगंगेत वावरतो तो सर्व गतगंगेचे पातक शिरावर घेवून जातो. हरीने सेवे-सुतक लाई बद्दल छाट अथवा प्रायश्चित न घेता देवपूजा केल्यास ती व्यर्थ होते. चार वखत-ईश्वरभक्ति प्रार्थना करण्याकरिता ज्या चार वेळांचे महत्व वर्णन केलेले आहे त्यात सकाळ दुपार, संध्याकाळ व मध्यरात्र अशा चारही वेळेस संध्या केली पण हे नियम जर पाळले नाही तर ते निर्फळ होईल.

चार सुतक लाई मोटा कहिये । अने सांभलो तेनो विचारजी ॥
छो दाडो लाई सुतक पाळो । तमे पेला ते तेणे टालोजी ॥ ६ ॥
बीजु लाई सुतक चालीस दाढानु कहिये । तेणे ते तमे टालोजी ॥
ते तो मंत्र भणा वीना टले नही । तमे तेनो करो विचारजी ॥ ७ ॥
त्रीजु लाई सुतक नहावानु कहिये । तमे तेनो करो विचारजी ॥
ते नाहावीना तो उतरे नही । अने तमे ते काये भुलोजी ॥ ८ ॥
चोथु लाई सुतक परघरनु । तमे तेनो करोने विचारजी ॥
पर घर जमीने जीव आवे । ते तो मंत्र भणावीना केम टलेजी ॥ ९ ॥
चारे सुतक तमे अेवारे जाणो । ते तो लोडो तमे जमातजी ॥
एक बीजानी लालचे भुलो । ते तमे केम करी अनंत पामोजी ॥ १० ॥
सुतक टाली तमे गतमाहे आवो । तमे आसा अनंतनी राखोजी ॥
संसारनी जो तमे सरम करसे । ते तो थासे दैत्यनी जोडजी ॥ ११ ॥
बत्रीस सुतक लाई बीजा जाणो । ते तो एक एक सेवकने पासेजी ॥
मंत्र भणाविना ते उतरे नही । ते तो आखरे नरके जावेजी ॥ १२ ॥

चार सुतक-१) रजस्वला स्त्रियांनी ६ दिवस पर्यंत हे सुतक पाळावे असा शास्त्र नियम आहे. पण हल्ली कालमान आणि शारिरीक विकृतिमुळे ४ दिवसांचा जो नियम आहे तो तरी कटाक्षाने पाळला पाहिजे. २) सवा महिना म्हणजे ४० दिवस पर्यंत प्रसूत झालेल्या स्त्रिने पाळले पाहिजे. ३) प्रत्येकाने दररोज सकाळी लवकर उठून स्नान करणे आवश्यक आहे. स्नान करुन देव मंदिरात जावून उद्‌धूप व गुरुचरणामृत घेवून दिनक्रम करावा. ४) पुजेस आल्यानंतर दुसऱ्यांच्या घरी जेवण केलेले असेल अथवा बाहेर कोठे स्पर्शास्पर्श झालेले असेल अथवा भांग, तंबाखु, गांजा, मद्य, मास वगैरे अभक्ष्य व अपेय केलेले असेल त्याबद्दल माफीचा छाट घेवून उदधूप घेतल्याशिवाय गतगंगेत मिसळू नये. शक्यतो स्नान करुन व शुभ्र स्वच्छ वस्त्र परिधान करुन यावे हे नियम जर पाळले नाही तर मन पवित्र व स्थिर राहात नाही व ईश्वर साधनेकडे चित्त एकाग्र होत नाही. म्हणून हे नियम अवश्य पाळलेच पाहिजे. एक बीजाने लालचे-एकमेकांच्या लालचेकरिता व लाजेकरिता अथवा आपणास कोणी नावे ठेवील याकरीता जर या नियमांचा त्याग केला तर परमेश्वरही तुमचा त्याग करील. तुम्ही कलाहीन व्हाल. संसारनी सरम-नीतिनियम पालन करतांना दुनियेची शरम बाळगली तर देवसभेपासून दूर होवून तुमची दैत्य सभेत गणना होईल कारण हे नियम दानव पाळत नाही. त्यांचे ठिकाणी कोणतेही पवित्र अपवित्रतेचे शुध्दाशुध्दतेचे नियम नसतात.

बत्रीस मंत्रनी जनोई पेरो । सो क्रियानी माला करोतमे हाथजी ॥

मननीमाला वीना ते उतरे नही । ते तो गुरुजी कहे छे पुकारजी ॥ १३ ॥
पेली गुरुनी क्रिया करीये । पछी ते मंदिरे तमे आवोजी ॥
ताहा आशिष दामनु काम लीजे । पछी घरमाहे रहियेजी ॥ १४ ॥
नवे अवतारना नर उठी गया । ते तो परले जई बेठाजी ॥
तेनी गत ते निरंजनमाहे आवी । भाई तेणे जई तमे झालोजी ॥ १५ ॥
कायाने खोजीने वेद विचारो । तमे तेनी करजो अति संभालजी ॥
गुरु ब्रह्माजी वेद जो बोला । तमे तेनासु चित्त लावोजी ॥ १६ ॥
परस्त्रीनु मोठु रे पाप । भाई तेणे तो तमे वारोजी ॥
ते बीजु लाई सुतक भुंडुरे जाणो । तेनो तमे ना राखो छांदोजी ॥ १७ ॥

बत्तीस मंत्रनी जनोई-बत्तीस प्रकारच्या सुतकांतून, कर्मभोगातून निवृत्त होण्याकरिता दररोजच्या पुजेच्या बत्तीस मंत्रांचे जानवे तुम्ही धारण करा. म्हणजे ते मंत्र श्रवण करा पठण करा व त्यांचा दररोज नित्यपाठ करा. सो क्रियानी माला-शंभर क्रियाचरणांचा नित्यपाठ करुन त्याप्रमाणे वागण्याचा प्रयत्न करा. पेली गुरुनी क्रिया-सर्व प्रथम सतगुरुचे स्मरण करा नंतर देव मंदिरात अथवा पूजास्थानी जावून देव दर्शन घेवून पूजेचा लाभ घ्या. आशिष दामनु काम लीजे-पूजेच्या वेळी जो आशिर्वादात्मक मंत्र होतो उदा: कसणी, सुक्रीत, दसवंत वगैरे बद्दल छाट घेवून गुरुमहाराजांचा आशिर्वाद घेवून तत्प्रित्यर्थ कांहीही मनइच्छेप्रमाणे दक्षिणा ठेवा. दररोज आपण परिश्रम करुन जे उत्पन्न कमवितो ते करीत असतांना काही दोष लागलेले असतील तर त्या दोषांतून निवृत्त होण्याकरिता त्या उत्पन्नाचा काही भाग कमीत कमी दहावा भाग तरी पूजेच्या ठिकाणी गुरुमुखी, अतीथी, अभ्यागत भिक्षुक यांचे प्रित्यर्थ खर्च करावा म्हणजे द्रव्यशुध्दी होवून समृध्दी व मानसिक शांति समाधान होते. अशा मनुष्यास सात्विक संपत्तिचा लाभ होतो.

''न्यायोपार्जितवित्तस्य दशमांशेन धीमता। कर्तव्यो विनियोगश्च ईशप्रीत्यर्थमेवच''

(स्कन्दपुराण माहेश्वर खंड - केदार खंड १२-३५)

जो मनुष्य हे करीत नाही तो कितीही संपत्ति जोडणारा असला तरी सुखी समाधानी नसतो तो सदैव रोगग्रस्त व्याधीपीडित व असंतुष्ट कळाहीन असतो. परस्त्रीनुं मोठुरे पाप-पुरुषांनी परस्त्री अथवा स्त्रियांनी परपुरुष गमन-चिंतन-स्पर्श वगैरे कामुक दृष्टिने व्यवहार करणे हे महान दोषास्पद आहे. नरकात घेवून जाणारे ते प्रमुख साधन आहे. जीवात्म्याने त्याचा चुकूनही अवलंब करु नये. नाहीतर तो पशुपेक्षा हलकट गणला जाईल.

व्याज शराब तंबाखु जे खावे । तेनु पण छे मोटु पापजी ॥
अे तो सर्वे गुरु कहसे । ते लाई सुतक नही छुटेजी ॥ १८ ॥
खाना करीने लाई सुतक तमे राखो । तो ते खाना माहेभूत आवेजी ॥
आशिष दाम तो ते जीव खावे । ते तो मुवा कुछ नही पावेजी ॥ १९ ॥
दैत्य कालिंगो कलमाहे बेठो । ते तो लाई सुतकीने लुटेजी ॥
जे लाई सुतक राखीने गतमाहे आवे । तेणे दैत्यज जाणोजी ॥ २० ॥
दसोंद दान जे जीव देसे । ते तो वैकुंठ ठाम पामेजी ॥
लाई सुतक राखी जे दानज देसे । ते तो वैकुंठ ना पामेजी ॥ २१ ॥
गरीब अभ्यागत गतमाहे आवे । तो ताहा सेवा तेनी कीजेजी ॥
पण लाई सुतक जे राखीने जमाडस । तेनु फल ते सर्वे हारेजी ॥ २२ ॥
इमामशहाये गीनान साचु बोला । ते तो सहुने संभलावेजी ॥
गीनान सांभळीने जे नहीं पालसे । ते जीव अनंतमाहेथी टलसेजी ॥ २३ ॥

पद ३०८ वे

मद्य-मांसना त्यागनो गीनान

मद्य मांस ना खाइये । अने अेमा छेरे अहंकार ॥
मद्य मांस जो खाइये । तो तेमा छे पाप अपार ॥ १ ॥
मद्य मांस खाशे तो मुकर थाशे । तेणे धरम न सुझे लगार ॥
तेणे गर्वना उछाळा उछळसे । पछे जाशे नरकने दरबार ॥ २ ॥

व्याज शराब तंबाखु-व्याज अथवा सवाई, दिढी दुपटीने व्याज घेऊन सावकारीचा धंदा करणे, मद्य प्राशन करणे, भांग, तंबाखु आदि मादक अमली वस्तुंचा वापर करणे हे सुध्दा महान दोषास्पद आहे, कारण तसा मनुष्य सदैव त्याच दुर्व्यसनांत गुरफटला जाऊन आत्मनाश तर करवून घेतोच पण प्रभुभजनापासून-गुरुमेळावा-सत्संगापासून पराङ:मुख होऊन सर्वच जन्म व्यर्थ गमावतो. खाना करीने-देव मंदिर, पूजा अर्चेचे ठिकाण गाभारा. अभ्यागत-अतिथी,पाहुणा,भिक्षुक,निर्धन अशांना अन्नदान, वस्त्रदान केले, सेवा चाकरी वगैरे सर्व काही केले पण शुध्दाशुध्दतेचे नियम पाळले नाही तर ते निर्फळ होते. मुकर-बेइमान. उछाळा उछळसे-गर्व उसळून येऊन तो गर्वाने फुगून जाईल व त्याचा आत्मनाश होईल.

मद्य मांस चाखे ते धरम ना राखे । अने चाले पोताने जोर ।।
ते जाणे हुं स्वर्गी थाइश। पण नरकमा थाशे सहुथी मोर ॥ ३ ॥
जीव मारे नव टले । अने बहोत बोहतेरारे थाये ।।
जीव मारे तो ना छुटीये । जो मारीये पोतानीरे काये ॥ ४ ॥
जीव पोतानु कोई नव मारे । अने परजीव काटी खाये ।।
मारी कुटीने अगम चढावे । जाण ते जीव छोडावीये आयें ॥ ५ ॥
जेनु दुध वीरा पीजीये । तेणे तो माता करीनेरे जाण ।।
तेणे जो वींरा कापिये । तो केम पोहोचिये निरवाण ॥ ६ ॥
तेना जाया जे बालका । ते तो कुटुंब थयो परिवार ।।
तेणे जो वीरा कापिये । तो केम पोहोचियेरे पार ॥ ७ ॥
दुनियाना चरित्र अेवा कहिये । अने कहिये ते अनंत अपार ।।
मद्यमांस खाधे बहु दोष छे । भाई तेनो अंत नही पार ॥ ८ ॥
मद्यमांस खाधे धर्म नही सुजे । अने न सुजे उत्तम आचार ।।
ते सोबते मंदिरे आवशे । पण निंदा करशे अपार ॥ ९ ॥
माछलडी माटे मुर्खाइ कहिंये । अने कहिये ते बहु अपार ।।
ते गंदी माछलडी केम खाइये । तमे केम थावो छो गमार ॥ १० ॥
अे माछलडी छे गंधाणी । अने ईंडा मुके अपार ।।
ते माहे सर्वे जीव छे । तम जेवा छे तें माहे निर्धार ॥ ११ ॥
जारज खाणीना जींव कहिये । अने कहिये बहु अवतार ।।
ते जीवने कापी खाशो । तेनु केम करी देशो जबाब ॥ १२ ॥
अे जीवथी लोही निशरे । तेनी दया तु तो रे राख ।।
नही तो छे दुःख अतिघणु । पछी होशो ते फलंतरे हलाख ॥ १३ ॥
बार वरसना थइने ज्यारे बेसशे । अने बेसशें दसमो अवतार ।।
त्यारे पहेलु लेखु अेऊनो मागशे । भाई ते मागशे त्रतकाल ॥ १४ ॥
जेऊ जाणी तमे जीव न मारजो । अने ना खासो तेनुरे मांस ।।
ज्यारे लेखा लेता पुछसे । त्यारे केम करी देसो जबाब ॥ १५ ॥
अेवो अवसर वीरा आवसे । त्यारे करसो तो अति पोकार ।।
त्या निरंजन स्वामी आवसे । ते निकलंकी अवतार ॥ १६ ॥

त्या गुरु नर भेळा थइने बेसशे । अने बेसशे तखतेरे जाण ॥
त्यारे सर्वे जीवना लेखा मागशे । अने मागशे साच निर्वाण ॥ १७ ॥
त्यारे जेणे जीवे मद्य मांस खाधा । अने जीव मार्यो अपार ॥
ते जीवन आवागमनने मेलशे । अने मेलशे चौर्याशी अवतार ॥ १८ ॥
दुनियामाहे तो अवतार आवी रह्या । हवे नरकमाहे अवतार ॥
अेकथी छुटे बीजे जाशे । अेवा महा अधम भोगवसे अवतार ॥ १९ ॥
जुग चोथाथी नथी पाचमो । अने नथी अगियारमो अवतार ॥
तेमा सतगुरु नरने ओळखो । तो छूटसो सर्वे जंजाळ ॥ २० ॥
अेवा पात्रथी जे जीव भुलसे । तेनो जन्म गयोरे हराय ॥
जेम अधुरेथी अंडु गलीयो । ते तो नरकने द्वारेरे जाये ॥ २१ ॥
अेऊ जाणीने जीव मारसे । अने खासे तेनोरे मास ॥
ते पोताने शिर दोषज जाणजो । अेम बोल्या सतगुरुजी सार ॥ २२ ॥

पद ३०९ वे

एक अवाचक प्राणीकी अरजी.

साहेब मेरी अरजी सुनोने सुभाना । तुम दिन दुनियाके दाना ॥ धृ ॥
जंगल चारा मै जो चरिया । खीरनी ने खरसानी ॥
तोबी मेरा खाल वा छोडया । लेडोकी मुज भानी ॥ १ ॥
पाऊ काट मुज उंची टांगी । अने उलटी उधडी खाल ॥
जीने मेरा मांस जब खाया । उनका कोन हवाल ॥ २ ॥
काट कुटकर टुकडे कीने । अन खीमा कीना खासा ॥
तोभी मेरा खाल ना छोड्या । हजुवे दिल मेरा उदासा ॥ ३ ॥
अगन चढाकर मुजकु शेकी । बहोत मजा ले खाई ॥
अैसी कसणी मुज शिर बीती । तोबी मेहेर न लाई ॥ ४ ॥
जीते बेची मुये बेची । आन खाल बेची सुबासी ॥
तोबी मेंरा ख्याल न छोडा । हजुवे भई मै उदांसी ॥ ५ ॥
चमडा मेरा कुंडमाहे डाला । जीऊ नरककी खाई ॥
गंध गंधावे रंग रंगावे । फीर कर खाल बिकाई ॥ ६ ॥

अधुरेथी अंडु गले-गर्भपात होऊन जीवात्म्याचा नाश होण्याचे दुःख भोगणे. सुभाना-ईश्वर दीनदयाळु दाता. दुनियाके दाना-दुनियाचा,जगताचा पालन पोषन कर्ता. खिरनी-खिरे,एक जातीची कोवळी काकडी. खरसानी-कोवळ्या गवताचे शेंडे. खाल-कातडे.

मोचीके घेंर मुसीबत पाई । वहा भी मेहेर न आइ ॥
काट कुट कर टाके दिने । फिर कर वाहा बिकवाई ॥ ७ ॥
जीव मेरा जंजाल पडिया । माटी भुनकर खाई ॥
अैसी बीपता मुज सीर बीती । तो भी मै अथडाई ॥ ८ ॥
दुनिया ढापी मुजकु टाकी । रज रज तुकडे कीने ॥
अबभी मुजको बकसो सुव्हागी । गुन्हा बकसकर लीजे ॥ ९ ॥
गुन्हा हमारा सुनीये प्रभुजी । आगेकी कहु कहानी ॥
अे सुनकर तुम पार उतारो । फिर करो सुवागी ॥ १० ॥
बेइमानी बेफरमानी । सदींनकी मुज रानी ॥
सबने उन्होका कह्या किता । तब अेडोकी भानी ॥ ११ ॥
नीला गीला चारा चरीया । फिर अे गुन्हा शिर आया ॥
सब झाडोंकी डुंका तोडी । तब मेरा शिर कटवाया ॥ १२ ॥
अे गुन्हे सब हमने कीते । फिर हमकु काटकर खावे ॥
अे गुन्हा सब उन शीर आये । हमारा कछु नव जावे ॥ १३ ॥
जो चावा कर मुजकु खावे । मन मनमा कछु ना लरजे ॥
उन शिर गुन्हा बहोत लखा छे । मादन पुछ न सरजे ॥ १४ ॥
अैसे नकटे लोक सदिके । ख्याल हमारा न छोडे ॥
जब पुछे न कीवे लाहुसे । तब ही इनका शिर फोडे ॥ १५ ॥
चावा हमारा परिब्रह्मने कीता । हमकु स्वर्गज दिता ॥
अेती अरजी तम मानो अमारी । हम शिर बहोत जब बीती ॥ १६ ॥
अेती अरजी अब मानो हमारी । सबकु सरग चढाओ ॥
स्वामी मेरे मै अजीज दासी तमारी । अे अरजी खातरमे लावो ॥ १७ ॥
कहेत ब्रह्माजी सुनो गत सारी । काम मा काम करीजी ॥
कोन तमारा जीव पोहचावे । लाभ घणेरा लींजेजी ॥ १८ ॥

बकसो-माफ करा, कृपादृष्टि करुन दोषमुक्त करा. सुव्हागी-सौभाग्यदाता ईश्वर. नीला गीला-हिरवेगार कोवळे गवत. डुंखा-बारीक बारीक कोवळे शेंडे. स्वामी मेरे-आपण माझे स्वामी-मालक प्रभु आहांत. मैं अजीज दासी - मी अत्यंत नम्र दीन हीन दासी आहे खातरमे - माझी विंनती लक्षात घ्या.

पद ३१० वे

चाल-भलाई कर चलो जगमे **(राग-भैरवी)**

मुसाफर होकर रहेता हूँ । दुनियाका दर्द सहेता हूँ ॥
सदा दिनरात कहेता हूँ । कि आखर खाक हो जाना
उमर सब खो रह्या सारी । पडे दुःख गोरगें भारी ॥
नयनसे लह कर झारी । कि आखर खाक हो जाना ॥ २ ॥
अगर गाफल जो कोई होवे । उमर सो रात दिन खोवे ॥
सो ख्वाबकी निंदमे सोवे । कि आखर खाक हो जाना ॥ ३ ॥
जीन्हो घर झुलते थे हाथी । हजारा रात दिन साथी ॥
उन्होकु खाक अभी खाती । कि आखर खाक हो जाना ॥ ॥ ४ ॥
जीनोको लाख थे घोडे । सदा जरफत्तके जोडे ॥
उन्होकु मौतने मोडे । कि आखर खाक हो जाना ॥ ५ ॥
सिकंदर रोमके सुलतान । अगर नवसेर थे लुकमान ॥
उन्हीके गलेमे पडा कफन । कि आखर खाक हो जाना ॥ ६ ॥
सदा बीबयेट ते मील मील । महलमे बाजते तबल ॥
गये सो गोरमे गल गल । की आखर खाक हो जाना ॥ ७ ॥
खुशीसे महेलमे हसते । हजारा बागके रस्ते ॥
देखो अब धुलमे बसते । कि आखर खाक हो जाना ॥ ८ ॥
बिछोना रेशमी रखते । प्रभुका खोप नही रखते ॥
मजा रोज मौजका चखते । कि आखर खाक हो जाना ॥ ९ ॥
हजारो देशके राजा । उन्हो मुख चन्द्र बीराजा ॥
नगारा मौतका बाजा । कि आखर खाक हो जाना ॥ १० ॥

मुसाफर-यात्री,प्रवासी. दर्द-दुःख. खाक हो जाना-हे सर्व दृश्य शेवटी मातीमय होऊन जाईल. लहु करझारी-डोळ्यामधून रक्त ठिबकणे. गाफल-बेईमानी, अधर्मी,ख्वाबकी-सुख चैनीच्या आरामात. जरफत्त-रथ,टांगा.नवसेर-सर्व समर्थ बलवान, कफन-त्यांच्या गळ्यातसुध्दा कापडाचेच कफन पडले.

न कर तु मालकी मस्ती । उमर चली जायगी सस्ती ॥
तीलोतील मौत है हसती । कि आखर खाक हो जाना ॥ ११ ॥

लटपटी बाधते पागा । महेलमे रंग और रागा ॥
उन्हो घर बैठते कागा । कि आखर खाक हो जाना ॥ १२ ॥
तखतपर हुकम जो करते । खजाना मालका भरते ॥
देखो सब धुलमे धरते । कि आखर खाक हो जाना ॥ १३ ॥
सीपाई पालखी आगे चलते । हजारा राजासु लढते ॥
देखो सोही गोरमे पडते । कि आखर खाक हो जाना ॥ १४ ॥
कठन है गोर अंधारी । दरद गम उसे है भारी ॥
नयनसो लब कर जारीं । कि आखर खाक हो जाना ॥ १५ ॥
जीनो घर लाख थे हिरे । सदा मुख पानके बीडे ॥
उनोकु खा गये कीडे । कि आखर खाक हो जाना ॥ १६ ॥
केतेक पहेलवान थे जोरावर । बडे रुसतमके बराबर ॥
गये सब खाकके भीतर । कि आखर खाक हो जाना ॥ १७ ॥
जिनोके पुत्र अवर पोते । सदा सुख सेज पर सोते ॥
उनोकु ले चले रोते । कि आखर खाक हो जाना ॥ १८ ॥
अेम कहे सतगुरु ब्रम्हा । मुनिवर जागते रहेना ॥
दुनिया दन चारका पेखना । कि आखर खाक हो जाना ॥ १९ ॥

पद ३११ वे

समज मन मेरा रे । क्युं गफलत करता ॥
खरची थोडी राह कठण है । जरा नही डरता ॥ १ ॥
बिचमे दरीया बहोत बिकट है । उससे पार उतरना ॥
नाव पुरानी हे गी तेरी । भार बहोत है भरता ॥ २ ॥
मालकके दरबारमे तुजको । हिसाब देने जाना ॥
खीसा तेरा हे गा खाली । दाम संग नही धरता ॥ ३ ॥
करजदार तू हे गा भाई । थोडा तो संग लेजा ॥
विना दामके दोनु जगतमे । कोई काज नही सरता ॥ ४ ॥

पीड पराई कायको करना । अपनी आप समजना ॥
ज्ञानी तू हर श्वासके अंदर । पीहु नाम समरना ॥ ५ ॥

पद ३१२ वे

समज मन मेरा रे। हो जा तु हुशियार ॥

जो दुनियामें भुल रहेगा । बिगड जायगा कार ॥ १ ॥
इस दमका कुछ नही भरोसा । अय मुरख नादान ॥
एका एकी जाना होगा । पीहुके दरबार ॥ २ ॥
फिर पस्ताना काम नही आवे । पहेलेसे तू चेत ॥
जो बीन चेते चला जायगा । पडेगी तुजको मार ॥ ३ ॥
यहा तुजसे कुछ हो सके भाई । पीहुकी सेवा करले ॥
वहा तो तुजको गुरु नाम बीन । नही हे कुछ आधार ॥ ४ ॥
जो करना सो आजहि करले । ज्ञानी मत कर देर ॥
उमर जो तेरी चली जायगी । काम न आवे विचार ॥ ५ ॥

पद ३१३ वे

समज मन मेरा रे । जरा मोतसे डर ॥
अेतो जुठी बात नही है । निश्चे जायगा मर ॥ १ ॥
खाता पिता खुशीया करता । गफलतमे बेडर ॥
मोत तो तुजपर ताक रही है । उसकी नही खबर ॥ २ ॥
मान बडाई खुदीके अंदर । रहेता हे तु मस्त ॥
अेक जरा मरनेकी तुजको । दिलमें नही फिकर ॥ ३ ॥
पैसे पीछे फिरता हे तु । ढुंडता देश बदेश ॥
अय मूरख अे काम नही आवे । मरनेका गम कर ॥ ४ ॥
माल खझाना ओर मगरुरी । धरी रहेगी यहा ॥
गरीब होकर तु जायगा । ज्ञानी भक्ती पीहुकी कर ॥ ५ ॥

पद ३१४ वे

समज मन मेरारे । मरना है बेशक ॥

गरीब तवंगर सब मर जावे । नही है उसमे शक ॥ १ ॥

ताक रही - टपून बसलेली. गम कर - लक्षात घे. तवंगर - श्रीमंत.

क्युं भुला गफलतमे मूरख । समज समज कुछ चेत ॥
तेरे जीवके उपर गाफल । मोत रही हे तक ॥ २ ॥
तु भुला फिरता हे बंदे । गफलतमे दिन रात ॥
लोकोके अंदर बेठके निशदिन । करता हे बकबक ॥ ३ ॥
छोड दे सब गफलतको बंदे । हो जा तु हुशियार ॥
इस दुनियाकी मोह जालमे । रहेगा तु कबतक ॥ ४ ॥
उमर गमाई सब गफलतमे । करी न बंदगी कुछ ॥
क्यु रहेता गफलतमे ज्ञानी । चेता नही अबतक ॥ ५ ॥

पद ३१५ वे

प्रभु तेरी अकळित माया रे । तेरा भेद कोई न पायाजी ॥ ॥ धृ ॥
जो समजा सो हुवा दिवाना । जो मुरख सो डाह्या । रे भाई ॥
तुजसे मिलीया सबसे बिगडा । अे केसा रंग लाया ॥ १ ॥
सत चाले सो सबका वेरी । पाखंडी शिर छाया । रे भाई ॥
ज्ञानीकी कोई बात न माने । जुठे जगत भरमाया ॥ २ ॥
खरे मारग कोई संत सीधावे । खोटे सब कोई धाया । रे भाई ॥
नजर बंदीका खेल जगतमे । तुने ठिक बनाया ॥ ३ ॥
स्वर्ग नरक ओर देव लोकमे । तु हे आप समाया । रे भाई ॥
तुजबिन मुजको तीन लोकमे । कोई नजर नही आया ॥ ४ ॥
मोक्ष पदारथ तुही पावे । स्वर्गभी तुने पाया । रे भाई ॥
नरक कुंडमे आप समावे । केसा भेद रचाया ॥ ५ ॥
सबके घटमे तु हे परगट । तेरी हे सब माया । रे भाई ॥
ज्ञानी तेरा जुना संगी । फेर मिलनको आया ॥ ६ ॥

पद ३१६ वे

आरे कळजुगना मानवी । मुखे कीर्तन गावेजी ॥
कहेणी छे रहेणी नही । तेमा शुं फळ पावेजी ॥ १ ॥

बंदगी-भक्ति. अकळीत-अकलनीय. दिवाना-मशुल, तल्लीन झालेला. डाह्या-पंडित, विद्वान. जुना संगी-पुराना मित्र, जीर्ण जीवात्मा.

कंठी रे बांधे काष्ठनी । ताल मृदंग बजावेजी ॥

भेद न जाणे भजननो । जुठी भगती चलावेजी ॥ २ ॥
भगवा रे रंगे लुगडा । अंग भभूति लगावेजी ॥
रंग ना जाणे अलेखनो । रुप आपनु बनावेजी ॥ ॥ ३ ॥
धुणी रे तापे धूपमा । शिष तिलक लगावेजी ॥
हरथी तो हेत करे नही । अवधूत कहावेजी ॥ ४ ॥
सर्वेनो नाश ते जे करे । आप ने भुली जावेजी ॥
कोइने बाकी ते राखे नही । हरने ते नर पावेजी ॥ ५ ॥
सुन महासुनमा ते धाम छे । त्या कोइ विरलारे जावेजी ॥
पिंड ब्रम्हांड फोडी करी । सुरता आधी चलावेजी ॥ ६ ॥
ज्ञानी रे दास अलोपमा । हरथी हेत वधावेजी ॥
प्रेम रस नित्य पिये घणो । मन मगन होइ जावेजी ॥ ७ ॥

पद ३१७ वे

गुरुने मुजको ज्ञान बताया रे । मेरे मन अचरज आयाजी ॥
साहेब मेरा मुजमे समायारे । गुरुने दरश देखायाजी ॥ १ ॥
मन दरियाकी मोजमे रे । हिरला लगा मेरे हाथ ॥
अंतर खोजा मे आपका । वामे मीलया मुजे दीनानाथ ॥ २ ॥
बासणमे ज्युं दुध हे रे । म्यानमे हे तलवार ॥
खलकेमे ज्युं तेरी देह हे । एसा कायामें किरतार ॥ ३ ॥
दरीया घडेमे समा गया रे । ज्युं बीजमें वडका झाड ॥
सुइके नाकेमे ज्युं हस्ती समाया । युं तृणके ओठे हे पहाड ॥ ४ ॥

कंठी-माळा. भगवा लुगडा-भगवी वस्त्रे धारण करुन. भभुति-भस्म. शिष-कपाळावर. अचरज-आश्चर्य, आनंद. मोजमे-लाटेमध्ये, समुद्रतरंगामध्ये हिरला-आत्मज्ञानरुपी हिरा. खलकेमे-जगतामध्ये. दरीया घडेमे-समुद्र एखाद्या घड्यामध्यें सामावला जाणे. बीजमे वडका झाड-बीजामध्ये वडाचे झाड सामावलेल्या प्रमाणे. सुइके नाकेमे हस्ती-हत्ती सुइच्या नोकामध्ये सामावलेला असणे. तृणके ओठे पहाडे-गवताच्या एका पात्या आड पर्वत असणे. त्याप्रमाणे आपल्या शरीरातच परमेश्वर सामावलेला आहे.

काया हमारा हे घोडला रे । आत्मा हे असवार ॥
चाहे उधर वाको ले चले । वाका कोई ना पाया पार ॥ ५ ॥

काया हमारा महेल हे रे । खासा झरूखेदार ॥
वामे हमारा वास हे रे । तख्त तीर्थ तीरखुटी द्वार ॥ ६ ॥
काया हमारीं गोदडी रे । ओढे फिरे दिन रात ॥
ज्ञानी कहे अम ओर हे । नहीं काया हमारी जात ॥ ७ ॥

पद ३१८ वे

गुरु गम हाथमें आया रे । संतो मे साहेबको पायाजी ॥
साहेब मुजमें मे साहेबसे । तो साहेब मुजमे समाया ॥ १ ॥
साहेब मेरा जल भया रे । जलथी मे बरफ भया ॥
बरफ गला तब जल भया । वामे अंतर कछु न रहा ॥ २ ॥
साहेब समुंदर जाणीयेरे । में समुंदरकी मोज ॥
मोज समुंदरमे मील गई । वाका कोई ना पाया खोज ॥ ३ ॥
साहेब सागर जल भया रे । मे परपोटे समान ॥
परपोटा फुटा ने जल भया । वाका मिट गया नामनिशाण ॥ ४ ॥
आतम ईश्वर अेक है रे । भिन्न कछु नव जान ॥
गोळ कहो के शेरडीअे तो । खांड कहो के पकवान ॥ ५ ॥
पाच तत्वका हे पुतळा रे । वामे हे भेद अपार ॥
वाको खोजा सो अमर हुआ । उसने देखलिया दिदार ॥ ६ ॥
ज्ञानी कहे कर जोडके रे । सुनायो सभी संसार ॥
अेही उतरनेका घाट हे । दुजी राह नही कोई ठार ॥ ७ ॥

काया घोडला-शरीर हे स्वाराच्या घोड्याप्रमाणे एक साधन आहे. आत्मा अस्वार-आत्मा हा त्या घोड्यावरील स्वार आहे. काया महेल-शरीर हा आमचा झरोकेदार, गवाक्षांनी युक्त सुशोभीत महाल आहे. त्रिखुटी तख्त तीर्थ-या शरीरात त्रिखुटीचे द्वारावर आत्म्याचे, अनंत चैतन्याचे वास्तव्य आहे. अम ओर हे. नही काया हमारी जात्-शरीर ही आमची जात नाही. देह हे मोक्ष साध्य करण्याचे साधन आहे-साध्य नाही. परंतु साधन असल्याशिवाय साध्य होवू शकणार नाही. काया,मन,आत्मा वगैरे सर्व कांही जातीभेदातीत आहे. मोज-लाटा,तरंग. परपोटा-पाण्यावरील बुडबुडा. गोळ-गुळ. शेरडी-ऊस. खांड-साखर. पकवान-मिठाई. दिदार-दर्शन.

पद ३१९ वे

सद्गुरुनी बार कळानु वर्णन

पहेला सृजनहार वखाणो । आदे अंतका भेद जो जाणो ॥ १ ॥
दुजे दया धरम जो धरना । हेत ले सघला स्वामीपर धरना ॥ २ ॥
जे स्वामी घटो घट बोले । साचा मुनिवर उसकु खोले ॥ ३ ॥
जीने पाया वोह पुरा माटी । उतरी गया सो वसमी घाटी ॥ ४ ॥
प्रथम स्वामीये नुर निपाया । उसका अेक् हि ब्रह्म बनाया ॥ ५ ॥
ब्रह्म बनाकर भेद जो दिना । वेदे अजवाला उसका किना ॥ ६ ॥
अति पवित्र वोह पुरा कहावे । जुग तारण वोही आवे ॥ ७ ॥
आद जुगो जुग ब्रह्म प्रकाशा । सब भवनकी पुरे आशा ॥ ८ ॥
सोही सतगुरु ब्रह्मा कहाव्या । जंबुद्विपमा फिर फिर आया ॥ ९ ॥
पंजाब प्रकाशी गुर्जर खंड जावे । साचा ब्रह्मा सोही कहावे ॥ १० ॥
ब्रह्मरुप ब्रह्म कला धारे । अनंत करोडी सोही नर तारे ॥ ११ ॥
छेल्ले ठानेका है ये बाता । सत करी मानो मुनिवर धाता ॥ १२ ॥
जुग जुगांतर रुप रुपांतर । तिसथी मुनिवर मत राखो अंतर ॥ १३ ॥
गुरु रुप जो प्रगट होवे । बार कलासु सब नेनु जोवे ॥ १४ ॥
कला नही सो गुरु कैसा । माखण नही तो छाछी जैसा ॥ १५ ॥
पहेली कला तो निर्मल होई । जेसा सूर्य तमे लेजो जोई ॥ १६ ॥
दुजी नूर ना लोपे कोई । साचा ब्रह्मा तमे जाणो सोई ॥ १७ ॥
त्रीजी अनेक अगम रुप दिखावे । सब जीवुना संक्षे मिटावे ॥ १८ ॥
चोथी अगमकी बात बतावें । स्वामी प्रगट नेनु दिखावे ॥ १९ ॥
पाचमी पाऊ पद्म जो होई । मृतक जीवता करे नर सोई ॥ २० ॥

वसमी घाटी-अतिशय बिकट वाट. अजवाला-उज्वल प्राकाश. गुर्जर खंड-गुजरात देश छेल्ले ठाने का-शेवटच्या वेळचे. माखण-लोणी. छाछी-ताक. नूर-ज्ञानरुपी अमृत. संक्षे-संशय,मनाची सर्व भ्रांती मिटविणे. अगमकी-अगम्य,अतर्क्य वस्तुची प्राप्ती करवून देणारा. मृतक-मेलेल्यास जीवंत करणारा,जो सांसारीक विकारांनी बध्द झालेला आहे त्यास ज्ञानोपदेशाने जागृत करणारा.

छठ्ठी सेत प्रशेवो नही । सत्य सबुरी अति मन माही ॥ २१ ॥
सातमी नींद पलखज ना होवे । हीणा खीणा अेक करी जोवे ॥ २२ ॥
आठमी भुमीये पगला ना होई । आवत जावत नव जाणे कोई ॥ २३ ॥
नवमी त्रण गुणातीतज होई । नयने निरमल नुरज जोइये ॥ २४ ॥
दशमी दश भुवन मुखमा बतावे । जब उपजे तब वेद पढावे ॥ २५ ॥
अगियारमी अति बल होई । देव दानव नव लोपे कोई ॥ २६ ॥
बारमी कळा सबकी पुरे आशा । ब्रीह इंद्रिय नही तीस वांछा ॥ २७ ॥
इतनी कला जिसमाही जाणो । सोही ब्रह्मा तमे देख पिछाणो ॥ २८ ॥
भणे इमामशहा तमे सुणो ज्ञाना । धरो मुनिवर उसका ध्याना ॥ २९ ॥

पद ३२० वे

देवायत पंडीतनी आगमवाणी

पेला पेला पवन फरकश । नदीये नही होय नीर ॥
ओतर थकीरे सायबो आवशे । मुख्य मोहन वीर ॥ १ ॥
देवायत पंडित दहाडा दाखवे । सुणले देवलदे नार ॥
आपणा गुरुये सत्य भांखीयु । जुठडा नहीरे लगार ॥
लख्याने भाख्यारे सोय दिन आवशे ॥ टेक ॥
धरती माथे हेमर हालशे । सुना नगर मोझार
लक्ष्मी लुटाशे लोको तणी । तेनी काई राडने बुम ॥ २ ॥

सेत प्रशेवो-घाम न येणे (कोणत्याही प्रकारचे भय नसलेला) निंद पलख-डोळ्यात झोप नसलेला,ज्ञानाच्या योगाने सदैव जागृत असलेला. हीना खीणा-हलका भारी, असमर्थ बलवान वगैरे सर्वांना एकरुप मानणारा. भुमीये पगला-जमिनीवर पाऊल न ठरणे म्ह. जो जिथे स्मरण करील तिथे त्याच्या साह्यार्थ धाऊन जाणारा. दश भुवन मुखमा-मुखातून स्वर्ग-मृत्यु-पाताळ-उर्ध्वलोक गतीचे ज्ञान व त्याचा भेद दर्शवून लोकांना मुक्तिमार्गाला घेऊन जाण्याचा सदुपदेश करणारा. ब्रीह इंद्रिय-इंद्रिय सुखोपभोगाची कोणत्याही प्रकारची वासना नसणारा. सर्व वासनेपासून निवृत्त झालेला. फरकशे-सोसाट्याने वारे वाहू लागतील. ओत्तर थकी साहेबो-मुख्य परमेश्वर,जगत्स्त्रष्टा. आद्य नारायण अवतार धारण करुन उत्तरेकडून येईल. हेमर हालशे-अतोनात नुकसान होईल. सुना नगर-नगरे ओस पडतील. राड ने बुम-दाद पुकार न ऐकता.

पोरोरे आव्यो संतो पापनो । धरती मागेरे भोग ॥

केटलाक खडके संहारशे । केटलाक मरशे रोग ॥ ३ ॥
खोटा पुस्तको खोटा पानीया । खोटा काजीना कुरान ॥
असल जादीरे चुडो पहेरशे । अे छे आगमना अेंधाण ॥ ४ ॥
जती सती ने साबरमती । त्या हशे सुराना संग्राम ॥
कायम कालिंगाने मारशे ने । नकलंक धरशे नाम ॥ ५ ॥
काकरीया तळावे तंबु ताणशे । सो सो गामोनी सीम ॥
रुडी रे रळियामणि । भेळा अरजुन ने भीम ॥ ६ ॥
पश्चिम दिशाथी सायबो आवशे । आवे मारो जुगनो जीवन ॥
कलियुग उथापि सत्ययुग थापशे । ते बोल्या देवायत पंडित रे ॥ ७ ॥

पद ३२१ वे

अखंड अनादि अनुभवी जे हशे । करशे अेतो भक्ति केरु काज ॥
सद्‌गुरु सेवो साचा संतने रे । राखे काक लोक तणी लाज ॥ १ ॥
सद्‌गुरु शद्बेरे काळज शोधीयु । प्रगट्या पुरण ब्रह्मानंद ॥
मन जेनु मान्यु सतसंगमारे । न पडे पाछु अंग ॥ २ ॥
प्रेमनो प्यालोरे पीधो जेणे प्रीतथी । राखी हृदयमा रुडी रीत ॥
शीर ने साटे रे सेवो साचा संतने । होय पूर्व जनमनी प्रीत ॥ ३ ॥

पापनो पोरो-पापाचा प्रहर. धरती मागे भोग-धरणी भोग-भक्ष लागेल. खडके संहारशे-कित्येक लोक महायुध्दामध्ये नाश पावतील व कित्येक रोगांच्या साथीने मरण पावतील. खोटा पुस्तको पाना-धर्मग्रंथ सुध्दा बदलले जाऊन आंपमतीप्रमाणे असत्याचरणाची (स्वार्थपरायण बुध्दिवादाची) त्यात घाल घुसड होईल असल जादी-रे-अत्यंत बलवान सामर्थ्यवान लोक षढासारख्या गोष्टी करुन पौरुषत्वहीन होतील. काकरीया तलाव-साबरमती नदीजवळ काकरीया तलावासमीप (पीराणा भूमीत) राजधानी होऊन परमेश्वर सैन्याचा मुख्य तळ तेथे राहील. पश्चिम दिसाथी-आद्यनारायणाचे वास्तव्य स्थान श्वेतद्विप हे जंबुद्विपाच्या पश्चिम-उत्तर भागास असलेमुळे तिकडील राष्ट्रामधून आद्यनारायण निकलंकी नाम धारण करुन प्रगट होवून अहमदाबाद जवळ सर्व सैन्याचा मेळावा करतील. उथापी-कलियुग उलथुन सत्ययुगाची स्थापना करतील. कांकलोक-कित्येक आर्त सद्भक्तांची लज्जा रक्षण केली. काळज शोधीयु-सद्‌गुरु वचनानुसार ज्याने हृदयशोधन केले. रुढी रीत-उत्तम प्रकारची वृत्ति. शीर ने साटे-शीराच्या बरोबरीने श्रेष्ठ मानून.

भक्तिने भावे सद्गुरु भेटीया । जेनी भांगी मनडानी भ्रांत ॥
गुरुने प्रतापे आ सेवक गाय छे । राखो काई आप चरणमा दास ॥ ४ ॥

पद ३२२ वे

गुरुदेव तणी बलिहारी छे । मंगल मूर्ति बहु प्यारी छे ॥ धृ ॥
अधम ओधारण पतीत पावन । अेनी सौथी लीला न्यारी छे ॥ १ ॥
देही छता विदेही जेवा । निरंजन निराकारी छे ॥ २ ॥
ज्योत जगावे तीमिर भगावे । व्योम तणा विहारी छे ॥ ३ ॥
सेवक कहे सतगुरु तणी सेवा । आनंद मंगलकारी छे ॥ ४ ॥

पद ३२३ वे

वैष्णव जन तो तेणे कहिये । जे पीड पराई जाणेरे
परदु:ख उपकार तोये । मन अभिमान न आणे रे ॥ १ ॥
सकल लोकमा सहुने वंदे । निंदा न करे केनी रे ॥
वाच कायमन निर्मळ राखो । तो धन धन जननी तेनी रे ॥ २ ॥
समदृष्टिने तृष्णा त्यागी । परस्त्री जेंणे मात रे ॥
जीव्हा थकी असत्य न बोले । परधन नव झाले हात रे ॥ ३ ॥
मोह माया व्यापे नही जेणे । दृढ वैराग्य जेना मनमा रे ॥
हरी नामशु ताली लागी । सकल तीरथ तेना तनमारे ॥ ४ ॥
वणलोभीने कपट रहित छे । काम क्रोध निवार्या रे ॥
भणे नरसैयो तेनु दर्शन करता । कुळ अेकोत्तर तार्या रे ॥ ५ ॥

भांगी मनडानी-ज्यांच्या मनाची भ्रांती फिटली व मन निर्मळ झाले असा. तिमीर भगावे-ब्रह्मज्योत आत्मज्योत जागृत करुन अज्ञान अविद्या रुपी अंधाराचा नाश केला. व्योम विहारी-महदावकाशात संचार करुन आगम निगम जाणणारा. नव झाले हात-परधनाला स्पर्शहि न करणारा. व्यापे नहि-मिथ्या मोह माया ज्यास भुलवू शकत नाही म्हणजे मोह मायेस वश करणारा. ताली-तंद्री लागणे. वणलोभी-लोभरहित.

पद ३२४ वे

प्रभातनी प्रार्थना

चाल-जीरे मारा हंसा करणी कमावो **राग-बागेश्री**

विनंती अमारी आज प्रभातनी । नाथ अंतरमाही आप धरजो ॥
आजनी जिंदगी रात सुता लगी । चितडे चरणनी प्रीत भरजो ॥ १ ॥
रहेऊ संसारमा मनुष्य अवतारमा । जल ने कमलनी जेम राखो ॥
पाळू मुज धर्मने करु सौ कर्मने । फल तणी आशाथी दूर राखो ॥ २ ॥
सुखी रहु सुखमा सुखी रहु दुखमा । सुखने दुःखना भेद टाळो ॥
पाखमा राखीने दुखडा कापीने । जाण अजाणना पाप बाळो ॥ ३ ॥
नहाऊ सत्संगमा राचु अे रंगमा । अंगमा भक्तीना पूर भरजो ॥
इच्छु कल्याण हुं मित्र दुश्मन तणु । जगतनु नाथ कल्याण करजो ॥ ४ ॥
आंख छे आंधळी तुज शुं ना ढळी । ते छता हे गुरु लक्ष देजो ॥
दोडता आवीने भक्तो संभारीने । अंतमा दर्शन बाप देजो ॥ ५ ॥

पद ३२५ वे

परमात्मानी स्तुति

वाणी अने मन विचार क्यों न पामें । जया नैती नैति करता श्रुतीयो विरामे ॥
जेना वडे विविध शास्त्र पवित्र धाम । ते प्राणबंधु परमेश्वरने प्रणाम ॥ १ ॥
काल स्वभावमय सौथी स्वतंत्र । जेणे रच्युं जगत विचित्र यंत्र ॥
जे शुध्द बुध्द सुख कारण पूर्ण काम । ते प्राणबंधु परमेश्वरने प्रणाम ॥ २ ॥
जे बुध्दि आदि शुभ साधन आपनार । जेनी कला कुशलता प्रगटी अपार ॥
जेणे न दोष गुण रुप न नाम । ते प्राणबंधु परमेश्वरने प्रणाम ॥ ३ ॥
जेना भये पृथ्वी धारण धर्म पाळे । जेना भये नही हुताशन सघ जाळे ॥
जेना भये पवन वाय न थाय धाम । ते प्राणबंधु परमेश्वरने प्रणाम ॥ ४ ॥

चितडे-हृदयात. पाखमा-पंखाखाली,कृपाछत्राखाली. राचु-गढले जाणे. ना ढळी-न ढळणारी,अखंड. संभारीने-सांभाळ करुन. जेनावडे-ज्याच्याविषयी. हुताशन-अग्नी.

जे जीव शीव अने जगत स्वरुप । जे आ चराचर तणो अति उग्र रुप ॥
जै सौनू अति अलौकिक एक ठाम । ते प्राणबंधु परमेश्वरने प्रणाम ॥ ५ ॥
पासे छता अदृष्य वस्य रहे छे । छेटे छता हृदयमा रम्या करे छे ॥
जेणे जराय अडे न जडहाड चाम । ते प्राणबंधु परमेश्वरने प्रणाम ॥ ६ ॥
सीमा तजे न समुद्र समर्थ तोये । जेनो कदापि विनास न करे कोये ॥
आकासथी न अवकास तजाय आम । ते प्राणबंधू परमेश्वरने प्रणाम ॥ ७ ॥
सत्तावडे पूर्ण पोषण करे छे । सत्तादिधी विविध अवतार ले छे ॥
जेना विषे प्रलयमा सौने विराम । ते प्राणबंधू परमेश्वरने प्रणाम ॥ ८ ॥
जेणे विरंचि हरीने हर नाम आपी । भावे करे भजन पुण्य वडे प्रतापी ॥
जीभे जपाय श्रीनिकलंकी नारायण । ते प्राणबंधु परमेश्वरने प्रणाम ॥ ९ ॥

पद ३२६ वे

संतोषी स्तुती

आजनो दिन ते आनंदकारी । दर्शन किधा ते संत पधारी ॥ धृ ॥
संत सन्मुख प्रेमथी जाय चाली । जेने प्रेमभक्ति हृदये वाली ॥
तेणे दर्शन दे छे मोरारी । दर्शन किधा ते संत पधारी ॥ १ ॥
संत हरिजनना दर्शन जो थाये । तिरथ अडसठनो महिमा पाये ॥
अेवा संतोने बहु आभारी । दर्शन किधा ते संत पधारी ॥ २ ॥
संत सेवो तो ब्रह्म लोकने पामो । अमरापुरीमा मळसे ठामो ॥
ते तो अचळ नामना वधारी । दर्शन किधा ते संत पधारी ॥ ३ ॥
संत वाणी जो अवर्ण थाये । तेना भवे भवना प्राछत दूर थाये ॥
अेवा संतोने बहु बलिहारी । दर्शन किधा ते संत पधारी ॥ ४ ॥

पासे छता-जवळ असूनहि. छेटे छता-अतिशय दूर असूनहि. जराय-जरासेहि,थोडेसेहि. तोये-समर्थ असून सुध्दा. न अवकाश-अंतर नसणे. सत्तावडे-आपल्या सत्तेने. विरंची हरिहर-ब्रह्मा,विष्णु व महेश. संत पधारी-संतांचे, सत्पुरुषांचे गुरुचे आगमन झाले. हृदये वाली-अत्यंत आवडती. अचळ-दृढ,स्थिर. अवर्ण-वर्णन करण्यास असमर्थ. बलिहारी-अत्यंत आभारी.

इळ भमरीनो चटको जो खाये । ते तो आप समान थई जाये ॥
सद्‌गुरुनी कृपा थाये जारी । दर्शन किधा ते संत पधारी ॥ ५ ॥
हिरानी परिक्षा झवेरीने होवे । मुरख भेद नही जाणे कोये ॥
ते तो ऐरण वचे घरे आरी । दर्शन किधा ते संत पधारी ॥ ६ ॥
मुनिवर श्रद्धाथी तो परखाये । जेना दिलमा सदा आनंद थाये ॥
ते तो सुख दुःखमा समानधारी । दर्शन किधा ते संत पधारी ॥ ७ ॥
गुरु इमामशहानी थई महेरे । तो दिलमा आवी गई लहेरे ॥
अमने गुरुनी भक्ति बहु प्यारी । दरशन किधा ते संत पधारी ॥ ८ ॥

चटको-टोच. धरे आरी-घणाच्या घावाने हीरा ऐरणीमध्ये घर करतो, गाडला जातो पण फुटत नाही. महेरे-कृपादृष्टी, आत्मिक प्रेरणा.

आरती संग्रह

पद ३२७ वे

आरती दशावताराची (लहान)

जयदेव जयदेव जय निकलंकी रुपा ॥
मनभावे आरती भावार्ती आरती । तुजे स्वरुपा॥
जयदेव जयदेव .... ॥ धृ ॥

मच्छ, कच्छ, वराह, नृसिंह अवतरीला । नृसिंह अवतरीला ॥
हिरण्यकश्यप हिरण्यकश्यप दैत्य मर्दिला ॥
जयदेव जयदेव .... ॥ १ ॥

वामन, परशुराम, श्रीराम हरी । श्री राम हरी ॥
दैत्य दशाशीर दैत्य दशाशीर रावण मारी ॥
जयदेव जयदेव .... ॥ २ ॥

श्रीकृष्ण, बौध्द गोवर्धन धारी । गोवर्धन धारी ॥
दैत्य कंसासुर दैत्य कंसासुर दुर्योधन मारी ॥
जयदेव जयदेव .... ॥ ३ ॥

दहावे अवतारी श्री निकलंकी हरी । श्री निकलंकी हरी ॥
दैत्य कालिंगावर दैत्य कालिंगावर करतील स्वारी ॥
जयदेव जयदेव .... ॥ ४ ॥

साधुजन येती भक्तजण येती । भक्तजण येती ॥
ओवाळी वसुंभा ओवाळी वसुंभा देव निकलंकी ॥
जयदेव जयदेव .... ॥ ५ ॥

पद ३२८ वे

आरती दशावताराची (मोठी)

जयदेव जयदेव जय सतगुरु स्वामी । गुरु मम स्वामी ॥
आरती कीजे निकलंकी देवनी । अक्षयपद धामी ॥ धृ ॥

प्रथम मच्छ अवतार । मार्यो शंखासुर पापी ॥
चारवेद आणीने दिधा । ब्रह्माने आपी ॥ जयदेव जयदेव ॥ १ ॥

बीजे कच्छ अवतार । पर्वत पीठ उपर धार्या ॥
सात समुद्र मंथन करीने चौदा रत्न काढ्या॥ जयदेव जयदेव ॥ २ ॥

त्रीजे वराह अवतार । मार्यो हिरण्याक्ष पापी ॥
दाढे ग्रही लई आव्या वराह । अवनी ऊर स्थापी॥ जयदेव जयदेव ॥ ३ ॥

चौथे नृसिंह अवतार । मार्यो हिरण्यकश्यप भूप॥
नख वधारी मार्यो पापी । लई नृसिंह रुप॥ जयदेव जयदेव ॥ ४ ॥

पाचमे महाबळीराय देखी सुरनर देवो काप्या॥
वामन रुप धरीने बळीने । पाताळे चाप्या॥ जयदेव जयदेव ॥ ५ ॥

छठे परशुराम अवतार । फरशी हाथोमा लीधी॥
सहस्त्रार्जुन मारी पृथ्वी । नक्षत्री किधी॥ जयदेव जयदेव ॥ ६ ॥

सातमे राम अवतार, आनंद कौशल्या पामी॥
दशमुख रावण मार्यो । सीताना स्वामी॥ जयदेव जयदेव ॥ ७ ॥

आठमे मथुरामा अवतार । कृष्ण गोकुळ गौ चारी॥
मामा कंसने मार्यो गोवर्धन धारी॥ जयदेव जयदेव ॥ ८ ॥

नवमे बुध्द अवतार । भार पृथ्वीपर वाध्यो॥
ध्यान धरी धरणी धर बेठा । योग जुगत साध्यो॥ जयदेव जयदेव ॥ ९ ॥

दशमे नकलंकी अवतार । पृथ्वी नकलंकी करशे॥
म्लेंछने मारीने हरीसुध सेवकनी लेसे ॥ जयदेव जयदेव ॥ १० ॥

दश अवतारनी आरती जे कोई गाशे ॥
आरती बोल्या सतगुरु ब्रह्मा । मोक्षगति थाशे॥ जयदेव जयदेव ॥ ११ ॥

पद ३२९ वे

आरती गोरनरनी

गोर ब्रम्हाजीनी आरती ने चमरे ढोळाय । स्वामीजीने छतरे ढोळाय ॥
चंदनने केशरना स्वामीजीने छाटना छंटाय ॥
अत्तरने अबीरना स्वामीजीने छाटणा छंटाय ॥ धृ ॥
पहेला कर्ता जुगमा स्वामीजीने सोनाना छे घट । स्वामीजीने सोनाना छे पाट ॥
सोनाना सिंहासन बेठा श्री नरसिंह भगवान ॥ १ ॥
बीजा त्रेता जुगमा स्वामीजीने रुपाना छे घट । स्वामीजीने रुपाना छे पाट ॥
रुपाना सिंहासन बेठा श्री रामचंद्र भगवान ॥ २ ॥
त्रीजा द्वापार जुगमा स्वामीजीने तांबाना छे घट । स्वामीजीने तांबाना छे पाट ॥
तांबाना सिंहासन बेठा श्री कृष्णचंद्र भगवान ॥ ३ ॥
चौथा कलजुगमा स्वामीजीने मीटीना छे घट । स्वामीजीने मीटीना छे पाट ॥
मीटीने सिंहासन बेठा श्री नकलंकी भगवान ॥ ४ ॥
आ रे आरती बोल्या सतगुरु ब्रह्मा । रे बोल्या सतगुरु ब्रह्मा ॥
जांबुरे द्विपमा बेठा नर नकलंकी राय ॥ ५ ॥

पद ३३० वे

आरती निष्कलंकी नारायणनी

जाहेर देव जंबुद्विपमा बेठा ॥
भाग्य जेनुका जेमणे नजरे दिठा । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ टेक ॥
हरि हरि सतगुरु सहेदेव तमकु दियारे बताई ॥
चौद भुवनमा हुइरे वधाई । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ १ ॥
खट दरशन माहे सुन पुजाये ॥
सत्य धरमका कोई मर्म ना पाये ॥ आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ २ ॥
सत्य धरमकी राह बताई ॥
तेत्रीस करोड देवमा हुइरे वधाई । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ ३ ॥

अनहद बाजा बाजींत्र बाजे ॥
अकळ स्वरुप देखो दुनिया लाजे । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ ४ ॥
लाज मत धरो तमे हरीना जन ॥

भक्ति करो तमे निर्मळ मन । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ ५ ॥
अथर्व वेदमां वारा रे जाणो ॥
दशमे ते दीन दयाळ परमाणो । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ ६ ॥
युग प्रमाणे जाप शोधीने लइये ॥
तन मन धन गुरुने चरणे दइये । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ ७ ॥
कर्तायुग, त्रेतायुग, द्वापारयुग, कलियुग जोया ॥
अजंपा जाप वीना मुक्ती ना होय । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ ८ ॥
पहेली रे आरती कर्तायुगे वधाई ॥
चार रुपेरे हरि मच्छ कूर्म वराह नरसिंह अवतारी ।
आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ ९ ॥
चारे रुपेरे चार दानव छेद्या ॥
पाच करोडी भक्त प्रल्हाद सिध्या ।
आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ १० ॥
ऋग्रे वेदना वारारे वरत्या ॥
अमर भेद कोइ अेक मुनिवरे जाण्या ।
आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ ११ ॥
हरि हरि सतगुरु सहदेव तमकु दियारे बताई ॥
चौद भुवनमा हुइ रे वधाई । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ १२ ॥
बीजीरे आरती त्रेतायुगे वधाई ॥
त्रण रुपेरे हरि वामन परशुराम राम अवतारी ॥
आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ १३ ॥
त्रण रुपेरे त्रण दानव छेद्या ॥
सात करोडी राजा हरिश्चंद्र सिध्या । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ १४ ॥
यजुरवेदना वारा रे वरत्या ॥
अमरभेद कोई अेक मुनिवरे जाण्या । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ १५ ॥
हरि हरि सतगुरु सहदेव तमकु दिया रे बताई ॥
चौद भुवनमा हुइ रे वधाई । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ १६ ॥

त्रीजीरे आरती द्वापार युगे वधाई ॥
दोय रुपे रे हरि कृष्ण बौध्द अवतारी । आरती कीजे निष्कलंक तमारी॥ १७ ॥
दोये रुपे रे दोय दानव छेद्या ॥

नव करोडी राजा युधिष्ठिर सिध्या । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ १८ ॥
साय रे वेदना वारा रे वरत्या ॥
अमर भेद कोई अेक मुनिवरे जाण्या । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ १९ ॥
हरि हरि सतगुरु सहदेव तमकु दिया रे बताई ॥
चौद भुवनमा हुइरे वधाई । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ २० ॥
चोथी रे आरती कलियुगे वधाई ॥
अेक रुपेरे हरी निष्कलंकी अवतारी । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ २१ ॥
अेक रुपे रे दैत्यकालिंगाने छेदसे ॥
अनंत करोडी भक्त कमलाकुंवर सीधसे । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ २२ ॥
अथर्व वेदना वारा रे वरत्या ॥
अमरभेद कोई एक मुनिवरे जाण्या । आरती कीजे निष्कलंकी तमारी ॥ २३ ॥
हरि हरि सतगुरु सहदेव तमकु दियारे बताई ॥
चौद भुवनमा हुइरे वधाई । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ २४ ॥
ऋषिवरने काजे गोरनर वारोवार आव्या ॥
शोध्या तेने सतगोर प्रगट मळीया । आरती कीजे निष्कलंक तमारी॥ २५ ॥
धणी रे नर नकलंकी उपर छत्र ढळाशे ॥
अनंत करोडी जीवना कारज थाशे । आरती कीजे निष्कलंक तमारी॥ २६ ॥
सांज सवेरा तमे जपो मेरे भाई ॥
अे रे आरती नुर सतगोरे गाई । आरती कीजे निष्कलंक तमारी ॥ २७ ॥

३३१ धूपारती

जयदेव जयदेव जय निकलंकी रुपा ॥
धूपार्पितसे मी भावे तव स्वरुपा ॥ धृ ॥
सोज्वळ अग्निरुपा निज तेजो राशी ॥
अहंभावे धूप कृपे जाळीशी । जयदेव जयदेव ॥ १ ॥
त्याचा आनंद माझे मानसी ॥
तव दर्शन मोदे सुख हे सर्वांशी । जयदेव जयदेव ॥ २ ॥
पूर्णानंदा देवा तू सच्चिदानंदा ॥
परमात्मा तू अससी आनंदकंदा । जयदेव जयदेव ॥ ३ ॥
पूर्ण करी तूची भक्तांच्या छंदा ॥
अंगिकारुनी धूपा दे ब्रह्मानंदा । जयदेव जयदेव ॥ ४ ॥

३३२ दीपारती

जयदेव जयदेव जय निकलंकी रुपा। दीपारती ओवाळु तुझे स्वरुपा ॥ धृ ॥
स्वयंप्रकाशा तुझी सर्वही दीप्ती। पूर्णानंद प्राप्त करिता तव भक्ति ॥ जयदेव जयदेव ॥ १ ॥
देहत्रय वाती पाजळोनि प्रिति। अंतरी प्रगटली स्वयं प्रकाशज्योति ॥ जयदेव जयदेव ॥ २ ॥
देवा तुज पाहता येतो प्रेमपूर। नाम निरंतन गाता होतो भवपार ॥ जयदेव जयदेव ॥ ३ ॥
तव भक्ती वाटे ही मोठी प्रीयकर। तव दासा देई अखंड हा भर ॥ जयदेव जयदेव ॥ ४ ॥

३३३ पंचारती

जय जय दीन दयाळा। निकलंकी नारायण देवा ॥
पंचारती ओवाळू श्रीपती (२)। तुज भक्ति भावा ॥
निकलंकी नारायण देवा ॥ धृ ॥
ओवाळू आरती देवा। निकलंकी नारायणा ॥ प्रभु ....
अघ संकट नासुनिया प्रभु (२)। द्यावा चरणी ठावा ॥ निकलंकी ॥ १ ॥
आगमी निगमी तुझा न कळे अंत ॥ प्रभु तुझा ....
भक्ती भावे प्रेमे (२)। भक्ता वर देत ॥ निकलंकी ॥ २ ॥
मुनिजन लक्षी लक्षीता, नव्हे तु प्राप्त। प्रभु नव्हे ....
शेष सहस्त्रमुखी (२) गुण वर्णिता श्रमत ॥ निकलंकी ॥ ३ ॥
श्री निकलंकी अवतार, तारक तू देवा ॥ प्रभु तारक ....
सुरवर मुनिवर भावे (२) करिती तव सेवा ॥ निकलंकी ॥ ४ ॥
दीन दयाळा निकलंकी स्वामी द्यावी मज भेटी॥ प्रभु द्यावी ....
तव दर्शनाची प्रभु मजला (२) आवडी मोठी ॥ निकलंकी ॥ ५ ॥
कवण अपराध म्हणूनि देवा केला हा रुसवा ॥ प्रभु केला ....
अहर्निश मी हृदयी तुझा (२) करीतसे धावा ॥ निकलंकी ॥ ६ ॥
चिंता कूपी पडलो तुजवीण कोण काढेल बाहेरी ॥ प्रभु कोण ....
धाव पाव सखया करुणा (२) करुनि उध्दरी ॥ निकलंकी ॥ ७ ॥
ऐसे होते चित्ती तरी का प्रथमचि देवा ॥ प्रभु प्रथमची ....
अंगिकार करुनी केला (२) कृपेचा ठेवा ॥ निकलंकी ॥ ८ ॥
आता करणे त्याग तरीहि स्वामी अघटीत ॥ तरीही स्वामी
शरण आलो माझा आता (२) चुकवी अनर्थ ॥ निकलंकी ॥ ९ ॥

दास तुझा हा विनवी दोन्ही जोडोनिया कर ॥ प्रभु जोडोनिया ....
तव नामाचा सखया मजला (२) आहे आधार ॥ निकलंकी ॥ १० ॥

३३४ काकड आरती

जय जय विश्वंभरा, जय निकलंकी जगदीश्वरा ॥
प्रभाते मनभावे ओवाळू काकड आरती सुरवरा ॥ धृ ॥
असंख्यात दीप ऐसी उजळली प्रभा ॥
प्रकाशिल्या दाही दिशा नभा आलीसे शोभा ॥ १ ॥
जगी भरलेसे तेज प्रभा झालीसे अेक ॥
ऐसे ओवाळीता श्रीमुख झाला नित्य आनंद ॥ २ ॥
ओवाळू आरती निकलंकी नारायण राया ॥
दास तुझा विनवीतो शिर ठेऊनिया चरणा ॥ ३ ॥
आधी वंदू सकळ कर्ता भर्ता जो देवांचा ॥
तो अंतरात्मा सकळ देव दानव मानवांचा ॥ ४ ॥
ऐसा जो गुणेश्वर त्यास म्हणावे ईश्वर ॥
जेणे ऐसा ओळखीला विश्वंभर तोचि थोर ॥ ५ ॥
अनेकी एकचि वर्तला गुप्त आणि प्रगटला ॥
प्रचिते जाणावा चंचळ नव्हे, निश्चळ परब्रह्माला ॥ ६ ॥
विवेक धरावा दुस्तर संसार तरावा प्रभुस्तवने ॥
धावरे धाव दीन वत्सला सखया करुणाधना ॥ ७ ॥

३३५ आरती श्रीसद्गुरुची

जयदेव जयदेव जय सद्गुरु स्वामी । गुरुजी जय सद्गुरु स्वामी ॥
घट घट पूरण व्यापी स्वामी । सर्वान्तर्यामी ॥ जयदेव जयदेव ॥ धृ ॥
दयासिंधु करुणाकर सुखरुप । अनहद उपकारी ॥ गुरुजी ....
उपमा कैसी अर्पू तुजला । जय मनमतीहारी ॥ जयदेव जयदेव ॥ १ ॥
जन्ममरण भयहारक समदृष्टी । निजसुख दातारा ॥ गुरुजी ....
ऐसा भवसागर तारक तू जय सतगुरुराया ॥ जयदेव जयदेव ॥ २ ॥
तवप्रसादे झालो कृत कृत्य । निमग्न आत्मपदी ॥ गुरुजी ....
स्वप्नतुल्य हे जग भासतसे । ब्रह्मानंद पदी ॥ जयदेव जयदेव ॥ ३ ॥

वेदगुरु परमेश्वर जाणूनि। नित्य नमन करु॥ गुरुजी ....
सेवक होऊनी आजींवन तव। चरणयुग्म विरमु॥ जयदेव जयदेव ॥४॥
तव प्रसादे कळला मजशी। आत्मज्ञान विवेक ॥ गुरुजी ....
उपकार बहुपरी केले कैसा। उतराई होऊ॥ जयदेव जयदेव ॥५॥
बालक अपुलें जाणुनि मजवरी। कृपा बहु केली ॥ गुरुजी ....
नाही गणली पापे कोटी। मम अगणित झाली॥ जयदेव जयदेव ॥६॥
तव कृपेने 'मी माझे' हे मन विलया गेले ॥ गुरुजी ....
निर्मानमोह मम चित्त हे। ब्रह्मानंदी ठेले॥ जयदेव जयदेव ॥७॥
ब्रह्मदर्शि हे सद्गुरुराया। कळा बहु केली॥ गुरुजी ....
देहधारी असुनि मजशी। विदेहमुक्त केले॥ जयदेव जयदेव ॥८॥
गुरुदक्षिणा म्हणूनि काय। अर्पू अपुल्या प्रति॥ गुरुजी ....
हृदय कमल हे अर्पण अपुल्या। पावन युग्म पदी॥ जयदेव जयदेव ॥९॥

३३६ श्रीसतगुरुस पुष्पांजली समर्पण

जयदेव जय गुरुदेव। जय जय ज्योतिस्वरुप ॥
अखंडमंगलकारी जय जय ब्रह्मस्वरुप ॥ जयदेव जय गुरुदेव ॥ धृ ॥
व्योमस्वरुपी व्याप्त केवळ सुखकारी ॥
ज्ञानमूर्ति तूं शोभसी निर्गुण अविकारी ॥ जयदेव जय गुरुदेव ॥ १ ॥
जीव ईश्वर एकस्वरुपी ब्रह्मरुप जाणवी ॥
ज्ञानदीपक लावूनि मजशी निजरुप समजावी ॥ जयदेव जय गुरूदेव ॥ २ ॥
निर्मळ एक अनंत सचराचर व्यापी ॥
साक्षिरूप तू सर्वत्र द्वन्द्वरहित स्वामी ॥ जयदेव जय गुरूदेव ॥ ३ ॥
त्रिगुणाहूनि अलिप्त असूनि माया विस्तारी ॥
भावाभाव ना भासे गुरूजी अभय भयहारी ॥ जयदेव देव गुरूदेव ॥ ४ ॥
'गु' नामे अज्ञान 'रू' नामे तम संहारी ॥
सच्चिदानंद रूप अगम्य निश्चल अविकारी ॥ जयदेव देव गुरूदेव ॥ ५ ॥
मन वाणीच्याही पार गुरू तव महिमा ॥
सेवक नमन करी सदैव भावे तव चरणा ॥ जयदेव देव गुरूदेव ॥ ६ ॥
हृदय कमलांची पुष्पाजंली ही अर्पण तुझीया प्रति ॥
अखंड राहो मनभृंग हे तव कोमल कमल पदी ॥ जयदेव जय गुरूदेव ॥ ७ ॥

३३७ गुरुदेवांची आरती

जयदेव गुरुराया, दुर केली भवमाय ॥
दाखविले निज रुप, शुध्द केली माझी काया ॥ जयदेव ॥ धृ ॥
पंचप्राण पंच आरती , लावून त्रिगुणाच्या ज्योती ॥
ज्ञानज्योत उजळोनी, ओवाळीली गुरुमूर्ति ॥ जयदेव ॥ १ ॥
संचित क्रियामाण, डोळा घालीले अंजन ॥
प्रारब्ध देह चाले, दूर केला अभिमान ॥ जयदेव ॥ २ ॥
जे जे मज ना दिसे, ते ते मज सर्व दिसे ॥
मी पणा ठाव नाही, ब्रह्मरुपी उभा असे ॥ जयदेव ॥ ३ ॥
उपदेश पूर्ण केला, देही देव दाखविला ॥
ते सुख वर्णवेना, माझा भाव निरसला ॥ जयदेव ॥ ४ ॥
धन्य तु गुरु माऊली, केली कृपेची साऊली ॥
स्वरुपी मिळोनिया, निजवस्तु दाखविली ॥ जयदेव ॥ ५ ॥

३३८ पुष्पांजली

हे परमेशा सद्‌गुरू राया । सद्‌भावे नमीतो ॥ गुरूजी .....
पुष्पांजली हीं दीनबंधु आम्ही तुजला अर्पितो ॥ धृ ॥
तन मन धन हे अर्पण करूनी । कृपाबळे आता ॥ गुरूजी ....
एकत्वाच्या सुधा समुद्री । राहीन बलवंता ॥ १ ॥
स्वयं भास्करा जगत शंकरा । माया मलहरणा ॥ गुरूजी ....
तव तेजाचे पूजन करीती ही बांधव सेना ॥ २ ॥

तू अस्नात स्नान घालूमग । कवण्या उपचारे ॥ गुरूजी ....

शुध्द भावना चंदन लेपा करीन अलेपारे ॥ ३ ॥

विज्ञानाचा दीप प्रभाकर हृदयनभी आला ॥ गुरूजी....
वैराग्याच्या अग्नीवरी मग चूर्ण धूप केला ॥ ४ ॥

सकल गुणाकृती ज्ञान दृष्टीचा लावी दीप हरी ॥ गुरूजी ....
विशुध्द ज्या वासना तयांना तुज नैवेद्य करी ॥ ५ ॥

बंधु भगीनी नाना परीने सेविती भवभंगा ॥ गुरूजी ....
संकट समयी धैर्य दे करी समस्त गतगंगा ॥ ६ ॥

सर्वस्वाची ठेवी दक्षिणा सर्व साक्षी माऊली ॥ गुरूजी....
चैतन्याची विद्युतज्योति नंतर पाजळली ॥ ७ ॥

चैतन्याची प्रभा मनोहर हीच तुझी मूर्ति ॥ गुरूजी.....
अंतरी ओतूनी बाह्यांतरी करी प्रगट सर्वदा ती ॥ ८ ॥

ऐसी स्थिती मज बंधु भगिनी सहजावी देवा ॥ गुरूजी ......
पुष्पांजली ही करूनी मागणे प्रसाद स्वयमेवा ॥ ९ ॥

हे परमेशा सद्गुरूराया सद्भावे नमीतो ॥ गुरूजी .....
पूष्पांजली ही दीनबंधु आम्ही तुजला अर्पीतो ॥ १० ॥

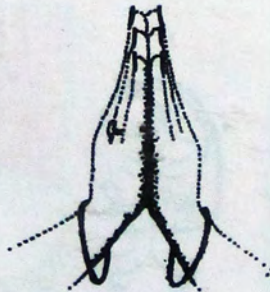
प्रदक्षिणा व साष्टांग नमस्कार

धन्य धन्य हे प्रदक्षिणा सद्‌गुरूरायाची ॥

सर्वही तीर्थे घडली आम्हा बहु पूण्य राशी

प्रदक्षिणा करूनी वंदीतो सद्‌गुरू तव चरणा

हृदय पुष्प हे तुला वाहितो वरद्‌हस्त शिरी ठेवा ॥

हात जोडून परमेश्वरास नमन.

अन्यथा शरणं नास्ति त्वमेव शरणं मम ॥
तस्मात्कारूण्य भावेन क्षमस्व परमेश्वर ॥

त्वमेव माता च पिता त्वमेव । त्वमेव बंधुश्च सखा त्वमेव ॥
त्वमेव विद्या द्रविणं त्वमेव । त्वमेव सर्व मम देव देव ॥

कायेन वाचा मनसेंद्रियैर्वा । बुध्दयात्मना वानुसृवस्वभावात् ॥
करोमि यद्यत्सकलं परस्मै । नारायणायेति समर्पयामि ॥

भगवान निकलंकी नारायण की जय !

सद्‌गुरू इमामशहा महाराज की जय !!

गं.भा. राधाबाई रामदास महाजन,
कंडारी यांचेकडून आर्थिक सहाय्य
रु. ५०११/-

श्री. विष्णू अमृत पाटील
यांचेकडून स्व. अमृत पाटील व
स्व. लिलाबाई अमृत पाटील यांचे स्मरणार्थ
आर्थिक स हाय्य रु. ५०००/-

श्री. प्रेमराज विष्णू महाजन
रोझोदे यांचेकडून
आर्थिक सहाय्य रु. ५५००/-

सौ. मालती प्रेमराज महाजन
रोझोदे यांचेकडून
आर्थिक सहाय्य रु. ५५००/-

श्री. प्रल्हाद शंकर ठोंबरे
चिनावल यांचेकडून
आर्थिक सहाय्य रु. ५०५१/-

सौ. शकुंतला प्रल्हाद ठोंबरे
चिनावल यांचेकडून
आर्थिक सहाय्य रु. ५०५१/-

सत्पंथ महिला भजनी मंडळ, फैजपूर यांचेकडून आर्थिक सहाय्य रु. १०,०००/-

स्व. रामचंद्र सदाशिव महाजन स्व. श्रीधर रामचंद्र महाजन गं.भा. गिरीजाबाई रामचंद्र महाजन

यांचे स्मरणार्थ गं.भा. इंदिराबाई श्रीधर महाजन, श्री. यादव रामचंद्र महाजन, सौ. कुसूम यादव महाजन,
श्री. मुरलीधर रामचंद्र महाजन, सौ. सरला मुरलीधर महाजन,
श्री. अंबादास रामचंद्र महाजन, सौ. सुमन अंबादास महाजन,
श्री. सुधाकर रामचंद्र महाजन, सौ. उषा सुधाकर महाजन, श्री. संजय श्रीधर महाजन
यांचेकडून आर्थिक सहाय्य रु. १३,०००/-

स्व. कन्हैयालाल राजाराम पाटील, वाघोदा
(हस्ते सौ. माया विलास पाटील, अंतुर्ली)
यांचेकडून आर्थिक सहाय्य रु. ५०००/-

स्व.सौ. कमलाबाई शंकरलाल भावसार
यांचे स्मरणार्थ
श्री. बलराज भावसार, धुळे यांचेकडून
आर्थिक सहाय्य रु. १०५१/-

श्रीमती लताबाई उमाकांत महाजन
खिरोदा यांचेकडून
आर्थिक सहाय्य रु. १००१/-

ज्ञान-पद संग्रह तृतीय आवृत्ती

प. पू. महाराजांचे चरणी समर्पित ...

ब्र. सत्पंथाचार्य संतश्री जगन्नाथ महाराज

आचार्य श्री जनार्दन महाराज

आचार्य श्री पूर्णानंद महाराज

सत्पंथ साहित्य प्रकाशन, फैजपूर